T.C.

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

KAMU HUKUKU (CEZA VE CEZA MUHAKEMESİ HUKUKU)

ANABİLİM DALI

BANKA VEYA KREDİ KARTLARININ KÖTÜYE KULLANILMASI SUÇU

Yüksek Lisans Tezi

Eylem BAŞ

ANKARA, 2013

T.C.

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

KAMU HUKUKU (CEZA VE CEZA MUHAKEMESİ HUKUKU)

ANABİLİM DALI

BANKA VEYA KREDİ KARTLARININ KÖTÜYE KULLANILMASI SUÇU

Yüksek Lisans Tezi

Eylem BAŞ

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Devrim GÜNGÖR

ANKARA, 2013

T.C.

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

KAMU HUKUKU (CEZA VE CEZA MUHAKEMESİ HUKUKU)

ANABİLİM DALI

BANKA VEYA KREDİ KARTLARININ KÖTÜYE KULLANILMASI SUÇU

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Devrim GÜNGÖR

Tez Jürisi Üyeleri

Adı ve Soyadı	**İmzası**
Prof. Dr. Muhrem ÖZEN	
Doç. Dr. Devrim GÜNGÖR	
Yard. Doç. Dr. Uğur ERİŞ	

Tez Sınavı Tarihi 29.07.2013

T. C.

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

Bu belge ile bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçları andığımı ve kaynağını gösterdiğimi ayrıca beyan ederim. (29/07/2013).

Tezi Hazırlayan Öğrencinin

Adı ve Soyadı

Eylem BAŞ

İmzası

……

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER i

KISALTMA CETVELİ iv

GİRİŞ 1

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL BİLGİLER

I. BİLİŞİM ALANINDA SUÇLARA İLİŞKİN GENEL AÇIKLAMALAR 5

A. BİLİŞİM 8

B. VERİ 9

C. BİLGİSAYAR 10

D. BİLİŞİM ALANI 11

E. BİLİŞİM SİSTEMİ 12

F. BİLİŞİM SUÇU 19

G. İNTERNET 28

II. BANKA VEYA KREDİ KARTLARININ KÖTÜYE KULLANILMASI SUÇUNA İLİŞKİN KANUNİ DÜZENLEME 36

III. SUÇUN HUKUKİ KONUSU 53

IV. SUÇUN MADDİ KONUSU 74

A. BANKA KARTI 78

B. KREDİ KARTI 84

V. SUÇUN FAİLİ 109

VI. SUÇUN MAĞDURU 115

İKİNCİ BÖLÜM

SUÇUN UNSURLARI

I. SUÇUN MADDİ UNSURU 128

A. GENEL OLARAK 128

B. SUÇUN BAŞKASINA AİT BİR BANKA VEYA KREDİ KARTINI, HER NE SURETLE OLURSA OLSUN ELE GEÇİREN VEYA ELİNDE BULUNDURAN KİMSENİN, KART SAHİBİNİN VEYA KARTIN KENDİSİNE VERİLMESİ GEREKEN KİŞİNİN RIZASI OLMAKSIZIN BUNU KULLANARAK YA DA KULANDIRARAK KENDİSİNE VEYA BAŞKASINA YARAR SAĞLANARAK İŞLENMESİ (TCK M. 245/1) 130
1. Başkasına Ait Bir Banka Veya Kredi Kartının Her Ne Suretle Olursa Olsun Ele Geçirmek Veya Elde Bulundurmak 131
2. Kart Sahibinin Veya Kartın Kendisine Verilmesi Gereken Kişinin Rızası Olmaksızın Kartın Kullanılması Veya Kullandırılması 147
3. Kişinin Kendisine Veya Başkasına Yarar Sağlaması 161
C. SUÇUN BAŞKALARINA AİT BANKA HESAPLARIYLA İLİŞKİLENDİRİLEREK SAHTE BANKA VEYA KREDİ KARTI ÜRETEREK, SATARAK, DEVREDEREK, SATIN ALARAK VEYA KABUL EDEREK İŞLENMESİ (TCK M. 245/2) 163
1. Başkalarına Ait Banka Hesaplarıyla İlişkilendirilerek Sahte Banka veya Kredi Kartı Üretmek, Böyle Bir Kartı Satmak, Devretmek, Satın Almak veya Kabul Etmek.....163
2. Suçun Tamamlanma Anı 181
D. SUÇUN, SAHTE OLUŞTURULAN VEYA ÜZERİNDE SAHTECİLİK YAPILAN BİR BANKA VEYA KREDİ KARTINI KULLANMAK SURETİYLE KİŞİNİN KENDİSİNE VEYA BAŞKASINA YARAR SAĞLAYARAK İŞLENMESİ (TCK M. 245/3).....184
1. Sahte Oluşturulan veya Üzerinde Sahtecilik Yapılan Bir Banka veya Kartını Kullanmak.....184
2. Bu Kullanım ile Yarar Sağlamak 188
E. HUKUKA UYGUNLUK NEDENLERİNİN BULUNMAMASI 200
II. SUÇUN MANEVİ UNSURU 206
A. KAST 206
B. HATANIN ETKİSİ 208

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SUÇUN ORTAYA ÇIKIŞ BİÇİMLERİ, YAPTIRIMI, SORUŞTURULMASI, KOVUŞTURULMASI VE BENZER SUÇLARLA OLAN İLİŞKİSİ

I. SUÇUN ORTAYA ÇIKIŞ BİÇİMLERİ 213

A. TEŞEBBÜS 213

B. İŞTİRAK 225

C. İÇTİMA 232

1. Bileşik Suç 232

2. Zincirleme Suç 237

3. Fikri İçtima 254

II. SUÇA İLİŞKİN ŞAHSİ CEZASIZLIK NEDENLERİ 272

III. ETKİN PİŞMANLIK 285

IV. YAPTIRIM 302

V. ZAMANAŞIMI 314

VI. YETKİLİ VE GÖREVLİ MAHKEME 317

VII. SUÇUN BENZER SUÇLARLA OLAN İLİŞKİSİ 320

A. HIRSIZLIK 320

B. DOLANDIRICILIK 327

SONUÇ 339

ÖZET 345

ABSTRACT 346

KAYNAKÇA 347

KISALTMA CETVELİ

ABD	: Ankara Barosu Dergis
Al. CK	: Almanya Ceza Kanunu
AÜHFD	: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
AÜSBFD	: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi
BGH	: Bundesgerichtshof (Alman Federal Yüksek Mahkemesi Kararı)
BKKK K	: 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu
BTHD	: Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi
C.	: Cilt
CD.	: Ceza Dairesi
CGK	: Ceza Genel Kurulu
DEÜHFD	: Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
ETCK	: 765 Sayılı Türk Ceza Kanunu
GÜHFD	: Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
HAEHD	: Hukuk ve Adalet Eleştirel Hukuk Dergisi
HD.	: Hukuk Dairesi
HPD	: Hukuki Perspektifler Dergisi

İBD	: İzmir Barosu Dergisi
İHAS	: İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi
İHEB	: İnsan Hakları Evrensel Bildirisi
İÜHFM	: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası
İÜHFM	: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası
LHD	: Legal Hukuk Dergisi
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
ss.	: Sayfalar
SÜHFD	: Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
TBBD	: Türkiye Barolar Birliği Dergisi
TCK	: 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu
TCKÖT	: Türk Ceza Kanunu Öntasarısı
TMK	: 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu
Y.	: Yıl
YD	: Yargıtay Dergisi
YKD	: Yargıtay Kararları Dergisi
YÜHFD	: Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi

GİRİŞ

Toplumsal yaşamın bünyesinde, özellikle de bilişim alanında, zamanla meydana gelen değişimler, gelişimler ve yenilikler sağladıkları faydaların yanı sıra, beraberinde korunması gereken yeni hukuki yarar ya da menfaatleri getirmektedir.[1] İlkel dönemlerde dahi örneğin mağarada yaşayan (A)'nın, bir başka mağarada yaşayan (B)'nin kullandığı basit araç gereçleri (B)'nin rızası olmaksızın almasında olduğu gibi, yalın ve basit olsa da, suçlarla karşı karşıya kalınmaktaydı. Günümüzde uygarlığın ve teknolojinin gelişmesiyle birlikte artık suçların türleri ve işleniş biçimlerinde önemli artışlar meydana gelmektedir.[2] Teknoloji alanındaki gelişmelerle birlikte örneğin para gibi pek çok şey ulusal sınırları aşarak uluslararası sınırdan rahatça ve saniyeler içinde geçebilir hale gelmiştir. Bu hukuki yarar ve menfaatlere yönelik ihlallerle karşı karşıya kalınması, yeni koruma alanlarının ve suçların düzenlenmesini zorunlu kılmaktadır.[3] Bilişim suçları da bu gelişimin ceza hukukundaki görünümünün bir bölümünü oluşturmaktadır.

Yaşanan gelişmeler bankacılık sektörünü de etkilemiştir. Kullanımı giderek yaygınlaşan, para gibi diğer ödeme araçları kapsamında değerlendirilen banka veya kredi kartlarının kullanımıyla, artık piyasada nakit kullanımı azalmaktadır. Böylece alım satımın kolaylıkla vergilendirilebilmesi ve kayıt dışı ekonominin kayıt altına

[1] **ÜNVER,** Yener: Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, Ankara 2003, s. 490, 491.

[2] **SOKULLU AKINCI,** Füsun: Kriminoloji, İstanbul 2012, s. 21.

[3] **DÖNMEZER,** Sulhi: Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, İstanbul 2001, s. 615.

alınabilmesi sağlanmaktadır.[4] Özellikle bu kartlarla zamana ve mekâna bağlı olmaksızın bankacılık hizmetlerinden yararlanılmaktadır. Bu kartlar alış verişlerde sıklıkla kullanılmaktadır. Artık örneğin kredi kartı bilgilerinin girilmesi suretiyle internetten ya da telefonla yahut postayla alış veriş yapılabilmesi mümkündür. Tüm bunlar bilişim alanındaki gelişmelerle paralel olarak ortaya çıkmıştır.

Çalışmada TCK m. 245'te yer alan "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu" incelenmiştir. "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu", TCK'nın İkinci Kitabının, "Topluma Karşı Suçlar" başlıklı Üçüncü Kısmının, "Bilişim Alanında Suçlar" başlıklı Onuncu Bölümünde, 245. maddede düzenlenmektedir. Bu suç bilişim alanında işlenen suçlardan biridir ve suçla toplumun bilişim sistemlerine duyduğu güven ihlal edilmektedir. Suçun işlenmesiyle bir yandan kişilerin malvarlığına ilişkin menfaatleri bir yandan da banka veya kredi kartlarında yapılan sahteciliklerle toplumun kamu güvenine ilişkin menfaatleri ihlal edilmektedir. Bu suç diğer suç tipleri ile ilintili olsa da, suçun işlenmesinde bilişim alanının kullanılması ve kendine özgü niteliği, ayrıca düzenlenmesini gerekli kılmıştır. Suçun söz konusu etkileri, yapısındaki karmaşıklıklar ve sorunlar, suçla uygulamada sık sık karşı karşıya kalınması, suçu üzerinde durulmaya ve yakından incelemeye değer önemli bir konu haline getirmektedir.

765 sayılı TCK (ETCK) döneminde hırsızlık, dolandırıcılık, güveni kötüye kullanma, belgelerde sahtecilik gibi klasik suç tiplerinin, "banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması" şeklinde gerçekleşen ihlalleri cezalandırmak

[4] 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu'nun (BKKKK) genel gerekçesi (bkz. http://www2.tbmm.gov.tr/d22/1/1-1147.pdf).

bakımından kanunilik ilkesi gereğince uygulama alanı bulamaması üzerine ETCK'ya 1991 yılında m. 525b/2 eklenmiştir. 5237 sayılı TCK (TCK) m. 245 ile "banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması"na yönelik fiiller; ilk kez bağımsız bir suç tipi olarak düzenlenmiştir.

"Bilişim Alanında Suçlar" arasında düzenlenen "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması" suçu, banka veya kredi kartlarının hamiline sağlamış olduğu faydalarının yanı sıra, bünyelerinde barındırdıkları güvenlik açıkları nedeniyle saldırılara açık bir alanı oluşturmasından dolayı suç haline getirilmiştir. Zira banka veya kredi kartlarının kullanımının hızla artmasıyla birlikte, bu kartlara yönelik gerçekleştirilen hukuka aykırı eylemler giderek artmaktadır. Özellikle ATM ve POS cihazından yapılan işlemlerin kolaylığı ve hızlılığı, bu makineler etrafında yoğunlaşan suçların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu kartların ya da kart üzerindeki bilgilerin, kart hamili dışındaki üçüncü bir kişinin eline geçmesi durumunda, bu kartlardan hukuka aykırı olarak yararlanılması imkânı oldukça fazladır. Ancak bu hukuka aykırı kullanımları gerçekleştirenlerin tespit edilmeleri kolay değildir. Söz konusu tehlikelerin ortaya çıkmasını önlemek için kanun koyucunun, doğması muhtemel ihtiyaçlara cevap verecek şekilde düzenlemeler ve değişen toplumsal şartları gözeterek değişime uygun çözümler üretebilmesi gerekir. Bu kartların kötüye kullanımına yönelik davranışlara karşı hem özel hukuk hem de ceza hukuku alanında bazı düzenlemelere yer verilmiştir. Bu hukuka aykırı fiillerin önlenmesi için alınan hukuki tedbirlerin yanında; banka veya kredi kartı çıkarma yetkisini haiz kurumlar tarafından da kartların kötüye kullanılmasına yönelik tedbirlerin alınması gereklidir. Örneğin bu kartların kullanımında, kartlara ilişkin

şifreler gibi güvenlik tedbirlerinin yanında, kart hamillerinin biometrik özellikleri de tanımlama için kullanılmalıdır.

Çalışma üç bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde, suçun bilişim alanında suçlar içinde düzenlenmesi nedeniyle bilişim alanında suçlara ilişkin genel açıklamalar yapılmıştır. Ardından suçun; TCK m. 245'teki kanuni düzenleniş şekline, gerekçesine, yürürlüğe girdiği tarihten günümüze değin geçirdiği değişikliklere ve ETCK'daki karşılığına yer verilerek; hukuki konusu, maddi konusu, faili ve mağduru incelenmiştir.

İkinci bölüm suçun unsurlarına, üçüncü bölüm ise suçun ortaya çıkış biçimlerine, yaptırımına, soruşturulmasına, kovuşturulmasına ve benzer suçlarla olan karşılaştırılmasına ayrılmıştır. Çalışmada inceleme konusu hükümle ilgili olarak doktrinde yer alan görüşlere, internet aracılığıyla ulaşılan veri tabanlarına, Yargıtay kararlarına olabildiğince ve sistematik bir şekilde yer verilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL BİLGİLER

I. BİLİŞİM ALANINDA SUÇLARA İLİŞKİN GENEL AÇIKLAMALAR

Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu, TCK'nın, *"Özel Hükümler"* başlıklı ikinci kitabının, "*Topluma Karşı Suçlar"* başlıklı üçüncü kısmının *"Bilişim Alanında Suçlar"*[5] başlıklı onuncu bölümünde m. 245'te[6] düzenlenmiştir.[7] Bu bölümde banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması

[5] Bu başlık, ilgili bölüm Genel Kurul'da görüşülürken önerge olarak sunulmuştur. Genel Kurul'un önüne gelmeden önce başlık "*Bilişim Sistemlerine Karşı Suçlar*" şeklindeydi. Değişiklik yapılmasının gerekçesini; örneğin bir bankamatiğe gidip herhangi bir kimsenin hesabına zarar verilmesi halinde, failin yalnızca sisteme karşı suç işlemeyip, hem malvarlığına zarar verdiği kişiye hem de bankaya karşı suç işlemesi oluşturmuştur. (Ayrıntılı bilgi ve önerge metni için bkz. **GÜNEY,** Niyazi/**ÖZDEMİR,** Kenan/**BALO,** Yusuf S.: Yeni Türk Ceza Kanunu, Ankara 2004, s. 711-714, 1192-1195.).

Gerçekten de bu bölümde yer alan suçlar yalnızca bilişim sistemlerine karşı işlenen suçlar değildir. Aynı zamanda bu bölümde bilişim sistemlerinin araç olarak kullanıldığı suçlar da düzenlenmiştir. Bilişim suçları hem bilişim sistemlerine karşı hem de bilişim sistemleri kullanılarak yani bilişim alanında işlenen suçları ifade ettiğinden bu değişiklik yerinde olmuştur. Aksinin kabulü halinde başlık, içeriğinde yer alan suçlara oranla daha sınırlı kalırdı. Bkz. **DEĞİRMENCİ,** Olgun: "2004 Türk Ceza Kanunu'nun Bilişim Suçları Bakımından Değerlendirilmesi", TBBD, S. 58, 2005 s. 198; **DOĞAN,** Koray: "Bilişim Suçları ve Yeni Türk Ceza Kanunu", HAEHD, Y. 2, S. 6-7, Ekim 2005, s. 291, dp. 12; **YAZICIOĞLU,** Yılmaz R.: "Bilişim Suçları", HPD, S: 2, Sonbahar 2004, 142-143.

[6] BKKKK'da kanunun amacını düzenleyen ve "*amaç*" başlığı taşıyan m. 1'de *"Bu Kanunun amacı; banka kartları ve kredi kartlarının çıkarılmasına, kullanımına, takas ve mahsup işlemlerine ilişkin usûl ve esasları düzenlemek suretiyle kartlı ödemeler sisteminin etkin çalışmasını sağlamaktır"* şeklinde bir düzenlemeye yer verilmesinin ardından; suçun BKKKK'da düzenlenmeyip, TCK'da düzenlenmesinin doğru olmadığı, suçun BKKKK kapsamına alınması gerektiği akla gelmektedir. Suçun neden TCK'da yer alıp da BKKKK kapsamına alınmadığı sorusunun cevabı, aydınlatıcı bir niteliğe sahip olmayan TCK m. 245'in gerekçesinden anlaşılamamaktadır. Ancak bu durumun gerekçesinin BKKKK'nın, TCK'ya oranla daha yeni bir yasa olması ve TCK'daki söz konusu hükmün varlığı karşısında artık suçun BKKKK kapsamına alınmamış olabileceği ihtimali üzerinde durulmaktadır. Bkz. **DONAY**, Süheyl: Bankacılık Ceza Hukuku, İstanbul 2007, s. 168.

[7] TCK'da özel hükümler başlığı altındaki ikinci kitapta suçlar, dört kısım halinde düzenlenmiştir. İlk kısmı, "Uluslararası Suçlar" oluşturur. Diğer üç kısım ise ETCK döneminde onbir kısım halinde düzenlenen cürümlerin sıralamasının, insan hakları çağı olan günümüzün öne çıkardığı anlayış doğrultusunda tersine çevrilerek TCK'da yer almasıyla oluşturulmuştur. Bkz. **TEZCAN,** Durmuş/**ERDEM,** Mustafa Ruhan/**ÖNOK,** Murat: Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara 2012,

suçunun yanı sıra, m. 243'te *"Bilişim Sistemine Girme"*ve m. 244'te "*Sistemi Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme Veya Değiştirme"* suçlarına da yer verilmiştir.

İnceleme konusu suç, TCK'da "*Bilişim Alanında Suçlar*" başlığı altında düzenlendiğinden "*Bilişim Alanında Suçlar*"a ilişkin genel açıklamaların yapılmasında fayda vardır.

"*Bilişim Alanında Suçlar*" kavramına ilk kez bağımsız bir cezai himaye alanı[8] ve aynı zamanda yerinde ve gerekli bir düzenleme olarak[9] 6.6.1991 kabul tarihli 3756 sayılı *"765 Sayılı Türk Ceza Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun"*da[10] yer verilmiştir. Bu kanunla, ETCK'da hukuki konu kriteri esas alınarak[11] on bab halinde düzenlen cürümlere, 525. maddeden sonra gelmek üzere "*Bilişim Alanında Suçlar*" başlığı altında[12] "*Onbirinci Bab*" olarak 525a,[13] 525b,[14] 525c[15] ve 525d[16] maddeleri eklenmiştir.[17]

---

s. 41. Böylece ikinci kısmı "Kişilere Karşı Suçlar", üçünü kısmı "Topluma Karşı Suçlar", dördüncü kısmı ise "Millete ve Devlete Karşı Suçlar ve Son Hükümler" oluşturmuştur.

[8] **HAFIZOĞULLARI,** Zeki/**ÖZEN,** Muharrem: Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Topluma Karşı Suçlar, Ankara 2012, s. 440.

[9] **YÜCEL,** Mustafa Tören: "Bilişim Suçları", ABD, Y. 49, S. 4, Temmuz 1992, s. 508; **EREM,** Faruk: "Bilgisayar Suçları ve Türk Ceza Kanunu", YD., C. 17, Ocak-Nisan 1991, S. 1-2, s. 437.

Bu düzenlemelerin yetersiz ve tutarsız olduğu hususundaki eleştiriler için bkz. **ERSOY,** Yüksel: "Genel Hukuki Koruma Çerçevesinde Bilişim Suçları", Prof. Dr. Yılmaz Günal'a Armağan, AÜSBFD, C. 49, Haziran-Aralık 1994, No: 3-4, s. 164, 183.

Bu düzenlemeyle getirlen suçların esasında hırsızlık suçu kapsamında cezalandırılabileceği yönünde bkz. **AYDIN,** Emin D.: Bilişim Suçları ve Hukukuna Giriş, Ankara 1992, s. 132.

[10] 20901 sayılı 14.06.1991 Tarihli Resmi Gazete.

[11] **KETİZMEN,** Muammer: Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları, Ankara 2008, s. 58.

[12] Bu düzenlemeyle sistemsiz bir şekilde, hukuki konuları birbirinden farklı hükümlere bir arada yer verilmiştir. Bu durumun sakıncalı olduğu, hükümlerin yorumunda hangi yararın ve esasın izlenmekte olduğunun tespitinin güç olduğu belirtilmiştir. Bkz. **ÖNDER,** Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar, İstanbul 1994, s. 506; **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar, Ankara 2013, s. 9.

[13] "*Bilgileri otomatik olarak işleme tabi tutmuş bir sistemden, programları, verileri veya diğer herhangi bir unsuru hukuka aykırı olarak ele geçiren kimseye bir yıldan üç yıla kadar hapis ve birmilyon liradan onbeşmilyon liraya kadar ağır para cezası verilir.*

Bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemde yer alan bir programı, verileri veya diğer herhangi bir unsuru başkasına zarar vermek üzere kullanan, nakleden veya çoğaltan kimseye de yukarıdaki fıkrada yazılı ceza verilir."

[14] "*Başkasına zarar vermek veya kendisine veya başkasına yarar sağlamak maksadıyla, bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi veya verileri veya diğer herhangi bir unsuru kısmen veya tamamen tahrip eden veya değiştiren veya silen veya sistemin işlemesine engel olan veya yanlış biçimde işlemesini sağlayan kimseye iki yıldan altı yıla kadar hapis ve beşmilyon liradan ellimilyon liraya kadar ağır para cezası verilir.*

Bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak kendisi veya başkası lehine hukuka aykırı yarar sağlayan kimseye bir yıldan beş yıla kadar hapis ve ikimilyon liradan yirmimilyon liraya kadar ağır para cezası verilir."

[15] "*Hukuk alanında delil olarak kullanılmak maksadıyla sahte bir belgeyi oluşturmak için bilgileri otomatik olarak işleme tabi tutan bir sisteme, verileri veya diğer unsurları yerleştiren veya var olan verileri, diğer unsurları tahrif eden kimseye bir yıldan üç yıla kadar, tahrif edilmiş olanları bilerek kullananlara altı aydan iki yıla kadar hapis cezası verilir."*

[16] "*525/a ve 525/b maddeleri hükümlerini ihlal eden kişiler hakkında, maddelerde yazılı cezalara ek olarak, meslek icrası sırasında veya icrası dolayısıyla suçun işlendiği bir kamu hizmetinden veya meslek veya sanat veya ticaretten altı aydan üç yıla kadar yasaklanma cezası da verilir."*

[17] Örneğin 1987 tarihli Türk Ceza Kanunu Öntasarısında (TCKÖT) bilişim alanında suçlara ve dolayısıyla banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılmasına yönelik olarak herhangi bir düzenlemeye yer verilmemişti. Bkz. **TÜRK CEZA KANUNU ÖNTASARISI: KOMİSYONCA HAZIRLANAN METİN,** Ankara 1987, s. 25 vd.

Ceza hukukunda bilişim suçlarının düzenlenmesinde, bu düzenleme yapılana kadar korunan hukuki değerlerin yanında maddi olmayan değerlere de zarar verilmesi ve mevcut olan hükümlerin geniş yorumlanması yerine yeni düzenlemelerin ihdas edilmesi etkili olmuştur. Aksi halde ceza hukukunda geçerli olan kanunilik ilkesi ve kıyas yasağına aykırılıklarla karşı karşıya kalınır. Bkz. **BOZDOĞAN AKBULUT,** Berrin: "Bilişim Suçları", SÜHFD, C. 8, Y. 2000, S. 1-2, s. 552.

Türk Ceza Hukukunda, "bilişim" kavramına ilk kez 1989 TCK Tasarısında m. 342 ila m. 346 arasında yer verilmişti. ETCK m. 525a, 525b ve 525c maddeleri; suçlardan dolayı fer'i cezaları gösteren m. 525d'nin ise birinci bendindeki ceza 1989 tarihli TCK Tasarısından aynen alınmıştır. 1989 tarihli TCKÖT için bkz. **TÜRK CEZA KANUNU ÖNTASARISI: İKİNCİ KOMİSYON TARAFINDAN YAPILAN DEĞERLENDİRME SONUNDA HAZIRLANAN METİN,** Ankara 1989, s. 125-126.

1989 TCK Tasarısının hazırlanmasında Yeni Fransız Ceza Kanunu Öntasarısındaki 321-1 ila 323-7 maddelerinden esinlenildiği belirtilmiştir. Yeni Fransız Ceza Kanunu Öntasarısındaki ilgili maddelerin büyük ölçüde Eski Fransız Ceza Kanunu'na 5.1.1988 tarih ve 88-19 no.lu "Bilişim Sahtekârlığına İlişkin Kanun" ile eklenen 462-2 ila 462-9 maddelerinden model alındığı belirtilmiştir. Bkz. **DÖNMEZER,** Kişilere, s. 613; **EREM,** s. 441; **YAZICIOĞLU,** Yılmaz: "Yeni Türk Ceza Kanunundaki Bilişim Suçlarının Genel Değerlendirmesi", YÜHFD, C. 3, S. 2, Y. 2005, s. 394.

Ancak model alınan bu yasada, bilişim alanında meydana gelen gelişmeler nedeniyle yeni bazı suç tiplerinin ihdası ya da cezaların artırılması gibi ihtiyaçlar sebebiyle 2004 ve 2009 tarihlerinde değişikliklere gidildiği belirtilmiştir. **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 749.

Model alınan bu yasanın Avrupa Topluluğu'nun bilgisayar suçları konusundaki tavsiye kararlarına, OECD tarafından hazırlanan raporlara, Dünya Ticaret Örgütü ve Birleşmiş Milletler'in bu konudaki çalışmlarına paralle olduğu belirtilmiştir. **YAZICIOĞL**U, "Bilişim Suçları", s. 142.

A. BİLİŞİM

Bilişim alanında suçlarla beraber bilişim ve bilgisayar ile ilgili birçok kavram ceza hukukunda kullanılmaya başlanmıştır. Bu suçlardan bahsetmeden önce "bilişim"[18] kavramının tanımlanması gereklidir. Güncel Türkçe Sözlükte "bilişim" kavramı; insanoğlunun teknik, ekonomik ve toplumsal alanlardaki iletişiminde kullandığı ve bilimin dayanağı olan bilginin özellikle elektronik makineler aracılığıyla düzenli ve akla uygun bir biçimde işlenmesi bilimi, enformatik şeklinde tanımlanmaktadır.[19] Doktrinde ise temelde aynı olan benzer nitelikte tanımlara rastlanmaktadır. Bu tanımlamalara göre bilişim; bilginin, iletişim yapısı ve özellikleri, saklanması, organize hale getirilmesi ve aktarılması, tekrar elde edilmesi, değerlendirilmesi ve dağıtımı için gerekli olan kuram ve yöntemlerdir. Diğer bir yandan ise bilişim; bilgiyi kaynağından alarak kullanıcıya aktaran, genel sistem bilimiyle sibernetik; otomasyonla insanların çalışma çevrelerinde kullanılan teknolojileri temel alan bilgi sistemleri, şebekeleri, işlevleri, süreçleri ve etkinlikleridir.[20] Yani bilişim bir "veri işlem"[21] sürecidir.[22]

---

[18] "Bilişim" kavramının, Fransızca *"information" (=bilgi) ve "automatique" (=otomatik) kelimelerinin birleşiminden türeyen "informatique*" kelimesinin Türkçeye çevrilmesiyle Türk dilinde yer aldığı belirtilmiştir. Bkz. **YAZICIOĞLU,** "Bilişim Suçları", s. 143.

[19] Bilişim Terimleri Sözlüğü'nde ise bu kavram "*İnsanoğlunun teknik, ekonomik ve toplumsal alanlardaki iletişiminde kullandığı ve bilimin dayanağı olan bilginin, özellikle elektronik makineler aracılığıyla, düzenli ve ussal biçimde işlenmesi bilimi. Bilgi olgusunu, bilgi saklama, erişim dizgeleri, bilginin işlenmesi, aktarılması ve kullanılması yöntemlerini, toplum ve insanlık yararı gözeterek inceleyen uygulamalı bilim dalı. Disiplinlerarası özellik taşıyan bir öğretim ve hizmet kesimi olan bilişim bilgisayar da içeride olmak üzere, bilişim ve bilgi erişim dizgelerinde kullanılan türlü araçların tasarlanması, geliştirilmesi ve üretilmesiyle ilgili konuları da kapsar. Bundan başka her türlü endüstri üretiminin özdevimli olarak düzenlenmesine ilişkin teknikleri kapsayan özdevin alanına giren birçok konu da, geniş anlamda, bilişimin kapsamı içerisinde yer alır. bk. özdevimli bilgi işlem*" şeklinde tanımlanmıştır. Tanımlar için Bkz. http://tdkterim.gov.tr/bts/; **COLLIN**, Dictionary of ICT, London 2004, s. 125; **MARCINKO/HETICO,** Dictionary of Healt Information Technology and Security, Newyork 2007, s. 161; **GATTIGER**, The Information Security Dictionary, Boston, 2004, s. 156.

[20] Bilişim biliminin köklerini matematik, fizik ve elektrotekniğin oluşturduğu belirtilmiştir. Bilişimle bir mühendislik alanı olarak, verileri aktarabilen, depolayabilen ve algoritmalar yardımıyla verileri işleyebilen matematiksel makineler tasarlanır ve böylece özellikle de gerçek süreçlerin

B. VERİ

TCK'da "veri" kavramına "bilişim alanında suçlar" başlığı altında hem m. 244'ün başlığında[23] hem de m. 244/2'de[24] yer verilmesine karşın; "veri" kavramından anlaşılması gerekenin ne olduğu belirtilmemiştir. Ancak TCK m. 243'ün gerekçesinde sistem içindeki tüm soyut unsurların "veri" kavramının kapsamında olduğu belirtilmiştir.[25]

Esasında "veri" ile kast edilen kesin ve formal bir şekilde yani sayılar, harfler ya da virgül, tire gibi diğer tipografik hareketlerle ifade edilen isimler, adresler, tarihler, tutarlar, araştırma değişkenleri gibi hususlardır.[26] 5.5.2007 kabul tarihli 5651

---

simulasyonu mümkün kılınır. Bilişim "yardımcı bilim" olarak düşünüldüğündeyse diğer bilimlerdeki olguları soyutlaştırır ve algoritmalar yardımıyla işler. Günümüzde pek çok alanda bilişim yer almaktadır. İnternetin yoğun bir şekilde kullanılması da bu gelişimi hızlandırmıştır. Bilgisayarların da dünya çapında bir ağ haline gelmesiyle firmaların iletişiminde, lojistikte, medyada, ev yaşamında ve daha birçok alanda devrim niteliğinde değişimler yaşanmıştır. Bilişim, her ne kadar fark edilmese de çamaşır makinesi, fotoğraf makinesi, müzik sistemleri gibi pek çok araçta yer alarak gündelik hayatın bir parçası haline gelmiştir. Bkz. **ÖZBEK,** Veli Özer: "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu (TCK m. 245)", Prof. Dr. Ünal Narmanlıoğlu'na Armağan, DEÜHFD, C. 9, Özel Sayı, 2007, s. 1023.

[21] "Veri işlem" ifadesi için hem "bilgi işlem" hem de "veri işlem" ifadelerini tercih edenler de bulunmaktadır. Bkz. **BOZDOĞAN AKBULUT,** s. 546; **YAZICIOĞLU,** Yılmaz: Bilgisayar Suçları, Kriminolojik, Sosyolojik ve Hukuki Boyutları İle, İstanbul 1997, s. 30.

[22] **YENİDÜNYA,** A. Caner/**DEĞİRMENCİ,** Olgun: Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Bilişim Suçları, İstanbul 2003, s. 27; **KURT,** Levent: Açıklamalı – İçtihatlı Tüm Yönleriyle Bilişim Suçları ve Türk Ceza Kanunundaki Uygulaması, Ankara 2005, s. 25; **KETİZMEN,** s. 10-11; **YAZICIOĞLU,** "Yeni Türk Ceza Kanunundaki", s. 403; **BOZDAĞAN AKBULUT,** s. 546.

Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi tanımlar başlıklı m. 1'de ise; "bilişim" kavramı yerine *"bilgisayar sistemi"*nden bahsedilmiş ve bu kavram *"bir veya daha fazlası, bir program uyarınca otomatik veri işlemi gerçekleştiren herhangi bir aygıt ya da birbirine bağlı bir grup yahut ilişkili aygıtlar"*şeklinde tanımlanmıştır. ("computer system" means any device or a group of interconnected or related devices, one or more of which, pursuant to a program, performs automatic processing of data) Bkz. http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/185.htm

[23] *"Sistemi Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme"*

[24] "*Bir bilişim sistemindeki verileri bozan, yok eden, değiştiren veya erişilmez kılan, sisteme veri yerleştiren, var olan verileri başka bir yere gönderen kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır."*

[25] "*Sistem içindeki bütün soyut unsurlar, fıkrada geçen "veri" teriminin kapsamındadır*." Madde gerekçesi için bkz. Dönem: 22 Yasama Yılı: 2 T.B.M.M. (S. Sayısı: 664) Türk Ceza Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/593).

[26] **COLLIN**, s. 125; **MARCINKO/HETICO,** s. 76; **GATTIGER**, s. 82; **AYDIN,** Emin D., s. 3, 171; **DEĞİRMENCİ,** "2004 Türk Ceza Kanunu'nun", s. 200; **KOCA,** Mahmut: "Hukukumuzda TCK'nun

sayılı "*İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun"*un[27] tanımlar başlıklı m. 2/1-k'da ise "veri"; *"bilgisayar tarafından üzerinde işlem yapılabilen her türlü değer"* şeklinde tanımlanmıştır. Yani "veri"nin; bilişim sistemlerinin üzerinde işlem yapabildiği, bu işlemlere dayalı olarak sonuçlar üretebildiği, saklayabildiği, sakladıklarını sonradan okuyup işleyebildiği ve diğer bilişim sistemlerine iletebildiği her türlü bilgi olarak tanımlanması mümkündür.[28] Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi'nin[29] "Tanımlar" başlıklı birinci maddesinde ise "bilgisayar verisi", *"bir bilgisayar sisteminin belli bir işlevi yerine getirmesini sağlayan yazılımlar da dâhil olmak üzere, bir bilgisayar sisteminde işlenmeye uygun nitelikteki her türlü bilgi ve konsept"* şeklinde tanımlanmıştır.[30]

C. BİLGİSAYAR

Konuyla ilgili olan bir diğer kavram ise "bilgisayar"dır ve bu kavram Güncel Türkçe Sözlük'te "*çok sayıda aritmetiksel veya mantıksal işlemlerden oluşan bir işi, önceden verilmiş bir programa göre yapıp sonuçlandıran elektronik araç, elektronik beyin"* şeklinde tanımlanmaktadır.[31] "Bilişim Sistemi"nin ana unsurunu "bilgisayar",

---

244. Maddesi Kapsamında Bilişim Sistemini Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme Suçu", Bilişim Hukuku Konferansı (09-10 Ekim 2008), Yargıtay, s. 94; **KURT,** s. 37–39; **YAZICIOĞLU,** "Bilişim Suçları, s. 227.

[27] 26530 sayılı 23.7.2007 tarihli Resmi Gazete

[28] **DÜLGER,** Murat Volkan: Bilişim Suçları, Ankara 2004, s. 50; **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 450.

[29] Bilişim sistemlerinin kullanımının ceza hukukundaki etkisi yalnızca ulusal düzeydeki düzenlemelere değil aynı zamanda "Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi"ne de konu olmuştur. 23.11.2001 tarihinde Macaristan'ın başkenti Budapeşte'de bu sözleşme imzaya açılmıştır. Türkiye ise 10.11.2010'da sözleşmeyi imzalamıştır. Bkz. http://www.coe.int/t/DGHL/cooperation/economiccrime/cybercrime/default_en.asp.

[30] http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/185.htm.

[31] Bilişim Terimleri Sözlüğünde ise *"Çok sayıda aritmetiksel ya da mantıksal işlemlerden oluşan bir işi, çalışması sırasında bir işletmen'in işe karışması gerekmeksizin, önceden verilmiş bir izlenceye göre, özdevimli olarak yürüten bir veri işleyici. Bir bilgisayar dizgesi elektronik ve mekanik*

bilgisayarın ana unsurunu ise donanım ve yazılım oluşturur. Donanım, bilgisayarın ekran, klavye, fare, sabit disk, RAM, mikro işlemci, kart okuyucu vb. kısımlarına verilen addır.[32] Yazılım ise donanımı oluşturan elemanlara nasıl hareket edeceklerini belirten, donanıma hayat veren komutlardır.[33]

D. BİLİŞİM ALANI

Bölüm başlığında "bilişim alanı" ifadesine yer verilmesi nedeniyle ve hangi fiillerin "bilişim alanında suçlar" kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini belirlemek bakımından, bilişim alanının sınırlarının belirlenmesi önemlidir.[34] Ancak bu bölümde yer alan m. 243'ün gerekçesinde "bilişim alanı" tanımlanmamış, "bilişim sistemi" ifadesi tanımlanmıştır. Bu nedenle, bölüm başlığıyla, bölümde yer alan hükümlerde cezalandırılmak istenen suçların işlendiği alanın anlatılması için kullanılan ifadelerin, bir uyum içinde olmadığı söylenebilir. Ayrıca m. 142/2-e ve m. 158/1-f hükümlerinde de bilişim sistemi ifadesine yer verilmiştir.

"Bilişim alanı" 2003 tarihli TCKÖT'de m. 346'nın gerekçesinde *"verileri toplayıp yerleştirdikten sonra bunları otomatik işlemlere tâbi tutma olanağını veren*

---

birimlerden oluşan donanım ile bu donanım birimlerini ya da kaynakları istenen işlere yöneltip verimli bir çalışma düzeni içerisinde kullanabilmek için gerekli tüm izlencelerden ve veri yapılarından oluşan yazılım öğelerini kapsar. Minibilgisayar, mikrobilgisayar tanımlarının dışındaki geleneksel bilgisayarlar ana işlem birimlerinin hız ve yapısına, ana belleklerinin sığasına, dış belleklerin ve giriş-çıkış birimlerinin türlülüğüne, sayısına ve hızına göre büyük, orta boy ya da küçük dizgeler olarak sınıflandırılır." şeklinde tanımlanmıştır. (Bkz. http://tdkterim.gov.tr/bts/); Benzer yönde diğer tanımlar için bkz. **COLLIN**, s. 54; **MARCINKO/HETICO,** s. 62; **GATTIGER**, 2004, s. 56; **KURT,** s. 31, 141; **MAHONEY, "**The History of Computing in the History of Technology", Annals of the History of Computing, Volume 10, Number, 2, 1988, s. 113; **BOZDAĞAN AKBULUT,** s. 546; **ERSOY,** s. 150; **YENİDÜNYA/DEĞİRMENCİ,** s. 19.

[32] **COLLIN**, s. 113; **MARCINKO/HETICO,** s. 136; **GATTIGER**, s. 141; **GUPTA,** Dictionary of Information Technology, 2010, s. 144; **YENİDÜNYA/DEĞİRMENCİ,** s. 21-22; **KURT,** s. 31–34; **KOCA,** "Hukukumuzda", s. 92; **YAZICIOGLU,** Bilgisayar Suçları, s. 31.

[33] **COLLIN**, s. 224; **MARCINKO/HETICO,** s. 278; **GATTIGER**, s. 308; **GUPTA,** s. 144; **KURT,** s. 34-36; **YENİDÜNYA/DEĞİRMENCİ,** s. 22; **AYDIN,** Emin D., s. 210.

[34] **KURT,** s. 25-26.

manyetik sistemlerdir" şeklinde tanımlanmıştır.[35] Ancak bu tasarının Adalet Komisyonunca kabul edilen halinde, hükmün karşılığı olan ve şu an yürürlükte olan m. 243'ün gerekçesinde "bilişim alanı"nın tanımına yer verilmeyip; "bilişim sistemi", *"verileri toplayıp yerleştirdikten sonra bunları otomatik işlemlere tâbi tutma olanağını veren manyetik sistemler"* şeklinde tanımlanmıştır.[36] "Bilişim alanı" bilişim faaliyetinin gerçekleştiği yer olarak tanımlanabilir. Bu alan somut olmayıp soyut bir ortamı ifade eder. Söz konusu olanın, alan olmayıp sistem olması nedeniyle kanun koyucunun bölüm başlığında "bilişim alanı" ifadesine yer vermeyip; "bilişim sistemi"nden bahsetmesinin daha doğru olacağı ileri sürülmüştür.[37]

E. BİLİŞİM SİSTEMİ

TCK'nın yürürlüğe girmesiyle, ETCK'daki *"bilgileri otomatik işleme tabi tutan sistem"* ifadesi yerine TCK m. 243 ve m. 244'te *"bilişim sistemi"*[38] ifadesine yer verilmiştir.[39] "Bilişim sistemi"nin tanımına ilgili madde metinlerinde yer

---

[35] http://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem22/yil01/ss664m.htm; Benzer yöndeki tanımlara 1989 tarihli TCKÖT m. 342 (bkz. **TÜRK CEZA KANUNU ÖNTASARISI, İKİNCİ KOMİSYON TARAFINDAN YAPILAN DEĞERLENDİRME SONUNDA HAZIRLANAN METİN,** s. 392.), 1997 tarihli TCKÖT m. 347'nin gerekçesinde (bkz. **T.C. ADALET BAKANLIĞI TÜRK CEZA KANUNU ÖNTASARISI (1997),** Yayın İşleri Dairesi Başkanlığı, Özel Seri:3, s. 300.), 2000 tarihli TCKÖT m. 345'in gerekçesinde de yer verilmiştir. (Bkz. **TÜRK CEZA KANUNU TASARISI VE TÜRK CEZA KANUNUNUN YÜRÜRLÜĞE KONULMASINA VE MEVZUATA UYUMUNA DAİR KANUN TASARISI,** Ankara 2000, s. 335.)

[36] Bkz. TCK m. 243'ün gerekçesi.

[37] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1023, 1024.

[38] Bu değişiklikle genel amaçlı olarak işlem yapabilme olanağına sahip olmayan ve bilgisayar olarak değerlendirilemeyen cihazlarla işlenen suçların, bu kapsam dışında yer alacağı yönündeki eleştiri için bkz. **KURT,** s. 5253.

[39] Bu tercihin temelinde bilişim sistemi olmayan cihazların bu kapsamda yer almaması gerektiğinin yattığı ve bunun yerinde olduğu hususunda bkz. **YAZICIOĞLU,** R. Yılmaz: "Bilgisayar Ağları İle İlgili Suçlar Konusunda Türk Ceza Kanunu 2000 Tasarısı", Uluslararası İnternet Hukuku Sempozyumu, 21-22 Mayıs 2001, İzmir 2002, s. 465; **EKER,** Ö. Umut: "Türk Ceza Hukuku'nda Bilişim Suçları" Eski TCK Bağlamında Hukukumuzda Yer Alan İlk Düzenlemeler ve 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu'nun İlgili Hükümleri", TBBD, S. 62, 2006, s. 120.

Esasında 1997 TCK Tasarısında ikinci kitabın dokuzuncu bölümünde 347 ila 352 maddeleri arasında ve "Bilişim Alanında Suçlar" başlığı altında düzenlenen bilişim suçları bakımından da "*bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş sistem"* ibaresi yerine *"bilişim sistemi"* ibaresi kullanılmıştır. (Bkz. **T.C. ADALET BAKANLIĞI TÜRK CEZA KANUNU ÖNTASARISI (1997),** s. 104-105.) Bilişim suçları 2000 TCK Tasarısı'nın ikinci kitabının ikinci kısmının dokuzuncu bölümünde *"Bilişim*

verilmese de m. 243'ün gerekçesinde yukarıda da belirtildiği şekilde yer verilmiştir.[40] Tanımdan da anlaşılacağı gibi bir sistemin bilişim sistemi olarak kabul edilebilmesi için; verileri gönderebilme, alabilme, toplayıp depolayabilme, otomatik işlemlere tabi tutma özelliğinin bulunması ve manyetik olması[41] gereklidir.[42] Tanımda belirtildiği üzere "bilişim sistemi"nin varlığından bahsedilebilmesi için bu sistemin "bilgileri otomatik işleme tabi tutma"sı gerekir.[43] Ancak sadece veri-işlem ve veri-iletişim unsurlarını birlikte taşıyan araçlar bütünü bilişim sistemi niteliğinde olduğundan,[44] m. 243'ün gerekçesinde yapılan tanımın yalnızca veri-işlem unsurunu esas alıp, veri-iletişimi göz ardı etmesi eleştirilebilir.[45]

"Bilişim sistemi" kavramı "bilgisayar" kavramını kapsar.[46] Zira "bilgisayar", verilerin depo edilmesi, saklanması işlenmesi ve yeniden değerlendirilmesini yani veri-işlemi gerçekleştirebilmekteyken; bilişim, hem veri işlemi hem de verilerin iletilmesini yani veri-iletişimi kapsamaktadır.[47]

Alanında Suçlar" başlığı altında 345 ila 351 maddelerinde düzenlenmiştir. (Bkz. **TÜRK CEZA KANUNU TASARISI VE TÜRK CEZA KANUNUNUN YÜRÜRLÜĞE KONULMASINA VE MEVZUATA UYUMUNA DAİR KNAUN TASARISI,** Ankara 2000, s. 113-115)

[40] Madde gerekçesi için bkz. Dönem: 22 Yasama Yılı: 2 T.B.M.M. (S. Sayısı: 664) Türk Ceza Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/593)

Benzer yöndeki diğer tanımlar için bkz. **COLLIN,** s. 125; **MARCINKO/HETICO**, s. 162; **GATTIGER,** s. 165

Gerekçede yapılan bu tanımın hem bilişim alanını tanımlamaktan uzak olduğu hem de esasında bilgisayarı tanımladığı yönündeki eleştiri için bkz. **YAZICIOĞLU,** "Bilişim Suçları", s. 143.

"*Ceza Muhakemesinde Ses Ve Görüntü Bilişim Sisteminin Kullanılması Hakkında Yönetmelik*" m. 3/b'de ise bilişim sistemi bilgisayar, çevre birimleri, iletişim altyapısı ve programlardan oluşan veri işleme, saklama ve iletmeye yönelik sistemi, şeklinde tanımlanmıştır. (Bkz. 28060 sayılı 20.09.2011 tarihli Resmi Gazete).

[41] Madde gerekçesinde belirtilen "manyetik sistem" ifadesinin, bilişim sisteminin kapsamını daralttığı, gerçekte bilişim alanını değil bilgisayarı tanımlıyor olduğu yönündeki eleştiriler için bkz. **KETİZMEN,** s. 17-18; **YAZICIOĞLU,** "Yeni Türk Ceza Kanunundaki", s. 404.

[42] **KURT,** s. 140; **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1024. Benzer yönde tanımlar için bkz. **KETİZMEN,** s. 11; **KOCA,** "Hukukumuzda", s. 91-92.

[43] **KURT,** s. 140.

[44] **DEĞİRMENCİ,** "2004 Türk Ceza Kanunu'nun", s.199; **BOZDAĞAN AKBULUT,** s. 546; **ERGÜN,** İsmail: Siber Suçların Cezalandırılması ve Türkiye'de Durum, Ankara 2008, s. 10.

[45] **ERDAĞ,** Ali İhsan: "Bilişim Alanında Suçlar (Türk ve Alman Hukukunda)", Doç. Dr. Mustafa Yıldız'a Armağan, GÜHFD, C: XIV, Y: 2010, S: 2, s. 278.

[46] **KOCA,** "Hukukumuzda", s. 92. **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1025; **ERDAĞ,** s. 278; **KURT,** s. 139; **KETİZMEN,** s. 19. **DEĞİRMENCİ,** "2004 Türk Ceza Kanunu'nun", s.199.

[47] **YENİDÜNYA/DEĞİRMENCİ,** s. 31; **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK**, s. 751; **BOZDOĞAN AKBULUT,** s. 546.

"*Bilişim Ağı Hizmetlerinin Düzenlenmesi ve Bilişim Suçları Hakkında Kanun Tasarısı*"nın tanımlar başlıklı m. 2/1-d'de[48] "bilişim sistemi", *"Bilgisayar, çevre birimleri, iletişim altyapısı ve programlardan oluşan veri işleme, saklama ve iletmeye yönelik sistem"* şeklinde tanımlanmıştır.[49]

Bilişim sistemi gündelik hayatın hemen hemen birçok alanında kullanılmakta ve böylece bilişim teknolojisinde de gün geçtikçe ilerlemeler yaşanmaktadır. Bilişim sistemleri dendiğinde akla yalnızca bilgisayarlar değil;[50] yazılımlar, banka ve kredi kartları,[51] cep telefonları, internet aracılığıyla yapılan para transferleri, elektronik imza, bilgisayar ortamına aktarılan ve hizmete sunulan elektronik devlet uygulamaları, iş yerlerinde bulunan pos cihazları, elektronik ortama atılan veriler ve bunun gibi teknolojik gelişmeler de gelmelidir. Bir görüşe göre; bir faaliyetin bilişim sistemi kapsamında düşünülüp düşünülemeyeceği, o faaliyetin, bilgisayar sistemi olmaksızın çalışma imkânının bulunmamasına bağlıdır. Bu faaliyet, bilgisayar temelli sistemle çalışıyorsa o sistem bilişim sistemidir. Bu durumda bilgisayar sistemi çöktüğünde sistem çalışamaz hale gelir. Ancak, bilgisayar bir sistemin işlemesindeki yardımcı unsursa, yani, bilgisayar olmadan da sistem işleyebilecekse,

---

[48] "Bilişim ağı" ise aynı kanun tasarısında en az iki bilişim sistemi arasında veya bir bilgisayar ile bir çevre birimi arasında veri iletişimini ve karşılıklı etkileşimi her türlü iletişim tekniği ile sağlayan ortam şeklinde tanımlanmıştır.

Benzer yöndeki diğer tanımlar için bkz. **YÜCEL,** s. 509; **COLLIN**, s. 125.

[49] Tasarı metni için bkz.

http://www.tbd.org.tr/index.php?dummy=1&sayfa=raporlar&vkid=194&t=1278466434&jfr=true&keepThis=true&TB_iframe=true&height=500&width=800

[50] **ARTUK,** Mehmet Emin/**GÖKCEN,** Ahmet/**YENİDÜNYA,** Caner: TCK Şerhi, C. 5, Ankara 2009, s. 4627.

[51] "*…Kredi kartlarının otomatik işleme tabi tutulmuş sistemin bir unsuru olduğu, kartla birlikte şifrenin kullanılması halinde elektronik sisteme girilebildiği, bu nedenle de; sanığa yüklenen haksız olarak ele geçirdiği şikayetçiye ait kart ve şifreyi kullanmak suretiyle ATM makinasından para çekmek eyleminin Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 11.4.2000 gün ve 2000/6-62-72 sayılı kararında da açıklandığı üzere TCY.nın 525/b-2 madde ve fıkrasında düzenlenen suçu oluşturacağı…"* Yargıtay 11. CD. E. 2002/12344, K. 2002/9652, T. 02.12.2002 (**KURT,** s. 277-278).

bu durumda bu sistem ve faaliyeti, bilişim sistemi kapsamında değildir.[52] Ancak bu görüşe karşıt olarak ileri sürülen bir diğer düşünce ise; ya yardımcı, ya da temel unsur olsun, bilgisayar sisteminin gerçekleştirdiği faaliyetin; manyetik veri alış verisi olması, bunları toplaması, sonrasında otomatik işleme tabi tutması, bir sistemin bilişim sistemi sayılması için yeterli olduğu ynündedir. Örneğin bir uçak firmasının sistemine internet üzerinden ya da görevlinin boşluğundan faydalanarak girilmesi ve bir koltuğun iki ayrı kişiye satılmasına neden olunması halinde bilişim sistemine hukuka aykırı bir şekilde girilmiş sayılmalıdır.[53]

"Bilişim sisteminde" veri iletişimi yalnızca bilgisayarla birlikte elektronik, manyetik veya bazı mekanik araçlarla bir ağ üzerinden sağlanabilir. Bu nedenle bir suçun bilişim suçu olduğundan bahsedilebilmesi için sistemin otomatik işleme tabi tutma özelliğinin bulunması gerekir. Bilgisayar da bilgileri otomatik işleme tabi tutar ancak otomatik çamaşır makineleri, televizyon, buzdolabı, telsiz telefon, dekoder birer bilişim sistemi değildir.[54] Bu nedenle bir bilişim sisteminin bilgileri otomatik işleme tabi tutmasının, manyetik olmasının yanında en önemli özelliğini genel amaçlı kullanım özelliği oluşturur.[55] Yani yalnızca belli bir fonksiyona özgülenen bir sistem bilişim sistemi değildir. Hem bilişim hem de iletişim sahasında her elektronik ve manyetik sistemin bilişim sistemi sayılmaması gerekir. Örneğin bilgi kullanımı ve aktarımı olmaksızın yalnızca şifrelenmiş yayın görüntülerini netleştirme gibi bir

[52] **TAŞDEMİR,** Kubilay/**ÖZKEPİR,** Ramazan: Uygulamada – Öğretide Belgelerde Sahtecilik Mala Karşı Suçlar ve Bilişim Alanında Suçlar Açıklamalı – İçtihatlı, Ankara 1998, s. 1109.

[53] **BİLGEN,** Türk Ceza Kanununda Banka Veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2010, s. 5.

[54] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1025; Sedat **BAKICI**'nın konuşması, Bilişim Suçları Ve Kredi Kartlarının Kötüye Kullanımı Konferansı, (Konferans'ta alınan notlar), Afyon Kocatepe Üniversitesi, 2013.

[55] Sedat **BAKICI**'nın konuşması, Bilişim Suçları Ve Kredi Kartlarının Kötüye Kullanımı Konferansı, (Konferans'ta alınan notlar).

işlevi bulunan dekoderlar bilişim sistemi kapsamında düşünülmemelidir. Fakat WAP (Wireless Application Protokol) Kablosuz Uygulama Protokolüyle internete bağlanabilen akıllı cep telefonları,[56] genel amaçlı işlem yapabilen bir bilgisayarın özelliklerini taşıdığı takdirde bilişim sistemi kapsamında düşünülmelidir. Yani iletişim amacıyla kullanılan telefonlar dahi bilgileri otomatik işleme tabi tutma özelliği sağlanarak bilişim sistemi içinde yer alabilir.[57]

TCK m. 245 bakımından banka veya kredi kartlarının manyetik şeridine[58] kodlanmış ya da çipli[59] kartlarda çipte yer alan bilgiler bir bilişim sisteminde kullanıldığında veri halini alır. Örnek olarak internet ortamında yapılan alışverişlerde kart bilgilerinin, üye işyerinin oluşturduğu sisteme internet aracılığıyla gönderilmesi gösterilebilir. ATM,[60] POS[61] (kart doğrulama cihazı[62]) cihazlarıysa aslında kartın

---

[56] **AKARSLAN,** Hüseyin: Bilişim Suçları, Ankara 2012. 34.

[57] **KURT,** s. 141-143; **YAZICIOĞLU,** "Yeni Türk Ceza Kanunundaki", s. 404-405; **KOCA,** "Hukukumuzda", s. 92; **YAŞAR,** Osman/**GÖKCAN,** Hasan Tahsin/**ARTUÇ,** Mustafa: Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C. 5, Ankara 2010, s. 6741.

[58] Güncel Türkçe Sözlükte, "manyetik şerit" yüzeyinde manyetik kayıt yoluyla bilginin depolanabildiği bir mıknatıslanabilir kaplaması olan bir şerit şeklinde tanımlanmıştır. Bkz. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.511a33e733ec55.27583202

[59] "Çip" bir faaliyeti yerine getiren transistör, rezistans, kondansatör gibi birçok bileşene yerleştirilen, silikon, galiyum ve germanyumdan yapılan küçük kristal bir fizdir. Bkz. **COLLIN**, s. 45; **MARCINKO/HETICO,** s. 50.

[60] ATM'ler (Automated Teller Machine - Otomatik Veznedar Makinesi) bir manyetik kart yerleştirilerek nakit para çekilebilen bankalara bağlı makinelerdir. Bkz. **COLLIN**, s. 17.

"Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelere İlişkin Tebliğ" m. 3/1-c'de ATM *"Otomatik para çekme işleminin yanı sıra diğer bankacılık işlemlerinin tamamının veya bir bölümünün gerçekleştirilmesine imkân veren elektronik işlem cihazlarını"* şeklinde tanımlanmıştır. (Bkz. 26643 sayılı 14.09.2007 tarihli Resmi Gazete).

[61] Point of Sale - Satış Noktası. Bkz. **COLLIN**, s. 189; **GATTIGER,** s. 156.

İngilizce 'Point Of Sale" sözcüklerinin baş harflerinden oluşan POS, Türkçeye "satış noktası" şeklinde çevrilir.

Kart hamilinin ödeme için kredi kartını ibraz etmesinin ardından, satışla ilgili tüm bilgiler kredi kartını çıkaran banka bilgisayarına aktarılmakta, kaybedilen, çalınan, sahte olarak düzenlenen ve çeşitli nedenlerle iptal edilen geçersiz kredi kartlarının kontrolünü yaparak, işlemle ilgili olarak provizyon almaktadır. Burada kredi kartının kaybolduğu ya da çalındığı bankaya bildirildiği andan itibaren bu durum derhal ilgili bankanın bilgisayarına yüklenerek, POS'tan kredi katı geçirilince

içinde barındırdığı verileri, banka bilişim sistemine göndermede birer araçtırlar.[63] ATM'ler bilgileri saklamak, işlemek, depolamak gibi özelliklere sahip olduğundan bilişim aracı niteliğindedir.[64] ATM'lerin bu niteliğini Yargıtay da kabul etmektedir.[65] Çünkü bu sistem çöktüğü takdirde faaliyet gerçekleşemez.[66] Burada hem bilişim

otorizasyon verilmemekte ve çalıntı kartla harcama yapılması önlenmektedir. Bkz. **REİSOĞLU,** Seza: "Banka Kredi Kartları ve Uygulama Sorunları", Bankacılar Dergisi, S: 49, 2004, s. 102-103.

[62] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 171.

[63] **YILDIZ,** Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kuullanılması Suçu (TCK Madde 245), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2011, s. 9.

[64] **DRURY,** Tony/**FERRIER,** Charles W.: Credit Cards, London 1984, s. 16; **AKINCI,** Hatice/**ALIÇ,** A. Emre/**ER,** Cüneyd: "Türk Ceza Kanunu ve Bilişim Suçları", İnternet ve Hukuk, İstanbul 2004, s. 262; **DEĞİRMENCİ,** Olgun: "Ceza Hukuku Açısından Kredi ve Banka Kartları", LHD, C. 1, S. 1, Mart 2003, s. 606; **ŞEKER,** "Bilişim Suçlarının Delillendirilmesinde Amerikan Uygulaması ve Ülkemizdeki Durum", Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, ISSN: 1303-5134, s. 5 (http://www.insanbilimleri.com/ojs/index.php/uib/article/view/73/72#.UQp51B2IHSk); **KETİZMEN,** s. 184.

[65] *"...ATM olarak da adlandırılan Automated Teller Machine sistemi ise, önceleri yalnızca hafta sonları ve bankaların kapalı olduğu zamanlarda kişilerin para çekmelerini sağlamak üzere tasarlanmış "otomatik vezne" olarak adlandırılan bir makine iken, teknolojik gelişmelere paralel olarak günümüzde bankacılık faliyetlerinin hemen tümünün gerçekleştirilmesine olanak sağlayan, ana sisteme bağlı ve çok geniş bir alana yayılmış olan bilgi işlem biriminin parçası haline gelmiştir. Öyle ki, ATM'ler aracılığıyla onun bağlı bulunduğu sisteme ulaşılarak döviz, fon, hisse senedi, devlet tahvili, bono, kıymetli maden alım satımı, repo, havale ve virman işlemleri mevduat ve yatırım hesaplarının sorgulanması ve hesaplar arası aktarım ile kredi kullanımı vb. bankacılık işlemleri yapılabilmektedir. Sistemin işleyiş biçimine gelince, teknolojideki gelişmelere paralel olarak karta ihtiyaç göstermeyen, örneğin banka mudisi, müşterisi veya kredi sözleşmesinin tarafı olan kişinin ekrana dokundurduğu parmağının izini yahut onu diğer insanlardan ayıran ses ve göz özelliklerini tespit ederek sistemin merkezine aktaran, sistemin tanıyarak algılaması sonrasında yine sistemce verilen uygun komutlar ve izin doğrultusunda sisteme giriş ve işlem olanağı sağlayan ATM tasarımlarının geliştirilmeye çalışıldığı bilinmektedir. Ancak günümüzde yaygın olup ülkemizde de kullanılan tasarım modelinde ATM'lerin kullanılabilmesi için iki unsura ihtiyaç vardır. Bunlardan biri kart diğeri kullanıcı şifresidir. Bu iki araca sahip olmadan, bir bilgi işlem biriminin parçası olan ve ana sisteme bağlı bulunan ATM makinelerini kullanma olanağı yoktur. Belirtilen karta sahip olup, önceden sisteme tanıtılmış olan şifreyi de bilen kişi, kartı makineye takıp şifreyi kodlayarak işlem sürecini başlatabilir. Ancak, kartı elinde bulunduran kişinin makine vasıtasıyla sisteme verdiği komutların yerine getirilebilmesi için ana kumanda merkezinin de bu komutları onaylaması gerekmektedir. Örneğin nakit para çekilmek istendiğinde hesapta para yoksa veya günlük çekme limiti dolmuş ya da herhangi bir nedenle hesap ana merkez tarafından kullanıma kapatılmışsa, komut onaylanmayacağından işlem yapılamaz. Bu olgu da gösteriyor ki ATM makineleri bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemin ünitesidir..."* Yargıtay CGK, E. 2001/6-30, K. 2001/57, T. 10.04.2001 (**YKD,** C. 27, S. 6, Haziran 2001, s. 913-920).

[66] **ŞEKER,** s. 5.

sistemi kullanılmakta hem de mal ve hizmet alımı yapılmaktadır. Bilişim sitemlerinin kullanımı burada suçun icrasında asli unsuru oluşturmaktadır.[67]

Maliye Bakanlığı tarafından "Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanunla İlgili Genel Tebliğ" (Seri No: 69)'de,[68] satışı yapılan malları aynen veya işlendikten sonra satışını yapanlar dışındaki kimselere satan veya aynı kimselere hizmet veren birinci ve ikinci sınıf tüccarlara (perakende teslimde bulunan veya hizmet ifa eden) "Vergi Usul Kanunu"na göre fatura vermek zorunda olmadıkları mal satışları veya hizmet ifalarının belgelendirilmesinde 6.12.1984 tarihli ve 3100 sayılı "Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanun"a göre kullanmak zorunda oldukları ödeme kaydedici cihazların yerine "Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihazları" kullanma mecburiyeti getirilmiştir.[69] "Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği" (Sıra No: 426)[70] ile yeni nesil ödeme kaydedici cihazların temel olarak basit/bilgisayar bağlantılı ve EFT-POS özelliği olan cihazlar olmak üzere iki gruba ayrıldığı belirtilmiştir. Yeni nesil ödeme kaydedici cihazların taşıması gereken özellikleri ise yazarkasa ve POS cihazının birleştirilmesi suretiyle

[67] **DEĞİRMENCİ,** "Ceza Hukuku Açısından", s. 609.

[68] 28261 sayılı 11.04.2012 tarihli Resmi Gazete.

[69] "Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihazlar" adıyla tanımlanan cihazların taşıması gereken özelliklerin, teknik ve fonksiyonel bakımlardan Gelir İdaresi Başkanlığı'nın www.gib.gov.tr adresli web sitesinde yayımlanacak "Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihazlar Teknik Kılavuzu"nda belirtilen özellikleri haiz olması gerektiği "Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanunla İlgili Genel Tebliğ" (Seri No: 69)'de belirtilmiştir.

[70] 28678 sayılı 15.06.2013 tarihli Resmi Gazete.

oluşturulan "yazarkasa pos"lar[71] taşımaktadır. Bu nedenle yeni nesil ödeme kaydedici cihazların da bilişim aracı kapsamında düşünülmesi gereklidir.

"Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği" (Sıra No: 426); akaryakıt pompalarına bağlanan, sinema giriş bileti ve yolcu taşıma bileti düzenleyen ödeme kaydedici cihazları da kapsamına almıştır. Bu tebliğde seyyar EFT-POS cihazı kullananların ve yol kenarı otopark hizmeti veren mükelleflerin 1.7.2013 tarihinden itibaren yeni nesil ödeme kaydedici cihazlardan EFT-POS özellikli cihazları kullanmak zorunda oldukları belirtilmiştir. Ancak bu tarih "Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 427)"[72] ile 1.10.2013 olarak değiştirilmiştir.[73]

F. BİLİŞİM SUÇU

Bilişim araçlarından en yaygın olarak kullanılanların bilgisayarlar olması ve bilişim araçlarının bilgisayar esasına dayanması sebebiyle "bilişim alanında suçlar" için "bilgisayar suçları"[74] ifadesi de kullanılmaktadır.[75] Bilişimin bir bilim dalı

[71] Bu cihazla, yazar kasa ve POS cihazında gerçekleşen işlemin tek cihaz üzerinden gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Böylece bu cihaza sahip bir iş yerinde bir yazar kasa ve yanında da 3-5 POS cihazı görülmeyecektir. Zira hem yazar kasa hem POS işlemi cihaz üzerinden yapılabilecek. Böylece tüketici, yazar kasa fişini ve POS slibini aynı cihaz üzerinden alabilecektir. Bkz. http://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/23598441.asp

[72] 28692 sayılı 29.06.2013 tarihli Resmi Gazete.

[73] "Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği" (Sıra No: 426)'e göre; basit/bilgisayar bağlantılı yeni nesil ödeme kaydedici cihazları kullanmak zorunda olan mükelleflerin bu mecburiyetleri 3100 sayılı "Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanun"a dayanılarak çıkarılan ilgili mevzuata göre muaf tutulanlar hariç olmak üzere 1.1.2016 tarihinde başlayacaktır. 3100 sayılı *"Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanun"*un ilgili genel tebliğlerine göre ihtiyari olarak sinema giriş bileti veya yolcu taşıma bileti düzenleyen cihaz kullanan mükellefler, 1.1.2016 tarihinden itibaren yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanmak zorunda oldukları belirtilmiştir. Mükelleflerin, 3100 sayılı "Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanun" ve ilgili mevzuat hükümlerine tâbi mevcut ödeme kaydedici cihazlarını, 31.12.2015 tarihini geçmemek üzere malî hafızaları doluncaya kadar kullanabilirler.

[74] **EREM,** s. 436; **GATTIKER,** s. 56, **MARCINKO/HETICO**, s. 63. Bu ifadenin kullanılmasının nedeni; ilk defa Amerika'da ortaya çıkan bilişim suçlarının, Amerikan doktrininde yaygın olarak

olduğu, bilgisayarın ise bu bilim dalında kullanılan bir araç olduğu unutulmamalıdır.[76] Veri işlemini gerçekleştiren tek araç bilgisayar olmadığı için, bu suçların işlenmesinde, muhakkak bilgisayarın araç olarak kullanılması gerekli değildir. Ayrıca bilişim sistemi verilerin aktarılmasını da içeren bir işleve sahip olduğundan ve bilgisayar veri aktarımını tek başına sağlayamadığından "bilgisayar suçları" ifadesinin kullanılması yetersizdir.[77] Bu nedenle "bilişim alanında suçlar" denildiğinde yalnızca bilgisayarla kısıtlı olmayıp (gündelik hayatta her ne kadar bilişim ile bilgisayar kelimeleri eş anlamlı olarak kullanılsa da) bu alandaki tüm cihazlara karşı ya da bunlarla işlenen suçlar ifade edilir. Yine bu suçlar için "siber suçlar",[78] "kompütür suçları",[79] "internet suçları",[80] "siber terörizm",[81] "bilişim

---

"computer crime" (bilgisayar suçu), "computer related crime" (bilgisayar bağlantılı suç), "computer-assisted crime" (bilgisayar yardımlı suç) veya "crimes against computer" (bilgisayara karşı suçlar) kavramlarıyla ifade edilmelerinin ve bu kavramların diğer ülke hukukçularınca benimsenmelerinin oluşturduğu belirtilmiştir. Yine bilişim sistemleri içinde en yaygın olarak "bilgisayar"ın kullanılması nedeniyle "bilgisayar suçu" ifadesinin yaygınlık kazandığı ileri sürülmüştür. Bkz. **YENİDÜNYA/DEĞİRMENCİ,** s. 30, 31; **ERSOY,** s. 151.

[75] **ERSOY,** s. 151. Nasıl ki bir kimse bıçakla suç işlerse, işlediği suça bıçak suçu denmiyorsa, aynı şekilde bilgisayarın araç olarak kullanıldığı suçlar için bilgisyaar suçu ifadesinin kullanılması doğru değildir. Bkz. **DURSUN,** Hasan: "Bilgisayar İle İlgili Suçlar", YD., C. 24, S. 3, 1998, s. 339.

[76] **ERDOĞAN,** Yavuz: Türk Ceza Kanunu'nda Bilişim Suçları, İstanbul 2012, s. 8.

[77] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 751; **DOĞAN**, s. 293.

[78]"Siber suç" ifadesinin de aslında "bilişim suç"u için kullanıldığı, ancak bilişim suçlarının tek bir bilişim sisteminde işlenmeyip, bilişim sistem ağları vasıtasıyla özellikle de internetle işlenen suçları ifade etmek için kullanıldığı belirtilmiştir. Bkz. **KOCA,** Mahmut: "Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi'nin Maddi Ceza Hukuku Alanında Öngördüğü Düzenlemeler ve Türk Hukuku", Ünal Tekinalp'e Armağan: Bilgi Toplumunda Hukuk, İstanbul 2003, C: 3, s. 788-789; **GATTIKER,** s. 71; Ancak bilişim suçlarının siber suçlar kavramına daha üst ve siber suçlar kavramını da içine alan bir kavram olduğu da belirtilmiştir. Bkz. **YENİDÜNYA/DEĞİRMENCİ,** s. 33; **KURT,** s. 292. "Siber" ya da onun Türkçe karşılığı olan "sanal" deyimi "bilişim suçu" nu anlatmada yetersiz kalır. Çünkü bu suçların ağlar üzerinde işlenmesinin suçun gerçeklikten yoksun olduğu anlamına gelmediği belirilmiştir. **DOĞAN,** s. 293; **ÜNVER,** Yener: "Türk Ceza Kanunu'nun Ve Ceza Kanunu Tasarısı'nın İnternet Açısından Değerlendirilmesi", İÜHFM, C: 59, S: 1-2, 2001, s. 79.

[79] **ÖNDER,** Şahıslara ve Mala, s. 504.

[80] "İnternet" her ne kadar bilişim suçlarının işlenmesinde bir ortam yaratmaktaysa da "internet suçları" kavramı bilişim alanında yer alan suçların ifade edilmesinde yetersiz ve yanıltıcıdır. Çünkü bu suçların yalnızca "internet" vasıtasıyla işlenebileceği yönünde izlenim yaratmakta hem de "intranet",, "ekstranet" gibi başka bilişim ağları üzerinde işlenen suçları açıklamakta yetersiz kalır. Bkz. **ARTUK/GÖKCEN/YENİÜNYA,** TCK Şerhi, s. 4629; **KOCA,** "Avrupa Konseyi", s. 790; **SINAR,** Hasan: İnternet ve Ceza Hukuku, İstanbul 2001, s. 69; **YENİDÜNYA/DEĞİRMECİ,** s. 31-32.

alanında suç"[82] gibi ifadeler de kullanılmaktadır. Ancak bilişim gibi teknik bir konuda kullanılan kavramların taşıdığı anlam önemlidir. Faklı kavramların kullanılması ya da kullanılan kavramlara farklı anlam yüklenmesi fiilin cezalandırılabilir olmasını da etkiler.[83]

Hem TCK'da "bilişim alanında suçlar" ifadesine yer verilmiş olması[84] hem de "bilişim" kavramının daha geniş bir alanı ifade etmesi nedeniyle "bilişim suçu"[85] kavramının kullanılması daha yerindedir. Ayrıca, öğretide yoğun bir şekilde tercih edilen kavram da "bilişim suçu" ifadesidir.[86]

Kişilerin hak ve hürriyetlerinin sınırını belirleyen ve ceza yaptırımı uygulayan ceza hukuku, sürekli bir şekilde değişim ve gelişim içinde olan bilişim alanında "suçta ve cezada kanunilik" ve "kıyas yasağı" gibi ilkeler nedeniyle kimi zaman

---

[81] **GATTIKER,** s. 76.

[82] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 750; **ÖNDER,** Şahıslara ve Mala, s.504.

[83] **DOĞAN,** s. 292.

[84] 1989 TCK Tasarısı m. 342'nin gerekçesinde bilişim alanı, bilgileri toplayıp depo ettikten sonra bunları otomatik işleme tabi tutma sistemlerinden oluşan alan şeklinde tanımlanmıştır. (Bkz. **TÜRK CEZA KANUNU ÖNTASARISI: İKİNCİ KOMİSYON TARAFINDAN YAPILAN DEĞERLENDİRME SONUNDA HAZIRLANAN METİN,** s. 392); Yine aynı ifadeye ETCK'ya *"Bilişim Alanında Suçlar"* başlıklı 11. babı ekleyen 14.6.1991 tarihli 3756 sayılı Kanun'un 21. maddesinin değişiklik gerekçesinde de yer verilmiştir. 1997 TCK Tasarısı m. 347'nin gerekçesinde bilişim "*verileri toplayıp, yerleştirdikten sonra bunları otomatik işleme tabi tutma imkânı veren manyetik sistemler"* olarak tanımlanmıştır. (Bkz. **TÜRK CEZA KANUNU ÖNTASARISI, (1997),** s. 300); Yine 2000 TCK Tasarısı m. 345'te benzer bir tanıma yer verilmiştir. (Bkz. **TÜRK CEZA KANUNU TASARISI VE TÜRK CEZA KANUNUNUN YÜRÜRLÜĞE KONULMASINA VE MEVZUATA UYUMUNA DAİR KANUN TASARISI,** s. 335.)

[85] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 750; **DOĞAN,** s. 294; **SOYASLAN,** Doğan: "Bilişim Alanında Suçlar", Prof. Dr. Mualla Öncel'e Armağan, Ankara 2009, C. 2, s. 1565; **KURT,** s. 143. **KETİZMEN,** s. 39; **BOZDOĞAN AKBULUT,** s. 549; **YENİDÜNYA/DEĞİRMENCİ,** s. 31; **BİÇKİN,** İnci: "Siber Suç Sözleşmesi ve 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Bilişim Suçları", YD, C: 32, Ocak-Nisan 2006, S: 1-2, s. 147.

[86] **YENİDÜNYA/DEĞİRMENCİ,** s. 31; **ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA,** TCK Şerhi, s. 4627; **DOĞAN,** s. 294; **ERDAĞ,** s. 279; **AKARSLAN,** s. 33; **TAŞKIN,** Şaban Cankat: Bilişim Suçları, Bursa 2008, s. 12; **DÜLGER,** Murat Vokan: Bilişim Suçları ve İnternet İletişim Hukuku, Ankara 2012, s. 65.

yetersiz kalabilmektedir.[87] Bu nedenle örneğin hırsızlık, dolandırıcılık, hakaret, mala zarar verme, belgede sahtecilik gibi klasik suç tiplerinin bilişim alanında gerçekleşen ihlalleri de kapsayacak şekilde geniş yorumlanması mümkün değildir.[88] Yorumlandığı durumlarda dahi bunun kuşkuyla karşılanması gerekir. Örneğin banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılmasına yönelik fiiller bakımından hırsızlık, güveni kötüye kullanma ve dolandırıcılık suçlarının klasik unsurlarının gerçekleştiği kolaylıkla söylenemez. Aksi halde gerçekleşen hukuka aykırı fiillerin ceza hukuku kuralları ile yaptırım altına alınması gerekliliği ortaya çıkar ancak bu durum çoğu zaman sarsıcı yorumlara ve sonuçlara neden olabilir.[89] Bilişim alanında suçlar, mahiyetleri gereği hukuk sisteminde yer alan hırsızlık, dolandırıcılık ve güveni kötüye kullanma suçlarından bağımsız bir suç olgusudur.[90]

"Bilişim suçu"nun tanımının yapılması bu suç kapsamına hangi fiillerin girdiğinin tespiti bakımından önem arz eder.[91] Ancak yapılan hareketlerin çeşitliliği karşısında olaya kriminolojik açıdan yaklaşılarak bu suçların tanımlanması yerine bu suçları oluşturan fiillerin tanımlanması yolu da tercih edilmiştir. Ayrıca bilişim suçlarının yeni bir suçluluk şekli olması, teknolojiyle olan yakından ilgisi nedeniyle sürekli gelişen bir niteliğe sahip olması ve sınırının belirlenmesinde güçlükler yaşanması uygulama alanının tespit edilebilmesini zorlaştırmaktadır.[92] Bu nedenle

---

[87] **YARSUVAT,** "Hukukda Bilgisayar Kullanımı ile Ortaya Çıkan Sorunlar ve Türk Hukuku", s. 1 (http://www.yarsuvat-law.com.tr/articles/article7.pdf); **YAZICIOĞLU,** Bilgisayar Suçları, s. 51; **ERSOY,** s. 162; **PARLAR,** Ali: Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları, Ankara 201, s. 108.

[88] **COUNCIL OF EUROPE,** Computer-Related Crime, Strasbourg 1990, s. 36-37.

[89] **BAYRAKTAR,** Köksal: "Banka Kredi Kartları İle Ortaya Çıkan Ceza Hukuku Sorunları", Prof. Dr. M. Kemal Oğuzman'ın Anısına Armağan, İstanbul 2000, s. 203.

[90] **AKIN,** Engin: "Bilişim Suçu", Yaklaşım Dergisi, Y: 14, S: 157, Ocak 2006, s. 266.

[91] **KURT,** s. 49.

[92] **BOZDOĞAN AKBULUT,** s. 555.

bilişim suçlarının tanımlanmaya çalışılması; üzerinde uzlaşılan, kesin, özlü ve kapsamlı bir tanımının yapılamamasından dolayı dezavantajları beraberinde getirse de[93] bir tanım denemesi yapılabilir. Buna göre; bilişim suçu, verilere karşı ve/veya veri işlemle bağlantılı sistemlere karşı, bilişim sistemleri aracılığıyla işlenen suçlardır.[94]

Bilişim suçlarını diğer klasik suç tiplerinden ayıran en önemli özellik, davranışın soyut bir unsur olan elektronik sinyaller şeklinde[95] veriler üzerinde, çeşitli yazılımların ya da tekniklerin kullanılarak gerçekleştirilmesidir.[96] Bu suçların alanına hangi faaliyetlerin girdiğinin tespitinde yukarıda da belirtildiği üzere öncelikle faaliyetin bilişim sistemi içinde gerçekleşip gerçekleşmediğine bakılmalıdır. Bilişim suçlarının; bilişim araçlarının veya içerdiği verinin kendisinin hedef alındığı ya da bilişim araçları, sistemleri vasıtasıyla işlenen, suçlar şeklinde sınıflandırılması mümkündür.[97] Ayrıca bu suçların kapsamlı ve tek bir suç olarak düşünülmesi yerine; normlarla farklı suçlu davranışlarının mümkün olan türlerini kapsayacak şekilde düzenlenmesi önerilerilebilir.[98]

TCK'da "Bilişim Alanında Suçlar" başlığı altında yer alan suçların ortak paydasının bu suçların bilişim sistemi üzerinde (bilişim sistemine karşı ya da bilişim

---

[93] **COUNCIL OF EUROPE,** s. 13.

[94] **BOZDOĞAN AKBULUT,** s. 551; **ERDAĞ,** s. 279. **EKER,** s. 105; **KURT,** s. 53. **AKIN,** "Bilişim Suçu", s. 266; **İÇEL,** Kayıhan: "Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi Bağlamında "Avrupa Siber Suç Politikasının Ana İlkeleri", İÜHFM, C: LIX, S: 1-2, Y: 2001, s. 3; **ERSOY,** s. 160; **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 67.

[95] **AYDIN,** Emin D., s. 55.

[96] **PARLAR,** s. 108.

[97] **SHACKELFORD,** Steve: "Computer-Related Crime: An International Problem in Need of an International Solution",Texas International Law Journal, Vol. 27, Issue 2 (Spring 1992), s. 483; Benzer yönde bkz. **HERRERA,** Jessica R.: "International Aspects of Cybercrime", Cybercrime The Investigation, Prosecution And Defense Of A Computer-Related Crime, Durham 2001, s. 167-168.

[98] **YÜCEL,** s. 508.

sistemi araç kılınarak) gerçekleşmesi olduğu söylenebilir.[99] Bu durum farklı nitelikte ve farklı değerleri korumaya yönelmiş olan birçok suçun toplu bir şekilde incelenmesine neden olmuştur. Bu nedenle "bilişim suçları"nın tanımlanması yerine bilişim sistemlerinin kullanımının belirli bir dönemde ceza hukukuna olan etkisi yani ceza mevzuatında yer verilen suç tipleri şeklinde nitelendirilmesinin doğru olacağı dile getirilmiştir.[100] Ancak bu suçların da kendi aralarında farklı şekilde tasnifinin yapılması mümkündür. Örneğin, TCK m. 243, m. 244/1 ve m. 244/2 'de düzenlenen suçlar bilişim sistemine karsı suçları; m. 244/4 ve 245'te düzenlenen suçlar bilişim sistemi vasıtasıyla islenen suçları ifade eder.[101]

TCK m. 245'te düzenlenen suçun, gerçekten bir bilişim suçu olup olmadığı tartışmaya açıktır.[102] Ancak bilişim suçlarının bilişim sistemine ve verilere karşı işlenmesi mümkün olabileceği gibi; bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle işlenmesi de mümkün olduğundan,[103] banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu da bilişim suçu içinde değerlendirilmelidir.[104]

---

[99] Kanun koyucunun bu suçları bir arada düzenlemesinin esasında bu ortak payda olduğu savunulmuştur. Bkz. **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1022, dp. 8.

[100] **KETİZMEN,** s. 38.

[101] Hırsızlık ve dolandırıcılık gibi fiillerin bilişim sistemi aracılığıyla işlenmesi veya kişisel verilerin kaydedilmesi yahut ele geçirilmesinde bilişim sistemlerinin kullanılması halinde geniş anlamda bilişim suçları söz konusu olur. Bkz. **KOCA,** "Hukukumuzda" s. 89.

[102] **KATOĞLU,** Tuğrul: "Banka veya Kredi Kartlarının Kullanımı ile İlgili Suçlar", Hukuki ve Cezai Açıdan Banka Kartı ve Kredi Kartı Sempozyumu", Bankalararası Kart Merkezi, 5-6 Haziran 2009, s. 100.

[103] **KURT,** s. 79.

Yargıtay CGK bir kararında konuyu şu şekilde ifade etmiştir: "*…Bilişim sözcüğü ise, bilginin otomasyona tabi tutulması sonucunda işlenmesini, başka deyişle, verinin saklanması, organize edilmesi, değerlendirilmesi, nakledilmesi, çoğaltılmasını da kapsamaktadır. Madde gerekçesinde bilişim sistemi, verileri toplayıp yerleştirdikten sonra bunları otomatik işlemlere tabi tutma olanağını veren manyetik sistem olarak tarif edilmiş, "veri" kavramının da tüm bilişim suçlarının üzerinde işlendiği suçun konusu olduğu kabul edilmiştir. Bu tanımlamalardan da anlaşıldığı üzere, bilişim sistemi, bilgisayara göre daha geniş bir alanı kapsayan bir üst kavramdır. Bilişim sisteminde veri iletişimi, bilgisayarla birlikte, elektronik, manyetik veya bazı mekanik araçlarla bir ağ üzerinden sağlanabilir. Bilişim suçları ise, verilere ve/veya veri işlemle bağlantısı olan sistemlere karşı bilişim*

Bilişim suçlarının tasnifinde herhangi bir birlik yoktur.[105] Bu suçlar değişik şekillerde tasnif edilmiştir. Bunlardan ilki; bilişim araçlarına karşı suçlar, bilişim sistemleri ile işlenen suçlar, bilişim sistemlerine karşı suçlar,[106] ikincisi; bilişim sistemleri aracılığıyla işlenen suçlar (m.142/2-e; m. 158/1-j) ve bilişim sistemlerine karşı suçlar (m.243 ila m. 246),[107] üçüncüsü; bilgisayar marifetiyle işlenen klasik suçlar ve bilişim teknolojilerinin özelliğinden kaynaklanan yeni suç türleri;[108] dördüncüsü; bilgisayarın araç olarak kullanılması suretiyle mala ya da kişiye yahut kişisel hakların üstünde topluma ait haklara karşı işlenen suçlar şeklindedir.[109] Bilişim yoluyla işlenen suçlarla bilişim suçlarının birbirinden ayrılması gerektiği; bilişim suçlarının, donanımı, yazılımı, verileri zarara ya da zarar tehlikesine uğratan davranışlar olarak ortaya çıktığı belirtilmiştir.[110]

Bilişim alanında işlenen suçlarda, bilişim sistemi riskleri yoğunlaştırmakta[111] ve bu suçlar nedeniyle ortaya çıkan zararı artırmaktadır.[112] Bilişim suçlarının işlenmesindeki artışın temel nedenlerinden birini bilişim sisteminin bünyesi itibariyle suç yaratıcı unsurları taşıması oluşturur.[113] Yani, bilişim sistemlerinin yapısı itibariyle sahip olduğu bazı özellikler, bilişim suçlarının işlenmesinde elverişli bir

---

sistemleri aracılığıyla işlenen suçlar olarak tanımlanabilir...” Yargıtay CGK, E. 2007/6-136, K. 2007/150, T. 19.6.2007 (www.kazanci.com)

[104] Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun yalnızca bilişim sistemi yoluyla işlenmesinin gerekmediği yönünde bkz. **AKARSLAN,** s. 49.

[105] **ÖZEL,** Cevat: “Bilişim – İnternet Suçları”, http://www.stetuskop.com/showthread.php?t=4219

[106] **ERSOY,** s. 160; **AYDIN,** Emin D., s. 27.

[107] **EKER,** s. 121.

[108] **YAZICIOĞLU,** “Bilişim Suçları”, s. 143.

[109] **ÖNDER,** Şahıslara ve Mala, s. 506.

[110] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 440.

[111] **YÜCEL,** s. 506.

[112] **COUNCIL OF EUROPE,** s. 37.

[113] **AYDIN,** Emin D., s. 13.

ortam yaratmaktadır.[114] Bilişim sistemi bu suçların "anonim" şeklinde işlenmesine izin verir. Zira herhangi bir el yazısı ya da parmak izi bırakılmaksızın bu suçlar işlenebildiğinden, suç sonrasında işleyenin kimliğinin teşhisi güçleşmektedir.[115]

Gelişen yeni teknolojik gelişmelerle birlikte, bilişim sistemini kullananların korunmasında kendini hissettiren sorunlar ortaya çıkmaktadır. Ayrıca bu sistemlere ya da sistemdeki verilere veya hizmetlere yatırım yapanların hakları da ihlallerle maruz kalmaktadır.[116] Bir bilişim sistemindeki verilere farklı amaçlarla ulaşılması, verilerin elde edilmesi ve işlenebilmesi gibi olanaklar kişilerin özel hayatlarının gizliliğini de tehlikeye düşürmektedir.[117]

Bilişim alanında meydana gelen gelişmelerin beraberinde getirdiği tehditlerin tespiti ve bu tehditlere karşı önlem alınabilmesi için istatistikî bilgilerin varlığı gereklidir. Böylelikle bilişim alanında işlenen suçların oranlarına, bu suçların işlenmesiyle ortaya çıkan zararların boyutlarına, failin ve mağdurun niteliklerine, genelde hangi eylemlerle bu suçların işlendiğine ilişkin bilgiler edinilebilir. Ancak bu konudaki sorunu, resmî nitelikli istatistikî bilgilerin azlığı ve bu bilgilerin ne derecede güvenilir olduğu oluşturur.[118] Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2008, 2007 ve 2006 yılları bakımından açıkladığı istatistikte, bilişim alanında suçlar arasında banka

---

[114] **DEĞİRMENCİ,** Olgun: "Bilişim Suçları Alanında Yapılan Çalışmalar ve Bu Suçların Mukayeseli Hukukta Düzenlenişi", LHD, C: 1, S: 7, Kasım 2003, s. 2750; **AYDIN,** Emin D., s. 59; **AKARSLAN,** s. 35.

[115] **YÜCEL,** s. 505.

[116] **YAZICIOĞLU,** Bilgisayar Suçları, s. 48.

[117] **TEZCAN,** Durmuş: "Bilgisayar Karşısında Özel Hayatın Korunması", Anayasa Mahkemesinin 29. Kuruluş Yıldönümü Nedeni İle Düzenlenen Sempozyumda Sunulan Bildiriler, 25-27 Nisan 1991, Anayasa Yargısı, Ankara 1991, s. 385 vd; **DURSUN,** s. 334; **ÖZDEMİR,** Salim: "Ordinatör (Bilgisayar) ve Hukuk Enformatiği (Bilişimi), Adalet Dergisi, 1974, S. 4-5, s. 345.

[118] **YAZICIOĞLU,** Bilgisayar Suçları, s. 62, 63, 83.

veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu en çok davanın açıldığı suç tipidir.[119] İstatistiklerde, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun sayısının artması, bu suç bakımından "siyah sayıların" azaldığının bir göstergesi olarak düşünülmemelidir. Çünkü istatistikler gerçek suçluluk durumunun ortaya konmasından, suçluluğun boyutlarının belirlenmesinden uzaktır. Suçun kaydedilmesi ile bu kayıtların gerçeği yansıtması ayrı konulardır.[120] Ayrıca bilişim alanında işlenen suçların tespit edilmesindeki güçlükler de gerçek sayılara ulaşılmasında güçlükler ortaya çıkarır. Örneğin bu suçlardan zarar görenlerinin tamamının yetkili mercilere başvurmaması bilişim alanındaki suçlardaki siyah rakamların bir göstergesidir.[121] Bu durum banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu bakımından da geçerlidir. Çünkü suçtan zarar gören kart hamilleri bu durumu genelde bankaya bildirmekle yetinmektedirler.[122] Ayrıca bu suçların önlenebilmesi bakımından viktimoloji, mağdur potansiyellilerin gerekli önlemleri alarak suçtan zarar görmemeleri açısından önemli bir hale gelmiştir.[123]

Kriminolojide siyah sayıların aydınlatılması amacıyla başvurulan araçlardan birini; suçlu, mağdur ve muhbirleri sorguya çekerek, bu kişilere anketler

---

[119] http://www.tuik.gov.tr/VeriBilgi.do?alt_id=1

[120] Ayrıntılı bilgi için bkz. **AKINCI SOKULLU,** s. 74, 77-78.

[121] Suçluluk, mahkûmiyetle sonuçlanan yani kanuni suçluluk, yargılanan suçlar yani görünen suçluluk ve yalnızca ortaya çıkan değil de gerçekten işlenen suçlar yani gerçek suçluluk olmak üzere üç bölümde incelenir. Gerçek suçluluğun bu bilinmeyen ve istatistiklere yansımayan bölümüne de "siyah sayılar" denir. Bkz. **AKINCI SOKULLU,** s. 74, 77-78.

[122] **BAYRAKTAR,** Köksal: "Ceza Hukuku Açısından Kredi Kartı Sahtekârlık ve Dolandırıcılıklarının Değerlendirilmesi", BKM A.Ş. Hukuki Açıdan Banka ve Kredi Kartları Sempozyumu II, 08-10 Ekim 1999, s. 73.

Banka ya da kredi kartı çıkaran kuruluşlar ise çoğu zaman bu durumu yetkililere bildirmemektedirler ve böylece banka veya kredi kartlarının kötüye kullanımı failler için çekici bir alan haline gelmektedir. Bkz. **JACKSON,** Jerome E.: "Fraud Masters: Professional Credit Card Offenders and Crime", Criminal Justice Review, Volume 19, Number 1, Spring 1994, s. 53.

[123] **YÜCEL,** s. 509.

uygulayarak, bazı sorular vasıtasıyla bu kişilerin işledikleri ya da maruz kaldıkları ve adliyeye intikal etmeyen suçların tespitini ortaya çıkarmak oluşturur. Bu yöntemin bilişim alanında işlenen suçlar bakımından ne kadar elverişli olduğu ise tartışılır.[124] Zira bazen mağdurun kendisine karşı suç işlendiğinin farkında olmadığı durumlarla karşı karşıya kalınabilir.[125] Örneğin kart hamilinin kredi kartı ekstresini düzenli olarak kontrol etmemesi ve küçük meblağlar için kart hamilinin kartının kullanılması ve bu durumun kart hamili tarafından farkedilmemesinde olduğu gibi.

Bilişim alanında işlenen suçlar bakımından siyah sayılar ne kadar fazla olursa olsun, bilişim sistemlerinin kullanımına paralel olarak bilişim alanında işlenen suçların oranı ve bu suçların işlenmesinden doğan zararlar da artmıştır.[126] Dolayısıyla banka veya kredi kartlarının kullanılmasının artmasıyla banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçlarının ve bu suçlardan doğan zararların arttığı söylenebilir.

G. İNTERNET

"Bilişim Alanında Suçlar"la ilgili olan bir diğer kavram ise "internet"tir.[127] Mal ve hizmetlerin internet üzerinden sunulması, elektronik ticaret ve internet bankacılığı[128] gibi kavramları ortaya çıkarmıştır.[129] İnternet kullanımının giderek

---

[124] **YAZICIOĞLU,** Bilgisayar Suçları, s. 62, 63, 83.

[125] **AKINCI SOKULLU,** s. 89; **ERGÜN,** İsmail, s. 132.

[126] **YAZICIOĞLU,** Bilgisayar Suçları, s. 64, 65.

[127] **COLLIN**, s. 130**; MARCINKO/HETICO,** s. 169; **GATTIGER,** s. 173.

[128] İnternet bankacılığı, bankaların müşterilerine banka hesaplarını kontrol etme, faturalarını ödeme, para transferi yapma gibi olanakları internet üzerinden sunmalarını ifade eder. Bkz. **COLLIN**, s. 130; Benzer yönde bkz. **SHIM,** Jae K./**QURESHI,** Anique A./**SIEGEL,** Joel G./**SIEGEL,** Roberta M.: The International Handbook of Electronic Commerce, London 2000, 165.

"Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelere İlişkin Tebliğ" m. 3/1-ö'de internet bankacılığı *"Müşterilerin banka tarafından sunulan hizmetlere internet yoluyla ulaşmalarını ve yapmak istedikleri işlemleri gerçekleştirmelerini sağlayan bankacılık hizmeti dağıtım kanalı"* şeklinde tanımlanmıştır. Bkz. 26643 sayılı 14.09.2007 tarihli Resmi Gazete

[129] **DEĞİRMENCİ,** "Ceza Hukuku Açısından", s. 604.

artmasıyla; banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun internet vasıtasıyla işlenmesi ile sıklıkla karşılaşılmaktadır.[130] Zira bir web sayfası ziyaret edildiğinde, internet tarayıcısının faaliyetleri hem ziyaret edenin hem de ziyaret edilenin sunucusu tarafından çoğunlukla kaydedilir.[131]

İnternet özü itibariyle genel ağ şeklinde tanımlanabilir.[132] İnternet, hem dünyadaki milyonlarca bilgisayarın birbirine bağlanmasıyla oluşan dünya çapında bir bilgisayar ağları sistemini ifade etmektedir, hem de dünyadaki bilgisayar ağlarının aralarında tekrar bağlantı kurarak, büyüyerek gelişen bir "ağlar arası ağ" niteliğine sahiptir.[133]

İnternet ilk kez ABD'de askeri amaçlı bir projeyle ortaya çıkmıştır. Soğuk savaş dönemindeki nükleer çatışma tehdidi nedeniyle 1960'lı yıllarda savunma amaçlı projelere büyük yatırımlar yapılmıştı. ABD tarafından ARPANET[134] (Advanced Research Projects Authourity Net) adı verilerek geliştirilen projenin amacı ülke savunmasının birbirine bağlı bilgisayarlarla kurulacak iletişimle koordineli bir şekilde sağlamaktı[135] ve 1969 yılında geliştirilmişti. Bu projeyle herhangi bir bilgisayarın devre dışı kalması halinde ağa bağlı olan diğer bilgisayarlar

---

[130] Hatta bu şekilde banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılmasına yönelik fiillere karşın malvarlığı zarara uğrayanların seslerini kamuoyuna ve bankalara yeterince duyurulabilmesi için "Sanal Banka Mağdurları Derneği" kurulmuştur. Bkz. http://www.cnnturk.com/2007/turkiye/02/07/sanal.banka.magdurlari.dernek.kurdu/297574.0/index.html

[131] **CONWAY,** Daniel G./**KOEHLER,** Gary J.: "Electronic Commerce: Privacy, Security, and Control", Handbook on Electronic Commerce, Berlin 2000, s. 650.

[132] http://tdkterim.gov.tr/bts/ Benzer yöndeki diğer tanımlar için bkz. **İÇEL,** Kayıhan/**ÜNVER,** Yener: Kitle İletişim Hukuku, İstanbul 2012, s. 429; **SINAR,** s. 21.

[133] **COLLIN**, s. 117; **YAR**, Majid: Cybercrime and Society, London 2006, s. 6-7.

[134] **STRATTON,** Jon: "Siberalan ve Kültürün Küreselleştirilmesi", Cogito, (Çev: Mehmet DOĞAN), S. 30, 2002, s. 92.

[135] **ÖZEN,** Muharrem/**BAŞTÜRK,** İhsan: Bilişim – İnternet ve Ceza Hukuku, Ankara 2011, s. 8; **SINAR,** s. 22-23; **ÖNGÖREN,** Güral: İnternet Hukuku, İstanbul 2006, s. 8.

etkilenmeyecek ve iletişime devam edilecekti. Ayrıca ağı düzenleyen ya da denetleyen herhangi bir merkez bulunmadığı için sürekli ve kesintisiz bir iletişimin mümkün olması sağlanmıştı.[136] Günümüzdeki internetin temelini oluşturan bu projede, daha sonra aynı ağa diğer yeni bilgisayarların eklenmesiyle ağ üzerinden iletişim artmıştır.[137] O dönemde bilgisayar sistemlerinin birbiriyle bağlantı kurabilmesini sağlayan teknolojilerin gelişimi, TCP/IP[138] protokolü, enformasyonun gönderilen hedefe ulaşabilmesi için küçük paketlere ayrılması ve öngörülen hedefe bu şekilde ulaşması anlamına gelen paket anahtarlama teknolojisi, alan adı sistemi bugünkü anlamıyla internetin altyapısının oluşturulmasında önemli adımları oluşturmuştur.[139] Bu gelişmeleri takiben "www"in[140] ortaya çıkışı internetin dünya çapında çok geniş kullanımının yolunu açmıştır.[141] Bu süreç içerisinde internet kullanımı hızla artmış ve bununla paralel olarak internet ile alakalı suçlar da artmıştır.[142] İnternet[143] toplum hayatında hukuki açıdan birçok sorunu da beraberinde getirmiştir.[144]

---

[136] **YAZICIOĞLU,** "Bilgisayar Ağları", s. 453.

[137] **BOZDOĞAN AKBULUT,** s. 547.

[138] TCP/IP (Transmission Control Protocol/İnternet Protocol) (İletim Kontrol Protokolü/İnternet Protokolü) Genellikle Unix tabanlı ağlarda kullanılan bir veri transferi protokolüdür. İnternet üzerindeki bütün temaslarda bu protokol kullanılmaktadır. Bkz. **COLLIN**, s. 117; **MARCINKO/HETICO,** s. 300; **GATTIGER**, s. 334.

[139] **ALMAGOR,** "Internet History", International Journal of Technoethics, 2(2), April-June 2011, ss. 45-64.

[140] "www" (World Wide Web – Dünya Çapında Ağ) 1980'li yıllarda Tim Berners-Lee tarafından icat edilmiştir. "www" kişilerin bilgisayarları üzerinde görsel olarak tecrübe ettikleri web sayfalarını tanımlamaktadır. Bkz. **EASTTOM,** Chuck/**TAYLOR,** Jeff: Computer Crime, Investigation and the Law, Boston 2009, s. 40.

[141] **SPAHR,** Christoph, Internet und Recht, Zurich 2002, s. 20.

[142] **EASTTOM/TAYLOR**, s. 39-40.

[143] İnternet'in asıl işlevinin, ağ içinde etkileşimli/çift yönlü veri aktarımı olduğu belirtilmiştir. İnternetin bu asıl işlevi, bireysel ve kitle iletişim aracı olarak da kullanılabilen interneti klasik kitle iletişim araçlarından ayıran en önemli özelliğidir. İnternet aracılığıyla iletişim, "FTP" (File Transfer Protocol yani Dosya Aktarım Protokolü), "http" (Hyper Text Transfer Protocol yani Hipermetin

İnternetin yaygınlaşması sebebiyle bankacılık hizmetlerinin artık internet üzerinden de verilmesi ve bu suretle "internet bankacılığı" olarak adlandırılan hizmetlerden bahsedilmesinde fayda vardır. Müşterilere genelde müşteri numarası, parola ve şifre ile doğrudan hesaplarına ilişkin kayıtların bulunduğu sisteme giriş yaparak, bunlar üzerinde tasarruf yapabilme imkânını sunan bir yöntemdir. İnternet bankacılığı vasıtasıyla müşteriler hangi saatte ve hangi ülkede olurlarsa olsunlar hesaplarına istedikleri anda, bir banka şubesinin varlığına ihtiyaç duymaksızın ulaşabilmektedirler.[145] İnternet bankacılığının sağlamış olduğu bu avantajların yanında dezavantajları da bulunmaktadır. Örnek olarak banka müşterisinin bilgilerini hukuka aykırı olarak ele geçiren yetkisiz kişinin müşterinin hesabına girmesi, para çekmesi ya da istenmeyen işlemler yapması gösterilebilir.[146]

İnternet kullanımının yaygınlaşmasıyla bankacılık işlemlerinin ve kartlı ödeme sistemlerinin niteliği değişiklik göstermeye başlamıştır. Örneğin üye işyerleri sundukları mal ve hizmetlerin satışını artık sanal ortama taşımakta ve böylelikle müşteriler istedikleri zaman bu mal ve hizmetleri satın alabilme olanağına kavuşmaktadırlar. Telefonla, postayla veya internet ortamında yapılan alışverişlerde kişinin sisteme yalnızca kredi kartı numarasını, kredi kartının son kullanma tarihini

---

Aktarma İletişim Kuralı) gibi çok çeşitli iletişim yöntem ve araçlarıyla gerçekleştirilebilir. **KETİZMEN,** s. 21-22.

[144] İnternet kullanımıyla ortaya çıkabilecek ceza hukuku sorunları hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. **ÖZBEK,** Veli Özer: "İnternet Kullanımında Ortaya Çıkabilecek Bazı Ceza Hukuku Sorunları", DÜHFD, C: 4, S: 1, 2002, s. 101 vd; **İÇEL/ÜNVER,** s. 433 vd.

[145] **ÇEKER,** Mustafa: "İnternet Bankacılığındaki Usulsüzlüklerden Bankaların Sorumluluğu (Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin Bir Kararı Münasebetiyle)", Prof. Dr. Hüseyin Ülgen'e Armağan, İstanbul 2007, C: 2, s.1335-1337; **YILMAZ,** Süleyman: Hukuki Açıdan İnternet Bankacılığı, Ankara 2010, s. 61.

[146] **ATAMER,** Yeşim: "İnternet Bankacılığının Üçüncü Kişiler Tarafından Hukuka Aykırı Kullanımı Nedeniyle Doğan Zararı Kim Taşır?", Banka Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu Bildiriler-Tartışmalar (8 Haziran 2007), Ankara 2007, s. 16; **ÇEKER,** "İnternet Bankacılığındaki", s. 1336.

ve bazen güvenlik kodunu beyan etmesi yeterli olmaktadır.[147] Özellikle internet ortamındaki güvenlik sorunu, ciddi problemlere yol açmaktadır.[148] Söz konusu hallerde banka veya kredi kartının meşru kart hamili tarafından kullanılıp kullanılmadığının tespiti neredeyse imkânsızdır.[149] Zira ne kimlik kontrolü ne de imza kontrolü yapılabilmektedir.[150] Bahsedilen bu hususlar "internet"i, TCK m. 245 bakımından önemli bir hale getirmektedir. Çünkü bu verilerin girilmesiyle bilişim sistemi verilen komutlar yerine getirilerek örneğin mal veya hizmet alımı gerçekleşmektedir.[151] Özellikle bu şekilde kartla ilgili bilgileri üçüncü kişilerin elde ettiği hallerde kart hamilinin haberi dahi olmamakta; imza taklidi, kimlik sunma ya da şifre girilmesi gibi zorluklarla karşı karşıya kalınmaksızın kartların hukuka aykırı olarak kullanılması mümkün hale gelmektedir.[152] Böylece İstanbul'da oturan bir kimsenin, Brezilya'da külliyatlı miktarda yapılmış olan bir alış verişin faturasını ödemek zorunda kalması söz konusu olabilir.[153]

---

[147] **BUSER,** Martin: Straftaten im Zusammenhang mit Kreditkarten, Bern 1986, s. 35; **SHIM/QURESHI/SIEGEL/SIEGEL,** s. 170; **GÜVENÇ,** Uğur: "Kredi Kartlarında Sahtekârlık ve Dolandırıcılık Halleri", BKM A.Ş. Hukuki Açıdan Banka ve Kredi Kartları Sempozyumu, 11-13 Ekim 1996, s. 16; **ATAMER,** Yeşim: "Kredi Kartının Üçüncü Kişi Tarafından Hukuka Aykırı Kullanılması Halinde Doğan Zararları Kim Taşıyacaktır?", Ünal Tekinalp'e Armağan: Bilgi Toplumunda Hukuk, İstanbul 2003, C: 1, s. 994.

[148] **SHAW,** s. 14. Örneğin internet sitesinin bu mal ve hizmeti temin edip edemeyeceği, kredi kartına ilişkin bilgilerin internet ortamında ifşa edilmesi ve başkalarınca ele geçirilip kullanılma tehlikesi, bir işleme ait birden fazla sayıda borç kaydedilmesi, alınmayan bir mal ya da hizmete ait bedelin ödenmesi zorunluluğu gibi. Bkz. **DEĞİRMENCİ,** "Ceza Hukuku Açısından", s. 605.

[149] **SHIM/QURESHI/SIEGEL/SIEGEL,** s. 63. Burada zorunlu olarak harcama belgesi düzenlenememektedir, ayrıca şifre girilmediğinden ve söz konusu bilgilere kolaylıkla ulaşılabileceğinden, kart hamilinin siparişi vermediğini bildirmesi üzerine siparişten sorumlu tutulmayarak hukuki sorumluluk, üye işyerine ait olacaktır. Ancak kredi kartının şifresinin girilmesi durumunda kart hamilinin hukuki sorumluluğu da gündeme gelebilecektir. **REİSOĞLU,** s. 115-116.

[150] **ATAMER,** "Kredi Kartının", s. 1022.

[151] **YÜCEL,** s. 505.

[152] **ATAMER,** "Kredi Kartının", s. 994.

[153] **YARSUVAT,** Duygun: "AB'de Kredi Kartları Sahtekârlığı", (http://www.yarsuvat-law.com.tr/articles/article8.pdf), s. 2.

İnternetin tüm dünyada kullanılmaya başlaması ile banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun işlenme şekillerinde farklılıklar gözlenmektedir. "Key logger", "screenlogger", "adware", "e-posta hilesi" ve "yemleme" gibi metotların kullanılması ile internet bankacılığı işlemleri yapan kişilerin internet bankacılığı sistemine girerken kullanmış oldukları tüm şifrelere ve kişisel bilgilere ulaşılarak, kişilerin hesaplarından hukuka aykırı harcamalar gerçekleştirilmektedir.[154]

"Key logger"lar kullanıcının bilgisayarda klavye ile yaptığı her bir tuş hareketini raporlayan zararlılardır. Keyloggerlar klavye ile bilgisayar arasına eklenen bir donanım parçası ya da işletim sistemine yüklenen bir yazılım şeklinde olmak üzere iki türlüdür. Donanım olarak eklenen keylogger ile toplanan bilgilere, iş bittikten sonra aparat sökülerek ulaşılır. Yazılım şeklinde olan keylogger ise topladığı bilgileri e-posta vb. şekillerde raporlar.[155] Keyloggerın yazılım olarak kullanılan şekli "Truva Atı" olarak adlandırılan bilgisayar zararlılarının bir türüdür.[156] Bu programın ortaya çıkarabileceği zararlar ve internet bankacılığının güvenliğinin sağlanabilmesi amacıyla "sanal klavye" kullanımına geçilmiştir. "Sanal klavye" bilgisayar ekranında yer alan klavyedir ve kullanıcılar örneğin şifrelerini fiziki klavye yerine "sanal kalvyeden" fare ile tuşlara tıklayarak girerler. "Sanal klavye"lerin kullanımıyla birlikte artık "key logger"ın yerini "screen logger"ın aldığı söylenebilir. Screenlogger'lar sanal klavye'de mouse (fare) ile yapılan tıklamalarda

[154] Örneğin Mahmut Sonar'ın "key logger" ve "screen logger" adlı casus programları kullanarak, 8 kişinin internet bankacılığında kullandığı şifre ve kişisel bilgilerine ulaştığı ve Derya Sargın'ın 6 milyar lirasını hesabına aktardıktan sonra kayıplara karıştığı iddiasına gazetelerde yer verilmiştir. Bkz. http://arama.hurriyet.com.tr/arsivnews.aspx?id=211244

[155] **CHAHRVIN**, Sacha: "Keyloggers – your security nightmare?, Computer Fraud & Security", July 2007, s. 10; **CIAMPA,** Mark: Security + 2008 In Depth, Boston 2009, s. 43.

[156] **YAZICIOĞLU**, Hukukumuzda, s. 70.

ekran görüntüsünü milisaniye milisaniye kaydeden programlardır. Ayrıca sanal klavyeden şifre girilirken kaydedilen ekran görüntüleri yazılımı hazırlayan kişilere istendiğinde gönderebilirler. Son dönemde ise tabletlerin ve cep telefonlarının gelişimi ile birlikte "touchlogger" denilen programcıklar türemiştir. Bu programcıklar da keylogger ve screenlogger mantığıyla çalışmakta ve cihazda yapılan dokunma hareketlerini üçüncü kişilere aktarmaktadır.[157]

Adware'lar kullanıcının önüne beklenmedik ve istenmeyen şekillerde çıkabilen reklam içerikli yayınların içerisine yerleştirilmiş yazılım parçalarıdır. Bu yazılımlar çeşitli şekillerde işletim sistemine yerleşerek kullanıcının yaptığı işlemleri, bilgilerini vb. diğer hareketlerini üçüncü kişilere gönderebilirler.[158] E-posta hilesi, ("The Nigerian Fraud E-mail"), düzmece bir e-posta ile kullanıcıyı herhangi bir konuda ikna ederek hesap numaralarını bu e-postaya göndermelerini sağlama yöntemidir.[159]

Yemleme (Pishing, spoofing, page-jacking), aslı gibi tasarlanmış düzmece internet sayfalarında, sayfa gerçekmiş intibaı bırakılıp kurbanların şifreleri, hesap numaraları vb. bilgileri gönüllü olarak doldurmaları sağlanarak, kişilerin banka ve kredi kartı hesaplarına ulaşmaktır. Genelde bu sayfalar sahte e-posta'lara (fake mail, pishing mail) eklenmiş linkler ile zarar verilmek istenen kişiye ulaştırılırlar. İngilizce "Password" ve "Fishing" kelimelerinin birleşimi olan "Pishing"[160] kavramına Türkçe karşılık olarak "Yemleme" kullanılmaktadır.

---

[157] **DAMOPOULOS,** D./**KAMBOURAKİS,** G./**GRİTZALİS,** S.: "From Keyloggers To Touchloggers: Take The Rough With The Smooth, Computers & Security", 32 (2013), s. 103.

[158] **CIAMPA**, s. 42-43.

[159] **YAR**, s. 85-87.

[160] **YAR**, 87-88; **EASTTOM/TAYLOR**, s. 7-8.

İnternet bankacılığını kullanan kişilerin şifrelerine ve kişisel bilgilerine, bu kişiye hesabının bulunduğu bankadan gönderilmiş izlenimi uyandıran bir elektronik posta gönderilir ve bu elektronik postanın gereklerinin yerine getirilmesi kullanıcıdan istenir. Sahte elektronik posta kişinin hesabının bulunduğu banka tarafından kendisine gönderilen postalara benzer ve genelde kişiden şifrelerini ya da kişisel bilgilerini yenilemesi ya da tekrar bildirmesi istenir. Kullanıcı tarafından söz konusu hususlar gerçekleştrildiğinde ise kullanıcıya ait bu bilgiler postayı gönderenin belirlediği elektronik posta hesabına aktarılır ve böylece ele geçirilir.[161] Yine bilinen bir web sayfasına ulaşmada; adresi küçük farklılıklarla yanlış yazanların, adresin neresinde yanlış yazılacağının tahmin edilmesi suretiyle bu kişilerin ulaşabilecekleri bir sayfa oluşturulmakta ve kart hamillerinin gereken bilgileri edinilmektedir.[162]

Bilişim alanında meydana gelen gelişmeler her zaman yararlı amaçlarla kullanılmaz. Özellikle internet ortamında kullanıcının kimliğini kolayca gizleyebilme olanağına sahip olması hukuka aykırı amaçlarla kullanılmasına bir zemin oluşturur. Bilişim alanında ortaya çıkan her yeni gelişme ve kullanıcı sayısındaki artış yeni kötüye kullanmaları da beraberinde getirir.[163] Ancak kredi kartlarının kötüye kullanılmasına yönelik fiillerin önüne geçilmesine de bu gelişmeler engel olabilmekte ve bu fiiller söz konusu gelişmelerle kontrol altına alınabilmektedir.[164]

---

[161] **SIEBER**, Ulrich: Legal Aspects of Computer Related Crime in the Information Society, Würzburg 1998, s. 43.

[162] Örneğin İş Bankası; güvenlikle ilgili olarak, bankanın internet sitesinin kullanılmak istendiğinde, kullanıcıların herhangi bir linki tıklamak yerine www.isbank.com.tr adresini tarayıcının adres çubuğuna yazarak giriş yapmasını önermektedir. Bkz. http://www.isbank.com.tr/content/TR/Guvenlik-292-364.aspx

[163] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 749.

[164] **DRURY/FERRIER,** s 15.

II. BANKA VEYA KREDİ KARTLARININ KÖTÜYE KULLANILMASI SUÇUNA İLİŞKİN KANUNİ DÜZENLEME

TCK m. 245 hükmü iki defa değişikliğe uğramıştır. TCK m. 245'in, m. 344 gereğince 01.06.2005 ila 08.07.2005 tarihinde yürürlükte olan ilk hali şu şekildeydi[165]:

"*(1) Başkasına ait bir banka veya kredi kartını, her ne suretle olursa olsun ele geçiren veya elinde bulunduran kimse, kart sahibinin veya kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın bunu kullanarak veya kullandırtarak kendisine veya başkasına yarar sağlarsa, üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası ve adlî para cezası ile cezalandırılır.*

(2) Sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartını kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlayan kişi, fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, dört yıldan yedi yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır."[166]

---

[165] 25611 sayılı 12.10.2004 tarihli Resmi Gazete.

[166] 25611 sayılı 12.10.2004 tarihli Resmi Gazete

Bu hüküm Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Adalet Komisyonunda m. 246 olarak, TBMM Adalet Alt Komisyonunda ise m. 247 olarak öngörülmüştü. TBMM'de bu madde üzerinde yapılan görüşmelerde *"Sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartını kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlayan kişi, dört yıldan yedi yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu fıkrada tanımlanan suça teşebbüs halinde, suç tamamlanmış gibi cezaya hükmolunur"* şeklindeki ikinci fıkradan teşebbüs kısmının çıkarılması istenmiştir. Çünkü bilişim alanında suçlar bakımından kabul edilen Fransız sisteminde teşebbüs ile tamamlanmış suçun aynı ceza ile cezalandırılması öngörülmüştü. Ancak şuan ki düzenlemede teşebbüsü düzenleyen ayrı bir hükme yer verildiğinden kaldırılmak istenmiştir. (Bkz. Adem Sözüer'in konuşması, **GÜNEY/ÖZDEMİR/BALO,** s. 718.).

Her ne kadar teşebbüsün başlı başına cezalandırıldığı suç tipleri olsa da bu suç tiplerinin ağır nitelikte olduğu da belirtilmelidir. Bkz. **EREM,** s. 442. Yine bu durumun büyük haksızlıklara sebebiyet vereceği yönündeki eleştiri için bkz. **YAZICIOĞLU,** "Bilişim Suçları", s. 144; **YAZICIOĞLU,** "Yeni Türk Ceza Kanunundaki", s. 406, dp. 23.

Bu hüküm Adalet Bakanlığınca hazırlanan 2003 TCKÖT m. 350'de düzenlenen şekliyle hemen hemen aynıdır. Tasarıdaki hüküm şu şekildeydi:

"Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması

Madde 350 – Başkasına ait veya diğer bir kişiye verilmesi gereken bir banka veya kredi kartını, her ne suretle olursa olsun ele geçiren veya elinde bulunduran kimse, kart sahibinin veya kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın bunu kullanarak veya kullandırtarak kendisine veya başkasına haksız yarar sağlarsa üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası ve beş milyar liradan az olmamak üzere ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Aynı fiil bir banka veya kredi kartını tahrif ederek veya bunu sahtecilik suretiyle meydana getirerek işlendiğinde faile birinci fıkra gereğince verilecek ceza üçte bir oranında arttırılır." (bkz. http://www2.tbmm.gov.tr/d22/1/1-0593.pdf).

Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması ile ilgili olarak ilk ve bağımsız bir düzenlemeye 2000 tarihli TCKÖT'nda yer verilmiştir. 2000 tarihli TCKÖT m. 349'da, 2003 TCKÖT m. 350'de de neredeyse aynı hükme yer verilmiştir. Tek fark ilk fıkra bakımından adli para cezasına ilişkindir. Bu fıkraya göre adli para cezası *"iki milyardan az olmamak üzere ağır para cezası verilir"* şeklindeydi. Ayrıca bu durum doğal olarak ikinci fıkra bakımından verilecek cezayı da etkilemekteydi. Cezadaki değişikliğin nedenini ise adli para cezasının günün koşullarına uygun hale getirilmek istenmesi oluşturmuştur. Tasarıdaki ilgili hüküm için bkz. **Türk Ceza Kanunu Öntasarısı ve Türk Ceza Kanununun Yürürlüğe Konulmasına ve Mevzuata Uyumuna Dair Kanun Tasarısı,** s. 114.

Bakanlar Kurulu tarafından 14.4.2003 tarihinde kabul edilerek Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 12.5.2003 tarih ve B.02.0.KKG.0.10/101-540/2092 sayılı yazısı ile TBMM Başkanlığına gönderilen TCK Tasarısı Adalet Komisyonuna havale edilmiştir. Bu tasarı ise, Adalet Komisyonunun 28.7.2003 tarih ve 29. birleşiminde geneli üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasından sonra maddelerin ayrıntılı bir biçimde incelenerek gerekli değişiklik ve düzenlemelerin yapılması amacıyla oluşturulan Alt Komisyona havale edilmiştir. Böylelikle Adalet Komisyonunca hazırlanan metin, kabul edilerek, TCK'nın yürürlüğe girmesiyle TCK m. 245'in ilk hali kabul edilmiştir. Yani 2003 tarihli TCKÖT m. 350'de yer alan bu suçun ilk fıkrası adli para cezasının öngörülmesinde sınırın belirtilmemesi haricinde tamamen aynıdır. İkinci fıkrası ise değiştirilerek sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartını kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlayan kişi, fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, dört yıldan yedi yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacağı şeklinde düzenlenmiştir. Tasarıda *"maddenin son fıkrası, yukarıda belirtilen fiillerin, var olan banka veya kredi kartının tahrifi veya bütünüyle kartların sahtecilik suretiyle yeniden meydana getirilerek kullanılmasını bir tür ağırlaştırıcı neden saymış bulunmaktadır. Maddenin kabulü ile ceza hukukumuzdaki önemli bir boşluk doldurulmuş olacak ve kamu güvenine dayalı bankacılık sistemi de korunmuş olacaktır."* şeklinde yer alan gerekçe komisyon tarafından kabul edilen metne uygun olarak gerekçede *"maddenin ikinci fıkrasına göre; birinci fıkrada belirtilen fiillerin, oluşturulmuş sahte bir banka veya kredi kartını kullanmak suretiyle işlenmesi, daha ağır ceza ile cezalandırılmayı gerektirmektedir. Ancak, bu fıkra hükmüne istinaden cezaya hükmedilebilmesi için, fiilin daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmaması gerekir."* şeklinde değiştirilmiştir. Bkz. http://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem22/yil01/ss664m.htm

TCK'nın bilişim suçlarına yönelik hükümlerinin her ne kadar hem diğer devletlerin hukukuyla paralel olmaması hem de Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin 109. oturumunda kabul edilerek imzaya açılan 23 Kasım 2001 tarihli Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi'nde öngörülen düzenlemelere uygunluk arz ettiği söylenebilirse de, bu hükümlerin kendi içinde ciddi anlamda çelişkilerin olduğu, ayrıca hem Siber Suç Sözleşmesinde hem de Birleşmiş Miletler 10. Suçluların İyileştirilmesi ve Suçların Önlenmesi Hakkındaki Viyana Kongresinde özellikle bilgisayar ağlarının ve burada işlenen suçların önlenmesi bakımından bazı düzenlemelerin eksik olduğu yönündeki eleştiri için bkz. **YAZICIOĞLU,** "Yeni Türk Ceza Kanunundaki" s. 400, 412.

Hükümdeki ilk değişiklik, bu hükme 29.06.2005 kabul tarihli 5377 sayılı "Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un 27. maddesiyle,[167] şu an yürürlükte olan 2. ve 4. fıkraların eklenmesiyle olmuştur.[168] Ayrıca hükmün ilk halindeki 1. ve 2. fıkralarda belirtilen adli para cezasının azami sınırının *"beş bin güne kadar"* olacağı belirtilmiştir. Bu değişikliğin ardından yapılan ikinci değişiklik

[167] "*MADDE 27. — Türk Ceza Kanununun 245 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.*

Madde 245 — (1) Başkasına ait bir banka veya kredi kartını, her ne suretle olursa olsun ele geçiren veya elinde bulunduran kimse, kart sahibinin veya kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın bunu kullanarak veya kullandırtarak kendisine veya başkasına yarar sağlarsa, üç yıldan altı yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.

(2) Başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek sahte banka veya kredi kartı üreten, satan, devreden, satın alan veya kabul eden kişi üç yıldan yedi yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.

(3) Sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartını kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlayan kişi, fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, dört yıldan sekiz yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.

(4) Birinci fıkrada yer alan suçun;

a) Haklarında ayrılık kararı verilmemiş eşlerden birinin,

b) Üstsoy veya altsoyunun veya bu derecede kayın hısımlarından birinin veya evlat edinen veya evlâtlığın,

c) Aynı konutta beraber yaşayan kardeşlerden birinin,

Zararına olarak işlenmesi hâlinde, ilgili akraba hakkında cezaya hükmolunmaz." (25869 sayılı 08.07.2005 tarihli Resmi Gazete)

5377 sayılı Kanunla yapılan değişikliğin gerekçesi "*Türk Ceza Kanununun 245 inci maddesine üçüncü fıkra olarak eklenen hükümle, birinci fıkrada tanımlanan suçun belli akrabalık ilişkisi içinde bulunan kişilere karşı işlenmesi haliyle ilgili olarak bir şahsi cezasızlık sebebi kabul edilmiştir.*" şeklindedir. (TBMM, Dönem: 22, Yasama Yılı: 3, S. Sayısı: 901) http://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem22/yil01/ss901m.htm

Bu değişikliğe ilişkin TBMM Adalet Komisyonu'nun gerekçesi ise şu şekildedir:

"*Teklifin 24 üncü maddesiyle, Türk Ceza Kanununun 245 inci maddesine üçüncü fıkra eklenmesi öngörülmektedir.*

- Türk Ceza Kanununun 245 inci maddesinin birinci fıkrasındaki adlî para cezasının üst sınırını "beşbin güne kadar" şeklinde belirlemek,

- Başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek üretilen sahte banka veya kredi kartlarının ticari amaçlı olarak piyasaya sürülmesi karşısında, bu fiilleri yaptırıma bağlamak amacıyla maddeye yeni ikinci fıkra eklenmek,

- Mevcut ikinci fıkradaki hapis cezasının üst sınırının "sekiz" yıla çıkarılmasıyla birlikte "beşbin güne kadar adlî para" cezası verilmesi şeklinde değişiklik yapılmak ve üçüncü fıkra olarak teselsül ettirilmek,

- Teklifle eklenmesi öngörülen üçüncü fıkra dördüncü fıkra olarak teselsül ettirilmek suretiyle, Teklifin 24 üncü maddesi 27 nci madde olarak kabul edilmiştir." Bkz. Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu Esas No.: 2/452, Karar No.: 79, 16.5.2005 (http://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem22/yil01/ss901m.htm)

[168] TCK'nın kabul tarihinden hemen sonra yapılan bu değişiklikle; m. 245 ile yeni bir suçun vücuda geldiği belirtilmiştir. Bkz. **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 462.

ise 06.12.2012 kabul tarihli 5560 sayılı "Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun"un 11. maddesiyle,[169] hükme, şu an yürürlükte olan beşinci fıkranın eklenmesi suretiyle olmuştur.

Yapılan değişikliklerle birlikte banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçuna ilişkin olarak TCK m. 245'te yer alan mevcut düzenleme şu şekildedir:

"*(1) Başkasına ait bir banka veya kredi kartını, her ne suretle olursa olsun ele geçiren veya elinde bulunduran kimse, kart sahibinin veya kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın bunu kullanarak veya kullandırtarak kendisine veya başkasına yarar sağlarsa, üç yıldan altı yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.*

(2) Başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek sahte banka veya kredi kartı üreten, satan, devreden, satın alan veya kabul eden kişi üç yıldan yedi yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.

(3) Sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartını kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlayan kişi, fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, dört yıldan sekiz yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır.

(4) Birinci fıkrada yer alan suçun;

a) Haklarında ayrılık kararı verilmemiş eşlerden birinin,

---

[169]"*MADDE 11 – 5237 sayılı Kanunun 245 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.*
"(5) Birinci fıkra kapsamına giren fiillerle ilgili olarak bu Kanunun malvarlığına karşı suçlara ilişkin etkin pişmanlık hükümleri uygulanır."" (26381 sayılı 19.12.2006 tarihli Resmi Gazete)

b) Üstsoy veya altsoyunun veya bu derecede kayın hısımlarından birinin veya evlat edinen veya evlâtlığın,

c) Aynı konutta beraber yaşayan kardeşlerden birinin,

Zararına olarak işlenmesi hâlinde, ilgili akraba hakkında cezaya hükmolunmaz.

(5) Birinci fıkra kapsamına giren fiillerle ilgili olarak bu Kanunun malvarlığına karşı suçlara ilişkin etkin pişmanlık hükümleri uygulanır."

5560 sayılı Kanunla yapılan değişikliğin genel gerekçesinde, TCK'nın uygulanmasında bazı maddeler bakımından tereddütlerin oluştuğundan, farklı uygulamaların yapıldığından ve de uygulama birliğini sağlayacak Yargıtay içtihatlarının henüz oluşmadığından bahsedilmiştir. 5. fıkranın eklenmesindeki gerekçeyi ise TCK m. 245/1 kapsamındaki haller bakımından malvarlığına karşı işlenen suçlara ilişkin etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasına imkân tanınarak, Anayasanın (Ay.) 10. maddesinde yer alan eşitlik ilkesine uygun bir düzenleme yapılmak istenmesi oluşturmuştur.[170] Ancak bu suç bilişim alanında suçlar içinde düzenlendiğinden, malvarlığına karşı işlenen suçlarla eşitliği sağlamak gerekçesinin ileri sürülmesi doğru değildir.[171] Zira Ay. m. 10 bakımından eşitlik aynı durumda ve hukuki statüde bulunanlar için geçerlidir. Bu nedenle de gerekçedeki ifade hatalıdır.

[170] 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun'un gerekçesi (http://www2.tbmm.gov.tr/d22/2/2-0870.pdf).

[171] Aksi yönde bkz. **ESEN,** Sinan: Anlatımlı ve İçtihatlı Malvarlığına Karşı Suçlar Belgelerde Sahtecilik ve Bilişim Alanında Suçlar, Ankara 2007, s. 648.

Amaç son dönemlerde kredi kartlarındaki ödememe olaylarına karşı, ileri dönük ödemenin sağlanmasıdır.[172]

Düzenlemenin ilk halinde sahte kredi kartının[173] oluşturulmasının, tek başına suç teşkil etmemesi eleştirilmekteydi.[174] Zira günümüzde banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması sahte oluşturulan ya da üzerinde sahtecilik yapılan kartlarla da gerçekleşmektedir.[175] Bu nedenle değişikliğin yapılmasının yerinde olduğu söylenebilir.[176] 5377 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikten önce suç sayılmayan m. 245/2 kapsamında yer alan fiillerin 01.06.2005 tarihi ile 08.07.2005 tarihleri arasında gerçekleştirilmesi halinde, doktrinde ETCK m. 525a/2'nin[177] uygulanacağı savunulmuştur.[178] Ancak ETCK m. 525a/2 hükmü 01.06.2005 tarihinde yürürlükten kalkmıştır ve yürürlükten kalktıktan sonra uygulanması mümkün değildir. Bu nedenle söz konusu durumun belgede sahtecilik suçları kapsamında düşünülerek, lehe kanun uygulamasının da belgede sahtecilik suçları ile

---

[172] **DONAY,** Türk Ceza Kanunu Şerhi, İstanbul 2007, s. 352-355.

[173] "Sahte" ifadesi sözlükte bir şeyin aslına benzetilerek yapılan, düzme, düzmece, uydurma, gerçek olmayan, yalancı, yapmacık şeklinde tanımlanmaktadır. Bkz. Güncel Türkçe Sözlük, http://www.tdk.gov.tr. Sahtecilik genellikle, gerçeğin herhangi bir şekilde değiştirilmesini, tahrifini ifade eder. Her hile ya da aldatmaya elverişli olan gerçek olmayan herşey sahtedir. Bkz. **ERMAN,** Sahir/**ÖZEK,** Çetin: Ceza Hukuku Özel Bölüm Kamu Güvenine Karşı İşlenen Suçlar (TCK 316-368), İstanbul 1996, s. 1.

[174] **YAZICIOĞLU,** "Yeni Türk Ceza Kanunundaki", s. 412.

[175] **SIEBER,** s. 52.

[176] **BİÇKİN,** s. 131.

[177] "***Madde 525/a*** *- (Ek madde: 06/06/1991 - 3756/21 md.)*

Bilgileri otomatik olarak işleme tabi tutmuş bir sistemden, programları, verileri veya diğer herhangi bir unsuru hukuka aykırı olarak ele geçiren kimseye bir yıldan üç yıla kadar hapis ve birmilyon liradan onbeşmilyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

Bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemde yer alan bir programı, verileri veya diğer herhangi bir unsuru başkasına zarar vermek üzere kullanan, nakleden veya çoğaltan kimseye de yukarıdaki fıkrada yazılı ceza verilir."

[178] **MALKOÇ,** İsmail: Açıklamalı – İçtihatlı 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu, C. 2, Ankara 2008, s. 2095.

m. 245/2 arasında yapılması gerektiği ileri sürülmüştür.[179] Ancak bu durumda özel belgede sahtecilik suçu bakımından gerekli olan "kullanma" davranışının, özel belge sayılan banka veya kredi kartının TCK m. 245/2'de yer alan fiiller içinde sayılmaması sorun oluşturmaktadır. Bu nedenle lehe yasa belirlenmesinde belgede sahtecilik suçlarına gidilemeyecektir.

TCK m. 245, TCK'nın yürürlüğe girmesinin ardından büyük bir değişikliğe uğramıştır. Bu nedenle de TCK m. 245'in yorumunda m. 245'in gerekçesinin, bu hükmü değiştiren kanunların gerekçelerinin de göz önünde tutularak değerlendirilmesi gereklidir.[180] TCK'nın yürürlüğe girmesinden kısa bir süre sonra m. 245'te iki kez değişikliğe gidilmesi, madde üzerinde önceden yeterli bir çalışmanın yapılmadığının bir göstergesi sayılabilir. Söz konusu değişikliklerle başlangıçta iki fıkra şeklinde düzenlenen hüküm beş fıkraya çıkarılmıştır.

Suçun kenar başlığının "banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması" şeklinde ifade edilmesinin yanlış olduğu savunulmuştur. Bu düşünceye göre bu başlık altında yalnızca banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması fiili düzenlenmemiştir. Bu durum suçun ilk fıkrası bakımından düşünülebilirse de ikinci ve üçüncü fıkralar sahtecilik merkezinde değerlendirilerek farklı şekilde adlandırılmalıdır.[181] Ancak sahteciliğin de bir tür kötüye kullanma olduğu söylenebilir.

ETCK döneminde banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılmasına ilişkin özel bir düzenlemeye yer verilmemişti. TCK m. 245'in, ETCK'da tam bir karşılığı

[179] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ**, C. 5, s. 6797, 6808.

[180] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 457.

[181] **KATOĞLU,** "Banka veya Kredi Kartları", s. 100.

bulunmadığından,[182] m. 245 "görece" yeni bir düzenlemedir.[183] Ancak hükmün ETCK'daki karşılığı tam olarak birebir ötüşmese de m. 525b/2'dir.

ETCK m. 525/b-2'de "*Bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak kendisi veya başkası lehine hukuka aykırı yarar sağlayan kimseye bir yıldan beş yıla kadar hapis ve ikimilyon liradan yirmimilyon liraya kadar ağır para cezası verilir."* düzenlemesi yer almaktaydı.[184] Ancak bu düzenlemedeki madde metninde dikkat edileceği üzere "banka kartı" ya da "kredi kartı" ifadelerine yer verilmediğinden hükümde banka veya kredi kartlarına yönelik özgüleme yoktur. Burada suçun maddi unsuru, bilgileri otomatik işleme tabi tutulmuş bir sistemi kullanarak kişinin kendisi veya başkasının lehine hukuka aykırı yarar sağlamasıdır. Yani bu suç yalnızca banka veya kredi kartlarının kullanılarak yarar sağlanmasının dışında, birçok fiili (özellikle de malvarlığına karşı işlenen diğer suçlar kapsamında değerlendirilebilecek)[185] ve bilişim sisteminin kullanılarak herhangi bir şekilde menfaat teminini de kapsayacak şekilde düzenlenmiştir. TCK m. 245 hükmü ile ise suç banka veya kredi kartlarına yönelik olarak özgülenmiştir ve daha belirgin ve açık bir hale getirilmiştir.

Banka veya kredi kartları ile ilgili ilk derli toplu bir düzenlemeye ancak 23.02.2006 kabul tarihli Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu (BKKKK) ile yer

---

[182] **ÖZBEK,** Veli Özer**/KANBUR,** Mehmet Nihat**/DOĞAN,** Kora**y/BACAKSIZ,** Pınar**/TEPE,** İlker: Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2011**,** s. 872; **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ**, C. 5, s. 6796; **TAŞDEMİR,** Kubilay: Bilişim, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması ve Dolandırıcılık Suçları, Ankara 2009, s. 313; **BİÇKİN,** s. 164.

[183] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1020.

[184] ETCK m. 525/d'ye göre, 525/a ve 525/b maddeleri hükümlerini ihlal eden kişiler hakkında, maddelerde yazılı cezalara ek olarak, meslek icrası sırasında veya icrası dolayısıyla suçun işlendiği bir kamu hizmetinden veya meslek veya sanat veya ticaretten altı aydan üç yıla kadar yasaklanma cezası da verilmekteydi. Ancak bu hükmün yine aynı kanunun 25 ve 35. hükmüyle uyum içinde olması gerektiği yönündeki eleştiri için bkz. **EREM,** s. 444; **ÖNDER,** Şahıslara ve Mala, s. 510-511.

[185]**KETİZMEN,** s. 184.

verilmiştir. BKKKK, 49. maddesi gereğince 01.03.2006 tarihinde yürürlüğe girmiştir.[186] BKKKK yürürlüğe girmeden evvel, banka ve kredi kartlarını düzenleyen özel bir yasa olmadığından genel hükümler içinde bu konuda çıkan sorunlar çözülmeye çalışılmıştır. Bu kartlarla ilgili olarak kötüye kullanımların giderek artması, ceza hukukundaki suçta ve cezada kanunilik ilkesi ve buna bağlı olarak kıyas yasağı çoğu davranışın yaptırımsız kalmasına neden olmuştur.[187] Bu nedenle banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılmasına yönelik fiillerin bilişim alanında suçlar kapsamında mı yoksa bu kartların kilit açmada sair bir alet sayılarak hırsızlık suçu kapsamında mı değerlendirilmesi gerektiği sorunu gündeme gelmiştir. Yargıtay 6. CD'nin banka veya kredi kartlarını, alet olarak değerlendirip örneğin bu kartlarla ATM'den para çekilmesi fiilini hırsızlık olarak değerlendirdiği kararları bulunmaktaydı.[188] Bu durum ETCK döneminde sıkıntı yaratan konulardan biriydi. Ancak daha sonra Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun içtihatlarında da kabul edildiği üzere,[189] banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılmasına yönelik fiiller

---

[186] 26095 sayılı 01.03.2006 tarihli Resmi Gazete.

[187] **DONAY,** Bankacılık, s. 159.

[188] *"…Müştekinin bankomat kartını ele geçiren sanığın, müştekinin bankadaki hesabından bu kart ile para çekmekten ibaret eyleminin, bankomat kartının alet olarak kullanılması karşısında, TCY'nın 493/2. maddesindeki suçu oluşturduğu gözetilmeden aynı yasanın 524//b-2. maddesi ile uygulama yapılması…"* Yargıtay 6. CD. E. 1998/3880, K. 1998/4044, T. 22.04.1998 (www.kazanci.com); *"…Müştekiye ait kredi kartını ele geçiren sanığın, bu kartı kullanarak 2 gün ara ile ATM'den para çekmekten ibaret eyleminin, kredi kartının alet olarak kullanılması karşısında, TCK.nun 493/2, 80. maddelerindeki suçu oluşturduğu gözetilmeden, suç vasfında hataya düşülerek aynı yasanın 525/b-2. maddesi ile uygulama yapılması…"* Yargıtay 6. CD. E. 1998/10848, K. 1998/10939, T. 26.11.1998 (www.kazanci.com)

[189] "*…Sanığın haksız olarak ele geçirdiği bir başkasına ait kart ve şifreyi kullanarak bir bankanın üç farklı şubesindeki ATM makinesinden para çekip haksız mal edinme eylemi TCY.sının 493/2 nci madde ve fıkrasındaki suçu değil aynı Yasanın 525 b/2. madde ve fıkrasında düzenlenen suçu oluşturduğundan Yargıtay C.Başsavcılığının itirazının kabulüne karar verilmelidir..."* Yargıtay CGK, E. 2000/6-62, K. 2000/72, T. 11.04.2000 (www.kazanci.com); "*… Y... Bankasının Ciftehavuzlar şubesindeki ATM'nin, kart konulan bölümüne önceden kâğıt yerleştiren sanığın, işlem yapmak isteyen şikâyetçinin kartının sıkışmasını sağlayıp, böylelikle sistemle iletişimi ve işleme geçilmesini engellediği, yardımcı olmak bahanesiyle Kredi Kartları Merkezini arıyor izlenimi verip önceden anlaştığı arkadaşını cep telefonu ile arayarak şikâyetçi ile görüşmesini sağladı, kartını geri alabilmek, olmazsa kartın kullanımını iptal ettirebilmek umuduyla görüşen şiayetçiye banka görevlisi gibi davranan arkadaşının yaptırdığı şifre kodlama işlemi sırasında şikâyetçinin şifresini öğrendiği,*

bakımından uygulamada kısmen de olsa bir birlik sağlandığı ve bu fiillerin ETCK m. 525/b-2 kapsamında değerlendirildiği söylenebilir.[190]

---

onun ayrılmasından sonra da kredi kartını yuvadan çıkartıp Y... Bankasının anlaşmalı olduğu P...'ın iki ayrı şubesindeki ATM'lerinden farklı tarihlerde toplam altıyüz milyon lira nakit kredi çektiği dosyadaki belge ve kanıtlardan anlaşılmaktadır. Bu oluşa göre, Özel Daire ile Yargıtay C. Başsavcılığı arasındaki görüş uyuşmazlığı suç vasfının belirlenmesi noktasında toplanmaktadır… Sanığın haksız olarak ele geçirdiği bir başkasına ait kart ve şifreyi kullanarak bir bankanın iki farklı şubesindeki ATM makinesinden para çekip hukuka aykırı yarar sağlaması eylemi, TCY.nın 493/2. madde ve fıkrasındaki suçu değil aynı Yasanın 525/b-2. madde ve fıkrasında düzenlenen, bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak hukuka aykırı yarar sağlamak suçunu oluşturduğundan..." Yargıtay CGK, E. 2001/6-30, K. 2001/57, T. 10.04.2001 **(Yargıtay Kararları Dergisi,** C. 27, S. 6, Haziran 2001, s. 913-920**).**

Ancak Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun belirtilen bu iki kararı da oyçokluğuyla verilmiştir ve karara katılmayan Kurul başkanı ve üyeler sanığın fiilinin ETCK m. 493/2 yani sair alet kullanarak hırsızlık suçu kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun bu kararına karşın ve bu kararın verildiği tarihten sonra Yargıtay 11. CD'nin benzer bir diğer durumun m. 525b/2 kapsamında değerlendirilmesini hukuka aykırı bularak bozduğu ve bu durumun dolandırıcılık kapsamında değerlendirilmesi gerektiği belirttiği kararları mevcuttur. *"…Sanığın ATM cihazında önceden hazırladığı tertibatla bankamatik kartının makinasında sıkışmasını sağlayıp banka görevlisi ile telefonla görüştürdüğü izlenimini de uyandırarak yaptığı hile ile şikâyetçiden bankamatik kartını ve şifresini ele geçirdiği ve para çektiği anlaşılmasına göre; sanığın şikâyetçiye ait bankamatik kartını ve şifresini hile ve desise yaparak öğrenmesi telefon ve bankayı vasıta kılarak şikâyetçinin zararına, kendi yararına haksız menfaat sağlaması nedenleriyle eylemin TCK. nun 504/3. maddesine uygun dolandırıcılık suçunu oluşturduğu gözetilmeden suçun nitelemesinde yanılgıya düşülerek yazılı şekilde aynı yasanın 525/b-2 maddesindeki bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak hukuka aykırı yarar sağlamak suçundan mahkûmiyetine karar verilmesi…"* Yargıtay 11. CD. E. 2002/11700, K. 2003/7599, T. 10.11.2003 (www.kazanci.com); *"…Bir bankanın ATM makinesinin kredi kartı giriş bölümüne, kartın geri alınışını engellemek amacıyla yapışkan kâğıt koyan sanığın, bu makinede işlem yapmak isteyen şikâyetçinin kartını geri alamaması üzerine, sanık ile haklarındaki karar temyiz edilmeyen sanıkların yardım etmek amacıyla yanına gelip şifresini sordukları, şikâyetçinin söylemeyip kartı makinenin içine iteklediği, bankanın kapalı olması nedeniyle açılmasını beklemek amacıyla kendi işyerine gittiği, bir süre sonra kredi kartını çıkaran sanıkların kart üzerindeki bilgileri öğrenerek şikâyetçiye telefon edip kendilerini banka görevlisi gibi tanıtıp, hesap ile ilgili bazı bilgileri söylemek suretiyle güveni sağladıktan sonra iptal edeceklerinden bahisle şifresini sorup öğrendikleri, bu suretle elde ettikleri kart ve şifreyi kullanarak para çekip havale yaptıkları olayda; sanığın, şikâyetçiye ait şifreyi hile ve desise yaparak öğrenmesi, telefon ve bankayı vasıta kılarak şikâyetçinin zararına, kendi yararına haksız menfaat sağlaması nedeniyle eylemin dolandırıcılık suçunu oluşturduğu ve TCY.nın 504/3. maddesine uygun bulunduğu gözetilmeden, yasal ve yeterli gerekçe gösterilmeden yazılı şekilde hırsızlık suçundan mahkümiyet hükmü kurulması…"* Yargıtay 11. CD. E. 2002/5633, K. 2002/5659, T. 11.06.2002 (www.kazanci.com).

[190] *"…Haksız olarak ele geçirdikleri müştekilerin banka kartları ve şifrelerini, ATM makinalarında kullanarak hak sahiplerinin banka hesaplarından nakit para çeken sanıkların eyleminin TCK.'nun 525/b-2. maddesi kapsamında kaldığı gözetilmeden…"* Yargıtay 6. CD, E. 2001/15846, K. 2002/303, T. 22.01.2002 (www.kazanci.com). *"…Sanığın içinde yakınıcıya ait bankamatik kartı ve şifresi bulunan zarfı çalarak bu kartla 2 ayrı seferde farklı bankamatiklerden toplam 400.000.000 lira çektiğinin anlaşılması karşısında; eylemin hem hırsızlık hem de TCK'nun 525/b-2, 80. maddelerindeki suçu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde karar verilmesi… TCK'nun 525/b-2. maddesi aynı Kanunun 10. babında yer almadığı halde belirlenen cezanın TCK'nun 522. maddesinin pek aşırı değere ilişkin hükmü gereğince artırılması…"* Yargıtay 6. CD, E. 2002/23728, K. 2004/3131, T. 18.03.2004 (www.kazanci.com).

Esasında hırsızlık suçu kapsamında olduğu iddia edilen banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılmasına yönelik fiillerin, sırf bilişim sisteminin kullanılarak işlenmesi nedeniyle[191] m. 525b/2[192] kapsamında değerlendirilmesi eleştirilmiştir. Bu görüşe göre şayet m. 525b/2 hükmü olmasaydı, bu fiillerin hırsızlık kapsamında cezalandırılması mümkün olurdu. Örneğin ATM'den kart hamilinin rızası olmaksızın banka kartıyla üçüncü bir kişi tarafından para çekilmesi halinde ortada bu fiille kişinin rızası olmaksızın taşınır bir malın alınması söz konusudur. Yine m. 525b/2 düzenlenmesi, esasında somut olaya göre güveni kötüye kullanma ya da dolandırıcılık olarak değerlendirilebilecek fiillerin, m. 525b/2 kapsamında

---

Yargıtay'ın benzer yönde vermiş olduğu diğer kararlar için bkz. Yargıtay 6. CD, E. 2006/7827, K. 2006/3593, T. 10.04.2006 (**PARLAR,** Ali/**HATİPOĞLU,** Muzaffer: Türk Ceza Kanunu Yorumu, Ankara 2008, C: 4, s. 3505); Yargıtay 6. CD. E. 2002/7511, K. 2002/11408, T. 10.10.2002; Yargıtay 6. CD. E. 2002/8895, K. 2002/11567, T. 14.10.2002 (**KURT,** s. 212); Yargıtay 11. CD, E. 2001/7052, K. 2001/7722, T. 05.07.2001 (www.kazanci.com); Yargıtay 6. CD, E. 2006/7827, K. 2006/3593, T. 10.04.2006 (**PARLAR/HATİPOĞLU,** C: 4, s. 3504); Yargıtay 6. CD. E. 2001/12566, K. 2001/10755, T. 17.09.2001 (**KURT,** s. 210-211); Yargıtay 6. CD, E. 2002/1284, K. 2002/2382, T. 04.03.2002 (www.kazanci.com); Yargıtay 11. CD, E. 2001/6246, K. 2001/7295, T. 26.06.2001 (**KURT,** s. 276-277); Yargıtay 11. CD. E. 2002/10723, K. 2003/6464, T. 02.10.2003 (**KURT,** s. 201); Yargıtay 11. CD, E. 2002/4342, K. 2002/5394, T. 06.06.2002(www.kazanci.com); Yargıtay 6. CD. E. 2002/1617, K. 2002/3687, T. 25.03.2002 (**KURT,** s. 209); Yargıtay 6. CD. E. 2001/8861, K. 2001/8956, T. 29.05.2001 (**KURT,** s. 211); Yargıtay 6. CD, E. 2002/18241, K. 2003/7415, T. 23.10.2003(www.kazanci.com); Yargıtay 6. CD, E. 2001/7716, K. 2001/8463, T. 21.05.2001(www.kazanci.com); Yargıtay 6. CD. E. 2001/12886, K. 2001/13644, T. 12.11.2001; Yargıtay 6. CD. E. 2001/14353, K. 2001/14660, T. 29.11.2001 (**KURT,** s. 214); Yargıtay 6. CD, E. 2002/2418, K. 2002/4937, T. 11.04.2002 (www.kazanci.com); Yargıtay 6. CD. E. 2003/2516, K. 2003/4246, T. 12.06.2003 (**KURT,** s. 215); Yargıtay 10. CD. E. 2004/14311, K. 2004/10906, T. 02.11.2004 (www.kazanci.com)

[191] Ancak yazar burada Yargıtay'ın *"...Sanığın, kamu kurumundan sayılan ..... . Bankası ile özel banka niteliğindeki .....Bankası'nın muhtelif şubelerindeki banka görevlilerini hile ve desiseler yaparak hataya düşürüp, daha önce hayali isimlerle açtırdığı hesaplara havale yoluyla para aktarılmasını sağlayarak, karşılığını vezneye yatırmadan, sahibi olduğu bankamatik kartı ile çekmek suretiyle gerçekleştirdiği dolandırıcılık eylemlerinin, TCK.nun 504/7, 80 ve 503/1-80. maddelerine uyan suçları oluşturduğu gözetilmeden, aynı Yasanın 525/b-son maddesi ile yazılı şekilde uygulama yapılması…"* (Bkz. Yargıtay 6. CD. E. 1996/11031, K. 1996/10933, T. 11.11.1996 (www.kazanci.com)) kararını gerekçe göstererek paranın "ATM" den çekilmesinde bilişim sisteminin kullanılmasının fiilin hukuki niteliğini etkileyici bir unsur olarak kabul edilmediğini belirtmiştir. Bu nedenle ETCK m. 525b/2'nin dolandırıcılık suçu kapsamında olmayan fiilerin cezalandırılmasına yönelik olmasından ziyade bazı durumlarda dolandırıcılık suçu olarak nitelendirilecek fiillere uygulanan bir hüküm olduğu belirtilmiştir. Bkz. **KETİZMEN,** s. 167-168.

[192] Hükmün bilgisayar sisteminin kullanılması suretiyle malvarlığına karşıı işlenen bir suç olduğu belirtilmiştir. **ÖNDER,** Şahıslara ve Mala, s. 509.

değerlendirilmesi sonucunu doğurduğu yönünde de eleştirilmekteydi.[193] Ancak bu hükmün kısmen farklılaştırılmış halinin ve karşılığının TCK m. 244/4 hükmü olduğu da söylenmelidir.[194] ETCK m. 525b/2 hükmünün yalnızca banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması bakımından uygulama alanı bulduğu söylenemezse de bu hüküm neredeyse banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması dışındaki bir olayda da uygulanmamaktaydı.[195] Hatta bilişim suçu dendiğinde ETCK döneminde akla kredi kartının kötüye kullanılması ve m. 525/b-2 gelmekteydi.[196]

Yargıtay CGK'nın içtihatlarının ardından ise kartın ele geçiriliş ve kullanılış şekline göre suçun klasik dolandırıcılık suçunu[197] mu yoksa bilişim sistemi aracılığıyla hukuka aykırı yarar elde etme suçunu mu oluşturacağı yönünde sorunlar ortaya çıkmıştır.[198] Bu sorunlar banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılmasına ilişkin özel bir düzenlemenin yapılmasını bir zorunluluk haline getirmişti.[199]

ETCK döneminde banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması ile ilgili fiiller, banka veya kredi kartının ele geçiriliş şekline göre ETCK'nın ilgili hükmüne göre cezalandırılmaktaydı. Herhangi bir şekilde ele geçirilen banka veya kredi kartının ATM'de ya da kredi kartının internetten alışveriş yaparken kullanılması halinde ETCK m. 525b/2;[200] ATM'ye yapılan müdahaleler neticesinde paralarını

---

[193] **KETİZMEN,** s. 162-163, 168.

[194] **PARLAR/HATİPOĞLU,** C: 4, s. 3475. Ancak m. 244/4 hükmünün, ETCK m. 525b/2'nin karşılığı olduğu da belirtilmiştir. Bkz. **YAZICIOĞLU,** "Yeni Türk Ceza Kanunundaki", s. 410.

[195] **KETİZMEN,** s. 159.

[196] **KURT,** s. 176.

[197] Yargıtay 11. CD. E. 2004/15125, K. 2004/1238, T. 26.02.2004 (**TAŞDEMİR,** s. 428-429.).

[198] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 251; **ÖZBEK,**"Banka veya Kredi", s. 1020.

[199] **TEPE,** İlker: "İnternet (Bilişim) Ceza Hukuku Örneğinde Türk Ceza Hukuku'ndaki Yeni Gelişmeler", Alman – Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, İstanbul 2010, s. 284.

[200] *"Sanığın yakınana ait şifresini öğrendiği ve rızası dışında ele geçirdiği bankamatik kartı ile ATM'den para çekmesi eylemi; Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 11.4.2000 gün ve 62/72, 10.4.2001*

alamayan kart hamillerinin paralarının, kart hamillerinin ATM'den uzaklaşmalarının ardından alınması hırsızlık;[201] sahte müracaatla elde edilen banka veya kredi kartları aynı zamanda özel belge olduğundan ve özel belgede sahtecilik suçunun oluşabilmesi için banka veya kredi kartının kullanılmasının gerekmesi ve bu kullanımın aynı zamanda dolandırıcılık suçunu oluşturması nedeniyle ETCK m. 79 gereğince en fazla cezayı öngören dolandırıcılıktan;[202] banka veya kredi kartlarını kart hamillerine verilmek üzere görevlendirilen kişilerin bu kartları hamillere vermeyip kendilerinin kullanması halinde güveni kötüye kullanma suçundan hüküm kurulması gündeme gelmekteydi.

Banka veya kredi kartlarının ATM hariç olmak üzere kullanılmaları halinde kural olarak dolandırıcılık suçu oluşmaktaydı. Örnek olarak sahte kimlikle yapılan başvuru neticesinde alınan kartlar, üye işyerlerinin gerçekte mal ve hizmet alımı olmamasına karşın varmış gibi satış belgesi düzenleyerek belgedeki bedelin tahsili bankadan gerçekleştirmeleri ya da bu belge üzerinde değişiklik yapmaları, kart hamillerinin gerçeğe aykırı yaptıkları kayıp ya da çalıntı ihbarının ardından bu kartları kullanmaları ya da kullandırmaları, kart hamillerine kartı teslim etmek üzere görevlendirilenlerin bu kartları kullanmaları gösterilebilir. Anak dolandırıcılık suçu

---

gün ve 30/57 sayılı kararlarında da açıklandığı ve böylece süreklilik kazandığı üzere TCK'nın 525/b-2.maddesindeki suçu oluşturduğunun kabulündeki zorunluluk, bozmayı gerektirmiş…" Yargıtay 6. CD. E. 2003/2516, K. 2003/4246, T. 12.06.2003 (**KURT,** s. 215);

[201] *"…Sanıkların, Yapı Kredi bankasına ait bankamatiğin paranın çıkmakta olan bölümüne ve yapışkan bant yapıştırmak suretiyle, paranın çıkmasını engellemek ve sonradan buradan almak üzere yakında beklemekten ibaret eylemlerin bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş sisteme teknik anlamda bir müdahale sayılmayacağı gözetilmeden ve bankamatiğin bulunduğu yerin bina vasfında bulunup bulunmadığı da araştırılıp soncuna göre; TCK. nun 492/1, 491/ilk maddelerinin tatbiki olanağı da karar yerinde tartışılmadan aynı yasanın 525/b maddesi ile uygulama yapılması bozmayı gerektirmiş…"* Yargıtay 6. CD. E. 1997/2358, K. 1997/2515, T. 11.03.1997 (www.kazanci.com)

[202] **EKİNCİ,** Mustafa: "Kredi Kartı İle Uygulamada Ortaya Çıkan Sahtekârlık/Dolandırıcılık Örnekleri ve Yargıtayca Değerlendirilmesi" BKM A.Ş. Hukuki Açıdan Banka ve Kredi Kartları Sempozyumu II, 08-10 Ekim 1999, s. 62.

olarak kabul edilen fiiller bakımıdan bu fiilden kimin zarar gördüğüne göre uygulanacak yasa maddesi değişmekteydi. Şayet fiilden kart hamili zarar görmüşse, fiilde banka vasıta olarak kullanıldığından m. 504/3,[203] banka zarar görmüşse ve bu banka kamu bankasıysa bu banka kamu kurumu olduğundan m. 504/7, özel bir banka ise m. 503/1 uygulama alanı bulmaktaydı.[204] Ancak Yargıtay'ın 6. ve 11. Dairelerinin benzer olaylar bakımından farklı kararlar vermesinin ve bu nedenle ortaya çıkan tutarsızlıkların önlenmesi amacıyla TCK m. 245/1'de "*her ne suretle olursa olsun*" ele geçirmek veya elinde bulundurmaktan bahsetmiş olabileceği söylenebilir.

ETCK döneminde m. 525/b-2'de suçun maddi unsurunu oluşturan eylemlerden birini oluşturan banka veya kredi kartlarının kötüye kullanımlarının TCK ile bağımsız ve ayrı bir suç haline getirilmesinin önemli ve olumlu bir değişikliktir.[205] Bu değişikliğin suçla mücadelede edilmesinde etkinliğin

---

[203] *"…Sanığın önceden yaptığı plan ve hazırladığı tertibatla, şikâyetçinin bankamatik kartının ATM cihazına sıkışmasını sağlayıp yardım etmek bahanesiyle yaklaşarak bankaya ait izlenimini verdiği duvara monte ettiği telefonla banka görevlisi ile görüşüyormuş gibi tespit edilemeyen arkadaşını arayıp bir süre konuştuktan sonra telefonu şikâyetçiye verip banka görevlisi olduğunu söylediği arkadaşı ile telefonda görüştürerek bu kişi vasıtasıyla şifresini öğrendiği, banka görevlisi olduğunu söyleyen sanığın arkadaşının kartın bloke edildiğini söylemesi üzerine şikâyetçinin ATM cihazından ayrılması üzerine sanığın sıkışan kartı çıkartarak şikâyetçinin hesabından 25 milyon lira parasının çektiğinin anlaşılmasına ve mahkemece de sübutun bu şekilde kabul edilmesine göre; sanığın şikâyetçiye ait bankamatik kartını ve şifresinin hile ve desisede yaparak öğrenmesi telefon ve bankayı vasıta kılarak şikâyetçinin zararına, kendi yararına haksız menfaat sağlaması nedeniyle eylemin TCK'nın 504/3 maddesine uygun dolandırıcılık suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde anılan yasanın 525/b-2madde ve bendi uyarınca ceza tayini…"* Yargıtay 11. CD.'nin 2003/8507 E. 2004/5914 K. 29.06.2004 (**KURT,** s. 222-223).

[204] Kararlar için bkz. Yargıtay 6. CD. E. 1994/11124, K. 1994/12026, T. 08.12.1994; Yargıtay 6. CD. E. 1994/11250, K. 1994/12042, T. 08.12.1994; Yargıtay 6. CD. E. 2000/3590, K. 2000/35349, T. 09.05.2000 **(EKİNCİ,** Mustafa: Ceza Hukuku Uygulamasında Banka ve Kredi Kartları, Ankara 2002, s. 98).

[205] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 250; **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 42; **PARLAR/HATİPOĞLU,** s. 3493; **DEĞİRMENCİ,** "2004 Türk Ceza Kanunu'nun", s. 207; **YAZICIOĞLU,** "Yeni Türk Ceza Kanunundaki", s. 411; **ÖZEL,** Cevat: "Bilişim Suçları ile İletişim Faaliyetleri Yönünden Türk Ceza Kanunu Tasarısı", İstanbul Barosu Dergisi, C. 75, S. 7-8-9, 2001, s. 863; **YILMAZ,** Sacit: "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu", TBBD, S. 87, 2010, s. 295.

sağlanmasında uygun olduğu görülmektedir.[206] Böylece TCK m. 245 hükmü ile artık yukarıda da bahsedilen bu tartışmalara son verilmiştir.[207] TCK m. 245'in hem "Bilişim Alanında Suçlar" bölümünde düzenlenmesi hem de m. 245'in gerekçesinde madde kapsamındaki fiillerin her ne kadar hırsızlık, dolandırıcılık, güveni kötüye kullanma ve sahtecilik suçlarının[208] ratio legislerini içerse de[209] tereddütlerin ve içtihat farklılıkların önüne geçilmesi amacıyla bağımsız bir suç tipi olarak düzenlendiğinden bahsedilmesi[210] de ETCK dönemindeki tartışmaların önüne geçilmek istendiğinin ve m. 245'in TCK'ya ait yeni bir düzenleme olduğunun bir göstergesidir. Bu nedenle ETCK döneminde oluşmuş olan doktrin ve uygulamadan yararlanma imkânının pek fazla olmadığı söylenebilir.[211]

TCK m. 245 hükmünün 2000 tarihli CGK kararının adeta yasalaşmış şekli olduğu söylenebilir.[212] Ayrıca ETCK m. 525/2-b'de suçun maddi unsurunun oldukça geniş olmasına rağmen açık olmadığı; TCK m. 245'in maddi unsurunun ise açık bir şekilde düzenlendiği görülmektedir.[213] Banka veya kredi kartlarının toplumsal hayattaki önemi, giderek paranın yerini alması ve hayatı oldukça kolaylaştırmasına

[206] **DEĞİRMENCİ,** "2004 Türk Ceza Kanunu'nun", s. 208.

[207] **TEPE,** s. 206.

[208] Sahtecilik suçları doğal suçlar arasında yer almayıp toplumsal yaşamın gelişimi neticesinde ortaya çıkan bir suç kategorisidir. Bkz. **GÜNGÖR,** Devrim: Resmi Belgelerde Sahtecilik Suçu, Ankara 2010, s. 13. Bu durum banka beya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu bakımından da geçerlidir.

[209] Hükmün söz konusu ratio legisleri içermesine karşın, bu suç tiplerine oranla daha ağır ceza öngörüldüğünün anlaşılamadığı yönündeki eleştiri için bkz. **NUHOĞLU,** Ayşe: Ceza Hukukunda Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması, İstanbul 2002, s. 270.

[210] Madde gerekçesi için bkz. Dönem: 22 Yasama Yılı: 2 T.B.M.M. (S. Sayısı: 664) Türk Ceza Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/593).

[211] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 457, 465.

[212] **ÖZEL,** "Bilişim Suçları", s. 863.

[213] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 258.

karşın, bu kartların suça da konu olabilmeleri nedeniyle[214] banka veya kredi kartlarının, bankaların ya da kart sahiplerinin zararına olarak kullanılması neticesinde hukuka aykırı yarar sağlanmasının; hırsızlık, dolandırıcılık, güveni kötüye kullanma gibi klasik suç tipleri çerçevesinde cezalandırılamayacağı göz önünde tutularak,[215] bu tür davranışlar bağımsız bir suç olarak düzenlenmiştir.[216]

Gerekçedeki ifadelerin, TCK m. 245 hükmünün kapsamındaki fiillerin ağırlıklı olarak malvarlığına karşı suçlar[217] kapsamında değerlendirilmesine ilişkin bir gerçek olarak değerlendirilmesi gerektiği, bu nedenle hükmün düzenlendiği yere ilişkin sorunları beraberinde getirdiği belirtilmiştir. Zira banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılmaları, esasında madde gerekçesinde belirtilen malvarlığına karşı suçlar ve belgede sahtecilik kapsamında değerlendirilebilecek fillerdir.[218] Doktrinde ileri sürülen bir görüşe göre madde gerekçesi ile suçun düzenlendiği yer birlikte değerlendirildiğinde bir uyumsuzluğun söz konusu olduğu görülmektedir. Söz konusu uyumsuzluğun nedenini olarak; banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılmalarında sırf bilişim sisteminin kullanılmış olması nedeniyle ETCK döneminde bu fiillerin m. 525/b-2 kapsamında değerlendirilmesi gösterilmektedir. Bu uygulamanın, TCK döneminde, m. 245'in "Bilişim Alanında Suçlar" kapsamında

---

[214] **ERDOĞAN,** s. 292.

[215] TCK'da m. 245'e yer verilmemiş olsaydı dahi, bu hüküm kapsamında yer alan fiillerin m. 157'de düzenlenen dolandırıcılık suçu ve *"sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme"* başlığı taşıyan m. 244'ün son fıkrası kapsamında cezlandırmanın mümkün olduğu ancak bu durumun tereddütlere yol açabileceği yönündeki görüş için bkz. **YAZICIOĞLU,** "Yeni Türk Ceza Kanunundaki", s. 411; **KOÇ,** Ziya: TCK'nın 245. Maddesinde Düzenlenen Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması, İstanbul 2011, s. 82.

[216] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 763; **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6797.

[217] "Malvarlığına karşı suçlar"ın kişinin bir niteliği olmadığı bu nedenle de TCK'da kişilere karşı suçlar bölümünde düzenlenmesinin doğru olmadığı yönündeki eleştiri için bkz. **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Kişilere Karşı Suçlar, s. 298.

[218] Belgede sahtecilik suçlarında sahtecilik belgeler üzerinde gerçekleştirilmekteyken, burada banka veya kredi kartları üzerinde gerçekleşmektedir. Bkz. **TAŞDEMİR,** s. 344.

değerlendirilmesine yol açtığı belirtilmiştir. Yani uyumsuzluğun kaynağını banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılmalarının ETCK döneminde m. 525/b-2 kapsamında değerlendirilmesi oluşturmaktadır. Şayet TCK'da m. 245 düzenlenmeseydi, m. 244/4'te düzenlenen suçun yardımcı norm niteliğinde olması nedeniyle,[219] banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması fiillerinin malvarlığına karşı suçlar ve belgede sahtecilik suçları kapsamında değerlendirilmesi mümkün olabilirdi.[220] Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi'nin açıklayıcı raporunda teknoloji alanındaki devrim niteliğinde gelişmelerin sonucu olarak, kredi kartı dolandırıcılığı da dâhil olmak üzere dolandırıcılık fiilleri gibi malvarlığına karşı suçların işlenme olanaklarının arttığı belirtilmiştir. Ayrıca bilgisayar sistemleri içinde temsil edilen ve yönetilen ekonomik değerlerin geleneksel olarak malvarlığına yönelik fiillerde olduğu gibi manipülasyonlara hedef haline geldiğinden bahsedilmiştir. Sözleşmesinin açıklayıcı raporunun 35. paragrafında bu suçlarla korunmak istenen değerlerin çeşitli suçların hukuki konusunu oluşturduğu belirtilmiştir.[221]

Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi m. 8'de kendisi ya da bir başkasına haksız menfaat sağlamak amacıyla bilişim sisteminde yer alan verilere herhangi bir

---

[219] Bu hükümle ilgili olarak gerekçede *"bir ve ikinci fıkralarda tanımlanan fiillerin işlenmesi suretiyle kişinin kendisine veya başkasına yarar sağlaması, ceza yaptırımı altına alınmıştır. Ancak, bu fıkra hükmüne istinaden cezaya hükmedilebilmesi için, fiilin daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmaması gerekir. Bu bakımdan, fiilin örneğin dolandırıcılık, hırsızlık, güveni kötüye kullanma veya zimmet suçunu oluşturması hâlinde, bu fıkra hükmüne istinaden cezaya hükmedilmeyecektir"* ifadelerine yer vererek esasında malvarlığına ilişkin değerin saldırıya uğramasına ve ihlal edilmesine vurgu yapılmıştır. Dolandırıcılık suçundan bahsedilebilmesi için hilenin gerçek bir kişiye yöneltilmesi gerektiğinden, bilişim sistemine müdahale edilmesi halinde bunun dolandırıcılık kapsamında değerlendirilemeyip esasında bu hükmün dolandırıcılık suçunun unsurlarında ortaya çıkan eksiklikleri gidermek amacıyla ortaya çıktığı düşünülebilir. Bu ise söz konusu düzenlemenin toplumdan ziyade kişiye ait yararı koruduğunu gösterir. Bkz. **KETİZMEN,** s. 64-65.

[220] **KETİZMEN,** s. 186-187.

[221] http://conventions.coe.int/Treaty/en/Reports/Html/185.htm, para. 86.

şekilde yeni veriler girerek, verileri değiştirerek, silerek veya erişilmez kılarak, sistemin işleyişine engel olarak diğer bir kimsenin malvarlığında kayba neden olmak fiillerinin cezalandırılması öngörülmektedir. Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun Sözleşmenin 8. maddesinde belirtilen hükmün özel bir işleniş şekli olduğu savunulabilirse de[222] dikkat edileceği üzere Sözleşme m. 8'de "*haksız menfaat sağlamak amacıyla*" şeklinde özel kast aranmaktadır.

III. SUÇUN HUKUKİ KONUSU

Suçla ihlal edilen, ceza ile korunan değer ya da menfaat suçun hukuki konusunu oluşturur.[223] İnceleme konumuz olan suçla korunan hukuki değer, suçun hukuki konusu ve dolayısıyla da suçun TCK'da bulunduğu yer bakımından doktrinde farklı görüşler vardır.

Bilişim alanında suçların ve özel olarak da banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun hukuki konusuna ilişkin değerlendirmenin yapılmasında, bilişim alanında suçların ceza kanununda belirli bir sisteme göre düzenlenmiş olan özel kısımda nerede yer aldığı önem arz eder. Bu nedenle de suçların düzenlenme yerine ilişkin hususlar ve düzenleme yeriyle ilgili olarak ortaya çıkan sonuçlar önemlidir.[224]

Bilişim suçlarıyla ilgili yapılan düzenlemelerde iki sistem söz konusudur: ilki bilişim suçlarının ceza kanunun dışında ayrı bir kanunla, ikincisi ise ayrı bir kanunla düzenlemeye gidilmeksizin ceza kanununda düzenlenmesidir. İkinci yöntemde ya bu

[222] **KOCA,** "Avrupa Konseyi", s. 805.

[223] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN**, Kişilere Karşı Suçlar, s. 3.

[224] **KETİZMEN,** s. 4.

suçlar mevcut kanunda korunan hukuki yararlar dikkate alınarak ilgili yerlerde ya da mevcut kanunda ayrı bir bölüm açılarak düzenlenir.[225] Bilişim suçlarının ayrı bir kanun olarak ya da mevcut ceza yasası içinde ayrı bir bölümde düzenlenmesi her ne kadar tüm suçların toplu bir şekilde uygulamacıya sunulması, teknolojideki gelişmeler sebebiyle kolayca değişiklik yapılabilmesi ya da yeni suç tiplerinin kolayca ilave edilebilmesi gibi avantajlar sunsa da[226] dezavantajları da vardır. Örneğin korunan hukuki yararlara göre bir ayrım yapılması durumunda, hükmün yorumunda hangi korunan hukuki yararın esas alınacağı gibi hususlar sorun teşkil etmektedir.[227] Örneğin Almanya Ceza Kanunu'nda (Al. CK) korunan hukuki yarar dikkate alınarak bu suçlara, ilgili yerlerde yer verilerek söz konusu dezavantajın yaşanmadığı söylenebilir.

ETCK m. 525b'nin gerekçesinde bilişim alanında suçların yabancı kanunların bir kısmında örneğin Al. CK olduğu gibi, ayrı bir bölümde toplanmayarak ilgili suç bölümlerine yerleştirmesine karşın, ETCK'da bu suçların uygulamada kolaylık sağlamak üzere ayrı bir bölümde toplanmasının[228] tercih edildiği belirtilmiştir.[229] Bu bölümde yer alan suçlarla bire bir aynı olmasa da TCK'ya, yeni gelişmeler de dikkate alınmak suretiyle[230] ikinci kitabın *"Topluma Karşı Suçlar"* başlıklı üçüncü

[225] **DEĞİRMENCİ,** "Bilişim Suçları Alanında Yapılan Çalışmalar", s. 2754-2755; **YAZICIOĞLU,** "Bilişim Suçları", s. 142; **ÖNDER,** Şahıslara ve Mala, s. 505-506; **KOCA,** "Hukukumuzda", s. 89.

[226] **AKINCI/ALIÇ/ER,** s. 174-175.

[227] **KURT,** s. 92, 94.

[228] Her ne kadar bu düzenlemenin kaynağını Fransız Ceza Kanunu oluştursa da Fransa'da bilişim alanında suçlara üçüncü kitapta malvarlığına karşı suçlar ve cürümler başlığı altında ve de üçüncü bölümde bilişim sistemlerine yetkisiz erişim şeklinde yer verilmiştir. Bu nedenle hem ETCK'nın hem de TCK'nın, bilişim alanında suçlar bakımından sistematiği Fransız Ceza Kanunu'na göre faklılık göstermektedir. Kanun metninin İngilizce çevirisi için bkz. http://www.legifrance.gouv.fr/html

[229] Gerekçe metni için bkz. TBMM Tutanak Dergisi, Dönem 18, C: 61, Yasama Yılı: 4, Birleşim 123, s. 17 http://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d18/c061/tbmm18061123.pdf

[230] TCK'da, ETCK'ya pek fazla itibar etmemiştir ve gerekçede bunun nedeni açıklanmamıştır. Bu nedenle ETCK ile TCK arasındaki benzerliğin fazla olmadığı söylenebilir. Bu durum TCK'nın ilgili

kısımda ve onuncu bölümde *"Bilişim Alanında Suçlar"*[231] başlığı altında aktarılmıştır.[232] Söz konusu düzenleme ile Avrupa Konseyi'nce düzenlenen Siber Suçlar Sözleşmesindeki suç tipleri büyük oranda karşılanmıştır.[233]

Bilişim alanında suçların korunan hukuki yarar gözetilerek ceza kanununda ilgili suç tiplerinin altına yerleştirilmesi yerine ayrı bir bölümde toplanmasının yerinde bir tercih olduğu savunulabilir. Bu bölümde yer alan suçların tasnifinde esas alınan hukuki konu aynı olmasına karşın, bu suçlar işleniş şekilleri bakımından farklıdır.[234]

Bilişim alanında suçların tümüyle yeni hukuki konuya sahip suçlar olduğu kabul edildiğinde, suçun maddi unsurunu oluşturan fiillerin kendileri de tamamen yeni bir olguyu ve bağımsız bir suç kategorisini oluşturur. Ancak bu suçların hukuki konularının ceza kanununda yer alan diğer bazı suçların hukuki konularıyla örtüştüğü kabul edilebilirse de bu durumda, bu tür fiiller mevcut suçların hukuki konularına yönelik yeni ihlal şekilleri olarak değerlendirilebilir. Dolayısıyla ceza kanununda yer alan mevcut suçların, bu suçları kapsayıp kapsamadığı hususu önem taşır ve bu, suçların maddi unsurlarının tahlil edilmesiyle çözülür.[235]

---

hükümlerinin algılanmasında ETCK'dan yararlanılamaması sonucunu doğurmaktadır. Bkz. **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 440.

[231] TCK'da yer alan bilişim alanında suçlar, önceki tasarılarda yer alanlara oranla farklılık arz etse de temelini 1997 tasarının oluşturduğu belirtilmiştir. Bkz. **YAZICIOĞLU,** "Yeni Türk Ceza Kanunu'nun", s. 394.

[232] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 749.

[233] Sözleşmede yer alan suç tipleri için bkz.

http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/185.htm

[234] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 440.

[235] **KETİZMEN,** s. 5.

Suçun düzenleniş amacı yani ratio legis'i, bir suçun ihdasıyla korunan hukuki yararın ne olduğunun tespitinde başvurulabilecek yorum araçlarından biridir.[236] TCK m. 245'in gerekçesinde bu suçun banka veya kredi kartlarının hukuka aykırı olarak kullanılması suretiyle bankaların veya kredi sahiplerinin zarara sokulmasını, bu yolla çıkar sağlanmasını önlemek ve failleri cezalandırmak amacıyla kaleme alındığı belirtilmiştir. Ayrıca gerekçede, her ne kadar gerekçe bağlayıcı olmasa da, bu suçun esasında hırsızlık, dolandırıcılık, güveni kötüye kullanma ve sahtecilik suçlarının "ratio legis'lerinin"[237] tümünü içerdiği ancak TCK m. 245'te yer alan fiillerin, duraksamaları ve içtihat farklılıklarını önlemek amacıyla, bağımsız suç hâline getirilmelerinin uygun olduğu belirtilmiştir.[238]

Madde gerekçesinin bu anlatımından yola çıkarak bu suçun her ne kadar bilişim alanında suçlar başlığı altında düzenlense de esasında daha çok malvarlığına karşı işlenen suç izlenimi verdiği ileri sürülmüştür.[239] Zira bu suçun gerçekleştirilmesi halinde kişilerin malvarlığı üzerinde zararlar ortaya çıkar.[240] ETCK döneminde de bilişim alanında suçların mal aleyhine cürümler babını takiben düzenlenmiş olmasının da yol göstermesiyle, genel olarak korunmak istenen yararın

[236] **KATOĞLU,** "Banka veya Kredi Kartları", s. 101.

[237] Bu kavramın kullanılmasının doğru olmadığı, çünkü bu kavramın farklı bir anlama geldiği, ancak gerekçede ifade edilmek istenenin özünde bu suçun malvarlığına karşı suç olduğu belirtilmiştir. Bkz. **KATOĞLU,** "Banka veya Kredi Kartları", s. 101.

[238] Gerekçe için bkz. Dönem: 22 Yasama Yılı: 2 T.B.M.M. (S. Sayısı: 664) Türk Ceza Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/593).

[239] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1022; **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 763; **KETİZMEN,** s. 186-187; **EKER,** s. 128.

[240] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 252.

kamu ekonomisi olmayıp bireyin malvarlığı olması nedeniyle hukuki konunun bireyin malvarlığı olduğu savunulmuştu.[241]

Suçla korunan hukuki değer; hırsızlık, dolandırıcılık ve güveni kötüye kullanma suçlarıyla korunan hukuki değerleri içerdiğinden malvarlığı ve kişilere duyulan güven; sahtecilik suçuyla korunan hukuki değeri karşılaması nedeniyle de kamuya duyulan güven ve itibardır.[242] Yani gerekçede belirtilen her bir suçun koruduğu hukuki yarar, bu suçla da korunan hukuki yarardır. Çünkü bu suç esasında hükmün gerekçesinde belirtilen suçların bilişim alanında ve banka veya kredi kartlarıyla işlenen halidir ve işleniş şekline göre suçun koruduğu hukuki yarar bunlardan biridir.[243] Ayrıca bu suçla ticari yaşamın ve bankacılık sistemine duyulan güvenin de korunduğu söylenebilir.[244] Bu nedenle suçla korunan hukuki yarar "karma" bir nitelik taşır.[245]

TCK m. 245 bakımından suçla korunan hukuki yararın ortaya konulmasında yararlanılan ve sistematik yorum yöntemi olarak da ifade edilen suçun düzenlendiği yerin anlamsız olduğu savunulmuştur. Çünkü bu suça TCK'nın İkinci Kitabının, Topluma Karşı Suçlar başlıklı Üçüncü Kısmının, Bilişim Alanında Suçlar başlıklı Onuncu Bölümünde yer verilmiştir. Böylelikle hem suçun "topluma karşı" bir suç olduğu hem de "bilişim suçu" olduğu da kabul edilmiştir. Bu nedenle korunan

---

[241] Ancak m. 525c ile kamu güvenine ilişkin menfaat korunduğundan bu hüküm bakımından hukuki konunun bireyin malvarlığına yönelik olmadığı belirtilmiştir. Bkz. **ERSOY,** s. 166.

[242] **ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA,** TCK Şerhi, C. 5, Ankara 2009, s. 4691.

[243] **KURT,** s. 177-179.

[244] **KARAGÜLMEZ,** Ali: Bilişim Suçları ve Soruşturma – Kovuşturma Evreleri, Ankara 2013, s. 269; **DOĞAN,** s. 308; **ERDOĞAN,** s. 300-301; **KOÇ,** s. 154.

[245] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1045; **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 763; **ARTUK,** Mehmet Emin/**GÖKCEN,** Ahmet/**YENİDÜNYA,** Ahmet Caner: Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2011, s. 712; **ERDAĞ,** s. 281; **ERDOĞAN,** s. 294; **YILMAZ,** Sacit, s. 266; **KOÇ,** s. 203; **TAŞKIN,** s. 63.

hukuki yararın kamu güveni[246] ve bilişim alanı olduğu belirtilmiştir. Ancak hem madde metnine hem de madde gerekçesine dayanılarak, hükmün bilişim alanı ile doğrudan doğruya bir ilişkisinin olmadığı bu nedenle de hükmün düzenlendiği yerin tekrar gözden geçirilmesi gerektiği de iddia edilmiştir.[247]

TCK m. 142'de hırsızlık suçunun, m. 158'de ise dolandırıcılık suçunun bilişim sistemleri aracılığıyla işlenmesi düzenlendiğinden,[248] TCK'da, bilişim alanında suçların bir kısmının ayrı bir bölümde bir kısmının ise ilgilendirdiği hukuki menfaatin yer aldığı yere göre düzenlendiği görülmektedir.[249] Bu ise hukuki konu kriterinin esas alınmadığının, hukuki konuyu oluşturan değerlerin kime ait olduğunun ve sistematik bir düzenleme kaygısının güdülmediğinin bir göstergesi olarak kabul edilebilir.[250] Bu şekildeki düzenleme tarzının özellikle de hırsızlık ve dolandırıcılık suçunun bilişim sistemleri aracılığıyla işlenmesi bakımından yerinde olduğunun kabulü mümkün değildir.[251] Bu suçların hukuki konularına göre ve bu

[246] Suçun üçüncü fıkrada düzenlenen işleniş şeklinin gerçekleşmesi halinde korunan değerin kamu güveni olmadığı, zarara uğratılan kişinin menfaati olduğu belirtilmiştir. Bu durumda fail kendi lehine yarar, başkası aleyhine ise zarara neden olmaktadır. Ancak failin kendisi ya da başkasına yarar sağlamadan evvel sahte kartı üretmesi, satması veya kullanması halinde kamu güvenine karşı suçlardan bahsedilebileceği savunulmuştur. Bkz. **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1563, 1564.

[247] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1022; **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s.252.

[248] Bilişim sistemleri aracılığıyla işlenen dolandırıcılık eylemleri bilişim sistemlerinde yer alan verilerin değiştirilmesi, gerçek olmayan verilerin girilmesi, mevcut verilerde tahribat yapılması gibi bazı hileli hareketler neticesinde haksız çıkar sağlanmasına yönelik eylemler şeklinde tanımlanmıştır. Bkz. **DEĞİRMENCİ,** "Bilişim Suçları Alanında Yapılan Çalışmalar", s. 2757.

[249] Bu iki suçun "Bilişim Alanında Suçlar" bölümünde düzenlenmesi önerilmiştir. Mevcut sistemin ise TCK m. 245/3 hariç olmak üzere "Bilişim Alanında İşlenen Suçlar" arasında yer alan suçların bilişim sistemlerine karşı; m. 2453/3'ün hem bilişim sistemine hem de bilişim sistemleri aracılığıyla; m. 142/2-e ve 158/1-f'nin ise bilişim aracılığıyla işlenen suç olduğu yönündeki görüş için bkz. **DEĞİRMENCİ,** "2004 Türk Ceza Kanunu'nun", s. 201.

[250] **KETİZMEN,** s. 59, 65; **YAZICIOĞLU,** Hukukumuzda, s. 78; **ÖNDER,** Şahıslara ve Mala, s. 506.

[251] **YAZICIOĞLU,** "Bilişim Suçları", s. 142.

hukuki konular arasında yapılan tercihe göre düzenlenmesine TCK'da[252] da önem verilmediği belirtilmiştir. Bu ise bu maddelerin uygulanmasında ve yorumunda bazı sorunları beraberinde getirmektedir.[253]

TCK m. 245'teki suça bakıldığında bilişim kavramı ile ilgili olan pek çok unsurun bu suçun işlenmesinde söz konusu olabileceği görülebilir. Banka veya kredi kartlarının içinde barındırdıkları bilgilerin bir bilişim sistemi ya da bir bilişim sisteminin parçası olan ATM, POS, internet gibi vasıtalar aracılığıyla kullanılması esnasında; banka, bilişim sistemiyle gerçekleştirilmek istenen işlemin ve işlemi gerçekleştiren kişinin doğrulanmasını sağlar. Söz konusu doğrulama işlemi gerçekleşirken banka veya kredi kartının barındırdığı bilgiler bir bilişim sistemi vasıtasıyla gönderildiğinden veri niteliğini kazanır. Başkasına ait bir banka veya kredi kartının kullanılmasında da aslında diğer bilişim suçlarında olduğu gibi veriler üzerinde işlemler yapılır.[254]

BKKKK m. 1'in gerekçesinde de kredi kartlarının teknolojik gelişmeler neticesinde elektronik ortamda kullanılmaya başlanmasıyla birlikte bu kartların hamillerinin rızası olmaksızın kullanılmaya başlanmaları ve bilişim suçlarıyla karşı karşıya kalınmaya başlandığı vurgulanmıştır.[255]

Tüm bu özelliklerine karşın bilişim sistemlerinin kullanılmasıyla işlenen her suçun muhakkak bir bilişim suçu olduğunun kabul edilmesinin doğru olmadığı

---

[252] Bu suçların ayrı bir kanunla ve korunan hukuki menfaate göre düzenlenmesi gerektiği yönündeki görüş için bkz. **KETİZMEN,** s. 66; **YENİDÜNYA/DEĞİRMENCİ,** s. 55-56.

[253] Bu sorunun çözümü için getirilen öneri ise bu suçların hukuki konu ve yorumunda kanunun sistematiği yerine her maddede düzenlenen normun kendisinin esas alınması şeklindedir. Bkz. **KETİZMEN,** s. 60-61, 67.

[254] **YAZICIOĞLU,** "Yeni Türk Ceza Kanunundaki", s. 397.

[255] http://www2.tbmm.gov.tr/d22/1/1-1147.pdf

savunulmuştur. Çünkü bilişim sistemlerinin suçun işlenmesinde araç olarak kullanılmasında, işlenmek istenen suçla korunan hukuki değerin yalnızca suçun işlenmesinde bilişim sisteminin kullanılması nedeniyle değişiklik arz etmediği belirtilmiştir. Örneğin internet kullanılarak hakaret suçunun işlenmesi halinde hakaret suçuyla korunan hukuki değer, suçun işlenmesinde bir bilişim sisteminin kullanılması nedeniyle değişiklik arz etmeyecektir. Bu durumda dar anlamda bilişim suçlarıyla geniş anlamda bilişim suçlarından[256] bahsedilmesinde fayda vardır.

Dar anlamda bilişim suçlarında[257] suç oluşturan bir fiilin bir bilişim sistemi ya da bu sistemle ilgili veriler ya da ağlar üzerinde gerçekleşmesi gerekir.[258] Bu suçlara TCK m. 243, m. 244 ve m. 245 örnek olarak gösterilebilir.[259] Bu suçlarda korunan hukuki değer bir bilişim sisteminin ve sistemin soyut unsurları, verilerin güvenliği, dokunulmazlığı ve işleyişidir. Geniş anlamda bilişim suçlarındaysa bilişim sistemleri diğer hukuki değerlerin korunduğu suçların işlenmesinde bir araç olarak kullanılmaktadır.[260] Bu suçlara m. 132, m. 124, m. 135, m. 136, m. 138, m. 112, m. 113'te düzenlenen suçlar örnek olarak gösterilebilir.[261] TCK m. 245'te yer alan suçun koruduğu hukuki değerin banka veya kredi kartı hamillerinin bu kartlarla bağlantılı olarak sahip oldukları malvarlığı değerleri üzerindeki mülkiyet hakkı[262] olduğu

[256] Dar anlamda bilişim suçları için "doğrudan" bilişim suçları; geniş anlamda bilişim suçları için ise "dolayısıyla" bilişim suçları ifadeleri kullanılmaktadır. Bkz. **YAZICIOĞLU,** "Yeni Türk Ceza Kanunundaki", s. 397; Sedat **BAKICI**'nın konuşması, Bilişim Suçları Ve Kredi Kartlarının Kötüye Kullanımı Konferansı, (Konferans'ta alınan notlar), Afyon Kocatepe Üniversitesi, 2013.

[257] Dar anlamda bilişim suçları için, "bilişim suçları"; geniş anlamda bilişim suçları için ise "bilişim yoluyla işlenen suçlar" ifadesinin kullanılması yönünde bkz. **AKARSLAN,** s. 142.

[258] **ERDOĞAN,** s. 52.

[259] **ÖZEN/BAŞTÜRK,** s. 112-113.

[260] **ERDOĞAN,** s. 52.

[261] **YAZICIOĞLU,** "Yeni Türk Ceza Kanunundaki", s. 397.

[262] **DOĞAN,** s. 308; **KOÇ,** s. 161.

dikkate alındığında bu suçun aslında geniş anlamda bilişim suçları kapsamında değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu nedenle de sırf suçun işlenmesinde bilişim sistemlerinin kullanılıyor olması nedeniyle[263] bilişim suçunun tanımında da belirtildiği üzere bu suçta aslında veri işlemi gerçekleştiren bir sisteme müdahale etmek, bu sistemi bozmak gibi hususlar söz konusu olmadığından bu suçun bilişim suçu olmadığı da savunulmaktadır.[264]

TCK m. 245'te yer alan suçun, TCK'da *"Bilişim Alanında Suçlar"* başlığı altında düzenlenmesinin doğru olmadığı ve bu durumun yasanın sistemine aykırı olduğu; suçun koruduğu hukuki değerin dikkate alınarak TCK'nın "*Malvarlığına Karşı Suçlar"*[265] ve *"Kamu Güvenine Karşı Suçlar"*[266] başlığı altında düzenlenmesi

---

[263] **YILDIZ,** s. 11, 12.

[264] **KATOĞLU,** "Banka veya Kredi Kartları", s. 101.

[265] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 421; **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 763; **GERÇEKER,** Hasan, "Açılış Konuşmaları", Hukuki ve Cezai Açıdan Banka Kartı ve Kredi Kartı Sempozyumu, 5-6 Haziran 2009, s. 12.

[266] Kamu güveni, hukuk düzenince herhangi bir hukuki olayın isbat edilebilmesi yetkisini haiz saydığı şeylerle, doğruluğuna ve gerçekliğine herkesçe güvenilmesini emrettiği dış şekil ve alametlerin sahtecilikten korunabilmesini sağlamak için genel ve toplumsal bir hak ve menfaattir. Bkz. **ERMAN,** Sahir: Sahtekârlık Suçları, Ticari Ceza Hukuku – III, İstanbul 1987, s. 9. Hukuk düzeni bazı şekil ve alametlerin doğruluk ve gerçekliğine güvenilmesini bireylere yüklemiştir. Bu güven hem zorunlu hem de genel bir niteliğe sahiptir. Zira bireyler, tek başına alınınca bu alametlerin doğruluklarına güvenmek zorundadırlar. Aynı zamanda hukuk düzenince konulan bu yükümlülük, toplumu meydana getiren bütün bireylerin de aynı güven zorunluluğunu taşımasına neden olur. Böyle bir güven zorunluluğu, bütün bireylerin bu genel güvene saygı gösterilmesini isteme hakkını doğurur. Zira her yükümlülük ve görev, bir hakla karşılanır. Bkz. **ERMAN/ÖZEK,** s. 7.

Bir suçun kamu güvenini ihlal ettiğinin söylenebilmesi için, herşeyden önce ortada örgütlü bir toplum düzeni olmalıdır. Toplum düzeninin varlığının devam ettirebilmesi için bazı nesnelere güven duyulması gereklidir. Bu nesnelerin başında da belgeler gelir. Hukuken önem taşıyan bir durumu ya da ilişkiyi gösteren belgelerin sahtecilik fiillerine karşı koruma altına alınması medeni toplumun gelişimi için zorunluluk arz eder. Kamu güvenine karşı suçların esasını; failin davranışını toplumun doğal olarak belli bir güven beslediği nesneler ve beyanlar üzerinde gerçekleştirmesi oluşturur. Değişim araçlarına, belli sembollere, belgelere güven duyulmaması hukuki ve ekonomik ilişkilerin devamına engel olur. Kamu güvenine karşı işlenen suçlar birden fazla hukuki değer ya da menfaati ihlal eden suçlar olsa da (ispat aracının gerçekliğiyle garanti altına alınan özel menfaatler gibi) her biri için ortak olan hukuki konu kamu güvenidir. Ancak TCK'da belirsiz sayıda kişiyi aldatabilecek bu suçların hepsi "Kamu Güvenine Karşı Suçlar" bölümünde düzenlenmemiştir. Bkz. **GÜNGÖR,** Resmi Belgelerde, s. 13-20.

Banka veya kredi kartları da bir tür belge olduğundan, bu hususların bu kartlar için de geçerli olduğu söylenebilir. Her ne kadar bu kartların ispat aracı olma niteliği taşıyıp taşımadığı tartışılabilirse

gerekirken, *"Bilişim Alanında Suçlar"* başlığı altında yer almasının yalnızca kanun koyucunun, bunu bu şekilde takdir etmiş olması nedeniyle olduğu ileri sürülmüştür.[267] Bu görüşe göre özellikle de suçun ilk fıkrasında düzenlenen işleniş şekli bakımından korunan varlık ya da menfaatler malvarlığına ilişkin varlık ve menfaatlerdir.[268] Mevcut düzenleme yasanın sistematiğine aykırıdır. Söz konusu görüşe dayanak olarak; maddeye eklenen ve TCK m. 245/1 kapsamındaki eylemlerin malvarlığına karşı işlenen suçlara ait etkin pişmanlık (aslında suç sonrası pişmanlık)[269] hükümlerinin uygulanacağını belirten TCK m. 245/5 hükmü gösterilmektedir.[270] 5377 sayılı Kanunla TCK m. 245'e dördüncü fıkra olarak eklenen şahsi cezasızlık sebepleri de adeta malvarlığına karşı suçlarda şahsi cezasızlık sebeplerini düzenleyen TCK m. 167/1'in, m. 245/4'e kopyalanmış şeklidir.[271] Ayrıca hükmün gerekçesinde *"banka veya kredi kartlarının hukuka aykırı olarak kullanılması suretiyle bankaların veya kredi sahiplerinin zarara sokulmasını, bu yolla çıkar sağlanmasını önlemek"* şeklinde yer alan ifade de bu görüşe dayanak

---

de BKKKK m. 17/2'de üye işyerlerinin, mal ve hizmet bedeli karşılığını banka kartı veya kredi kartı ile ödemek isteyen kişilerin imza gerektiren işlemlerde imza kontrolünü yapmak, kartın tahrifata uğrayıp uğramadığını kontrol etmek ve üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlarca kendilerine ulaştırılan bilgiler çerçevesinde kartın geçerliliğini tespit etmekle yükümlü olup, gerekli durumlarda kart üzerinde yer alan bilgilerle kimlik belgesi üzerinde yer alan bilgileri karşılaştırmak üzere geçerli bir kimlik belgesi ibrazını talep etmek ve harcama belgesi üzerindeki bilgilerle kredi kartı üzerindeki bilgileri karşılaştırarak kontrol etmekle yükümlü oldukları düzenlenmiştir. Burada örneğin harcama belgesi üzerindeki bilgilerle kredi kartı üzerindeki bilgilerin karşılaştırılmasında banka veya kredi kartlarının ispat aracı olma niteliğinden bahsedilebilir.

[267] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 458-459.

[268] **KATOĞLU,** "Banka veya Kredi Kartları", s. 101.

[269] **KATOĞLU,** "Banka veya Kredi Kartları", s. 101.

[270] **YILDIZ,** s. 11, 12; **KATOĞLU,** "Banka veya Kredi Kartları", s. 101; **ERDOĞAN,** s. 294; **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 885.

[271] **KATOĞLU,** "Banka veya Kredi Kartları", s. 101; **ERDOĞAN,** s. 294.

oluşturmaktadır. Bu nedenle suçun kişilere karşı bir suç olduğu[272] ve malvarlığına karşı suçlar bölümünde yer almasının gerekliliği belirtilmiştir.[273]

Kanun koyucu bazı suç tipleri bakımından suçun işlenmesinde bilişim sistemlerinin kullanılmasını, bu sistemlerin suçun işlenmesinde sağladığı kolaylık nedeniyle nitelikli hal olarak düzenlemiştir. Söz konusu hallerde suçun bilişim sistemi kullanılarak işlenmesi, bu suçların koruduğu hukuki değer üzerinde herhangi bir değişiklik yaratmaz.[274] Bu suçta da netice itibariyle banka veya kredi kartının verdiği yetkiyle bilişim sistemine girilerek örneğin para çekildiğinden ya da diğer bankacılık işlemlerinin yapılması suretiyle banka veya kredi kartı hamilinin hesabındaki para üzerinde suç gerçekleştiğinden, ortada kart hamilinin malvarlığına yönelik bir davranış vardır.[275] Her ne kadar bu suçun işlenmesinin diğer bazı suçların işlenmesiyle bağlantılı olduğu söylenebilirse de; suçun işlenmesinde bilişim alanının kullanılması ve bilişim alanında suçların kendilerine özgü niteliği, bu suçların ayrıca düzenlenmesinin gerekliliğini gösterir.[276]

Suçun sırf düzenlendiği yerden hareketle hukuki konusunun belirlenmesinin bu suçun özellikle de ilk fıkrası bakımından doğru olmayan sonuçlara varmaya neden olabileceği savunulmuştur. Zira bu görüşe göre kanun koyucu hukuki konu

---

[272] **KETİZMEN,** s. 66, 244; **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1585-1586.

[273] **ERDOĞAN,** s. 295; 1585-1586; **TAŞDEMİR,** s. 318; **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 694.

TCK m. 245 hükmüne eklenen dördüncü ve üçüncü fıkralarla yasanın bulunduğu yer itibariyle içerdiği olumsuzlukların giderildiği yönünde bkz. **YILMAZ,** Sacit**,** s. 267, 295.

[274] **YILDIZ,** s. 10, 11.

[275] **KURT,** s. 178; **BİÇKİN,** s. 163.

[276] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1045.

ölçütünden sıklıkla ayrılmaktadır.[277] Suçun ikinci ve üçüncü fıkrada işlenen şekilleri bakımından akla özel belgede sahtecilik fiilleri gelmektedir. Bu fiiller TCK'da kamu güvenine karşı suçlar başlığı altında düzenlenmiştir. Kamu güvenine karşı suçlarla belgenin ispatlayıcı niteliğine duyulan güven ve bu belgenin gerçekliğinden yararlanan özel menfaatler korunmaktadır. Bu nedenle suçun bilişim alanında suçlar başlığı altında düzenlenmesi, doğru olmadığı yönünde eleştirilmiştir.[278]

Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçuna TCK'da "Bilişim Alanında Suçlar" başlığı altında yer verilmesi tamamen bir tercih sorunudur.[279] Bu tercihin nedenini bilişim sistemlerinin ceza hukuka olan etkilerinin ve ortaya çıkardığı sorunların yeterince tartışılmaksızın; bu suçların, düzenlenmesine kaynaklık eden kanun ya da kanunlardan adapte edilmeye çalışılması oluşturmuştur. Bu suçlar homojen bir niteliğe sahip olan suç kategorisi olarak ele alınmamalıdır.[280] Ancak bilişim alanı ile ilintili olan suçların neredeyse tamamı *"Bilişim Alanında Suçlar"* başlığı altında düzenlenmiştir. TCK m. 245'le korunan hukuki yarar esasen kişinin malvarlığı üzerindeki hak olduğu için, suçun bilişim alanında işlenmiş olması bu suçun bilişim suçu olarak kabulü için yeterli değildir. Yine TCK m. 243 ve TCK m. 244'e olan ihtiyaç TCK m. 245'in de bu bölümde düzenlenmesini gerektirmez.[281] Örneğin, Al. CK'da bilişim alanında suçlara, *"Dolandırıcılık ve Güveni Kötüye Kullanma"* başlıklı 22. bölümde m. 263a'da *"bilgisayar dolandırıcılığı"*[282] ve m.

[277] Örneğin genital muayene suçunun kişi dokunulmazlığına ilişkin olmasına karşın adliyeye karşı suçlar içinde düzenlenmesi gibi. Bkz. **KATOĞLU,** "Banka veya Kredi Kartları", s. 102.

[278] **KATOĞLU,** "Banka veya Kredi Kartları", s. 110.

[279] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1020, dp. 2.

[280] **KETİZMEN,** s. 249.

[281] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1060.

[282] *"Bilgisayar dolandırıcılığı*

266'da güveni kötüye kullanma kapsamında düzenlenen m. 266b'de *"çek kartı ve kredi kartının kötüye kullanılması"* başlıkları altında yer verilmiştir.[283] Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun ilk fıkradaki işleniş şekli bakımından Al. CK m. 263'ün uygulama alanı bulduğu söylenmelidir.[284] Ancak suçun TCK m. 245/2 ve 3'te belirtilen işleniş şekilleri ise Al. CK'da*"Para ve Kıymetli Damgalarda Sahtecilik"* başlıklı sekizinci bölümde ve m. 152a'da *"Ödeme Kartları, Çekler ve Senetlerde Sahtecilik"*[285] ve m. 152b'de *"Garanti Fonksiyonuna Sahip Bulunan*

Madde 263a- (1) Her kim, kendisine veya üçüncü bir şahsa hukuka aykırı aykırı bir malvarlığı çıkarı sağlamak amacıyla, bilgisayar programına doğru olmayan bir şekil vermek, doğru olmayan veya eksik veya yetkisiz olarak veri kullanmak suretiyle veya başka bir şekilde, yetkisi olmaksızın bilgisayar programının işleyişene müdahale ederek, veri işlem sürecinin neticesini etkileyerek, başkasının malvarlığına zarar verirse beş yıla kadar hapis cezası veya adli para cezası ile cezalandırılır.

(2)263'üncü maddenin 2 ila 7'nci fıkraları bu hüküm bakımından da uygulama alanı bulur.

(3)Bu madde kapsamına giren fiilleri işlemek amacıyla bilgisayar programlarını imal etmek, kendisi veya başkası için temin etmek, satışa sunmak, bulundurmak veya başkasına bırakmak suretiyle, 1'nci fıkrada belirtilen suçlardan birini hazırlayan kişi, üç yıla kadar hapis cezası ya da adli para cezası ile cezalandırılır.

(4) 3 üncü fıkraya giren haller m. 149'un 2 ve 3'ncü fırkaları uygulama alanı bulur."

[283] Al. CK'ya m. 266b, 15.05.1986 tarihli 2. Ekonomik Suçlulukla Mücadele Kanunu m. 1/b-11 ile 01.08.1986'dan itibaren geçerli olmak üzere eklenmiştir.

"Çek ve kredi kartlarının kötüye kullanılması

Madde 266b-(1) Kendisine bir çek veya kredi kartının bırakılmasıyla ele geçirdiği, kart düzenleyicisini bir meblağı ödemeye zorlama imkânını, kötüye kullanan ve düzenleyiciyi bu surette zarara uğratan kişi üç yıla hapis veya (adli) para cezası ile cezalandırılır.

(2) 248a maddesi, bu madde bakımından da (gereğince) uygulanır."

Al. CK'nın 248a maddesi hırsızlık ve zimmet suçlarında malın değerinin azlığı durumunda takibatın şikâyet üzerine yapılacağı hususunu düzenlemektedir.

Esasında bu maddenin faili yalnızca yetkili kart hamili olabilir. Kart hamilinin, ödeyemeyeceğini bildiği meblağlar bakımından kartı kullanması ve bu suretle kartı çıkaran kuruma zarar vermesi bu hükümle engellenmek istenmektedir. Bkz. **HÖFLICH/WELLER,** s. 217. Burada bir nevi özel hukuk bakımından kredi kartı sözleşmesine aykırılık söz konusudur. Bkz. **KÜHL,** Kristian: Strafgesetzbuch Kommentar, Münschen 2011, s. 1322-1324.

[284] **JESCHECK,** Hans Heinrich: Alman Ceza Hukukuna Giriş, (Çev: Feridun YENİSEY), İstanbul 2007, s. 117.

[285] *"Ödeme kartlarında, çeklerde ve senetlerde sahtecilik*
Madde 152a- (1) Hukuki ilişkilerde aldatmak veya böyle bir yanıltmayı mümkün kılmak için,
1. yerli veya yabancı menşeli ödeme kartlarını, çekleri ya da senetleri sahte olarak üreten veya değiştiren ya da
2. bu türden sahte kartları, çekleri veya senetleri kendisi ya da başkası için temin eden, satan, bir başkasına devreden veya kullanan kişi, beş yıla kadar hapis veya (adli) para cezası ile cezalandırılır.
(2) Bu suça teşebbüs cezalandırılır.

Ödeme Kartlarında ve Euro Çek Formlarında Sahtecilik"[286] başlığı altında düzenlenmiştir. Al. CK m. 152b/4'te düzenleyenin ödemeler esnasında teminat altına alınan bir ödeme yapmasına imkân sağlayan ve yapıları itibariyle ya da kodlanarak sahteciliğe karşı korunan kredi kartlarının, teminat fonksiyonu bulunan ödeme kartı sayılacağı düzenlenmiştir. Al. CK'nın söz konusu ilgili hükümleri ile TCK m. 245 benzer düzenlemeler olmasına karşın; her iki kanun arasında şekil bakımından farklılık teşkil eden hususlar bulunmaktadır. Bu farklılığın temel nedenini, TCK m. 245'in bilişim alanında suçlar içinde ve tek bir hüküm içinde ele alınması; Al. CK'da ise söz konusu hükümlerin farklı bölümlerde ve ayrı maddelerde düzenlenmesi oluşturur.

Kredi kartı ile işlenen suçlar; ATM makineleri kullanılarak işlenen suçlar (a- Kayıp çalıntı veya başka surette el değiştiren kartlarla makineden para çekmek yolu ile işlenen suçlar; b- ATM makinelerine fiziki müdahale yapılmak suretiyle işlenen

---

(3) Fail, suçu meslek edinerek veya birinci fıkradaki suçu sürekli şekilde işlemek amacıyla kurulmuş bulunan bir örgüte üye olarak hareket ederse ceza altı aydan on yıla kadar hapis cezasıdır.
(4) 1. Bir kredi kurumundan veya mali alanda hizmet veren bir kurumdan verilen kartlar ve 2. donanımı veya kodlanması suretiyle sahteciliğe karşı özel olarak korunan kartlar birinci fıkra anlamında ödeme kartıdır.
(5) Kıymetli damgalarda sahtecilikle ilgili olmak kaydıyla 149. Madde ile 150. maddenin ikinci fıkrası, bu madde bakımından da (gereğince) uygulanır."

Al. CK'nın 149. maddesi *para ve kıymetli damgalarda sahtecilik suçunu işlemek amacıyla yapılan hazırlıkları* yaptırım altına almaktadır.

Al. CK'nın 150. maddesinin ikinci fıkrası hükmü para ve kıymetli damgalarda sahteciliksuçunun işlenmesi halinde sahte para ile damgaların ve bunların yapımında kullanılan malzemenin toplatılmasına ilişkindir.

[286] *"Garantili ödeme kartlarında ve Euro-çek formlarında sahtecilik*
Madde 152b-(1) 152a maddesinin birinci fıkrasında belirtilen fiillerden birini garantili ödeme kartları veya Euro-çek formları hakkında işleyen kişi bir yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
(2) Fail, suçu meslek edinerek veya birinci fıkradaki suçu sürekli şekilde işlemek amacıyla kurulmuş bulunan bir örgüte üye olarak hareket ederse hapis cezası iki yıldan az olamaz.
(3) Birinci fıkranın nitelikli hallerinde üç aydan beş yıla kadar, ikinci fıkranın nitelikli hallerinde ise bir yıldan on yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.
(4) 1. düzenleyicisinin iş yaşamında bir ödemeyi garantili olarak yapmasını zorunlu kılan ve 2. donanımı veya kodlanması suretiyle sahteciliğe karşı özel olarak korunan kredi kartları, Euro-çek kartları ya da diğer kartlar birinci fıkra anlamında garantili ödeme kartıdır.
(5) Parada sahtecilikle ilgili olmak kaydıyla 149. madde ile 150. Maddenin ikinci fıkrası, bu madde bakımından da (gereğince) uygulanır."

suçlar; c- ATM makineleri başında kart hamillerinin yanıltılması yoluyla elde edilen kartlarla makinede işlenen suçlar), kayıp çalıntı veya başka surette el değiştiren kredi kartları ile mal ve hizmet alımı yapılarak işlenen suçlar, üye işyerleri tarafından işlenen suçlar, internet vasıtası ile işlenen suçlar, sahte kartlarla işlenen suçlar, banka görevlileri ile dağıtım şirketi görevlileri tarafından işlenen suçlar, kredi kartının çalınması şeklinde tasnif edilmiştir.[287]

Söz konusu tasniften de yola çıkılacağı üzere banka ve kredi kartı ile işlenen suçların tümünün bilişim alanında işlenen suç olarak nitelendirilmesi olanaklı değildir.[288] Yine "bilişim alanının" güvenliğini ve güvenilirliğini sağlamada, hem donanımla hem de yazılımla ilişkili olmayan ATM ve benzeri diğer banka bilişim araçlarından, başkalarının banka veya kredi kartlarının kullanılarak para çekilmesi, kredili harcama yapılması suçlarının yerinin hangi amaçla burası olduğu gerekçede de açıklanmamıştır.[289]

Doktrinde yer alan bir diğer görüş ise suçun, ETCK'daki karşılığı olan m. 525b/2'de yer alan düzenleme ve bu düzenlemeyi açıklığa kavuşturan Yargıtay'ın uygulamaları ve suçun gerekçesi birlikte değerlendirildiğinde *"Bilişim Alanında Suçlar"* bölümünde düzenlenmesinin doğru ve yararlı olduğunu savunmaktadır.[290] Yine "*Bilişim Alanında Suçlar"*ın, bilişim suçları nedeniyle ihlal edilen hak ve menfaatlerden topluma ait olanların daha önemli olması nedeniyle her ne kadar bireylerin hak ve menfaatleri korunmaktaysa da *"Topluma Karşı Suçlar"* içinde

[287] **EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 23 vd.

[288] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1021, dp 5.

[289] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 457-458.

[290] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 42; **TAŞKIN,** s. 64.

düzenlenmesinin doğru olduğu görülür.[291] Zira bu suçlarla kişinin malvarlığının korunmasından ziyade; bilişim sitemlerinin işleyişinin kişinin toplumla kişisel, ekonomik, sosyal etkileşimini sağlayan bir değer olması nedeniyle korunduğunun söylenmesi gereklidir. Bu suçların işlenmesi halinde kişinin yalnızca klasik anlamda malvarlığında zarar meydana gelmez, aynı zamanda toplumun bilişim sistemlerinin doğru işleyişine duyduğu güven zedelenir. Örneğin banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılmasının bilişim sistemlerinin kullanılmasıyla kolayca ve sıklıkla işlenmesi halinde, insanların bu sistemleri kullanarak alışveriş yapmaktan kaçınmaları ve bunun dolaylı bir etkisi olarak ekonomik düzenin sağlıklı bir şekilde işleyici sekteye uğrayacaktır. Özetle, bu suçlarla toplumsal yarar da korunmaktadır.[292]

TCK m. 245 hükmüyle bir bilişim sistemine bağlı olarak çalışan ve bilişim temelli bir faaliyetin sonucu olarak işlev yürüten banka ve kredi kartlarıyla işlenen davranışlar suç haline getirilmiştir. Bilişim sistemi kullanılmayarak klasik usullerle işlenen suçlar her ne kadar banka ve kredi kartlarıyla ilgili olsa da bu suç kapsamında düşünülemez.[293] Yani bilişim sistemine girilmeksizin bu suçun işlenmesi mümkün değildir. Yargıtay'ın da uygulaması bu yöndedir.[294] Banka veya kredi kartları toplumun her kesimine yayılmış, kabul görmüş bir ödeme aracı olduğundan kamusal yönü ağır basmaktadır. Zira pek çok mal veya hizmet alımı artık bu kartlarla gerçekleşmekte, hem kamu sektöründe hem de özel sektörde çalışanların ücretleri banka hesaplarına yatırılmakta ve bu kartlarla, çalışanlar, maaşlarını çekebilmektedir.

[291] **DEĞİRMENCİ,** "2004 Türk Ceza Kanunu'nun", s. 198; **ERDOĞAN,** s. 108, dp. 416; **KARAGÜLMEZ,** s. 269-270.

[292] **KOCA,** "Hukukumuzda", s. 91.

[293] **KURT,** s. 185-186.

[294] Yargıtay 6. CD. E. 1997/2358, K. 1997/2515, T. 11.03.1997 (www.kazanci.com).

Ekonomik sistemin işleyişinde bu kartlar son derece önemli araçlardır.[295] Bu nedenle de banka veya kredi kartlarıyla ödeme sisteminin korunması gereklidir. Ortada yalnızca kart hamilinin, banka veya finans kurumunun zararı değil, sistemin güvenliğine duyulan güvenin sarsılması vardır.

İlk fıkra bakımından, suçun hukuki konusunun bankaların bilişim sistemlerine dâhil olan mevduat ya da kredi hesapları üzerinde hak sahibinin işlem yapmasını sağlayan banka veya kredi kartlarının hak sahibi olmayanlar tarafından kullanılmasının önüne geçilmek istenmesine ilişkin, ferdi-kamusal yarar olduğu ileri sürülmektedir.[296]

Son zamanlarda bilgisayar teknolojisinin ve internetin gelişmesiyle birlikte suçun ikinci fıkrada işlenen şekli giderek artmaktadır. Suçun ikinci fıkrada işlenen şekli bakımından sahtecilik, suç eşyasını saklama, bulundurma ve malvarlığı değerleri olmak üzere birden fazla hukuki değer korunmaktadır.[297] Yine ikinci fıkra bakımından suçun hukuki konusunun söz konusu kartlara olan güvenin korunmasına ilişkin[298] ferdi-kamusal yarar olduğu belirtilmiştir. Bu görüşe göre başkalarına ait banka kartı veya kredi kartı, aynen sahte para ve belgedekine benzer şekilde, kamuda bu kartlara duyulan güveni zedelemekte ve kişilerin malvarlığı değerlerini zarar tehlikesiyle karşı karşıya bırakmaktadır.[299] Üçüncü fıkranın ise diğer fıkralarla aynı

[295] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 421.

[296] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 458, 462.

[297] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 458, 462.

[298] **JESCHECK,** s. 118.

[299] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 458, 462.

hukuki konuya sahip olduğu ancak sadece diğer fıkralardan işleniş biçimi bakımından farklılık arz ettiği ileri sürülmüştür.[300]

Suçun üçüncü fıkrada düzenlenen şeklinde yine bilişim alanının güvenliği ve bu kartların kullanılması suretiyle elde edilmek istenen yarar bakımından kişilerin malvarlığı korunmaya çalışılmıştır. Ortada sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartı söz konusu olduğundan, suçla kamu güveninin korunmasının da amaçlandığı söylenmelidir. Ancak yapılan sahteciliğin belgeye nazaran daha özel nitelikteki banka veya kredi kartı üzerinde gerçekleşmesi suçun ayrı bir yerde düzenlenmesini gerektirmiştir. Burada ortak noktayı bilişim alanı oluşturduğu için suç bilişim alanında suçlar bölümünde düzenlenmiştir.[301] Buna karşın her ne kadar kanun koyucu bu suça bilişim alanında suçlar altında yer verse de bilişim alanının kendi başına bir değer olmadığı da savunulmuştur.[302] Yine ilk fıkra bakımından suçun hukuki konusunun "banka ya da kredi kartları",[303] bu fıkra bakımından ise suçun hukuki konusunun "sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartı" olduğu da ileri sürülmektedir.[304]

TCK'nın, ikinci kitabının, üçüncü kısmında hükme bağlanan "Topluma Karşı Suçlar" on bölüme ayrılarak düzenlenmiştir. Belirgin olmamasına karşın bu on bölümün tasnifinde suçun hukuki konusunun esas alındığı söylenebilir.[305] Özetle, çoğunlukla meydana gelen zarardan hareketle suçun hukuki konusunun kişinin banka

[300] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 465.

[301] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1052.

[302] **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1592.

[303] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 876.

[304] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 900.

[305] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 1.

kayıtlarındaki malvarlığı değerlerinin korunmasına ilişkin olduğu düşünülmektedir.[306] Bir suçun topluma karşı bir suç olup olmadığının tespitinde yararlanılacak ölçüt fiilin topluma zarar verebilecek nitelikle olup olmadığının belirlenmesidir. Şayet bu nitelikte değilse fiil yalnızca kişiye karşı işlenen bir fiildir.[307] Bilişim alanında suçlar ve özel olarak da banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu bakımından da bu değerlendirme yapılmalıdır.[308]

Bilişim sistemlerinin kullanımının giderek yaygınlaşması nedeniyle ortaya çıkan sorunların toplu bir şekilde değerlendirilmesi; bilişim sistemlerinin kullanımının etkisinin, suçun konusu ve suçta kullanılan araç olarak bilişim sistemleri merkezinde tartışılmasını gerektirmektedir. Bu durum ise bilişim suçlarında hukuki konunun belirlenmesinde sorunlara yol açmaktadır. Çünkü bu suçlara bakıldığında yeni bir hukuki konuyu oluşturmadığı söylenebilir. Söz konusu suç tiplerinin düzenlenmesiyle, daha önceden mevcut olan suçların hukuki konularına yönelik yeni ihlal yöntemleri karşısında, özel olarak da suçun maddi unsurunun belirlenmesinde ortaya çıkan sorunların giderilmesi amaçlanmıştır.[309]

Bilişim suçlarının, -özellikle de inceleme konumuz olan suçun- hukuki konusu, bir kataloglarının olup olmadığı, tanımları, kapsamları ve sınırlarının neden ibaret olduğu hususu yukarıda da belirtildiği üzere tartışmalıdır. TCK, bu suçlara

[306] **HAFIZOĞULARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 458.

[307] **TOROSLU,** Nevzat: Cürümlerin Tasnifi Bakımından Suçun Hukuki Konusu, Ankara 1970, s. 344.

[308] Ancak TCK'da bilişim alanında işlenen suçlar bakımından bu değerlendirme yapıldığında bu suçların hukuki konusunun toplumsal bir değere işaret etmediği yönünde bkz. **KETİZMEN,** s. 63-64.

[309] **KETİZMEN,** s. 243-244.

sınırlı sayıda olarak "Topluma Karşı Suçlar" arasında yer vermiştir ve bu durum bu bölümde yer alan suçların hukuki konusunun belirlenmesinde yol göstericidir.[310]

Bir suçla tek bir hukuki varlık veya menfaatin korunması amaçlanacağı gibi birden fazla hukuki varlık ya da menfaatin de korunması amaçlanabilir.[311] TCK m. 245'te yer alan suçun gerçekleşmesiyle birden fazla hukuki varlık veya menfaat ihlal edildiğinden; bu suçla bilişim sistemlerinin düzgün işlemesine ilişkin toplumsal menfaat, kamu güveni, kişilere ait malvarlığına ilişkin menfaat gibi birden fazla hukukî varlık ya da menfaat korunmaktadır. Suçla ihlal edilen çeşitli hukuki varlık ya da menfaatler arasından yalnızca biri suçun hukukî konusunu teşkil eder.[312] Suçun hukukî konusu; üstünlük ölçütüne göre kanun koyucu tarafından kendisine daha önemli daha karakteristik ve aynı zamanda suç fiilinin hukuki mahiyetine daha uygun olanın seçilerek normun üstün amacının tespitiyle yapılır.[313] Yapılan bu tespitin ardından artık suçun hukukî konusu kesin olarak bellidir ve yorumcunun bu seçimi kabul etmesi ve suça ilişkin araştırma ve değerlendirmelerini bu seçim etrafında toplaması gereklidir.[314]

TCK'nın sistematiği içinde daha önce de belirttiğimiz üzere bu suç "Topluma Karşı Suçlar" başlıklı "Üçüncü Kısımda", "Bilişim Alanında Suçlar"a ilişkin onuncu

---

[310] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 440. Her ne kadar bilişim alanındaki suçlarla ilgili olarak yürürlükteki kanunla bire bir aynı olmasa da hükümetin teklif ettiği Türk Ceza Kanunu Tasarısının genel gerekçesinde, tasarının ihlal ettikleri hukuki yararın niteliğine göre kişilere, topluma ve devlete yönelik olmak üzere üç büyük kısım halinde düzenlendiği belirtilmiştir. Tasarının genel gerekçesi için bkz. **GÜNEY/ÖZDEMİR/BALO,** s. 1403.

[311] **ÜNVER,** Ceza Hukukuyla, s. 1011.

[312] İftira ya da yağma suçu gibi bazı suçlarda birden fazla hukuki konu bulunduğu yönünde bkz. **CENTEL,** Nur/**ZAFER,** Hamide/**ÇAKMUT,** Özlem: Kişilere Karşı işlenen Suçlar, C. 1, İstanbul 2011, s. 8.

[313] **TOROSLU**, Nevzat: "İftira Cürmünün Hukukî Konusu", AÜHFD, Y. 1980, C. XXXVII, S. 1-4, s. 110; **TOROSLU**, Nevzat, Cürümlerin Tasnifi, s. 288-289.

[314] **TOROSLU**, Nevzat, Cürümlerin Tasnifi, s. 289.

bölümünde yer aldığından suçun hukukî konusu, bilişim sistemlerinin düzgün işleyişine ilişkin topluma ait menfaattir. 245. maddede yer alan suçla korunan hukuki yararın karma nitelikte olduğu (malvarlığı ve kamu güveni olmak üzere)[315] ancak bilişim sistemi ile işlendiğinden kanun koyucunun suçun düzenleniş yeri nedeniyle tercihini bilişim alanından (bilişim alanı ve bu alanın güvenliği) yana kullandığı söylenebilir.[316] Zira suç bilişim sistemi kullanılmaksızın işlenemez.[317] Bilişim suçlarının içlerinde barındırdıkları ekonomik niteliği gereği ekonomik suç[318] olduğu savunulmuştur.[319] Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun genel olarak ekonomik suçlara ilişkin özellikleri taşıyan mali suç olduğu ileri sürülmüştür.[320]

Sonuç olarak kanaatimizce bilişim alanında işlenen suçlarla ve bu suçlar arasında yer alan banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun hukuki konusunu bilişim sistemine karşı duyulan güven oluşturmaktadır. Ancak daha önce de belirtildiği üzere bu suçla korunan birden fazla hukuki menfaat ya da yarar söz konusudur. Örneğin banka veya kredi kartlarının doğruluğuna toplum tarafından duyulan güven gibi. Failin faaliyetinin asıl hedefi (bu durum her somut olay

---

[315] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ**, C. 5, s. 6798; **TAŞDEMİR,** s. 318.

[316] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1022, 1023, 1025. Ancak sırf bu tercihten dolayı banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması fiilinin "Bilişim Alanında Suçlar" kapsamında değerlendirilmesinin doğru olmadığı yönündeki eleştiri için bkz. **KETİZMEN,** s. 187.

[317] **KURT,** s. 178.

[318] Ekonomik suçun üzerinde uzlaşılmış bir tanımı bulunmamaktadır. Bkz. **SJÖGREN,** Hans/ **SKOGH,** Göran: New Perspectives on Economic Crime, 2004, s. 128. Ekonomik suçlar dar anlamda ve geniş anlamda ekonomik suçlar olarak ikiye ayrılabilir. Dar anlamda ekonomik suçlar tüm ekonomik düzenin işleyişine, bütünlüğüne yönelik fiilleri içerir. Geniş anlamda ekonomik suçlar dar anlamdaki ekonomik suçları içermekle beraber, bu kapsamda sayılabilecek fiillerin işlenmesindeki yoğunluk ve bu yoğunluğun tüm ekonomik düzen açısından gösterdiği tehlikeler dikkate alınarak belirlenir. Bkz. **MAHMUTOĞLU,** Fatih Selami: Ekonomik Suçlar Bağlamında Kredi Hukukundan Kaynaklanan Suç ve İdari Suçlar, Ankara 2003, s. 38.

[319] **ERSOY,** s. 166; **YILMAZ,** Sacit, s. 266; **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 130.

[320] **GÖREN,** Ömer: Mali Suçlar Hukuku, Ankara 2012, s. 16-17.

bakımından farklılık gösterebilir) örneğin malvarlığı değerlerine ya da yalnızca sahtecilik yaparak kamu güveninine yönelik saldırı olsa da; banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunu düzenleyen norm tarafından bu değerler doğrudan korunmaktadır. Özetle bu suçla birden fazla hukuksal değer ya da menfaat korunsa da kanun koyucu bilişim sistemine duyulan güveni koruma amacını üstün tutulmuştur.

IV. SUÇUN MADDİ KONUSU

Suçun maddi konusunun ne olduğuna ilişkin doktrinde farklı görüşler bulunmaktadır. Suça vücut veren fiilin üzerinde işlendiği kişi ya da şey suçun maddi konusunu oluşturur.[321] Doktrinde yer alan bir görüşe göre suçun maddi konusu, üzerinde suçun meydana geldiği, yasada belirtilen hareketin yönelik olduğu insan ya da şey olduğundan, failin sağladığı "yarar"dır. Bu yararın maddi, ekonomik bir yarar olduğu açıktır. Zira banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılmasıyla elde edilen yarar sayılabilen, belli bir satın alma gücünü ifade eden para ya da menkul değerdir.[322] Örneğin arkadaşlarının kredi kartlarını, arkadaşlarının rızasına aykırı olarak alıp, yalnızca kız arkadaşına göstererek, kız arkadaşını etkilemek amacıyla kendisine aitmiş gibi gösteren kişi bakımından bu suç oluşmaz.

[321] **ALACAKAPTAN,** Uğur: İşlenemez Suç, Ankara (Tarihsiz), s. 113; **ÜNVER**, Ceza Hukukuyla, s. 141.

[322] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 253; **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1586; **TAŞDEMİR,** s. 328, 346; **TAŞKIN,** s. 65; **ERALP,** Özgür: İnternet Bankacılığı ve Kredi Kartı Dolandırıcılığının Teknik, Hukuki ve Cezai Boyutu, Ankara 2012, s. 365.

Suçun maddi konusuna ilişkin bir diğer görüş ise bu suçun maddi konusunun "banka kartları" ya da "kredi kartları"[323] olduğu yönündedir.[324]Bu görüşe göre; suçun ilk fıkra bakımından maddi konusunu sahte ve başkasına ait olmayan gerçek banka veya kredi kartı, ikinci fıkra bakımından sahte banka veya kredi kartı,[325] üçüncü fıkra bakımından ise sahte oluşturulan ya da üzerinde sahtecilik yapılan banka veya kredi kartı oluşturur.[326]

---

[323] Türkiye'de kredilendirme niteliği olmayan ilk kredi kartı 1968 yılında çıkarılmıştır. Bugünkü anlamda banka kartları ve kredi kartlarının kullanıma başlaması ise ilk kez 1987 yılında olmuştur. Bkz. BKKKK'nın genel gerekçesi (http://www2.tbmm.gov.tr/d22/1/1-1147.pdf)

Dünyada ise bu tarih çok daha eskidir. Tam olarak bir kredi kartı olmamasına karşın dünyada ilk kez kredi kartı benzeri olarak Amerika Birleşik Devletlerinde General Petroleum Corporation of California Şirketi, çalışanlarına ve hatırı sayılır müşterilerine yönelik olarak belirli ve sınırlı bir bölge ve iş alanı ile sınırlı olmak üzere uygulamaya başlamıştır. "Dine and Sing" sözcüklerinin birleştirilmesiyle oluşan ve daha sonra Diners Club adını taşıyan kredi kartları ise 1950 yılı itibariyle önceden yapılan harcamaların, ay sonunda ödenmesini teminen uygulanmaya konmuş ve böylelikle ilk kredi kartı uygulaması başlamıştır. Türkiye'de ise ilk kredi kartı uygulaması 1968 yılında Koç grubuna bağlı Setur Diners Club Kredi kartları ve Turizm A.Ş. tarafından Diners Club lisansı altında piyasaya çıkarılmıştır. Daha sonra ise çeşitli markaların Türkiye'de lisans almasıyla birlikte özellikle de bankaların aracılığıyla yaygınlaşmış ve 2005 yılı itibariyle de 30 milyona ulaşmıştır. Bkz. **DONAY,** Bankacılık, s. 159; **REİSOĞLU,** s. 101-102; **TEOMAN,** Ömer: Hukuki Yönden Kredi Kart Uygulaması, İstanbul 1996, s. 15-23.

1958 yılında American Express Card, 1959 yılında Bank of America ve 1977 yılında "Visa Card" adını alan kredi kartları çıkmıştır. Amerika'nın tüm eyaletlerinde kredi kartları çıkaran çeşitli bankalar daha sonra bir araya gelerek Mastercard'ı çıkarmışlardır. Günümüzde en yaygın olarak uluslararası alanda kullanılan kredi kartları Visa, Mastercard, American Express ve Diners Club kartlarıdır. Bkz. **REİSOĞLU,** s. 101. Bunların dışında da dünyanın çeşitli ülkelerindeki kredi kartı çıkarma yetkisini haiz kurumlarca çıkartılan, ancak Türkiye'de yaygın kullanım olanağı bulunmayan pek çok kredi kartı vardır. Bkz. **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6798.

1990 yılında ise toplamda 13 kamu ve özel bankasının katılımıyla birlikte Bankalararası Kart Merkezi (BKM) kurulmuştur. Bu merkezin faaliyetleri, ödeme sistemleri içerisinde; nakit kullanımı gerekmeksizin her türlü ödemeyi veya para transferini sağlayan veya destekleyen, sistem, platform ve altyapıları oluşturmak, işletmek ve geliştirmektir. Ayrıca BKM'nin ana faaliyetleri arasında kredi kartı ve banka kartı uygulaması içinde bulunan bankalar arasında uygulanacak prosedürleri geliştirmek, standardizasyonu sağlamaya yönelik çalışmalar yaparak kararlar almak, Türkiye genelinde uygulamalar ile yurtiçi kuralları oluşturmak, bankalar arasındaki takas ve hesaplaşmayı yürütmek, yurtdışı kuruluş ve komisyonlarla ilişkiler kurmak ve gerektiğinde üyelerini bu kuruluşlarda temsil etmek, halen her banka tarafından devam ettirilen işlemleri daha güvenli, süratli ve daha az maliyetli tek bir merkezden yürütmektir. Bkz. http://www.bkm.com.tr/kurulus.aspx

[324] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 764; **ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA**, Özel Hükümler, s. 718; **DOĞAN,** s. 308; **KOÇ,** s. 160; **MERAN,** Necati: Dolandırıcılık, Sahtecilik, Güveni Kötüye Kullanma, Ankara 2013, s. 226.

[325] **ERDOĞAN,** s. 309, 338; **TAŞDEMİR,** s. 329; **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1045.

[326] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6800-6801; **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1052.

Banka ya da kredi kartı dışında kalan kartlar (örneğin, telefon kartı,[327] metro kartı,[328] mağaza kartı,[329] doğalgaz kartı, su kartı[330] ve benzeri kartlar gibi[331])

[327] "*…Ankesörlü telefonlar, manyetik kart, kredi kartı ve smart kart ile çalışan hizmet telefonlarıdır. Bu telefonlar katılan Kurum tarafından ücretsiz olarak meydanlar, hastaneler, terminaller, garlar, limanlar, metro istasyonları, askeri tesisler, toplu konut alanları gibi halka açık yerlere tesis edilmekte, ARMS olarak adlandırılan merkezi bilgisayar sistemi ile yönetilmektedir. ARMS sisteminin, suçun işlendiği bölgede hizmet veren ve kendisine bağlı olan 200 adet D-3 manyetik kartlı ankesör makinesinin çalışma bilgilerini, (kullanılan kontör miktarı, manyetik karta ait barkod numaraları, görüşen ve görüşülen bölgeler ve numaralar, görüşme saati ve süresi v.s) bünyesinde topladığı anlaşılmaktadır. Nitekim kopyalama yapılan manyetik kartların barkod numaraları dahi bu sayede tespit edilebilmiştir. Suç tarihinde kullanılan sistemin işleyiş biçimine gelince, bu sistemin kullanılabilmesi için iki unsura ihtiyaç vardır. Bunlardan birincisi, manyetik telefon kartı, diğeri ise kontör olarak adlandırılan kredidir. Bunlara sahip olunmadan, bir bilgi işlem biriminin parçası olan ve ARMS denilen sisteme bağlı bulunan ankesörlü makinelerden, Kurum'ca acil durumlarda kredisiz görüşme yapılabilmesine olanak sağlanmış bulunan sınırlı sayıdaki numara dışında görüşme yapılabilmesine olanak yoktur. Bu sistemde, manyetik kart üzerindeki barkodu okuyan makine, manyetik kart üzerinde kullanılmış kredi bilgileri bulunmadığı takdirde, okuduğu kartın kredi sınıflandırma özelliklerine göre 100, 60 veya 30 kontör kredi yüklemesi yapmak suretiyle kullanıma hazır hale getirmekte, kullanım süresince yaptığı hesaplamaların sonucuna göre kalan kredi miktarını saptayıp manyetik karta işlemektedir. Başka ifadeyle sistem, makineye takılan karttaki verilerin alınıp değerlendirilmesi suretiyle işlemektedir. Somut olayda sanığın, kredisi bitmiş olan manyetik telefon kartları üzerinde yaptığı değişikliklerle, sistemin verileri farklı algılamasını sağladığı veya başka bir deyişle sisteme farklı veri yüklediği, bu suretle bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi yanıltıp boş manyetik karta kredi yüklenmesini sağladığı, böylelikle hukuka aykırı yarar elde ettiği anlaşılmaktadır. Bu durumda, sanığın sabit olan eylemi, gerek suç tarihinde yürürlükte olan 765 sayılı Türk Ceza Yasasının 525 b maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen, bilgileri otomatik işleme tabi tutan bir sistemi kullanarak hukuka aykırı yarar sağlamak suçunu, gerekse suçtan sonra yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Yasasının 244. maddesinin 4. fıkrasında yazılı suçu oluşturmaktadır..."* Ancak burada karşı oy yazısında da belirtildiği üzere karşılıksız yararlanma suçundan söz etmek daha doğru olacaktır. *"...Bir faaliyetin bilişim faaliyeti olup olmadığını tarif edebilmek için, o faaliyetin bilgisayar sistemine dâhil olup olmadığına bakmak gerekir. Daha açık bir ifadeyle şu sorunun cevabı verilmek gerekir. Faaliyet bilgisayar sistemiyle mi temellenmektedir; yoksa bilgisayar o faaliyetin gerçekleşmesine yardımcı bir unsur olarak mı kullanılmaktadır? Yani bilgisayar desteklimidir? Bankaların ATM uygulaması bilgisayar destekli olduğu için bilişim faaliyetidir. Zira bu sistem herhangi bir nedenle çöktüğünde bu faaliyet de asla gerçekleşmez. Bunun karşıtı bir örnek verilecek olursa, uçak firmalarının bilet satışlarında bilgisayar sistemlerinden yararlanmaları yani faaliyetin bilgisayar destekli olması bir bilişim faaliyeti değildir. Çünkü bu sistemler bu firmaların faaliyetini kolaylaştırmakla hızlandırmakla ve daha verimli kılmakla birlikte faaliyetin tarif edici unsuru değildir. Otomatlar aracılığı ile sunulan ve bedeli ödendiği takdirde yararlanılabilen bir hizmetten otomatın teknik işleyişini devre dışı bırakan fiziki müdahalelerle ödeme yapmadan yararlanmak, karşılıksız yararlanma suçunu oluşturmaktadır… telefon cihazının kontür yüklü sahte kartla görüşmeye açılması sağlandıktan sonra telefon santraline komut verilmesi mümkün olmadığı gibi esasen verilen bir komut olmadığı ve bir sisteme bağlanılmadığından bilişim sistemlerinin temel özelliği olan komut onaylaması da söz konusu değildir. Diğer taraftan bir bilişim sistemine bağlanılmadığından ATM kartlarında olduğu gibi şifreye de ihtiyaç yoktur çünkü bir bilişim sisteminin ünitesi değildir. Manyetik kart yanlıca telefon makinasını görüşmeye açmaktadır. Kaldı ki, para, jeton hatta uygulamada rastlanıldığı üzere buzdan oluşturulan sahte jetonlarla dahi telefon otomatlarından görüşme yapılabildiği rastlanılan eylemlerdendir… sahte oluşturulmuş kartlarla kuruma ait telefon kulübelerindeki cihazlardan haksız yere konuşma eylemlerinin bir bilişim sistemine hukuka aykırı olarak girilip yarar sağlanması suçunu oluşturmayıp… otomat makinalarından karşılıksız yararlanma suçunu oluşturacağı düşüncesiyle sayın çoğunluğun görüşüne karşıyım."* Yargıtay CGK. E. 2007/6-136, K. 2007/150, T. 19.06.2007 (www.kazanci.com).

bakımından m. 245 uygulama alanı bulamaz.[332] Çünkü TCK m. 245'in uygulama alanı banka ve kredi kartı ile sınırlı tutulduğundan, diğer elektronik ödeme biçimlerini kapsamamaktadır.[333]

"Banka kartı" ve "kredi kartı"nın ne olduğu hükümde açıklanmayıp, hükmün gerekçesinde ve BKKKK m. 3'te açıklanmıştır. Burada genişletici yorum mümkün değildir ve bu nedenle "banka kartı" veya "kredi kartı" niteliği taşımayan kartlar bu hükmün kapsamı içinde düşünülmemelidir.[334] Bu düzenleme yerinde bir düzenleme olmasına karşın, uygulaması giderek yoğunlaşan elektronik para, elektronik çek gibi diğer elektronik ödeme şekillerini de kapsayacak şekilde bir düzenlemenin yapılması gereklidir.[335]

Ancak Yargıtay 11. CD yerinde olarak sahte telefon kartları ile haksız yere konuşma yaptığı ihbar olunan sanığın, yapılan aramada üzerinde 48 adet kopyalanmış sahte telefon kartının ele geçtiği olayda bu fiilin karşılıksız yararlanma suçunu oluşturacağını belirtmiştir. Bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2005/8984, K. 2007/1807, T. 19.03.2007 (www.kazanci.com).

[328] *"Sanığın suça konu toplu taşıma kartının manyetik kısmına bant yapıştırmak suretiyle, kontur yüklenmiş gibi çalışmasını sağlayarak, metro istasyonunda bulunan bilgileri otomatik sistemle çalışan turnike makinesinde sokup kullanması biçiminden oluşan eyleminin TCK 525/ b-2 (244/4) maddesinde tanımlanan suçu oluşturduğu gözetilmeden hüküm tesisi"* Yargıtay 6. CD. E. 2006/5952, K. 2006/3404, T. 04.04.2006 (**ARTUK/GÖKCEN/YENDİÜNYA,** TCK Şerhi, s. 4686).

[329] Örneğin Mavi Jeans, Yeni Karamürsel (YKM) kartları gibi. Bkz. **YILMAZ,** Eyyüp: Türkiye'de Kredi Kartı Uygulaması ve Ekonomik Etkileri, İstanbul 2000, s. 163.

[330] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ**, C. 5, s. 6802.

[331] Telefon kartlarında yapılan sahtecilikler bakımından TCK m. 163'te düzenlenen karşılıksız yararlanma suçunun oluşabileceği söylenebilirse de diğer ödeme araçları bakımından (belediye otobüslerinde, metroda kullanılan kartlar gibi) m. 163'ün uygulama alanı bulamayacağı ve m. 163'ün yaptırımının dahi bu suçla ortaya çıkan haksızlık bakımından yetersiz olacağı söylenebilir. Bu kartlar bakımından sahtecilik suçlarının uygulanması ise mümkün değildir. Zira sahtecilik suçlarının maddi konusunu belge, mühür vb. oluşturur. Bu kartlar ise belge sayılmaz. Bu nedenle sahtecilik suçları arasında ayrı bir düzenlemeye gidilmesi önerilmiştir. Bkz. **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1046, dp. 47, 1060.

[332] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1026.

[333] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 765.

[334] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 459.

[335] **DOĞAN,** s. 309.

Bu nedenle suçun ilk fıkradaki ve üçüncü fıkradaki işleniş şeklinde suçtan zarar görenin malvarlığında bir azalma söz konusu olduğundan bu suç ilgilinin malvarlığı üzerinde işlenmektedir. Yani, suçun maddî konusu, birinci ve üçüncü fıkralar bakımından suçun üzerinde işlendiği malvarlığıdır. Suçun ikinci fıkrada düzenlenen şekli bakımından ise maddî konu, banka kartları veya kredi kartlarıdır.

TCK m. 245/1 bakımından banka veya kredi kartının gerçek bir kart olması gereklidir, eğer ki kart sahteyse bu durumda m. 245/2 ya da 245/3 söz konusu olabilir. Suçun ikinci ve üçüncü fıkrada belirtilen işleniş şekli bakımından iki ayrı banka veya kredi kartından söz edilebilir. İlki tümüyle sahte olarak üretilen kartlar, ikincisi ise gerçek olarak üretilmesine karşın üzerinde değişiklik yapılan[336] kartlar oluşturur. Aslında düzenlemeyi f.1'den ayıran bu sahtecilik olgusudur.

A. BANKA KARTI

BKKKK m. 3/b-d'de banka kartı; *mevduat hesabı veya özel cari hesapların kullanımı dâhil bankacılık hizmetlerinden yararlanmayı sağlayan kart* şeklinde tanımlanmıştır.

Banka kartı aracılığıyla tüm bankacılık işlemlerinin (para havalesi, fon transferi, döviz ya da hisse senedi alım satımı, ödeme işlemleri, para çekilmesi, yatırılması gibi) bankaya gidilmeksizin kart hamili tarafından internet aracılığıyla bağlanabileceği bilişim sistemine girilerek ya da ATM, POS cihazı gibi cihazlarla bilişim sistemine girilerek yapılması mümkündür.[337]

---

[336] Resim, isim, manyetik şerit veya çip eklenmek ya da bunları değiştirmek gibi. Bkz. **PARLAR/HATİPOĞLU,** C. 4, s. 3496.

[337] **KURT,** s. 179.

Banka kartları bankanın kurduğu sisteme hukuka uygun bir şekilde girmeyi sağlar. Banka kartları sayesinde kart hamili bir şifre aracılığıyla[338] herhangi bir banka görevlisinin yardımı olmaksızın kendi hesabında işlem yapabilir.[339] Banka kartları, kredi kartlarının, POS'un ve ATM'nin gelişiminin ardından 20. yüzyılın ikinci yarısından sonra üretilmeye başlanmıştır.[340]

Bu kartların temel özelliklerini; kullanıcılarına herhangi bir kredi olanağı sağlamaması ve kullanıcılarının bu kartlarını bankanın bilişim sisteminin bir parçası olan ATM'ye sokmak suretiyle bankadaki hesaplarına ulaşmaları ve hesap bakiyelerindeki tutar kadar para çekebilmeleri oluşturur. Ayrıca bu kartlarla birlikte şifre kullanılmasıyla POS cihazında alışveriş yapılması mümkündür.[341] 6098 sayılı Borçlar Kanunu[342] m. 99 gereğince konusu para olan borç kural olarak ülke parasıyla ödenir. Ancak banka veya kredi kartlarıyla artık, alışveriş esnasında alınan şeyin bedeli satım sözleşmesinin kurulmasının hemen ardından alan kimse tarafından borç para ile ödenmek yerine, hamilin belli bir kurum tarafından kendi adına düzenlenmiş banka veya kredi kartıyla ödenebilir.[343] Mal veya hizmet alışverişinin gerçekleştiği andan itibaren elektronik ortamda, para kart hamilinin hesabından alınır ve işyerinin hesabına gün sonunda aktarılır.[344]

---

[338] Şifreler fail tarafından ya kartın çalınmasından evvel kart sahibi ile arasındaki ilişkiden faydalanılarak ya da kartın haksız olarak ele geçirilmesinin ardından kart sahibine ait örneğin doğum tarihi gibi bir bilginin sistemde denenmesi sonucunda tesadüfen bulunmaktadır. Yine kart hamilince kart üzerine şifrenin yazıldığı durumlar da söz konusu olabilmektedir. Bkz. **DEĞİRMENCİ,** "Ceza Hukuku Açısından", s. 601-602.

[339] Bkz. TCK m. 245'in gerekçesi.

[340] **DRURY/FERRIER,** s. 24.

[341] **DRURY/FERRIER,** s. 6-7.

[342] 27836 sayılı 11.01.2011 tarihli Resmi Gazete.

[343] **TEOMAN,** s. 1-2.

[344] **YILMAZ,** Eyyüp, s. 12-13.

Banka kartının mülkiyeti, kartı çıkaran bankaya[345] aittir ve bu banka müşteriye yalnızca kartı kullanım hakkı verir. Banka kartının ön yüzünde ait olduğu kurumun ayırıcı işaretleri,[346] kullanıcının adı soyadı, kart numarası ve kartın geçerlik süresi; kartın arka yüzündeyse kart ve kullanıcısına ait bilgilerin sayısal veri halinde bulunduğu manyetik bir şerit vardır.[347]

---

[345] "Banka"nın doyurucu bir tanımına hem 25.04.1985 kabul tarihli 3182 sayılı Bankalar Kanunu (18742 sayılı 02.05.1985 tarihli Resmi Gazete) hem 19.06.1999 kabul tarihli 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nda (23734 sayı 23.06.1999 tarihli Resmi Gazete) hem de 19.10.2005 kabul tarihli 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nda (25983 sayılı 01.11.2005 tarihli Resmi Gazete) yer verilmemiştir. 3182 sayılı Bankalar Kanunu m. 3'te milli banka, banka şubesi ve merkez şubenin bu kanunun uygulanmasında neyi ifade ettiği belirtilmiştir. Buna göre "milli banka" Türk kanunlarına göre kurulan, sermayesi Türk parası olarak konulan ve sermayesinin çoğunluğu ile yönetim ve denetimi Türklere ait olan bankaları, "banka şubesi" ayrıca belirtilmesine gerek kalmaksızın bankaların şubeyi, ajans ve banka işlemleri veya mevduat kabulü ile uğraşan sabit ya da seyyar büroları gibi her türlü mahalli teşkilatını, "merkez şube" ise bankaların bu ad altında merkezlerinin bulunduğu yerde açtıkları şubeleri ifade etmekteydi. ,4389 sayılı Bankalar Kanunu m. 2'de bankanın bu kanuna göre banka adı altında Türkiye'de kurulan kuruluşlar ile yurtdışında kurulu bankaların Türkiye'deki şubelerini ifade ettiği belirtmiştir. 5411 sayılı Bankacılık Kanunu m. 3'te bu kanunun uygulanmasında bankanın Mevduat bankaları ve katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarını ifade ettiği belirtilmiştir. Devamında ise "mevduat bankasının", bu kanuna göre kendi nam ve hesabına mevduat kabul etmek ve kredi kullandırmak esas olmak üzere faaliyet gösteren kuruluşlar ile yurt dışında kurulu bu nitelikteki kuruluşların Türkiye'deki şubelerini; katılım bankasının" bu kanuna göre özel cari ve katılma hesapları yoluyla fon toplamak ve kredi kullandırmak esas olmak üzere faaliyet gösteren kuruluşlar ile yurt dışında kurulu bu nitelikteki kuruluşların Türkiye'deki şubelerini; "kalkınma ve yatırım bankasının" ise bu kanuna göre mevduat veya katılım fonu kabul etme dışında, kredi kullandırmak esas olmak üzere faaliyet gösteren ve/veya özel kanunlarla kendilerine verilen görevleri yerine getiren kuruluşlar ile yurt dışında kurulu bu nitelikteki kuruluşların Türkiye'deki şubelerini ifade ettiği belirtilmiştir.

[346] Kredi kartının üzerinde Visa ya da Mastercard gibi kendi adına kart çıkarılmasını kabul eden milletlerarası kartlı sistem kuruluşunun ve kartı çıkaran bankanın ismi yer alır. Kredi kartını öıkaran banka hangi milletlerarası kuruluşun logosunu ile kredi kartı çıkaracaksa, o kuruluşla bir lisans sözleşmesi yaparak; garanti nedeni ile kart çıkracak bankadan son mali yıl belgeleritalep etmekte ve bazı durumlarda teminat istemektedir. Bu kuruluşların genelde bankaların dışındaki finansal ve ticari kuruluşlara kart ihraç izni vermedikleri de belirtilmiştir. Adı kart üzerinde yer alan milletlerarası kart kuruluşu ve işyerinde POS terminali bulunmayan kartı çıkaran banka ile işyeri arasında imzalanmılş olan bir sözleşme yoktur. Hem milletlerarası kartlı sistem kuruluşunun hem de kart çıkaran bankanın kredi kartı üzerinde logosunun ve adının bulunması, üye işyerinde alışveriş yapılması halinde kartla limit içinde yapılan harcamaların ödeneceği hususunda garanti anlamını taşır. Örneğin Almanya'da bir işyerinde bir Türk bankasının çıkarmış olduğu kredi kartıyla alışveriş yapılması durumunda, işyeri kart üzerinde yer alan Visa, Mastercard gibi logoları gördüğünde ve POS terminali ilebulunan banka ile arasındaki sözleşmeye güvendiğinde kartlı ödemeyi kabul eder. Bu durumda işyeri önce aralarında üye sözleşmesi bulunan bankaya başvuracak, ancak bankanın ödememesi halinde işyerinin, aralarında sözleşme bulunmayan kredi kartı çıkaran bankaya ve milletlerarası kartlı sistem kuruluşuna başvurma hakkı saklı olacaktır. Bkz. **REİSOĞLU,** s. 111.

[347] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 171.

Banka veya kredi kartlarıyla yapılan işlemlerde birden fazla taraf vardır.[348] BKKKK m. 3'te ve m. 3'ün gerekçesinde[349] konuyla ilgili olarak kartlı sistem kuruluşu, kart çıkaran kuruluş ve kart hamili kavramları tanımlanmıştır. Bu tanımlamalara göre:

Kartlı sistem kuruluşu; banka kartı veya kredi kartı sistemi kuran ve bu sisteme göre kart çıkarma veya üye işyeri anlaşması yapma yetkisi veren kuruluşlar şeklinde tanımlanabilir. Kart çıkaran kuruluş, kartlı sistem kuruluşuyla yaptığı sözleşme uyarınca sistemde kullanılacak kartları müşterilere pazarlamaktadır ve bu aşamadan itibaren kart hamili sıfatıyla kişiler bu sisteme dâhil olmaktadırlar.

Kart çıkaran kuruluş; kartlı sistem kuruluşu ile yaptıkları anlaşma gereğince banka kartı veya kredi kartı düzenleme yetkisini haiz bankalar ile diğer kuruluşları ifade etmektedir.

Üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar; kartlı sistem kuruluşlarından yetki alarak banka kartı veya kredi kartı kabulünü sağlamak amacıyla işyerleriyle anlaşma yapan bankalar ya da kuruluşlardır. Bu kuruluşlar yalnızca bu alanda faaliyet gösteren şirketler olabileceği gibi, aynı zamanda kart çıkaran ya da kartlı sistemi kuran kuruluşlar da olabilirler. Söz konusu durumda sistemde birden fazla tarafa ilişkin sıfatlar, tek bir kuruluşta birleşir.

[348] **DEĞİRMENCİ,** "Ceza Hukuku Açısından Kredi ve Banka Kartları", LHD, C: 1, S: 1, Mart 2003, s. 594.

[349] BKKKK m. 3'ün gerekçesi (bkz. http://www2.tbmm.gov.tr/d22/1/1-1147.pdf).

Üye işyeri; üye işyeri anlaşması[350] yapan kuruluşlar ile yaptığı sözleşme çerçevesinde kart hamiline mal ve hizmet satmayı veya nakit temin etmeyi kabul eden gerçek veya tüzel kişiyi ifade eder ve böylece sisteme dâhil olurlar.

Kart hamili, banka kartı veya kredi kartı hizmetlerinden yararlanan gerçek veya tüzel kişiyi ifade eder. Esasında banka veya kredi kartının mülkiyetinin bu kartları çıkaran kuruma ait olması nedeniyle "banka veya kredi kartı hamili"nden söz edilmektedir.[351] TCK m. 245/1'de *"kart sahibi"* ve *"kartın kendisine verilmesi gereken kişi"* ifadelerine yer verilmiştir. BKKKK'da yer alan tanımlar dikkate alındığında TCK m. 245/1'de yer alan söz konusu ifadeler doğru değildir ve kavram kargaşasına, tereddütlere neden olmaktadır.[352] Zira "kart hamili" kartın sahibi olmayıp yararlanıcısıdır. Kartın sahibi yani maliki ise kartı çıkaran banka veya finans kuruluşudur.[353] Hükümde yer alan "kart sahibi" ifadesi yerine "kartın taşıyıcısı" ifadesi kullanılması önerilmişse de[354] bu ifade yerine "kart hamili" ifadesinin kullanılması daha doğru olur.

Banka ya da kredi kartının mutlaka bir banka tarafından çıkarılması zorunlu değildir. Kart çıkarmaya yetkili bir kuruluş tarafından çıkarılması da mümkündür.[355]

---

[350] Anlaşmanın içeriği hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. **REİSOĞLU,** s. 108-109.

[351] **REİSOĞLU,** s. 100.

[352] **ERDOĞAN,** s. 308.

[353] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 424.

[354] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 764, 766.

[355] 2464 sayılı Kanun'un faaliyet izni başlıklı dördüncü maddesinde bu durum şu şekilde belirtilmiştir:

"*MADDE 4 – Kartlı sistem kurma, kart çıkarma, üye işyerleri ile anlaşma yapma, bilgi alışverişi, takas ve mahsuplaşma faaliyetinde bulunmak isteyen kuruluşların Kuruldan izin almaları şarttır.*

Bu kuruluşların;

a) Anonim şirket şeklinde kurulması,

Banka kartlarının kart hamilleri bakımından en avantajsız yönünü paranın kişinin hesabından derhal alınması oluşturur. Bu nedenle kısa süreli dahi olsa kredi imkânı sunan kredi kartlarında olduğu üzere banka kartlarında kredi söz konusu olmaz.[356] Yani kart hamili banka kartlarıyla mevcut parasını kullanır.[357] Ancak mevduat hesabı sahibi ile banka arasında yapılan bir mevduat sözleşmesi gereğince, mevduat hesabı sahibinin hesabında para olmamasına karşın belirli bir limit dâhilinde kredi çekmesi mümkün olabilmektedir.[358]Banka kartlarının kullanımına ilişkin fikir vermesi için bakıldığında 2012 Aralık ayı itibariyle toplam banka kartı sayısı 91.263.042'dir.[359]

---

b) Kurucularının gerekli malî güç ve itibara sahip bulunması, işin gerektirdiği dürüstlük ve yeterliliğe sahip olması ve banka ortaklarında aranan diğer nitelikleri haiz olması,

c) Hisse senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması ve tamamının nama yazılı olması, tüzel kişi kurucuların yönetim ve denetimine sahip gerçek kişilerin kim olduğunun belgelenmesi,

d) Nakden ve her türlü muvazaadan arî olarak ödenmiş olan sermayesinin altı milyon Yeni Türk Lirasından az olmaması,

e) Ana sözleşmesinin bu Kanun hükümlerine uygun olması,

f) Bu Kanun kapsamındaki işlemleri gerçekleştirebilecek yönetim, yeterli personel ve teknik donanıma sahip olması, şikâyet ve itirazlarla ilgili birimleri oluşturması,

g) (d) bendinde belirtilen sermayenin yüzde beşi tutarındaki sisteme giriş payının Kurum hesabına yatırıldığına dair belgenin ibraz edilmesi, şarttır.

Kuruluşların bu Kanun kapsamındaki faaliyetlerinin kurumsal yönetim hükümlerine uygunluğunu sağlaması zorunludur.

Merkezi yurt dışında bulunan kartlı sistem kuruluşlarının Türkiye'de şube ya da kredi kartı sistemi kurmamak, kart çıkarmamak ve üye işyeri anlaşması yapmamak kaydıyla temsilcilik açmaları Kurulun iznine tâbidir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Kurumca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

[356] **DRURY/FERRIER,** s. 24.

[357] **YILMAZ,** Eyyüp, s. 13.

[358] **KURT,** s. 179-180.

[359] http://www.bkm.com.tr/istatistik/secilen_aya_ait_genel_istatistik.asp?Year=2012&Month=12&List=Listele

B. KREDİ KARTI

BKKKK m. 3/b.e'de kredi kartı; *nakit kullanımı gerekmeksizin*[360] *mal ve hizmet alımı veya nakit çekme olanağı sağlayan basılı kart veya fizikî varlığı bulunmayan kart numarası* şeklinde tanımlanmıştır. Kredi kartının üzerinde kabartma rakamlarla yer alan ve dörderli gruplardan oluşan 16 haneli kartın kimlik numarası, kartın tanıtıcı özelliklerinden birini oluşturur ve bu numaraların ilk altı numarası bankalara verilen kod numarasıyken, bu altı rakamı izleyen üç rakam kartın verildiği şubenin sabit numarasıdır. Bu üç numarayı takip eden beş rakam kart hamilinin şubedeki kart numarasıyken, on beşinci rakam kartın asli ya da ek kart olup olmadığını gösterir, on altıncı hane ise kontrol amaçlı bir rakamı oluşturur.[361] Kartın ön yüzünde kartı çıkaran kurumun ticaret unvanıyla amblemi, kartın geçerlilik numarası bulunur ve bu tarih, ay ve ait olduğu yıl olarak gösterilir. Örneğin 06/15 tarihli bir kredi kartı 2015 yılının 30 Haziran tarihine kadar geçerlidir. Yine kartın ön yüzünde örneğin Visa, Mastercard gibi kartın türünü belirleyen simgeler yer alır. Kart hamilinin ismi de kartın ön yüzünde yer alır ve firma kartlarında ise firma adı ve kredi kartını kullanacak kişinin adı bu bölümde yer alır. Akıllı kartlarda ise çip ön yüzdedir. Kredi kartlarının arka yüzünde imza bandı ve imza bandının üzerinde koyu kahverengi ya da siyah renkte manyetik bant bulunur. Bu manyetik bant içinde gözle

[360] Kredi kartı uygulaması ilk olarak Amerika'da 20. yüzyılın başlarında ortaya çıkmıştır ve hızlı bir şekilde yayılmaya başlamıştır. Bkz. **DRURY/FERRIER,** s. 4. Daha sonra zaman bakımından gecikmeli olsa da Avrupa'da yaygınlaşmıştır. Günümüzde ise tüm dünyada yaygın bir şekilde nakit olmaksızın ödeme aracı olarak kullanılmaktadır. Bkz. **ŞEN,** Bahri Başar: Kredi Kartından Doğan Hukuki İlişkilerin Sona Ermesi ve Sonuçları, Ankara 2010, s. 17.

[361] **BAYDEMİR,** Mehmet: Her Yönüyle Kredi Kartları, İstanbul 2004, s. 6.

görülmeyen ve özel kart makinelerinde okunabilen, kartın ön yüzündeki kabartılmış bilgilerin şifreli yazısı bulunur.[362]

Esasında m. 245'e bakıldığında ve bu hükmün lafzından hareket edildiğinde, suçun kredi kartının bizzat kullanılmasını gerektirdiği akla gelmekteyse de bu durumun BKKKK m. 3/b'de yapılan tanımla aşıldığı söylenebilir.[363] Bu tanımda dikkat edileceği üzere kredi kartı banka kartından farklı olarak, basılı kart veya fiziki varlığı bulunmayan kart numarası şeklinde tanımlanmıştır. Bu nedenle m. 245/1'de yer alan suçun işlenmesi için kredi kartının muhakkak fiziksel bir şekilde kullanımı zorunlu değildir. Yargıtay'ın uygulaması da bu yöndedir.[364] Fiziki anlamda kredi

[362] **ÇIRPAN,** Belgin: Kredi Kartları, Bursa 2000, s. 25-27.

[363] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6804.

[364] "*…şikâyetçiye ait kredi kartı bilgilerini öğrenen sanık, elektronik eşya alım satımı yapan bir şirketin internet sitesine girerek elektronik ortamda "mail order" yoluyla mal siparişinde bulunmuş ve mail order formlarına başkasına ait kredi kartı bilgilerini yazarak satıcı firmaya, şikâyetçinin hesabından ödeme yapılmasını sağlayıp kargoyla gönderilen malları teslim almıştır. Olayın ortaya çıkması üzerine banka; ödedikleri parayı suçun hareket unsuruna muhatap olan şirketin hesabından geri almışlar, bu suretle kredi kartı sahipleri maddi bir zarara uğramamışlardır. Sanıkların, elektronik ortamda veya telefonla alınacak mallar hakkında görülmeleri, ön bilgi almaları hazırlık hareketi olup suç; mail order yöntemiyle başkalarına ait kredi kartı bilgilerinin, mağdur olan satıcılara ulaşması ve buna dayanılarak malların gönderilmesi ile işlenip tamamlanmaktadır. Olayda, bankaların maddi varlığı olan kredi kartları fiziki olarak kullanılmamış, satıcı firma yetkilileri olan gerçek kişilerle görüşülüp bu bilgilerin doğru olduğu, kendilerine veya yakınlarına ait bulunduğu gibi bir takım hileli hareketlerle satıcılar yanıltılmamış olduğundan nitelikli dolandırıcılık suçunun unsurları gerçekleşmemiştir. Kişilere karşı hileli hareketlerde bulunulmadan, kredi kartları kullanılmadan bilişim sisteminden yararlanılarak kart bilgileri yazılıp mail order yöntemiyle alışveriş yapılarak satıp bedelinin, suçtan zarar gören şikayetçinin kredi kartı hesabından ödenmesinin sağlanması suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı TCK.nun 525/b-2 maddesine uygun bilişim sistemini kullanarak çıkar sağlama suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması,2-Kabule göre de; Başkasına ait kredi kartının, kart sahibinin rızası dışında kullanılarak yarar sağlanmasının suç tarihinden sonra yürürlüğe giren 5237 sayılı TCK.nun 245/1. maddesine uygun bulunduğu gözetilmeden yazılı şekilde aynı yasanın 158/l-f maddesiyle karşılaştırma yapılarak lehe yasanın belirlenmesi…"* Yargıtay 11. CD. E. 2007/849, K. 2009/14539, T. 24.11.2009 (www.kazanci.com); *"…5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu'nun 3/e maddesi uyarınca, "kredi kartının, nakit kullanımı gerekmeksizin mal ve hizmet alımı veya nakit çekme olanağı sağlayan basılı kartı veya fiziki varlığı bulunmayan kart numarasını" ifade etmesi ve sanıklar Ergin, Erkan ve Elveda'nın yakınına ait kredi kartını fiziki olarak ele geçirmeden sadece kredi kartı numarasını kullanarak bilişim sistemi üzerinden kontör satın alınması ve aynı sistem üzerinden başkalarına kontörlerin satılması eylemleri nedeniyle dava açıldığının anlaşılması karşısında; fiilin 5237 sayılı TCK'nın 245/1 ve 43. maddelerinde öngörülen zincirleme suretiyle banka ve kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunu oluşturacağı ve eylemde sahte oluşturulmuş veya üzerinde sahtecilik yapılmış bir banka veya kredi kartından söz edilemeyeceği gözetilmeden, aynı maddenin 3.*

kartı bulunmasa da işlemlerin finansal işlemlerin gerçekleştirilebilmesinde kullanılan bu numaralar "karta ilişkin hassas veri" olarak kabul edilir.[365]

Böylece kart çıkaran kuruluşların fiziki bir varlığı bulunmayan ancak kredi kartının hukuki sonuçlarını doğuran kart numaralarını oluşturabilmelerine imkân tanınarak teknolojik gelişmelere paralel şekilde elektronik ortamda yapılan alışverişler bakımından ayrı bir kart tipinin oluşturulabilmesine imkân tanınmıştır.[366] Bu nedenle sanal kartların kötüye kullanılmasına yönelik fiiller de TCK m. 245 kapsamında düşünülmelidir.

---

fıkrası ile uygulama yapılması…" Yargıtay 11. CD. E. 2008/12914, K. 2008/8887, T. 17.09.2008 (www.kazanci.com).

Yargıtay'ın benzer yönde vermiş olduğu diğer kararlar için bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2009/4463, K. 2009/6825, T. 03.06.2009 (www.kazanci.com); Yargıtay 11. CD. E. 2009/9860, K. 2009/11158, T. 05.10.2009 (**PARLAR,** s. 76-77); Yargıtay 11. CD. E. 2010/7788, K. 2010/11083, T. 13.10.2010 (www.kazanci.com); Yargıtay 11. CD. E. 2009/10354, K. 2010/414, T. 03.02.2010 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6858.); Yargıtay 11. CD. E. 2009/229225, K. 2010/11207, T. 14.10.2010 (www.kazanci.com); Yargıtay 11. CD. E. 2007/2782, K. 2007/5370, T. 23.07.2007 (**TAŞDEMİR,** s. 394.);Yargıtay 11. CD. E. 2010/20436, K. 2010/1118, T. 14.10.2010 (www.kazanci.com); Yargıtay 11. CD. E. 2008/8545, K. 2008/7632, T. 14.07.2008 (**TAŞDEMİR,** s. 383-384.)

Yargıtay TCK m. 245/1'in uygulaması bakımından BKKKK m. 3/e'yi dikkate alarak fiilin bu kapsamda düşünülmeyip banka aracı kılınmak suretiyle dolandırıcılık suçunu oluşturduğunun kabulünü hukuka aykırı bulmuştur. Bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2006/9085, K. 2009/6511, T. 27.05.2009 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6864.); Benzer yönde diğer kararlar için bkz. Yargıtay 11. CD, E. 2008/11610, K. 2008/13495, T. 16.12.2008 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6885-6886); Yargıtay 11. CD, E. 2006/3811, K. 2008/6336, T. 17.06.2008 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6878); Yargıtay 6. CD, E. 2001/10933, K. 2001/11095, T. 24.09.2001 (**EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 38).

Yargıtay'ın yine benzer bir durumu m. 245 kapsamında dğerlendirmeyip m. 244/4 kapsamında değerlendirdiği bir diğer kararı ise şu şekildedir:*"…sanığın şikayteçiye ait kredi kartı bilgilerini ele geçirip kendisine ait cep telefonu faturasını Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş'nin Web sayfasına girerek interaktif ortamda ödediğinin iddia ve kabul olunması karşısında, gerçek kişiye yöneltilen hile ve desise bulunmadığından yüklenen fiilin suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı TCK'nın 525/B-2 (5237 sayılı Yasanın 244/4) maddesinde öngörülen bilişim suçunu oluşturduğu gözetilmeden vasıfta hataya düşülerek banka vasi kılınarak nitelikli dolandırıcılık suçunu oluşturduğunun kabulü ile yazılı şekilde hüküm kurulması…"* Yargıtay 11. CD. E. 2007/8412, K. 2007/87, T. 23.01.2007 (**PARLAR/HATİPOĞLU,** C: 4, s. 3491).

[365] Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelik m. 4/1-ç'de karta ilişkin hassas veri, *"banka kartı veya kredi kartı üzerinde yer alan ve ele geçirilmesi durumunda finansal işlem gerçekleştirmede kullanılabilecek bilgi setini/setlerini ve ayrıca kart hamili doğrulamada kullanılan ve gizli kalması gereken PIN bilgisi"* şeklinde tanımlanmıştır. (Bkz. 26458 sayılı 10.03.2007 tarihli Resmi Gazete)

[366] BKKKK m. 3'ün gerekçesi, (bkz. http://www2.tbmm.gov.tr/d22/1/1-1147.pdf)

Sanal kart internet ortamında yapılan alışverişlerde güvenli olarak kullanılmak amacıyla üzerinde kartı çıkaran bankanın ve sistem sağlayıcı kuruluşun logosu bulunan bir kredi kartı çeşididir. Bu kartlar ana kredi kartına bağlıdır ve başlangıç limiti 0 TL olmakla beraber limiti kart hamili belirleyebilir. Bu kartların kart numarası ve güvenlik numarası bağlı olduğu kredi kartından farklı olduğu için daha güvenli bir alışveriş imkânı sağlar, manyetik şeridi ve chipi yoktur ve hamilinin üzerinde taşıması gereken bir kart değildir. Yalnızca çevrimiçi (online) olarak görüntülenebilen bir kart numarası olduğu için kayıp, çalıntı riski taşımaz. İnternet ortamı dışında fiziksel olarak kart kullanımını gerektiren alışverişlerde maddi varlığı olmadığı için kullanılmaz. Ayrıca bu kartla nakit avans kullanılma imkânı yoktur ve ek kart tahsis edilemez.[367]

"*Fizikî varlığı bulunmayan kart numarası*" şeklinde ifade yalnızca kredi kartları bakımından geçerlidir. Çünkü BKKKK'da banka kartlarının tanımında, kredi kartlarında olduğu gibi "*fiziki varlığı bulunmayan kart numarası*" ifadesine yer verilmemiştir. Bu nedenle banka kartları bakımından kart numarasının ele geçirilmesi yeterli olmamakta, fizikî varlığının da ele geçirilmesi ya da elde bulundurulması gerekir.[368] Örneğin internet bankacılığından yararlanabilmek için banka kartının üzerinde yer alan müşteri numarası, hamilin parolası ve internet bankacılığı şifresi girilmelidir. Burada kart fiziken fail tarafından kullanılmadığından Yargıtay suçu m. 245 kapsamında değerlendirmeyip;[369] bu durumu esasında m. 244/4 kapsamında değerlendirmesi gerekirken m. 142/2-e'de yer alan bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu kapsamında

[367] **KAYA,** Ferudun: Türkiye'de Kredi Kart Uygulaması, İstanbul 2009, s. 81-82.

[368] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6804.

[369] Değerlendirmenin TCK m. 245 kapsamında yapılması gerektiği yönünde bkz. **TAŞKIN,** s. 73.

değerlendirmektedir.[370] Ancak Yargıtay'ın fiili m. 244/4 kapsamında değerlendiren aksi yönde kararları da mevcuttur.[371] Bu konu hakkında, çalışmanın suçun benzer suçlarla olan ilişkisi bölümünde ayrıntılı bilgi verilecektir.

Kredi kartı ile banka kartının tanımındaki farklılık nedeniyle böyle bir sonuca gidilmesi adaletsiz sonuçlara götürebilecektir. Örneğin bir bilişim sistemine kredi kartının numarasının girilerek bir yarar elde edilmesi halinde m. 245/1, banka kartının numarasının girilmesi halinde ise m. 244/4 ya da m. 142/2-e uygulama alanı bulacaktır. Ancak bu her iki kart fiziken kullanılarak yarar elde edildiğinde ise her bir kart bakımından m. 245/1 uygulanacaktır. Görüldüğü üzere bu farklılık adil ve mantıklı bir tercih değildir. Ancak şu an itibariyle banka kartının fiziki olarak kullanılmaksızın yalnızca kart numarası kullanarak bankadan para çekilmesi mümkün değildir.

TCK m. 245/1'de başkasına ait bir banka veya kredi kartını, her ne suretle olursa olsun *"ele geçiren veya elinde bulunduran"* ifadelerine yer verildiğinden, maddi bir anlamda "ele geçirme veya elinde bulundurma"nın anlaşılabileceği, bu

---

370 *"…Sanığın internet bankacılığı hizmetinden yararlanan yakınanın şifresini elde ederek hesap bilgilerine ulaştıktan sonra, G. Bankası G. Şubesi'nde bulunan hesabındaki 5.800 YTL'yi oluşturduğu sahte kimliğe havale çıkarttığı, bu eyleminde sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirmenin söz konusu olmadığı anlaşıldığından… bilişim sisteminin kullanılması suretiyle işlenen hırsızlık suçunun, sanık tarafından yakınanın hesabından paranın başkası adına havale edilmesi anında tamamlandığı gözetilmeyerek, eylemin kalkışma aşamasında kaldığının kabul edilmesi, karşı temyiz olmadığından bozma nedeni yapılmamıştır…"* Yargıtay 6. CD. E. 2008/555, K. 2008/12249, T. 02.06.2008 (www.kazanci.com);

371 *"Sanıkların fikir ve eylem birliği içinde hareket ederek, sanık İbrahim Kurkutata adına Yapı Kredi Bankası Tarsus Şubesi'nde hesap açtırıp banka kartı düzenlendikten sonra katılan Mehmet İnan'a ait aynı bankanın Çemberlitaş Şubesi'ndeki hesabından, aynı kişinin "interaktif bankacılık şifresini" kullanarak internet aracılığı ile sanık İbrahim Kurkutata'nın banka hesabına para transferi yapıp ATM'den banka kartı ile çekmekten ibaret eylemlerinin, gerçek kişiye yönelmiş bir hile bulunmadığı cihetle 5237 sayılı TCK.nun 244/4.maddesindeki "bilişim" suçunu oluşturduğu gözetilmeden sabıkların "hırsızlık" (5237 sayılı TCK.nun 142/2 maddesi) suçundan mahkumiyetlerine karar verilmesi"* Yargıtay 11. CD. E. 2008/34, K. 2008/1801, T. 26.03.2008 (**ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA,** TCK Şerhi, s. 4684)

durumun aksinin savunulmasının ise -ve bu durum her ne kadar hükmün gerekçesinde hükmün banka veya kredi kartlarının hukuka aykırı olarak *"kullanılmasının"* önlenmesi için ihdas edildiği belirtilse de- "suçta ve cezada kanunilik" ilkesine aykırılık taşıyabileceği akla gelmektedir.[372] Ancak örneğin failin ele geçirdiği kredi kartıyla, kartı POS makinesinden geçirerek yapmış olduğu fiil ile kredi kartının üzerinde yer alan bilgilerin kullanılarak internetten alış veriş yapılması arasında bir fark yoktur.[373] Yargıtay da böyle düşünmektedir.[374] Aynı durum banka kartları için de söz konusudur. Banka kartının ele geçirilip bu kartla örneğin para çekilmesi ile yine kart üzerindeki bilgiler vasıtasıyla (mümkün olduğu takdirde) para çekilmesinin m. 245 kapsamında değerlendirilmeyip, m. 244 kapsamında değerlendirilmesi doğru değildir.

Kredi kartı çıkaran kuruluşla bu kuruluşlardan yetki alarak üye işyeri anlaşması yapan kuruluş ile üye işyerleri arasında imzalanan sözleşmeye "*üye işyeri sözleşmesi*" denir.[375] Kredi kartı sistemi üye işyeri olmak isteyen ticari işletmelerle önceden yapılan üye işyeri sözleşmesi uyarınca kart hamilinin ödemelerini bu kart aracılığıyla yapması[376] ve herhangi bir başka şart aranmaksızın üye işyerince bunun

---

[372] **KURT,** s. 130.

[373] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6805.

[374] Yargıtay sanığın haksız olarak elde ettiği kredi kartı hamilinin kart bilgilerini kullanarak internet üzerinden telefon faturasını ödemesi şeklindeki fil bakımından lehe kanunun tespitinin ETCK m. 525b/2 ile TCK m. 245/1 arasında olması gerektiğini belirmiştir. Yargıtay 11. CD. E. 2006/7564 E. 2009/4868 T. 27.04.2009 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6869-6870).

[375] **BAYDEMİR,** s. 94.

[376] Üye işyerlerinin yaptıkları üye işyeri sözleşmesi gereğince kredi kartı ile işlem yapıldığına dar işaretleri kart hamilince kolayca görülebilecek yerlere asmalarızorunludur. Yine kredi kartı ile işlem yaparken elektronik ya da mekanik cihazları kullanarak iki nüsha satış belgesi düzenlemek ve kart hamillerinin imzasını alarak bir nüsahasını kart hamillerine vermelidirler. Yapılan işlemin iptali szö konusu olduğunda ise satış belgesinin düzenlenmesinde olduğu gibi alacak belgesi düzenlenecektir. Ayrıca işlem yaparken kart hamillerinin kimliklerinin de kontrolü gerekldiri. Kredi kartı çıkaran kuruluş ise satış belgeleri bedellerini üye işyerlerine ödemesi gerekldir. Yapılan sözleşme gereğince

kabul edilmesi esası üzerine kurulmuştur. Kredi kartını çıkaran kurum bir taraftan kart hamili olmak isteyen kişilerle diğer taraftan mal veya hizmet sunan ticari işletmelerle üyelik sözleşmesi imzalar ve sistemi bu şekilde organize eder.[377] Kredi kartı çıkaran kurum ile kart hamili arasındaki ilişkinin; vekâlet akdi, istisna akdi özelliğini taşıyan bir iş görme sözleşmesi, alacak temliki ve garanti sözleşmesi olduğu şeklinde farklı görüşler ileri sürülmektedir. Ancak bu hukuki ilişkinin birden fazla edimin bir arada bulunduğu kendine özgü, *sui generis* bir sözleşme olduğu ve niteliğine uygun düştüğü ölçüde belli sözleşme türleri ile ilgili hükümlerin uygulanacağı söylenebilir.[378] Kart hamilinin gerçek bir kişi olması ile tüzel kişi olması arasında fark yoktur.[379]

Kart çıkaran kuruluş ile kart hamili arasında yapılan sözleşme ise kredi kartı üyelik sözleşmesidir.[380]

Kredi kartı kıymetli evrak[381] değildir.[382] Kredi kartı[383] sözleşmesinin kurulmasından sonra kredi kartı kurumunun harcama belgeleri tutarlarını ödemek ve

---

sözleşmede belirtilen oranda komisyon alabilirler. Bkz. **EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 19.

[377] **ÇEKER,** Mustafa: Kredi Kartı Uygulaması ve Özel Hukuk Açısından Kredi Kartının Hukuka Aykırı Kullanımı, Ankara 1997, s. 1.

[378] **REİSOĞLU,** s. 104.

[379] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6798.

[380] Bu sözleşmeyle kredi kartı çıkaran kuruluş kart hamiline kredi kartı vermeyi, belli dönemler halinde kredi kartı ile yapılan harcamalara ilişkin toplam borcu, son ödeme tarihini, son ödeme tarihinde ödenmesi gereken asgari tutarı ve diğer bilgileri içeren kredi kartı hesap bildirim cetvelini kart hamiline son ödeme gününden makul bir süre önce göndermekle yükümlüdür. Yine kart hamillerini kartın kullnılmasıyla ilgili diğer konularda yeterince bilgilendirmek ve kart hamillerine ve karta ilişkin gizli kalması gerekli bilgilerin gizliliğini sağlamakla mükelleftir. Kart hamiliyse kartı çıkaran kuruluşa kart bedelini ve kartın yıllık kullanım aidatını ve kredi kartı ile yaptığı harcamalara ait satış belgeleri bedellerini ödemekle yükümlüdür. Kart hamilinin kartın güvenliğini ve karta ilişkin şifre ve kodların gizliliğini sağlaması gereklidir. Ayrıca kendisine gelen hesap cetveline ilişkin olarak sözleşmede belirtilen süre içinde itirazda bulunma hakkına sahiptir. Bkz. **EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 20.

[381] 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu "kıymetli evrakın tanımı" başlığını taşıyan m. 645'te kıymetli evrak "*Kıymetli evrak öyle senetlerdir ki, bunların içerdikleri hak, senetten ayrı olarak ileri*

sistemin işleyişi için tüm bilgi ve gereçleri sağlamak,[384] üye işyerlerinin yükümlülüğü ise kredi kartını kabul etmek ve geçerliliğini kontrol etmektir.[385] Kredi

---

sürülemediği gibi başkalarına da devredilemez." şeklinde tanımlanmıştır. Bkz. 27846 sayılı 14.02.2011 tarihli Resmi Gazete

[382] Zira kıymetli evrakta alacaklılık hakkı doğuran bir borç senedi ya da bir ortaklık hakkı yahut ayni bir hak söz konusudur. Kredi kartında ise ne bir alacak hakkı ne de ortaklık hakkı vardır. Kıymetli evrakta senet borçluya ibraz edildikten sonra iade edilemez. Aksi halde borçlu ikinci defa ödeme yapmak zorunda kalır. Kredi kartında ise harcama sonunda kredi kartı hamile geri verilir. **REİSOĞLU,** s. 100-101; **BAYDEMİR,** s. 57; **YETİM,** Kredi Kartları ve Tüketici Kredileri, Ankara 1997, s. 108.

Yargıtay'ın görüşü de bu yöndedir. *"Esasen kredi kartı, adına düzenlenene istendiğinde ancak kimlik göstermek suretiyle üye iş yerinden nakit ödeme yapmadan alışveriş imkânı sağlayan veya kartı veren bankanın şubelerindeki ATM'lerinden şifresi de bilinmek kaydıyla nakit kredi sağlayan bir belge niteliğindedir. Kredi kartının bu iki ayrı fonksiyonu gözetildiğinde, kartı her elinde bulunduranın salt kartla yetinerek ondan faydalanmasının mümkün olmayacağı ve bu nedenle yukarıda açıklanan yasal düzenlemelerde ifadesini bulan değerli kâğıtlardan sayılamayacağı dikkate alınmadan mahkemece, kredi kartının değerli kâğıt niteliğinde olduğunun benimsenmesi de doğru bulunmamıştır."* Bkz. Yargıtay 11. HD.'nin 2000/8055 E. 2001/721 k. 02.02.2001(www.kazanci.com)

[383] Kredi kartları 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun'a 4822 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun m. 16 ile eklenen m. 10/A uyarınca eklenerek, bu yasa kapsamına alınmıştır. (25048 sayılı 14.03.2003 tarihli Resmi Gazete)

[384] **REİSOĞLU,** s. 104.

[385] **EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 19. Yargıtay 11. CD.'nin 2002/11255 E. 2002/8921 K. 13.11.2002 tarihli kararında kredi kartının kimlik kontrolü yapılmaksızın bir yerde alış veriş yaparken kullanılmasında kendisine ait olduğunu belirterek kredi kartıyla iki kez alış veriş yapılmasını ETCK m. 504/3 ve 80. maddelerindeki zincirleme dolandırıcılık suçunu oluşturduğu yönünde karar vermiştir. *"...İş Bankası Saruhanlı Şubesinde güvenlik görevlisi olarak görev yapan sanığın şikâyetçi adına düzenlenen kredi kartını ve şifresini haksız olarak ele geçirerek ATM'den bir kez para çektiği ve aynı kredi kartı ile iki kez de alışveriş yaptığı anlaşılmasına göre, ATM'den para çekme eyleminin TCK'nın 525/b-2 maddesindeki bilişim suçunu, kendisine ait olduğunu bildirerek kredi kartıyla iki kez alışveriş yapma eyleminin de aynı yasanın 504/3 ve 80.maddelerindeki zincirleme dolandırıcılık suçunu oluşturduğu, suç tarihi itibariyle bilişim suçunda 46166 sayılı yasanın uygulanması ve dolandırıcılık suçundan da mahkûmiyetine karar verilmesi gerektiği gözetilmeden, ATM'den para çekme fiili meskût bırakılıp, alışveriş yapmak fiilinin de nitelendirilmesinde hataya düşülerek TCK'nın 525/b-2, 80 maddeleri uygulanmak suretiyle mahkûmiyetine karar verilmesi..."* Yargıtay 11. CD.'nin 2002/11255 E. 2002/8921 K. 13.11.2002 (**KURT,** s. 205).

"...Sanıkların ATM cihazında önceden hazırladıkları tertibatla bankamatik kartının makinasında sıkışmasını sağlayıp, banka görevlisi ile telefonla görüştürdükleri intibaını uyandırarak yaptıkları hile ile şikâyetçiden kartın şifresini öğrenip bu yolla ele geçirdikleri şifre ve kartla bankamatikten para çekmekten ibaret fiillerinin de banka vasıta kılınarak dolandırıcılık suçu niteliğinde kabulü ve aynı kartla alışveriş yapmaları suretiyle oluşan dolandırıcılık suçuyla bütünlük ve teselsül oluşturduğu ve bu suçtan da mahkûmiyetlerine karar verildiği gözetilmeden bu fiil ayrıca bilişim suçu kabul edilerek TCK'nın 525/b-2 maddesiyle hüküm tesisi..." Yargıtay 11. CD.'nin 2002/7863 E. 2002/6224 K. 24.06.2002 (**KURT,** s. 224-225).

"...sanığın, 12.02.2001 tarihinde yaptığı alışverişte haksız olarak ele geçirdiği kredi kartını kullanması eyleminin TCK'nın 504/3 madde ve bendine uygun dolandırıcılık suçunu ve ATM cihazından 16.02.2001 tarihinde birden fazla para çekmekten ibaret eyleminin ise TCK'nın 525/b-2 ve 80 maddelerinin uygulanmasını gerektiren teselsül eden bilişim suçunu oluşturduğu gözetilmeden..." Yargıtay 11. CD.'nin 2002/9965 E. 2003/6259 K. 29.09.2003 (**KURT,** s. 225).

"…Sanığın, ATM makinesinden parasını çekmeğe gelen şikâyetçinin yanına gelip kalabalığın fazlalığını ve yardım edeceğini söyleyerek mağduru kandırmak suretiyle onun zımni rızasını alarak hileli hareketlerle makinede takılı bulunan banka kartında işlem yaptığı, şikâyetçinin hesabındaki 70.000.000 lirayı kendisinin yararlanabileceği başka bir hesaba havale edip şikâyetçiye hesabında para bulunmadığını söyleyerek kartı iade ettiğinin anlaşılması karşısında eylemin TCK'nın 504/3 maddesinde öngörülen dolandırıcılık suçunu oluşturduğu gözetilmeden, suçun nitelendirilmesinde yanılgıya düşülerek yazılı şekilde hüküm tesisi…" Yargıtay 11. CD.'nin 2003/13286 E. 2003/9137 K. 11.12.2003 (**KURT,** s. 227).

"Sanığın, sahte oluşturulan kredi kartlarıyla alış veriş yaparak haksız menfaat sağlamaktan ibaret eylemlerinin, suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı yasanın 504/3 maddesinde öngörülen banka aracı kılınmak suretiyle dolandırıcılık ve karar tarihinde yürürlükte bulunan 5237 sayılı Yasanın 245 maddesinde öngörülen kredi kartlarının kötüye kullnılması suçlarını oluşturacağı cihetle 5252 sayılı Türk Ceza Kanunun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 9/3 maddesi uyarınca buna göre uygulamalı karşılaştırma yapılması gerektiği gözetilmeden, 765 sayılı Yasanın 504/3 maddesi ile 5237 sayılı Yasanın 158/1-f maddesi hükümlerinin karşılaştırılarak yazılı şekilde mahkûmiyet hükmü kurulması… Sanığın, şikayetçile Murat Altay, İlyas Süreyya Pars ve Vedat Tatarer'e ait kredi kartlarından üretilmiş sahte kredi kartlarıyla üye işyerlerinden alışveriş yapması eylemlerinde adı geçen kart hamillerinin suçun mağduru olduğu ve idiianamede de 3 ayrı hüküm kurulması talep edildiği halde, üye işyerlerinin suççun mağduru kabnul edilerek 5237 sayılı Yasanın 158/1-f maddesinin 4 kez uygulanması…" Yargıtay 11. CD, E. 2006/4491, K. 2006/6292, T. 03.07.2006 (**YALVAÇ,** Gürsel: Karşılaştırmalı – Gerekçeli İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Ankara 2008, s. 1375).

"…Mağdura ait kredi kartını ele geçirerek bununla alışveriş yapan sanığın eyleminin 765 sayılı TCY'nin 504/3.maddesine uyan suçu oluşturduğu gözetilmeden, yazılı biçimde uygulama yapılması, sanığın çaldığı kredi kartı ile yaptığı alışverişlerin tarihlerini gösteren liste ilgili Bankadan getirtilerek sonucuna göre, 765 sayılı TCY'nin 80.maddesinin uygulama koşullarının tartışılması gerekirken, eksik inceleme ile hüküm kurulması, … uygulamaya yeri bulunmayan 765 sayılı Yasanın 522/1 maddesiyle cezanın arttırılması…" Yargıtay 6. CD, E. 2005/15800, K. 2005/9750, T. 07.11.2005 (**PARLAR/HATİPOĞLU,** C: 4, s. 3492).

"…Sanıkların, oluşa uygun olarak sübutu kabul edilen önceden hazırladıkları tertibatla şikâyetçilere ait bankamatik kartlarının ATM makinesine sıkışmasını sağlayıp, yine ATM kabinine monte ettikleri, içinde cep telefonu bulunan duvar tipi telefonu arayıp, kendisini banka görevlisi olarak tanıtıp kartı iptal edeceği bahanesi ile bankamatik kartının şifresini de öğrenip, ATM makinesinden ayrılmalarını müteakip hile ve desiselerle ele geçirip şifresini öğrendikleri bankamatik kartlarıyla para çekmekten ibaret eylemlerinin 765 Sayılı TCK.nun 504/3. (5237 Sayılı TCK.nun 244/1)maddesinde yazılı suçu oluşturduğu gözetilmeden, bilişim suçu kabul edilerek yazılı şekilde hüküm kurulması…" Yargıtay 11. CD, E. 2006/2696, K. 2006/7334, T. 20.09.2006 (www.kazanci.com). Yargıtay yine aynı şekilde gerçekleşen bir diğer kararında fiilin ETCK m. 504/3 (TCK m. 245/1) kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği hususunun üst dereceli Ağır Ceza Mahkemesine ait olduğuna karar vermiştir. Bkz. Yargıtay 11. CD, E. 2008/2132, K. 2009/7553, T. 15.06.2009 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6872); Benzer yönde verilen diğer bir kararlar için bkz. Yargıtay 11. CD, E. 2006/5493, K. 2006/7673, T. 02.10.2006 (**YALVAÇ,** s. 1375).

POS kullanımının ardından tüm bilgiler ve harcama miktarı sözleşme imzalayan bankaya giitiğinden, harcama belgeleri üye işyerlerince belli süre boyunca saklanmaktadır. Ödeme ise üye işyerine belge ibraz edilmeden yapılmaktadır. Ancak kredi kartı ile ihtilaf çıkması durumunda kart sahibinin harcamaya itiraz etmesi halindeimzalı harcama belgesi önce sözleşme tarafı bankaya, oradan da kredi kartını çıkaran bankaya gönderilir. Bkz. **REİSOĞLU,** s. 103.

kartları banka ve kendisine kart verilen kişi arasında yapılan sözleşme uyarınca[386] kişinin bankanın belirli koşullarla sağladığı kredi olanağını kullanmasını sağlayan araçtır.[387]

Banka veya kredi kartları şekil bakımından belli boyutlarda çıkarılan plastik kartlardan ibarettir.[388] Bu kartların arka yüzünde genellikle çeşitli bilgilerin korunduğu manyetik kart bulunmaktadır. [389] Plastik kartların içinde değerlendirilen kredi kartları bakımından[390] kredi ilişkisini belirlemek amacıyla bir dönem "kredili kredi kartı" ifadesi dahi kullanılmıştır. Kredi kartında, "kredi" ifadesinin kullanılmasının esasını genel olarak bir kimseye duyulan güven ve itibar oluşturur.[391] Zira "kredi", bir kimsenin başkaları üzerinde yarattığı güven olarak tanımlanır.[392] Kredi kartı çıkaran kuruluşça hamile bir limit tahsis edildiği için, kart hamili bankalar nezdinde ve piyasada itibar görür.[393]

Çek kartı, kredi kartı kapsamı içinde düşünülmemelidir. Çek kartı da kredi kartı gibi alışverişlerde nakit ödenmeksizin alışveriş imkânı sağlar. Ancak, çek kartı yalnızca düzenlenecek çek yaprağı ile birlikte kullanılabildiğinden farklı bir özelliğe sahiptir. Uygulamada bazı çeklerin karşılıksız çıkabilmesi ihtimali nedeniyle olumsuz etkilenen çek kullanımını, bu etkiden kurtarabilmek amacıyla bankalar çekle işleyen hesap açtıkları müşterilerinin belirli bir limit dâhilinde düzenleyecekleri

[386] Bu sözleşme hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. **REİSOĞLU,** s. 103.

[387] Bkz. TCK m. 245'in gerekçesi.

[388] **ÇEKER,** Kredi Kartı Uygulaması, s. 34.

[389] **YILMAZ,** Eyyüp, s. 8-9.

[390] **DURRY/FERRIER,** s. 5.

[391] **TEOMAN,** s. 6-7.

[392] **YILMAZ,** Ejder: Hukuk Sözlüğü, Ankara 2005, s. 717.

[393] **ÇIRPAN,** s. 86.

çek tutarının bankanın garantisi altında ödeneceğini taahhüt etmek zorunda kalmışlardır. Hangi, çek keşidecisinin bankanın ödeme garantisi çerçevesinde çek düzenleyebileceğini ispat amacıyla müşteri adına düzenlenen karta "çek kartı" adı verilir. Çekle ödeme yapmak isteyen kişi, bu kartı karşı tarafa ibraz ederek çekin kabul edilmesini sağlar. Burada ödeme aracı çek kartı değil, çek yaprağıdır. Oysa kredi kartı tek başına ödeme aracı niteliğindedir ve bu nedenle de çek kartı, kredi kartı kapsamında düşünülmemelidir.[394]

Her ne kadar kredi kartı hamilinin vadesinde tüm borcunu ödemesi halinde hiç faiz tahakkuk etmeyeceği için, banka ile kart hamili arasında bir kredi ilişkisinin söz konusu olmayacağı, yalnızca harcamaların taksitlendirilmesi halinde krediden söz edilebileceği ileri sürülmüş olsa da; bankanın müşterisine belli bir limit içinde kredi kartı vermesiyle banka ile kart hamili arasında Bankalar Kanunu açısından gayri nakdi kredi ilişkisi doğar. Banka kart hamilinin belirli bir limite kadar yapacağı harcamaları ödemeyi garanti eder ve yapılan bu harcamaların bankaya ödenmemesi ihtimali, bankanın riskini oluşturur. Kart hamilinin kredi kartını kullanarak harcama yaptığı durumda bankanın harcama tutarını kart hamili adına üye işyerine ödediği durumda gayri nakdi kredi,[395] nakdi krediye dönüşür.[396]

Kredi kartı ile işlemde işleme katılan tarafların sayısına göre "iki taraflı sistem", "üç taraflı sistem" ve "karma sistem" olmak üzere üç çeşit kredi kartı

[394] Ayrıntılı bilgi için bkz. **ÇEKER,** Kredi Kartı Uygulaması, s. 34-35.

[395] **ŞEN,** s. 29; **KAYA,** s. 40.

[396] **REİSOĞLU,** s. 100.

sistemi vardır.[397] Bu sistemlerin birbirinden ayırt edilmesi kredi kartlarının kötüye kullanılması bakımından kredi kartının tespit edilebilmesi için gereklidir.[398]

İki taraflı sistemde kredi kartı çıkaran kuruluş yalnızca kendi müşterilerine kart vererek, sadece kendi müşterilerine nakit ödeme yapılmaksızın mal ve hizmet alma olanağı sağlar.[399] Burada anlaşılacağı üzere biri mal ve hizmet sunan ve aynı zamanda müşterilerine kredili alış veriş imkânı sağlayan kart üreten ticari işletme; diğeri ise bu hizmetten yararlanan müşteri olmak üzere iki taraf vardır.[400] Bu sistemin amacı işyerlerinin mal veya hizmetlerini vadeli satmaları durumunda alıcının hak ve yükümlülüklerinin sağlanması, yani müşteri hesabının yakından takip edilmesidir.[401]

Kredi kartı çıkaran kuruluşlarca kredi kartının tek bir yerde değil birden çok yerde kullanılması amacıyla üç taraflı sistemin temelleri atılmıştır.[402] *Üç taraflı sistemde*, iki taraflı sistemde olduğu üzere ticari işletme tarafından kart üretilmemektedir. Kredi kartını üreten kredi kartlı sistem kuruluşu ya da aralarındaki lisans sözleşmesi uyarınca kart çıkarma yetkisine sahip banka sisteme dâhil olmaktadır. Burada kredi kartını çıkaran kurum, müşterileri tarafından yapılan harcama bedelini ticari işletmeye ödeme garantisi vererek üzerine rizikoyu alır.[403] Bu

---

[397] **KELLER**, Alfred: Kreditkarten, Diessenhofen 1981, Kreditkarten, Diessenhofen 1981, s. 21-23.

[398] **KILIAN,** Wolfgang/**HEUSSEN,** Benno: Computerrechts-Handbuch Informationstechnologie In Der Rechts- Und Wirtschaftspraxis, 26. Ergänzungslieferung 2008, Rn 121.

[399] Bu kartlara müşteri kartları da denilmektedir. Bkz. **HÖFLICH,** Peter/**WELLER,** Frank, Strafrecht Scnell Erfasst, Heidelberg 2005, s. 217.

[400] **KUNTALP,** Erden: "Kredi Kartının Hukuki Yapısı",BKM A.Ş. Hukuki Açıdan Banka ve Kredi Kartları Sempozyumu, 11-13 Ekim 1996, s. 7; **TEOMAN,** s. 46-47; **YILMAZ,** Eyyüp, s. 17-18.

[401] BKKKK m. 2'nin gerekçesi (bkz. http://www2.tbmm.gov.tr/d22/1/1-1147.pdf).

[402] **BAYDEMİR,** s. 1.

[403] **ÇEKER,** Kredi Kartı Uygulaması, s. 8-11; **YILMAZ,** Eyyüp, s. 19-21;**TEOMAN,** 47-49.

sistem kredi kartlarının kötüye kullanılması bakımından bir kredi kartı olarak değerlendirilir.[404] Ancak uygulamada Avrupa ve Türkiye'de bankalar ve diğer kuruluşlar kendi adlarına kredi kartı çıkartmak yerine, uluslararası markalı kredi kartı şirketleri ile lisans sözleşmeleri imzalayarak bu sözleşmeye dayanarak o şirketlere ait kredi kartları ihraç ederler. Yine uygulamada devreye Bankalararası Kart Merkezi ve kart kabul eden bankanın girmesiyle birlikte işlemde taraf sayısı beşe çıkmaktadır. Genişletilmiş üç taraflı sistem de bu şekildedir.[405] Üye işyerine POS terminalini koyan bankadan başka bir bankanın kredi kartının kullanılması durumunda da dörtlü ilişkiden bahsedileceği; kredi kartı ile kartı çıkaran bankanın ATM'sinde işlem görülmesi durumunda ise örneğin para çekilmesi ya da diğer bankacılık işlemlerinin yapılması durumunda yalnızca iki kişiyi bu durumun ilgilendirdiği söylenebilir.[406]

"İki taraflı sistem" ve "üç taraflı sistem" arasındaki yapısal farklılık her iki grup kredi kartının hukuk düzeninin farklı olması sonucunu doğurur.[407] Bu nedenle "iki taraflı siteme" dahil olan kartlar, banka veya kredi kartlarının özelliklerini taşımadığı için BKKKK'nın kapsamı dışında tutulmaktadır.[408] Bu kartlar sınırlı kullanım amaçları ve yapıları da dikkate alındığında,[409] gerçek anlamda kredi kartı

---

[404] **KILIAN/HEUSSEN,** Rn 122.

[405] **ÇEKER,** Kredi Kartı Uygulaması, s. 8-11; **YILMAZ,** Eyyüp, s. 19-21; **TEOMAN,** 47-49.

[406] **REİSOĞLU,** s. 103.

[407] **KUNTALP,** s. 7.

[408] BKKKK m. 2'nin gerekçesi (bkz. http://www2.tbmm.gov.tr/d22/1/1-1147.pdf)
BKKKK m. 2 ise şu şekildedir:
"Kapsam

MADDE 2 – Kartlı sistem kuran, kart çıkaran, üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar ile üye işyerleri ve kart hamilleri bu Kanun hükümlerine tâbidir.

Kendi işyerleri ile sınırlı olmak üzere, mal veya hizmetlerin vadeli satışı ile alıcının borç alacak durumunun izlenmesi amacıyla kart çıkaran veya sistem oluşturan veya herhangi bir kredilendirme işlemi yapılmaksızın veya hesaba bağlı olmaksızın önceden belirlenen bir tutarla sınırlı olmak üzere kart düzenleyen gerçek veya tüzel kişiler bu Kanun hükümlerine tâbi değildir."

[409] **YILMAZ,** Eyyüp, s. 152.

sayılmadığından[410] bu kartların kötüye kullanılmaları halinde TCK m. 245 hükmü uygulama alanı bulamaz.[411] Bu nedenle, BKKKK'da yer alan banka kartı ve kredi kartı tanımının kapsamına girmeyen araçlar bakımından bu suç uygulama alanı bulamaz. Örneğin şirketler tarafından çalışanlarına yemek yemeleri için verilen kartlar da bu kapsamda düşünülmelidir.

Karma sistemde mal ve hizmet sunan birden fazla şirket aralarında anlaşma yaparak kendi işyerlerinde kullanılmak üzere kredi kartı çıkarırlar. Çıkarılan kredi kartı, anlaşmaya taraf olan tüm işyerlerinde geçerli olur. Ancak sisteme katılan işyerleri diğer işyerleri tarafından çıkarılan kartları da kabul eder. Bu sistemin en belirgin özelliğini kredi kartının mal veya hizmet sunan ticari işletmeler tarafından çıkarılmasına karşın, kartı çıkaran kuruluşun yanı sıra diğer işletmelerde de kullanılabilmesi oluşturur.[412] Bu nedenle karma sistemin hem iki taraflı sisteme hem de üç taraflı sisteme benzediği söylenebilir.[413]

Kredi kartlarının da mülkiyeti banka kartlarında olduğu gibi kredi kartını çıkaran banka veya finans kurumuna aittir. Kredi kartları belirli bir kredi limiti dâhilinde yurt içindeki ve/veya yurtdışındaki üye işyerlerinden mal veya hizmet satın alınmasında ve otomatik para çekme makinelerinden nakit para çekme işlemlerinde kullanılır.[414]

---

[410] **AÇIKGÜL,** Emine/**AÇIKGÜL,** Hacı Ali: Teori ve Uygulamada Kredi Kartı Sözleşmeleri, Ankara 2007, s. 27.

[411] Alman içtihatlarında da iki taraflı sistem kredi kartlarının kötüye kullanılması kapsamında değerlendirilmemektedir. Bkz. **Rechtsprechung, BGH, Urteil vom 12.05.1992 - 1 StR 133/92,** Neue Zeitschrift für Strafrecht, 1992, Heft 9, s. 437; **KÜHL,** s. 1323.

[412] **ÇEKER,** Kredi Kartı Uygulaması, s. 12; **TEOMAN,** s. 49-50; **YILMAZ,** Eyyüp, s. 22-23.

[413] **KILIAN/HEUSSEN,** Rn 126.

[414] **YILMAZ,** Eyyüp, s. 10.

Kredi kartının en temel özelliği, mal veya hizmet alımında, hamiline, alışveriş tarihi ile kredi kartı faturasının son ödeme tarihi arasında faizsiz kredi kullanımı sunmasıdır.[415] Kredi kartlarının kullanılması giderek artmış ve bu artış beraberinde bazı problemleri de getirmiştir.[416] Örneğin kredi kartları artık yalnızca kredi sağlayan bir araç olmaktan çıkıp, BKKKK'nın genel gerekçesinde de belirtildiği üzere taksitli satışlarda, mal ve hizmet sağlayan sigorta ve benzeri hizmet sağlayan araçlar halini almıştır. Başlangıçta itibar aracı olarak kullanılmaya başlayan kredi kartı artık neredeyse kart hamillerince borç ödeme aracı olarak kullanmaya dönüşmüştür. Böylelikle kartla ödemenin esas amacı olan nakit ödemeksizin mal veya hizmet almak, faturasız ve belgesiz hizmet alma ve vermeyi önlemek, yerini yalnızca borçlanma aracı olmak niteliğinine bırakmıştır. Böylece kredi kartlarıyla yapılan ödemelerin zamanında ödenememesi, kart hamilinin altından kalkamayacağı faizlerle karşı karşıya kalması gibi durumlarla karşı karşıya kalınabilinmektedir.[417] Özellikle de elektronik ticaretin gelişimiyle birlikte kredi kartı kullanımı oldukça yoğunlaşmıştır.[418]

Kredi kartı sektöründeki gelişmelerle birlikte, kredi kartı piyasasındaki rekabet artmaktadır ve müşterilerin kullanımına sunulan ürünler gittikçe çeşitlenmektedir. Bankalar, müşteri sadakatini kazanmak amacıyla ve müşteri lehine çeşitli avantaj sağlayan yeni ürün arayışlarına girmeleri neticesinde "Co-Branded"

---

[415] **ÇEKER,** Kredi Kartı Uygulaması, s. 33; **EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 14; **YILMAZ,** Eyyüp, s. 10.

[416] **MOLAN,** Mike/**LANSER,** Denis/**BLOY,** Duncan: Bloy and Parry's Principles of Criminal Law, London 2000, s. 365.

[417] **DONAY,** Bankacılık, s. 160.

[418] **DEĞİRMENCİ,** "Ceza Hukuku Açısından", s. 598.

(Ortak Kart) kartları üretmeye başlamışlardır.[419] Bu kartlar, mal üreten veya hizmet sunan işletmelerin bankalarla ortaklaşa çıkarttıkları ve diğer kredi kartlarının taşıdığı tüm özelliklere sahip olan ve hamiline ek bazı avantajlar sağlayan kart çeşididir. Bu kartlar kredi kartı ile aynı özelliklere sahiptir ve kart yüzeyinde, banka, kart sistemi sağlayıcısı ve diğer kuruluşun logo ya da isimleri bulunmaktadır.[420] Bu kartları iki taraflı sistem içinde değerlendirilen diğer mağaza kartlarından[421] ayıran en önemli özelliği ise kartın hamili tarafından yalnızca ticari işletmenin şube ya da mağazalarında kullanılmayıp, dünyada kartlı ödeme yapılabilen her yerde geçerli ve yaygın kullanım özelliği olan kart olması oluşturur.[422] Örneğin *Boyner Holding* ve *Akbank* işbirliğinde geliştirilen; Akbank'ın çıkartmış olduğu Axess kredi kartının tüm özelliklerini taşıyan "Fish" bu kartlara örnek olarak gösterilebilir. Bu kart kullanıcısına Boyner Mağazalarında ayrıcalıklar ve alışveriş yaparak çekilişlere katılma hakları ve ayrıca kullanıcısına ekstra avantajlar kazandırmaktadır.[423]

Kredi kartları kart hamillerine sunulan edime göre ikiye ayrılır: ilki her ne kadar zamanla sınırlı kullanım alanı kalksa da hamiline kartı belli bir konuda kullanım hakkı veren gezi ve dinlence kartları; ikincisi ise değişik hizmet ya da mal sunan çok sayıda işyerinde ve farklı ülkelerde dahi kabul edilen Visa, Diners Club,

[419] **KAYA,** s. 79; **YILMAZ,** Eyyüp, s. 153-154.

[420] "Affinity" kartlar ise ortak kart programlarından biridir. "Affinity" kartlar kart sahibine bir avantaj sağlamak yerine, kartı çıkaran banka tarafından kart sahibinin üyesi bulunduğu ya da gönül bağı kurduğu kurum veya kuruluşa yapılan işlemler üzerinden bir komisyon ödenmesi işlevi görür. Dernek, vakıf, spor kulübü veya hayır kurumu gibi sosyal bir amacı olan kuruluşlar için bu kart programları kullanılmaktadır. Örneğin Türkiye'de bankalar tarafından çeşitli üniversite mezunlarına, bazı derneklere ve spor kulüplerine bu kartlar çıkarılmıştır. Ayrıntılı bilgi için bkz. **YILMAZ,** Eyyüp, s. 153-154; **KAYA,** s. 80-81

[421] Bir banka isminin kart üzerinde yer almadığı, yalnızca mağazalar tarafından çıkarılan bu kartlar kart hamillerine özel indirim ve taksit imkânı sağlar. Bu kartların çıkarılmasındaki amaç müşteri sadakatini sağlama, satış artırma, daha fazla kar sağlama, rekabet avantajı elde etme, tanınan bir marka olma, müşterilere ek olanaklar sunma ve müşteri veri tabanına sahip olma gibi hususlardır. Ayrıntılı bilgi için bkz. **YILMAZ,** Eyyüp, s. 161-163.

[422] **YILMAZ,** Eyyüp, s. 14; Bkz. **KAYA,** s. 80.

[423] http://www.fishcard.com.tr/sss.htm

Mastercard, American Express gibi evrensel kartlardır.[424] Yapılan bir diğer ayrım, kartın gördüğü işlev yönünden yapılan, kredi sağlama amacı ağır basan kartlar (örneğin iki taraflı sistemde olduğu gibi) ve ödeme amacı ağır basan kartlardır. Ancak bir kredi kartının yalnızca kredi niteliğinin bulunması ya da yalnızca ödeme aracı niteliğinin bulunması düşünülemediğinden, artık bu ayrımın günümüzde önemi kalmamıştır.[425] Kredi kartı ile işlemde, işleme katılan tarafların sayısına göre yapılan ayrıma büyük ölçüde benzer olan bir diğer ayrım ise ilki bizzat mal satan ya da hizmet sunan işletmeler tarafından çıkarılan kartlar, ikincisi doğrudan doğruya kredi kartı sisteminden kazanç sağlamayı amaçlayanlar tarafından çıkarılan kartlar olmak üzere, kredi kartı çıkaran kurumun gelir kaynağına göre yapılan ayrımdır.[426]

Kredi kartlarının kullanımına ilişkin fikir vermesi için bakıldığında 2012 Aralık ayı itibariyle toplam kredi kartı sayısı 54.342.148'dir.[427] Bu sayı Türkiye'de kredi kartı kullanımının ne kadar fazla olduğunun bir göstergesidir ve bu sayıya paralel olarak kredi kartları ile işlenen suçların da çeşitli işlenme şekilleriyle birlikte giderek artması ile karşı karşıya kalınmaktadır.[428] Tüketici kredi pazarındaki gelişim ve banka ve müşterilerinin arasındaki kişisel ilişkinin azalması sonucunda bu kartların kötüye kullanımına yönelik fiiller artmıştır.[429]

---

[424] **KELLER,** s. 23-24.

[425] **İŞGÜZAR,** Hasan: Banka Kredi Kartı Sözleşmeleri, Ankara 2003, s. 47.

[426] Ayrıntılı bilgi için bkz. **TEOMAN,** s. 55-57; **İŞGÜZAR,** s. 47-48.

[427] http://www.bkm.com.tr/istatistik/secilen_aya_ait_genel_istatistik.asp?Year=2012&Month=12&List=Listele

[428] **EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 16.

[429] **DRURY/FERRIER,** s. 15.

Nakit taşıma sıkıntısının bertaraf edilmek istenmesi,[430] kredi kartlarıyla yapılan ödemelerde ödeme tarihinin ileriye atılabilmesi, taksitlendirme[431] ya da erteleme gibi imkânlardan yararlanılabilmesi, nakit sıkıntısı yaşayan dar gelirli kesim için kredi kartlarının ödemelerin ertelenmesinde imkân sunması gibi hususlar da kredi kartlarının kullanımının giderek yaygınlaşmasını ve tercih edilmesini sağlamaktadır.

Kart hamilinin kredi kartını kullanması alışveriş tutarında komisyon, fark, vb. gibi herhangi bir ilavenin yapılmasına neden olmaz. Kart hamili bu alış verişi nakit yapsaydı ne ödeyecekse, kredi kartıyla yapılan ödemede de aynı miktarı öder. Üye işyeri, kart hamiline sunduğu mal veya hizmetin bedelini daha önceden anlaştığı kredi kurumundan tahsil eder. Kart hamili ise kredi kartı kullanarak yaptığı harcama tutarlarını, her ayın sonunda kendisine gönderilen hesap cetvelinde yazılı olan son ödeme tarihine kadar kredi kurumuna öder. Kart hamili bu ödemeyi yaparken kural olarak alışveriş tutarı neyse onu öder. Ancak bazı hallerde taksitli ödeme yaptığı ya da nakit para çektiği hallerde banka tarafından tespit edilen oranda faiz öder.[432] Belirtilen bu hususlar sebebiyle kredi kartları, hem mal ve hizmet ödemeleri hem de kart hamiline kredi olanağı sağlayarak çifte hizmet sunar. Kredi kartları rahatlığı, nakit para taşımanın risklerinin bertarafı gibi olumlu özellikler taşır.[433]

Kredi kartının, ilki, kredi kartıyla ödeme yapmayı kabul eden üye işyerlerinden nakit ödeme yapılmaksızın mal veya hizmet satın alınabilmesi, ikincisi

---

[430] **BUSER,** s. 24.

[431] **ATAMER,** "Kredi Kartının" s. 993; **AÇIKGÜL/AÇIKGÜL,** s. 30.

[432] **ÇEKER,** Kredi Kartı Uygulaması, s. 1-2.

[433] **YILMAZ,** Eyyüp, s. 11; **EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 13-14.

ise kolay kredi kullanma imkânı olmak üzere iki işlevinin olduğu söylenebilir.[434] Kredi kartının nakit para ödenmeksizin kullanıcısına bir hizmetten yararlanma ya da bir mal almayı sağlayan bir tür belge niteliğinde olduğu da belirtilmiştir.[435]

Kredi kartının ön yüzünde ait olduğu kurumun ayırıcı işaretleri, kullanıcısının adı soyadı, kart numarası ve kartın son kullanma tarihi yer almaktayken; arka yüzündeyse kart ve kullanıcısına ait bilgilerin sayısal veri halinde bulunduğu manyetik şerit yer alır. "*Akıllı (smart, chipli) kartlar*",[436] kredi kartlarının kopyalanma, çalınma ve kaybolma risklerini azaltan[437] chip ve pin (dört rakamlı şifre) uygulaması ile kart bilgilerinin, kredi kartının manyetik bandının yanı sıra kart üzerinde bulunan ve güvenlik unsurları artırılmış bir mikroçipe de yazıldığı kart tipidir. Bu kartlara akıllı denmesinin nedenini chipli olmaları oluşturur.[438] Akıllı kart uygulamasıyla örneğin bu kartın hırsızlık suretiyle çalınması halinde pin bilinmediği için kötüye kullanma ihtimali ortadan kalkabilir[439] ya da azalabilir.[440] Türkiye'de tüm bankaların ortaklaşa aldığı karar gereğince, 30 Haziran 2007 tarihinden itibaren kredi kartı ile gerçekleştirilen alışveriş işlemlerinde artık şifre kullanılmaya başlanmıştır.[441]

---

[434] **EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 13-14.

[435] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1028; **YILMAZ,** Eyyüp, s. 10.

[436] Bankaların, faaliyetlerinin ifasında kullandıkları bilgi sistemlerinin yönetiminde esas alınacak asgari usul ve esasları düzenleyen "Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelere İlişkin Tebliğ" m. 3/1-b'de akıllı kart *"Üzerinde, bilginin kaydedilebildiği ve işlenebildiği çip barındıran kart"* şeklinde tanımlanmıştır. (Bkz. 26643 sayılı 14.09.2007 tarihli Resmi Gazete)

[437] **MCELROY,** Debbie/**TURBAN,** Efraim: "Smart Cards", Handbook On Electronic Commerce, Berlin 2000, s. 290.

[438] Ayrıntılı bilgi için bkz. **YILMAZ,** Eyyüp, s. 15, 175; **ÇIRPAN,** s. 107.

[439] **İŞGÜZAR,** s. 110-111.

[440] Murat **GÜNEŞTAŞ**'ın konuşması, Bilişim Suçları Ve Kredi Kartlarının Kötüye Kullanımı Konferansı, (Konferans'ta alınan notlar), Afyon Kocatepe Üniversitesi, 2013.

[441] http://www.isbank.com.tr/content/TR/Kartlar/CHIPPIN-98-5.aspx

Akıllı kartlar "temaslı" ve "temassız" kartlar olmak üzere ikiye ayrılır: temassız akıllı kartlar, kartın herhangi bir yuvaya sokulmaksızın yalnızca uzaktan gösterilerek işlemin gerçekleştirildiği kartlardır. Bu kartlar banka kartı ve kredi kartı şeklindeki kullanımının dışında; başta elektronik bilet olarak yolcu taşımacılığında (örneğin Eskişehir'de şehir içi ulaşımda kullanılan Eskart, İstanbul'da kullanılan Akbil gibi), gişelerde güvenlik kontrollerinde, köprü ve otoyol girişlerinde olmak üzere, alışverişlerde, bankacılık hizmetleri gibi alanlarda kullanılmaktadır. Bu kartlarda veri iletimi radyo dalgaları aracılığıyla gelişir. Kart ile okuyucu, okuyucu ile denetleyici sistem arasında özel algoritmalar vardır.[442] Bu kartlarla POS cihazından chip ya da manyetik şeridi okutma, yetkilendirme alınması ve satış belgesi, imzalanması süreçleri ortadan kalkarak, kartın cihaza yaklaştırılmasıyla ya da dokundurulmasıyla ödeme yapma olanağı sunulduğundan, buna öde-geç uygulaması da denilebilir.[443] Örneğin Garanti Bankası 35 TL ile sınırlı olmak üzere Bonus Trink (saat, sticker, anahtarlık veya cep telefonu) ile temassız kredi kartı uygulamasını yürütmektedir.[444]

Bankalar tarafından, temaslı akıllı kredi kartlarının ATM ya da POS cihazlarında kullanılabilmesi için kart hamillerine pin kodu verilir. Bu kartların kopyalanması manyetik şeridin kopyalanmasına göre çok daha zor ve maliyeti çok daha fazladır. Ayrıca chipli kartlar ile yapılan alışverişlerde kullanılan (pin) ise kartın

[442] Ayrıntılı bilgi için bkz. **YILMAZ,** Eyyüp, s. 15, 175; **ÇIRPAN,** s. 107.

[443] **KAYA,** s. 89.

[444] http://www.garanti.com.tr/tr/bireysel/kredi_kartlari/bonus_card_ailesi/bonus_trink.page?

kaybolması veya çalınması durumunda, başkaları tarafından kullanılmasını engeller. Chip ve pin işleyişinde şifre imza olarak kabul edilmektedir.[445]

Kart çıkaran kuruluşlar esas olarak bankalardır ve bunlar BKKKK m. 3/e uyarınca mevduat bankaları ve katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarıdır. Bunların yanında Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun izninin alınması koşuluyla bazı kuruluşlar da söz konusu faaliyetlerde bulunabilirler. Kurulun bu kuruluşlara izin verebilmesi için BDDK tarafından çıkarılan "Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelik"[446] m. 5'de[447] yer alan koşullara bakması

---

[445] Bu kartlarla ödeme yapılırken, satış elemanı cipli kartı POS cihazına yerleştirir. Chip okuyucu, kart sahibinden şifre giriş cihazına şifre (PIN) girmesini ister. Alışveriş tutarının kontrol edilmesinden sonra, kart hamili şifre girer ve ödemeyi onaylamak için "Giriş (Enter)" tuşuna basar ve ödeme onayından sonra, POS makinesi iki nüsha slip üretir. **KAYA,** s. 65, 70-71.

[446] 26548 sayılı 10.03.2007 tarihli Resmi Gazete

[447] ***"Faaliyet iznine ilişkin bilgi ve belgeler***

MADDE 5 – *(1) Türkiye'de kart kuruluşu faaliyetinde bulunmak üzere Kuruma verilecek başvuru dilekçelerine;*

a) Kurucuların Yönetmelik ekindeki örneklere (ek-1 ve ek-2) uygun şekilde düzenleyip noter huzurunda imza edecekleri birer beyannamenin,

b) Kurucuların beyannamelerinde belirtilen mevduat ve kredi hesaplarına ilişkin bilgilerin tevsiki amacıyla, ilgili bankalarca Kuruma hitaben düzenlenecek her biri aynı tarihi taşıyan belgelerin,

c) Ortaklık ana sözleşmesinin,

ç) Bu kuruluşların faaliyetinden beklenen faydayı analiz eden detaylı fizibilite raporu ile kuruluştan itibaren üç yıllık hedeflerin ortaya konulduğu tahmini bilânço ile kâr ve zarar cetvellerinin,

d) Kurucuların müflis olmadıklarına, haklarında iflasın ertelenmesi kararı verilmiş bulunmadığına, tüzel kişilerin uzlaşma suretiyle yeniden yapılandırma başvurularının tasdik edilmiş olmadığına ilişkin Asliye Ticaret Mahkemelerinden, konkordato ilan etmiş olmadıklarına ilişkin yetkili İcra Mahkemesinden alınacak belgelerin,

e) Gerçek kişi kurucularca arşiv kaydını da içeren, son altı ay içinde alınmış adli sicil belgelerinin,

f) Tüzel kişilerin kuruluşa ortak olmasına ilişkin yetkili kurullarından alınmış karar örneklerinin,

g) Kurucuların tasfiyeye tabi tutulan bankerler, sigorta şirketleri ve para ve sermaye piyasalarında faaliyet gösteren kurumlarda doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on veya daha fazla bir oranda pay sahibi olmadıklarına ilişkin bir beyanın (ek-3),

ğ) Kurucuların tasfiyeye tabi tutulan veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen bankalarda devirden önce doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on veya daha fazla pay sahibi olmadıklarını gösterir bir beyanın (ek-3),

h) Tüzel kişi kurucuların kuruluşu ile ilgili Ticaret Sicili Gazetesinin, bunların ortakları, pay oranları ve tutarları ile varsa imtiyazlı payları gösteren listelerin, faaliyet konuları, yatırım ve işletme alanları hakkında ayrıntılı açıklamalar ile 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa göre yetkili yeminli mali müşavirlerce onaylanmış son üç yıla ait bilanço ile kâr ve zarar cetvellerinin, varsa derecelendirme şirketlerinden biri tarafından hazırlanmış ve öngörülen dereceyi de içeren bir raporun,

ı) Tüzel kişi kurucuların dahil olduğu sermaye grubuna ait varsa uluslararası muhasebe standartlarına uygun ve uluslararası kabul gören bir bağımsız denetim şirketinin onayını taşıyan son üç yıla ait konsolide bilanço ile kâr ve zarar cetvellerinin,

i) Sermayedeki dolaylı pay sahipliklerinin tespitini teminen tüzel kişi kurucuların tüzel kişi ortaklarının ve bu ortakların sermayelerinde pay sahibi tüzel kişilerin paydaşlarını ve pay oranlarını gösterir cetvellerin,

j) Kurucuların muaccel vergi ve prim borcu bulunmadığına ilişkin ilgili vergi daireleri ve Sosyal Sigortalar Kurumundan alınacak belgelerin,

gereklidir. Yurt dışında kurulu banka veya mali kurumların Türkiye'de kart kuruluşu kurmaları veya pay devralmaları da bu Yönetmeliğin 6. maddesinde[448] düzenlenmiştir.

---

k) Sermayenin yüzde on ve daha fazlasını taahhüt eden kurucuların mali durumları hakkında 3568 sayılı Kanuna göre yetkili yeminli mali müşavirlerce düzenlenecek bir raporun,

l) Kurucuların ve belirlenmişse görevlendirilecek yönetim kurulu üyeleri ile genel müdürün son on yılda mali bir kurumda görev alıp almadıklarına ilişkin bilgileri de kapsayacak biçimde ayrıntılı özgeçmişlerinin,

m) Kurucuları temsile yetkili kişi veya kişilere verilmiş vekâletname örneklerinin,

n) Sermayenin yüzde on ve daha fazlasını taahhüt eden kurucuların, gerekli kaynağı kendi ticari, sınai ve sair yasal faaliyetleri sonucunda her türlü muvazaadan ari olarak sağladıklarına dair ek-4'te yer alan örneğe uygun olarak düzenleyip imzalayacakları birer taahhütnamenin eklenmesi gerekir.

(2) Türkiye'de kart kuruluşu faaliyetinde bulunmak üzere başvuruda bulunan kuruluş ortaklarından hiçbirinin bu Yönetmelikte tanımlanan kurucu vasfını haiz olmaması halinde, en büyük paya sahip beş ortaktan bu madde çerçevesinde gerekli bilgi ve belgeler istenir.

(3) Yabancı uyruklu kişilerce temin edilecek bilgi ve belgeler hakkında bu madde hükümleri uygulanır.

(4) Kurum, bu Yönetmeliğin uygulanması bakımından gerekli göreceği ilave bilgi ve belgeleri talep edebileceği gibi Kurul kararıyla, bu maddede yer alan bilgi ve belgeleri farklı kapsam ve içeriklerde talep etmeye yetkilidir."

[448] ***" Yurt dışında kurulu banka veya mali kurumların Türkiye'de kart kuruluşu kurmaları veya pay devralmaları***

MADDE 6 – *(1) Yurt dışında kurulu banka veya mali kurumların, Türkiye'de kart kuruluşu kurmak veya mevcut kart kuruluşlarından birinin paylarını devralmak üzere Kuruma verecekleri başvuru dilekçelerine,*

a) Banka veya mali kurumun ana sözleşmesinin,

b) Türkiye'de kart kuruluşu kurmak veya mevcut kart kuruluşlarından birinin paylarını devralmaya ilişkin yetkili kurullarından alınmış karar örneklerinin,

c) Kart kuruluşu kurulmasından veya payların devralınmasından beklenen faydayı analiz eden detaylı fizibilite raporu ile üç yıllık hedeflerin ortaya konulduğu tahmini bilanço ile kâr ve zarar cetvellerini ve gerekmesi halinde sermaye artırımları için gereken kaynak tutarını ve bu tutarın sağlanacağı kaynakları içeren bir raporun,

ç) Banka veya mali kurumun son beş yıla ait bilanço ve kâr ve zarar cetvelleri ile yetkili kuruluşlarca düzenlenmiş bağımsız denetim raporlarının,

d) Banka veya mali kurumun ortakları, kurulu bulunduğu ülke dışındaki teşkilat ve organizasyon yapısı, uluslararası mali piyasalardaki faaliyetleri hakkında ayrıntılı bilgi ve belgeler ile banka ve mali kurum hakkında uluslararası kabul gören derecelendirme şirketleri tarafından hazırlanan ve öngörülen derecelendirmeyi de içeren raporun,

e) Banka veya mali kurumun kurulduğu veya faaliyette bulunduğu ülkede mevduat kabul etmesinin veya bankacılık işlemleri yapmasının yasaklanmamış olduğuna ve/veya faaliyetlerinde herhangi bir kısıtlama bulunmadığına ilişkin ilgili resmi makamdan alınmış belgenin,

f) Banka veya mali kurumun son genel kuruluna ilişkin tutanaklarla, sermayenin yüzde onundan fazlasına sahip ortakların, banka veya mali kurumun merkezinin bulunduğu ülkenin yetkili makamlarınca onaylı bir listesinin,

g) Banka veya mali kurumun merkezinin bulunduğu ülke mevzuatına göre yetkili bağımsız denetim kuruluşlarından biri tarafından her yıl yapılacak incelemeye ilişkin raporların Kuruma tevdi edileceğine dair taahhütnamenin eklenmesi gerekir.

(2) Kurum, bu Yönetmeliğin uygulanması bakımından gerekli göreceği ilave bilgi ve belgeleri talep edebileceği gibi Kurul kararıyla, bu maddede yer alan bilgi ve belgeleri farklı kapsam ve içeriklerde talep etmeye yetkilidir."

Uluslararası kart çıkaran kuruluşların verdiği yetkiye dayanarak çıkarılan kredi kartlarıyla hem dünyanın her yerinde alış veriş yapmak hem de banka şubeleri ya da ATM'lerden nakit çekilmesi mümkündür. Dünya çapındaki başlıca kredi kartı markalarına Visa, Mastercard, Amex, JCB ve Diners Club örnek verilebilir. Kredi kartları bu kartların kullanım yeri esas alınarak yapılan ayrıma göre yurtiçi kredi kartları ve uluslararası kredi kartları olmak üzere ikiye ayrılır. Kart sahibinin gelir seviyesine göre bu kartlar klasik; silver, platin ve gold kart olarak ayrılır. Bu ayrımda temel belirleyici noktayı kart hamiline verilecek kredi limiti oluşturur.[449]

Kredi kartları ile banka kartları arasındaki en önemli farkı; banka kart hamilinin nakit karşılığı bulunması durumunda bu kartı kullanarak alış veriş yapabilmesi mümkünken, kredi kartı hamilinin ise hesabında nakit bulunmaksızın alış veriş yapma imkânına sahip olması oluşturur.[450] Günümüzde artık banka ve kredi kartı arasındaki ayrım önemli ölçüde ortadan kalkmıştır. Çünkü kredi kartlarının nakit ödeme yapmaksızın mal ve hizmet satın alma olanağı vermesi yanında, ayrıca bankamatiklerden nakit para çekme işlevi de vardır. Yine yukarıda da belirttiğimiz üzere banka kartlarıyla da, artık -kartın, şifresiyle birlikte kullanılarak- alışveriş yapılabilmesi mümkündür.[451] Yine tek bir kart hem banka hem de kredi kartı işlevini görebilmektedir.[452]

---

[449] **YILMAZ,** Eyyüp, s. 12, 16.

[450] **KURT,** s. 180.

[451] BKKKK'da "bilgi güvenliği yükümlülüğüne aykırı davranılması" başlıklı m. 39'un ikinci fıkrasına göre kartların kullanılması için zorunlu olup gizli kalması gereken kod numarası, kart numarası, şifre ya da kimliği belirleyici başka bir yöntemin dikkatsizlik veya tedbirsizlik veya meslekte yetersizlik veya emir ve kurallara aykırılık nedeniyle açığa çıkmasına neden olan kart çıkaran kuruluşlar, üye işyerleri ve üye işyeri anlaşması yapan kuruluşların işlerini fiilen yöneten görevli ve ilgili mensupları bin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılırlar.

[452] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 765.

Hem banka hem de kredi kartları, kart hamilleri hakkında bazı bilgileri içermektedir ve elektronik ortamda bazı sayısal şifrelerin yalnızca kart hamili ve kart çıkaran tarafından bilinmesi ve başkası tarafından öğrenilememesi, kart kullanımının temel güvencelerinden birini oluşturur.[453] BKKKK m. 8/3'e göre; kart çıkaran kuruluşlar, kartların düzenli ve güvenli kullanımı ile bildirim, talep, şikâyet ve itirazlara ilişkin gerekli tedbirleri almaya yönelik sistemi kurmak ve kesintisiz olarak açık tutmakla yükümlüdür. Yine BKKKK m. 8/5'e göre de kart çıkaran kuruluşlar, kartların kullanılması bir kod numarası, şifre ya da kimliği belirleyici başka bir yöntemin kullanılmasını gerektiriyorsa, bu tür bilgilerin gizli kalması amacıyla gerekli önlemleri almak ve harcama ve "alacak belgesinin"[454] müşteri nüshası üzerinde ve yazışmalarda kart numarasının açıkça yer almasını engellemekle yükümlüdür.[455]

BKKKK'da *"bilgilerin saklanması"* başlıklı m. 23/1'e göre; üye işyerleri, kartın kullanımı sonucunda kart ve kart hamili ile ilgili edindikleri bilgileri, kanunla yetkili kılınan kişi, kurum ve kuruluşlar hariç olmak üzere kart hamilinin yazılı rızasını almadan başkasına açıklayamaz, saklayamaz ve kopyalayamaz. Üye işyerleri, kart bilgilerini üye işyeri anlaşması yaptığı kuruluş dışındaki şahıs veya kuruluşlarla paylaşamaz, satamaz, satın alamaz ve takas edemez. Üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar, söz konusu hususları gözetmekle yükümlüdür. İkinci fıkraya göre ise kart çıkaran kuruluşlar, edindikleri kişisel bilgileri gizli tutmak, kendi hizmetlerinin pazarlanması dışında başka amaçlarla kullanmamak ve kanunla yetkili kılınan kişi, kurum ve kuruluşlar dışında kalanların bu bilgilere ulaşmasını engellemek amacıyla gereken önlemleri almakla yükümlüdür. Yine aynı kanunda *"bilgi güvenliğine aykırı davranılması"* başlığını taşıyan m. 39'un ilk fıkrasına göre m. 23 hükmüne kasten aykırı hareket eden kuruluşlar, üye işyerleri ve üye işyeri anlaşması yapan kuruluşların işlerini fiilen yöneten görevlileri ve işlemi yapan

[453] **DONAY,** Bankacılık, s. 174.

[454] Alacak belgesi BKKKK m. 3/p'de *"banka kartı veya kredi kartı kullanılarak alınmış olan malın iadesi veya hizmetin alımından vazgeçilmesi veya yapılan işlemin iptali halinde kart hamilinin hesabına alacak kaydedilmek üzere üye işyeri tarafından düzenlenen belge"* şeklinde tanımlanmıştır.

[455] BKKKK m. 8/5 hükmüne kasten aykırı hareket eden kuruluşlar, üye işyerleri ve üye işyeri anlaşması yapan kuruluşların işlerini fiilen yöneten görevlileri ve işlemi yapan kişiler, yine aynı kanunun "Bilgi güvenliği yükümlülüğüne aykırı davranılması" başlığını taşıyan m. 39/1 uyarınca bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılırlar.

kişiler, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılırlar.

BKKKK'da[456] yer alan söz konusu düzenlemelerin, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılmasının engellenmesi amacıyla düzenlendiği söylenebilir. Söz konusu hususlarda önlem alınmasına karşın bu alınan önlemlerin yetersiz olması nedeniyle bilgilerin üçüncü kişilere sızdırılması bunları sorumluluktan kurtarmaz.[457]

Kredi kartı hamilinin verdiği talimat doğrultusunda banka üçüncü kişiler adına asıl karta bağlı ve asıl kart limitini aşmamak kaydı ile ek kredi kartı

---

[456] BKKKK'nın, "kovuşturma usulü" başlığını taşıyan 42. maddesine göre bu kanunun 38 inci, 39 uncu ve 41 inci maddelerinde belirtilen suçlara ilişkin soruşturma ve kovuşturma yapılması, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu tarafından Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlıdır. Bu başvuru muhakeme şartı niteliğindedir. Bu hususlar uyarınca yapılan soruşturmalar neticesinde açılan kamu davalarında, başvuruda bulunması halinde Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu, başvuru tarihinde müdahil sıfatını kazanır. Ancak soruşturmalar neticesinde Cumhuriyet savcıları kovuşturmaya yer olmadığına karar verirlerse, bu karar Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna tebliğ edilir. Kurum, kendisine tebliğ edilecek bu kararlara karşı 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununa göre itiraza yetkilidir. Kamu davası açılması halinde, iddianamenin bir örneği Kuruma tebliğ edilir. Bu Kanunun 39 uncu maddesinde belirtilen suçtan dolayı ilgililerin Cumhuriyet Başsavcılığına başvuru hakkı saklıdır.

Kart hamillerinin gizli kalması gereken bilgilerinin açıklanması durumunda, kendi bilgileri açıklanan kart hamilinin doğrudan doğruya Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunma hakkı vardır. Şayet kurumun da davaya müdahalesini gerektirecek bir fiil varsa ortada, bu durumda Kurum da davaya müdahil olarak kabul edilebilir. Ancak buradaki müdahillik, yasadan kaynaklanmadığından mahkemenin takdirine bağlıdır. Yine bu suçlar kamusal nitelikte olduğundan suçun yargılanmasının ceza mahkemelerinde yapılması gereklidir. Bkz. **DONAY,** Bankacılık, s. 176.

[457] İlgili kanunun 39. maddesinin ilk fıkrasında her ne kadar "kasten aykırı hareket eden kuruluşlar"dan söz edilmişse de, burada gerekli özenin alınmamış olmasının taksiri değil, kastın bir görünümünü oluşturduğu belirtilmiştir. Çünkü kanun bu kuruluşlara gerekli önlemlerin alınması için talimat vermekte ancak bu talimatlara uyulmamaktadır. Bu nedenle de ortada kasdi bir hareket vardır. Aynı hükmün ikinci fıkrasında ise aslında taksirli hareketler yaptırım altına alınmıştır. Ayrıntılı bilgi için bkz. **DONAY,** Bankacılık, s. 174.

Yine BKKKK'da "sırların saklanması" başlıklı 31. maddeye göre kurul üyeleri ile kurum personeli, görevleri sırasında öğrendikleri bu kanun kapsamındaki kuruluşlara, kart hamillerine ve kefillere ait sırları kanunen açıkça yetkili olanlardan başkasına açıklayamaz ve kendi yararlarına kullanamazlar. Kartlı sistem kuran, kart çıkaran, üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar ile bu kanunun 29. maddede yer alan kuruluşlar ile üye işyerleri, bunların ortakları, yönetim kurulu üyeleri, mensupları, bunlar adına hareket eden kişiler ile görevlileri, sıfat ve görevleri dolayısıyla öğrendikleri sırları kanunen açıkça yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamazlar. Kart çıkaran kuruluşların destek hizmeti aldığı kuruluş ve çalışanları hakkında da bu hüküm uygulanır. Söz konusu yükümlülüklere aykırı davranılması halinde, aykırı davrananlar hakkında. 31/3 gereğince bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin güne kadar adlî para cezası uygulanır.

düzenleyebilir (BKKKK m. 9/3). Böylece harcamalar tek elde toplanabilmektedir.[458] Ek kart sahibi, kredi kartı hamilinin hesabından harcama yapmakta ve kart hamili bu harcamalardan müştereken ve müteselsilen sorumlu olmaktadır.[459] Uygulamada ek kartlar genelde kredi kartının bir ailenin üyelerine ya da bir firmanın çalışanlarına verilmesi şeklinde görülmektedir.[460] Kart hamillerinin sıfatına göre kartları; bireysel kredi kartları, firma kredi kartları ve asıl-ek kartlar olarak ayrıma tabi tutulabilir.[461] Ayrıca kredi kartı sözleşmesini kart hamili ile birlikte imzalayan ek kart hamili de kendi harcamlarından dolayı müteselsilen sorumluluğu kabul etmekte ve bankaya harcama bedellerini ödeyen kredi kartı hamilinin ek kart hamiline rücu etmek hakkı bulunmaktadır.[462]

V. SUÇUN FAİLİ

TCK m. 37/1'e göre suçun kanuni tanımında yer alan unsurları gerçekleştiren kişi faildir. Yani ceza hukuku anlamında hukuka aykırı fiili işleyen kimse suçun failidir. Her suçun bir faili vardır[463] ve insan tarafından işlenmeyen bir suç düşünülemez.[464] Nesneler ya da hayvanlar fail olamaz. [465] TCK m. 37/2 uyarınca

---

[458] **YETİM,** s. 21.

[459] *"...Kredi kartı sahibinin talimat vererek; kendi hesabından bir başkasına harcanma yetkisi vermesi durumunda, ek kartla ilgili bu sözleşme, kanundaki sözleşme tiplerinin hiçbirine dâhil edilemediğinden "isimsiz akit" sayılır ve ihtilaflarda on yıllık zamanaşımı hükümleri uygulanır..."* Yargıtay 13. HD, E. 1995/10155, K. 1995/11050, T. 11.12.1995 (www.kazanci.com);

[460] **AÇIKGÜL/AÇIKGÜL,** s. 148.

[461] Bireysel kredi kartının hamili gerçek kişidir ve bu kişiler kartla yaptıkları harcamalardan dolayı doğrudan doğruya ve kişisel olarak sorumludurlar. Firma kartlarında ise özel olarak işletmeler ya da işletmenin yetkilisi adına hesap açılmaktadır. Bu kartlar asli kartlardır, bu asli kartlara bağlı hesap numarası üzerine ikinci bir kart düzenlenmesinde ise ikinci kart ek kart olarak adlandırılır. **ŞEN,** s. 26; **KELLER,** 28-32.

[462] **RESİOĞLU,** "Banka Kredi Kartları", s. 105.

[463] **SOYASLAN,** Doğan: Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2012, s. 239.

[464] **YÜCE,** Turhan Tufan: Ceza Hukuku Dersleri, C. 1, Manisa 1982, s. 203-204.

suçun kanuni tanımında yer alan fiili gerçekleştirmeyip, suçun işlenmesinde bir başkasını araç olarak kullanan kişinin de fail olarak sorumlu olacağı düzenlenmiştir. Yani araç olarak kullanılan kişinin yanında araç olarak bir başkasını kullanan da fail olur.

Suçun TCK m. 245/1'de belirtilen işlenme şeklinde fail başkasına ait bir banka veya kredi kartını, her ne suretle olursa olsun ele geçiren veya elinde bulunduran ve kart sahibinin ya da kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın bunu kullanarak veya kullandırtarak kendisine veya başkasına yarar sağlayan kişidir. Suçun faili bu fiili gerçekleştiren herkes olabilir ve bu nedenle suç fail bakımından herhangi bir özellik arz etmez.[466] Ancak suçun bu işleniş şekli bakımından, failin kartın hamili dışında herhangi biri olması gereklidir.[467] Zira suçun oluşabilmesi için madde metninde *"başkasına ait bir banka veya kredi kartını, her ne suretle olursa olsun ele geçiren veya elinde bulunduran kimse"*den bahsedilmiştir. Bu nedenle kendisine ait olan bir banka veya kredi kartını kullanarak kendisine ya da bir başkasına yarar sağlayan kişi bu hükme göre cezalandırılamaz.[468] Söz konusu durumda şartları varsa dolandırıcılık veya görevi kötüye kullanma ya da BKKKK[469]

---

[465] **TANER,** Tahir: Ceza Hukuku Umumi Kısım, İstanbul 1953, s. 293; **TOROSLU,** Nevzat: Ceza Hukuku Genel Kısım, 2012, s. 100, 346; **DÖNMEZER,** Sulhi/**ERMAN,** Sahir: Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım, C. 2, İstanbul 1999, s. 401.

[466] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 458; **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1028; **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 252; **SOYASLAN,** Doğan: Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2012, s. 643; "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1586; **PARLAR,** s. 53; **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ**, C. 5, s. 6798; **BİÇKİN,** s. 163; **TAŞDEMİR,** s. 318.

[467] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 763.

[468] **DOĞAN,** s. 309; **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ**, C. 5, s. 6801.

[469] BKKKK aslında mali konuları düzenleyen bir kanun olmasına karşın, bu kanunun uygulanmasında bazı fiiller suç olarak düzenlenmiştir. Söz konusu suçlar TCK'da düzenlenen suçlarla paralellik taşımasına karşın, mevcut genel hükümlerin yanında tekrar suç olarak düzenlenmeler yapılmıştır. BKKKK'da düzenlenen suçların önemli bir bölümünün sahtecilik suçlarının bir görünümünden ibaret olduğu söylenebilir. Bkz. **DONAY,** Bankacılık, s. 167.

m. 36'da[470] düzenlenen "sahte belge düzenlenmesi" ya da m. 37'de düzenlenen "gerçeğe aykırı beyan, sözleşme ve eki belgelerde sahtecilik" suçları oluşabilir.[471] Kredi kartının numarasını ele geçiren kişi de bu fiili gerçekleştirerek kolaylıkla haksız kazanç elde etmek için kullanabileceğinden,[472] fail olur.

İkinci fıkra bakımından, başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek sahte banka veya kredi kartı üreten, satan, devreden, satın alan veya kabul eden herkes suçun faili olabilir.[473] Suçun ikinci fıkrada belirtilen şeklinin işlenmesi

---

[470] *" Sahte belge düzenlenmesi*

MADDE 36 – Gerçeğe aykırı olarak harcama belgesi, nakit ödeme belgesi ya da alacak belgesi düzenlemek veya bu belgelerde ne surette olursa olsun tahrifat yapmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlayanlar, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılırlar."

Bu hükmü TCK m. 245'den ayırmak gerekir. Zira bu durum BKKKK m. 36'nın gerekçesinde de şu şekilde belirtilmiştir*:"Bu Kanun ile hüküm altına alınan adli cezlar 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu hükümleri dikkate alınmak suretiyle düzenlenmiştir. Ayrıca, söz konusu madde ile Kanunun uygulanmasına yönelik olarak, satış yapılmış gibi harcama belgesi, nakit ödeme yapılmış gibi nakit ödeme belgesi, mal iadesi, hizmet alınmından vazgeçilmesi ya da işlemin iptali olmaksızın bu işlemler yapılmış gibi alacak belgesi düzenlenmesi veya bu belgelerde tahrifat yapılması suretiyle kendilerine veya başkalarına yarar sağlayanlar hakkında adli ceza uygulanacağı hükme bağlanmıştır."* Hem hükümden hem de gerekçeden anlaşılacağı üzere, hükümdeki sahtecilikle TCK m. 245'teki sahteciliğin maddi konuları farklıdır.

BKKKK m. 3/b-e'ye göre; harcama belgesi, banka kartı veya kredi kartı ile yapılan işlemler ile ilgili olarak üye işyeri tarafından düzenlenen, kart hamilinin işlemden doğan borcu ile diğer bilgileri gösteren ve kart hamilinin kimliğinin bir kod numarası, şifre veya kimliği belirleyici başka bir yöntemle belirlendiği haller dışında kart hamili tarafından imzalanan belgeyi; m. 3/b-l'ye göre nakit ödeme belgesi, bankalarca veya yetkili üye işyerlerince banka kartı veya kredi kartı hamiline yapılan nakit ödemelerde düzenlenerek, kart hamilinin kimliğinin bir kod numarası, şifre veya kimliği belirleyici başka bir yöntemle belirlendiği haller dışında kart hamili tarafından imzalanan belgeyi, m. 3/p'ye göre alacak belgesi, banka kartı veya kredi kartı kullanılarak alınmış olan malın iadesi veya hizmetin alımından vazgeçilmesi veya yapılan işlemin iptali halinde kart hamilinin hesabına alacak kaydedilmek üzere üye işyeri tarafından düzenlenen belgeyi ifade eder.

Söz konusu belgelerin baştan itibaren sahte olarak düzenlenmesi mümkün olduğu gibi, üzerindeki kayıtlarda oynamak ya da değişiklik yaparak tahrif edilmeleri münkündür. Yine bu sahteciliklerin hem kart hamilince hem de üye işyerince yapılması söz konusu olabilir. Bkz. **DONAY,** Bankacılık, s. 171-172.

[471] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 764.

[472] **DOĞAN,** s. 309.

[473] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 764; **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6798; **KOÇ,** s. 131.

halinde failin uzman bir kişi olması gerekip gerekmediği hususu tartışılmaktadır.[474] Zira sahte banka ya da kredi kartını üretmenin belli bir uzmanlığı gerektirdiği söylenebilir.[475] Bir görüşe göre; failin suçu işleyebilmek için en azından belli bir düzeyde bilgi sahibi olması ve bu nedenle bu suçun ve de genel anlamda bilişim suçlarının faillerinin "beyaz yaka suçu" kategorisinde değerlendirilmesi gereklidir.[476] Örnek olarak sahte banka ya da kredi kartının üretilmesinde kullanılan araçların ve banka hesap bilgilerinin elde edilmesi ve kartlara uygulanmasının belli bir uzmanlığı gerektirmesi gösterilebilir.[477] Ancak bu uzmanlığın suçu işleyen herkes için ya da suça iştirak edenlerden her biri için geçerli olduğu söylenemez. Örneğin uygulamada da sıklıkla karşılaşıldığı üzere bu suç genellikle suç işlemek amacıyla kurulan bir örgüt tarafından işlenir ve bu örgüt üyelerinin de yalnızca birinin böyle bir uzmanlığa sahip olması eylemlerin gerçekleştirilmesi için yeterli olur.[478] Suç faillerinin mesleki faaliyetleriyle işledikleri suçlar arasında önemli bir ilişki vardır. Ancak günümüzde bilişim sisteminin gelişmesi, gündelik hayatın her alanına yayılması, evlerde, iş yerlerinde, okullarda ve hatta halka açık yerlerde dahi bir bilişim sistemine ulaşmanın ve ondan faydalanmanın kolay olması, bilişim suçlarının faillerinin yalnızca teknolojik bilgiye sahip sınırlı sayıdaki kişiler olabileceği düşüncesini imkânsız hale getirmiştir. Madde metninde failin niteliğiyle ilgili olarak herhangi bir

[474] Bu tartışmaların ETCK döneminde de m. 525/b-2 bakımından yapıldığı yönünde bkz. **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 252.

[475] **JACKSON,** s. 45.

[476] **ERSOY**, s. 167.

[477] **BAYRAKTAR,** "Ceza Hukuku Açısından", s. 72.

[478] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 422; **TAŞKIN,** s. 64.

düzenlemeye yer verilmediğinden[479] failin muhakkak uzman ya da uzmanlık bilgisine sahip olması gerekli değildir.[480]

Suçun üçüncü fıkrada düzenlenen şekli bakımından sahte oluşturulan ya da üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartını kullanarak kendisine ya da başkasına yarar sağlayan kimse bu suçun failidir.[481] Suç bu işlenme şeklinde de, fail bakımından herhangi bir özellik göstermez, herkes bu suçun faili olabilir.[482] Ancak banka veya kredi kartının kullanan kişi ile kendisine yarar sağlanan kişinin mutlaka aynı kişiler olması gerekli değildir. Yine kartı sahte olarak oluşturan ya da üzerinde sahtecilik yapan kişi ile kartı kullanan kişi ya da kişilerin de aynı olması gerekli değildir.[483] Bu durum yasada da açıkça yer aldığından (suçun hem birinci hem de ikinci fıkradaki işleniş şekli bakımından) kişi ister kendisi için isterse üçüncü bir kişi için yarar sağlasın, maddede belirtilen eylemleri gerçekleştirmesi fail sayılması için yeterlidir.[484]

Suçun ilk fıkradaki işleniş şekli bakımından fail başkasına ait gerçek bir banka veya kredi kartını elinde bulundurup kullanan bir kimseyken, üçüncü fıkra bakımından fail sahte oluşturulan ya da üzerinde sahtecilik yapılan kartı kullanan kimsedir.[485]

---

[479] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 894.

[480] **PARLAR,** s. 53; **KOÇ,** s. 85.

[481] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6798; **ERDOĞAN,** s. 349.

[482] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 465; **KOÇ,** s. 149.

[483] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1053.

[484] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 252, 253.

[485] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6798.

Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılmasına yönelik fiillerin son zamanlarda daha organize olmuş bir şekilde işlendiği görülmektedir.[486] Bu suç, organize suç örgütleri tarafından da işlenmektedir.[487] Böylelikle bu örgütler finans dünyasına müdahale edebilmekte, kara para aklamak amacıyla bilişim sistemleriyle ilişki içine girebilmekte ve bankaların kontrollerini ele geçirmeye çalışabilmektedirler. Yine örgütlü suçluların, cezaevinde bilgisayar kursları aracılığıyla örgütlü suçlulukla bilişim alanında işlenen suçlar arasında bir bağ oluşturup, bu suçları da işleyebilecekleri ihtimal dâhilindedir. Her ne kadar bilişim alanında suçlar bilişim sistemleri aracılığıyla işlenebilse de bu suçlarla mücadelede özellikle de örgütlü suçlulukta, bilişim sistemlerinden (örneğin veri bankalarının yardımıyla bilgi toplama, değerlendirme ve işleme gibi) yararlanıldığı bir gerçektir.[488]

---

[486] **TAŞDELEN,** Şevket, "Kredi Kartı Dolandırıcılığı ve Sahtekârlığı İle İlgili Karşılaşılan Yurtiçi Vakalar", Hukuki Açıdan Banka Ve Kredi Kartları Sempozyumu 08-10 Ekim 1999, s. 41.

[487] Örneğin 2007 yılında küresel bir "tekno-suç" örgütü oluşturarak, sahte kredi kartları ve ATM soygunlarıyla milyonlarca dolar çalan Kanadalı elektronik uzmanı Gerald Blanchard, PKK'yı finanse etmekte kullandığını itiraf etmiştir. Bkz. http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=7655037

Yine Hürriyette 09.05.2013'te er verilen bir diğer haber ise şu şekildedir: "*Polis Kocaeli ve İstanbul'da bankamatiklere yerleştirdikleri özel düzeneklerle kredi kartı koplayan ve vatandaşları dolandıran 15 kişilik şebekeyi ortaya çıkardı. ATM'lerindeki güvenlik kameraları tarafından saniye saniye görüntülenen zanlıların yaklaşık 600 bin lira haksız kazanç elde ettikleri öğrenildi. Polis banka ATM'lerine yerleştirdikleri aparatla kart kopyalayıp gizli kamerayla da vatandaşların şifresini alan şebekeyi takip etmeye başladı. Şüphelilerin temin ettikleri kopyalama cihazları ve kamera düzenekleri ile ATM cihazlarına yerleştirip işlem yapan vatandaşların kartlarını kopyaladıkları ve bilgileri manyetik şeritli sahte kartlara yükleyerek kartın hesabında bulunan parayı çektikleri tespit edildi. Şebeke üyelerinin aynı zamanda yurt dışından da kullanılan kredi kartlarını kopyaladıkları öğrenildi. Aynı zamanda şüpheliler ATM'lere gizli düzenek yerleştirirken banka güvenlik kameraları tarafından görüntülendi."* Bkz. http://webtv.hurriyet.com.tr/2/49031/0/1/bankamatikten-para-cekenler-dikkat.aspx

10.05.2013 tarihinde ise NTVMSBC'nin internet sayfasında dünya çapında faaliyet gösteren "siber dolandırıcılık" çetesinin 26 ülkedeki bankamatikleri hedef alarak kartların bilgilerini çaldıkları, bu bilgileri kullanarak sahte kart düzaenledikleri ve bu kartların "nakit para çekme sınır"ı kaldırıldıktan sonra birkaç saat içerisinde 26 ülkedeki bankamatik kartlarından milyonlarca dolar çekildiği belirtilmiştir. Bkz. http://www.ntvmsnbc.com/id/25441423

[488] **YAZICIOĞLU,** Bilgisayar Suçları, s. 85-88.

Tüzel kişiler yararına tüzel kişilerin organları ya da temsilcileri vasıtasıyla bu suç işlenebilir.[489] Bu durumda TCK m. 246 gereğince tüzel kişi hakkında güvenlik tedbirlerinin uygulanması söz konusu olabilir.[490]

VI. SUÇUN MAĞDURU

Her suçun bir mağdurunun olduğu kuşkusuzdur. Mağdurun kim olduğunun doğru bir şekilde belirlenebilmesi için, hukuki korumanın esas konusunu oluşturan varlık ya da menfaatin belirlenmesi gereklidir. Zira suçu oluşturan hareketle çeşitli menfaatlerin zarar görmesi mümkün olsa da suçun varlığından bahsedilebilmesi için bunlardan birinin ihlal edilmesi zorunludur. Suçu öngören normla suçun esasını oluşturan varlık ya da menfaat korunmaktadır. Bu varlık ya da menfaatin sahibi ya da hamili ise mağdurdur.[491]

TCK m. 245'teki suçun mağdurunun kim olabileceği yönünde doktrinde farklı görüşler yer almaktadır. Bir görüşe göre suçun mağduru herkes olabilir, mağdur bakımından herhangi bir özelliğin bulunması gerekmez. Ancak bu görüşe göre mağdurun belirlenmesi her olayda ayrıca ele alınmalıdır ve bu tespitin yapılmasında esas alınacak husus suçla korunan bireylerin malvarlığı olduğundan, "malvarlığında azalma olan kişi"olmalıdır.[492] Yargıtay'ın mağduru belirlerken söz konusu ölçütü esas alarak verdiği kararları bulunmaktadır.[493] Burada malvarlığında

---

[489] **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1593, 1597.

[490] Bu hüküm çalışmanın ikinci bölümünde ayrıntılı olarak incelenmiştir.

[491] **TOROSLU,** Nevzat, Genel Kısım, s. 106.

[492] **TAŞDEMİR,** s. 319; **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 253; **ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA**, TCK Şerhi, s. 4697; **AKARSLAN,** s. 50; **YILMAZ,** Sacit, s. 267.

[493] *"Sanığın, ... manyetik şeridi kopyalanmış iki adet sahte kredi kartı ile üç ayrı işyerinden alışveriş yapması eylemlerine, azmettiren olarak iştirak ettiğinin iddia ve kabul olunması karşısında, öncelikle suçta kullanılan sahte kredi kartları Bankalararası Kart Merkezi'ne incelettirilerek, gerçek kart*

azalma olduğu takdirde banka veya finans kurumunun da bu suçun mağduru olabileceği ileri sürülmüştür.[494] İleri sürülen bir diğer görüş ise malvarlığında azalma olan kişi ile birlikte bilişim sistemlerinin ve kartlarının güvenilirliği ve genel olarak ticari itibarları zarar gören banka ya da kredi kurumlarının da bu suçun mağduru olduğu yönündedir.[495] Yani BKKKK'da tanımlanan ve yukarıda bahsedilen kart hamili, kartlı sistem kuruluşu ve kart çıkaran kuruluş bu suçun mağdurudur.[496] TCK m. 245'in kaleme alınmasındaki gerekçeyi banka ve kredi sahiplerinin zarara sokulmasının önlenmek istenmesinin oluşturması bu görüşe dayanak oluşturmuştur.[497]

Banka veya finans kurumunun mağdur olmayıp suçtan zarar gören olarak nitelendirilebileği de savunulmuştur. Buna göre fail fiilini gerçekleştirirken, kart hamilinin üzerinde herhangi bir hâkimiyeti olmayan ve kendisinin malvarlığına dâhil olmayan banka veya finans kurumunun bilişim sistemini, otomatik para çekme makinesini ya da banka veya kredi kartını kullanır. Söz konusu araçların

---

hamilleri ile kartı üreten bankaların kimler olduğu ve "chargeback" (hamilinin bilgisi dışında kredi kartı ile yapılan işlemlere yapılan itiraz sonucu işlem tutarının kart hamiline iade edilmesi) kuralları gereği, suça konu bu kartların kullanılması ile doğan zarar/zararların kim/kimlerin üzerinde kaldığı, bir başka ifade ile, mağdur/mağdurların kim/kimler olduğu kuşkuya yer vermeyecek şekilde tespiti sağlandıktan sonra, bu mağdur/mağdurların, 5271 sayılı CMK.nun 233. maddesi gereğince, meşruhatlı davetiye ile duruşmaya çağrılıp dinlenmesi, sonucuna göre, zincirleme suç hükümleri de tartışılmak suretiyle, sanığın hukuki durumunun değerlendirilmesi ve eylem/eylemlerin, suç tarih/tarihlerinden sonra yürürlüğe giren 5237 sayılı TCK.nun 245/3. maddesinde öngörülen suç/suçları oluşturacağı da göz önüne alınıp, buna göre kararın gerekçe bölümünde, 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 9/3. maddesi uyarınca suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı Yasa ile sonradan yürürlüğe giren 5237 sayılı Yasanın ilgili bütün hükümleri olaya uygulanarak ortaya çıkan sonuçların birbirleriyle karşılaştırılması suretiyle lehe Yasanın tespiti gerektiği gözetilmeden, bu ilkelere uyulmadan ve uygulamalı karşılaştırılma yapılmadan denetime olanak vermeyecek şekilde soyut ifadelerle 765 sayılı Yasa hükümlerinin lehe olduğundan bahisle, sahte kredi kartları ile alışverişlerin yapıldığı işyerleri mağdur kabul edilerek eksik inceleme sonucu yazılı şekilde mahkumiyet hükümleri kurulması…" Yargıtay 11. CD. E. 2009/1041, K. 2009/3925, T. 06.04.2009 (**TAŞDEMİR,** s. 375).

[494] **SOYASLAN,** Özel Hükümler, s. 643.

[495] **PARLAR,** s. 53.

[496] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1029; **DOĞAN,** s. 309.

[497] **DOĞAN,** s. 309.

kullanılması, banka veya finans kurumunun her ne kadar malvarlığı bakımından bir azalmasına yol açmasa da bu suçla bu kurumların bilişim sistemlerinin ve kartlarına duyulan güvenin ve ticari itibarlarının zedelendiği belirtilmiştir. Bu nedenle de bu kurumların "suçtan zarar gören" olduğu ve ilgili CMK hükümlerinin bu kişiler hakkında uygulama alanı bulacağı savunulmuştur.[498] Kartı hamilin kullanması için veren banka veya kart çıkarmaya yetkili kuruluşun zararı dolaylı olduğu için, bu hüküm bakımından açılan kamu davalarında katılma hakkının olmadığı da ileri sürülmüştür.[499]

Bir diğer görüşe göre bu suç çok mağdurludur[500] ve bu suçta; ilk fıkra bakımından genel mağdur kamu idaresiyken, mahsus mağdur suçun zararına olarak işlendiği ve zarara uğraması halinde ayrıca kart hamilidir. Suçun ikinci fıkrada belirtilen işleniş şekli bakımından ise mağdurunun hem kamu idaresi hem de sahte banka veya kredi kartının ilişkilendirildiği banka hesabı sahibinin olduğu belirtilmiştir. Ayrıca bu kişiler aynı zamanda suçtan zarar görenlerdir. Üçüncü fıkra

---

[498] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 253; **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 764; **ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA**, TCK Şerhi, s. 4697. *"Sanık Azad Ali hakkında diğer sanıkla birlikte Akbank kredi kartlarıyla alış veriş yapmaktan dolandırıcılık, Gima-Süper kartlarına başka kredi kartı bilgilerini kopyalamak eylemi nedeniyle bilişim suçlarından dava açıldığı, sanık Sunay Akkoyun'un Toprakbank'a ait kredi kartıyla para çekmeye teşebbüs eylemine iştirakten dava açılmadığı anlaşılmakla şikayetçi bankanın bu sanık açısından davaya katılma hakkı olmadığı, Toprakbank'a ait Mehmet Hatipoğlu adına düzenlenmiş gerçek kredi kartını kullanarak bankamatik cihazından para çekmeye teşebbüs eden sanık Sunay Akkoyun'a yüklenen ve kabul olunan bilişim suçunda zarar görenin, kredi kartı sahibi olupbilişim suçundan doğrudan zarar görmeyen şikayetçi Toprakbank A.Ş.'nin katılma hakkı bulunmadığı ve usulsüz verildiğinden dolayı hukuken geçersiz olan katılma kararının hükmü temyiz etme hakkı vermeyeceğinden, adı geçen şikayetçi vekilinin temyiz isteminin 5320 Sayılı Yasanın 8/1. maddesi gereğince uygulanması gereken 1412 Sayılı CMUK.nun 317.maddesi uyarınca reddine, oybirliği ile karar verildi."* Yargıtay 11. CD. E. 2008/5542, K. 2008/5161, T. 21.05.2008 (**PARLAR,** s. 97).

[499] **KOÇ,** s. 87.

[500] **ERDOĞAN,** s. 332.

bakımından ise mağdur hem genel olarak güven duygusu zedelenen toplum, hem hesaplarına karışılan banka hem de bankada bulunan malvarlığı zedelenen kişidir.[501]

Madde metninde *"kartın kendisine verilmesi gereken kişi"* ifadesine yer verildiğinden, mağduriyet bakımından bir farklılık yaratılarak bu kişinin de koruma altına alındığı ileri sürülmüştür.[502] *"Kartın kendisine verilmesi gereken kişi"* banka veya finans kurumunca adına banka kartı veya kredi kartı çıkarılmış olan ancak henüz ilgili banka veya finans kurumu tarafından kart kendisine teslim edilmemiş kişidir.[503] BKKKK m. 8/6 uyarınca kart çıkaran kuruluşlar, banka kartı ve kredi kartlarının asıl kart hamiline teslim edilmesini sağlayacak önlemleri almak, reşit olmayan ek kart hamilleri adına düzenlenen banka ve kredi kartlarının asıl kart hamillerine teslimini sağlamakla yükümlüdür. Örneğin, kartın adına düzenlenen kişiye verilmeksizin kargo elemanınca,[504] posta ya da banka görevlisi tarafından alınarak kullanılması[505] ya da posta vasıtasıyla yollanılan kredi kartlarının, zarfı yırtılmadan dikkatli bir şekilde açılarak hamilinin haberi olmaksızın kullanılabilmesinde, telefonla bankadan arandığı söylenerek bilgilerin güncellenmesi amacıyla örneğin anne kızlık soyadının sorulması yahut telefonla aranarak bir takım ödüller kazanıldığından bahisle aranan kişinin hesap numarasının, kart numarasının

---

[501] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 458, 462, 465.

[502] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 880.

[503] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 766. **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 460; **DONAY,** Bankacılık, s. 169; **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6798-6799; **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1030.

"Türkiye İş Bankası Manyas Şubesinde güvenlik görevlisi olarak görev yapan sanığın, şikâyetçi, Dilber Taşkın adına gelen bankamatik kartı teslim formunu şikâyetçi yerine imzalamak suretiyle haksız olarak ele geçirip ATM makinasından para çekmesi şeklinde oluşan eyleminin TCK'nın 525/b-2 maddesindeki suçu oluşturacağı gözetilmeden…" Yargıtay 11. CD. E. 2002/12910, K. 2004/827, T. 17.02.2004 (**ESEN,** s. 661).

[504] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6798-6799.

[505] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 253; **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1030; **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1587.

öğrenilmesinde olduğu gibi.[506] Ancak madde gerekçesinde *"kartın kendisine verilmesi gereken kişi", "sahibine verilmesi gereken bir banka veya kredi kartının bunu elinde bulunduran kimse tarafından kullanılması veya kullandırttırılması"* şeklinde açıklanmıştır. Bu açıklamadan bunun sanki her ne suretle olursa olsun bir banka veya kredi kartını ele geçiren kimsenin kullanması ya da kullandırmasından farklı bir hareket olduğu anlaşılabilir.[507] Ancak bu doğru olmaz. Çünkü bunların ikisi de bu suçu oluşturur, yalnızca banka veya kredi kartının ele geçiriliş şekli farklıdır.[508] Yargıtay söz konusu durumda mağdurun kartın kendisine verilen kişi olmayıp, kartı çıkaran banka veya finans kurumu olduğu düşüncesindedir.[509] Hükümde "kart sahibinden" ve "kartın kendisine verilmesi gereken kişi" ifadelerine yer verilmesinin doğru olmadığı, çünkü kart ister eline geçsin isterse geçmesin hesabıyla ilişkilendirilerek adına kart çıkarılan kişinin bu kartın hamili olduğu belirtilmiştir.[510]

TCK'da yer alan "kart sahibi" ifadesinden anlaşılması gereken kart hamilidir. Yine 'kartın kendisine verilmesi gereken kişi"den de anlaşılması gereken kartın

---

[506] **YARSUVAT,** "AB'de Kredi Kartları", s. 2 vd.

[507] *"Maddeye göre, aşağıdaki şekillerde gerçekleştirilen hareketler bu suçu oluşturmaktadır:*

1. Başkasına ait bir banka veya kredi kartının, her ne suretle olursa olsun ele geçirilmesinden sonra, sahibinin rızası bulunmaksızın kullanılması veya kullandırttırılması ve bu suretle failin kendisine veya başkasına haksız yarar sağlaması.

2. Aynı fiilin, aynı koşullarla sahibine verilmesi gereken bir banka veya kredi kartının bunu elinde bulunduran kimse tarafından kullanılması veya kullandırttırılması; söz gelimi kartı sahibine vermekle görevli banka memurunun kartı kendi veya başkası yararına kullanması." (Bkz. TCK m. 245'in gerekçesi).

[508] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 262.

[509] *"...5237 sayılı TCK.nun 245/2. maddesinde tanımlanan suçun mağdurunun, kartın henüz kullanılmamış olması nedeniyle hesap sahibi olmayıp banka veya kredi kartını çıkarma yetkisine haiz banka olacağı ve Bankalar Arası Kart Merkezi'nin 07.02.2008 günlü yazısında suça konu kopyalanmış kartların Amerikan Express-United states ve EURO Kartensysteme Gmbh adlı iki ayrı bankaya ait olduğunun tesbit edilmesi karşısında sanığın eyleminin teselsül eden iki ayrı suç oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde tek suçtan hüküm kurulması aleyhe temyiz olmadığından bozma nedeni yapılmamıştır..."* Yargıtay 11. CD. E. 2009/630, K. 2009/4067, T. 09.04.2009 (www.kazanci.com).

[510] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 434-435.

hamilidir.[511] Bir diğer görüşe göre; "kart sahibi" ifadesinden anlaşılması gereken, bir hesaba bağlı olarak banka veya kredi kartını kullanan "kart kullanıcısı"dır. Yine "kartın kendisine verilmesi gereken kişi"den de anlaşılması gereken "kartın kullanıcısı"dır.[512] BKKKK 23.02.2006 tarihinde yürürlüğe girdiğinden, bu tarihten önce "*kart sahibi*" ve "*kartın kendisine verilmesi gereken kişi*"den anlaşılması gerekenin bir hesaba bağlı olarak banka veya kredi kartını kullanan kişi yani "kart kullanıcısı" olarak kabul edilmesi doğrudur. Ancak BKKKK'nın yürürlüğe girmesiyle artık "kart hamili" anlaşılmalıdır. Bu nedenle TCK'da tereddütlere yol açabilecek söz konusu ifadelerin yerine "kart hamili" ifadesinin kullanılması daha doğru olacaktır ve böylece mevzuatta da bir birlik sağlanacaktır.[513]

Suçun ikinci fıkrada belirtilen işleniş şekli açısından ise mağdurun hem banka veya finans kuruluşu hem de sahte kartın ilişkilendirildiği banka hesabı sahibi olduğu belirtilmiştir.[514] Yine bu görüşün dayanağını da banka veya finans kurumunun "malvarlığında bir azalma"nın gerçekleşmesi oluşturur.[515] Ancak Yargıtay, banka veya kredi kartının henüz kullanılmamış olması nedeniyle mağdurun hesap sahibi olmayıp banka veya kredi kartını çıkarma yetkisini haiz banka veya finans kuruluşu olacağını düşünmektedir.[516] Doktrinde de bu düşünce taraf bulmaktadır.[517]

---

[511] "Kartın kendisine verilmesi gereken kişi" ifadesinin karışık bir ifade olduğu ancak bu ifadeden "kart kullanıcısı"ndan farklı bir kişinin algılanmasının maddenin düzenleniş amacıyla karşılaştırıldığında doğru olmayacağı belirtilmiştir. Bkz. **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 261.

[512] **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1589.

[513] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi Kartları", s. 1030; **TAŞDEMİR,** s. 328.

[514] **ERDOĞAN,** s. 338.

[515] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 253.

[516] "*…5237 sayılı TCK'nun 245/2. maddesinde tanımlanan suçun mağdurunun, kartın henüz kullanılmamış olması nedeniyle hesap sahibi olmayıp banka veya kredi kartını çıkartma yetkisine haiz banka olacağı…"* Yargıtay 11. CD. E. 2007/8458, K. 2008/915, T. 20.02.2008 (www.kazanci.com); "*5237 sayılı TCK.nun 245/2.maddesinde tanımlanan suçun mağdurunun, kartın henüz kullanılmamış olması nedeniyle hesap sahibi olmayıp banka veya kredi kartını çıkarma yetkisine haiz banka olacağı,*

Suçun ilk iki fıkrada belirtilen şeklinden farklı olarak üçüncü fıkrada belirtilen şeklinde tümüyle hayali, sahte hesaplara bağlı kartlar söz konusu olduğu için bu suçun mağdurunun banka ya da finans kurumu olduğu belirtilmiştir.[518] Ancak üçüncü fıkradaki hal bakımından kartın başkalarına ait hesaplarla ilişkili olması da mümkündür. Yine bu durumda da Yargıtay suçun mağdurunun banka veya kredi kartı çıkarma yetkisini haiz banka veya finans kurumu olduğu düşüncesindedir.[519] Bir görüşe göre; burada suçun mağduru hem hesabıyla ilişkilendirilip banka veya kredi kartı oluşturulan ya da kendisine ait banka veya kredi kartında sahtecilik yapılıp kullanılan kartın hamili, hem de banka veya kredi kartı çıkarma yetkisini haiz banka veya finans kurumudur.[520]

---

banka veya kredi kartlarının manyetik şeritlerinde yapılan inceleme sonucu tespit edilecek bankalar sayısınca ve anı bankaya ait birden fazla sahte kredi kartı bulunması halinde zincirleme biçimde ayrı ayrı suçların oluşacağı gözetilmeden ve Bankalararası Kart Merkezi'nin 15.09.2008 günlü yazısında sanıkta ele geçen bir kısım kredi kartlarının bağlı olduğu The Saudi Britisch Bank ile Saudi Britisch Bank, The bankalarının isimlerinin benzer olması karşısında iki bankanın farklı veya aynı bankalar olup olmadığı araştırılıp, sanıkta yakalanan sahte kredi kartlarının arka yüzünde bulunan numaraların aynen kopyalandığı bildirildiğinden ve farklı manyetik şerit numaraları bulunan farklı bankalara ait kredi kartlarının kopyalandığı anlaşıldığından sanık hakkında her bir banka sayısınca zincirleme biçimde TCK.nun 245/2.maddesi uyarınca cezalandırılması gerekirken eksik incelemeyle sahte kredi kartı sayısınca yazılı şekilde hüküm kurulması," Yargıtay 11. CD. E. 2009/6665, K. 2009/7971, T. 24.06.2009 (**TAŞDEMİR,** s. 370).

[517] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 894.

[518] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi Kartları", s. 1053; **ERDOĞAN,** s. 350; **TAŞDEMİR,** s. 346; Sedat **BAKICI**'nın konuşması, Bilişim Suçları Ve Kredi Kartlarının Kötüye Kullanımı Konferansı, (Konferans'ta alınan notlar), Afyon Kocatepe Üniversitesi, 2013.

[519] *"Ayrıntıları Ceza Genel Kurulunun 29.05.2001 gün ve 6-106/111 sayılı kararında açıklandığı üzere, çıkardıkları kredi kartları kopyalanarak kullanılan yabancı ülke bankaları bu eylemden zarar gördüklerinden suçun mağduru oldukları cihetle; somut olayda sanıkların, yabancı uyruklu şahıslara ait kredi kartı bilgileri kopyalanmış suça konu 17 adet sahte kredi kartlarını bir kısım sanıklara ait işyerlerinden alışveriş yapılmış gibi POS cihazından geçirmek suretiyle elde ettikleri slipleri bankaya ibraz ederek haksız yarar sağladıklarının oluşa uygun olarak kabul edilmesi karşısında; kredi kartlarını çıkaran banka/bankalar ilk altı rakamına göre ilgili katalogdan bakılarak tespit olunduktan sonra, birden fazla bankaya ait olduğunun tespiti halinde sahte üretilen kredi kartlarını çıkaran banka sayısınca ve aynı bankaya ait birden fazla kart bilgilerinin kopyalandığının tespiti halinde ise kendi içerisinde zincirleme suçu oluşturacağı gözetilerek sanıkların hukuki durumlarının buna göre değerlendirilmesi gerekirken, eksik inceleme sonucu yazılı şekilde hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir."* Yargıtay 11. CD. E. 2009/13310, K. 2009/8701, T. 06.07.2009 (**PARLAR,** s. 79).

[520] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 900; **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6799; **ERDOĞAN,** s. 350.

Doktrinde yer alan ve aktarılan söz konusu düşüncelere karşın; suçun mağduru, hukukî konunun sahibi[521] olduğundan toplumdur.[522] TCK'nın ikinci kitabının üçüncü kısmında "Topluma Karşı Suçlar" başlığına yer verilmesi de tüzel kişi varlığı bulunmayan topluma karşı suç işlenebileceği yönünde alıgılanmalıdır.[523] Birey ile devlet arasındaki ortak ihtiyaçlar, menfaatler ve amaçlar tarafından birbirine bağlanan ve devletin nüfusunu oluşturan bireyler yığını ve gayri muayyen çokluk toplum yer alır.[524] Somut olayın koşullarına göre ise bazı durumlarda yalnızca ilgili kart hamili ya da banka veya kart çıkarma yetkisine sahip kuruluş yahut her ikisi de ancak suçtan zarar gören olabilir ve ceza davasına katılabilirler.[525] Zarar görenin tespiti ise kimin malvarlığında azalmanın yaşandığının tespiti ile olur.[526] Örneğin hamiline henüz teslim edilmeden kurye elemanınca kartın kullanılması halinde suçtan zarar gören, kartı çıkaran banka veya kart çıkarma yetkisine sahip kuruluş olacaktır. Kart hamiline teslim edilmesinin ardından bu suçun işlenmesi halinde ise

---

[521] **TOROSLU**, Nevzat, s. 106; **KATOĞLU**, Tuğrul: "Ceza Hukukunda Suçun Mağduru Kavramının Sınırları", AÜHFD, Y. 2012, C. 61, S. 2, s. 660-661, 684; **SOYASLAN**, Doğan: Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2012, s. 240.

[522] Kaynağını beşeri iradenin oluşturduğu ceza hukuk düzenlerinde suçun mağdurunun toplum ve dolayısıyla toplumun siyasal oluşumu olarak Devlet olduğu söylenebilir. Bütün suçların topluma karşı işlendiği düşünüldüğünde, TCK'nın İkinci Kitabının Üçüncü Kısmının Başlığının "Topluma Karşı Suçlar" ın oluşturması suçların tasnifinde ayırt edici bir niteliğe sahip olmadığından yerinde değildir. Bu kısımda yer alan suçların çoğu kamuya karşı suçlar olduğundan, Üçüncü Kısım başlığının, ayırt edici niteliğinin olmasından dolayı "Kamuya Karşı Suçlar" olması önerilmiştir. Çünkü toplum düzeniyle ifade edilmek istenen insanların oluşturduğu genel bir düzenken; toplumda kamu düzeni ise, kendisine uyulması kamusal erkle sağlanan, genelde özeli ifade eden bir düzendir. Böylelikle "Topluma Karşı Suçlar" ifadesinden, "Kamuya Karşı Suçlar" anlaşılmalıdır. **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 1; **HAFIZOĞULLAR/ÖZEN,** Kişilere Karşı Suçlar, s. 11; **HAFIZOĞULLARI,** Zeki/**GÜNGÖR,** Devrim: "Türk Ceza Hukukunda Suçların Tasnifi", TBBD, S. 69, 2007, s. 31.

[523] **KATOĞLU,** "Ceza Hukukunda", s. 690.

[524] **TOROSLU,** Nevzat: Ceza Hukuku Özel Kısım, Ankara 2012, s. 197.

[525] **KATOĞLU,** "Ceza Hukukunda", s. 684.

[526] Banka veya kredi kartlarının üçüncü kişilerin hukuka aykırı kullanımından doğan zararın yalnızca kartı çıkaran kuruluşun malvarlığında olduğu ancak özen yükümlülüğünün ihlali halinde kart hamilinin ya da üye işyerinin malvarlığında olabileceği ileri sürülmüşse de (bkz. **ATAMER,** "Kredi Kartının", s. 1026) BKKKK'nın açık hükümleri karşısında, bu hükümlerin dikkate alınması gereklidir.

zarar gören BKKKK hükümlerine göre kart hamili olabileceği gibi, hem kart hamili hem de banka veya kredi kartı çıkarma yetkisine sahip kuruş olabilir. Duruma göre ek kart hamilinin de zarar gören olması mümkün olabilir.

BKKKK ile kartın haksız kullanımı halinde hukuki sorumluluk m. 12, 16 ve 17'de düzenlenmiştir. BKKKK'da *"kartın haksız kullanımı ve sigortalanması"* başlığı altında düzenlenen m. 12'ye göre; kartın ya da yine aynı kanunda *"bildirim zorunluluğu"* başlığı altında m. 16'da belirtilen bilgilerin[527] kaybolması veya çalınması halinde kart hamili, yapacağı bildirimden[528] önceki yirmidört saat içinde gerçekleşen hukuka aykırı kullanımdan doğan zararlardan yüzelli Türk Lirası ile sınırlı olmak üzere sorumludur. Şayet hukuka aykırı kullanım, hamilin ağır ihmaline veya kastına dayanıyorsa ya da bildirim yapılmamışsa bu yüzelli Türk Lirası sınırı uygulanmaz.[529] Böylece kartları kayıp, çalıntı ya da herhangi bir şekilde ele geçirilen banka ya da kredi kartlarının hamilleri uygulamada bu durumu bankaya haber vererek sorumluluktan kurtulmaktadırlar. Yani kartın örneğin kaybedilmesi halinde kayıp ihbarında bulunmasına kadar geçen süre içinde sorumluluk kart hamilindeyken, ihbardan sonraki sorumluluk ise ihbarın yapılmasından geriye yirmidört saatlik zaman dilimi içindeki yüzelli Türk Lirasını aşan miktar bakımından

[527] BKKKK m. 16/1'de kart hamilinin, kendisine tevdi edilen kartı ve şayet kartın kullanılması bir kod numarası, şifre veya kimliği belirleyici başka bir yöntemin kullanılmasını gerektiriyorsa bu bilgileri güvenli bir şekilde korumak ve başkaları tarafından kullanılmasına engel olacak önlemleri almak, kartın kaybolması, çalınması veya iradesi dışında gerçekleşmiş herhangi bir işlemi öğrenmesi halinde kart çıkaran kuruluşu derhal haberdar etmek zorunda olduğu belirtilmiştir.

[528] Bu bildirimin en kısa sürede yapılması gereklidir, kart hamilinin bu haksız kullanımı tespit edebileceği en son an ise hesap bildirim cetvelinin eline ulaştığı andır. Zira bu durumda kartın, kendisi tarafından kullanmadığını, kesin olarak anlayabilecek durumdadır. Kartı çıkaran kurum ile kart hamili arasındaki sözleşme gereğince hamilin cetveli inceleme ve kendisi tarafından yapılmayan harcamaları derhal bildirme yükümlülüğü vardır ve haklı bir sebeple bu incelemenin yapılmadığı iddiası dinlenmeyecektir. Bkz. **ATAMER,** "Kredi Kartının", s. 1009.

[529] Ayrıca kartı çıkaran kuruluşun, yapılacak talep ve ilgili sigorta prim bedelinin ödenmesi koşulu ile kart hamilinin az önce belirtilen yüzelli Yeni Türk Lirası tutarındaki sorumluluğunun sigortalanmasını sağlamakla yükümlü olduğu da düzenlenmiştir. Bu durumda kartların sigortalanması ve sorumluluğun paylaşılmasına ilişkin usûl ve esaslar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

kartı çıkaran banka veya finans kurumuna aittir.[530] Bu nedenle ilk durumda zarar gören kart hamiliyken,[531] ikinci durumda ise zarar gören hem kart hamili hem de kart çıkarma yetkisine sahip kurum ya da kuruluştur.[532]

Kartın internetten alışveriş yapılmak suretiyle kullanılması halinde kart hamilinin herhangi bir sorumluluğu yoktur. Malvarlığında azalma gerçekleşecek kişi kartı çıkaran banka veya finans kuruluştur.[533] BKKKK m. 20'de işlemin niteliği

---

[530] **DEĞİRMENCİ,** "Ceza Hukuku Açısından", s. 608.

[531]Kredi kartının çalındığı ya da kaybedildiğinin kartı çıkaran bankaya bildirilmesiyle artık bu bilgiler kartı çıkaran kurumun bilgisayarına işlendiğinden; çalınan ya da kaybedilen kartın POS'tan geçirilmesine otorizasyon verilmeyeceğinden kartın kullanılma imkanı neredeyse kalmamaktadır. Bkz. **RESİOĞLU,** "Banka Kredi Kartları", s. 112.

BKKKK'nın yürürlüğe girmesinden evvel, üye işyerlerinin sorumluluğu kadar kartı çıkaran kurumun ve kart hamilinin de sorumlulukları bazı durumlarda doğmaktaydı. Yine Yargıtay'ın vermiş olduğu kararlarda, kart hamilinin yükümlülüğünün kartın kaybolması ya da çalınması gibi hamilin elinden rıza dışı çıkması halinde bu durumu derhal yazılı olarak kartı çıkaran kuruma bilkdirmelidir. Şayet bu bildirim hiç yapılamamış ya da geç yapılmışsa bu durumda kart hamili kendi kusurlu davranışı nedeniyle hukuka aykırı kullanıma yol açmışsa bu kartla yapılan alışveriş bedellerini kuruma ödemekle yükümlüydü. Yine kredi kartı hamilinin kartı özenle muhafaza etmemesi nedeniyle makul tedbirleri almaması halinde de kusurlu kabul edilip tazminattan indirime gidilmemesi gibi durumlarla karşı karşıya kalınmaktaydı. *"Kredi kartını kaybeden ve bankaya zamanında gerekli bildirimi yapmamış bulunan davacı, gösterdiği özen eksikliği nedeniyle zararın meydana gelmesinde kendisi de kusurludur. Bu nedenle, Borçlar Yasası'nın 44. maddesi gereğince zarardan uygun bir miktarda indirim yapılması gerekir."* Yargıtay 4. HD. E. 2003/7250, K. 2003/12479, T. 30.10.2003 (www.kazanci.com).

Kart hamilinin durumu derhal bankaya bildirmesine karşın bankanın kart ile işlem yapılmasını engellememesi durumunda bankanın sorumluluğunun da doğacağı kabul edilmekteydi. Bkz. **AKIN,** Gevriye Atlı: "5464 Sayılı Banka ve Kredi Kartları Kanunu'na Göre Banka ve Kredi Kartının Haksız Kullanımı", Yaklaşım Dergisi, Y: 14, S: 165, Eylül 2006, s. 270-271.

Kredi kartının arkası, kredi kartı hamilince imzalandığından; üye işyerinin harcama belgesini imzalatırken imzaları kontol etme zorunluluğu bulunur. Ancak kredi kartını ele geçiren kişinin kartın arkasındaki imzayı taklitte zorluk çekmemesi söz konusu olabilir. Bu durumda üye işyerince yapacağı kontrolün çıplak gözle iki imzayı karşılaştırmaktan ibaret olacağı unutulmamalıdır. Bkz. **REİSOĞLU,** s. 113. *"Kart üzerindeki imza ile harcama belgesine atılan imzaların birbirine uygunluğu değerlendirilirken üye işyeri görevlisinden beklenen özen, BK. mad. 390'a göre yerine getirilmesi gereken özendir. Bu yüzden, çıplak gözle yapılan incelemeye rağmen müşterinin yetkili hamil olmadığının saptanamaması halinde üye işyerini sorumlu tutmak mümkün değildir. Bundan ayrı olarak şüphe halinde müşteriden kimlik belgesi dahi istenebilmelidir."*Yargıtay 3. HD. E. 1999/5578, K. 1999/6331, T. 17.06.1999 (www.kazanci.com).

[532] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6798.

[533] Bu düşünceye göre ekonomik açıdan kredi kartının hukuka aykırı kullanımı rizikosunu kart kurumu taşımalıdır ve bu durum sistemin genel masraf kalemlerinden biri olarak görülmelidir. Çünkü kart kurumu hukuka aykırı kullanımın rizikosunu en iyi öngörebilen ve bu açıdan kendini sigortalayacak bir kurumdur ve her bir kart kullanıcının bu tür bir sigorta yaptırması işin tabiatına uygun değildir. Ayrıca kart kurumu bu zararlar için zaten bu sigortayı yaptırmakta ve bu sigorta

nedeniyle harcama ve alacak belgesi düzenleme imkânı olmayan hallerde kartın, kart hamili tarafından çeşitli iletişim araçları ile kart numarası bildirilmek veya imza yerine geçen kod numarası, şifre ya da kimliği belirleyici benzeri başka bir yöntemle işlem yapılmak suretiyle de kullanılabileceği düzenlenmiştir. Yine aynı Kanun m. 15'te ise m. 20'ye atıf yapılarak, m. 20 uyarınca harcama belgesi düzenlenmeksizin çeşitli iletişim araçları yoluyla veya sipariş formu vasıtasıyla yapılan mal ve hizmet alımlarındaki hukuka aykırı kullanımlardan kaynaklanan zararlardan kart hamili sorumlu tutulamayacağı düzenlendiğinden, malvarlığında azalma kart hamili üzerinde değil banka üzerinde gerçekleşmektedir. Ancak kart hamilinin gereken özeni göstermemesi halinde banka hamile karşı tazminat hakkı kazanabileceğinden,[534] bu durumda kart hamili de somut olaya göre zarar gören olabilir.

BKKKK m. 12'de kartı çıkaran kuluşun da sorumluluğunun düzenlenmesiyle, bu kuralın kötüye kullanımının engelenmesi için cezai bir hüküm olarak[535] yine aynı Kanun'da, m. 37'de "*gerçeğe aykırı beyan, sözleşme ve eki belgelerde sahtecilik"* suçu düzenlenmiştir.

Banka veya kredi kartının haksız kullanımının üçüncü bir kişi tarafından gerçekleştirildiği hallerde ise üye işyeri nakit ile yapılan işlemlerde zaten taşıdığı rizikoyu taşımaya devam edecek, buna karşın yalnızca kredi kartı sistemine dâhil

şirketine ödediği primleri de müşterilerine ve üye işyerlerine yıllık ödentiler için yansıtmaktadır. **ATAMER,** "Kredi Kartının", s. 1029. Ayrıntılı bilgi için bkz. **ATAMER,** "İnternet Bankacılığının", s. 35-37.

[534] **ATAMER,** "İnternet Bankacılığının", s. 21.

[535] BKKKK m. 37'nin gerekçesi (http://www2.tbmm.gov.tr/d22/1/1-1147.pdf).

olması nedeniyle eklenen yeni rizikoları (kendisinden beklenen özen yükümlülüğünü yerine getirmek kaydıyla) kart kurumu onun yerine taşıyacaktır.[536]

BKKKK'da *"kartın kontrol ve kabulü"* başlığı altında düzenlenen m. 17/2'de ise üye işyerlerinin, mal ve hizmet bedeli karşılığını banka kartı veya kredi kartı ile ödemek isteyen kişilerin imza gerektiren işlemlerde imza kontrolünü yapmak, kartın tahrifata uğrayıp uğramadığını kontrol etmek ve üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlarca kendilerine ulaştırılan bilgiler çerçevesinde kartın geçerliliğini tespit etmekle yükümlü olup; gerekli durumlarda kart üzerinde yer alan bilgilerle kimlik belgesi üzerinde yer alan bilgileri karşılaştırmak üzere geçerli bir kimlik belgesi ibrazını talep etmek ve "harcama belgesi"[537] üzerindeki bilgilerle kredi kartı üzerindeki bilgileri karşılaştırarak kontrol etmekle yükümlü olduğu ve bu kontrollerin yapılmamasından doğan zararlardan dolayı üye işyerlerinin sorumlu olduğu belirtilmiştir.[538] Bu nedenle yüz yüze yapılan alışverişlerde kartı ibraz edenin gerçek hamil olup olmadığının üye işyerlerince objektif olarak incelenmesi gereklidir. Bu durumda örneğin kart hamili bildirimi yapmasının ardından

[536] **ATAMER,** "Kredi Kartının", s. 1009-1012.

[537] BKKKK m. 3/k'da harcama belgesi banka kartı veya kredi kartı ile yapılan işlemler ile ilgili olarak üye işyeri tarafından düzenlenen, kart hamilinin işlemden doğan borcu ile diğer bilgileri gösteren ve kart hamilinin kimliğinin bir kod numarası, şifre veya kimliği belirleyici başka bir yöntemle belirlendiği haller dışında kart hamili tarafından imzalanan belge şeklinde tanımlanmıştır. Hükmün gerekçesinde ise kartlı ödeme sisteminde işlemlerin çoğunluğunun elektronik ortamda gerçekleşmesi ve işlemlerin belgelenmesinin, işyerlerinde kullanılan "harcama belgesi", "nakit belgesi" ve "alacak belgesi" ile yapılabileceği belirtilmiştir. Bu belgeler sistem içinde düzenlenerek, borçlu tarafından imzalanmalarının ardından taraflarca birer nüsha olarak muhafaza edilmekte ve bu belgelere özellikle uyuşmazlıkların çözümünde başvurulmaktadır.

[538] Son zamanlarda çipli kredi kartlarının kullanılmaya başlanmasıyla birlikte kart hamili tarafından şifre girilmesi gibi bir uygulamayla karşı karşıya kalınmıştır. Bu uygulama hukuka aykırı kullanımları önemli ölçüde engelleyebilse de kart ile birlikte şifrenin de ele geçmesi gibi bir ihtimalle karşı karşıya kalmak mümkün olduğu için bu durumda üye işyerinin ayrıca kimlik kontrolü yapmak gibi bir yükümlüğünün olup olmadığının araştırılmasının gerekliliği gündeme gelmektedir. Bu durumda üye işyerinin sorumluluğuna istisnai haller dışında gidilmemesinin gerekliliği belirtilmiştir. Çünkü burada hamilin şifre güvenliğini sağlayamaması kusurlu bir hareket olarak kabul edilmelidir. Örneğin bir kimse cüzdanında kredi kartı şifresini de taşıyorsa bu durumda ağır kusurlu olarak kabul edilmelidir. Bkz. **AKIN,** Gevriye Atlı, s. 273.

bildirimden önceki 24 saat için sorumlu olduğu 150 YTL bakımından üye işyerine rücu edebilir. Yine bu durumda 150 YTL'nin üstü bakımından sorumlu olan kartı çıkaran kurum da üye işyerine rücu edebilir. Ancak yapılan bildirime karşın kartı bloke etmeyen kart çıkaran kurumun üye işyerine rücu edememesi gerekir. Ayrıca sigortalama söz konusuysa sigorta şirketinin de üye işyerine rücu etme şansı vardır.[539]

Suçun ikinci fıkradaki işleniş şekli açısından ise zarar görenin "kim" olduğu hususu üzerinde durulmalıdır. Çünkü bu fıkraya göre başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek sahte banka veya kredi kartı üretilmesi, böyle bir kartın satılması, devredilmesi, satın alınması veya kabul edilmesi söz konusu olduğundan ve henüz bu kart da kullanılmamış olduğundan, suçtan zarar gören, kartın taşıyıcısı değil, kartı çıkarma yetkisine sahip banka veya kredi kuruluşudur.

[539] **AKIN,** Gevriye Atlı, s. 273.

İKİNCİ BÖLÜM

SUÇUN UNSURLARI

I. SUÇUN MADDİ UNSURU

A. GENEL OLARAK

Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanımı ile ilgili fiiller oldukça farklı şekillerlerde gerçekleşmektedir[540] ve bu fiiller basit davranışlardan, yüksek teknolojinin kullanıldığı davranışlara kadar geniş bir çerçevede görülmektedir. Bazen kötüye kullanım imprinter cihazından manuel olarak fazla bir harcama belgesinin çıkarılması şeklinde basit; bazen de ileri düzeyde işlemlerin kullanılmasıyla sahte kartların üretimi, manyetik bilgilerin "skimmer" adı verilen cihazlarla[541] kopyalanması gibi karmaşık olabilmektedir.[542]

Bilişim alanında işlenen suçlar, özellikle de banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu ceza kanunlarında yer alan birçok suç tipinin aksine statik değil dinamik bir yapıya sahiptir. Bu nedenle bu alanda yapılan düzenlemelerin

---

[540] **DÖNMEZER,** Kişilere, s. 624.

[541] Skimmer cihazları genellikle bir bankamatiğin manyetik kart takılan bölmesine dışarıdan monte edilen veya pos makinesi şeklinde yapılan yahut pos makinesine yerleştirilerek kullanılan kart kopyalama cihazlarıdır. Bu cihazlar vasıtasıyla kart hamilinin kartı bankamatiği kullanması ile ya da örnek olarak bir restoranda pos cihazı ile ödeme yaptığı anda kopyalanmakta, şifresi ise bankamatiğe yerleştirilen ve tuş takımını gören bir kamera ile ya da ödeme işlemi sırasında ödeme alan kişi tarafından öğrenilmektedir. Bkz. **BALAN**, Lacramioara/**POPESCU**, Mihai: "Credit Card Fraud", The Annals of The Stefan cel Mare University of Suceava Fascicle of The Faculty of Economics and Public Administration, 2011, S. 11, No: 1(13), s. 83; **BARKER,** J. Katherine/**D'AMATO**, Jackie/**SHERIDON**, Paul: "Credit card fraud: awarenessand prevention", Journal of Financial Crime, 2008, S. 15 No: 4, s. 401; **BURNS**, Peter/ **STANLEY**, Anne: Fraud Management in the Credit Card Industry, Philadelphia 2002 s. 5.

[542] **DEĞİRMENCİ,** "Ceza Hukuku Açısından", s 598-599.

gelişen teknolojiye paralel olarak güncellenmesinin yapılması, yeni çıkan işlenme şekillerinin hukuka aykırı eylem olarak hüküm altına alınması gerekmektedir. Bu alanda yapılan kanunlaştırma çalışmalarında diğer hukuk sistemleriyle paralelliğe önem verilmesinin ve uluslararası çalışmalarla bilişim sistemlerinin teknolojik boyutunun dikkate alınması da önem arz etmektedir.[543]

Suçun maddi unsurlarının kaleme alınışında sorunlar vardır.[544] Doktrinde taraftar bulan ağırlıklı görüşe göre TCK m. 245 hükmünün tek bir suç gibi gözükmesine karşın esasında üç ayrı suçu düzenlediği savunulmaktadır.[545] Bu görüşe göre; bu suçlardan ilki gerçek ve başkasına ait bir banka veya kredi kartını her ne suretle olursa olsun ele geçiren ya da elinde bulunduran kişinin kart sahibinin rızası olmaksızın kartı kullanması ya da kullandırması ve bu suretle failin kendisine veya üçüncü bir kişiye hukuka aykırı yarar sağlaması suçu; ikincisi başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirerek sahte banka veya kredi kartı üretmek, satmak, devretmek, satın almak veya kabul etmek suçu; üçüncüsü sahte bir banka veya kredi kartını kullanmak suretiyle failin kendisine veya başkasına yarar sağlamak suçudur.[546] Bu durum sistematik bir hata oluşturmaktadır.[547] Adalet Komisyonunca kabul edilen Türk Ceza Kanunu Tasarısında da iki fıkra halinde düzenlenmiş olan m. 245 hükmü bakımından, yine ilki haksız olarak elde edilen banka veya kredi

[543] **DEĞİRMENCİ,** "Bilişim Suçları Alanında Yapılan Çalışmalar", s. 2758.

[544] **KATOĞLU,** "Banka veya Kredi Kartları", s. 99.

[545] **ÖZEN/BAŞTÜRK,** s. 114; **KATOĞLU,** "Banka veya Kredi Kartları", s. 100; **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1591; **ERDOĞAN,** s. 295; **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ**, C. 5**,** s. 6797; **YILMAZ,** Sacit**,** s. 268; **KOÇ,** s. 156; **AKARSLAN,** s. 50; **TAŞKIN,** s. 65; **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 873; **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 418.

[546] **ÖZBEK,**"Banka veya Kredi", s. 1021; **ÖZEN/BAŞTÜRK,** s. 114; **DOĞAN,** s. 310; **ERDAĞ,** s. 281; **ERDOĞAN,** s. 295; **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ**, C. 5, s. 6797; **AKARSLAN,** s. 50-51; **TAŞKIN,** s. 65.

[547] **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1591.

kartlarının kötüye kullanılması, ikincisi ise sahte veya üzerinde sahtecilik yapılan banka veya kredi kartıyla haksız menfaat temini olmak üzere iki adet suçun düzenlendiği savunulmuştur.[548]

Doktrinde ileri sürülen ve yoğun bir şekilde taraftar bulan bu görüşe karşın suç, kanaatimizce üç ayrı suç olarak değil, tek bir suç olarak düzenlenmiştir. Bu suçun oluşabilmesi için ilk üç fıkrada belirtilen hareketlerden birinin yapılması yeterlidir.[549] Zira birinci ya da ikinci yahut üçüncü fıkranın gerçekleştiği her halde "banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu" söz konusu olur. Bu nedenle suçun maddi unsurunu oluşturan davranışların her üç fıkra bakımında ayrı ayrı incelenmesinde fayda vardır.

B. SUÇUN BAŞKASINA AİT BİR BANKA VEYA KREDİ KARTINI, HER NE SURETLE OLURSA OLSUN ELE GEÇİREN VEYA ELİNDE BULUNDURAN KİMSENİN, KART SAHİBİNİN VEYA KARTIN KENDİSİNE VERİLMESİ GEREKEN KİŞİNİN RIZASI OLMAKSIZIN BUNU KULLANARAK YA DA KULANDIRARAK KENDİSİNE VEYA BAŞKASINA YARAR SAĞLANARAK İŞLENMESİ (TCK M. 245/1)

Suçun bu işleniş şeklinden bahsedilebilmesi için failin başkasına ait bir banka veya kredi kartını her ne suretle olursa olsun ele geçirmesi ya da elinde bulundurması; bu kartı kart sahibinin ya da kartın kendisine verilmesi gereken kişinin

[548] **YAZICIOĞLU,** "Bilişim Suçları", s. 144; **YAZICIOĞLU,** "Yeni Türk Ceza Kanunundaki", s. 405.

[549] Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması riski göz önüne alındığında yapılan bir araştırmada Türkiye dünyadaki en riskli dördüncü ülke olarak görülmektedir. Türkiye'de yapılan tüm kredi kartı hareketlerinin %9'unda kanunlara uygun olmayan haller bulunmaktadır. Bkz. **CHAUDHARY**, Khyati/**YADAV**, Jyoti/**MALLİCK**, Bhawna: "A review of Fraud Detection Techniques: Credit Card", International Journal of Computer Applications, 2012, S. 45, No: 1, s. 40.

rızası olmaksızın kullanması ya da kullandırması ve bunun sonucunda haksız bir yarar elde etmesi gereklidir.[550] Suç bu işleniş şekli bakımından bilişim sistemine karşı işlenen bir suçtur.[551]

1. Başkasına Ait Bir Banka Veya Kredi Kartının Her Ne Suretle Olursa Olsun Ele Geçirmek Veya Elde Bulundurmak

Suçun oluşabilmesi için öncelikle failin başkasına ait banka veya kredi kartını ele geçirmesi ya da elinde bulundurması gereklidir. Kanun, burada bir taraftan "başkasına ait banka kartını", diğer taraftan ise "başkasına ait kredi kartını" kullanmayı veya kullandırmayı suç saymıştır. Doktrinde yer alan bir görüşe göre; suçun ilk fıkrasında yer alan "veya" ifadesiyle kanun, esasında ortak olan ancak "banka kartı" ve "kredi kartı" olarak farklılık gösteren seçimlik hareketli iki suça yer vermiştir. Bu nedenle hükmün iyi bir şekilde ifade edilmediği belirtilmiştir.[552]

Suçun burada ön şartı banka veya kredi kartının üçüncü bir kişiye ait olmasıdır.[553] Bu durumun bir ön şart olmadığı, suçun konusuna ilişkin bir özellik olduğu belirtilse de[554] burada suçun konusunun üçüncü kişinin malvarlığı olduğu unutulmamalıdır. Kartın esas sahibi tarafından kullanılması halinde suç oluşmaz.[555] Örnek olarak kişinin kendisine ait banka veya kredi kartını, bankadan bankanın bilgisi dışında alıp kullanması hali gösterilebilir.[556] Ayrıca kartın gerçek olması yani

---

[550] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 459.

[551] **DEĞİRMENCİ,** "2004 Türk Ceza Kanunu'nun", s. 201.

[552] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 458, 462.

[553] **TAŞDEMİR,** s. 325.

[554] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 430.

[555] **DONAY,** Bankacılık, s. 168.

[556] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6802.

sahte olmaması gereklidir. Kart sahteyse TCK m. 245/2 veya 245/3'ün uygulanması söz konusu olabilir.[557]

ETCK döneminde elde bulundurulan ya da ele geçirilen kartın ATM'de kullanılması halinde m. 525b/2, üye işyerlerinde mal veya hizmet alımında kullanılmışsa kart henüz hamiline teslim edilmediğinden mağdurun banka olduğu ve banka kamu bankasıysa ETCK m. 504/7'nin; özel bankaysa m. 503/1'in uygulama alanı bulacağı belirtilmekteydi.[558] Ayrıca kartı hamiline iletmekle görevli bakımından hizmet nedeniyle görevi kötüye kullanma yani m. 510 gündeme gelebilmekteydi.[559] TCK m. 245'te "*her ne suretle olursa olsun kartı ele geçiren ya da elinde bulunduran"* ifadesine yer verilmesinin nedenini ETCK m. 525/b-2 kapsamında olan bazı eylemler bakımından öğretide ve uygulamada çeşitli görüşlerin ortaya çıkması (özellikle de ETCK m. 503 ve m. 504 bakımından) ve bu nedenle uygulanacak yasa maddesinin belirlenmesinde tereddütlerin oluşması nedeniyle bu tereddütlerin ortadan kaldırılmaya çalışılmak istenmesinin oluşturduğu söylenebilir.[560]

TCK m. 245/1'de başkasına ait bir banka veya kredi kartını, *"her ne suretle olursa olsun ele geçirmek veya elinde bulundurmak"* ifadesine yer verildiğinden failin kartı ne şekilde ele geçirdiğinin herhangi bir önemi yoktur[561] ve bu tercih

---

[557] **MALKOÇ,** İsmail: Açıklamalı – İçtihatlı 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu, C. 4, Ankara 2013, s. 3848; **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1033; **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 765.

[558] Yapılan bu ayrımın yerinde olmadığı ve söz konusu durumun ETCK m. 504/1'de dolandırıcılık suçunun "*Banka veya diğer kredi kurumlarınca tahsis edilmemesi gereken bir kredinin açılmasını sağlamak maksadıyla*" gerçekleştirilmesi kapsamında değerlendirilmesi gerektiği yönünde bkz. **MAHMUTOĞLU,** s. 280.

[559] **EKİNCİ,** "Kredi Kartı İle", s. 62.

[560] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 254.

[561] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 765; **SOYASLAN,** Özel Hükümler, s. 644; **PARLAR,** s. 53; **KURT,** s. 184.

yerindedir.[562] Böylece suçun oluşabilmesi bakımından kartın, hamilinin elinden rızası ile ya da rıza dışı çıkması arasında herhangi bir farkın olmadığı ileri sürülmüştür.[563] Suçun oluşabilmesi için kanun kartı ele geçirme ya da elinde bulundurmanın hukuka uygun ya da hukuka aykırı olmasını aramamıştır.[564]

Yargıtay'ın uygulaması bakımından da kartın "*bir şekilde ele geçirilmesi*" yeterlidir.[565] Örneğin kartın çalınması,[566] yolda bulunması,[567] kartın unutulduğu yerden alınması,[568] kullanıldıktan sonra yerine geri bırakılmak üzere alınması,[569] dolandırıcılıkla alınması,[570] yağmayla alınması,[571] zorla alınması,[572] ATM'ye yapılan

---

[562] **ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA,** Özel Hükümler, s. 714; **DEĞİRMENCİ,** "2004 Türk Ceza Kanunu'nun", s. 207.

[563] **ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA,** Özel Hükümler, s. 714.

[564] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 459.

[565] Yargıtay, sanığın, mağdurun kaybettiği kredi kartını "*bir şekilde ele geçirerek*" rızası olmadan alışveriş yapıp pos cihazlarından geçirmek suretiyle kullanmasını TCK m. 245/1 kapsamında değerlendirerek m. 43'ün uygulanması gerektiğini belirtmiştir. Bkz. Yargıtay 11. CD, E. 2008/8392, K. 2009/1235, T. 19.02.2009 (**TAŞDEMİR,** s. 376)

[566] **KELLER,** s. 48; **BUSER,** s. 86-87; **MOLAN/LANSER/BLOY,** s. 376.

"*…sanığın Spor Toto Teşkilat Müdürlüğünde çalışan yakınanın gündüzün masasındaki çantasından içerisinde 5.000.000 lira para ve kredi kartları bulunan cüzdanı çaldıktan sonra, kredi kartı ile ATM'den iki defa para çekmek biçimindeki eylemlerinin TCK'nun 491/4 ve aynı yasanın 525/b-2, 80. maddelerine uyan suçları oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması…"* Yargıtay 6. CD, E. 2001/12836, K. 2001/12572, T. 22.10.2001 (www.kazanci.com); *"Sanıkların tren istasyonunda beklemekte olan müştekinin çantasından yankesicilik suretiyle içinde para ve kredi kartı bulunan cüzdanı çaldıktan sonra, bu kredi kartı ile ATM.'den para çekmekten ibaret eylemlerinin TCK.nun 492/6-7-son maddesi ile aynı Yasanın 525/b-2. maddesine uyan suçları oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması"* Yargıtay 6. CD. E. 2001/11067, K. 2001/10750, T. 17.09.2001 (**EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 38-39)

[567] Yargıtay, sanıkların bularak haksız bir şekilde ele geçirdikleri mağdura ait kredi kartını, üye işyerinde çalışan diğer sanığın yanına gelerek, herhangi bir alım satım olmaksızın kartın POS makinesinden çekilmesinin gerçek kişiye yönelen bir hile olmadığından, ETCK m. 504/3 kapsamında değerlendirilmesini hukuka aykırı bularak; lehe yasanın tespitinin ETCK m. 525b/2 ile TCK'nın ilgili hükümleri arasında yapılmasının gerekliliğine karar verrmiştir. Bkz. Yargıtay 11. CD, E. 2006/4034, K. 2008/11014, T. 03.11.2008 (**TAŞDEMİR,** s. 381)

[568] *"…Katılanın ATM makinesinde unuttuğu kartla hesabından para çeken sanıkların eylemi TCK'nın 525/b-2.maddesine uyduğu gözetilmeden, aynı yasanın 525/a maddesiyle hüküm kurulması…"* Yargıtay 6. CD. E. 2002/1896, K. 2002/3608, T. 25.03.2002 (**KURT,** s. 252).

[569] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 254; **PARLAR/HATİPOĞLU,** C: 4, s. 3494.

[570] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 459.

fiziki müdahalelerle,[573] (kurulan bir düzenekle kartın ATM makinesine sıkışmasının sağlanması ve ardından kartın sıkıştığı yerden alınması[574]), ATM başındaki kart

---

[571] *"Sanık Niyazi …'ın Av. Ahmet N…'u vekil olarak tayin etmesi nedeniyle adı geçen avukatın 25.10.2004 günlü 'avukatlık üzret sözleşmesi2ne dayanarak yapmış olduğu icra takibi karşısında; sanığın bu parayı ödediğine ilişkin yazılı bir belge sunamaması ve kabule göre de, sanığın, eylemi sırasında, yakınan avukata "makbuzdur" başlıklı "Ardeşen İcra Müdürlüğü'nün 2005/93 E sayılı icra dosyası ile Niyazi K…'dan olan alacağımın tamamını aldım. Hiçbir hal ve alacağım kalmamıştır" içerikli belgeyi imzalatmakla yetinmeyip, eylemine devam edip, yakınanı direğe bağlayarak, üzerinde bulunan paralarını, telefonunu, cüzdanını, banka kartlarını ve şifresini alıp, kartla bankadan 630.000.000 lira parasını çekmesi biçiminde oluşan eyleminin, 765 sayılı Yasanın 499.maddesinin 1.fıkrasını 2.cümlesine uyan yağma ve 525/b-2 maddesine uyan haksız yarar sağlama suçlarını, 5237 sayılı Yasanın se, 149/1-a, d, h, 109/2, 109/3-a, 245/1.maddelerine uyan yağma, kişiyi hürriyetinden yoksun kılmak ve banka veya kredi kartlarını kötüye kullanmak suçlarını, oluşturduğu gözetilmeden, yerinde ve yeterli olmayan gerekçeyle yazılı şekilde hüküm kurulması…"* Yargıtay 6. CD. E. 2006/21116, K. 2007/5294, T. 01.05.2007 (**MERAN,** s. 228); *"…Sanıklar hakkında yağma edilen Banka Kredi kartıyla ATM'den para çekme eyleminden dolayı TCK'nın 525/b-2.maddesi ile zamanaşımı içinde bir karar verilmesi olanaklı bulunmuştur..."* Yargıtay 6. CD. E. 2001/16231, K. 2002/11149, T. 05.02.2002 (**KURT,** s. 208).

[572] **KURT,** s. 184.

[573] ATM'ye yapılan fiziki müdahale örnekleri için bkz. **ÖZDİLEK,** Ali Osman: Uygulamadan Örnek Olaylarla Bilişim Suçları ve Hukuku, İstanbul 2006, s. 195-196.

[574] *"…Önceden hazırladıkları tertibatla şikâyetçilere ait bankamatik kartlarının ATM makinesinde sıkışmasını sağlayıp, yine şikâyetçiler yanına yardım etme bahanesiyle yaklaşıp bir kısmının şifresini işlem yaptıkları sırada görerek bir kısmını ise cihazın arızalı olduğunu ve şifresini yazıp iptal tuşuna basarak alabileceğini söyleyerek şifrelerini ve kartları bu hile ve desisislerle ele geçirip, şikâyetçilerin ATM makinesinden ayrılmalarını müteakip kart ve şifreleri kullanarak bankamatik yoluyla hesaplarındaki paraları çekmekten ibaret eylemlerinin suç tarihlerinde yürürlükte bulunan 765 sayılı TCK'nın504/3 (suç tarihinden sonra yürürlüğe giren 5237 sayılı yasanın 245) maddesinde yazılı suçu oluşturduğu gözetilmeden, bilişim suçu kabul edilerek yazılı şekilde hüküm kurulması…"* Yargıtay 11. CD, E. 2006/5493, K. 2006/7673, T. 02.10.2006 (**PARLAR/HATİPOĞLU,** C: 4, s. 3503); *"…sanıkların önceden hazırladıkları tertibatla katılan ve şikayetçilere ait bankamatik kartının ATM makinesine sıkışmasını sağlayıp, kartın iadesi için işlem yaparken yardım etme bahanesi ile bankamatik kartının şifresini öğrenerek katılan ve şikayetçi Zeki yönünden ATM makinesinden ayrılmalarını müteakip, hileli davranışlarla elde ettikleri bankamatik kartı ile para çekildiği, şikayetçi Engin yönünden henüz para çekilmeden yakalanmaları şeklindeki eylemlerinin; sanıkların ele geçirdikleri bankamatik kartları ile katılan ve şikayetçi Zeki Taş'ın hesap ekstreleri getirtilerek hesaptan para çekilip çekilmediğinin kesin olarak saptanması çekildiğinin tespiti halinde anılan şikayetçi ve katılan yönünden tamamlanmış, şikayetçi Engin Güneş yönünden teşebbüs aşamasında kalmış suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı TCK.nun 504/3.maddesinde öngörülen nitelikli dolandırıcılık suçunu oluşturacağı gözetilmeden eksik araştırma sonucu, ayrıca sanık Canel'in Zeki Taş'a yönelik eylemde ; şikayetçinin olay günü bankamatikten para çekmek isterken yanına gelip konuşan kişinin sanık Hasan Çöpten olduğunu beyan ederek, teşhis etmesi karşısında sanık Canel'in diğer sanığın eylemine iştirak etiğine ilişkin delillerin de nelerden ibaret olduğu karar yerinde açıklanıp tartışılmadan yazılı şekilde hükümler kurulması, … Haksız bir şekilde ele geçirilen bankamatik kartı ile menfaat sağlamak eyleminin 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren TCK.nun 245/1.maddesindeki suçu oluşturacağı gözetilmeden kararın gerekçe bölümünde lehe yasa karşılaştırmasının anılan Yasanın 244. maddesi ile yapılması…"* Yargıtay 11. CD. E. 2009/7157, K. 2009/9588, T. 16.07.2009 (**PARLAR,** s. 78-79).

Yargıtay sanıkların önceden hazırladıkları tertibatla kart hamiline ait bankamatik kartının ATM'ye sıkışmasını sağlayıp, mağdurun kartın iadesi için işlem yaparken yardım etme bahanesiyle bankamatik kartının şifresini öğrenmeleri ve kart hamilinin ayrılması üzerine kartı sıkıştığı yerden alıp bu kartla alışveriş yapmaları ve para çekmelerini m. 245 kapsamında düşünülmesi gerektiğini ve m.

hamillerinin yanıltılması suretiyle kartın elde edilmesi,[575] (ATM'de yeterince bilgisi olmadan işlem yapan kart hamiline yardım etme bahanesiyle[576]), bir güven ilişkisinin sonucu olarak elde edilmesi[577] (örneğin iptal edilmesi için verilmesi[578]), banka veya

158/1-f'den bahsedilemeyeceğini belirtmiştir. Bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2006/7333, K. 2009/3242, T. 25.03.2009; (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6803, dp. 1218). Yargıtay yine benzer nitelikteki bir olayda suçun ETCK döneminde gerçekleşmesi nedeniyle fiilin ETCK m. 504/3 kapsamında değerlendirilip değerlendirilmeyeceği görevinin Ağır Ceza Mahkemesine ait olduğunu belirterek görevsizlik kararı vermiştir. Bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2008/13319, K. 2009/210, T. 29.01.2009; (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6803, dp. 1218); Yargıtay'ın benzer yönde vermiş olduğu bir diğer karar için bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2002/5653, K. 2002/7689, T. 07.10.2002 (**TAŞDEMİR,** s. 405).

Yargıtay'ın sanıkların, önceden hazırladıkları tertibatla şikâyetçilere ait bankamatik kartlarının ATM makinesine sıkışmasını sağlayıp, ATM kabinine monte ettikleri, içinde cep telefonu bulunan duvar tipi telefonu arayıp, kendisini banka görevlisi olarak tanıtıp kartı iptal edeceği bahanesi ile bankamatik kartının şifresini de öğrenip, ATM makinesinden ayrılmalarını müteakip hile ve desiselerle ele geçirip şifresini öğrendikleri bankamatik kartlarıyla para çekmekten ibaret eylemlerinin ETCK'nın 504/3. (TCK'nın 244/1) maddesinde yazılı suçu oluşturduğu gözetilmeden, bilişim suçu kabul edilerek yazılı şekilde hüküm kurulmasını yasaya aykırı bulan kararı da mevcuttur. Bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2006/2696, K. 2006/7334, T. 20.09.2006 (www.kazanci.com) Burada bilişim suçu söz konusudur ve TCK'ya gore hem dolandırıcılık hem de banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu mevzuttur. Bkz. **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 130-1031, dp. 31.

[575] *"...sanığın bankamatik kartı ile işlem yapmasını bilmeyen yaşlı ve cahil şikayetçilere yardım etmek bahanesiyle yaklaşıp, bankamatik kartlarını alıp şifrelerini de öğrenerek cebine koyduktan sonra yanında bulunan ve daha önceden temin ettiği bankomat kartları ile mağdurlardan öğrendiği şifreyi kullanarak ATM cihazından para çekmek isteyip kart ve şifrenin birbiriyle uyumlu olmaması üzerine makinece kartın alıkonulmasını sağladığı şikayetçilere kartlarını bankadan almaları gerektiği söyleyip onların olay yerinden uzaklaşmaları üzerine hile ve desiselerle alıkoyduğu bankamatik kartlarını kullanmak suretiyle bir başka ATM cihazından şikayetçilerin hesaplarındaki paraları çektiği olayda eylemin, hile ve desisielerle alıkoyduğu bankamatik kartlarını kullanmak suretiyle bir başka ATM cihazından şikyetçilerin hesaplarındaki paraları çektiği olayda eylemin, hile ve desiselerle alıkonulan kartların sonradan kullanılması nedeniyle TCK'nın 504/3 madde ve fıkrası kapsamında banka vasıta kullanılmak suretiyle nitelikli dolandırıcılık suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde bilgileri otomatik işleme tabi tutulmuş sistem, kullanarak yarar sağlamak kabulü suretiyle TCK'nın 525/b-2 madde ve bendi uyarınca cezalandırılmasına karar verilmesi..."* Yargıtay 11. CD. E. 2004/3088, K. 2004/3683, T. 28.04.2004 (**KURT,** s. 220); Yargıtay'ın benzer yönde vermiş olduğu diğer kararlar için bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2008/367, K. 2008/574, T. 06.02.2008 (**TAŞDEMİR,** s. 392-393); Yargıtay 11. CD. E. 2008/5029, K. 2008/5370, T. 28.05.2008 (**TAŞDEMİR,** s. 387).

[576] *"...Sanığın, hileli davranışlarda bulunmadan ATM'den maaşını çekmek için kendisinden yardım isteyen katılanın verdiği bankamatik kartını ve şifresini öğrendikten sonra kartı bankamatiğin geri vermediğini söyleyerek katılanın ayrılmasından sonra kartı ve şifreyi kullanarak hesaptaki parayı çekmekten ibaret eyleminin kart üzerindeki zilyetliğin özgür irade ile devredilmeyi, sanığın yanında beklenerek çok kısa bir süre için ve yardım etmesi için verildiğinden güveni kötüye kullanma suçunun oluşmayıp TCK.nun 245/1.maddesinde yazılı suçun oluştuğu..."* Yargıtay 11. CD. E. 2010/1318, K. 2010/1636, T. 22.02.2010 (**PARLAR,** s. 68); Yargıtay'ın benzer yönde vermiş olduğu bir diğer karar için bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2008/8858, K. 2008/11621, T. 10.11.2008 (**TAŞDEMİR,** s. 379-380).

[577] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 459.

[578] *"...iptal ettirilmesi için şikâyetçi tarafından sanığa verilen banka kredi kartıyla değişik tarihlerde nakit para çekmekten ibaret eylemin TCK.nun 525/b-2 maddesinde yaptırıma bağlanan bilişim suçunu*

kartı sistem kuruluşu tarafından çıkartılan kartın kart hamilinin eline ulaşmaması,[579] mağdurun rızasıyla alınması,[580] (örneğin aldığı belli bir mal ya da hizmetin bedelini banka veya kredi kartıyla ödemek isteyen kart hamilinin üye işyerindeki görevli kişiye kartını vermesi[581]), ölen aile üyelerinden birinin ölümünü gizleyip ölen kişinin maaşının çekilmeye devam edilmesi gibi.[582] Ancak bu durumda maaşın çekilmesi ATM gibi bilişim sistemleri kullanılarak gerçekleştirilmelidir. Örneğin Sosyal Sigortalar Kurumu'ndan alınan maaşın ATM'den değil de banka görevlisine vekâletname gösterilerek çekilmesi halinde kamu kurum ve kuruluşlarının zararına

---

oluşturduğu düşünülmeden yazılı şekilde hüküm kurulması…" Yargıtay 11. CD. E. 2001/8765, K. 2001/9224, T. 10.10.2001 (www.kazanci.com).

[579] Yargıtay sanığın kart başvurusu üzerine adına kredi kartı çıkarılan kişinin kartını kuryeden alıp, adına kredi kartı çıkartılan kişinin rızası bulunmaksızın kartın iki gün içerisinde limiti dolacak şekilde kullanılması fiili ile ilgili olarak lehe olan düzenlemenin ETCK m. 504/3, 80 ile TCK m. 245/1 ve m. 43 arasında yapılması gerektiğini, karşılaştırmanın bankanın özel banka olması ve kartın adına çıkarılan kişiye ulaşmaksızın ele geçmesi nedeniyle ETCK m. 503/1 ile TCK m. 158/1-f arasında yapılmasının doğru olmadını belirtmiştir. Bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2006/5382, K. 2009/176, T. 29.01.2009 (**TAŞDEMİR,** s. 377).

[580] **KURT,** s. 184.

[581] *"Dolandırıcılık suçunun oluşabilmesi için hileli davranışın gerçek kişiye yöneltilerek aldatılması ve bu işlemler sonucunda onun veya başkasının zararına olarak, sanığın veya bir başkasının lehine yarar sağlaması gerekli olup, somut olayda; fikir ve eylem birliği içersinde bulunduğu diğer sanık Vesie Hall'a ait Vesile Bar isimli yerde yedikleri yemeğin ücretini ödemek için şikayetçi Mehmet Tirit'ten, ona ait kredi kartını alan sanık Murat Korkmaz'ın, bu kartı, Bar'da bulunan POS cihazından, değişik zamanlarda birden fazla geçirmek suretiyle, ödenmesi gereken yemek ücretinden daha çok miktarda ödeme yapılmasını sağladığının iddia ve kabul olunması karşısında, gerçek kişiye yöneltilen hile bulunmamaması nedeniyle, sanıkların eylemlerinin, suç tarihinde yürürlükte bulunan, 765 sayılı TCK.nun 525/b-2 ve 80. (5237 sayılı Yasanın 245/1 ve 43/1.) maddesinde öngörülen zincirleme suretiyle bilişim suçunu ouşturduğu gözetilip buna göre, kararın gerekçe bölümünde; 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 9/3.maddesi uyarınca suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı Yasa ile sonradan yürürlüğe giren 5237 sayılı Yasanın ilgili bütün hükümleri olaya uygulanarak ortaya çıkan sonuçların birbirleriyle karşılaştırılması suretiyle lehe yasanın tespiti gerektiği gözetilmeden, bu ilkelere uyulmadan lehe olduğundan bahisle, vasıfta hataya düşülerek, sanıkların 765 sayılı TCK.nun 504/3.maddesi uyarınca mahkumiyetlerine hükmolunması, yasaya aykırıdır."* Yargıtay 11. CD. E. 2009/7402, K. 2009/4778, T. 27.04.2009 (**PARLAR,** s. 84-85).

[582] *"sanığın, annesinin ölümünden sonra onun adına SSK Genel Müdürlüğü tarafından banka hesabına yatırılan emekli maaşını bankamatik kartı ile çekmekten ibaret eyleminde… eylemin suç tarihinde yürürlükte bulunan ve sanık lehine olan 765 sayılı TCK.nun 525/b-2, 80 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCK.nun 245/1, 43/1 maddelerinde öngörülen teselsülen, bilgileri otomatik işleme tabi tutulmuş bir sistemi kullanarak kendisi veya başkası lehine hukuka aykırı yarar sağlamak suçunu oluşturduğu…"* Yargıtay 11. CD. E. 2008/8392, K. 2009/1235, T. 19.02.2009 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6802-6803, dp. 1216.).

olarak işlenen nitelikli dolandırıcılık söz konusu olur.[583] Söz konusu halde kart meşru bir şekilde elde bulundurulmaktayken, iadesi gereken zaman ve koşullar gerçekleşmesine karşın kart iade edilmeyerek bulundurulmaya devam etmektedir ve bu durumda hukuka aykırı bulundurma ve kullanma söz konusudur.[584]

Yargıtay ATM makinesinden para çekmeyi bilmeyen bir kimsenin yardım talebi üzerine bankamatik kartını ve şifresini rızasıyla bankamatik önünde bekleyen diğer bir kimseye verdiği olayda, kendisine yardım eden kimsenin ATM'nin önce kartı sonra ise parayı vermesinden yararlanarak, hesabında para olmadığı gerekçesiyle kartı hamiline verdiği, kart hamilinin uzaklaşması neticesinde parayı alarak uzaklaşması fiilini hırsızlık olarak değerlendirmiştir. Çünkü bankamatik kartının ve şifresinin ele geçirilip para çekilmesinde hukuka aykırılık yoktur ve bu nedenle banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu söz konusu değildir. Herhangi bir hile kullanılmaksızın kart hamilinin elinden parası alınmadığından dolandırıcılık suçu yoktur.[585] Ancak söz konusu olayda kart hamiline, hesabında para olmadığının söylenmesi, hile kapsamında değerlendirilerek burada dolandırıcılık suçunun varlığı kabul edilmesi akla gelmektedir. Ancak Yargıtay dolandırıcılık suçunun oluşabilmesi için; failin hileli davranışlarla bir kimseyi aldatıp, onun veya başkasının zararına olarak, kendisine veya başkasına bir yarar sağlaması gerektiğini, hilenin nitelikli bir yalan olduğunu ve yalanın belli oranda ağır, yoğun ve ustaca olması ve sergileniş açısından mağdurun denetleme olanağını ortadan kaldırması

[583] Yargıtay 11. CD. E. 2007/8242, K. 2007/2283, T. 02.04.2007 (**EROL,** Haydar: 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu, C. 2, (Tarihsiz), s. 2542.).

[584] **MALKOÇ,** C. 4, s. 3848.

[585] Yargıtay 11. CD. E. 2010/14294, K. 2010/6805, T. 07.06.2010 (**PARLAR,** s. 111.).

gerektiğini belirtmiştir.[586] Ayrıca kullanılan hile ile mağdurun yanılgıya düşürülmesinin ve bu yanıltma sonucu kandırıcı davranışlarla yalanlara inanan mağdur tarafından sanık veya bir başkasına haksız çıkar sağlanmasının gerektiğine vurgu yaparak söz konusu durumda kart hamilinin ATM'deki paraları sanığa teslim etme iradesi bulunmadığından fiilinin "basit hırsızlık" suçunu oluşturacağı düşüncesindedir.[587]

Para çekmesine yardımcı olacağını söyleyerek mağdurdan aldığı kredi kartını kullanarak para çeken, sonrasında ise parayı iade etmeden oradan uzaklaşan sanığın eylemi, kart sahibinin rızası olmadan kullanma unsuru gerçekleşmediği için m. 245/1'deki suç oluşmaz. Burada hırsızlık ya da güveni kötüye kullanma suçlarının gerçekleşebileceği söylenebileceği iddia edilse de[588] güveni kötüye kullanma suçu değil hırsızlık suçu söz konusu olur.[589]

Yardım etme bahanesiyle kart hamilinin kartını ATM'de kullanarak hamilin hesabından kendi hesabına para havale etmesi halinde güveni kötüye kullanma

---

[586] Oysa burada failin çok basit ve hile olarak değerlendirilemeyecek söz ve hareketi ile mağdur yönlendirildiğinden, dolandırıcılık söz konusu değildir. Bkz. **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 492.

[587] Yargıtay 11. CD. E. 2007/6001, K. 2010/4353, T. 12.04.2010 (www.kazanci.com); Yargıtay 11. CD. E. 2012/8478, K. 2012/2627, T. 01.03.2012 (**MALKOÇ,** C. 4, s. 3849).

[588] **KURT,** s. 190.

[589] *"...ATM'den para çekmek isteyen katılanın yardım isteği üzerine kartı alıp şifreyi öğrenen sanığın, katılanın huzurunda çekmiş olduğu 440,00 TL parayı miktarını söylemeden ve cihazın para vermediğini ifade ederek el çabukluğuyla cebine koyup, başka bir ATM'den çekim yapılması gerektiğini söyleyerek kartı iade edip, birlikte bu mahale gidilirken aniden uzaklaştığının iddia ve kabul olunması karşısında, kartın sahibinin önceden var olan rızası ve izin verilen limitler dâhilinde kullanılması nedeniyle kartın kötüye kullanıldığından söz edilemeyeceği, başka bir ifadeyle suçun menfi unsurlarından olan "rızaya aykırılık" koşulu gerçekleşmediğinden 245/1 madde ve fıkrasında tanımlanan banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun oluşmayacağı ancak, menkul mal niteliğinde olan katılana ait paranın el çabukluğuyla gizlenmesi suretiyle zilyedinin rızası dışında alıkonulması nedeniyle eylemin katılanın icra hareketlerinin sonuna kadar sanığın yanından ayrılmadığı cihetle hırsızlık suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçundan mahkûmiyetine hükmedilmesi..."*Yargıtay 11. CD. E. 2011/821, K. 2011/1777, T. 31.03.2011 (www.kazanci.com).

suçunun oluşacağı belirtilmişse de[590] burada kart hamiline yönelik "*sana yardım edeceğim ve sadece senin paranı makineden çıkaracağım*" şeklinde bir hile ve aldatma söz konusu olduğundan dolandırıcılık söz konusudur.[591]

ATM'lerin para çıkaran bölümüne esnek tıkaç,[592] bant, kâğıt,[593] deri parçası[594] yapıştırarak yahut spiral yerleştirerek kart hamilinin yaptığı işlem neticesinde almak istediği parasını yapılan müdahale nedeniyle alamaması ve kart hamilinin oradan uzaklaşması üzerine düzeneği kuran tarafından paranın alınması bu suç kapsamında düşünülmemelidir. Burada doktrinde ileri sürülen bir görüşe göre hırsızlık suçu söz konusu olur ve Yargıtay'ın da uygulaması bu yöndedir. Yargıtay ATM'nin bina içinde olup olmamasına göre ya basit hırsızlık ya da nitelikli hırsızlık hükümlerini uygulamaktadır.[595] Ayrıca Yargıtay'ın uygulamasına göre kurulan bu düzenekle kaç farklı kart hamilinin parasını alması engellenmişse o kadar hırsızlık suçu işlenmiştir. Yani mağdur kart hamilidir.[596] Bu durumda banka veya kredi kartı kart hamilince kullanılmaktadır. Ancak kart hamilince alınması gereken paralar

---

[590] **BAYRAKTAR,** "İşlenebilen Suçlar", s. 56.

[591] **ÖZGEN,** "Tartışma, Soru ve Cevaplar", BKM A.Ş. Hukuki Açıdan Banka ve Kredi Kartları Sempozyumu, 11-13 Ekim 1996, s. 85.

[592] **KARAGÜLMEZ,** s. 268.

[593] Yargıtay 6. CD. E. 1995/11688, K. 1995/12125, T. 23.11.1995 (**TAŞDEMİR/ÖZKEPİR,** s. 1130).

[594] Yargıtay 6. CD. E. 2000/7361, K. 2000/7492, T. 02.11.2000 (**EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 56).

[595] Yargıtay Türkiye Halk Bankası A. Ş ve Türkiye Emlak Bankası A. Ş'nin Afyon şubelerinde bulunan ATM cihazlarının para çıkış kısmına spiral aleti yerleştirerek şikâyetçiler Neşet Tokman ve Nurattin Saçan'ın bankamatikten işlem yaparak almaya çalıştığı paraların çıkmasını engelleyip şikâyetçilerin uzaklaşmasının ardından söz konusu paraları almaya teşebbüs etmelerinde lehe yasanın belirlenmesinde TCK m. 142/1-b, 35. maddelerinde düzenlenen "*bina içinde muhafaza altına alınmış olan eşya hakkında hırsızlık"* suçununun dikkate alınması gerekirken m. 245/1, 35/2.maddelerinin dikkate alınmasını hukuka aykırı bularak bozmuştur. Bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2009/16372, K. 2009/16791, T. 25.12.2009 (**PARLAR,** s. 71). Yargıtay'ın benzer yönde vermiş olduğu bir diğer karar için bkz. Yargıtay 6. CD. E. 2000/7361, K. 2000/7492, T. 02.11.2000 (**EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 56).

[596] Yargıtay 6. CD. E. 1995/11688, K. 1995/12125, T. 23.11.1995 (**EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 56).

yapılan müdahaleler nedeniyle ATM'ye müdahale edenlerce alınmaktadır.[597] Burada her ne kadar Yargıtay'ın da uygulamasında olduğu gibi[598] hırsızlık akla gelebilirse de "zilyetlik" durumu kuşku yaratabilmektedir. Zira kart hamilinin mevduatından para indirildiğinden, hırsızlığa benzer bir durum ortaya çıkmaktadır.[599] Doktrinde ileri sürülen bir diğer görüşe göre ise burada hırsızlık söz konusu değildir ve TCK m. 244'ün birinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları[600] uygulanmalıdır.[601] Zira bu görüşe göre bilişim sistemi olan ATM cihazlarının fiziksel bir müdahaleyle de olsa çalışmalarının engellenmesi ve bu engelleme neticesinde haksız yarar elde edilmesi TCK m. 244/4 kapsamında değerlendirilmelidir.[602] Bu fiilin banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunu oluşturmayacağı ise açıktır.

ATM'nin kart giriş haznesine yapılan müdahaleler neticesinde kartın ATM'de sıkışmasına neden olunmasıyla da karşılaşılmaktadır. Sıkışan kartın ATM'den çıkarılabilmesi için, düzeneği kuran fail, kart hamilinin yanına yardım bahanesiyle gelerek, kart hamilinden kartın şifresini öğrenmektedir. Daha sonra, kart hamili şubeye veya yakındaki büfeye gönderilerek, kart sıkıştığı yerden alınarak, kart

---

[597] **EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 57.

[598] Yargıtay 6. CD. E. 1997/2358, K. 1997/2515, T. 11.03.1997 (www.kazanci.com).

[599] **BAYRAKTAR,** "İşlenebilen Suçlar", s. 56.

[600] *"Sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme;*

Madde 244-(1) Bir bilişim sisteminin işleyişini engelleyen veya bozan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Bir bilişim sistemindeki verileri bozan, yok eden, değiştiren veya erişilmez kılan, sisteme veri yerleştiren, var olan verileri başka bir yere gönderen kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(3) Bu fiillerin bir banka veya kredi kurumuna ya da bir kamu kurum veya kuruluşuna ait bilişim sistemi üzerinde işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(4) Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan fiillerin işlenmesi suretiyle kişinin kendisinin veya başkasının yararına haksız bir çıkar sağlamasının başka bir suç oluşturmaması halinde, iki yıldan altı yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezasına hükmolunur."

[601] **KARAGÜLMEZ,** s. 280.

[602] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 440.

hamilinin hesabından para çekilmektedir. Burada fail hem hırsızlık suçundan hem de m. 245/1'de öngörülen suçtan sorumlu olacaktır ve gerçek içtima kurallarınca cezalandırılacaktır. Nitekim Yargıtay'ın da uygulaması bu yöndedir.[603] Doktrinde ileri sürülen bir diğer görüşe göre ise, burada failin fiili TCK m. 244/4'e ve m. 245/1'e uyduğundan m. 44'te düzenlenen "fikri içtima" gereğince fail hakkında m. 245/1 uygulama alanı bulmalıdır.[604] Ancak burada esasen ortada failin yardım bahanesiyle kartın şifresini öğrenmeye yönelik hilesi vardır ve dolandırıcılık söz konusu olmalıdır.

Önceki yıllarda ATM'lere zarf içinde para konularak borç ödeme yöntemiyle ilgili olarak Yargıtay; failin bankamatiğe bir zarf içinde para yatırmış gibi yapıp boş zarf koyup işlem yapması, görevlilerin zarfı kontrol ederken yanlışlıkla onay tuşuna basması sonucunda hesabına para yatan sanığın bu parayı çekmesi fiilinin, bilişim ve hileli hareketlerin aldatıcı özelliği bulunmadığından dolandırıcılık suçu kapsamında değil, hata sonucu ele geçen eşyanın tasarrufu suçunu oluşturacağını belirtmiştir.[605] Burada zaten unsurları gerçekleşmediğinden banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçundan da bahsedilemezdi.

TCK m. 245/1'de yer alan "*ele geçirme*" ifadesinden maksat kartın, hamilinin haberi olmaksızın, fail tarafından elde edilmesidir.[606] "*Elinde bulundurma*" ile ifade edilmek istenen ise genellikle yasaya aykırı olmayan şekilde kartı elinde bulundurma

[603] Yargıtay CGK. E. 2010/11-17, K. 2010/65, T. 30.03.2010 (www.kazanci.com).

[604] **KARAGÜLMEZ,** s. 281.

[605] Yargıtay 11 CD. E. 2007/3773, K. 2009/12167, T. 16.10.2009 (www.kazanci.com).

[606] **KARAGÜLMEZ,** s. 270; **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 433.

halidir.[607] Örneğin bankada, müşterilere gelen kartları müşterilere vermekle görevli olan personel, posta ya da kargo yoluyla kartı müşteriye ya da bankaya teslim etmekle görevli olan kişi, kart hamilinin rızasıyla kartını verdiği kartı alan kişi; kartı elinde bulunduran konumundadır.[608] Yargıtay ölen aile üyelerinden birinin ölümünün yetkili makamlara bildirilmeyerek ölen kişinin maaşının bankamatik kartıyla çekilmesini bu suç kapsamında değerlendirerek, failin bu kartı hukuka aykırı olarak elinde bulundurduğunu belirtmektedir.[609] Ancak bu durumda maaşın çekilmesi daha önce de belirtildiği üzere ATM gibi bilişim sistemleri kullanılarak gerçekleştirilmelidir. Örneğin banka memuruna ibraz ederek maaşın çekilmek istenmesi halinde bu suç değil dolandırıcılık suçu oluşacaktır. Her iki fiil yapılarak gerçekleştirilmişse (örneğin ilk bir iki ay banka memuruna ibraz edilerek, sonra ise ATM kullanılarak) gerçek içtima gereği fail hem banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçundan hem de dolandırıcılık suçundan cezalandırılacaktır.[610]

---

[607] "Ele geçirme"nin mağdurun rızasının bulunmadığı, "elde bulundurma"nın ise mağdurun rızasının bulunduğu hallerde söz konusu olacağı yönünde bkz. **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6803-6804; **ERDOĞAN,** s. 307. Aksi yönde bkz. **KOÇ,** s. 91.

[608] **PARLAR,** s. 53; **KARAGÜLMEZ,** s. 270; **PARLAR/HATİPOĞLU,** C: 4, s. 3495.

[609] *"…hak sahibi ölü olan murisleri Kemal'in vefatından önce anılanın yatalak hasta olması ve sanık Bahar'ın da okuma yazma bilmemesi nedeniyle maaşının oğlu sanık Cavit tarafından bankamatikten çekildiğini savunmalarına, maaşın yatırıldığı Vakıfbank İstanbul Gaziosmanpaşa Şubesinin 18.7.2002 tarihli yazısında da ölü Kemal'in maaşlarının bankomattan çekildiğinin bildirilmesi, şifresi bilinmeden kartın kullanılarak maaş hesabına ulaşılmasının mümkün bulunmayıp hak sahibinin maaşının ölümden önce de şifresi sanık tarafından bilinen kartın kullanıldığının ve sanığın 18.4.2001 günü ölen babasına ait banka kartını tahsis eden katılan kuruma iade etmeyerek haksız surette elinde bulundurup ölü babası Kemal'in hesabına yatırılan 19.4.2001-18.8.2001 dönemini kapsayan 4 aylık maaşını çekmeye devam ettiğinin anlaşılmasına göre suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı TCK'nın 525/b-2, 80 (5237 sayılı yasanın 245/1, 43) maddeleri de tartışılarak mahkûmiyetlerine karar verilmesi gerektiği"* Yargıtay 11. CD. E. 2007/10881, K. 2007/5846, T. 25.09.2007 (**YALVAÇ,** s. 1373); *"Sanığın 27.6.2000 tarihinde ölen babasına ait bankamatik kartını kullanarak ATM makinesinden emekli maaşlarını almaktan ibaret eylemlerinin zincirleme bilişim suçunu oluşturduğu gözetilmeden suçun nitelendirilmesinde yanılgıya düşülerek yazılı şekilde dolandırıcılık suçundan mahkûmiyet hükmü kurulması"* Yargıtay 11. CD. E. 2006/545, K. 2006/3113, T. 17.04.2006 (**PARLAR/HATİPOĞLU,** C:4, s. 3504); Benzer yöndeki diğer kararlar için bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2007/1733, K. 2007/5254, T. 18.07.2007 (**TAŞDEMİR,** s. 395.)Yargıtay 11. CD. E. 2008/10263, K. 2008/8833, T. 15.09.2008 (**TAŞDEMİR,** s. 383.).

[610] Yargıtay 11. CD. E. 2010/8677, K. 2010/13668, T. 29.11.2010 (**KOÇ,** s. 269-271).

Kartları hamillerine teslim etmekle görevli olan kişilerin bu görevlerini yerine getirmemesinin görevi kötüye kullanma suçunu oluşturacağı ancak m. 245'in özel hüküm olması nedeniyle uygulanacağı ileri sürülse de[611] bu görevli kişi ancak kamu görevlisiyse bu durum söz konusu olabilir.

İnternet üzerinden sunulan alışveriş hizmetlerinden yararlanılması esnasında kredi kartının üzerindeki bilgilerin ve şifrenin kullanılması mümkün ve yeterlidir. Bu durumda kart fiziki olarak kullanılmaz. Doktrinde yer alan bir görüşe göre suçun bu şekilde işlenebilmesi için hem banka hem de kredi kartının fiziksel olarak kullanılması gereklidir. Çünkü madde metnindeki kartın kullanımı, yalnızca karta ilişkin bilgilerin değil, bizatihi kartın kullanılmasıdır.[612] Örneğin bir kimsenin, ATM cihazında başkasının banka hesabında "kartsız işlem" yapmasının bu hükmün kapsamının dışında olacağı belirtilmiştir.[613] Yani "kart" değil de "kartın üzerindeki bilgiler" kullanılmak suretiyle (örneğin kartın üzerindeki bilgiler kullanılarak internet üzerinden alış veriş yapılmasında olduğu gibi) bu suç değil TCK m. 244/4'te yer alan "sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme" suçu oluşur.[614]

Kredi kartının muhakkak fiziki olarak kullanılması gerektiğini savunan bir diğer görüşe göre; söz konusu bilgilerin sahibinin rızası olmaksızın kullanılması durumunda TCK m. 244/2 ve 3 düşünülmelidir. Çünkü bu durumda artık bilişim sistemindeki bir verinin gönderilmesi söz konusu olur ve bu fiil bir banka veya kredi kurumunun[615] bilişim sistemi üzerinde gerçekleştiği için m. 244/3 uygulanmalıdır.

---

[611] **TEPE,** s. 285.

[612] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 882; **KURT,** s. 187.

[613] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 460.

[614] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 766.

[615] "Kredi kurumu"nun TCK m. 158'in gerekçesinde banka olmamasına karşın, kanunen borç para vermeye yetkili kılınan kurumlar olarak anlaşılması gerektiği belirtilmiştir.

Ancak bu durumda da haksızlık içerikleri aynı olmasına karşın TCK m. 244/2 ve 3 ile m. 245/1'de belirtilen cezalar arasında çok büyük bir farkın olduğu belirtilmiş ve m. 244/2'de yer alan suçun cezasının en azından alt sınırının artırılması önerilmiştir. Şayet bu filin işlenmesiyle birlikte haksız bir yarar da elde edilmişse, bu durumda TCK m. 244/4 uygulanmalıdır.[616] Birinci bölümde de belirtildiği üzere Yargıtay internet bankacılığı sistemine girerek para aktarımları yapılmasını m. 244/4 kapsamında değerlendirmektedir.[617]

Doktrinde yer alan bir diğer görüşe göre ise söz konusu durumda TCK m. 245 uygulama alanı bulmalıdır.[618] Ancak bu durumda da TCK m. 244/4'te[619] *"başka bir*

---

[616] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1032, 1061.

[617] *"...Sanığın, şikâyetçilere ait hesaplardan internet aracılığı ile kendi hesabına para aktarmaktan ibaret eyleminde gerçek kişiye yönelik hile ve desise bulunmadığı gözetilmeden 5237 Sayılı TCK. nun 244/4. maddesi yerine suç vasfında hataya düşülerek dolandırıcılık suçundan hüküm kurulması…"* yasaya aykırı bulunmuştur. Bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2007/6963, K. 2007/5533, T. 18.09.2007 (www.kazanci.com); "*Katılan Nazan'a ait… bank Sefaköy Şubesindeki hesaba internet üzerinden girilerek, mevduatında bulunan 12.100 YTL parayı, fikir ve eylem birliği içerisinde hareket eden sanıklar tarafından, sanık Pınar'ın… bankası Adana Küçükesat şubesindeki hesabına havale edilerek aynı gün paranın 10.900 YTL'sını banka iubesinden, 1000 YTL'sını banka kartı ile çekilmesinden ibaret eylemlerinin bir bütün halinde 5237 sayılı TCK.nun 244/4 maddesinde öngörülen bilgileri oıtomatik işleme tabi tutmuş bir sitemi kullanarak kendisi ya da başkası lehine hukuka aykırı yarar sağlamak suçunu oluşturduğu gözetilmeden nitelikli hırsızlık suçunu oluşturduğunun kabülü ile yazılı şekilde hüküm kurulması"* Yargıtay 11. CD. E. 2008/22, K. 2008/1141, T. 28.02.2008 (**ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA,** TCK Şerhi, s. 4683); "*…Katılan Hüseyin'in temsilcisi olduğu şirkete ait İstanbul… bankası merkez şubesindeki hesaba internet üzerinden girilerek, mevduatta bulunan 14000 YTL parayı… Bankası Adana Şubesindeki kendi hesabına aktarıp aynı gün paranın 40100 YTL'sını bankamatik kartı ile çeken sanığın bu eylemlerinin bir bütün halinde 5237 sayılı TCK. nun 244/4 maddesinde öngörülen bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak kendisi veya başkası lehine hukuka aykırı yarar sağlama suçunu oluşturduğu gözetilmeden nitelikli hırsızlık suçunu oluşturduğunun kabulü ile yazılı şekilde hüküm kurulması"* Yargıtay 11. CD. E. 2008/23, K. 2008/1160, T. 28.02.2008 (**ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA,** TCK Şerhi, s. 4683); "*…birden çok kişi tarafından havale işlemi yapılmak üzere kendisine teslim edilen paraları bilgisayar ortamında bu işlemleri yapmak ve hesaplar arasında aktarmalar yapılmış gibi gösterilmek suretiyle alıkoymak eylemlerinin TCK'nın 525/b-2, 80. Maddelerine uygun bilişim suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması…"* Yargıtay 6. CD. E. 2002/21546, K. 2004/628, T. 26.01.2004 (**KURT,** s. 215); *"...Sanığın, şikâyetçilere ait hesaplardan internet aracılığı ile kendi hesabına para aktarmaktan ibaret eyleminde gerçek kişiye yönelik hile ve desise bulunmadığı gözetilmeden 5237 Sayılı TCK. nun 244/4. maddesi yerine suç vasfında hataya düşülerek dolandırıcılık suçundan hüküm kurulması… Bilişim sistemindeki verileri değiştirmek suretiyle haksız menfaat elde edilmesi suçunun sanık tarafından havalenin şikâyetçilerin hesaplarından kendi hesabına intikali anında tamamlandığı gözetilmeyerek eylemin teşebbüs aşamasında kaldığından bahisle eksik ceza tayini…"* Yargıtay 11. CD. E. 2007/6963, K. 2007/5533, T. 18.09.2007. (www.kazanci.com).

[618] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 257.

suç oluşturmaması halinde" ifadesinin yer alması nedeniyle[620] m. 245'in uygulanmasının da mümkün olacağı ve karmaşa ve karışıklığa yol açan bu durumun giderilmesinin gerektiği belirtilmiştir.[621] TCK m. 244/4'teki suçun gerçekleştiğinden bahsedilebilmesi için yarar sağlama amacına yönelik özel kastın arandığı unutulmamalıdır.[622]

Bir diğer görüşe göre ise hesaplar arasında para aktarımı yapıldığında TCK m. 142/2-e, hesapları dengeleyici tarzda bir hesabın verilerinin arttırılıp, diğer hesabın verilerinin düşürülmesinde ise m. 244/4 uygulama alanı bulur.[623] Ancak doktrinde haklı olarak ileri sürülen bir diğer görüşe göre ise m. 244/4'teki suçun kapsamı karşısında, kredi kartlarının kötüye kullanılması suretiyle yarar sağlamasına ilişkin m. 245'te yer alan fiiller bir bilişim sistemi kullanılarak ya da m. 244'te

---

[619] TCK m. 244/4'ün uygulama alanı bulabilmesi için aynı maddenin birinci ve ikinci fıkralarında tanımlanan fiillerin işlenerek yani bir bilişim sisteminin işleyişinin engellenmesi ya da bozulması yahut bilişim sistemindeki verilerin bozulması, yok edilmesi, değiştirilmesi ya da erişilmez kılınması, sisteme veri yerleştirilmesi, var olan verilerin başka yere gönderilmesi suretiyle kişinin kendisinin ya da başkasının yararına haksız bir çıkar sağlaması ve bu durumun başka bir suçu oluşturmaması gereklidir. Aynı maddenin üçüncü fıkrasında ise suçun bir banka veya kredi kurumuna ya da bir kamu kurum veya kuruluşuna ait bilişim sistemi üzerinde işlenmesi halinde verilecek cezanın yarı oranında arttırılacağı belirtilmiştir. 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nda, "*sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme"* başlığı altında düzenlenen m. 157'de, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'na tâbi kuruluşların, TCK m. 244'ün uygulanması bakımından banka veya kredi kurumu olarak kabul edileceği belirtilmiştir. 5411 sayılı Bankacılık Kanunu m. 2'de ise Türkiye'de Kurulu mevduat bankaları, katılım bankaları, kalkınma ve yatırım bankaları, yurt dışında kurulu bu nitelikteki kuruluşların Türkiye'deki şubeleri, finansal holding şirketleri, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve bunların faaliyetleri ile özel kanunlarla kurulmuş olan bankalar hakkında da kanunlarında yer alan hükümler saklı kalmak kaydıyla bu kanun hükümlerinin uygulanacağı düzenlenmiştir.

5411 sayılı Bankacılık Kanunu m. 157'de yer alan düzenlemenin yerinde olmadığı, bu düzenlemenin TCK m. 244'te yapılacak bir değişiklikle gidilmesinin daha doğru olacağı yönünde bkz. **SÖZÜER,** "Yeni Bankacılık Kanunu'nda Suçlar ve Yaptırımlar", HPD, S: 5, Aralık 2005, s. 167, dp. 1.

[620] TCK m. 244/4'ün suçların içtimaı bakımından ortaya çıkabilecek problemlerin giderilmesi amacıyla kaleme alındığı yönünde bkz. **KETİZMEN,** s. 178.

[621] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1032, 1034.

[622] **KETİZMEN,** s. 58.

[623] **KURT,** s. 169.

belirtilen şekilde sisteme ve veriye müdahale ederek gerçekleştirildiğine bakılmaksızın m. 245 kapsamında değerlendirme yapılmalıdır.[624]

Birinci bölümde de vurgulandığı üzere tekniğin gelişimiyle birlikte, artık örneğin ortaya çıkan yeni cihazlarla insanların telefon ettikleri ya da araba kiraladıkları, otel rezervasyonu yaptıkları yahut elektronik ticaret[625] ile alışveriş yaptıkları sırada kullandıkları kredi kartı numaralarının ele geçirilmesi mümkün olmaktadır.[626] Ancak bir görüşe göre; örneğin bankaların göndermiş olduğu hesap ekstrelerinin ele geçirilerek burada yer alan bilgilerin internetten mal ve hizmet alımında kullanılmasında bu suçun oluşmayacağı, bu durumda olsa olsa TCK m. 158/f'deki suçun gündeme gelebileceği belirtilmektedir.[627]

Çalışmanın birinci bölümünde de bahsedildiği üzere kredi kartı banka kartından farklı olarak *"basılı kart veya fiziki varlığı bulunmayan kart numarası"* şeklinde tanımlanmıştır. Bu nedenle de suçun işlenmesi için, kredi kartının muhakkak fizikî olarak ele geçirilerek ya da elde bulundurularak kullanılması gerekli

---

[624] **KETİZMEN,** s. 187.

[625] Elektronik ticaret bilginin internet üzerinden transfer edildiği her türlü ticari işlem olarak görülmektedir. Çevrimiçi alışveriş e-ticaretin yalnızca bir ayağıdır. Günümüzde e-ticaret şirketten şirkete, şirketten tüketiciye ve aracıdan tüketiciye olmak üzere farklı şekillerde yapılmaktadır. Bkz. **MAAMAR,** Zakaria: "Commerce, E-Commerce, and M-Commerce: What Comes Next?",Communications of the ACM, December 2003/Vol. 46, No. 12, s. 252; Benzer yönde bkz. **SHAW,** Michael J.: "Electronic Comerce: State Of The Art", Handbook On Electronic Commerce, Germany 2000, s. 3; **COLLIN**, s. 83.

Elektronik ticaretin dar ve geniş anlamda olmak üzere tanımı da yapılmaktadır. Buna göre elektronik ticaretle ilgili olarak az öncce verilen tanım dar anlamda elektronik ticarettir. Geniş anlamda elektronik ticaret ise faks, teleks, telefon, bilgisayar ve internet başta olmak üzere tüm elektronik araç ve yöntemlerle yürürtülen ticari faaliyetleri kapsamına alan ticarettir. Bkz. **YILMAZ,** Süleyman, s. 54.

[626] **YARSUVAT,** "AB'de Kredi Kartları", s. 2.

[627] **KURT,** s. 187.

değildir.[628] Elde edilen kredi kartı numarasının kullanılarak yararın elde edilmesinde şartları varsa bu suç gerçekleşir. Ancak banka kartı için aynı durum söz konusu değildir.

Kanunda kartın bizzat failin eline geçip geçmemesi arasında herhangi bir ayrım yapılmayarak her iki durum da aynı hükümde düzenlenmiştir.[629] Kart çıkarmaya yetkili kuruluş tarafından düzenlenen kartın henüz kullanıcısının eline ulaşmaksızın ele geçirilmesi de mümkündür. Örneğin işyerine gönderilen yeni çıkarılmış bir kartın hamilinin eline ulaşmadan ele geçirilmesi ve ardından bu kartın ATM'de kullanılmasında olduğu gibi. ETCK döneminde Yargıtay bu durumu klasik dolandırıcılık suçu olarak değerlendirmekteydi.[630] Burada önemli olan failin herhangi bir şekilde kartı ele geçirmiş olmasıdır.[631]

2. Kart Sahibinin Veya Kartın Kendisine Verilmesi Gereken Kişinin Rızası Olmaksızın Kartın Kullanılması Veya Kullandırılması

Hükümde *"kart sahibinin veya kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın"* ifadesine yer verilerek kart sahibinin veya kartın kendisine

---

[628] **KOÇ,** s. 91-92; **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 436-437; Sedat **BAKICI**'nın konuşması, Bilişim Suçları Ve Kredi Kartlarının Kötüye Kullanımı Konferansı, (Konferans'ta alınan notlar), Afyon Kocatepe Üniversitesi, 2013; **ERGÜN,** İsmail, s. 102.

[629] **DONAY,** Bankacılık, s. 169.

[630] *"...katılan banka temsilcisinin "kartların henüz sahiplerine teslim edilmeden çalınıp kullanıldığı, harcamalar ve para çekme makinelerinden çekilen paralar nedeniyle müşterilerin değil bankanın sorumlu olduğu ve bankanın zarara uğradığı" şeklindeki açıklamasına uygun kabule, K..... bank A.Ş.nin özel kuruluş bulunmasına göre sanıkların tüm eylemlerinin TCK.nun 503/1, 80. maddelerine uygun nitelikte olduğu gözetilmeden yazılı şekilde 504/3, 80. maddeleriyle hüküm kurulması... bozmayı gerektirmiş"* Yargıtay 6. CD. E. 1998/12638, K. 1999/1628, T. 24.03.1999 **(YKD, C. 25, S. 7, Temmuz 1999,** s. 1003-1004); *"...Özel hukuk tüzel kişisi C.... Bank tarafından düzenletilen kredi kartlarının, adlarına düzenlenen kişilere teslim edilmeden dağıtımını üstlenen şirket elemanı sanık tarafından ele geçirilip kullanıldığı, bu durumda eylemin doğrudan bankaya yönelik ve TCY.nın 503/1. Maddesine uygun nitelikte bulunduğu gözetilmeksizin yazılı şekilde 504/3. Maddesiyle hüküm kurulması... bozmayı gerektirmiş..."* Yargıtay 6. CD. E. 1999/2418, K. 1999/2370, T. 26.04.1999 **(YKD, C. 25, S. 6, Haziran 1999,** s. 865).

[631] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1030-3131; **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 254.

verilmesi gereken kişinin rızasının bulunmaması aranmıştır. Şayet rıza varsa suç oluşmayacaktır. Buradaki rızanın TCK m. 26/2'ye uygun olması gereklidir. Bir hukuka uygunluk sebebi olan rızanın, geçerli olduğundan bahsedilebilmesi için, rızayı gösteren kişinin üzerinde mutlak surette tasarruf edebileceği bir hakkına ilişkin olması gereklidir. Burada kanun koyucu yerinde olarak kart üzerinde hamilin mutlak surette tasarruf edebileceği bir hakkının bulunduğunu kabul ederek rıza göstermesi halinde ceza sorumluluğunun kalkacağını düzenlemiştir.[632]

Birinci bölümde de belirtildiği üzere m. 245/1'de "*kart sahibi*" ifadesine yer verilmesi doğru değildir.[633] Zira kartı çıkaran kuruluşun, kartın sahibi olarak rıza göstermesi mümkün olmaz.[634] Bir an için bu kuruluşun böyle bir izni verdiği düşünülebilirse de, bu durumda kartla girilen hesap üzerinde kartı çıkaran kuruluşun, hesap sahibinin isteği dışında bir hareket yapması olası değildir. Bu rıza fiili hukuka uygun hale de getirmeyeceğinden, izni veren kuruluş görevlileri açısından suç oluşturacak niteliktedir.[635] Bu nedenle daha önce de bahsedildiği üzere "*kart sahibi"*nden anlaşılması gereken kartın hamilidir. Ancak rızaya m. 245/1'de açıkça yer verildiğinden, rızanın bu suç bakımından, bir hukuka uygunluk sebebi olarak değil, tipikliği ortadan kaldıran bir durum olarak değerlendirilmesi gereklidir.[636] Burada rıza hukuka uygunluk sebepleri içinde değil; maddi unsurun yani, tipe

[632] **DONAY,** Bankacılık, s. 169.

[633] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 880.

[634] **SOYASLAN,** Özel Hükümler, s. 649.

[635] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 261.

[636] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 884

uygunluğun içinde değerlendirilmelidir. Ayrıca söz konusu bu sebeplerle kart sahibince bu suçun işlenebilmesinin mümkün değildir.[637]

Kartın şifresiyle birlikte, sahibinin rızasıyla failin eline geçmesi durumunda kartın sahibinin rızası ile faile teslim edilmiş olması, onun kullanılması ya da kullandırılmasıyla bir yarar sağlanmasına da rıza gösterdiği anlamını taşımıyorsa bu suç oluşmaz.[638] Banka ya da kredi kartının hamilinin kartını belirlediği bir limitte kullanılmak üzere bir kimseye vermesi durumunda, bu kimse ile kart hamili arasında kartın belli bir limit dâhilinde kullanılması üzerine açık ya da zımni bir şekilde anlaşma vardır. Kartı alan kimsenin bu limiti aşarak kartı kullanması durumunda TCK m. 245'te "*her ne suretle olursa olsun ele geçiren veya elinde bulunduran"* ve *"kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın"* ifadelerine yer verilmesinden dolayı söz konusu durumda TCK m. 245 hükmünün uygulama alanı bulacağı ileri sürülmüştür.[639] Yargıtay'ın uygulaması da bu yöndedir.[640] Bu görüşe göre örneğin hamilin, kredi kartının borcunun yatırılması için kartını banka gişe memuruna vermesi, memurun ise borcun ödenmesi işlemini yapmasının ardından müşterinin haberi olmaksızın müşterinin hesabındaki bir miktar parayı kendi ya da sonra alabileceği bir hesaba aktarmasında güveni kötüye kullanma suçunu

---

[637] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1033, 1034.

[638] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 765-766. ETCK'nın yürürlükte olduğu dönemde Yargıtay kart ve şifrenin kullanıcı tarafından faile verildiği durumlarda, bu kart kullanılarak bankamatikten para çekilmesi halini hırsızlık suçu olarak kabul etmiştir. Bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2002/2517, K. 2002/2929, T. 08.04.2002 (www.kazanci.com).

[639] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 257; **SOYASLAN,** Özel Hükümler, 645-646; **YILMAZ,** Sacit, s. 273; **ERDOĞAN,** s. 326; **TAŞDEMİR,** s. 325; **KOÇ,** s. 176.

[640] *"...Suç tarihinde katılan tarafından kendilerine gazino ücret bedelinin ödenmesi amacıyla verilen kredi kartından onun bilgisi ve rızası dışında başka harcamalar yapmaktan ibaret eylemlerinin, 5237 sayılı TCK'nun 245/1. maddesinde düzenlenen "banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması" suçunu oluşturduğu gözetilmeksizin suç vasfında yanılgıya düşülerek yazılı şekilde "güveni kötüye kullanma" suçundan hüküm kurulması yasaya aykırı"* Yargıtay 11. CD. E. 2012/17699, K. 2012/4696, T. 04.04.2012 (**MALKOÇ,** C. 4, s. 3848)

düzenleyen TCK m. 155'in cezasının, m. 245/1'deki suçun cezasından aşağı olmasından dolayı olayda fail hakkında m. 245/1 hükmü uygulanmalıdır.[641] Ancak burada m. 245/1'den dolayı cezalandırmanın gerekçesini ceza miktarları arasındaki fark değil, özel genel hüküm ilişkisi oluşturabilir. Çünkü m. 245 hükmü m. 155'e nazaran daha özel bir düzenlemedir denilebilir.

Örneğin arkadaşı (A)'ya 200 TL'lik alış veriş yapması için banka veya kredi kartını veren (B), (A)'nın rızasına uygun olarak 200 TL'lik alış veriş yaparsa bu durumda söz konusu suç oluşmaz. Ancak (B), (A)'nın rızasına uygun olarak 200 TL'lik alış veriş yapmasına karşın, örneğin kendi için 100 TL'lik bir alış veriş yaparsa bu durumda (B) açısından bu görüşe göre TCK m. 245/1 uygulama alanı bulur.[642] Ancak bu durumun aksi de savunulmaktadır. Banka veya kredi kartları, elektronik olarak işlem yapmayı sağlayan "ATM" veya benzeri cihazlarda ancak kart sahibinin bildiği "şifre"nin cihaza girilmesi suretiyle; yapılmasına yetki veren banka işlemlerinin yapılmasını sağlar. Bu ise kartı elinde bulunduran kişilerin kartla banka işlemleri yapılabilmesi için şifrenin bilinmesini gerektirir ve kartın şifresinin yalnızca kart sahibince bilinmesi kuraldır. Kart sahibinin kart şifresini bir başkasına serbest iradesiyle söylemesi ve kartın şifresi kendisine söylenen kişinin bu kartı kullanarak banka işlemleri yapması halinde ortada geçerli bir rıza söz konusu olduğu için bu fiilin herhangi bir suçu oluşturmayacağı da savunulmaktadır. Bu görüşe göre rızanın kötüye kullanılması söz konusu olduğunda dahi, bu durum bir suç oluşturmayıp; taraflar arasında olsa olsa bir hukuki mesele olabilir.[643]

---

[641] **KURT,** s. 191.

[642] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 881; **ERGÜN,** İsmail, s. 102-103.

[643] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** s. 459.

Doktrinde yer alan söz konusu görüşlere karşın bu durum güveni kötüye kullanma suçu kapsamında değerlendirilmelidir.[644] Zira banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun unsurları, ortada kartın kullanılmasına yönelik rıza bulunduğundan gerçekleşmemiştir.[645] Bu durumun herhangi bir suç oluşturmayacağı yönündeki görüş dikkate alındığında ise güveni kötüye kullanma suçu kapsamında değerlendirilen her suçun esasında suç oluşturmayacağı sonucuna varılır. Örneğin belli bir miktar parasını muhafaza etmesi ya da belirli bir şekilde kullanması için zilyedliği kendisine verilen kişinin kendi yararına bu parayla zilyedliğin devri amacı dışında bir tasarrufta bulunması halinde de kişi cezalandırılmamalıdır. Bu iki durum arasında fark yoktur.

Kart hamilinin bankamatikte para çekmek üzere yardım etmesi için rızasıyla kartını ve şifresini verdiği failin, kart ve şifreyi kullanarak işlemi gerçekleştirdiği halde kart hamiline "*hesabında para yok*" ya da "*makinede para yok*" diyerek kartı verip, çektiği paralarla oradan uzaklaşmasında; kartın ve şifrenin kullanılarak paranın çekilmesinde herhangi bir hukuka aykırılığın olmaması nedeniyle bu suçun oluştuğundan bahsedilmemelidir. Yine herhangi bir hilenin de kullanılmaması nedeniyle hırsızlık suçunun oluştuğundan bahsedilmesi gerektiği söylense de[646] daha önce de belirtildiği üzere burada dolandırıcılık suçu söz konusu olmalıdır.[647]

---

[644] **TAŞKIN,** s. 72-73.

[645] Örneğin Askeri Yargıtay 2. CD., disiplin cezasını çekmek üzere disiplin cezaevine girerken, sanığa bankamatik kartını, vererek ödenmesi gereken borçlarının ödenmesi ve hesabında artan paranın da çekilerek kendisine verilmesi için vermesi olayında; kart hamilinin hesabında paranın tamamının çekilmesine yönelik mağdurun bir rızasının bulunduğunu kabul etmiştir. Bu nedenle de bankamatik kartının mağdurun rızasının dışında ve onun yetkilendirmesinin dışında kullanılmasından bahsetmenin doğru olmayacağına ve güveni kötüye kullanma suçunun oluştuğuna karar vermiştir. Bkz. Askeri Yargıtay 2. CD. 2009/723 E. 2009/713 K. 10.04.2009 T. (**TAŞDEMİR,** s. 372-375).

[646] *"...Sanığın emekli maaşını çekmek için kendisinden yardım isteyen şikâyetçinin söylediği şifre ve verdiği bankamatik kartıyla para çekip ATM cihazının iade ettiği kartı alarak makinede para olmadığını, yan taraftaki makineye geçmesini söyleyip mağdurenin o tarafa yönelmesi üzerine*

Eski tip "imprinter"[648] cihazıyla yapılan satışlarda, kartı çıkaran kuruluşun yetkililerinden onay (provizyon) alınmaksızın, limit üzerinde alış veriş yapılması durumunda, bunun banka tarafından öngörülen bir durum olduğu ve ceza hukukunda "izin verilen risk" kapsamında değerlendirilebileceğinden, bu fiilin herhangi bir suç tipini oluşturmayacağı, hukuki bir anlaşmazlık olarak değerlendirilebileceği haklı olarak belirtilmiştir.[649] Zira taraflar arasında özel hukuk hükümlerine tabi olan bir sözleşme vardır ve bu sözleşmede kullanılacak limit bellidir. Limitin aşılması durumunda ise sözleşmenin ihlali söz konusu olur. Ayrıca kartın kamu ya da özel banka tarafından verilmesi arasında fark yoktur.[650] Yargıtay'ın da uygulaması bu

---

herhangi bir hile ve desise veya sahibinin bilgisi dışında haksız olarak ele geçirilen bir kart ve şifre kullanılmadan yardım istemek için verilen kart ile çekilen paranın şikâyetçinin rızası dışında alınmasının TCY'nın 493/3.maddesinde düzenlenen hırsızlık suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde aynı yasanın 525/b-2.maddesi ile ceza tayini…" Yargıtay 11. CD. E. 2003/4456, K. 2004/3770, T. 29.04.2004 (**KURT**, s. 219-220); Yargıtay 11. CD. E. 2009/12563, K. 2010/40, T. 25.01.2010; Yargıtay 11. CD. E. 2008/14931, K. 2010/3, T. 22.01.2010 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6789)

[647] *"…Sanığın bankamatik kartı ile işlem yapmasını bilmeyen yaşlı şikâyetçilere yardım etmek bahanesiyle yaklaşarak bankamatik kartlarını alıp şifrelerini de öğrendikten sonra, bu kartları daha önceden temin ettiği başka şahıslara ait kartlarla değiştirip ATM cihazından para çekmeye çalışıyormuş izlenimini uyandırdığı, şifre ve kartın birbirleriyle uyumlu olmaması nedeniyle makinece kartın alıkonulmasını sağladığı, bilahare banka şubesinden kartı alabileceklerini söyleyerek şikâyetçilerin yanından ayrılan sanığın bu şekilde ele geçirdiği bankamatik kartlarını kullanmak suretiyle bir başka ATM cihazından şikâyetçilerin hesaplarındaki paraları çektiği olayda eylemlerin, hile ve desiselerle alıkonulan kartların sonradan kullanılması nedeniyle TCK'nın 504/3.madde ve fıkrası kapsamında banka vasıta kılınmak suretiyle nitelikli dolandırıcılık suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde bilgileri otomatik işleme tabi tutulmuş sistemi kullanarak yarar sağlamak kabulü suretiyle TCK'nın 525/b-2 madde ve bendi uarınca cezalandırılmasına karar verilmesi…"* Yargıtay 11. CD. E. 2004/5106, K. 2004/5765, T. 28.06.2004 (**KURT,** s. 222)

[648] Mekanik olarak çalışan bu aletin üzerine kredi kartı konulur ve üzerinden makinenin kolunun geçirilmesi suretiyle kredi kartının kopyası ve satış yapılan miktarla diğer bilgiler üç nüshanın bulunduğu satış belgesine aktarılır. Bu satış belgesine ise kredi kartı hamilinin imzası attırılır. Bu cihazın kullanımında her üye işyeri için belli bir limit verilir. Bu limit içindeki harcamalarda kredi kartı çıkaran kuruluştan izin talep edilmekte, limiti aşan satışlar bakımından ise kredi kartını çıkaran kuruluştan telefonla otorizasyon istenmekteydi. Bkz. **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 257, dp. 511, **TAŞDEMİR,** s. 315. Bkz. **REİSOĞLU,** s. 102; **YILMAZ,** Eyyüp, s. 100.

[649] Ancak örneğin bu durumda Al. CK m. 263'e göre Almanya'da cezalandırma yapılmaktadır. Bkz. **JESCHECK,** s. 117.

[650] **EKİNCİ** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 105. İlgili Yargıtay kararları için bkz. Yargıtay 6. CD. E. 1995/12574, K. 1995/12223, T. 21.11.1995; Yargıtay 6. CD. E. 1999/577, K. 1999/385, T. 15.02.1999 (**EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında s. 105).

yöndedir.[651] Zira BKKKK m. 9/1'de bu durum öngörülmüştür ve kart hamillerinin harcamalarıyla kart limitlerini aşmaları halinde, aşılan miktara işlem tarihi ile ödeme tarihi arasındaki süre için, akdi faizden başka herhangi bir ücret talep edilemeyeceği belirtilmiştir. Ancak doktrinde ileri sürülen bir görüşe göre kart hamili tarafından bilerek bu limit aşılmışsa ve kart hamili bu miktarı ödemeyeceğini bilerek harcama yapmışsa bu durumun cezai yaptırıma bağlanması gerektiği ileri sürülmüştür. Bu düşünceye göre, söz konusu durum Ay. m. 38/8'de "hiç kimse, yalnızca sözleşmeden doğan bir yükümlülüğü yerine getirememesinden dolayı özgürlüğünden alıkonulamaz" şeklinde belirtilen hükme de aykırılık taşımaz. Çünkü burada yerine "getirememe" değil, kasten yerine "getirmeme" söz konusudur.[652] Örneğin birinci bölümde de belirtildiği üzere, Al. CK m. 266b'de "*çek veya çredi kartının kötüye kullanılması*" şeklinde düzenlenen suçta, bu duruma benzer bir düzenleme getirilmiştir ve suçun faili yalnızca kart hamili olabilir.[653]

Kartın hamilinin rızası dışında üçüncü bir kişi tarafından kullanılarak bu kullanımda söz konusu limitin aşılması halinde ise aşan kısım bakımından kartı

---

[651] "*…Özel Banka olan Y…. Bankası ile 21 milyon lira limitli viza kartı sözleşmesi yapan sanığın, aldığı bu kartla limitin üzerinde alım yapmaktan ibaret eylemin hukuki mahiyette olduğu gözetilmeden hükümlülüğüne karar verilmesi…*" Yargıtay 6. CD. E. 1999/577, K. 1999/385, T. 15.02.1999 **(YKD,** C. 25, S. 5, Mayıs 1999, s. 719-720); *"...Sanık, katılan bankadan 1.250 TL limitli olarak aldığı kredi kartı ile suç tarihinde Bankalar Arası Kart Merkezi'nden kaynaklanan bir hatadan faydalanarak limitinin çok üzerinde nakit çekim yapıp daha sonra kartının çalındığı ihbarında bulunmuş ise de bu durumun ilgili banka şubesi tarafından çekilen para miktarının limite uygun olmadığının kontrolü sonucunda ortaya çıkması nedeniyle bilişim ve hileli hareketlerin aldatıcı özelliğinin bulunmayıp yeterli boyuta ulaşmadığından dolandırıcılık suçlarının oluşmayacağı, bankadan kaynaklanan hata sebebiyle fazla para çekmesi eyleminin 765 sayılı TCK.nun 511 (5237 sayılı TCK.nun 160) maddesindeki "hata sonucu ele geçmiş eşya üzerinde tasarruf suçunu oluşturacağının gözetilmeden suç vasfında yanılgıya düşülerek bilişim suçundan yazılı şekilde mahkumiyet hükmü kurulması bozmayı gerektirmiştir…"* Yargıtay 11. CD. E. 2009/1728, K. 2009/15597, T. 09.12.2009 (www.kazanci.com)

[652] **NUHOĞLU,** s. 278.

[653] **KILLIAN,** Wolfgang/**HEUSSEN,** Benno: Computerrechts-Handbuch, Münschen 2012, Rn. 118. Bu nedenle suç özgü suçtur. Bkz. **WESSELS** Johannes/**HILLENKAMP,** Thomas, "İnancı Kötüye Kullanma ve Bağlantılı Suçlar", (Çev: İlker TEPE), Malvarlığına Karşı Suçlar ve Ekonomik Suçluluk, Ankara 2009, s. 210.

kullanan kişinin m. 245/1 kapsamında cezalandırılacağı ileri sürülmüştür.[654] Son kullanma tarihi geçen banka veya kredi kartının bu özelliğinin bilinerek hamili tarafından kullanılması halinde, bu durumun hukuki uyuşmazlık olabileceği düşünülebilse de dolandırıcılık suçu kapsamında değerlendirilmesi gerektiği savunulmuştur.[655]

Kart hamilinin banka veya kredi kartının çalındığı ya da kaybolduğu yönündeki[656] yalan beyanla başvuruda bulunmasının ardından, kendisinin kullanması[657] ya da daha önce de belirtildiği üzere kendi rızasıyla kartını kullanması için üçüncü bir kişiye vermesi ve bu üçüncü kişinin de kartı kullanması durumunda artık TCK m. 245/1 uygulama alanı bulamaz. Zira her ne kadar madde metninde "*her ne suretle olursa olsun*" ifadesine yer verilse ve bu ifade kişinin kendi kartını faile vermiş olmasını kapsasa da, kart hamilinin rızası fiili tipik olmaktan çıkarır. Burada kart sahibinin ya da kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın kullanılması ya da kullandırılması davranışı yoktur. Bizzat bu rızayı verme yetkisi olan kişinin kartı çıkaran kuruluşa kartın kaybedildiği ya da çalındığı yönündeki gerçeğe aykırı beyanla hile ve desise gerçekleşmiştir. Bu durumda TCK m 158'de yer alan nitelikli dolandırıcılığın söz konusu olabileceği iddia edilmiştir.[658] Aksi

---

[654] **TAŞDEMİR,** s. 327-328.

[655] **MALKOÇ,** C. 4, s. 3865.

[656] BKKKK "*bildirim zorunluluğu*" başlığını taşıyan m. 16'da kart hamilinin, kendisine tevdi edilen kartı ve kartın kullanılması bir kod numarası, şifre veya kimliği belirleyici başka bir yöntemin kullanılmasını gerektiriyorsa bu bilgileri güvenli bir şekilde koruması ve başkaları tarafından kullanılmasına engel olacak önlemleri alması, kartın kaybolması, çalınması veya iradesi dışında gerçekleşmiş herhangi bir işlemi öğrenmesi halinde kart çıkaran kuruluşu derhal haberdar etmek zorunda olduğu belirtilmiştir. Yapılan bu bildirimin ardından özel hukuk açısından sonuçlar doğacağından (bu sonuçlar BKKKK m. 12'de genel olarak düzenlenmiştir) kartın kullanılmaması gereklidir.

[657] **ÇEKER,** Kredi Kartı Uygulaması, s. 80-81.

[658] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 431; **SOYASLAN,** Özel Hükümler, s. 645.

yönde ileri sürülen bir diğer düşünce ise kartın artık kartı düzenleyen kuruma iadesi gerektiğinden, kartın sahibinin bu kurum olduğu ve bu kurumun da kartın kullanılmasına yönelik rızası bulunmadığından fiil banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunu oluşturur.[659] Ancak BKKKK'da"*Gerçeğe Aykırı Beyan, Sözleşme ve Eki Belgelerde Sahtecilik"* başlığı altında m. 37/1'de *"Banka kartı veya kredi kartını kaybettiği ya da çaldırdığı yolunda gerçeğe aykırı beyanda bulunarak kartı bizzat kullanan veya başkasına kullandıran kart hamilleri ile bunları bilerek kullananlar bir yıldan üç yıla kadar hapis ve ikibin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılırlar."* düzenlemesine yer verilmiştir. Söz konusu düzenlemenin özel kanun olması sebebiyle dolandırıcılık ya da banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun varlığından söz edilemeyeceği söylenebilir.[660] Ayrıca BKKKK, 23.2.2006 tarihinde kabul edilmiş ve 01.03.2006 tarih ve 26095 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu nedenle de TCK'dan daha sonraki tarihli bir kanundur. Hem özel kanun-genel kanun ilişkisi, hem de sonraki kanun-önceki kanun ilişkisi gereğince, BKKKK m. 37/1, TCK'ya göre öncelikle uygulanmalıdır.[661] Dolayısıyla burada gerçek olmayan içtima söz konusudur.[662] Burada kartı kullanan üçüncü kişinin böyle bir bildirimin yapıldığından haberi yoksa bu durumda söz konusu hüküm üçüncü kişi bakımından uygulama alanı bulmaz.

[659] **MALKOÇ,** C. 4, s. 3850.

[660] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1033; **ERDOĞAN,** s. 330; **TAŞKIN,** s. 71; **GÖREN,** s. 69.

[661] **YILMAZ,** Sacit, s. 273; **TAŞDEMİR,** s. 328.

[662] **JESCHECK,** s. 56-57.

Şayet bildirimin yapıldığını biliyor ve buna rağmen kartı kullanmışsa bu hükümden sorumlu olur.[663]

ETCK döneminde herhangi bir şekilde ele geçirilen banka veya kredi kartlarının üye işyerlerinde ya sahte kimlikle ya da üye işyerlerinin kimlik denetimi yapmaması neticesinde alış veriş yapılmasını Yargıtay dolandırıcılık suçu olarak kabul etmekteydi. Ancak kart hamilinin bankaya bildirim yapana kadarki süre içindeki kullanımlarda kart hamiline karşı işlenmiş dolandırıcılık suçu ETCK m. 503/1, bildirimin sonrasında yapılan harcamalar bakımından ise kartı çıkaran kuruluş kamu bankasıysa ETCK m. 504/7'yi, özel bankaysa ETCK m. 504/3'ü[664] uygulamaktaydı.[665] Ancak Yargıtay'ın yine aynı durumda bildirimden önce yapılması halinde ETCK m. 504/3, bildirimden sonra yapılması halinde ise ETCK m. 503/1'i uyguladığı kararları mevcuttur.[666]

Suçun oluşabilmesi için kartın herhangi bir şekilde ele geçirilmesiyle birlikte kartın kart sahibinin veya kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın kullanılması ya da kullandırılması gereklidir[667] ve bu koşulların aranması

---

[663] Ayrıca bu suçun teşebbüse müsait olduğu söylenebilir. Örneğin bildirimde bulunan kart hamilinin kartı kullanmak istediğinde bu durumun öğrenilmesi nedeni ile kartın kullanılmasının engellediği hallerde olduğu gibi. Bkz. **DONAY,** Bankacılık, s. 172.

[664] Araç olarak kullanılan bu kurumlar dolandırıcılık suçundan dolayı zarar gören konumunda değildirler. Bkz. **ÖZGENÇ,** İzzet: Ekonomik Çıkar Amacıyla İşlenen Suçlar, Ankara 2002, s. 38.

[665] Yargıtay 6. CD. E. 1998/9291, K. 1998/10520, T. 19.11.1998 (**EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 58-59).

[666] Yargıtay 6. CD. E. 2000/512, K. 2000/511, T. 10.02.2000; Yargıtay 6. CD. E. 2000/622, K. 2000/769, T. 17.02.200; Yargıtay 6. CD. E. 2000/6522, K. 2000/6564, T. 28.09.2000 (**EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 59-60).

[667] Kartın ve şifrenin, kart kullanıcısının rızası sonucunda failin eline geçmesi, ancak kart ve şifrenin kullanılması sonucunda ele geçen paranın hangi sebeple olursa olsun kullanıcısına verilmemesi durumunda ise Yargıtay ETCK döneminde m. 491/3'te düzenlenen hırsızlık suçunun oluştuğunu kabul etmekteydi. *"Bankamatikten para çekmek için sanıktan yardım isteyen şikâyetçilerin, bankamatik kartlarını ve şifrelerini rızalarıyla verdikleri, bunun için sanığın hile ve desise kullanmadığı, paraları çeken sanığın hesaplarda para olmadığını söyleyerek paraları rıza dışında alarak gittiğinin anlaşılmasına göre, dolandırıcılık suçunun yasal unsurlarının bulunmadığı*

yerindedir.[668] Madde metninde söz konusu bu ifadelere yer verilmesiyle de amaçlananın ETCK döneminde yargı tarafından verilen kararlar arasındaki farklılıkları gidermek olduğu belirtilmiştir.[669] Bu nedenle (A)'nın yolda yürürken bulduğu cüzdanın içindeki kartı ele geçirmesini suçun icra hareketleri olarak kabul etmek mümkün değildir. Ancak (A)'nın bu hareketleri suçun hazırlık hareketleri kapsamında değerlendirilebilir. Suçun icra hareketleri ise kartın kullanılması ya da kullandırılmasıyla birlikte başlar. Aksinin kabulü halinde suçun uygulama alanı istenmeyen bir şekilde genişler ve bazı suçlarla arasındaki farkı ve içtima sorununu açıklamak güçlüklere neden olur. Örneğin hırsızlık yaparak banka veya kredi kartını ele geçiren kişi bu kartı kullanmadığı müddetçe yalnızca hırsızlık suçundan dolayı sorumlu olur. Burada suçun teşebbüs halinde kaldığından bahsedilemez. Söz konusu örnek bakımından hırsızlık yapan kişinin kartı kullanması halinde fail hem hırsızlıktan hem de TCK m. 245'ten dolayı cezalandırılır. Ancak doktrinde yer alan bir görüşe göre söz konusu bu hırsızlığın konusu doğrudan ve yalnızca banka veya kredi kartı olmamalıdır. Çünkü yalnızca bu kartların çalınmasında hırsızlık suçu bakımından geçerli olması gereken malın önemli sayılabilecek ölçüde değerli olması koşulu gerçekleşmez.[670] Bu hususa içtimaın anlatıldığı bölümde ayrıntılı bir şekilde yer verilecektir.

---

*eylemlerin, TCK.nun 491/3 madde ve fıkrasındaki karşılıklı nezaket icaplarından ileri gelen itimadın suistimali sonucu iki ayrı hırsızlık suçunu oluşturduğu gözetilmeden hüküm kurulması hatalıdır."*Yargıtay 11. CD. E. 2002/2517, K. 2002/2929, T. 08.04.2002 (www.kazanci.com).

[668] **ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA,** TCK Şerhi, s. 4693.

[669] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 255.

[670] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1031.

TCK m. 245/1'de "kullanmak" veya "kullandırarak" ifadelerine yer verildiğinden bu suçun seçimlik ve serbest hareketli bir suç olduğu söylenebilir.[671] Zira madde metninde her ne kadar kullanmak ya da kullandırmak ifadelerine yer verilmiş olsa da kullanmak ya da kullandırmanın ne şekilde olacağına yer verilmemiştir.[672] Örneğin banka veya kredi kartının, ATM'de[673] ya da alışveriş esnasında üye işyerlerinde[674] yahut veri iletim ağlarında kullanılması mümkündür.[675] Yine örneğin otogaz istasyonunda çalışan failin, kart hamilinin unuttuğu kredi kartını kullanarak alışveriş yapılmış gibi çektiği slipi diğer sliplerin arasına koyarak kullandığı ve karşılığını da bankadan çektiği olayda[676] hükümde kartın ne şekilde kullanılmış olacağına ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediğinden bu suç oluşacaktır.[677]

Gelişen teknolojiyle beraber suçun farklı işleniş şekillerinin ortaya çıkabileceği söylenebilir.[678] Ayrıca hükümde "kullanmak" ya da "kullandırmak" ifadelerine yer verildiğinden suç, ihmali hareketle işlenemez, icrai hareketle işlenebilir.[679] Başkasına ait banka veya kredi kartının alışverişte kullanılması durumunda başkasına ait kart fail tarafından ya alışveriş yapıldığı sırada ticari işletme yetkilisine kendi kredi kartıymış gibi ibraz edilerek ya da kendi kredi

---

[671] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 431.

[672] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6806; **ERDOĞAN,** s. 306; **PARLAR,** s. 53.

[673] **MALKOÇ,** C. 4, s. 3849.

[674] **ESEN,** s. 644.

[675] **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1587; **PARLAR,** s. 54; **YILMAZ,** Sacit, s. 271; **TAŞKIN,** s. 66.

[676] Yargıtay 6. CD. E. 2001/17986, K. 2002/1622, T. 12.02.2002 (www.kazanci.com).

[677] **KARAGÜLMEZ,** s. 279.

[678] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 255; **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1587.

[679] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** s. 460.

kartında bulunan bilgilere uygun sahte kimlik kartı kullanılarak yahut ticari işletmenin kimlik kontrolü yapmamasından yararlanılarak kullanılır.[680] ETCK bakımından söz konusu davranışların dolandırıcılık suçunu oluşturacağı belirtilmişti.[681] Yargıtay'ın da uygulaması bu yöndeydi.[682] TCK m. 245 hükmünün ihdasıyla artık söz konusu davranışlar bu hüküm kapsamı içinde düşünülmelidir.[683]

---

[680] BKKKK yürürlüğe girmeden evvel Yargıtay'ın vermiş olduğu kararların neticesinde üye işyelerince, kart üzerindeki imza ile alışverişte kullanılan imzanın aynı olup olmadığı ve kart hamili ile kullanan kişinin aynı kişi olup olmadığının kimlik talep ederek tepitinin yapılması gerekmekteydi. Şayet üye işyerleri imza kontrolünden herhangi bir sonuç çıkaramamışlarsa bu durumda kimlik kontolü yapmalıydılar.

"...Kayıp veya çalınmış bir kredi kartını eline geçiren kişinin bu kartla sahte imza atarak alışveriş yapması halinde uğranılan zarardan sorumluluk BK. mad.41 vd. hükümlerine tabidir. Çünkü hırsız ile kredi kartı sisteminin tarafları arasında bir hukuksal ilişkinin varlığını ileri sürmek mümkün olmadığından, kayıp kartın kullanılması haksız fiil niteliği taşımaktadır. Davacının kredi kartı ile 13.10.2002 tarihinde alışveriş yapıldığı, 15.10.2002 tarihinde ise davacının kartı kaybettiğini fark edip bankaya bildirdiği dosyadaki bilgi ve belgelerden anlaşılmaktadır. Kredi kartını kayıp veya çalınma gibi rıza dışı bir nedenle elinden çıkaran kart hamili, kartı kendisine veren kuruma derhal kayıp bildiriminde bulunmak zorundadır. Bu bildirimin hiç yapılmaması veya geciktirilerek yapılması halinde kart hamili kendi kusurlu davranışı ile hukuka aykırı kullanıma yol açmış olacağından, kartla yapılan alışveriş bedelini kuruma ödemek zorundadır. Nitekim davacı da söz konusu ödemeyi yapmıştır. Kredi kartı üzerinde adı ve soyadı yazılı kişi tarafından kullanılabilir. Başka bir kişi tarafından ibraz edilen kredi kartını üye işyeri kabul etmemek zorundadır. Bu yüzden kartı ibraz eden kişinin yetkili hamil olup olmadığının tespiti gerekir. Üye işyeri görevlisi bu amaçla imza, kimlik vs. kontrolü yapmalı, bu esnada BK.390.md. göre yerine getirmesi gereken özeni göstermelidir. Örneğin; kart üzerindeki imza ile harcama belgesine atılan imza arasında çıplak gözle yapılan incelemede çok açık bir farklılık olmasına rağmen üye işyerinin bu kartla alışveriş olanağı tanıması ve bu şekilde ağır kusurlu bir davranışla kart hamilinin zararının doğmasına neden olması halinde sorumlu olduğu kabul edilmelidir. Bunun yanında, kredi kartını özenle muhafaza konusunda makul tedbirleri almadan çalınmasına ve zararın doğumuna neden olan kart hamilinin müterafik kusuru olup olmadığının da değerlendirilerek tazminattan tenkis yoluna gidilebilecektir. Kısaca üye işyeri ağır kusurlu bir davranış ile söz konusu zararın doğmasına neden olduğunda kart hamiline karşı sorumlu olur..." Yargıtay 3. HD. E. 2003/11553, K. 2003/11519, T. 02.10.2003 (www.kazanci.com); *"...Kredi kartı, üzerinde adı ve soyadı yazılı kişi tarafından kullanılabilir. Başka bir kişi tarafından ibraz edilen kredi kartını üye işyeri kabul etmemek zorundadır. Bu yüzden, kartı ibraz eden kişinin yetkili hamil olup olmadığının tespiti gerekir. Üye işyeri görevlisi bu amaçla kredi kartı üzerinde yer alan imza ile, müşterinin harcama belgesine attığı imzayı karşılaştırarak benzerlik bulunmaması halinde müşterinin kartla ödeme talebini reddetmelidir. Bundan ayrı olarak şüphe halinde müşteriden kimlik belgesi dahi istenebilmelidir. Özet olarak denebilir ki kural olarak üye işyeri kart veya ağır ihmal ile kart hamiline verdiği zarardan sorumludur..."* Yargıtay 3. HD. E. 2004/9663, K. 2004/8811, T. 13.09.2004 (www.kazanci.com).

[681] **EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 57-58.

[682] "*…Sanığın, yakınan Hüseyin Avni T.'in A.T.M.de unuttuğu kredi kartını alarak, diğer yakınan Selim H.'un işyerinden bu kartı kullanıp alışveriş yaptığı ve kartın iptali için bankaya başvurulmadığının anlaşılması karşısında, eylemin sübutu halinde TCK'nun 504/3.maddesine uyan "bankayı aracı kılmak suretiyle dolandırıcılık" suçunu oluşturup oluşturmayacağına ilişkin kanıtları takdir ve tartışmanın Ağır Ceza Mahkemesine ait olduğu gözetilmeden yargılamaya devamla yazılı şekilde karar verilmesi…*" Yargıtay 6. CD. E. 2002/1559, K. 2002/2806, T. 11.03.2002

Banka veya kredi kartının kullanılmasında örneğin bilişim sistemi kullanılmamışsa[684] ve kart hamilinin iradesini etkileyecek hileli davranışlarda bulunulmuşsa bu takdirde fiilin bilişim sistemine karşı işlenmediği belirtilmektedir. Zira burada henüz bilgisayara veri yüklenmesi ya da mevcut verilerin manipüle edilmesi söz konusu olmamaktadır. Yalnızca mağdurun iradesi etkilendiğinden dolandırıcılık suçu söz konusu olmaktadır.[685] Yargıtay 6. CD'nin uygulaması da bu yöndedir.[686] Ancak Yargıtay Ceza Genel Kurulu burada güveni kötüye kullanma suçu olduğunu kabul etmektedir.[687]

(www.kazanci.com); *"…sanığın, şikâyetçi Betül Seyda'nın çantasından haksız olarak ele geçirdiği Münevver Seyda'ya ait kredi kartını kullanmak suretiyle Mustafa Özel'e ait kuyumcu dükkânından 2.135.500.000 lira tutarında altın satın aldıktan sonra aynı kart ile ATM makinasından nakit para çekmek isterken yanlış şifre girmesi sonucu kredi kartını makinaın alıkoyması neticesinde para çekememesi şeklinde oluşan eylemlerinin; kuyumcuya karşı işlenen suçtan dolayı TCK'nın 504/3, ATM makinasından para çekmeye kalkışmak eyleminden dolayı da TCK'nın 525/b maddesinin 2.bendi ve 61.maddeleri uyarınca iki ayrı suç oluşturduğu ve bu suçlardan ayrı ayrı mahkûmiyeti yerine eyleminin teselsül eden tek dolandırıcılık suçunu oluşturduğundan bahisle yazılı şekilde karar verilmesi…"* Yargıtay 11. CD. E. 2004/4146, K. 2004/3546, T. 26.04.2004 (**KURT,** s. 221).

[683] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 258.

[684] Kart hamili tarafından yapılan alış veriş neticesinde kartın görevliye verilmesi ve kartın POS'tan geçirilmesinin ve slibin elde edilmesinin ardından gizlice yeni bir slibin çıkarılması, boş slip üzerinde sahte imzanın atılması, doldurulması, satış belgelerinden birinin alış verişe uygun diğerinin ise sahte olarak düzenlenmesiyle karşılıklarının bankadan ayrı ayrı alınması ya da alış verişe uygun olarak düzenlenen satış belgelerinde tahrifat yapılması alış veriş miktarının artırılması ya da üye işyerlerinin herhangi bir nedenle elde ettikleri kredi kartı ile alış veriş yapılmış gibi tümüyle dahte kredi kartı satış satış belgeleri tazim ederek karşılıklarının ilgili bankadan tahsil edilmesinde olduğu gibi. Bkz. **EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 94.

[685] **YAZICIOĞLU,** "Yeni Türk Ceza Kanunundaki", s. 411; **EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 95.

[686] Yargıtay 6. CD. ETCK döneminde suçtan kimin zarar gördüğünü esas alarak, kart hamili zarar görmüşse ETCK m. 504/3'ü, zarar gören kamu bankasıysa ETCK m. 504/7'yi özel bankaysa m. 504/3'ü uygulamaktaydı. Kararlar için bkz. Yargıtay 6. CD. E. 1994/11124, K. 1994/12026, T. 08.12.1994; Yargıtay 6. CD. E. 1994/11250, K. 1994/12042, T. 08.12.1994; Yargıtay 6. CD. E. 2000/3590, K. 2000/35349, T. 09.05.2000 (**EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 98);

[687] *"…sanık, kredi kartından çıkardığı fazla örneği doldurup kart sahibinin imzasını taklit ederek sahte belge düzenlemiş ve işyeri sahibinin kendisine verdiği yetkiye dayanarak bu belgeyi kullanmak suretiyle bankadan para çekmiş, şikâyetçinin güvenini kötüye kullanarak onu zarara sokmuştur. Sanığın iki netice doğuran iki ayrı eylemi mevcut ise de, düzenlediği belge resmi evrak olmayıp özel evrak olduğundan ve yukarıda açıklandığı üzere ancak kullanılmakla suç oluşacağından TCY.nın 79. maddesinin uygulanması zorunludur. Bu nedenle sanık hakkında, özel evrakta sahtecilik ve güveni kötüye kullanmak suçlarından, en ağır cezayı içeren TCY.nın 510. maddesi ile uygulama yapılması gerektiğinden itirazın kabulüne karar verilmelidir..."* Yargıtay CGK E. 1994/9-131, K. 1994/154, T. 30.05.1994 (www.kazanci.com). Ancak bu durumun güveni kötüye kullanmak olarak

3. Kişinin Kendisine Veya Başkasına Yarar Sağlaması

Suçun bu işleniş şekli bakımından neticesini, failin kendisine veya bir başkasına yarar sağlaması oluşturur. Yani suç failin kendisine ya da bir başkasına yarar sağlamasıyla tamamlanır.[688] Örneğin failin başkasına ait ve herhangi bir şekilde ele geçirdiği banka veya kredi kartıyla ATM'den nakit para çekmesinde olduğu gibi.[689] Bu nedenle kartın kullanıldığı ancak yararın henüz sağlanamadığı bir durumda suç teşebbüs aşamasında kalır.[690] Suçun oluşumu bakımından, sağlanması gereken yararın failin ya da bir başka kişinin elde etme etmesinin bir önemi bulunmamaktadır.[691]

Suç zarar suçu olduğundan, suçun tamamlanması için bir zararın meydana gelmiş olması gereklidir.[692] Yine kartın sahibi de başkası kapsamında düşünülemeyeceğinden, hükümde belirtilen davranışların işlenmesiyle kart sahibine yarar sağlanırsa bu suç oluşmaz.[693]

Yararın elde edilmesi ile "kart"ın kullanılması arasında herhangi bir illiyet bağı yoksa yani yararın elde edilmesi kartın kullanılması sonucunda olmamışsa bu suç değil; şartları varsa yerine göre hırsızlık, dolandırıcılık ya da yağma gibi başka suçlar da gündeme gelebilir. Örneğin (A)'nın, (B)'yi bıçak zoruyla bankamatikten

---

değerlendirilmesinin kuşkuya yol açtığı yönündeki görüş için bkz. **BAYRAKTAR,** "Ceza Hukuku Sorunları", s. 202.

[688] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 260.

[689] **DEĞİRMENCİ,** "Ceza Hukuku Açısından", s. 600.

[690] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1034.

[691] **SOYASLAN,** Özel Hükümler, s. 643.

[692] **DONAY,** Bankacılık, s. 169; **KOÇ,** s. 93.

[693] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 460.

para çekmeye zorlaması durumunda yağma[694] ya da (A)'nın bankamatikten çektiği parayı, (A) cüzdanına koymadan (B) tarafından paranın alınıp kaçılmasında ise hırsızlık suçu vardır.[695] ATM'ye karşı fiziksel kuvvet uygulanarak ATM'deki paranın alınmasında yalnızca hırsızlık söz konusu olur.[696]

Sağlanan bu yarar para ya da menkul bir değer olacağından bu suçun işlenmesi neticesinde elde edilen yarar malvarlığına ilişkindir ve bu nedenle de yarar maddi niteliktedir.[697] Yararın sağlandığından bahsedilebilmesi içinse yararın muhakkak failin eline somut ve fiziki olarak geçmesi yani failin yarar üzerinde fiili bir hâkimiyet kurması gerekli değildir.[698] Yani failin elde ettiği yarar üzerinde fiilen hâkimiyet kurması gerekmeyip, yarar üzerinde fiilen tasarruf edebilecek olması yeterlidir.[699] Örneğin fail tarafından internet üzerinden kredi kartının kart numarası kullanılarak bir mal alınmış ancak mal henüz faile ulaşmamışsa, suç tamamlanmamıştır ve teşebbüs hükümleri söz konusu olur.

---

[694] **ERDEM/ÖZBEK,** s. 83.

[695] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 766.

[696] **ERDEM/ÖZBEK**, s. 83.

[697] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 260; **ERDOĞAN,** s. 306.

[698] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1034.

[699] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 261; **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6806; **ERDOĞAN,** s. 353.

C. SUÇUN BAŞKALARINA AİT BANKA HESAPLARIYLA İLİŞKİLENDİRİLEREK SAHTE BANKA VEYA KREDİ KARTI ÜRETEREK, SATARAK, DEVREDEREK, SATIN ALARAK VEYA KABUL EDEREK İŞLENMESİ (TCK M. 245/2)

1. Başkalarına Ait Banka Hesaplarıyla İlişkilendirilerek Sahte Banka veya Kredi Kartı Üretmek, Böyle Bir Kartı Satmak, Devretmek, Satın Almak veya Kabul Etmek

Banka veya kredi kartları ile ilgili hukuka aykırı eylemler arasında, sahte kredi kartı üretimi, satımı, devri, satın alınması, kabul edilmesine rastlanılmaktadır.[700] Böylece sahte banka veya kredi kartlarının üretilmesinden kullanılmasına gelinceye kadar (kullanma aşaması hariç) her aşamanın cezalandırılması öngörülmüştür.[701] Suçun bu işleniş şeklinin düzenlenmesinin temelinde, banka ve kredi kartlarının belgede sahtecilik suçu anlamında "belge" sayılmasının yasallık ilkesine aykırılık oluşturacağı düşüncesinin yattığı belirtilmiştir.[702] Ancak suç belgede sahteciliğin özel bir türüdür.[703] Banka veya kredi kartlarında kartı veren kurum, haklı hamil, kart numarası ve hesap numarasına ilişkin açıklamalar yer alır. Kartı veren, düzenleyen olarak kartı veren kurum görünür ve bir

---

[700] ETCK döneminde bu suç bakımından Yargıtay'ın m. 525/a-2'de *"Bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemde yer alan bir programı, verileri veya diğer herhangi bir unsuru başkasına zarar vermek üzere kullanan, nakleden veya çoğaltan kimseye de yukarıdaki fıkrada yazılı ceza verilir."* Şeklinde düzenlenen hükmün uygulama alanı bulacağını belirten kararları mevcuttur. Bkz. *"...Sanığın sahte olarak oluşturulan banka kredi kartlarına yabancı ülke banka kredi kartı sahibi kişilere ait bilgileri, bilişim sisteminde yer alan program ve verilerden yararlanarak zarar vermek ve haksız çıkar sağlamak için nakletme eyleminin bir bütün olarak TCK.nun 525/a-2 ve 80. maddelerine uygun zincirleme tek suç oluşturduğu gözetilmelidir..."* Yargıtay 6. CD. E. 2001/15823, K. 2002/883, T. 31.01.2002 (www.kazanci.com).

[701] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 466.

[702] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 767.

[703] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 462; **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1592; **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6806.

hukuki ilişkide doğru şifrenin kullanılmasıyla birlikte bu kartlar bir haklılık delilini gösterir. Ayrıca kartın manyetik alanında da bilgiler vardır ve bu durum, söz konusu kartların belge olma niteliğini etkilemez. Yani bu kartlar birer belgedir.[704] Zira doktrinde suçun bu işleniş şekli ayrıca düzenlenmeden evvel sahte kart üretmek ya da kullanmak fiillerinin özel belgede sahtecilik ve dolandırıcılık suçu kapsamında cezalandırılabileceği yönünde görüşler bulunmaktaydı.[705]

Belgeden söz edilen durumlarda yazılı bir kâğıdın varlığı gerekli ise de[706] bu bazı durumlarda zorunluluk arz etmez. Örneğin araç plakalarında olduğu üzere, bir metal levha üzerine yazı yazılması hâlinde de belgenin varlığının kabul etmek gerekir.[707] Kart

---

[704] **NUHOĞLU,** s. 107, 110.

[705] **EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 101-103; **DOĞAN,** s. 311, **NUHOĞLU,** s. 111.

Hukuk sistemi içindeki bütünlüğün korunması ve aynı terimin farklı şekillerde anlaşılmasının önüne geçilmesini sağlamak amacıyla "belge" nin tanımlandığı 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'na bakmakta yarar vardır. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu m. 199'da *"uyuşmazlık konusu vakıaları ispata elverişli yazılı veya basılı metin, senet, çizim, plan, kroki, fotoğraf, film, görüntü veya ses kaydı gibi veriler ile elektronik ortamdaki veriler ve bunlara benzer bilgi taşıyıcıları"*nın bu kanuna göre belge niteliğinde olduğu belirtilmiştir. (Bkz. 27836 sayılı 04.02.2011 tarihli Resmi Gazete); Yine 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu m. 3/1-d'de belge, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınınn sahip oldukları bu Kanun kapsamındaki yazılı, basılı veya çoğaltılmış dosya, evrak, kitap, dergi, broşür, etüt, mektup, program, talimat, kroki, plân, film, fotoğraf, teyp ve video kaseti, harita, elektronik ortamda kaydedilen her türlü bilgi, haber ve veri taşıyıcıları şeklinde tanımlanmıştır. (Bkz. 25269 sayılı 24.10.2003 tarihli Resmi Gazete).

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu m. 214/1'de "*Belgenin sahte olmadığına dair hukuk mahkemesince verilen karar kesinleştikten sonra, söz konusu belge hakkında ceza mahkemesinde de sahtelik iddiası dinlenmez."* ifadesine yer verilerek yine aynı kanunun 199. maddesinde belirtilen belgelerin sahteliği hususunda hukuk mahkemesince yapılan incelemenin ceza mahkemesini bağlayacağı belirtilmiştir. Örneğin kullanılan bir kredi kartının sahteliğine hukuk mahkemesince karar verilmişse, bu sahtelik kararı ceza mahkemesini bağlayacaktır.

[706] Bir belgenin varlığından bahsedilebilmesi için belgenin yazılı olması, düzenleyenin belli olması, içeriğinin belli olması gerekir. Bu yazının mutlaka elle yazılmış olması gerekmeyip elektronik ya da mekanik araçlarla yazılması mümkündür. Bir olayı nakleden ya da bir irade beyanını içeren toplumsal hayatta uyuşmazlıkların önlenmesi ya/ya da bir olayın ispatına ilişkin ihtiyaçların giderilmesinde önem arz eden, kamunun güvenmesi için gerekli unsurlara sahip olan her türlü yazı belgedir. Resmi belge niteliği taşımayan her türlü belge özel belge olarak tanımlanabilir. Yalnızca özel kişilerce değil aynı zamanda kamu görevlilerinin yetki ve görev alanlarının dışında düzenledikleri belgeler, resmi belge olmak üzere düzenlenmesine karşın gerekli şekil şartlarını taşımayan belgeler de özel belgedir. Özel belgelerin muhakkak bir ispat aracı olarak düzenlenmesi gerekmez. Hukuki olayları ya da ilişkileri ispat etmeleri yeterlidir. Özel belgenin sahtecilik suçunun konusunu oluşturabilmesi için hukuken önem taşıyan bir içeriğe sahip olması gereklidir. Ayrıntılı bilgi için Bkz. **GÜNGÖR,** Resmi Belgelerde, s. 33-63.

[707] Bkz. TCK m. 204'ün gerekçesi.

hamillerinin, kart sliplerini ya da hesap ekstrelerini çöpe atmaları suretiyle gereken bilgilere ulaşılarak yeni kredi kartları düzenlenmesi mümkündür.[708]

Kartın sahte olması bu suç için ön şarttır.[709] Sahtecilik aldatmaya yöneliktir. Bu nedenle de sahte olma ve aldatma birbirine sıkı sıkıya bağlı olan kavramlardır.[710] "Sahte kart" kavramı genel olarak gerçeğe benzer şekilde üretilmiş kartlar için kullanılır.[711]

Suçun ilk fıkrada işleniş şekline nazaran temel farkını, ilk fıkra bakımından ortada gerçek bir kart bulunmasına karşın ikinci fıkra bakımından kartın sahte olması oluşturur.[712] Sahtelik; ilki "sahih" olmama ikincisi ise "gerçek" ya da "doğru" olmama olmak üzere iki anlama gelir. "Sahih" olmamadan bahsedebilmek için "sahte olarak üretmek", "sahte olarak oluşturmak", "sahte olarak düzenlemek" (yani belgenin onu düzenlemeye yetkili olmayan bir kişi tarafından düzenlenmesi), "sahte olarak değiştirmek" (yani belgenin yetkili bir kişi tarafından düzenlendikten sonra belge üzerinde izin verilmeyen değişiklikler yapılması) gibi ifadeler kullanılır. Gerçek ya da doğru olmamayı ifade etmek içinse gerçeğe aykırı olarak düzenlemek ya da yalan beyanda bulunmak ifadeleri kulanılabilir.[713]

Suçun bu işleniş şekli Al. CK m. 152a'da düzenlenmiştir. Ancak m. 152a'da "kredi kartı" ya da "banka kartı" ifadesine yer verilmeyip "ödeme kartı" ifadesine yer verilmiştir. "Ödeme kartı" ise m. 152a/4'te kredi kurumu ya da finansman hizmetleri kurumu tarafından çıkartılan ve yapıları itibariyle ya da kodlanarak taklit

[708] **YARSUVAT,** "AB'de Kredi Kartları", s. 2.

[709] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 463.

[710] **GÜNGÖR,** Resmi Belgelerde, s. 16.

[711] **TAŞDEMİR**, s. 329.

[712] **DONAY,** Bankacılık, s. 169; **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6807; **TAŞDEMİR,** s. 329.

[713] **GÜNGÖR,** Resmi Belgelerde, s. 23.

edilmeye karşı özellikle korunmuş olan kartlar şeklinde tanımlanmıştır. Türkiye'de de benzer bir düzenlemeye yer verilmesi önerilebilir.

"Üretmek", oluşturmak, yaratmak, meydana getirmek şeklinde tanımlanabilir.[714] Sahtecilik iki ayrı şekilde ortaya çıkabilir.[715] Burada kartın başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek ya baştan itibaren sahte olarak düzenlenmesi, yani sahteciliğin kartın tümüne yönelik olması[716] ya da gerçek bir kart üzerinde değişiklik yapılması (resim, manyetik şerit, isim, imza değiştirmek gibi) söz konusudur.[717] Örneğin banka veya kredi kartının fizikî varlığının sıfırdan meydana getirilmesi, kartın kopyalanarak aynısının oluşturulması, kartın çoğaltılması,[718] gerçek bir banka veya kredi kartının üzerinde sahtecilik yapılarak örneğin (A)'nın (B)'ye ait kredi kartının üzerine kendi ismini ve resmini aktarması bu kapsamda düşünülmelidir.[719]

Üretmek, aynısını veya benzerini çoğaltmak şeklinde tanımlanabilen[720] kopyalamak anlamını da kapsar[721] ve uygulamada genellikle kopyalamak teriminin tercih edildiği görülür.[722] Bu üretimin sahte olması gereklidir. Sahtelikle ifade

---

[714] http://www.tdk.gov.tr/

[715] **GÜNGÖR,** Resmi Belgelerde, s. 13.

[716] **DONAY,** Bankacılık, s. 169.

[717] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 767; **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1592; **PARLAR/HATİPOĞLU,** C: 4, s. 3495. **PARLAR,** s. 54; **TAŞDEMİR,** s. 342, 344; **DONAY,** Türk Ceza Kanunu Şerhi, s. 354; **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, d. 442.

[718] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6806-6807.

[719] **ERDOĞAN,** s. 335.

[720] www.tdk.gov.tr

[721] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1047; **TAŞDEMİR,** s. 342.

[722] *"Sanık Metin Bayrak'ın mağdurlara ait banka veya kredi kartlarını "reader" denilen bir cihazı kullanarak kopyalayıp satmaktan ibaret eyleminin TCK. nun 245/2. maddesinde düzenlenen sahte kredi kartı üretmek suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması…"* Yargıtay 11. CD. E. 2006/7420, K. 2007/1026, T. 21.02.2007 (**MERAN** s. 233).

edilmek istenen ise gerçeğe uygun olmama, düzme, düzmece, aslına benzetilerek uydurulan, uydurma halidir.[723] Kartın üretilmesi için gerekli olan bilgilerle gerçek bilgiler birbirine uymaz.[724]

Kartın kopyalanmasında ilk olarak akla kartın birebir aslına uygun eşinin meydana getirilmesi, ikinci olarak ise kart bilgilerinin bir cihaz vasıtası ile dijital ortama kaydedilmesinin gelebileceği haklı olarak belirtilmiştir. İlk durum bakımından sahte kart üretimi söz konusuyken, ikinci durum bakımından ise TCK m. 245/1 kapsamında düşünülebilecek kart bilgilerinin ele geçirilmesi söz konusudur. Bu durum ise "*fiziki varlığı bulunmayan kart numarası*" şeklinde de tanımlandığından yalnızca kredi kartları için söz konusudur. Burada bilgileri kopyalanıp kaydedilen kredi kartına ilişkin bilgilerin örneğin kullanılması ya da satılması halinde; bu davranışları gerçekleştirien kişi suçun ilk fıkradaki işleniş şekli bakımından cezalandırılır.[725] Zira ilk durumda kullanmaktadır, ikinci durumda ise gerçek bir karta ilişkin bilgileri satarak kullandırmaktadır.[726]

Kartın sahte olarak üretilmesinde pek çok farklı yöntem uygulanmaktadır. Banka veya kredi kartının sahte olarak oluşturulması ya da gerçek olarak üretilmesine karşın üzerinde sahtecilik yapılması için; veri iletim ağları, otomatik para çekme makineleri, kredi kartı slipleri ile banka veya kredi kartları üzerinden kullanıcılara ait bilgilerin toplanması[727] ve daha sonra bu bilgilerin fail adına

[723] **YILMAZ,** Ejder, s. 1059.

[724] **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1592; **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 463.

[725] Elde edilen kredi kartı numarası ve şifresiyle yapılan alışverişin bilgisayar yoluyla sahtecilik olduğu yönündeki görüş için bkz. **KURT,** s. 83.

[726] **YILDIZ,** s. 141-142.

[727] **REİSOĞLU,** s. 117; **EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 94; **TAŞDEMİR,** s. 329.

basılmış plastik kartın manyetik şeridine bu bilgileri kodlamaya yarayan "encoder" adlı bir araçla geçirilmesi[728] ve akıllı kartlarda bu plastik karta bir de çip eklenerek şifrelemenin yapılması[729] ya da manyetik şerit değiştirilmeksizin yalnızca kart üzerindeki bilgilerin kopyalanması yoluyla yapılmaktadır.[730] Örneğin; manyetik kopyalama cihazlarıyla alışveriş sırasında kart bilgilerinin elde edilmesi yönteminde direkt olarak alış veriş esnasında kredi kartı bilgileri kopyalanmaktadır.[731] Manyetik şerit sahteciliğinde[732] ise gerçek kredi kartına ait manyetik şeritte yer alan manyetik bilgiler silinmekte ve encoder ile başka kartlara ait manyetik bilgiler bu karta yüklenmektedir.[733] Uygulamada mağazalarda indirim ya da promosyon amaçlı olarak

[728] **İPLİKÇİ,** s. 148.

[729] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 443.

[730] Sanığın kendi fotoğrafını yapıştırarak Mustafa Yılmaz ve Ahmet Akın adına sahte nüfus cüzdanları düzenlemesinin ardından, yabancı bankaların manyetik şerit bilgileri kopyalanarak üzerlerinde Denizbank ve Ziraat bankası yazılı kredi kartlarının Mustafa Yılmaz ve Ahmet Akın adına sahte olarak oluşturduğu ve bu kartları sahte nüfus cüzdanıyla değişik zamanlarda ve birden fazla işyerinde kullanması fiilinin TCK m. 158/1-f kapsamında değerlendirilmesini hukuka aykırı bulan Yargıtay lehe yasa değerlendirmesinin ETCK m. 504/3, 80, 522 ile TCK m. 245/3, 61, 43 arasında yapılması gerektiği belirtmiştir. Bkz. Yargıtay 11. CD, E. 2006/3175, K. 2008/2344, T. 02.04.2008 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6898-6899.)

[731] http://www.kom.gov.tr/Tr/KonuDetay.asp?BKey=56&KKey=789

[732] Kart sahteciliğinde kartın görsel özelliklerini tamı tamına taklit etmeye gerek yoktur. Zira kart üzerindeki manyetik şeritte bulunan bilgilerin kopyalanması yeterlidir. Bu işlem manyetik şeritlerde bulunan bilgilerin bir cihaz vasıtası ile kopyalanması, bir dekoder aracılığı ile çözülmesi ve başka bir boş karta yazılması vasıtasıyla gerçekleşir. Bkz. **LEVI/BISSELL/RICHARDSON**, "The Prevention of Cheque and Credit Card Fraud", s. 9.

[733] "*…Sanığın, komşuları bulunan Aysun ve Uğur'a bankalardan gelen hesap bildirim cetvellerini ele geçirerek bu belgelerdeki bilgilerden yararlanıp evinde bulunan encodem cihazı ile kendisine ait kredi kartının manyetik şeridini yeniden kotlatmak sureti ile ve internet yoluyla yurt dışındaki şirketlerden mal siparişinde bulunduğu…"* Yargıtay 6. CD. E. 2000/4851 K. 2000/8874, T. 19.11.2000 (www.kazanci.com); *"…Manyetik şeridi yabancı bankalara ait kart bilgileri kotlanan sahte kredi kartları ile üye işyeri sahiplerinden sanık Tolga Cankıran'ın işyerinde alışveriş yapılmış gibi slip çekildiği keza hakkında beraat kararı verilen sanık Zeki Gedikbaş'ın işyerinde de kullanıldığı ancak onay vermemesi nedeniyle işlem yapılmadığının anlaşılması karşısında, dolandırıcılık suçunun yasal unsurlarının oluşmadığı, eylemlerin bir bütün halinde suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı TCK.nun 525/b-2 maddesinde öngörülen suçu oluşturduğu ve suç tarihinden sonra yürürlüğe giren 5237 sayılı TCK.nun 245/3.maddesine uygun bulunup hapis cezasının asgari miktarı yönüyle aleyhe olduğu anlaşılmakla, 765 sayılı yasanın anılan maddesi uygulanması gerekirken yazılı şekilde 5237 sayılı TCK.nun 158/1-f, 35/2 maddeleri gereğince hüküm kurulması…"* Yargıtay 11. CD. E. 2009/21 K. 2009/6188, T. 12.05.2009 (**TAŞDEMİR,** s. 371-372); *"…CGK.'nun 27.05.2008 gün ve 87/150 kararında açıklandığı üzere; sanığın ele geçirdiği başkalarına ait " nüfus cüzdanlarını" kullanmak suretiyle banka şubesinden gerçeğe aykırı kredi kartları alıp kullanmak şeklinde gerçekleşen eylemlerinin, 5237 Sayılı TCK.nun 245/3. maddesinde yazılı "banka veya kredi kartlarının kötüye*

kullanılması amacıyla kullanılan kartların (örneğin Migros, Carefour gibi alış veriş firmalarına ait kartlarda olduğu gibi)[734] manyetik şeridine başka banka veya kredi kartına ait bilgilerin yüklenmesi ile karşılaşılmaktadır.[735] Bu şekilde oluşturulan sahte kart, mal ve hizmet alımında, POS cihazı manyetik bilgileri dikkate aldığı için POS cihazlarında herhangi bir sorunla karşılaşılmaksızın kullanılır. Başka kartlara ait manyetik bilgilerin elde edilmesinde de çeşitli yöntemlere başvurulur. Yaygın olarak kullanılan bir yöntem de gerçek bir kredi kartının "skimmer" adı verilen cihazdan geçirilerek, karta ait manyetik bilgilerin cihaza kopyalanması suretiyle olur.[736] Kopyalanan bu manyetik bilgiler daha sonra bilgisayara yüklenir, bilişim ağları vasıtasıyla paylaşılır ve bu durumdan çoğu zaman kart hamilinin uzun süre haberi olmaz.[737]

---

kullanılması", henüz kullanılmadan ele geçen kartlarla ilgili olarak da aynı maddenin ikinci fıkrasında öngörülen suçların oluştuğu gözetilmeden suç vasfının belirlenmesinde yanılgıya düşülerek eylemin banka aracı kılınmak suretiyle dolandırıcılık suçunu oluşturduğundan bahisle hüküm kurulması, 2) Farklı kişilere ait sahte kimliklerle internet ortamında başvurup kredi kartları alıp kullanmak suretiyle suçun işlediğinin iddia olunması karşısında, gerçeğe aykırı olarak değişik isimlerle düzenlenen kimliklerle ve yenilenen suç kastı ile hareket edilmesi nedeniyle ayrı ayrı suçların oluştuğu dikkate alınmadan aynı suç işleme kararı altında işlediğinin kabulü ile yazılı şekilde karar verilmesi, 3) Gerçeğe aykırı banka veya kredi kartının aynı suç işleme kararı altında birden fazla kullanılması halinde zincirleme suç hükümlerinin uygulanması gerektiğinden alışverişte kullanılan her kart yönünden kullanma tarihlerinin kesin olarak tespiti ile sonucuna göre zincirleme suç hükümlerinin uygulanıp uygulanmayacağının karar yerinde tartışılması gerekirken eksik incelemeye dayanılarak hüküm kurulmas…" Yargıtay 11. CD. E. 2009/4462 K. 2009/6890, T. 04.06.2009 (www.kazanci.com).

Yargıtay manyetik şerit bilgileri kopyalanarak üzerinde American Express yazılı sahte oluşturulan yabancı banka kredi kartlarıyla değişik işyerlerinden birden fazla alış veriş yapılarak POS cihazından geçirilmesi ve bu fiillerin fikir ve eylem birliği içinde gerçekleşmesi nedeniyle suç tarihinde yürürlükte olan ETCK m. 54/3, 80 ve TCK bakımından ise m. 245/3, 43 kapsamında değerlendirilmesini ve kullanılan kart sayısı iki tane olduğu için ortada iki suçun olduğunu belirtmiştir. Bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2008/5093 K. 2008/5379, T. 28.05.2008 (**TAŞDEMİR,** s. 420); Benzer yönde verilen diğer kararlar için bkz. Yargıtay 11. CD, E. 2006/3175, K. 2008/2344, T. 02.04.2008 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6889); Yargıtay 11. CD. E. 2005/7485, K. 2005/3074, T. 31.05.2005 (**TAŞDEMİR,** s. 427-428.).

[734] **YILMAZ,** Sacit, s. 277.

[735] Yargıtay 11. CD, E. 2006/3488, K. 2009/2362, T. 12.03.2009 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6870-6871).

[736] **YILMAZ,** Sacit**,** s. 277.

[737] **DEĞİRMENCİ,** "Ceza Hukuku Açısından", s. 604.

Uygulamada ATM cihazları üzerine yapılan bir takım müdahalelerle banka veya kredi kartlarının kopyalanması ile de karşılaşılmaktadır. Genelde failler kamerası olmayan ve şubeye uzak bulunan ATM' leri seçerek düzenek kurmakta ve kart bilgileri kopyalamaktadırlar. Daha sonra kullanıcının şifresini girmesi için kullandığı tuş takımını görecek şekilde kayıt yapan mikro kameralar yerleştirilmek suretiyle veya tuş takımının altına kart hamilinin şifresini hafızasına alabilecek bir çipli düzenek konularak şifreler kaydedilir ve olağan işlemlerini sorunsuz olarak gerçekleştiren kart hamilleri herhangi bir sorunun olduğunu fark etmez. Fail ya da failler daha sonra kurulan sisteme bağlı olarak kablosuz ağ ile uzaktan veya cihaz üzerindeki eklentileri sökerek bu bilgileri elde ederler ve bu bilgileri boş kartlara[738] veya manyetik şeridi olan herhangi bir karta işlemek suretiyle herhangi bir ATM cihazından rahatlıkla nakit para çekebilirler ya da alışveriş yapabilirler.[739]

Çeşitli şekillerde elde edilen gerçek kredi kartı numaraları, boş plastik tabakalar üzerine basılarak sahte kartlar üretilmektedir.[740] Bu durumda boş, beyaz plastik kart sahteciliğinden bahsedilir. Ancak bu tekniğin kullanılması sonucunda üretilen sahte kredi kartlarının kullanım alanı oldukça sınırlıdır. POS cihazının kullanımının yaygınlaşması nedeniyle etkisini yitiren bu teknikte karta ait manyetik bilgiler karta yüklenemediği için yalnızca "imprinter" cihazlarında sahte satış belgeleri yaratmak amacıyla kullanılabilir.[741] Ancak günümüzde imprinter ile

[738] **GOODMAN,** Marc D./**BRENNER,** Susan W.: "The Emerging Consensus On Criminal Conduct In Cyberspace", International Journal Of Law and Information Technology, Vol. 10, No. 2, Oxford University Press 2002, s. 147.

[739] **YILMAZ,** Sacit, s. 277-278.

[740] **TAŞDEMİR,** s. 329; **YILMAZ,** Eyyüp, s. 118; **GÜVENÇ,** s. 16.

[741] **DEĞİRMENCİ,** "Ceza Hukuku Açısından", s. 604.

uygulama artık neredeyse kalkmıştır,[742] imprinterın yerini üye işyerlerindeki bir ya da birden fazla bankanın POS terminalleri almıştır. Ancak istisnai olarak bazı üye işyerlerinde POS'un çalışmadığı durumlarda kullanılmak üzere bulundurulmasına izin verilmektedir, ancak bu durumda her alışverişte telefonla otorizasyonun alınması gereklidir.[743]

Gerçek bir kredi kartının aynısının, kanuna aykırı olarak tümüyle sahtesinin imal edilip, yine aslına uygun olarak üzerine kart güvenlik unsurlarının basılarak sahtecilik ve dolandırıcılık amaçlı kullanılması hali ile de karşılaşılmaktadır.[744]

Boş plastik kart yöntemine benzeyen ancak "imprinter" cihazlarıyla kullanılan bir diğer yöntem ise gerçek bir kart üzerinde bulunan kabartma numaraların kesilerek yeni numaraların sıcak pres ile basılması şeklinde oluşturulan tahrif edilmiş kart yöntemidir.[745] Kredi kartları üzerindeki kabartma numaraların kesilerek değiştirilmesi ya da az önce belirtildiği üzere gerçek kartların manyetik şeritlerine farklı bir bankaya ait kart bilgisinin kopyalanması halinde de ortada değiştirilmiş kart vardır. Gerçek bir kredi kartı üzerinde ütüleme, kesme gibi sahtecilik metotları kullanılarak kartın içerik olarak değiştirilmesi suretiyle yapılan sahtecilik "kısmen sahtecilik" olarak adlandırılmaktadır.[746]

Sahte banka veya kredi kartı üretiminde kullanılan cihazların ülkeye ithali, dağıtımı, satın alınması ve de kabul edilmesi suç değildir. Suçla etkin bir

[742] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 439.

[743] **REİSOĞLU,** s. 102-103.

[744] **YILMAZ,** Sacit, s. 277.

[745] **DEĞİRMENCİ,** "Ceza Hukuku Açısından", s. 604; **GÜVENÇ,** s. 15.

[746] **YILMAZ,** Sacit, s. 276-277; **İPLİKÇİ,** s. 149.

mücadelenin sağlanabilmesi için söz konusu fiilerin de suç haline getirilerek cezalandırılması önerilmiştir.[747]

Satmak "*bir değer karşılığında bir malı alıcıya vermek*" şeklinde tanımlanabilir.[748] Yine benzer şekilde bedel karşılığında, kartın mülkiyetinin devredilmesi şeklinde de tanımı yapılmıştır.[749] Yani sahte banka veya kredi kartının bir değer karşılığında alıcıya verilmesidir.[750] Burada satan kişinin mutlaka sahte kartı üreten kişi olması gerekli değildir.[751]

Devretmek *"bir malın mülkiyetini, bir mal üzerindeki hakkı başkasına geçirmek"* şeklinde tanımlanabilir.[752] Burada kart üzerindeki fiili egemenlik belli bir süre için ya da süresiz olarak aktarılır.[753] Yani kart başka birine verilir.[754]

"Devretmek" davranışının, esasında satmak davranışını da içermesine karşın, ayrıca "satmak" davranışına da yer verilmesinin nedenini, kanun koyucunun bu konuda uygulamada sorun çıkmasını önlemek olabileceği belirtilmiştir. Bu nedenle de "devretmek" davranışından anlaşılması gerekenin "satmak" davranışı dışındaki hususlar olduğu söylenebilir. Örnek olarak "devretmek" davranışının bağışlamak anlamında da kullanılması gösterilebilir.[755]

---

[747] **KARAGÜLMEZ,** s. 552.

[748] http://www.tdk.gov.tr/

[749] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 767.

[750] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 463.

[751] **ERDOĞAN,** s. 336.

[752] http://www.tdk.gov.tr/

[753] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 767.

[754] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 463.

[755] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 895.

Satın almak, *"bir nesneyi belirlenen fiyatını ödeyerek kendine mal etmek, mubayaa etmek"* şeklinde tanımlanabilir.[756] Bir diğer tanım ise belli bir bedel karşılığında kartın mülkiyetinin elde edilmesi şeklindedir.[757] Yani belli bir bedel karşılığında sahte banka veya kredi kartının alınmasıdır. Bu durumda kartı satan da satın alan da bu suçun failidir.[758]

Kabul etmek ise sunulan bir şeyi, armağanı alma olarak tanımlanabilir.[759] Yani belirli bir süre için ya da süresiz olarak kart üzerindeki fiilî egemenliğin elde edilmesini,[760] alınmasını ifade eder. Burada da "satmak" ve "satın almak" davranışlarında olduğu üzere devreden de devralan da suçun failidir.[761]

Hükümde 'satın almak" fiili yanında ayrıca "kabul etmek" fiiline yer verilmesiyle "satın almak" ifadesinin anlamının genişletilerek bedelli ya da bedelsiz her türlü kabul etme suç haline getirilmiş ve hükmün uygulama alanı genişletilmiştir. Aksi halde yalnızca satın almak suç olarak kabul edilseydi, fail satın almadığı hususunda beyanda bulunarak ya da yalnızca kabul etmek suç sayılsaydı, bu kez de fail kabul etmediği, satın aldığı savunmasında bulunarak ceza almaktan kurtulabilirdi.[762] Bu durumun kanun koyucunun suçla mücadelede ne derecede kararlı olduğunun[763] ve uygulamada ortaya çıkabilecek ihtilafların önüne geçmek

---

[756] http://www.tdk.gov.tr/

[757] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 767.

[758] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 463.

[759] http://www.tdk.gov.tr/

[760] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 767.

[761] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 463.

[762] **BİÇKİN,** s. 160.

[763] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1047.

istediğinin bir ifadesi olduğu belirtilmiştir.[764] "Satın almak" ya da "kabul etmek" fiilleri bakımından failin bu kartı kullanmak ya da kullanmadan kar elde etmek amacıyla hareket ettiği saptanmadığı müddetçe, satın alan ya da kabul edenin cezalandırılmaması gerektiği ileri sürülmüştür. Örneğin (A), arkadaşı (B)'nin hesabıyla ilişkilendirilen sahte bir kartın üretildiğini görüp; bu kartı üreten failleri açıklayamayacağı bir durum nedeniyle ve (A)'nın zarar görmemesi için satın alsa, (B)'nin bu durumda şartları varsa başka bir suçtan örneğin TCK m. 278'de düzenlenen suçu bildirmeme suçu gibi, cezalandırılması mümkün olsa da m. 245/2'den dolayı cezalandırılmaması gerektiği ileri sürülmüştür.[765] Her ne kadar bu suç genel kastla işlenen bir suç olduğu için yani özel kast aranmadığından, suçun ikinci fıkrada belirtilen işleniş şekillerini gerçekleştiren failin bu fiili hangi amaçlarla yaptığının araştırılması doğru değilse de, söz konusu örnek bakımından üçüncü kişi lehine meşru savunma akla gelmektedir. Ancak burada savunmada zorunluluk bulunması şartının gerçekleşip gerçekleşmediğinin tespiti gereklidir. Zira burada gelecekteki bir saldırı vardır ve bu saldırının devlet organlarına başvurmak suretiyle uzaklaştırılması mümkündür. Ancak burada kesin ölçüler konulamayacağından, fail bu fiili gerçekleştirmediği takdirde savunmada bulunmak çok güç hale gelecekse ya da imkânsız olacaksa saldırının başlamış olduğu kabul edilmelidir.[766]

"Üretmek" davranışı dışındaki diğer davranışlar işteştir. Çünkü satmak satın almayı, devretmek ise devralmayı gerektirir. Hükümde "vermek", "devretmek"; "devralmak" ise "kabul etmek" olarak ifade edilmiştir. Bu nedenle "üretmek" dışında

[764] **BİÇKİN,** s. 160.

[765] **DONAY,** Türk Ceza Kanunu Şerhi, s. 354.

[766] Ayrıntılı bilgi için bkz. **ÖZEN,** Muharrem: Türk Ceza Hukukunda Meşru Müdafaa, Ankara 1995, s. 78-79.

kalan tüm diğer davranışların tarafları aynı ceza ile cezalandırılacaklar[767] ve "iki taraflı çok failli suç"tan bahsedilecektir. Bu suçta "üretmek" dışındaki diğer davranışlar birbirleriyle karşılaşmakta ve özünde tek olan bir suçun, taraflar açısından farklı isimlerle anılan iki görünümünü oluşturmaktadırlar. Burada failler farklı davranışları gerçekleştirdiğinden "heterojen hareketli karşılaşma suçu" söz konusudur.[768]

Başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilen bir sahte banka veya kredi kartının bulundurulması durumunda, her ne kadar madde metninde "bulundurmak" fiiline yer verilmemiş olsa da bulundurmak fiili kabul etmek fiilinin kapsamı içinde düşünülmelidir.[769] Çünkü bir kimse bir kartın zilyetliğini ya bizzat ya da bir başkasının aracılığıyla kabul etmediği sürece bu kartı kabul etmiş sayılmamalıdır. Bu nedenle de bulundurulan sahte kart, zaten kabul edilen sahte kart olarak düşünülmelidir.[770] Ancak madde metninde "kabul etmek" fiiline yer verilmesi, suçla mücadele bakımından yararlı görülebilse de çok geniş bir anlama sahip olduğu ve bu nedenle de "belirlilik" ilkesini içinde barındıran "kanunilik" ilkesine uygun olmadığı belirtilmiştir. Bu nedenle üzerinde başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilmiş

---

[767] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 463.

[768] **SANCAR,** Türkan Yalçın: Çok Failli Suçlar, Ankara 1998, s. 168.

[769] **ERDOĞAN,** s. 336-337.

[770] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6807. *"...Sanığın adına düzenlenen sahte pasaport içerisinde sonu 6586 ile biten bir başka kredi kartı ile alışverişte kullanılan suça konu sonu 1392 ile biten iki adet kredi kartının ele geçirildiğinin ve Bankalararası Kart Merkezi'nin düzenlediği 30.03.2006 tarihli raporda her iki kartında başka hamillere ait manyetik şerit bilgilerinin kodlanması suretiyle üretildiğinin belirtilmesi karşısında; sahte kredi kartı üretme, satma, devretme, satın alma veya kabul etme suçunun unsurları, sahte oluşturulan kredi kartını kullanmak suçunun yasal tanımında yer almadığı gibi nitelikli hali olarak da düzenlenmediği, kullanma suçunun oluşması için üretme, satın alma veya kabul etme suçunu işlenmesinin şart olmadığı e kredi kartının kötüye kullanılması suçunun sahte üretilen kart sayısınca oluşacağı gözetilerek sanıkta ele geçirilen ve dava konusu edilen anılan her iki kartla ilgili olarak 5237 sayılı TCK.nun 245/2 madde ve fıkrası uyarınca iki kez sahte kredi kartı bulundurmak suçlarından zamanaşımı süresi içinde mahkemesince hüküm kurulması mümkün görülmüştür..."* Yargıtay 11. CD. E. 2008/3281, K. 2008/2673, T. 08.04.2008 (**PARLAR,** s. 97-98).

olan bir banka veya kredi kartı bulunduran herkesin "kabul etmek" fiilini gerçekleştirmiş olacağı savunulmuştur.[771] Bu sakıncanın giderilmesi için "bulundurmak" fiiline madde metninde ayrıca yer verilmesi ve maddedeki "üretmek" fiilinin hemen ardından gelecek şekilde ve diğer eylemleri kapsayacak şekilde "bilerek" ifadesine yer verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Söz konusu değişiklikle tesadüflerin artık cezalandırılmayacağı iddia edilmiştir.[772] Ancak başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek üretilen bir banka veya kredi kartını, bu niteliğini bilerek satan, devreden, satın alan veya kabul eden kişi cezalandırılacağından,[773] "bilerek" ifadesinin hükme eklenmesine gerek yoktur.

"Üretmek", "satmak", "devretmek", "satın almak" ya da "kabul etmek" fiilleri icra hareketidir[774] ve bu fiillerin başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilmiş sahte banka veya kredi kartlarına yönelik olması gereklidir. "İlişkilendirme"den maksat bağ kurmadır.[775] Bu ilişkilendirme olmadan banka veya kredi kartının kullanılması mümkün olmaz. Her banka veya kredi kartının herhangi bir hesapla ilişkisinin olması gerekir, böylece kart kullanıldığında hesaba gider olarak yazılabilir. Herhangi bir hesapla ilişkilendirilmeyen banka veya kredi kartının herhangi bir anlamı ve hukukî sonucu olmaz.[776] Bu nedenle öncelikle başkalarına ait bir banka hesabının bulunması gereklidir.[777] Zaten böylelikle kart işlevsel olabilir.[778]

---

[771] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1047.

[772] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 895; **TAŞDEMİR,** s. 343.

[773] **ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA**, TCK Şerhi, s. 4695, 4697; **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6807; **TATAR,** Onur: "Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanımı", Y. 1, S. 1, s. 38.

[774] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 464.

[775] **KARAGÜLMEZ,** s. 330.

[776] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6806.

[777] **KURT,** s. 178.

Çünkü olmayan bir kartın herhangi bir hukuki sonuç doğurması da mümkün olmaz. Bu durum belgede sahtecilik suçlarındaki "kandırıcılık kabiliyeti"[779] (iğfal kabiliyeti,[780] aldatma gücü[781]) kavramına benzetilebilir.[782] Yani kart başkasına ait gerçek, sahte olarak oluşturulmamış bir banka hesabı ile ilişkilendirilmemişse, suçun oluşması mümkün olmaz. Çünkü bu durumda ortada maddede belirtilen anlamda sahte bir banka veya kredi kartı yoktur.[783]

Başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilen sahte banka veya kredi kartlarının üretilmesi, satılması, devredilmesi, satılması ya da kabul edilmesinin mutlaka fiziki varlığı bulunan bir kart üzerinde gerçekleşmesi gerekli değildir. Zira artık sanal kartların da kullanılmaya başlanmasıyla birlikte örneğin gerçek bir banka hesabıyla ilişkilendirilen ancak sanal ortamda, o hesaba gerçekte bağlı olmayan sanal kartın oluşturulması, satılması, devredilmesi, satın alınması ya da kabul edilmesi mümkündür. Suç bu işleniş şekli bakımından sırf davranış suçudur ve ilişkilendirme davranışa dâhildir.[784]

---

[778] Hükümde yer alan "*başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirerek*" ifadesinin yerinde olmadığı, hükmün kapsamını daralttığı ve bu ifadeye yer verilmemesinin ya da bu ifade yerine "*herhangi bir banka hesabıyla ilişkilendirilerek*" ifadesine yer verilmesinin daha doğru olacağı yönündeki eleştiri için bkz. **ERDOĞAN,** s. 332.

[779] Yapılan sahtecilik bakımından aldatıcılık kabiliyetinin aranmasına gerek olmadığı yönündeki görüş için bkz. **PARLAR/HATİPOĞLU,** C. 4, s. 3496. Yine bir diğer görüşe göre üçüncü fıkrada suçun maddi unsurunda iğfal kabiliyeti aranmadığı için bu durumun üzerinde durulmasına gerek yoktur. Bkz. **KURT,** s. 193.

[780] Kavram hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. **ERMAN,** s. 252-253. Örneğin sahtecilik suçları bakımından nasıl ki nesnel olarak aldatıcılık niteliği olmayan bir para ya da belge sahte belge değilse; aynı şekilde kendisi kullanılarak ATM ve benzeri cihazlarda banka işlemlerinin yapılması olanağını sağlamayan kart da sahte olarak üretilen bir banka ya da kredi kartı değildir. Bkz. **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 463.

[781] **ERMAN/ÖZEK,** s. 251.

[782] Bu kartlar ancak bir makine aracılığıyla kullanılabileceğinden, iğfal yeteneğinin varlığının aranmasının gerekli olmadığı yönünde bkz. **TAŞKIN,** s. 87.

[783] **ÖZBEK,**"Banka veya Kredi", s. 1048; **DOĞAN,** s. 311, 312.

[784] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 443-444.

Banka veya kredi kartı hamilinin, söz konusu kartlarını kendisine ait başka bir hesabı ile ilişkilendirdiğinde suç oluşmaz. Burada önemli olan hususu, kartın ilişkilendirildiği hesap numarası oluşturur.[785] Örneğin kara listede olan bir kimsenin, kendisine kredi kartı verilmemesi nedeniyle kendi hesabıyla irtibatlandırarak sahte kart basması ya da hiçbir hesapla irtibatlandırılmaksızın kart basması durumunda bu suç oluşmaz.[786] Böylelikle suçun bu işleniş şekli bakımından bağlı hareketli bir suç olduğu söylenmelidir.[787] Ayrıca söz konusu durumda suçun üçüncü fıkradaki işleniş şekli de gerçekleşmez, zira burada kişi kendi hesabıyla irtibatlandırma yaptığı için bu kullanımından bir yarar sağlamayacaktır. Örneğin taksitlendirme gibi bir imkân akla gelse dahi bu yarar olarak düşünülmemelidir, zira hesabındaki parası eksilen yine bu kişidir.

Yapılan ilişkilendirmenin hangi yolla yapıldığının bir önemi yoktur.[788] Yani başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilen banka veya kredi kartının; söz konusu hesaplarda banka işlemleri yapmaya mutlaka elverişli olması yeterlidir. Örneğin söz konusu kart ATM ya da benzeri cihazlarda banka işlemleri yapmada işe yaramıyorsa, suç oluşmayacaktır. Bu durumda işlenemez suç söz konusu olur. Çünkü ortada hükmün öngördüğü anlamda başkalarının hesaplarıyla ilişkilendirilen ve bu hesapta banka işlemleri yapılmasını sağlayan ATM ve benzeri cihazlarda kullanılması mümkün olan sahte bir banka veya kredi kartı yoktur.[789] Ancak

[785] **KATOĞLU,** "Banka veya Kredi Kartları", s. 105; **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1592.

[786] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6806.

[787] Sedat **BAKICI**'nın konuşması, Bilişim Suçları Ve Kredi Kartlarının Kötüye Kullanımı Konferansı, (Konferans'ta alınan notlar), Afyon Kocatepe Üniversitesi, 2013. Ayrıca suçun bağlı hareketli olması nedeniyle uygulama alanının da azaldığı belirtilmiştir. Bkz. **DOĞAN,** s. 312.

[788] **ERDOĞAN,** s. 335; **KARAGÜLMEZ,** s. 330.

[789] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 463.

hükümde "başkalarına" ait banka hesaplarından bahsedilerek çoğul ifade kullanılması doğru değildir. Anlaşılması gereken "başkasına ait banka hesabıyla" ifadesi olmalıdır.[790] "Başkasına ait banka hesabı" içinde yalnızca bankaya ait bir hesap bakımından "banka" da değerlendirilmelidir.[791] Ancak hükümde başkalarına ait "banka hesapları" ile ilişkilendirilmeden bahsedilse dei ""banka hesapları" ifadesine yer verilmesi doğru değildir. Zira kartlı sistem kurma ya da kredi kartı çıkarma yetkisi birinci bölümde de belirtildiği üzere münhasıran bankalara ait bir yetki değildir.

Failin, kart çıkarma yetkisini haiz banka veya finans kurumunun bilişim sistemine girerek hukuka aykırı bir şekilde kendisi ya da hiç olmayan hayali bir kişi adına yeni bir hesap açması ve bu hesaba para aktarması, bu hesaba bağlı olarak kredi kartı üretmesi ve bu kartı kullanması halinde fail suçun ikinci fıkrada işlenen şeklini değil üçüncü fıkrada işlenen şeklini gerçekleştirmiş olur. Fail, bu kartı hiç kullanmayıp yalnızca ürettiği ya da sattığı takdirde, bu fiili ikinci fıkra bakımından cezalandırılmayacaktır. Çünkü ortada başkasına ait bir hesapla ilişkilendirme söz konusu olmayıp tümüyle hayali bir hesapla ilişkilendirme vardır. Ancak bu durumda failin m. 158/1-f'den dolayı cezalandırılabileceği savunulsa da[792] m. 244/4 burada uygulama alanı bulabilir.

Suçun bu işleniş şeklini oluşturan davranışlar seçimlik olarak,[793] TCK m. 244/2'de üretmek, satmak, devretmek, satın almak veya kabul etmek şeklinde belirtilmiştir. Böylece sahte banka veya kredi kartlarının dolaşımı engellenerek,

[790] **ERDOĞAN,** s. 352.

[791] **KARAGÜLMEZ,** s. 330.

[792] **ERDOĞAN,** s. 337-338.

[793] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 767; **DONAY,** Bankacılık, s. 169;

toplumda karta duyulan güven sağlanmak istenmiştir.[794] Suçun ikinci fıkrada belirtilen işleniş şekli bakımından fiiller tek tek sayıldığından bu suç bağlı hareketli bir suçtur.[795] Ancak hükümde "veya" ibaresine yer verilmiş olsa da bu ibarenin suçu seçimlik hareketli bir suç haline getirmediği, burada hareketlerin her birinin başlı başına bir suça vücut verdiği ve bu nedenle kartı üretenin kartı sattığında iki ayrı suç işlemiş olacağı ileri sürülmüştür.[796] Ancak suç bu işleniş şekli bakımından seçimlik hareketli bir suçtur.[797] Bu fiillerden herhangi birinin yapılması suçun oluşması için yeterlidir.[798] Belirtilen fiillerden birden fazlasının aynı kişi tarafından gerçekleştirilmesinde ise ortada tek bir suç vardır.[799] Örneğin (A)'nın başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirmiş olduğu sahte banka veya kredi kartını üretmesi, daha sonra da bunu satmasında olduğu gibi.[800] Ancak tabiidir ki söz konusu kartı satın alan kişi kartı aynı zamanda üreten kişi olmayacağından bu durum bakımından iki fiilin aynı anda olması birbiriyle bağdaşmaz.[801] Yine sahte banka veya kredi kartının üretimi olmaksızın, fıkrada belirtilen diğer davranışların gerçekleştirilmesi

---

[794] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 462.

[795] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1047.

[796] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 463; **BİÇKİN,** s. 160.

[797] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1048; **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1593; **PARLAR/HATİPOĞLU,** C: 4, s. 3495; **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6807.

[798] **DÖNMEZER,** Sulhi/**ERMAN,** Sahir: Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım, C. 1, İstanbul 1997, s. 374; **İÇEL,** Kayıhan: Suçların İçtimaı, İstanbul 1972, s. 198.

[799] **ÖZGENÇ,** Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi, Ankara 2006, s. 201; **DONAY,** Türk Ceza Kanunu Şerhi, s. 354; **ERDOĞAN,** s. 334; **TAŞDEMİR,** s. 343; **ESEN,** s. 645; **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 442.

Hâkimin söz konusu durumda TCK m. 61 gereğince temel cezanın belirlenmesinde asgari hadden ayrılarak ceza verilebileceği yönünde görüş için bkz. **MALKOÇ,** C. 4, s. 3851; **KOÇ,** s. 133, 314, 204. Kanunda söz konusu durumun gerçekleştiği takdirde hâkimin asgari hadden ayrılabileceğini düzenleyen bir hükme açıkça yer verilmediğinden her durumda asgari hadden uzaklaşılarak ceza verilmesi doğru olmaz.

[800] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1048.

[801] **DONAY,** Bankacılık, s. 169.

mümkün değildir. Ancak üretilen sahte bir kartın varlığının ardından diğer davranışların gerçekleşmesi söz konusu olabilir.[802]

2. Suçun Tamamlanma Anı

Madde metninde ayrıca bir neticeye yer verilmediğinden suç sırf hareket suçudur ve belirtilen hareketlerin yapılmasıyla tamamlanır,[803] yani suç işlenmiş olur.[804] Suçun oluşması için bu kartların kullanılması ya da herhangi bir yararın elde edilmesi aranmamıştır.[805] Burada cezalandırmanın nedenini mevcut bir sahteciliğin varlığı ve bunun da kamu düzenini bozmuş olması oluşturur.[806] Bu nedenle bu işleniş şekli bakımından suç tehlike suçudur.[807] Somut tehlike ve soyut tehlike suçları arasında yapılan ayrım bakımından ise bu işleniş şekliyle suç soyut tehlike suçudur.[808] Zira kanun, hükümde yer alan fiillerin gerçekleşmesinin, toplumda bu

---

[802] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6807.

[803] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 769.

[804] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 464.

[805] *"...01.10.2006 ve 03.10.2006 tarihlerinde gece geç saatlerde katılanın işlettiği benzin istasyonundan sahte kredi kartları ile alışveriş yapan sanıkların 06.10.2006 tarihinde saat 02.00 sularında tekrar geldiklerinde, katılanın ihbarı üzerine olay yerinde tertibat alan güvenlik güçleri tarafından yakalandıklarında üzerlerinde ve araçlarında yapılan aramalarda, daha önceki alışverişlerde kullandıklarından farklı ve sahte kredi kartları ele geçirilmiş ise de; bu kredi kartlarını henüz kullanmadıkları gibi hangi kartın kullanılacağı yönünde herhangi bir icrai harekette de bulunmadıklarının anlaşılması karşısında; 06.10.2006 günü saat 02.00'deki eylemlerinin TCK.nun 245/3 maddesindeki sahte kredi kartlarını kullanmaya teşebbüs değil, sanıkların temin ettikleri farklı yabancı bankalara ait her kart için aynı maddenin 2.fıkrasında öngörülen suçu oluşturacağının gözetilmemesi"* Yargıtay 11. CD. E. 2008/1964, K. 2010/19, T. 25.01.2010 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6863).

[806] **DONAY,** Bankacılık, s. 170.

[807] **PARLAR,** s. 54; **PARLAR/HATİPOĞLU,** C: 4, s. 3495; **ERDOĞAN,** s. 333; **TAŞDEMİR,** s. 343; **TAŞKIN,** s. 79; **KARAGÜLMEZ,** s. 330; **MALKOÇ,** C. 4, s. 3851.

[808] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 457.

Tehlike suçları korunan değerin ihlal biçimine göre somut tehlike suçları ve soyut tehlike suçları olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Somut tehlike suçları bakımından hareketin korunan hukuki değer bakımından gerçek bir tehlike yaratması gerekmektedir. Soyut tehlike suçlarındaysa kanun koyucu fiille bir tehlikenin ortaya çıktığını kabul eder ve cezalandırır. Kanun koyucu söz konusu fiilin gerçekleşmesiyle, suçla korumak istediği konunun tehlikeye maruz kaldığını kabul eder. Bkz. **ÖNDER,** Ayhan: Ceza Hukuku Dersleri, İstanbul 1992, s. 175.

kartlara duyulan güveni zedelediğini ve kişilerin malvarlığı değerlerini zarar tehlikesine maruz bıraktığını kabul ederek bir zararın meydana gelmesini aramamaktadır. Söz konusu kartın kullanılarak bir yararın sağlanması ve dolayısıyla bir kimseye malvarlığı bakımından zarar verilmesi suçun bu işlenme şeklini değil; şartları oluştuğu takdirde suçun üçüncü fıkrada düzenlenen şeklini oluşturur.[809] Nedensellik bağı ise herhangi bir özellik göstermez.[810]

Suç icrai bir davranışla işlenebilir.[811] Ancak özellikle "devretme" ve "kabul etme" davranışlarının ihmali davranışla işlenmesinin de mümkün olduğu ileri sürülmektedir.[812] Suç bu işleniş şekli bakımından serbest hareketli bir suç olarak düzenlenmiştir.[813]

Somut tehlike suçları maddi suç kategorisinde yer aldığından neticeli suçtur. Soyut tehlike suçları ise şekli suç niteliğindedir. Ancak tehlike suçlarının somut tehlike ve soyut tehlike suçları olarak ayrılmasının doğru olmadığı belirtilmiştir. Çünkü soyut tehlike kavramı diye bir şey yoktur. Belli bir menfaat ile belli bir netice arasındaki belli, somut bir tehlikenin varlığından bahsedilebilmesi mümkündür. Bu nedenle de tehlike somut, objektif olacaktır. Ancak tehlikenin objektif olması sübjektif olmasına ise engel değildir. Çünkü belli bir neticenin belli bir hukuki menfaati zarara ya da tehlikeye sokup sokmadığı yönündeki düşünce bir değer hükmüdür. Bu hüküm fiilden sonra ancak fiilin yapıldığı andaki koşullara göre yapılacaktır. Aslında temel sorunu zarardan ne anlaşılması gerektiği hususu oluşturmaktadır. Ceza hukuku bakımından zarar suçun maddi konusunun, yani normun koruduğu değer veya menfaatin ortadan kalkması, tahrip olması ya da azalması şeklinde ortaya çıkabileceği gibi, zarar tehlikesi şeklinde de karşımıza çıkabilir. Sonucun zarar tehlikesi olarak ortaya çıktığı suç tiplerinde de bir zarar vardır. Bir de suçun oluşabilmesi için yalnızca hareketin kendisinin tehlikeli olmasının yeterli olduğu suç tipleri bulunmaktadır. Bu tür suçlarda tehlike söz konusudur. Bu suçlara şekli tehlike suçları, ya da hareketin tehlikeli olduğu suçlar yani salt tehlike suçları denmesi mümkün olduğundan soyut tehlike suçları ifadesi doğru değildir. Çünkü kanuni tipteki hareketin yapılması başlı başlına tehlikeli sayılmakta ve ayrıca normun koruduğu değerin zarar görmesi ya da zarar tehlikesine maruz kalması gerekmemektedir. Bu nedenlerle tehlike suçlarının zarar neticesi ile de bağlantılı olarak maddi ya da gerçek tehlike suçları, yani zarar tehlikesi suçları ve şekli ya da farazi tehlike suçları yani salt hareketin kendisi tehlikeli sayılan suçlar olarak ayrılmaktadır. Bkz. **ÖZEN,** Muharrem: Genel Tehlike Yaratan Suçlar, Ankara 2010, s. 12-13.

[809] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 464.

[810] **ÖZBEK,**"Banka veya Kredi", s. 1048.

[811] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1048.

[812] **ERDOĞAN,** s. 337.

[813] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 431.

Sahte oluşturulan ya da üzerinde sahtecilik yapılan banka ya da kredi kartlarının daha önce de belirtildiği üzere ATM'de, alışveriş amacıyla ticari işletmelerde veya veri iletim ağlarında kullanılması mümkündür.[814] Ancak bu durumda suçun ikinci fıkradaki değil üçüncü fıkradaki işleniş şekli söz konusu olur.

Kart sahtecilikleriyle ilgili olarak farklı teknikler kullanılmaktadır.[815] Kartın sahte olarak düzenlenmesinin, fail tarafından bizzat gerçekleştirilmesi gerekli değildir. Failin örneğin bir bankaya sahte belgelerle başvurarak, başkası ya da olmayan bir kimse adına kart düzenletmesi hali de bu fıkra kapsamındaki "üretme" davranışı olarak değerlendirilmelidir.[816]

Banka veya kredi kurumunca çıkarılan gerçek bir kart bulunmasına karşın kart sahteciliği içinde düşünülebilecek olan yöntem olarak, failin kredi kartı müracaatı için sahte belgeler kullanarak, kredi kartı kurumunu kimliği hususunda yanıltması oluşturur.[817] Yapılan sahteciliğin banka veya kredi kartında olması gerekir. Bunun dışında, örneğin karta ilişkin sözleşmede sahtecilik yapılması bu kapsamda düşünülemez.[818] Bu durumda BKKKK m. 37/2'de *"Kredi kartı veya üye işyeri sözleşmesinde veya eki belgelerde sahtecilik yapanlar veya sözleşme imzalamak amacıyla sahte belge ibraz edenler bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına mahkûm edilirler."* şeklinde düzenlenen hüküm şartları varsa uygulama alanı bulur. Ancak Yargıtay BKKKK m. 37/2'de yer alan hükümden önce, kredi

[814] **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1592.

[815] **ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA**, TCK Şerhi, s. 4694.

[816] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6807.

[817] **ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA**, TCK Şerhi, s. 4695.

[818] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6806.

almak için sahtecilik yapılmasına yönelik fiilleri genel sahtecilik suçu kapsamında değerlendirmekteydi.[819]

D. SUÇUN, SAHTE OLUŞTURULAN VEYA ÜZERİNDE SAHTECİLİK YAPILAN BİR BANKA VEYA KREDİ KARTINI KULLANMAK SURETİYLE KİŞİNİN KENDİSİNE VEYA BAŞKASINA YARAR SAĞLAYARAK İŞLENMESİ (TCK M. 245/3)

1. Sahte Oluşturulan veya Üzerinde Sahtecilik Yapılan Bir Banka veya Kartını Kullanmak

Suçun oluştuğunun kabulü için sahte oluşturulan ya da üzerinde sahtecilik yapılan sahte kartın elde edilmiş olması yetmez, aynı zamanda kullanılmış olması gerekir. "Kullanma"dan anlaşılması gereken, kartın amacı doğrultusunda (bankamatikten para çekme, alışveriş sonucu ödeme yapmada kullanma ya da internetten yapılan alışverişte kredi kartının numarasını kullanma gibi) kullanılmasıdır. Örneğin kimliğin ispatı için sahte banka veya kredi kartının

---

[819] *"...Sanığın, 09.01.2006 tarihinde Finans bank Antalya Şubesine kredi kartı almak için sahte Mustafa Barış Oruç kimliği ile başvurmasına rağmen katılanın şikâyeti üzerine Bankalar Birliği'nce yazılan yazı nedeniyle kredi kartının verilmemesi şeklinde oluşan eylemi hakkında mahkemece suç tarihinden sonra 23.02.2006 tarihinde yürürlüğe giren 5464 Sayılı Banka ve Kredi Kartları Yasasının 37/2 maddesi hükümleri olaya uygulanarak cezalandırılmasına karar verilmiş ise de; suç tarihinde yürürlükte bulunan ve eylemine uyan 5237 Sayılı Yasanın 158/1-j ve 35. maddelerindeki düzenlemeler ile 5464 Sayılı Yasanın 37/2. maddesi olaya uygulanıp ortaya çıkan sonuçların denetime imkân verecek şekilde gösterilip birbiriyle karşılaştırılması suretiyle lehe olan yasa belirlenip sonucuna göre hüküm kurulması gerektiğinin gözetilmemesi…"* Yargıtay 11. CD. E. 2007/5158, K. 2007/6701, T. 16.10.2007 (www.kazanci.com); *"...Sanığın şikâyetçi A. Bank'a müracaat ederek kredi kartı talebinde bulunması üzerine başvuru aşamasında anılan banka tarafından kredi kartı sözleşmesi imzalanmadan istemin reddine karar verildiği anlaşılmakla eylemin 5464 sayılı "Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu"nun 37/2.maddesinde düzenlenen suçu oluşturup oluşturmayacağı karar yerinde tartışılmadan olayda uygulama yeri olmayan TCK.nun 245/3, 35. maddeleri ile hüküm kurulması, 3- Sanığın aynı şekilde Bank A. Katılım Bankasına müracaatı üzerine ise kredi kartının çıkartılarak kuryeye teslim edildiği, ancak başvurunun sahte belgelerle yapıldığı ihbarı üzerine kredi kartının teslim edilmeden kuryeden geri çekilmesi eyleminde de kredi kartı henüz kullanılmadığından eylemin TCK.nun 245/3. maddesindeki sahte kredi kartlarını kullanmaya teşebbüs değil aynı maddenin 2. fıkrasında öngörülen suçu oluşturacağı gözetilmeyerek, suç vasıflarının tayininde yanılgıya düşülerek yazılı şekilde karar verilmesi…"*Yargıtay 11. CD. E. 2010/4547, K. 2010/7082, T. 21.06.2010 (www.kazanci.com).

kulanılması bu kapsamda düşünülmemelidir.[820] Suçun bu işleniş şeklinin hem bilişim sistemine karşı hem de bilişim sistemi aracılığıyla işlenen bir suç olduğu belirtilmiştir.[821]

Hükmün uygulama alanı bulabilmesi için, hükümde belirtilen davranışların gerçekleştirilmesi halinde gerçekleşen bu davranışların daha ağır bir cezayı gerektiren bir suçu oluşturmaması gerekir.[822] Şayet fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suçu oluşturuyorsa, örneğin; hırsızlık, dolandırıcılık, güveni kötüye kullanma, sahtecilik gibi, fail artık banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçundan değil; daha ağır cezayı gerektiren suçtan dolayı cezalandırılır.[823] Bunun nedenini, Kanunun hafif suçun zaten daha ağır suç içinde mevcut olmasını kabul etmesi oluşturur.[824] Bu nedenle TCK'da düzenlenen hırsızlık, dolandırıcılık, güveni kötüye kullanma ve sahtecilik suçları için ne kadar ceza öngördüğüne bakılmasının gerekliliği belirtilmiştir.[825] Örneğin m. 142/2-e'de düzenlenen bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun cezası *üç yıldan yedi yıla kadar hapis cezası*; m. 158/1-f'de düzenlenen dolandırıcılık suçunun bilişim sistemlerinin, banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması suretiyle ya da dolandırıcılık suçunun m.

---

[820] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6809.

[821] **DEĞİRMENCİ,** "2004 Türk Ceza Kanunu'nun", s. 201.

[822] Hükmün ikinci fıkrası ile ilgili olarak, TBMM'de yapılan görüşmeler esnasında, belgede sahtecilik suçlarında içtima ile ilgili ayrı bir hükme yer verilerek fikri içtimanın engellenmesine benzer bir şekilde, burada da ayrı bir hükme yer verilmesi önerilmiştir. Ancak bunun yerine ikinci fıkrada *"sağlayan kişi"* ifadesinden sonra gelmek üzere *"fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde"* ifadesi getirilmiştir. Bkz. Fatih MAHMUTOĞLU ve İzzet ÖZGENÇ'in konuşması, **GÜNEY/ÖZDEMİR/BALO,** s. 719.

[823] *"...Sanığın sahte kredi kartını pos cihazından geçirerek şikâyetçi Feridun Razi Şahinbaz'ın dükkânından altın alma eyleminin daha ağır cezayı gerektiren kredi kartını kötüye kullanmak suçunu oluşturacağı gözetilmeden ayrıca dolandırıcılık suçundan da mahkûmiyetine karar verilmesi..."* Yargıtay 11. CD. E. 2007/480, K. 2007/1683, T. 14.03.2007 (www.kazanci.com).

[824] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 466.

[825] **KURT,** s. 191.

158/1-j'de düzenlenen banka veya diğer kredi kurumlarınca tahsis edilmemesi gereken bir kredinin açılmasını sağlamak maksadıyla işlenmesi halinde *iki yıldan yedi yıla kadar hapis cezası*; güveni kötüye kullanma suçunun cezası ise m. 155'in ilk fıkrasında *altı aydan iki yıla kadar hapis ve adli para cezası*, ikinci fıkrasında ise *bir yıldan yedi yıla kadar hapis ve üçbin güne kadar adli para cezası* öngörülmüştür.[826] Söz konusu bu cezalara bakıldığında ise m. 245/3'te öngörülen cezanın altında kaldığı görülmektedir ki zaten m. 245/3 kapsamında değerlendirilebilecek fiillerin, az önce belirtilen suçlar kapsamında değerlendirilmesi mümkün değildir. Zira suçu oluşturan unsurlar birbirlerinden farklıdır.

Bu fıkradaki suçun oluşabilmesi için ilk şart banka veya kredi kartının sahte olarak üretilmesi ya da üzerinde sahtecilik yapılmış olmasıdır.[827] Suçun 2. fıkrada belirtilen işleniş şeklinin, esasında 3. fıkrada yer alan şeklinin, hazırlık hareketi niteliğindeki fiilleri cezalandırdığı söylenebilirse de,[828] 2. fıkrada yer alan *"başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek"* ifadesine, 3. fıkrada yer verilmemiştir. Yine 3. fıkrada, 2. fıkraya herhangi bir gönderme de yapılmadığı için 2. fkra, 3. fıkradaki sahteciliklerden çok daha geniştir.[829] Yani kullanılan kartın başkalarına ait bir hesapla ilişkilendirilerek oluşturulan bir kart olması mümkün

---

[826] *"...Manyetik şeridi yurt dışındaki Euro Kartensysteme Gmbh isimli bankaya ait üzerine Akbank logosu bulunan ve kendi ismi yazılı 5232 5517 9515 7891 no.lu kredi kartının sanık tarafından 25.11.2005 günü kısa aralıklarla iki üye işyerinde kullanıldığı aynı gün şikâyetçi Yüksel Menderes Gökay'a ait kuyumcu dükkânından alış veriş yapılmak istendiği sırada POS cihazının onay vermemesi üzerine kaçmak isterken yakalandığının anlaşılması karşısında, teselsül eden eylemi nedeniyle 5237 sayılı TCK'nın 245/3, 43 maddeleri gereğince mahkûmiyeti yerine yazılı şekilde alışveriş yapılan üye işyerleri sahipleri mağdur kabul edilip 3 kez uygulama yapılmak suretiyle fazla ceza tayini, suç tarihinde yürürlükte bulunan ve 29.06.2005 tarih ve 5377 sayılı Yasa ile değişik 5237 sayılı Yasanın 245. maddesinin 3. fıkrası uyarınca hapis cezası yanında adli para cezasının da hükmolunması gerektiğini gözetilmemesi..."* Yargıtay 11. CD, E. 2006/7207, K. 2006/9886, T. 05.12.2006 (www.kazanci.com).

[827] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6808.

[828] **ÖZBEK,**"Banka veya Kredi", s. 1053.

[829] **KATOĞLU,** "Banka veya Kredi Kartları", s. 106.

olduğu gibi, herhangi bir hesapla ilişkilendirilmeksizin tamamen sahte olarak oluşturulmuş bir kart olmasının da mümkün olduğu iddia edilmiştir.[830] Örneğin geçerli bir banka veya kredi kartında tahrifat yapılması durumunda failin kendi ya da başkasının hesabıyla ilişkilendirme gibi bir durum olmayacağı akla gelse de[831] burada kart, yapılan tahrifatın doğası gereği kartın ilişkili olduğu hesapla yine ilişkilidir.

Sahte oluşturulan ya da üzerinde sahtecilik yapılan banka veya kredi kartlarının da başkasına ait kartlarda olduğu üzere ATM'de, alışveriş amacıyla ticari işlemlerde ya da veri iletim ağlarında kullanılması mümkündür.[832] Bu nedenle suçun bu işleniş şekli bakımından serbest hareketli olduğu söylenebilir.[833] Sahte bir banka veya kredi kartının kullanılması ise ATM ve benzeri cihazlarda kartla banka işlemlerinin yapılmasıdır.[834] Ancak bu suçun üzerine sahtecilik yapılan ya da sahte şekilde oluşturulan ve yalnızca fizikî bir varlığı bulunan kartlarla işleneceği ileri sürülmüştür. Bu görüşe göre örneğin sanal ortamda yalnızca bilgilerin kullanılarak çıkarın sağlanması halinde, failin fiili gerçek bir kişiye ulaşıyor ve aldatıyorsa TCK m. 158'de düzenlenen dolandırıcılık; bu bilgiler otomatik olarak sistemde işlenerek gerçekleştirilmişse m. 244'teki suç oluşacaktır.[835] Bu görüşe karşın sahte oluşturulan ya da üzerinde sahtecilik yapılan kredi kartlarının fiziken kullanılması gerekli değildir. Ancak bu durumda örneğin sahte oluşturulan kredi kartıyla internetten alışveriş yapılması esnasında, şayet bu sahte kart oluşturulurken hesabın

[830] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6808; **ERDOĞAN,** s. 335, 347.

[831] **KATOĞLU,** "Banka veya Kredi Kartları", s. 106.

[832] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 258; **PARLAR/HATİPOĞLU,** C. 4, s. 3496.

[833] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 445.

[834] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 465.

[835] **MALKOÇ,** C. 4, s. 3851.

ilişkilendirilmesinde gerçek bir kredi kartı numarası, güvenlik numarası kullanılmışsa bu durumda alış veriş esnasında kullanılan bilgiler gerçek bir kredi kartına ait olacağından TCK m. 245'teki suçun üçüncü fıkrası değil ikinci fıkrası söz konusu olur, aynı zamanda bu kartın fiziki varlığı failin elindeyse örneğin bunu üretmeiş ya da kabul etmişse fail aynı zamanda suçun ikinci fıkrada gerçekleştirilen halinden de cezalandırılır.[836]

Suç bu hali bakımından icraî hareketle işlenen bir suçtur. Yani ihmalî bir hareketle işlenemez.[837] Ayrıca neticesi hareketten ayrılabilen bir suçtur ve neticesi bakımından bu suç zarar suçu[838] ve ani suçtur.[839] "Sahte kart oluşturmak" veya "üzerinde sahtecilik yapmak" davranışlarının suçun seçimlik hareketleri olduğu ileri sürülse de,[840] "sahte oluşturulan" ya da "üzerinde sahtecilik yapılan" bir banka veya kredi kartını kullanmak bu suçun seçimlik hareketleridir. Zira söz konusu ifadeler hükümde yer alan suçun gerçekleşmesinde kartın taşıması gereken özelliklerdir. Failin bir kart üzerinde sahtecilik yapmaksızın ya da sahte kart oluşturmaksızın, bir başkasının söz konusu davranışları üzerinde gerçekleştiği kart ile bu suçu işlemesi mümkündür.[841]

2. Bu Kullanım ile Yarar Sağlamak

Suçun sahte oluşturulan ya da üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartını kullanarak kişinin kendine ya da başkasına yarar sağlayarak işlenmesi

---

[836] **YILDIZ,** s. 161, 162.

[837] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 901; **ERDOĞAN,** s. 349.

[838] **DÜLGER,** Bilişim Suçları s. 263; **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1596; **KOÇ,** s. 153.

[839] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 466.

[840] **PARLAR/HATİPOĞLU**, C. 4, s. 3495; **PARLAR,** s. 54.

[841] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 445.

şeklinde, suçun oluşması bakımından yalnızca sahte kartın kullanılması yetmez, aynı zamanda bu kartın kullanılmasıyla kişinin kendisi ya da başkası lehine yarar da elde etmesi gereklidir.[842] Söz konusu sahte kartın kullanıldığı, ancak henüz yararın elde edilmediği bir durumda suç teşebbüs aşamasında kalır.[843] Bu nedenle suçun davranış kısmını kartın kullanılması, netice kısmını ise yararın elde edilmesi oluşturur.[844] Suçun neticesini failin kendisine ya da başkasına yarar sağlaması oluşturduğu için bu yarar mağdur bakımından bir zarara yol açar, bu nedenle suç zarar suçudur.[845] Yarar, zararın karşıtıdır. Çünkü bu suçun faili gerçekleştirdiği davranışın neticesinde kaçınılmaz olarak sağladığı yarar ile kendi ya da bir başkasının malvarlığında bir artış sağlayacak; bu durumda mağdurun malvarlığında da azalma olacaktır.[846] Ancak kanuni düzenlemede bir "yarar"dan bahsedildiğinden mağdurun herhangi bir zarara uğrayıp uğramadığının incelenmesi gerekli değildir.[847]

Suçun işleniş şekli de göz önüne alındığında, yararın "ekonomik" bir yarar olması gerektiği söylenebilir. Bu nedenle yararın maddi bir nitelik taşıması

---

[842] Yargıtay 11. CD, E. 2008/5405, K. 2009/397, T. 02.02.2009 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6872-6873); Yargıtay 11. CD. E. 2008/3240, K. 2008/4941, T. 15.05.2008 (**TAŞDEMİR,** s. 388); Yargıtay 11. CD. E. 2008/939, K. 2008/6376, T. 18.06.2008 (**TAŞDEMİR,** s. 385-386)

[843] **ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA**, TCK Şerhi, s. 4696.

[844] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1053. "*Katılan Yapı Kredi Bankasının tüm elektronik ihtiyaçlarını karşılamak üzere faaliyet gösteren, bankanın yönetim ve denetimine sahip olduğu "BİLPA Bilgi İşlem ve Pazarlama A.Ş." de analist olarak görev yapan sanığın, kredi kartları sistemleri konusuyla ilgili serviste 1997 yılının Şubat ayından 1999 yılının Ağustos ayına kadar toplam 69 müşterinin kredi kartı numara ve şifrelerini ele geçirerek bu bilgileri evinde ele geçirilen, para çekme eylemlerinde kullanılan boş manyetik bantlı beyaz kartlara yüklemesi işleminde kullanılan "ENCODER" isimli cihaz vasıtasıyla boş beyaz kartlar üzerindeki manyetik şerit üzerine kopyalayarak, bu kartlar ile değişik zamanlarda farklı ATM cihazlarından para çekmesi şeklinde oluşan eylemlerinde gerçek kredi kartı sahiplerine yönelen bir hile ve desiseden söz edilemeyeceği, sanığın eyleminin bir bütün halinde TCK'nın 525/b-2,80 maddelerinde öngörülen zincirleme bilişim suçunu oluşturduğu gözetilmeden suçun nitelemesinde hata sonucu yazılı şekilde karar verilmesi"* Yargıtay 11. CD. E. 2003/13869, K. 2004/2773, T. 01.04.2004 (**ESEN,** s. 662).

[845] **DONAY,** Türk Ceza Kanunu Şerhi, s. 355.

[846] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 460.

[847] **ÖZBEK,**"Banka veya Kredi", s. 1054; **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 260.

gereklidir.[848] Ancak bu yararın gelir artırıcı bir niteliğe sahip olması mümkün olduğu gibi, bir borçtan kurtulmak şeklinde olması da mümkündür.[849] Failin yalnızca kart hamiline zarar vermek ve bundan manevi bir tatmin sağlamak amacıyla hareket edip, hamilin banka veya kredi kartını kötüye kullanarak elde ettiği yararı sokakta dağıtması, bir yardım kuruluşuna bağışlaması halinde dahi suçun oluşumu bakımından failin hangi amaçla ya da saikle hareket ettiği önemli olmayıp, yararı elde etmiş olması önemlidir. Söz konusu hallerde de fail "elde ettiği yararı" sokakta dağıtmakta ya da bir yardım kuruluşuna bağışlamaktadır.[850]

Suçun tamamlanması için failin elde ettiği yararı fiilen elde etmiş olması gerekli değildir. Yani failin elde ettiği yarar üzerinde fiilen hâkimiyet kurması gerekmeyip, yarar üzerinde fiilen tasarruf edebilecek olması yeterlidir.[851] Örneğin failin sahte kart ile başkasına ait bir banka hesabını kendi hesabına aktarması ve henüz parayı çekip kullanmaması durumunda suçun tamamlanmış sayılabilmesi failin bankadan gidip parayı çekmesi gerekli değildir.[852] Yine örneğin suçun ilk fıkrada işleniş şekli bakımından da belirtildiği üzere internet üzerinden sahte oluşturulan ya da üzerinde sahtecilik yapılan kredi kartının kart numarası kullanılarak bir mal alınmış ancak mal henüz faile ulaşmamışsa suç tamamlanmamıştır ve teşebbüs hükümleri söz konusu olur.

Suçun oluşabilmesi için kartı sahte olarak oluşturan ya da kart üzerinde değişiklik yapan kişi ile bunu kullanmak suretiyle haksız yarar elde eden kişinin aynı

---

[848] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 260.

[849] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 901.

[850] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 456.

[851] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6806; **ERDOĞAN,** s. 353.

[852] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 901; **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 457.

kişi olması gerekmez.[853] Ayrıca suçta kullanılan kartın sahte olması gereklidir ve bu sahteliğin ne şekilde oluştuğunun herhangi bir önemi yoktur. Kart sahte olarak oluşturulabileceği gibi, üzerinde sahtecilik yapılmış olması da mümkündür. "Sahte kart oluşturmak" gerçek kart üzerinde yapılanlar dışındaki sahtecilik fiillerini ifade eder.[854] Kartın baştan itibaren sahte olması ya da geçerli bir kart üzerindeki bilgilerin değiştirilmesi bu fıkra kapsamında düşünülmelidir.[855] İlk durumda ortada sahte oluşturulan ikinci durumda ise üzerinde sahtecilik yapılan kart söz konusudur.[856] Örneğin manyetik şeridi değiştirilmeden yalnızca kart üzerindeki bilgilerin kopyalanması suretiyle elde edilen kartın kullanılması durumunda da suçun üçüncü fıkrada yer alan şekli oluşur.[857] Elde edilen sahte kartlarla gerçek olmayan satış belgelerinin düzenlenmesi ve ödemeyi yapacak kurumdan da bir kişinin suç ortağı olarak sağlanmasıyla hukuka aykırı yarar elde edilmesi durumunda da bu suçun oluşacağı savunulmuştur.[858]

---

[853] **DOĞAN,** s. 312.

[854] **PARLAR/HATİPOĞLU,** C. 4, s. 3495.

[855] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 767.

[856] **EKER,** s. 129.

[857] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 259, 260.

[858] **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1594. Ancak ETCK döneminde manyetik şeridi değiştirilmeksizin yalnızca kart üzerindeki bilgilerin kopyalanarak elde edilen sahte kartlarla gerçek olmayan satış belgelerinin düzenlenmesi ve ödemeyi yapacak kurumdan da bir kişinin suç ortağı olmasının sağlanmasıyla hukuka aykırı yarar elde edilmesinde Yargıtay bunu veriler üzerinde hileli bir oynama yapılmadığından nitelikli dolandırıcılık olarak kabul etmekteydi. Önceki Kanun döneminde bu suçlar nitelikli dolandırıcılık olarak kabul edilmekteydi.

"*…Sanıklardan Aliş Suavi'nin yabancı uyruklu değişik kişilere yine çeşitli yabancı ülke bankalarından verilen Visa ve Master kartlarının sahtelerini piyasadan para karşılığı elde ettiği, tanıdıkları aracılığıyla temin ettiği imprinter (el slip makinesi) cihazını kullanarak bu kredi kartlarından sahte slip üreterek bankalarla "üye işyeri" sözleşmesi bulunan kişi ve kuruluşlarla anlaşıp sahte slipleri bunlara satmayı amaçladığı, hakkındaki mahkumiyet hükmü kesinleşen Emrullah Erdinç'e sahte sliplere müşteri bulması karşılığında menfaat vaadettiği, Emrullah'ın da önceden tanıştığı ve P.....A.Ş.'nin Elmadağ Şubesi ile "üye işyeri" sözleşmesi bulunan D... Oto Nakliyat Turizm Hiz. Tic. Ltd. Şti'nin ortağı ve sorumlu müdürü olan sanık Ahmet'e öneride bulunduğu, teklifi kabul eden sanık Ahmet'in banka tarafından kendisine verilen şifreyi sanık Aliş Suavi'ye bildirdiği, sanık Aliş'in de şifreyi kullanarak telefonla bankadan bu kredi kartları ile ilgili provizyon sormuş gibi işlem yaptığı ve günde 3-4 tane olmak üzere, gecçek mal ve hizmet alımı*

Bir görüşe göre; hükümde yer alan "sahte oluşturulan" ifadesinden kartın alınması sırasında sahte olarak verilen kullanıcı bilgilerine istinaden, gerçeğe aykırı kişisel bilgilerle düzenlenen kartların anlaşılması gerekir. Bu durumda ortada "sahte oluşturulan" kart vardır. Sahte olarak banka kartının oluşturulması kredi kartını düzenleyen kurum çalışanları tarafından ya da kartın hamili tarafından gerçekleştirilebilir.[859] ETCK döneminde söz konusu fiiller, dolandırıcılık suçu kapsamında değerlendirilmekteydi.

Yararın "sahte banka ya da kredi kartı kullanmak ya da kullandırtmak" suretiyle sağlanması gerekir. Bir görüşe göre sahte bilgiler kullanmak suretiyle gerçek dışı kart çıkarılması hali bu kapsamda düşünülmemelidir.[860] Yani failin gerçeğe aykırı beyanda bulunarak ya da sahte belgeler ibraz ederek kart çıkaran kuruluştan banka veya kredi kartı çıkartması ve bu şekilde çıkarılan kartı kullanarak (örneğin otomatik para çekme makinesinden para çekmesi, bankacılık işlemi yapması, sanal ortamda ya da ticari işletmelerde alışveriş yaparken bu kartı kullanması gibi) yarar sağlaması durumunda suçun üçüncü fıkrada belirtilen şeklinin oluşmayacağı savunulmuştur. Çünkü TCK m. 245/3'te "*sahte oluşturulan ya da üzerinde sahtecilik yapılan"* ifadesine verildiğinden bu durumda sahte oluşturulan ya

---

karşığında düzenlenmiş gibi toplam 31 adet sahte slip üreterek sanık Ahmet'e teslim ettiği, onun da sahte slipleri katılan P... A.Ş.'nin Elmadağ Şubesine ibraz ederek bu yolla 15 günlük süre içinde peyderpey 15.708.400.000 lira parayı tahsil ettiği, paranın bir kısmını da anlaşmaları gereği sahte sliplerin bedeli olarak sanık Aliş Suavi ile bu işlemlerde aracılık yapan hükümlü Emrullah Erdinç'e verdiği anlaşılmaktadır. Çıkardıkları kredi kartlarının sahteleri imal edilerek dolandırıcılık suçunda kullanılan yabancı ülke bankaları bu eylemden zarar gördüklerinden, dolandırıcılık suçunun mağdurlarıdır. Sanıklardan Ahmet'in ortağı ve sorumlu müdürü olduğu üye işyerine sözleşme gereği ödeme yapan katılan P.....A.Ş.'nin olaydaki konumu ise, yabancı bankaların çıkardığı kredi kartlarının sahteleri ile gerçekleştirilen dolandırcılık suçuna konu olan işlemlerde aracılık yapmaktan ibarettir. Bu nedenle sanıkların dolandırıcılık suçunu bankayı vasıta olarak kullanmak suretiyle gerçekleştirdikleri anlaşılmaktadır..." Yargıtay CGK, E. 2001/6-106, K. 2001/111, T. 29.5.2001 (www.kazanci.com).

[859] **KURT,** s. 187, 188.

[860] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 767.

da üzerinde sahtecilik yapılan bir kartın olmadığı belirtilmiştir. Aksine fail tarafından banka ya da finans kurumuna verilen gerçek dışı bilgilerle gerçek bir banka veya kredi kartının oluşumu sağlanmıştır ve fail bu kartı kullanarak kendisine ya da başkasına yarar sağlamaktadır. Bu nedenle söz konusu durum bakımından TCK m. 245/3'ün değil; TCK m. 158'de yer alan nitelikli dolandırıcılık suçunun uygulama alanı bulacağı savunulmuştur.[861] Yargıtay'ın uygulaması ETCK döneminde bu yöndeydi.[862] Söz konusu durumda belgede sahtecilik ve TCK m.158'de yer alan nitelikli dolandırıcılık suçları oluşacağı ileri sürülebilirse de, daha önce de belirtildiği üzere özel ve sonraki kanun olması nedeniyle BKKKK m. 37/2'de yer alan *"Kredi kartı veya üye işyeri sözleşmesinde veya eki belgelerde sahtecilik yapanlar veya sözleşme imzalamak amacıyla sahte belge ibraz edenler bir yıldan üç yıla kadar*

---

[861] **DÜLGER,** Bilişim Suçları s. 259; **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1594; **SOYASLAN,** Özel Hükümler, s. 648.

[862] *"...Sanığın, kefil olarak gösterdiği yakınan Haydar H.'un imzasını taklit etmek suretiyle doldurduğu form ile T.C.Ziraat Bankası Şırnak Şubesinden kredi kartı almak şeklindeki eyleminin sübutu halinde TCK.nun 79.maddesi aracılığıyla 504/1.maddesine uyan suçu oluşturup oluşturmadığına ilişkin kanıtların üst dereceli Ağır Ceza Mahkemesince değerlendirilmesi gerektiği gözetilerek görevsizlik kararı verilmesi yerine yazılı şekilde hüküm kurulması..."* Yargıtay 6. CD. E. 2002/3355, K. 2002/4035 T. 01.04.2002 (www.kazanci.com); "*…Şehmus Temel adına düzenlenen sahte nüfus cüzdanı ile bu şahsın HM Bilgisayar İthalat İhracat Sanayi Limited Şirketi çalışanı olarak gösterilip adına düzenlenen ücret bordrosunun müdahil Demirbank Suadiye şubesine kredi kartı hesabı açılması için sunulduğu ve aynı şirket çalışanı Oğuz Tekin'in referans kişi olarak gösterildiği, bu suretle 4.8.1999 tarihli kredi kartı üyelik sözleşmesini sanığın imzaladığı ve neticesinde limiti 750 milyon lira olan hesabın açılarak 4059 1710 7660 04445 numaralı kartının sanığa teslim edildiği, o yılın Eylül ve Ekim aylarında muhtelif günlerde nakit avanslar çektiği, 19.10.1999 tarihli müdahil bankanın noter ihbarnamesine göre borcunun 893.846.741 lirası olarak tespit olunduğu ve sözleşmenin feshedildiği, Kadıköy 2. Ağır Ceza Mahkemesinin 1999/290 Esas 2001/303 karar sayılı ilamında ise yukarıda zikredilen şirketin hayali olduğunun belirlendiği, sanığın ve referans gösterilen Oğuz Tekin'in benzer suçlamalar nedneiyle yargılandıklarının anlaşıldığı böylece sanığın Şeyhmus Temel adına sahte nüfus cüzdanı ve sair belgeleri kullanmak suretiyle müdahil banka tarafından kredi hesabı açılmasınıve bu hesaptan kredi kartı tanzimi ve teslimini sağlayarak haksız menfaat elde ettiği, fiilin TCK'nın 504/1.maddesindeki suç tipine uygun bulunduğu..."* Yargıtay 11. CD. E. 2002/5442, K. 2002/6164 T. 24.06.2002 (**KURT,** s. 233); "*…Sanıkların, bankanın maddi varlıklarından olan şikâyetçinin çalınan kredi kartını, post cihazından geçirerek haksız menfaat temin ettiklerinin idiia olunması karşısında; eylemin suç ve karar tarihinde yürülükte bulunan 765 sayılı TCK'nın 504/3.maddesinde öngörülen bankayı vasıta kılmak suretiyle dolandırıcılık suçunu oluşturup oluşturmayacağına ilişkin delillerin takdirinin üst dereceli Ağır Ceza Mahkemesine ait olduğu gözetilip görevsizlik karar verilmesi gerekirken, yargılamaya devamla yazılı şekilde hüküm kurulması"* Yargıtay 11. CD. E. 2007/11162, K. 2007/6425 T. 08.10.2007 (**YALVAÇ,** s. 1373).

hapis cezasına mahkûm edilirler." şeklindeki düzenleme uygulama alanı bulur.[863] Bir diğer görüş ise bu durumda somut olayın şartlarına göre ya dolandırıcılık ya da BKKKK m. 37/2'nin suçun uygulama alanı bulacağı yönündedir.[864] BKKKK m. 37/2 kapsamında "*kredi kartı sahteciliklerinin*" de düşünülebileceği ileri sürülse de,[865] kast edilen "*kredi kartı sözleşmesinde sahtecilik*" yapılmasıdır. Zira aksinin kabulü cümlenin anlamlı bir bütün halinde değerlendirilmesine engel olur ve "*veya*" bağlacının kullanılması da bu yorumu haklı kılar.

Yargıtay yerinde olarak,[866] başkasına ait kimlik bilgilerini içeren[867] sahte nüfus cüzdanını kullanarak[868] banka şubesinden gerçek dışı banka veya kredi kartı çıkartan kişinin fiilini m. 245/2 kapsamında değerlendirmiştir.[869] Zira kartın bizzat sahte oluşturulmasıyla, banka ya da kurum görevlilerinin yanıltılarak onlar vasıtasıyla kart düzenlettirilmesi arasında fark yoktur. Bu durumda kartı çıkaran kurumun görevlilerinin araç olarak kullanılması ve dolayısıyla faillik durumu söz

---

[863] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1055; **YILMAZ,** Sacit, s. 278.

[864] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 767; **ERDOĞAN,** s. 354.

[865] **MALKOÇ,** C. 4, s. 3864.

[866] Aksi yönde bkz. **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 767.

[867] Kişilerin kimlik bilgilerinin genellikle sürücü kursu, dershane, cep telefonu bayii gibi kimlik fotokobisi ve ikametgâh gibi bilgileri toplayan yerlerden elde edildiği belirtilmektedir. Bkz. **İPLİKÇİ,** s. 150.

[868] Bu nüfus cüzdanıyla birlikte başka bir ahsa ait imza sirküleri, vergi levhası, ticaret sicil gazetesindeki şirket tüzüğünün verilmesi de söz konusu olmaktadır. Bkz. **BAYRAKTAR,** "Ceza Hukuku Sorunları", s. 201.

[869] "*Sanıkların fikir ve eylem birliği içerisinde başkaları adına tanzim edilmiş ancak sanık Alpaslan Yılmaz'ın fotoğrafı yapıştırılmış aslı elde edilemeyen nüfus cüzdanlarını ibraz ederek, bu kimlik bilgilerine istinaden imzaladıkları kredi kartı sözleşmeleri ile kredi kartı talebinde bulunmaktan ibaret eylemlerinin, başvuruların aynı bankaya yapılmış olması nedeniyle zincirleme şekilde işlenen 5237 sayılı TCK.nun 245/2.madde ve fıkrasındaki banka veya kredi kartının kötüye kullanılmasına teşebbüs suçunu oluşturduğu gözetilmeden, eylemlerinin özel belgede sahtecilik suçlarını oluşturduğundan bahisle yazılı şekilde karar verilmesi yasaya aykırıdır."* Yargıtay 11. CD. E. 2010/184, K. 2010/4847, T. 28.04.2010 (**PARLAR,** s. 65-66).

Ancak Yargıtay'ın söz konusu durumu m. 245/3'e teşebüs olarak değerlendiridği kararı da mevcuttur. Bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2009/20379, K. 2009/5117, T. 04.05.2009 (**TAŞDEMİR,** s. 430-431.).

konusu olur.[870] Yani ortada sahte kart vardır.[871] Ayrıca burada başvuruda bulunan kişi tarafından söz konusu kart kabul edildiğinden TCK m. 245'in ikinci fıkrasında belirtilen sahte kartı "kabul etmek" davranışı da gerçekleşmektedir. Şayet banka tarafından kredi kartı düzenlenmemişse bu durumda BKKKK m. 37/2'nin uygulanacağını belirtmiştir.[872] Ancak bu şekilde çıkarılan kartı kullanan kişinin fiilini[873] ise m. 245/3 kapsamında değerlendirmiştir.[874] Yani ortada sahte bir banka

[870] **MALKOÇ,** C. 4, s. 3851-3852; **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 444.

[871] **NUHOĞLU,** s. 107.

[872] *"…5464 Sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun 37/2. maddesinde yer alan "kredi kartı veya üye işyeri sözleşmesinde veya eki belgelerde sahtecilik yapanlar veya sözleşme imzalamak amacıyla sahte belge ibraz edenler" şeklindeki düzenlemenin sözleşmenin imzalanmasını da kapsayacak aşamaya kadar uygulanabileceği kredi kartı sözleşmesinin düzenlenmesinden sonra kartın üretilmesi halinde 5237 sayılı TCK.nun 245/2, sahte üretilen bu kartın kullanılarak menfaat temin edilmesi halinde ise ayrıca 245/3.maddesine temas eden suçu oluşturacağı, somut olayda ise; sanığın, A. G. adına oluşturulmuş sahte sürücü belgesi ile Akbank C... Şubesine 26.04.2009 tarihinde kredi kartı talebiyle başvurup sözleşme imzaladığı, ancak banka tarafından yapılan incelemede şüphelenilmesi nedeniyle 27.04.2009 günü polise haber verilmesi üzerine kredi kartını teslim almaya gittiği sırada yakalandığı iddia ve kabul olunmasına göre; dosya içerisinde bulunan kredi kartı sözleşmesini imzalayan sanığın talebi sonucu düzenlenmiş kredi kartı bulunup bulunmadığı ilgili bankadan sorulup buna ilişkin kayıtların celbi ile kredi kartı veya kart numarası bulunması halinde eylemin TCK nun 245/2. maddesindeki "kredi kartının sahte olarak üretilmesi" suçunu hesabın henüz açılmaması ve kredi kartının düzenlenmemesi halinde ise 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun 37/2. maddesindeki gerçeğe aykırı kredi kartı sözleşmesi düzenlemek suçunu oluşturacağı gözetilmeden eksik soruşturma sonucu olayda uygulama yeri bulunmayan 5237 sayılı TCK.nun 245/3,35. maddesiyle yazılı şekilde hüküm tesisi… A. G. adına oluşturulmuş sahte sürücü belgesiyle Garanti Bankası ve Akbank'tan kredi kartı talebinde bulunulduğu, Garanti Bankasından alınan kredi kartının kullanılması suçu ile ilgili olarak mahkûmiyet kararı verildiği, ayrıca 5464 Sayılı Yasanın uygulanamayacağı dikkate alınmadan sahte sürücü belgesinin Garanti Bankası ve Akbank'tan kredi kartı talep edilmesi sırasında iki defa kullanıldığından bahisle 5464 Sayılı Yasanın 37. maddesinden verilen cezanın TCK. nun 43. maddesiyle artırılması…"* Yargıtay 11. CD. E. 2010/14173, K. 2010/14817, T. 22.12.2010 (www.kazanci.com); *"...Sanığın katılan Asyabank'a müracaat ederek kredi kartı talebinde bulunduğu ancak başvurunun sahte kimlikle yapıldığı ihbarı üzerine sanığa herhangi bir teslimat yapılmadığından ve kredi kartı henüz kullanılmadığından eylemin TCK.nun 245/3. maddesindeki sahte kredi kartını kullanmaya teşebbüs suçunu oluşturmayacağı, kredi kartı sözleşmesi imzalandıktan sonra kredi kartı düzenlenmiş ise fiilin TCK.nun 245/2. madde ve fıkrasında öngörülen suçu oluşturacağı, sözleşme imzalandıktan fakat kartın düzenlenmemesi halinde ise TCK.nun 245/2. madde ve fıkrasında öngörülen suçun "teşebbüs aşamasında" kalacağı gözetilerek, bu hususların araştırılmasından sonra sonucuna göre sanığın hukuki durumunun takdiri gerektiği nazara alınmadan, suçun vasfının tayininde yanılgıya düşülerek yazılı şekilde hüküm kurulması…"* Yargıtay 11. CD. E. 2010/9643, K. 2010/9400, T. 20.09.2010 (www.kazanci.com); Benzer yöndeki bir diğer karar için bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2009/6640, K. 2009/7968, T. 24.06.2009 (**TAŞDEMİR**, s. 370-371)

[873] Burada her ne kadar gerçek bir kart olsa da bu durumun kart sahteciliği içinde değerlendirilmesi gerektiği yönündeki görüş için bkz. **DEĞİRMENCİ,** "Ceza Hukuku Açısından", s. 604.

[874] "*…Sanığın başkasına ait kimlik bilgilerini içeren "sahte nüfus cüzdanını" kullanmak suretiyle katılan banka şubelerinden gerçeğe aykırı kredi kartları alıp değişik tarihlerde kullanmak suretiyle*

menfaat temin etmekten ibaret eylemlerinin… her bir bankaya ait kart için 5237 sayılı TCK.nun 245/3, 43. maddelerinde yazılı zincirleme biçimde "banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması" suçlarını oluşturduğu gözetilmeden suç vasfının belirlenmesinde yanılgıya düşülerek eylemin nitelikli dolandırıcılık suçlarını oluşturduğundan bahisle yazılı şekilde hüküm kurulması…" Yargıtay 11. CD. E. 2009/14916, K. 2009/11372, T. 08.10.2009 (www.kazanci.com); *"…Sanığın, yakınanın kaybettiği nüfus cüzdanını bulup üzerindeki yakınana ait fotoğrafı çıkarıp kendi fotoğrafını yapıştırarak bu nüfus cüzdanıyla katılan bankanın şubelerine başvurarak iki adet kredi kartı aldığı ve bu bankalara ait kredi kartlarını kullanarak değişik iş yerlerinde alış veriş yaptığının iddia ve kabul olunması karşısında, eylemin suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 Sayılı T.C.K.nun 504/3. maddesinde öngörülen nitelikli dolandırıcılık (suç tarihinden sonra yürürlüğe giren 5237 Sayılı T.C.K.nun 245/3 maddesindeki) suçunu oluşturup oluşturmayacağına dair delillerin takdir ve lehe yasayı belirleme görevinin üst dereceli Ağır Ceza Mahkemesine ait olduğu gözetilerek görevsizlik kararı verilmesi gerekirken yargılamaya devam olunarak yazılı şekilde hüküm kurulması…"* Yargıtay 15. CD. E. 2012/4358, K. 2012/35707, T. 25.04.2012 (www.kazanci.com); *"…Sanığın telefonla Garanti Bankasını arayarak Kadir Şimşek adına mevcut kredi kayıptan iptal ettirerek kendisinin telefon ve adresini verip kredi kartlarını alırken yakalandığı olayda; kredi kartlarını sağlamaya yönelik icra hareketlerini bitirip herhangi bir menfaat sağlamadan yakalanması nedeniyle suçun teşebbüs aşamasında kaldığı ve üç kredi kartının ayrı hesaplara ait olup olmadığı araştırılarak sonucuna göre tek veya üç suçun oluşup oluşmadığının kararda tartışılmaması… Sanığın Kadir Şimşek adına düzenlenmiş sahte kimlikle başvurup bir adet kredi kartı alıp kullandığı iddiasıyla açılan davada, sahte oluşturulup kullanılan kredi kartı nedeniyle 5237 sayılı TCK.nun 245/3.maddesi yerine 245/1.maddesi ile uygulama yapılarak eksik ceza tayini, bozmayı gerektirmiştir."* Yargıtay 11. CD. E. 2008/9870, K. 2008/1403, T. 10.03.2008 (**PARLAR,** s. 98-99).

"Sanığa yüklenen, şikayetçi Ali Özkan'ın nüfus bilgilerini taşıyan, fakat kendi fotoğrafı yapıştırılmış vaziyetteki "sahte nüfus cüzdanını" kullanmak suretiyle banka şubesinden kredi kartı almak şeklinde gerçekleşen eyleminin, 5237 sayılı TCK.nun 245/3 ve 35.maddesinde yazılı "banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması" suçunu oluşturduğu gözetilmeden suç vasfının belirlenmesinde yanılgıya düşülerek eylemin banka aracı kılınmak suretiyle dolandırıcılık suçunu oluşturduğundan bahisle yazılı şekilde hüküm kurulması," Yargıtay 11. CD. E. 2009/2805, K. 2008/4875, T. 27.04.2009 (**TAŞDEMİR,** s. 372); *"…mağdur Rahmi Karakuş sahte imliği ile İş Bankası D.Bakır şubesinden aldığı kredi kartını kullanmadan yakalanması şeklinde gerçekleşen eyleminin 5237 sayılı Yasanın 245/3.maddesinde öngörülen "kredi kartının kötüye kullanılmasına teşebbüs suçunu oluşturacağı gözetilmeden kartın kullanılmaması nedeniyle eylemin "banka veya diğer kredi kurumlarınca tahsis edilmememsi gereken bir kredinin açılmasını sağlamak maksadıyla dolandırıcılık" suçunu oluşturduğundan bahisle aynı Yasanın 158/1-j bendinden mahkumiyetine hükmolunması, sanığın mağdur Şeyhmus İpek sahte kimliği ile Fortisbank D. Bakır şubesine yaptığı başvuru sonucunda 26.01.2005 tarihinde kullanıma kapatılmasından dolayı henüz bir yarar elde edememesi nedeniyle suçun teşebbüs aşamasında kaldığının kabulü ile eyleminin temas ettiği 765 sayılı TCK.nun 504/1, 61.maddesi ile 5237 sayılı TCK.nun 245/3, 35 maddelerinin karşılaştırılması suretiyle lehe yasanın belirlenmesi gerekirken, suçun tamamlandığından bahisle uygulama yeri bulunmayan 5237 sayılı TCK.nun 158/1-j maddesi ile 765 sayılı TCK.nun 504/1. fıkrasının karşılaştırılması suretiyle yazılı şekilde hüküm kurulması…*" Yargıtay 11. CD. E. 2009/20379, K. 2009/5117, T. 04.05.2009 (**PARLAR,** s. 84); *"…Nihat Tan adlı gerçek kişinin nüfus bilgilerini kullanarak üzerinde kendi fotoğrafı yapıştırılmış sahte nüfus cüzdanını ilgili nüfus idaresinden alan sanık Esat'ın diğer sanıklarla fikir ve eylem birliği içinde hareket ederek söz konusu nüfus cüzdanı fotokopisi ile imaj. Ltd. unvanlı şirketle çalışıp, ücret aldığına dair belge, şirket tesciline ilişkin ticaret sicili gazetesi ve şirketi temsile yetkili müdüre ait imza sirküleri fotokobileri de kullanılarak katılan banka şubesinde kredi kartı başvuru formu doldurulup 5426…4655 no'lu kredi kartı (sahte) alınarak, dosyada bulunan hesap ekstresinden de anlaşılacağı üzere, 14.10.2004 ila 25.10.2004 tarihleri arasında muhtelif tarih ve yerlerde kullanılmak suretiyle nakit avans faizi ve masraf hariç belirli miktarda haksız çıkar sağlandığı cihetle; yüklenen "dolandırıcılık" eyleminin suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı TCK.nun 64/1.maddesi delaletiyle (üç sanık açısından) 504/3, 80, 522. (5237 sayılı TCK.nun 245/3, 43, 53.) maddelerine uyan suçu oluşturduğu nazara alınmadan, suçun zincirleme biçimde işlendiğinin anlaşılmadığı ve haksız kazanç miktarının belirlenemediğinden bahisle yazılı şekilde karar verilerek yüklenen dolandırıcılık eyleminden dolayı sanıklara eksik hapis ve para cezası tayini…"* Yargıtay 11. CD. E. 2010/5086, K. 2010/67, T. 26.01.2010 (**PARLAR,** s. 69-70);

veya kredi kartının var olduğu kabul edilmektedir.[875] Ancak burada örneğin nüfus cüzdanı bakımından sahtecilik de yapılmışsa fail hem resmi belgede sahtecilik suçundan hem de bu suçtan dolayı cezalandırılmalıdır.[876] Yine failin, kart hamiline ait kimlik ve kredi kartı bilgilerini ele geçirerek asıl kartı tahsis eden bankaya ek kart

---

"...Sanığın babası Rıfkı Avcı adına sahte kredi kartı sözleşmesi düzenleyerek aldığı kredi kartı ile katılan bankadan para çekmesi eyleminin TCK'nın 504/1 ve 522.maddelerine; Aziz Can, Kazım Erdoğan, Hilmi Kurulay, Zahide Canikli, Gülay Kavk, Efkan Şenocak, Elif Dilek, Mücahit Dilibal, Menderes Acar, İbrahim Çilioğlu ve Rıdvan Ezgi isimli kişilere ait kredi kartlarını haksız olarak eline geçirip kullanmak suretiyle bankamatikten para çekmesi eylemlerinin de aynı yasanın 525/b-2 ve 71.maddelerine uyduğu gözetilmeden..." Yargıtay 6. CD. E. 2001/14163, K. 2001/14330, T. 22.11.2001 (**KURT,** s. 237-238); *"...Katılan bankaya ait boş kredi kartlarını ele geçiren sanıklar Hüseyin Tombul, Cemal Göktaş, Ercüment Yığman ve Mahmut Satış yurt dışındaki bazı kişilerin kredi bilgilerini kartların manyetik bölümüne aktardıkları, sanıklar Ercüment Yığman ve Mahmut Satış'ın isimlerini kartlara Embosser cihazı ile kabartma olarak yazarak para çektikleri ve alış veriş yaptıklarının anlaşılması karşısında sanıklar Hüseyin Tombul, Cemal Göktaş, Ercüment Yığman ve Mahmut Satış hakkında TCK'nın 525/a-2 maddesi uyarınca zamanaşımı içerisinde ayrıca kamu davası açılması olanaklı görülmüştür... İddianame içeriği, tanık olarak dinlenen işyeri sahiplerinin anlatımları ile sanıkların katılan banka ile anlamalı işyerlerinden bilezik, altın, cep telefonu ve fırın satın aldıkları anlaşıldığı halde, bunlara ilişkin harcama belgeleri getirtilip bu yolla elde edilen haksız çıkarın da ağır para cezasına eklenmesi gerektiği gözetilmeden eksik inceleme sonucu yazılı şekilde hüküm kurulması..."* Yargıtay 6. CD. E. 2001/15426, K. 2002/412, T. 24.01.2002 (**KURT,** s. 234-235); Yargıtay sanığın başkalarına ait kimlik bilgileri ile katılan bankaya başvurarak şifresiyle birlikte sahte kredi kartları alıp bu alışveriş yapmaları ve nakit para çekme eylemleri bakımından lehe yasa karşılaştırmasının ETCK m. 504/3 ve m. 80 ile TCK m. 245/3 ve m. 43/1 arasında yapılmasının gerekliliğini belirtmiştir. Bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2008/12885, K. 2010/342, T. 01.02.2010 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6860). Yine Yargıtay sanığın Yahya Göktaş kimlik bilgilerini haiz üzerinde kendi fotoğrafı yapıştırılmış nüfus cüzdanı ile katılan bankaya başvurarak aldığı kredi kartını kullanarak menfaat sağlaması eyleminin TCK m. 245/3 kapsamında olduğu, ancak TCK m. 158/1-e-f-j-son maddesi gereğince hüküm tesisini hukuka aykırı bulmuştur. Bkz. Yargıtay 11. CD, E. 2008/9636, K. 2008/9181, T. 23.09.2008 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6897); Benzer yöndeki diğer kararlar için bkz. Bkz. Yargıtay 11. CD, E. 2008/17722, K. 2008/12548, T. 28.11.2008 (**TAŞDEMİR,** s. 379); Yargıtay 11. CD, E. 2008/4785, K. 2008/7491, T. 07.07.2008; Yargıtay 11. CD, E. 2008/1932, K. 2008/6772, T. 24.06.2008; Yargıtay 11. CD, E. 2006/3803, K. 2008/6770, T. 24.06.2008; Yargıtay 11. CD, E. 2008/5786, K. 2008/5055, T. 20.05.2008;Yargıtay 11. CD, E. 2007/8616, K. 2008/355, T. 30.01.2008 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6890-6895);Yargıtay 11. CD, E. 2006/3789, K. 2008/10338, T. 16.10.2008 (**TAŞDEMİR,** s. 381); Yargıtay 11. CD. E. 2009/15312, K. 2009/1346, T. 24.02.2009 (**TAŞDEMİR,** s. 215.).

[875] **EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 101.

[876] *"...Sanığın, haksız şekilde ele geçirdiği katılan Engin'e ait kimlik bilgileri ile düzenlediği sahte nüfus cüzdanını kullanmak suretiyle aynı suç işleme kararı altında değişik zamanlarda F ... bank A.Ş., T.V ... Bankası T.A.O. ve Y ... ve K ... Bankası A.Ş.'lerin Fethiye şubelerinde sahte vadesiz mevduat hesabı açtırıp, bu bankalardan banka hesap cüzdanları almasının kül halinde 5237 sayılı TCK'nın 204/1 ve 43. maddelerinde öngörülen zincirleme suretiyle resmi belgede sahtecilik, ayrıca F ... bank A.Ş. Fethiye Şubesi'nde açtırdığı söz konusu hesapla bağlantılı olarak üretilen sahte bankamatik kartını teslim aldıktan sonra, kendisine veya başkasına herhangi bir yarar sağlamadan üstünde yakalanması ile aynı sahte kimlik bilgilerini kullanarak İnternet üzerinden H ... Bank A.Ş.'ye yaptığı kredi kartı başvurusu sonucu üretilen sahte kredi kartının, başvurunun gerçeğe aykırı olduğunun tespiti üzerine bankaca teslim edilmeden iptal edilmesi eylemlerinin de ayrı ayrı teşebbüs aşamasında kalan 5237 sayılı TCK'nın 245/3. maddesinde öngörülen banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunu oluşturacağı gözetilmeden yazılı şekilde mahkûmiyet hükümleri kurulması..."* Yargıtay 11. CD. E. 2008/8860, K. 2008/9215, T. 24.09.2008 (www.kazanci.com).

talebinde bulunup bu kartın çıkarılması ile kullanmaya başlaması halinde TCK m. 245/3 kapsamında değerlendirilmesinin gerekliliğinden haklı olarak bahsetmiştir.[877] Ancak aksi yönde ileri sürülen bir diğer düşünce ise söz konusu durumda TCK m. 245/1'in uygulama alanı bulması gerektiği yönündedir.[878] Zira ek kartın sahteliğinden söz edilmemelidir. Bu düşünceye göre aynı durum sanal kartlar bakımından da geçerli olmalıdır.[879]

BKKKK m. 8/1'de kart çıkaran kuruluşların, talepte bulunmayan veya sözleşme imzalamayan kişiler adına hiçbir şekil ve surette kart veremeyecekleri düzenlenmiş olsa da bu yükümlülüklerine aykırı davrandıkları bir durum döz konusu olduğunda; yine aynı kanun m. 35/1-a gereğince idari para cezası öngörülmüştür. Örneğin kart çıkaran bir bankanın banka hesap sahiplerinin hesapları ile ilişkilendirerek herhangi bir talep olmaksızın kredi kartı üretmesi halinde söz konusu kart sahte değildir. Çünkü kart üretildikten sonra, adına kartın düzenlendiği kişiye kredi kartı sözleşmesi de imzalattırılmaktadır.

Sahte belgeler yardımıyla bankadan konut, araç ve benzeri krediler almak amacıyla para alınmasında TCK m. 158/1-j'de yer alan nitelikli dolandırıcılık suçu oluşabilirse de sahte belgelerle kredi kartı alınıp kullanılması halinde m. 245'te yer alan suç oluşur.[880] Bu durumun gerekçesi olarak; kartın bizzat sahte olarak oluşturulması ile banka ya da kurum görevlilerinin yanıltılarak onlar vasıtasıyla kart

---

[877] Yargıtay 11. CD. E. 2010/10947, K. 2010/1189, T. 14.10.2010 (**KARAGÜLMEZ,** s. 326).

[878] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 437.

[879] **YILDIZ,** s. 138-139.

[880] Söz konusu durum bakımından kredi kartı verilmesinin, kredi kartının verildiği kişiye bir anlamda kredi açılması niteliğinde olduğu ve tahsis edilmemesi gereken bir kredinin açılması kapsdamında düşünülebileceği yönünde bkz. **ÖZGEN,** Eralp: "Tebliğlerin Tartışılması, Soru ve Cevaplar", Hukuki Açıdan Banka ve Kredi Kartları Sempozyumu II, 08-10 Ekim 1999, s. 82.

düzenlettirilmesi arasında bir farkın olmaması gösterilmektedir. Burada banka veya kurum görevlileri suçta araç olarak kullanılmaktadır ve dolayısıyla faillik kurumu söz konusu olacaktır. Sahtecilik suçlarında da görevlinin aldatılmasıyla oluşturulan belgelerin sahte belgeler olarak kabul edilmesi buna gerekçe oluşturur.[881] Aksi yönde ileri sürülen bir görüşe göre burada sahte bir kart değil; gerçek bir kredi kartının varlığı söz konusudur.[882] Ancak fikrî sahtecilik yalnızca resmi belgeler bakımından suç sayılmaktayken, özel belgeler bakımından suç sayılmamıştır.[883] Maddi sahtecilik önceden var olan bir belgenin sahte olarak düzenlenmesi veya gerçek bir belgenin değiştirilmesiyken, fikri sahtecilik gerçeğe aykırı belge düzenlenmesi şeklinde tanımlanabilir.[884] Banka veya kredi kartları da özel belge olduğundan,[885] sahte bir kimlikle başvurulması nedeniyle kart çıkarmaya yetkili kuruluşça çıkartılan kart özel belgede sahtecilik niteliğinde de değildir.

ETCK döneminde bu kartlarla ATM'den para çekilmesi halinde m. 525b/2'nin uygulanacağı belirtilmişti.[886] Ancak üye işyerlerinden mal veya hizmet alımında Yargıtay bu fiilleri dolandırıcılık suçu kapsamında değerlendirmekteydi.[887]

---

[881] **TAŞDEMİR,** s. 345.

[882] **TAŞKIN,** s. 74; **MERAN,** s. 234.

[883] Özel belge bakımından hiç kimsenin özel bir belge düzenlerken doğruyu söylemeye zorlanamayacağı zira hiçbir kimse özel bir kişinin özel bir yazıda yazdıklarına inanmak, onları doğru olarak kabul etmek zorunda değildir. Bu nedenle de fikri sahtekârlığın yalnızca kamu görevlisi tarafından yapılabileceği yönünde bkz. **ERMAN/ÖZEK**, s. 293-295.

[884] **ERMAN,** s. 290-291; **ERMAN/ÖZEK,** s. 293-295; **GÜNGÖR,** Resmi Belgelerde, s. 75.

[885] **KOÇ,** s. 130.

[886] **EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 101-102.

[887] *"...Sanığın V... Bank Ezine Şubesi'ne başvurarak "Kredi Kartı Başvuru Formu ve Üyelik Sözleşmesi" düzenlediği, bu belgeye yakınanın imzasını da müşterek ve müteselsil borçlu sıfatı ile sahte olarak attığı ve aldığı kredi kartı ile bankadan para çektiğinin iddia edilmesi karşısında; sübutu halinde eyleminin TCK'nun 79.maddesi aracılığıyla aynı yasanın 504/1, 80. ve 522. maddelerine uyan suçu oluşturup oluşturmadığına ilişkin delilleri takdir ve tartışmanın üst dereceli Ağır Ceza Mahkemesine ait olduğu gözetilerek görevsizlik kararı verilmesi gerekirken, duruşmaya devamla yazılı şekilde hüküm kurulması..."* Yargıtay 6. CD. E. 2002/4134, K. 2002/5800, T. 06.05.2002 (www.kazanci.com); *"...Sahte belgeler kullanarak katılan banka tarafından kredi açılmasını sağlayıp*

Söz konusu durumda şayet zarar gören kart hamili ise ETCK m. 504/3, kamu bankası ise m. 504/7, özel banka ise m. 504/3 uygulanmaktaydı.[888] Yargıtay söz konusu durum bakımından kişinin banka veya kredi kartı kullanmaması halinde TCK m. 245/2'nin oluşacağını savunmaktadır.[889]

E. HUKUKA UYGUNLUK NEDENLERİNİN BULUNMAMASI

Doktrinde yer alan bir görüşe göre TCK'da yer alan hukuka uygunluk sebeplerinin bu suç bakımından uygulama alanı bulması mümkün değildir.[890] Örneğin hakkın kullanılmasının bu suçta hukuka uygunluk nedeni olarak kabul edilemeyeceği dile getirilmektedir.[891] Ancak, hukuka uygunluk sebepleri bu suç bakımından şartları gerçekleştiği takdirde söz konusu olabilir.

Suçun oluşabilmesi için fiil hukuka aykırı olmalıdır. Hukuka uygunluk nedenleri objektif bir etkiye sahip olduklarından etkilerini göstermeleri için var olmaları yeterli olup failin bu konudaki inancı herhangi bir önem arz etmez. İşlenen fiilde hukuka uygunluk nedeninin varlığı karşısında 5271 sayılı CMK m. 223/2-d gereğince sanık hakkında beraat kararı verilir.

---

kredi kartı alarak bu kartla alışveriş yapıp para çekmek suretiyle haksız çıkar sağlayan sanığın eylemi TCK'nun 504/1. maddesine uyan suçu oluşturduğu halde 503/ilk, 80. maddeleri ile hüküm kurulması…" Yargıtay 6. CD. E. 2002/18128, K. 2003/8030, T. 03.11.2003 (www.kazanci.com)

[888] **EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 101-103.

[889] *"5237 sayılı Yasanın 245/3.maddesinde düzenlenen sahte banka kartı kullanılmak suretiyle çıkar sağlama suçunun teşebbüs aşamasında kalması için suçun icra hareketlerine başlanması ve sanığın elinde olmayan engel nedenlerle sonuca ulaşamaması gerektiği cihetle; kartı veren bankanın 13.02.2008 günlü yazısında, sanığın 13.09.2007 tarihinde hesap açtırarak bankamatik kartı aldığı ancak bu kartı herhangi bir alışverişte kullanmadığı ve hesaba ait hiçbir hareket olmadığının belirtilmesi ve sanığın bu kartı kullanarak çıkar sağlamaya yönelik bir eylemde bulunduğuna dair iddia delil bulunmaması nedeniyle, Ceza Genel kurulunun 27.05.2008 gün ve 87/150 sayılı kararında açıklandığı üzere sanığın sahte kimlikle banka kartı temin etmekten ibaret eyleminin 5237 sayılı Yasanın 245/2, maddesinde öngörülen suçu oluşturduğu gözetilmeden yanı yasanın 245/3, 35,maddeleriyle hüküm kurulması, karşı temyiz olmadığından bozma nedeni yapılmamış…"* Yargıtay 11. CD. E. 2009/20909, K. 2009/5303, T. 06.05.2009 (**TAŞDEMİR,** s. 430).

[890] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1034, 1049, 1055; **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6804.

[891] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 768.

Suçun ilk fıkrada işlenen şekli bakımından kart sahibinin veya kartın kendisine verilmesi gereken kişinin üzerinde mutlak surette tasarruf edebileceği bir hakkına ilişkin olarak rızasının varlığı halinde; bu rızanın, bu suç bakımından hukuka uygunluk sebebi mi[892] yoksa tipikliği kaldıran bir sebep[893] olarak mı düşünülmesinin gerektiğinin tespiti gereklidir. Suçun kanuni tanımında, rızanın bulunmamasına açıkça yer verilmiştir. Yasa koyucunun bu suç tipi için özel olarak "rızası olmaksızın" ifadesine yer vermesinin bir anlamı kuşkusuz ki vardır.[894] Fiilin banka veya kredi kartının sahibinin ya da kendisine verilmesi gereken kişinin rızasına aykırı bir şekilde ya da rızası olmaksızın gerçekleştirilmesi gerekir. Bu suç tipi bakımından rızanın varlığı, fiilin tipe uygun olmasını engeller. Tipiklikten anlaşılması gereken, fiilin kanundaki tarife objektif olarak uymasıdır. Rızaya, şayet suçun kanuni tanımında özel olarak yer verilmeseydi, bu durumda rıza fiilin hukuka aykırılığını ortadan kaldıran bir sebep olarak değerlendirilirdi.[895]

İlk fıkrada yer verilen "rızası olmaksızın" ifadesi suç tipinin tamamına değil, tipte yer alan unsurlardan kartın kullanılmasına ya da kullandırılmasına işaret ettiğinden; rıza, bu kullanma ya da kullandırmanın bir parçası olarak düşünülmelidir. Yani kart sahibinin ya da kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızasızlığı kartın kullanımına ya da kullandırılmasına yönelik olmalıdır. Zira bu suçla başkasına ait bir

---

[892] **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1589; **PARLAR,** s. 54; **KURT,** s. 194; **PARLAR/HATİPOĞLU,** C. 4, s. 3496; **KOÇ,** s. 204; **MERAN,** s. 228; **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 458; **ERALP,** s. 366; **ÖNGÖREN,** s. 54.

[893] Bu durum için "hukuka özel aykırılık" ifadesi de kullanılmaktadır. Bkz. **KATOĞLU,** Tuğrul: Ceza Hukukunda Hukuka Aykırılık, Ankara 2003, s. 122.

[894] **CENTEL,** Nur/**ZAFER,** Hamide/**ÇAKMUT,** Özlem: Türk Ceza Hukukuna Giriş, İstanbul 2006, s. 292. Yüce, rızaya suç tipinde özel olarak yer verilmesi halini suçun bir unsuru olarak değerlendirerek "rıza", suç tipinde özel olarak yer verilmeyip suçun unsuruna dâhil etmediği durumlar bakımından rızayı "uygunsama" olarak ifade etmektedir. Bkz. **YÜCE,** s. 279-280.

[895] **ŞAHİN,** Meral Ekici: Ceza Hukukunda Rıza, İstanbul 2012, s. 89-90, 105; **TOROSLU,** Nevzat, Genel Kısım, s. 174; **ERDOĞAN,** s. 318.

banka veya kredi kartını, her ne suretle olursa olsun ele geçiren veya elinde bulunduran kimsenin, bu kartı kullanarak veya kullandırtarak kendisine veya başkasına yarar sağlaması değil; kart sahibinin ya da kartın kendisine verilmesi gereken kişinin "*rızası bulunmaksızın*", "*başkasına ait bir banka veya kredi kartını, her ne suretle olursa olsun ele geçiren veya elinde bulunduran kimsenin, bunu kullanarak veya kullandırtarak kendisine veya başkasına yarar sağlaması*" fiiline işaret eder. Bu nedele "rızası olmaksızın" ifadesi, bu suçun maddi unsuruna işaret eden bu unsura dâhil olan bir özelliktir. Failin kasten hareket ettiğinin söylenebilmesi için yalnızca başkasına ait bir banka veya kredi kartını, her ne suretle olursa olsun ele geçirerek veya elinde bulundurarak, bu kartı kullanması ya da kullandırmasıyla kendisine veya başkasına yarar sağlaması kastı yetmez; failin aynı zamanda kullanma ya da kullandırma fiilini kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rıza göstermediğini de bilerek hareket etmiş olması gerekir.[896]

Rızanın varlığı halinde fiil işlendiği andan itibaren suç değildir. Ancak ilgilinin fiilin işlenmesinin ardından rıza göstermesi, fiili hukuka uygun hale getirmez.[897] Hamilin rızasının kartın kullanımından önce olması gereklidir.[898] Şayet

[896] **ŞAHİN,** s. 99.

[897] Aksi yöndeki görüş için bkz. **KURT,** s. 194.

[898] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6805; **TAŞDEMİR,** s. 327.

rıza yoksa fiil hukuka aykırı olacaktır.[899] Bu durumda kanun koyucunun ilgiliye af hakkı tanıdığı dile getirilmiştir.[900]

Hamilin rızası sakatlanarak elde edilmişse, rızanın olmadığının kabulü gerekir. Ayrıca hamilin rızası kartın kullanılmasına ilişkin olmalıdır. Bu nedenle örneğin fail tarafından kartın, hamilin rızası dışında elde edilmiş olmasına karşın, kartın kullanılmasında hamilin rızasının bulunması halinde bu suç oluşmaz.[901] Ancak kartı çıkaran banka veya finans kurumunun suçun ilk fıkrada belirtilen işleniş şekline rıza göstermesi mümkün değildir. Bir an için banka veya finans kurumunun bu rızayı verdiği düşünülse dahi, banka veya kredi kartıyla girilen hesap üzerinde bankanın ya da kurumun hesap sahibinin isteği dışında bir hareket yapması mümkün değildir. Böyle bir rıza fiili tipe uygun hale getirmeyeceği gibi, izin veren banka veya finans kurumunun görevlilerinin cezai sorumluluğunu gerektirir.[902]

Hamilin bir kimseye kartını yalnızca belli işlemleri yapmak için belli süreliğine vermesi halinde; bu kimsenin, hamilin talimatı dışında kartla gerçekleştirdiği fiiller bakımından hamilin rızası yoktur. Ancak daha önce de belirtildiği üzere burada, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması değil güveni kötüye kullanma suçu söz konusudur.

---

[899] Hamilin rıza açıklama yeteneğine sahip olması gereklidir. Rızaya ehliyet hususunda genel bir prensip koymak yerine, bu sorunun her somut olayda, rıza gösterenin bu davranışının önemini ve sonuçlarını ayırt etme gücüne sahip bulunup bulunmadığının araştırılması suretiyle çözüme kavuşturulması gereklidir. İlgilinin birden fazla olması halinde, tümünün rızasının bulunması gereklidir. Hepsi rıza göstermemişse fiil hukuka uygun olmaz. Bkz. **TOROSLU,** Nevzat, Genel Kısım, s. 181-182. Ayrıca rıza açıklamasının kanuni temsilci tarafından yapılması olanağı yoktur. Bunun istisnasını ise ilgilinin yaş küçüklüğü veya akıl hastalığı gibi nedenlerle rıza açıklama yeteneği bulunmaması hali oluşturur. Bkz. **YILMAZ,** Sacit, s. 272.

[900] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 460.

[901] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6804-6805; Sedat **BAKICI**'nın konuşması, Bilişim Suçları Ve Kredi Kartlarının Kötüye Kullanımı Konferansı, (Konferans'ta alınan notlar), Afyon Kocatepe Üniversitesi, 2013.

[902] **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1589.

Suçun, topluma karşı suç olduğu ve suçla topluma ait bir yararın korunduğu kabul edildiğinde ve topluma karşı suçlar arasında düzenlenmesi nedeniyle; genel olarak malvarlığına karşı suçlar bakımından geçerli olan ilgilinin rızasının "Bilişim Alanında Suçlar" bakımından kanunun sistematiği nedeniyle mümkün olmadığı söylenmiştir. Ancak bu sorunun, bu suçların kanunun sistematiğinden uzaklaşılarak, düzenleniş itibariyle kişilere karşı suçlar içinde kabul edilmesiyle aşılacağı belirtilmiştir.[903] Bir hukuksal değerin ihlaline rıza gösterilip gösterilmeyeceği ve bu rızayı kimin gösterebileceği, bu hukuksal değerin hangi nitelikte olduğu ile ilgilidir.[904] TCK m. 245/1'de yer alan "*kart sahibinin veya kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın*" ifadesi karşısında ilgilinin rızasının varlığı halinde suç söz konusu dahi olmayacaktır. Ancak hükümde "*kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın*" ifadesine yer verilmesi doğru değildir. Zira BKKKK m. 15/1'de belirtildiği üzere kart kullanımından doğan sorumluluk, sözleşme imzalandığı ve kartın zilyetliğine geçtiği veya fizikî varlığı bulunmayan kart numarasının öğrenildiği andan itibaren, kart hamiline aittir. Kişinin eline henüz geçmeyen ve dolayısıyla sorumluluğunun da henüz başlamadığı bir kart üzerinde rıza göstermesinin aranması ve bu rızanın fiili suç olmaktan çıkarması doğru değildir.[905] Kanunun ifadesine göre burada zarar gören, adına kart düzenlenen kişi olmayıp; kartı çıkaran kurum olmasına karşın, rızası aranan adına kart düzenlenen kişidir. Adına kart düzenlenen kişi, henüz banka kartı veya kredi kartı hizmetlerinden yararlanan gerçek veya tüzel kişi dahi olmadığından kart hamili sıfatını dahi taşımamaktadır.

[903] **KETİZMEN,** s. 67, 244.

[904] **ÜNVER,** Ceza Hukukuyla, s. 551.

[905] **YILDIZ,** s. 170-171.

Hükümlerdeki belirsizlikler giderilmedikçe, yasalar açık, anlaşılır ve yalın olmadıkça suçların önlenmesi ise mümkün olmayacağından,[906] söz konusu sorun çözülmelidir.

Suçun ilk fıkradaki işleniş şekli bakımından hukuka uygunluk nedeni olarak zorunluluk halinin uygulama alanı bulması söz konusu olabilir.[907] Örneğin yurtdışına bir arkadaşı ile birlikte giden ve seyahat ettiği turu kaçıran ama bir şekilde arkadaşının kredi kartı kendisinde kalan birinin ülkesine geri dönmek için bu kartı kullanması ve zorunlu ihtiyaçlarını bu karttan karşılaması halinde olduğu gibi.[908] Ancak bu durumda fail hakkında CMK m. 223/3-b gereğince, kusurunun bulunmaması nedeniyle ceza verilmesine yer olmadığına karar verilir.

İkinci fıkrada ilgilinin rızası hukuka uygunluk nedeni olmaz,[909] bu durumda kartın üzerinde sahtecilik yapılmasına rıza gösteren kart hamili bu suça iştirak eden olarak cezalandırılır.[910] Suçun ikinci ve üçüncü fıkrada işlenen şekli ile herhangi bir hukuka uygunluk nedeni bağdaşmaz.[911] Başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek sahte banka veya kredi kartı üretmek, satmak, devretmek, satın almak ya da kabul etmek ve sahte oluşturulan ya da üzerinde sahtecilik yapılan banka veya kredi kartının kullanılması her zaman hukuka aykırıdır.[912]

---

[906] **BECCARIA,** Cesare: Suçlar ve Cezalar Hakkında, (Çev: Sami Selçuk), Ankara 2010, s. 202-203.

[907] **PARLAR,** s. 54; **KURT,** s. 194; **PARLAR/HATİPOĞLU,** C. 4, s. 3496; **KOÇ,** s. 154.

[908] Ancak bu örnekte zorunluluk halinin hukuka aykırılığı ortadan kaldırmasa bile kusurluluğu ortadan kaldırarak kişinin artık sorumlu olmayacağı belirtilmiştir. Bkz. **KURT,** s. 194-195.

[909] Ancak örneğin organize suç örgütü hakkında yapılan soruşturma sırasında gizli soruşturmacının kullanabilmesi için sahte kart üretilmesi ya da bankaya ürettirilmesi ve sahte kartın kullanılması halinde suçun oluşmayacağı yönünde bkz. **ERDOĞAN,** s. 339.

[910] **DOĞAN,** s. 312.

[911] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 896, 902.

[912] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 464, 466.

II. SUÇUN MANEVİ UNSURU

A. KAST

Bir fiilin suç oluşturabilmesi için failin bunu maddi olarak gerçekleştirmesi yeterli değildir, ayrıca kusurlu bir irade tarafından gerçekleştirilmesi gereklidir.[913] Bu suçun her üç işleniş şekli kasten işlenebilir. Kast suçun kanuni tanımındaki unsurlarının fail tarafından bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesidir (TCK m. 21/1). Kural olarak kasten işlenebilen bir suçun olası kastla da işlenebileceğinden bahisle bu suçun da olası kastla işlenebileceği belirtilmiştir.[914] Yine bu suçla ilgili hükümde "bilerek" ifadesine yer verilmemesi suçun olası kastla işlenebileceğinin bir göstergesi[915] olarak kabul edilmiştir.[916] Suçun taksirle işlenmesi ise kanunda açıkça öngörülmediğinden (TCK m. 22/1) mümkün değildir.[917] Hükümde failin belli bir saikle[918] ya da özel bir amaçla hareket etmesi aranmadığından[919] bu suç bakımından özel kast söz konusu değildir.[920]

Suçun ilk fıkrada işleniş şekli bakımından kast; failin her ne suretle olursa olsun eline geçirdiği veya elinde bulundurduğu başkasına ait bir banka veya kredi kartını, kart sahibinin ya da kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızasının

---

[913] **ÖNDER,** Ceza Hukuku, s. 290-291; **ÖZEN,** Muharrem: Ceza Hukukunda Objektif Sorumluluk, Ankara 1998, s. 20; **GÜNGÖR,** Devrim: Ceza Hukukunda Fiil Üzerinde Hata, Ankara 2007, s. 19.

[914] **ÖZBEK,**"Banka veya Kredi", s. 1035, 1049; **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 768; **ERDOĞAN,** s. 318, 339, 351; **TAŞDEMİR,** s. 321.

[915]Bkz. TCK m. 21'in gerekçesi

[916] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 897; **ERDOĞAN,** s. 339.

[917] Bu sucun taksirle de islenebileceğini ancak maddede taksirli hali cezalandırılmadığından faile bu durumda ceza verilmeyeceği yönündeki görüş için bkz. **BİÇKİN,** 163-164.

[918] **MERAN,** s. 244.

[919] **KURT,** s. 195.

[920] Aksi yönde bkz. **AKIN,** Engin, "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, Yaklaşım Dergisi, Y. 13, S. 145, Ocak 2005, s. 244245.

olmadığını bilerek ve isteyerek kartı kullanması ve bunun neticesinde kendine ya da başkasına yarar sağlamasıdır.[921] İkinci fıkra bakımından ise kast; failin bilerek ve isteyerek başka bir kimseye ait banka hesabıyla ilişkilendirerek sahte bir banka veya kredi kartı üretmesi, başka bir kimseye ait banka hesabıyla ilişkilendirildiğini bildiği banka veya kredi kartını bilerek ve isteyerek satması, satın alması, devretmesi ya da kabul etme iradesidir.[922] Üçüncü fıkra bakımından kast failin sahte oluşturulduğunu ya da üzerinde sahtecilik yapıldığını bildiği bir banka veya kredi kartını, bilerek ve isteyerek kullanarak, kendisine ya da bir başkasına yarar sağlama iradesidir.[923] Örneğin acil bir işi çıkan (A)'nın vaktim yok diyerek ve bankamatik kartını arkadaşına vererek ATM'den para çekmesini istemesi ancak kartın sahte olması durumunda (A)'nın bu "sahte kartı" kabul edip, kullanmaya yönelik kastı olmadığından (A)'nın cezalandırılması mümkün olmaz.[924] Bu fıkra bakımında failde çıkar amacının aranması gerektiği bu nedenle de özel kastla işlenen bir suç olduğu belirtilse de[925] fıkrada bu durum açıkça belirtilmediğinden özel kast aranmaz.

Failin bu suç bakımından kastının bulunmaması halinde fail hakkında CMK m. 223/2-c gereğince "beraat" hükmü verilecektir.

Suçun birinci ve üçüncü fıkrasında "*kendisine veya başkasına yarar sağlama"*dan bahsedilmişken ETCK m. 525b/2'de ise *"kendisi veya başkası lehine hukuka aykırı yarar sağlama"*dan bahsedilmişti. TCK'da "*hukuka aykırı*" yarardan bahsedilmemesinin kanun koyucunun bilinçli bir tercihi olduğu belirtilmiştir. Buna

[921] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s 460.

[922] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6809.

[923] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s 466;

[924] **BİÇKİN,** s. 163-164.

[925] **EKER,** s. 129; **KARAGÜLMEZ,** s. 337.

göre failin bu suçu işlemesinin neticesinde elde etmiş olduğu yararın "*hukuka aykırı*" olduğunu bilmesi gerekmez. Bu görüşe göre bu bilmenin aranması hayatın olağan akışına uygun değildir. Çünkü bu suçun işlenmesi sonucu elde edilen yararın hukuka aykırı olduğunun bilinmemesi haklı olarak mümkün değildir.[926] Bu görüşe göre hukuka özel aykırılık söz konusu olduğu için bu suç bakımından ETCK döneminde özel kast aranmaktayken,[927] TCK döneminde ise genel kast aranmaktadır.[928] Ancak doktrinde ileri sürülen bir görüşe göre elde edilen yarar fiilin doğal ve kendiliğinden sonucu olarak hukuka aykırı olacağından TCK bakımından failde "hukuka aykırı yarar" elde etmek şeklinde özel kastın varlığı gereklidir.[929]

B. HATANIN ETKİSİ

Fiil üzerinde hata ya algılanabilir bir gerçekliğin algılananaması ya da yanlış algılanmasından veyahut bir suçun kanuni tanımını ilgilendiren ve ceza kanunu dışında kalan kanunlar üzerindeki hatadan kaynaklanır.[930] Fiil üzerinde hatanın konusu olan suç fiilinin unsurları hem davranıştan önce var olan veya onunla birlikte ortaya çıkan unsurlar, suçun maddi konusu, suçun işlendiği yer, zaman, araç gibi pozitif hem de hukuka uygunluk nedenlerinin bulunmaması şeklinde negatif nitelikte olabilir. Bu unsurların her biri kanuni tipte yer aldığı takdirde fiilin kurucu unsuru ve dolayısıyla da fiil üzerinde hatanın konusu olabilir.[931] Örneğin, suçun ilk fıkrada işleniş şekli bakımından fail hamilin rızası bulunmamasına karşın, rızasının olduğunu sanarak hareket etmişse, burada daha önce de belirtildiği üzere hukuka uygunluk

[926] **DÜLGER,** Bilişim Suçları s. 262.

[927] **ERSOY,** s. 181; **EKER,** s. 117.

[928] **DÜLGER,** Bilişim Suçları s. 262.

[929] **TAŞKIN,** s. 78.

[930] **TOROSLU,** Nevzat, Genel Kısım, s. 246.

[931] **GÜNGÖR,** Hata, s. 129.

nedenlerinde yapılan hata değil; rızanın bulunmaması tipik fiilin bir unsuru olduğundan ve fail bu unsuru bilerek hareket etmek zorunda olduğundan; failin kartın sahibinin ya da kendisine verilmesi gereken kişinin rızasının bulunduğu hususundaki hatası kastını ortadan kaldırır ve bu durumda failin cezai sorumluluğu TCK m. 30/1 uyarınca belirlenir.[932] Yani bu durumda fail kasten hareket etmiş sayılmaz. Hata, failin lehine değerlendirilir.[933] Ancak aksi yöndeki diğer görüşe göre; burada ilgilinin rızası ilk fıkrada özel bir hukuka uygunluk olarak kabul edilmiş olsa da, bu nedenin varlığına ilişkin yapılan hata, genel hukuka uygunluk nedenlerinde yapılan hata gibi sonuç doğurur.[934] Yani failin cezai sorumluluğu TCK m. 30/3 uyarınca belirlenir. Ancak bu hatası dolayısıyla taksirli sorumluluğun devam edeceği akla gelmekteyse de, bu suç bakımından taksirli sorumluluk düzenlenmediği için fail hatasından yararlanır ve cezalandırılmaz.[935]

Kişinin yaptığı davranışın kanunda suç olarak düzenlendiğini bilmesi gerekli değildir. Bu durum TCK m. 4'te "*Ceza kanunlarını bilmemek mazeret sayılmaz*." şeklinde belirtilmiştir. TCK m. 30/4'te ise işlediği fiilin haksızlık oluşturduğu hususunda kaçınılmaz bir hataya düşen kişinin cezalandırılmayacağı öngörülmüştür. Böylece m. 245 üzerinde gerçekleşen kural üzerindeki hatanın bazı hallerde mazeret sayılması mümkündür. Fiilin haksızlık oluşturması hukuka aykırı olması anlamına gelir. Hukuka aykırı olduğu bilincine sahip olunması için, fiili yasaklayan m. 245 hükmünün bilinmesi gerekli olsa da; bu hükmün bilinmediği bazı hallerde, fiilin anti sosyal niteliği sebebiyle, fail tarafından, gerçekleştirdiği bu fiili yasaklayan bir

[932] **ŞAHİN,** s. 100-101.

[933] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s 461; **ERDOĞAN,** s. 318.

[934] **GÜNGÖR,** Hata, s. 41.

[935] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 892.

kuralın varlığına sezgisel olarak ulaşması mümkündür. Bu sezgi ise failin, gerçekleştirdiği fiilin hukuka aykırı olduğu bilincine sahip olması için yeterlidir. Ayrıca, TCK m. 245 bakımından kural üzerinde hatanın ceza sorumluluğunu kaldırması için kaçınılmaz olması gereklidir. Şayet fail kusurlu olarak hataya düşmüşse m. 245'ten dolayı kasten sorumlu olur. Zira kural üzerinde hata, fiil üzerinde hatada olduğu gibi kastı kaldırmaz, kusurluluğu etkileyen bir nedendir. Kusurluluğu kaldırması için, hataya düşülmesinde taksir düzeyinde dahi bir kusurun bulunmaması gerekir. Failin kural üzerinde hataya düşmesini kaçınılmaz neden, herkes bakımından geçerli olabilecek objektif nitelikte ya da failin içinde bulunduğu koşullardan kaynaklanan sübjektif nitelikteki nedenlerden kaynaklanabilir. [936]

İşlenmek istenen bu suç bakımından failin, (A)'nın kredi kartını çalıp (A)'nın rızası olmaksızın kullanarak yarar sağlamak istemesine karşın yanlışlıkla (A)'nın kredi kartı yerine (A)'nın kredi kartı zannederek, (B)'nin kredi kartını çalması ve kullanması halinde şahısta hata söz konusu olur ve fail bu hatasından yararlanamaz. Çünkü suçun kime karşı işlendiği hukuken önem taşımadığından şahısta hata esaslı sayılmamakta ve kastı kaldırmamaktadır.[937] Ancak bu durumda suçun ilk fıkrası bakımından TCK m. 30/2'de *"bir suçun daha ağır veya daha az cezayı gerektiren nitelikli hallerinin gerçekleştiği hususunda hataya düşen kişi, bu hatasından yararlanır."* şeklindeki düzenleme şartları oluştuğu takdirde elbetteki uygulama alanı bulacaktır. Örneğin babasının kredi kartını babasının rızası olmaksızın kullanmak

[936] Kural üzerinde hatanın kaçınılabilir olması halinde, fiilden dolayı kasten sorumlu tutulan failin cezasında bir miktar indirim yapılmasının mümkün olduğu yönünde bkz. **GÜNGÖR,** Devrim: "Ceza Hukukunda Kural Üzerinde Hata", TBBD, S. 68, 2007, s. 159.

[937] **GÜNGÖR,** Hata, s. 75.

isteyen failin, babasının zannederek babasının arkaşının kredi kartını çalarak kullanmasında, fail şahsi cezasızlık sebebinden yararlanacaktır.

Suçun ikinci fıkrada belirtilen işleniş şekli bakımından da fiilî hata mümkündür ve bu durumda hata failin lehine değerlendirilir. Örneğin failin kartın sahteliği hususunda hataya düşmesi halinde suçun ön şartında hata vardır ve fail bundan yararlanır.[938] Bu durum suçun üçüncü fıkrada işlenen şekli bakımından da söz konusu olabilir.[939] Ancak örneğin başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilen sahte banka veya kredi kartını kabul eden kişinin bu kartın sahte olduğunu bilmediğini iddia ettiği bir durumda, bu iddianın herhangi bir önem taşıyıp taşımadığı hususu tartışılmalıdır. Bu durumda somut olayın koşullarına göre bir değerlendirme yapılmalıdır. Örneğin banka veya kredi kartı vermeye yetkili olmayan bir kişiden bu kartın alınması halinde, bu kartı alan kişinin hata savunması dinlenmez. Yine sahte banka veya kredi kartının kendi bilgisi haricinde eline geçtiğinin iddia edilmesinde de bu durum hayatın olağan akışına aykırı olur. Çünkü sahte bir kartın yasal bir kurumdan alınması mümkün değildir.[940]

Başkasına ait kimlik bilgilerini içeren sahte belgelerle kart çıkaran kuruluşa başvuru yapılması ve kart çıkaran kuruluş tarafından bu kartın çıkarılması halinde yukarıda da belirttiğimiz üzere sahte bir kart vardır. Kartı çıkaran kuruluşça kartın hamile teslimi için kuryeye verilmesi, ancak kuryenin bu kartı kullanması durumunda kurye şayet bu kartın sahte olduğunu bilmiyorsa suçun üçüncü fıkradaki işleniş şeklinden sorumlu tutulamayacaktır. Zira suçun üçüncü fıkradaki işleniş şekli

[938] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s 464.

[939] **KOÇ,** s. 154-155.

[940] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 899.

bakımından taksirli hali de düzenlenmemiştir. Ancak burada kurye suçun ilk fıkradaki işleniş şeklinden dolayı cezalandırılır. Zira fail bunu başkasına ait bir kart zannederek kullanmıştır.[941] Ancak bu durumda ileri sürülen bir düşünceye göre ise örneğin üzerinde sahtecilik yapılmış olan başkasına ait bir banka veya kredi kartının sahteliği üzerinde hataya düşüldüğünde, hatanın esaslı olmayacağı ve bu nedenle hatanın failin lehine değerlendirilemeyeceği belirtilmiştir. Çünkü fail ister gerçek isterse sahte olsun zaten kullandığı kartın kendisine ait olmadığını, başkasının olduğunu ve asla kullanmaması gerektiğini bilmektedir ve bu durumda ortada failin lehine olarak göz önüne alınabilecek esaslı bir hata yoktur.[942]

Fiil üzerinde hatanın varlığı halinde fail hakkında CMK m. 223/3-d gereğince "kusurluluğu kaldıran hataya düşülmesi" nedeniyle "ceza verilmesine yer olmadığı" kararı verilecektir.

[941] **YILDIZ,** s. 164.

[942] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s 464.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SUÇUN ORTAYA ÇIKIŞ BİÇİMLERİ, YAPTIRIMI, SORUŞTURULMASI, KOVUŞTURULMASI VE BENZER SUÇLARLA OLAN İLİŞKİSİ

I. SUÇUN ORTAYA ÇIKIŞ BİÇİMLERİ

A. TEŞEBBÜS

Doktrinde ağırlıklı olarak suça teşebbüsün mümkün olduğu savunulmaktadır.[943] Bu durum kişinin işlemeyi kastettiği bu suça elverişli hareketlerle[944] doğrudan doğruya icraya başlayıp da elinde olmayan nedenlerle, icra hareketlerine başladıktan sonra bu hareketlerin yarıda kalması şeklinde olabileceği gibi; suçun icrasına ilişkin bütün davranışları tamamladıktan sonra suçun neticesinin elinde olmayan nedenlerle tamamlanamaması halinde ortaya çıkar (TCK m. 35/1).

Suçun birinci ve üçüncü fıkrada belirtilen şekiller; bakımından örneğin kişinin banka kartını otomatik para çekme makinesine sokması ve işleme

---

[943] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 263; **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1040; **ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA**, TCK Şerhi, s. 4698; **DOĞAN,** s. 313; **PARLAR,** s. 55; **KURT,** s. 262; **PARLAR/HATİPOĞLU,** C. 4, s. 3497; **AKARSLAN,** s. 51; **MERAN,** s. 245; **ERALP,** s. 367.

[944] Elverişli hareket hem araç bakımından hem de fiilin bütünlüğü bakımından değerlendirilmesi gereken bir kavramdır. Araçların veya hareketin bu suçun işlenmesinde elverişsiz olması halinde ya da maddi konunun bulunmaması halinde işlenemez suçtan bahsedilir. Bkz. **İPEKÇİOĞLU,** s. 91-93. Hareketin elverişli olup olmadığının değerlendirilmesi ise yalnızca kullanılan araçların değil aynı zamanda failin hareketlerinin ve genel olarak olayın şartlarının işlenmek istenen suçu meydana getirmeye uygun olup olmadığına bakılır. Bu nedenle işlenmek istenen suça, vasıtanın uygunluğuna mağdurun durumuna, suçun işlendiği zamana ve yere bakarak hareketin elverişli olup olmadığına bakılmalıdır. Bkz. **GÜNGÖR,** Hata, s. 123.

başlamasının ardından elektriğin[945] ya da makineyle ana bilişim sistemi arasındaki bağlantının kesilmesi,[946] ATM'nin alarm vermesi,[947] üye işyerindeki kasiyere kartın verilmesi ancak kasiyer tarafından kimlik sorulması halinde suça teşebbüs gerçekleşmiş olur.[948] Yine üzerinde sahtecilik yapılan bir banka kartının alış verişte kullanmak üzere görevli kişiye verilmesi ancak bu durumun görevli kişi tarafından fark edilmesi[949] ya da alışveriş yaparken failin kartı kasiyere verdiği ve kartın POS

[945] **ESEN**, s. 650.

[946] **SOYASLAN,** Özel Hükümler, s. 650.

[947] *"„sanığın para çekmek isteyen şikayetçilerin kartının sıkışması üzerine, telefonda banka görevlisiyle konuşuyormuş gibi yaparak, şikayetçiden şifresini öğrenip kartı almak üzere şubeye gönderip, akabinde kartı konulan yuvadan çıkartarak kullanmak istemesi ve ATM'nin alarm vermesi üzerine başladığı icra hareketlerini elinde olmayan nedenlerle tamamlayamaması etrafın sakinleşmesini bekleyip oto içerisinde kullanılan malzemelerle yakalanması nedeniyle banka kartının kötüye kullanılması suçunun kalkışma aşamasına kaldığı, ayrıca dolandırıcılık suçunun gerçek bir kişiye karşı işlenmesi gerekmekte olup bu suçun da icra hareketlerinin başlandığına dair bir delil bulunmadığı cihetle tebliğnamadeki görüşlere iştirak edilememiştir…"* Yargıtay 11. CD. E. 2008/9432, K. 2008/8983, T. 18.09.2008 **(PARLAR**, s. 92).

[948] Yargıtay sanığın haksız şekilde ele geçirdiği kredi kartını kullanmak isterken üye işyerinde çalışan kişi tarfından kimlik kartı istemesi nedeniyle kartı kullanamamasında fiilin teşebbüs kapsamında kaldığını belirtmiştir. Bkz. Yargıtay 11. CD, E. 2008/1935, K. 2008/4672, T. 07.05.2008 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6894)

[949] *"Sanık Hüseyin'in, Danış, adlı bir kişiden, dışı Ahmet Durak adına, içi, Mr. Olaf Fichtner isimli kişinin Allegemeine Deutsche Direktbank AG Frankfurt AM Main Germany (Almanya) isimli yabancı bankadaki gerçek hesabı ile ilişkilendirilmek suretiyle tamamen sahte olarak üretilmiş Vakıfbank'a ait kredi kartı ve hayali bir kişi olan Ahmet Durak adına düzenlenmiş sahte nüfus cüzdanıyla cep telefonu satan mağdur Süleyman Savcı'nın işyerine diğer sanık Musa Yaman ile birlikte gelip, bir telefon ile 20 adet Turkcell ve Telsim firmalarına ait telefon kartlarını almak istedikleri, ödeme için sanık Hüsayin Cinoğlu'nun sahte kartı ve kimliği uzatması ile durumdan kuşkulanan şikâyetçinin polis çağıracağım demesi üzerine sanıkların kaçtıkları ve polis tarafından 5-10 dakika sonra yolda yakalandıklarının iddia olunması karşısında; aynı kartla daha önce yapılan alış verişlerle ilgili olarak sanıklar açısından açılmış bir dava olmadığı gözetilerek dava konusu olmayan bu eylemlerde sanıkların birlikte veya tek başlarına hareket ettiklerinin ve suça konu sahte nüfuz cüzdanının daha önce yapılan alışverişlerde kullanıldığının tespiti halinde sanık ya da sanıklar hakkında 5237 sayılı Yasanın 245/3, 43 ve 20/1, maddelerinde öngörülen zincirleme suretiyle "başkasına ait banka hesabıyla ilişkilendirilen sahte kredi kartı kullanmak ve resmi evrakta sahtecilik" suçlarından davalar açılması sağlanıp, bu dava ile birleştirildikten sonra tüm deliller birlikte değerlendirilerek sonucuna göre hüküm kurulması gerekirken söz konusu kartla daha önce yapılan alış verişlerden dolayı dava açıldığı kabul edilmek suretiyle yazılı şekilde sanık Hüseyin Cinoğlu hakkında "zincirleme suretiyle başkasına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilen sahte kredi kartı kullanmak" ve "resmi evrakta sahtecilik" suçlarından, sanık Musa Yaman hakkında "başkasına ait banka hesabıyla ilişkilendirilen sahte kredi kartı kullanmaya teşebbüs" suçuna yardım etmekten mahkûmiyet hükümleri kurulması"* Yargıtay 11. CD. E. 2007/2956, K. 2007/4014, T. 11.06.2007 **(YALVAÇ**, s. 1374-1375).

cihazında işlem gördüğü sırada banka tarafından işleme izin verilmemesi durumlarında bu suça teşebbüsten bahsedilir.[950]

Başkasına ait bir kredi kartının ele geçirildiği ancak henüz kullanılmadığı bir durumda da, suç zarar suçu olduğundan ve ortaya herhangi bir zarar çıkmadığından suç oluşmayacaktır.[951] Zira suç işleme kararı tek başına cezalandırılmaz.[952] Ancak bu durumda kartın ele geçiriliş biçimine göre başka bir suçun oluşup oluşmadığı araştırılmalıdır. Örneğin hırsızlık suretiyle banka veya kredi kartını, failin ele geçirdiği ancak henüz kullanmadığı durumda hırsızlık suçundan söz edilir.[953] Söz konusu halde failin kastına bakılmasının gerektiği eğer failin kastı bu kartı kullanarak haksız yarar elde etmekse bu durumda TCK m. 245/1'e teşebbüsten; failin kastı

---

[950] *"...Sanık Ali Bayraktar'ın Osman Güzel adına düzenlenmiş gibi üzerinde 5466……7378 kart numarası yazılı gerçek kart numarasından farklı ve ABD Citibank South Dakota N.Abankasınca üretilmiş kartı ibraz ederek şikayetçi Ramazan Ulusoy,'un işlettiği marketten alış veriş yapmaya kalkıştığı, aracı bankanın onay vermemesi üzerine kartı ve slibini alıp olay yerinden ayrıldığı, sanıkların içerisinde bulunduğu araçta ve üzerlerinde yapılan aramada suçta kullanılan karta ait slibin sanık Adem Bayraktar'ın çorabının içerisinde saklanmış halde bulunduğu anlaşılmakla sanıklar Ali ve Adem'in teşebbüs aşamasında kalan fiilleri nedeniyle 5237 sayılı TCK.nun 245/3, 35 maddeleri gereğince cezalandırılmaları yerine pos cihazının onay vermediğinden ve suçun işlenmesinde elverişli vasıta bulunmadığından bahisle beraatlerine karar verilmesi,… Fikir ve eylem birliği içerisinde hareket eden sanıklar Ali Bayraktar ve Tugay Maraşlı'nın Bülent Baytürk adına üretilmiş 4043...1022 nolu bonus kredi kartını kullanarak şikâyetçi Bahri Çakmakçı'nın kasap dükkânından 208 YTL'lik alış veriş yaptıktan sonra bu kartı aynı gün İsmail Kocabacak'ın marketinde de 201,73 YTL'lik alışverişte kullandıklarının ve suça konu kartın aynı hesapla ilişkilendirlerek sahte üretilmiş olmasının anlaşılması karşısında; fiillerinin teselsül eden tek suçu oluşturduğu gözetilmeden kartın kullanıldığı üye işyeri adedince ayrı ayrı mahkûmiyet hükümleri kurulması bozmayı gerektirmiştir."* Yargıtay 11. CD. E. 2010/20682, K. 2010/525, T. 04.02.2010 **(PARLAR**, s. 68).

[951] Askeri Yargıtay 3. D. E. 2008/1799 K. 2008/1795 T. 01.07.2008 (**TAŞDEMİR,** s. 385)

[952] **BECCARIA,** Suçlar ve Cezalar Hakkında, (Çev. Sami SELÇUK), Ankara 2010, s. 187.

[953] *"...ATM'ye kurduğu düzenek sayesinde müştekinin banka kartının sıkışıp kalmasını sağlayan sanığın, müştekinin yakında bulunan kahvehaneden bıçak alıp kartı sıkıştığı yerden almak amacıyla kısa süreliğine ayrılması üzerine, kartı sıkıştığı yerden alarak olay yerinden uzaklaşmaya çalışırken vatandaşlarca yakalandığı olayda, eylemin 5237 sayılı TCY'nin 141/1, 35/2. maddelerinde gösterilen "hırsızlığa teşebbüs" suçunu oluşturduğu gözetilmeden, "banka kartının kötüye kullanılması" suçu kapsamında değerlendirilebilecek herhangi bir icrai hareket bulunmadığı halde, yazılı şekilde "banka kartının kötüye kullanılmasına teşebbüs" suçundan mahkûmiyet hükmü tesisi…"* Yargıtay 11. CD. E. 2009/22193, K. 2012/3305, T. 12.03.2012 (www.kazanci.com); Yargıtay sanığın, şikâyetçinin işyerine müşteri olarak girerek şikâyetçiye ait çantadan para ve kredi kartı çalması şeklindeki eylemini TCK m. 142/1-2'de düzenlenen "bina dâhilinde muhafaza altına alınmış eşya hakkındaki" hırsızlık suçunu oluşturcağını belirtmiştir. Bkz. Yargıtay 11. CD, E. 2008/3280, K. 2008/4745, T. 12.05.2008 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6891).

yalnızca kartı çalmaksa bu durumda failin yalnızca hırsızlıktan dolayı cezalandırılacağı ileri sürülse de[954] fail banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılmasına yönelik icra hareketlerine başlamadığı müddetçe, kastı ne olursa olsun bu suça teşebbüsten dolayı cezalandırılamaz.

Elde bulundurma kart hamilinin rızası ile gerçekleşmiş ise ortada başka bir suç yoktur.[955] Zaten kartın herhangi bir şekilde temin edilmesi sanığın bundan bizzat menfaat sağlamasını sağlamayacağı ve kartın şifresinin de temin edilmesi gerektiği belirtilse de[956] örneğin internetten bir mal alımında kredi kartının varlığı şifresi bilinmese dahi yeterlidir.

Suçun ilk fıkrada belirtilen işleniş şekli bakımından davranış kısmını başkasına ait kartın kullanılması, neticesini ise yarar sağlanması oluşturduğundan, kartın kullanıldığı ancak neticenin henüz gerçekleşmediği durumda suç teşebbüs aşamasında kalmıştır.[957] Yine kartın fail tarafından kullanılmaya başlamasına karşın fiilini tamamlayamaması halinde de teşebbüs söz konusu olur.[958] Ancak yararın sağlanmasına karşın henüz sona ermediği hallerde ise artık teşebbüsten

---

954 **KARAGÜLMEZ**, s. 279.

955 **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6804.

956 **KURT,** s. 183-184.

957 **ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA**, TCK Şerhi, s. 4698, 4999; **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 455. *"Kuşkulanan katılan bankanın şikayeti üzerine, suça konu kredi kartının sanığın adresine kurye vasıtasıyla ve emniyetin aldığı tertibat üzerine teslim edildiğinin, kredi kartının kendisini U... S... olarak tanıtan sanık tarafından teslim alındığını ve akabinde polis tarafından suçüstü yakalandığına ilişkin Yakalama-Zapt, sanığın yakalandığında üzerinden, kendisine ait fotoğraf bulunan U.. S...adına düzenlenmiş nüfus cüzdanı çıktığına dair üst artama ve yine aynı kişi adına D... b...kredi kartı zaptedildiğini belirten zapt etme (26.02.2003 tarihli) tutanakların içerikleri karar yerinde değerlendirilmeden, kredi kartını, yakalanması nedeniyle teslim alamayan sanığın bu kartı kullanıp kullanmayacağının sübuta ermediği, suçun unsurlarının oluşmadığından bahisle beraatına hükmolunması"* Yargıtay 11. CD. E. 2006/5186, K. 2006/9140, T. 15.11.2006 **(ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA**, TCK Şerhi, s. 4722).

958 **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6815; **ERDOĞAN,** s. 320.

bahsedilemez. Örneğin başkasına ait banka kartı ile ankesörlü telefonda görüşme yapmaya başlayan bir kişinin görüşme yaparken yakalanmasında olduğu gibi.[959]

Suçun teşebbüs aşamasında kalması halinde TCK m. 61'e göre belirlenen temel cezanın TCK m. 35/2 uyarınca dörtte birinden dörtte üçüne kadarı indirilir (TCK m. 35/2). Bu oranı hâkim somut olayın özelliğine göre belirler. Failin davranışı gerçekleştirdiği örneğin kredi kartını kullandığı, ancak henüz yarar elde etmediği bir zamanda gönüllü vazgeçtiği durumlarda ise fail TCK m. 36 gereğince cezalandırılmaz.[960] Ancak suçun ilk fıkrada işlenen şekli bakımından suçun ani suç olduğu, kartın kullanılması ya da kullandırılmasıyla birlikte artık gerçekleştirilmek istenen işlemin bilişim ortamında tamamlandığı, otomatik bir şekilde yararın sağlandığı ve suçun işlendiği belirtilerek, suça teşebbüsün mümkün olmadığı da ileri sürülmektedir.[961]

Suçun ikinci fıkrada belirtilen işleniş şekli bakımından sırf hareket suçu olduğu için bu hareketlerin yapılmasıyla tamamlandığı[962] ve teşebbüsün mümkün olmadığı ifade edilmiştir. Ancak davranışın kısımlara ayrılabildiği durumlarda bu suça teşebbüsün mümkün olduğu haklı olarak ileri sürülmüştür.[963] Örneğin sahte kart üretimi işlemine başlanması ancak üretimin failin elinde olmayan nedenlerle tamamlanamamasında[964] ya da sahte kart basımı için hazırlık yapılırken, örneğin

---

[959] **YILDIZ,** s. 164.

[960] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1040; **TAŞDEMİR,** s. 321.

[961] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 460.

[962] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 769.

[963] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 897;**HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 464; **DONAY,** Bankacılık, s. 169; **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6815; **ERDOĞAN,** s. 340; **TAŞDEMİR,** s. 344; **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 462.

[964] "*…Sanıkların olay günü, başkasına ait manyetik kart bilgileri ile birlikte kart şifrelerini ele geçirip, bu şekilde ele geçirilen manyetik bilgileri beyaz kart denilen boş kartlara yazarak kartların*

basım evinin güvenlik güçleri tarafından basılmasında[965] yahut failin sahte kartı satarken, devrederken, satın alırken veya kabul ederken yakalanması halinde olduğu gibi.[966] Ancak elbette ki bu görüş kabul edildiği takdirde faillerin kart kopyalamak için ATM cihazına düzenek yerleştirip beklemeye koyuldukları sırada henüz herhangi bir kart kopyalamadan yakalanmaları halinde TCK m. 245/2'de öngörülen suça teşebbüs söz konusu olmayacaktır. Çünkü burada belirtilen davranışlar hazırlık hareketi niteliğindedir.[967]

Suç ikinci fıkrada belirtilen işleniş şekli bakımından yukarıda da açıklandığı üzere "tehlike" suçudur. Teşebbüs yalnızca zarar suçları için değil aynı zamanda hukuki varlık ya da menfaati tehlikeye sokan tehlike suçları bakımından da

---

ikizini üretmek suretiyle bu kartlarla alış veriş yapmak ya da nakit para çekmek için, Deniz Bank'a ait ATM makinesinin güvenlik kamerasını bantla kapatarak, yanlarında getirdikleri 60 cm uzunluğunda içinde çeşitli elektronik bağlantılar bulunan kamera düzeneğini ve kart kopyalama cihazını ATM makinesine monte ederek araçlarında beklemeye başladıkları sırada henüz kopyalama yapamadan yakalandıkları, sanıkların eylemlerinin suç tarihi olan 26.6.2005 tarihi itibariyle yürürlükte bulunan 5237 sayılı TCK.nun 244/2-3. maddesinde tanımlanan suçu oluşturmadığı gibi 5237 sayılı TCK.nun 5377 sayılı Yasa ile değişik 245/2. maddesinin de suç tarihinden sonra yürürlüğe girdiğinin anlaşılması karşısında, yüklenen eylemlerinin yürürlükte bulunan 5237 sayılı TCK.nun 158/f maddesinde tanımlanan suçu oluşturup oluşturmayacağına ilişkin delillerin tartışılması gerekli olup…" Yargıtay 11. CD. E. 2006/1856, K. 2006/3468, T. 26.04.2006 (www.kazanci.com). Şayet burada suçun işlendiği dönemde TCK m. 245/2 yürürlükte olsaydı, bu durumda suçun bu ikinci fıkrası bakımından teşebbüs aşamasında kaldığının söylenebileceği yönünde bkz. **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1050.

[965] **DONAY,** Bankacılık, s. 169-170.

[966] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6815-6816.

[967] "*…15.06.2004 tarihinde A Bankasına ait ATM önüne gelen sanıklar Kazım Demir, Rahmi Doğru, Yalçın Gülekin, Mustafa Seyfeli ve Harun Aşıcı'dan şüphelenen banka güvenlik görevlisi Dinçer Demirel ile banka krediler servis şefi İlhan Ayçiçek'in sanıkları izlemeleri sonucu, iki kişinin ATM'ye yanaşarak gözüne bir şeyler koydukları, diğer kişilerin ise onları gözetledikleri, daha sonra iki kişinin de diğerlerinin yanına gelerek ATM'yi takibe aldıkları, bir müşterinin geldiğini görmeleri üzerine polisi aradıklarını o sırada sanıkların şüphelenip herhangi bir eylem yapmadan olay yerinden bir araç ile ayrıldıklarını ifade etmeleri karşısında; suçun icra hareketlerine girişilmemesi, hazırlık hareketi olarak nitelendirilmesi gereken bu fiilin bir suç teşkil etmediği de gözetilmeden eylemin hazırlık hareketini aşıp eksik teşebbüs aşamasına ulaştığı şeklindeki isabetsiz gerekçelerle yazılı şekilde şikâyetçi İlhan Ayçiçek'e yönelen suçtan mahkûmiyet hükmü kurulması…"* Yargıtay 11. CD. E. 2007/6038, K. 2007/9215, T. 12.12.2007 (**PARLAR,** s. 100).

mümkündür.[968] Ancak tehlike suçlarına teşebbüsün mümkün olmadığı da ileri sürülmektedir.[969] Bu görüşe göre; teşebbüs hükümleri zarar tehlikesi nedeniyle uygulanabildiğinden, bu suçlar bakımından bir tehlikenin ortaya çıkması halinde suçun tamamlandığı belirtilerek tehlike suçlarına teşebbüsün cezalandırılması halinde hukuken korunan hiçbir değer ya da menfaat ihlal etmeyen fiilin cezalandırılacağı, aksi halde tehlikenin tehlikesinin bir tehlike olarak kabul edilmesinin söz konusu olacağı belirtilmiştir. Aksinin kabulü halinde suçun tamamlanmasından evvel gerçekleşen davranışların hazırlık hareketlerinden ayrılması da güçlük yaratacaktır.[970] Bu nedenle suçun ikinci fıkrada işlenen şekline teşebbüsün mümkün olmadığı, zira suça teşebbüs halinde faile verilecek cezada meydana gelen zarar veya tehlikenin ağırlığına göre indirim yapılması gerektiğinden, suçun bu işleniş şekline teşebbüsün kabul edilmesi halinde ortaya bir tehlike de henüz çıkmadığından faile verilecek bir ceza söz konusu olmadığı savunulsa da; kanımızca bu suça teşebbüs mümkündür. Şayet zarar ihtimali mevcutsa tehlikenin tehlikesi denilen şey de sonuç olarak bir tehlikedir.[971] Zira tehlikenin derecelendirilmesi mümkündür. Örneğin tehdit suçunun mektupla işlenmesi halinde, bu suçun birbirini takip eden icra hareketleriyle işlenmesi mümkün olduğu için mektubun muhatabına ulaşmadan evvel ele geçirilmesi halinde teşebbüs oluşur. Suçun bu işleniş şekli bakımından failin gerçekleştirdiği hareketin elverişli ve şüpheye yer vermeyecek olmasının yanında failin niyeti de kesin olarak ortaya konulabiliyorsa ve failin hareketi bir oluşum

---

[968] **TOZMAN,** Önder: Suça Teşebbüs, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2008, s. 183; **İPEKÇİOĞLU,** s. 185.

[969] **EREM,** Faruk/**DANIŞMAN,** Ahmet/**ARTUK,** Mehmet Emin: Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara1997, s. 312.

[970] **GÜNGÖR,** Resmi Belgelerde, s. 98.

[971] **KUNTER,** Nurullah: Suçun Maddi Unsurları Nazariyesi, İstanbul 1954, s. 134.

sürecine sahip ve bu nedenle de bölünmeye uygun ve elverişliyse teşebbüs mümkündür.[972]

Suçun üçüncü fıkrada belirtilen şekli bakımından da teşebbüs mümkündür. Yukarıda da bahsedildiği üzere sahte olarak oluşturulan ya da üzerinde sahtecilik yapılmış olan bir banka veya kredi kartının kullanılmış olması yararın ise henüz elde edilmemiş olması halinde suç teşebbüs aşamasında kalmıştır.[973] Yargıtay sahte oluşturulan kredi kartını kullanan sanığın herhangi bir menfaat sağlamadan yakalanması halinde suçun teşebbüs aşamasında kaldığını belirtmiştir.[974] Bu durumda meydana gelen zararın ya da tehlikenin ağırlığına göre cezaya hükmolunur ve failin cezası dörtte birinden dörtte üçüne kadar indirilir (TCK m. 35/2). Suçun tamamlanması için yararın bizzat failin eline geçmesi gerekmemekte, failin yarara ulaşma imkânına sahip olması aranmaktadır. Yani bu durumda suçun teşebbüs aşamasında kaldığından bahsedilemez.[975] Ancak kartın kullanılmasıyla birlikte ait olduğu bilişim ortamında zararın oluştuğu ve suçun işlenmiş olduğu bu nedenle de suçun bu işleniş şekli bakımından teşebbüsün mümkün olmadığı da savunulmaktadır.[976] Yine suçun üçüncü fıkrada düzenlenen şekline teşebbüsün mümkün olmadığını savunan bir diğer görüşe göre; fail kartı henüz kullanmamışsa bu durumda suçun ikinci fıkrada düzenlenen şekli söz konusu olur ve buna göre cezalandırılır. Bu görüşe göre suçun üçüncü fıkrada düzenlenen şekli, ikinci fıkranın

[972] **İPEKÇİOĞLU,** s. 184-185.

[973] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 902; **ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA**, TCK Şerhi, s. 4999; **KOÇ,** s. 155; **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 455. Yargıtay sahte oluşturulan kredi kartını kullanan sanığın herhangi bir menfaat sağlamadan yakalanması halinde suçun teşebbüs aşamasında kaldığını belirtmiştir. Bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2006/6297, K. 2006/6324, T. 21.11.2006 (**ESEN,** s. 656-657).

[974] Bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2006/6297, K. 2006/9324, T. 22.11.2006 (**TAŞDEMİR,** s. 432.).

[975] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6816.

[976] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 466.

bir ileri evreye getirilmiş halidir.[977] Ancak bu görüş failin kartı kullandığı ancak yararı henüz elde edemediği durumu ve başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin sahte oluşturulan ya da üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartının varlığını unutmaktadır.

Suç seçimlik hareketli bir suç olduğu için yasada belirtilen davranışlardan herhangi birinin tamamlanması ve zararın da meydana gelmesi durumunda, diğer davranışlar teşebbüs aşamasında kalsa dahi artık suç tamamlanmıştır ve faile tamamlanmış suçun cezası verilecektir.[978]

Suçun ikinci fıkrada ve üçüncü fıkrada belirtilen şekilleri bakımından teşebbüs ayrımının ne şekilde yapılacağına dikkat edilmelidir. Fail, başkalarına ait banka hesabıyla ilişkilendirerek sahte banka veya kredi kartı üretir, satın alır veya kabul ederse; bu kartı kullanmak için bu davranışları gerçekleştirmiş olsa bile, kullanmak için gerekli olan icra hareketlerine başlamadığı müddetçe failin eylemi yalnızca TCK m. 245/2 kapsamında değerlendirilir. Yargıtay'ın uygulaması da bu yöndedir.[979] Fail bu kartı kullanmak için icra hareketlerine başlar ancak elinde olmayan nedenlerle tamamlayamazsa bu durumda TCK m. 245/3'e teşebbüsten bahsedilir.[980] Yani suçun üçüncü fıkrada belirtilen şekilleri bakımından failin

---

[977] **DONAY**, Bankacılık, s. 170.

[978] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 263.

[979] Yargıtay kullanıma elverişli olmasına karşın kullanılmadığı saptanan sahte kredi kartları bulundurma eyleminin TCK m. 245/2 kapsamında değerlendirilmesi gerektiği ve hesabıyla ilişkilendirilen banka sayısınca ve aynı bankaya ait birden fazla kartın düzenlenmesi halinde ise zincirleme suçun oluşacağını kabul ederek suçun m. 245/3'e teşebbüs olarak değerlendirilmesini hukuka aykırı bulmuştur. Bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2009/22742, K. 2010/471, T. 04.02.2010 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6856-6857.); Benzer yöndeki bir diğer karar için bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2006/7193, K. 2006/10572, T. 27.12.2006 (**ESEN,** s. 656).

[980] Ancak bu durumda failin hem m. 245/2'yi gerçekleştirdiği hem de m. 245/3'e teşebbüs ettiği gerekçesiyle her iki fıkra hükmünden dolayı cezalandırılması gerektiği yönündeki görüş için bkz. **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6816-6817.

yalnızca kart ele geçirmiş olması bu suçun icra hareketlerine başlandığı anlamına gelmez. Zira fail kullanma ya da kullandırma davranışlarını gerçekleştirmek suretiyle teşebbüs alanına girer. Bu nedenle kanun koyucu kullanmadan önce gelen sahte kart üretme, satma, devretme, satın alma ya da kabul etmeyi bağımsız bir suç olarak ayrıca düzenleme gereği duymuştur. Sayılan bu davranışlar çoğu zaman hazırlık hareketi niteliği olduğundan, bu davranışlar eğer bağımsız olarak ayrıca düzenlenmiş olmasaydı, çoğu zaman faili yarar sağlamaya teşebbüsten dolayı cezalandırmak mümkün olmazdı.[981] Ancak bu durumda failin hem m. 245/2'yi gerçekleştirdiği hem de m. 245/3'e teşebbüs ettiği gerekçesiyle, her iki fıkra hükmünden dolayı cezalandırılması gerektiği de ileri sürülmektedir.[982]

Suçun işleniş şekilleri bakımından örneğin banka veya kredi kartı kullanılmış olmakla birlikte, kredi kartının limitinin dolmuş olması, ATM'de para olmaması[983] ya da hesapta para olmaması nedeniyle yararın elde edilemediği hallerde failin teşebbüsten dolayı cezalandırılması gerektiği ileri sürülmektedir.[984] Hesaptaki paranın veya kartın limitinin failin beklediğinden az olması nedeniyle, failin amaçladığından daha az yarar elde etmesi halinde, m. 245/1'de öngörülen suç tamamlanmış olur.

Maddi konunun bulunmadığı haller mutlak yokluk ve nispi yokluk olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.[985] Yalnızca mutlak yokluk halinde değil, hareketin elverişsiz olması halinde de işlenemez suç (elverişsiz teşebbüs) söz konusu olur. Ne

[981] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 769.

[982] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6816-6817.

[983] **DOĞAN,** s. 313.

[984] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 769; **DOĞAN,** s. 313.

[985] **TANER,** Tahir, s. 284.

zaman mutlak yokluk ne zaman nispi yokluk olduğunun ayrımı ise hareketin gerçekleştiği andaki somut duruma bakılarak değil, failin suçu işlemeye hazırlandığı anda çıkan durum değerlendirilerek bulunmalıdır. Bu anda maddi konunun bulunması olasıysa fiilin cezalandırılması gerekir, eğer ki olası değilse işlenemez suçun varlığından bahsedilmelidir.[986] Bu nedenle başkasına ait banka veya kredi kartının limitinin yetersiz olması, limitinin hiç olmaması ya da hesapta para olmaması halinde suça teşebbüsün gerçekleştiği söylenmelidir.[987] Zira davranışın gerçekleştirildiği anda maddi konunun bulunması olasıdır. Örneğin iptal edilen bir banka veya kredi kartı bakımından ise artık maddi konunun bulunması olası olmayacağından fail bu suça teşebbüsten cezalandırılmamalıdır. Ancak Yargıtay'ın söz konusu durumu teşebbüs olarak değerlendirdiği kararı mevcutur.[988]

Suça elverişsiz teşebbüsün söz konusu olabilmesi için her somut olayda korunan hukuki menfaat veya değerin zarara uğratılıp uğratılmadığı ya da tehlikeye sokulup sokulmadığının araştırma zorunluluğunun olması nedeniyle[989] ve bu suçla bilişim sistemlerinin işleyişine duyulan güven de korunduğu için elverişsiz

---

[986] **GÜNGÖR,** Hata, s. 124-125; **İPEKÇİOĞLU,** s. 115; **TOZMAN,** s. 141-142.

[987] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 493. Limitin olmaması halinde bu suçun söz konusu olmayacağı yönünde bkz. **AKIN,** Engin, s. 244.

[988] *"Sanığın, şikayetçiye ait bankamatik kartını, ATM makinesinde önceden kurduğu düzenekle sıkıştırıp, yardım ediyormuş orada bulunan telefonu kullanması gerektiğini söylemek suretiyle şifresini öğrenerek, şikayetçinin bankamatikten ayrılmasını sağladıktan sonra, ele geçirdiği ancak şikayetçinin şüphelenerek iptal ettirmesi nedeniyle kullanamadığının idia ve kabul olunması karşısında; eyleminin 5237 sayılı TCK.nun 245/1 ve 35.maddelerine uyan suçu oluşturduğu halde hakkında yazılı şekilde uygulama yapılması"* Yargıtay 11. CD. E. 2011/8798, K. 2011/23698, T. 20.12.2011 (**MALKOÇ,** C. 4, s. 3849)

[989] **ÜNVER,** Ceza Hukukuyla, s. 1004.

teşebbüsün varlığından bahsedilmemelidir. Yargıtay da limitin yetersiz olmasını teşebbüs olarak değerlendirmektedir.[990]

Fail, bu suçun icra hareketlerinden gönüllü vazgeçer veya kendi çabalarıyla suç yolunun (iter criminis)[991] kapanmasını kendi çabalarıyla engellerse, teşebbüsten dolayı cezalandırılmaz;[992] fakat tamam olan kısım esasen bir suç oluşturduğu takdirde, yalnızca o suça ait ceza ile cezalandırılır (TCK m. 36).[993] Failin bu suçu işlemeyi düşünmesine karşın, henüz suçun icra hareketlerine başlamadığı ya da hazırlık hareketlerinden öteye gitmediği hallerde; fail suç fikrinden dönmüşse, düşüncenin ve hazırlık hareketlerinin cezalandırılması söz konusu olmayacağından, ortada soruşturma ya da kovuşturmaya konu olan bir fiil olmadığı gibi, gönüllü vazgeçmeden de söz edilemeyecektir. Gönüllü vazgeçme ancak bir suçun icra hareketlerine başlanıldığı ve böylelikle de teşebbüs aşamasına girilerek ceza hukukunca cezalandırılabilir bir hareketin varlığı halinde uygulama alanı bulmaktadır. Bu nedenle de aynen teşebbüs kurumunda olduğu üzere suçun icrasına elverişli hareketlerle doğrudan doğruya başlanılmış olması gerekecektir. Bu husus ayrıca gönüllü vazgeçme kurumunu düzenleyen TCK m. 36'da "*suçun icra*

---

990 *"...Sahte kredi kartı üretme, satma, devretme, satın alma veya kabul etme suçunun unsurları, sahte oluşturulan kredi kartını kullanmak suçunun yasal tanımında yer almadığı gibi nitelikli hali olarak da düzenlenmediği, kullanma suçunun oluşması için üretme, satın alma veya kabul etme suçunun işlenmesi şart olmadığından sanık hakkında sahte kredi kartı kabul etme suçundan dolayı mahallinde dava açılması mümkün görülmüş, sanığın sahte kredi kartı kullanma suçunun tüm icra hareketlerini tamamlamasına karşılık bakiyenin yetersiz olması nedeniyle haksız çıkar sağlayamaması ve işlenen fiilin doğurduğu zarar nazara alındığında, suça kalkışmadan dolayı cezasından yarıdan daha az oranda indirim yapılması gerektiği gözetilmeden yazılı şekilde yarı oranında indirim yapılması, aleyhe temyiz olmadığından bozma nedeni yapılmamıştır..."* Yargıtay 11. CD. E. 2006/5949, K. 2007/1, T. 09.01.2007 (www.kazanci.com).

991 Suç, kural olarak belli aşamaların gerçekleşmesiyle oluşmaktadır. Söz konusu aşamalar (düşünce, icra, tamamlanma ve son bulma) bütünü itibariyle suç yolunu (iter criminis) oluşturmaktadır. Bkz. **AYDIN**, Devrim: "Suça Teşebbüs", AÜHFD 2006, C. 55, S. 1, s. 86.

992 **AYDIN**, Devrim: Türk Ceza Hukukunda Suça İştirak, Ankara 2009, s. 236.

993 Zafer, ilk hale pasif gönüllü vazgeçme, ikinci hale ise aktif gönüllü vazgeçme demektedir. Bkz. **ZAFER**, Hamide: Ceza Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2011, s. 377.

hareketlerinden gönüllü vazgeçer'' ifadesine yer verilerek belirtilmiştir. Bu ifadeden anlaşılması gereken suçun icra hareketlerine başlanması, ancak hareketlerin sürdürülmesinden vazgeçilmesidir. Fail icra hareketlerine başlamadıkça, gönüllü vazgeçmenin konusu da bulunmayacaktır.[994]

B. İŞTİRAK

Bir kişi tarafından işlenebilen bir suçun, birden fazla kimsenin önceden işbirliği yaparak, bu birden fazla kişi tarafından gerçekleştirilmesi halinde failler arasında iştirak vardır ve bu şekilde işlenen suçlara iştirak halinde işlenen suçlar denilir.[995] Bu suç tek bir fail tarafından işlenebileceği gibi iştirak iradesiyle bir araya gelen birden fazla fail tarafından da işlenebilir ve iştirak edenlerin suça katkısı çeşitli şekillerde olabilir.[996] Yani suç iştirak bakımından bir özellik göstermez.[997] TCK m. 37, m. 38, m. 39, m. 40 ve m. 41 bu suç bakımından uygulama alanı bulur.[998]

---

[994] **YAŞAR,** Osman/**GÖKCAN,** Hasan Tahsin/**ARTUÇ,** Mustafa: Yorumlu – Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C. 1, Ankara 2010, s. 106.

[995] **DÖNMEZER/ERMAN,** C. 2, S. 446; **EVİK,** Vesile Sonay: Suça İştirakte Yardım Edenin Ceza Sorumluluğu, İstanbul 2011, s. 5-6.

[996] "*…fikir ve eylem birliği içerisinde bulunan sanıkların, sahte olarak oluşturulmuş kredi kartlarını yanlarına alarak, sanık Cemil tarafından kiralanmak suretiyle temin edilen otomobil ile Salihli ilçesine geldikleri, saat 20.00 sularında mağdur Serdar'ın işyerine sanıklar Sinan ile Ferhat girerek 1220 YTL değerinde iki adet cep telefonu ile 4 adet 250'lik kontör satın aldıkları, cep telefonlarının bedelini sanık Sinan adına, kontörlerin bedelini ise Ferhat adına oluşturulmuş sahte kredi kartları ile ödedikleri, buradan çıkan sanıkların kendilerini bekleyen diğer sanıklarla buluşup aldıklarını bıraktıktan sonra saat 20.40'da mağdur Ozan'ın işyerine giderek toplam 360 YTL değerindeki 3 adet cep telefonunu aldıkları ve ödemenin sanık Sinan adına oluşturulmuş sahte kredi kartı ile yapıldığı, tekrar diğer sanıklarla buluşup aldıkları cep telefonlarını bıraktıktan sonra bu defa sanıklar Sinan, Ferhat ve Battal'ın saat 21.10'da mağdur Murat'ın işyerine gelip toplam 1870 YTL değerinde 3 adet cep telefonunu aldıkları ve ödemeyi sanık Battal adına oluşturulmuş sahte kredi kartı ile yaptıktan sonra Salihli ilçesinden ayrıldıkları, mağdur Murat'ın kredi kartı slibinde "yurt dışı" ibaresini görmesi üzerine yaptığı araştırma sonunda kartın sahte olduğunun anlaşıldığı… sanıklar Sinan, Ferhat ve Battal'ın adlarına oluşturulmuş kredi kartlarının kullanılması suretiyle haksız menfaat temini sırasında birbirlerinin yanında bulunmak suretiyle birbirlerinin fiillerine iştirak ederek 5237 sayılı TCK'nın 245/3. maddesinde düzenlenen "kredi kartının kötüye kullanılması" suçunu işledikleri, bu suçun yapılan alışveriş sayısınca değil, haksız olarak kullanılan kart sayısınca oluştuğu ve sanık Sinan adına oluşturulan kartın 2 kez kullanılmış olması nedeniyle suçun teselsül ettiği, sanık Cemil'in ise diğer sanıkların suçlarına aynı Kanun'un 39/2-c maddesi anlamında iştirak ettiği gözetilerek, sanıklar Sinan, Ferhat ve Battal'ın 5237 sayılı TCK'nın 37/1. maddesi, sanık Cemil'in ise 39/2-c maddesi aracılığıyla 245/3. maddesiyle iki kez 245/3 ve 43. maddeleriyle de bir kez mahkumiyetlerine*

Suçun ilk fıkradaki işleniş şekli bakımından suçun yalnızca banka veya kredi kartını hukuka aykırı olarak ele geçiren ya da elinde bulunduran kişi tarafından işlenebileceği belirtilerek özgü suç olduğu ileri sürülmüştür. Bu düşünceye göre kullanan ya da kullandıran kişiler dışında kalanlar bakımından azmettirme ya da yardım etme söz konusu olabilir. Kartı kullanan ya da kullandıran bakımından ise hem kullanan hem de kullandıran aralarında iştirak iradesi varsa suçun birlikte failidir.[999] Ancak bu suç özgü suç değil, genel suçtur. Zira özgü suçlar yalnızca kanuni tipte öngörülen belirli bir niteliğe sahip kişiler tarafından işlenebilir. Özel faillik, failin normatif niteliğinden ya da failin doğasından kaynaklanır.[1000] Ancak ilk fıkrada failin belirli bir niteliğe sahip olması aranmamıştır.

Suçun ilk fıkrada yer alan işleniş şekli bakımından birlikte failliğin söz konusu olup olamayacağı hususunun tartışmalı olduğu belirtilmiştir.[1001] Birden fazla

---

karar verilmesi gerektiği gözetilmeden…" Yargıtay 11. CD. E. 2006/5208, K. 2006/8493, T. 30.10.2006 (www.kazanci.com); Yargıtay'ın bu kararında faillerin birbirlerinin yanında durarak birbirlerinin fiillerine iştirak ettikleri gerekçesine dayanması eleştirilmelidir. Zira birlikte failliğin objektif koşulu şeriklerin fiil üzerinde müşterek bir hâkimiyet kurmaları ve suçun icrasında üstlendikleri rollerdir. Bkz. **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 902-903.

"…İştirak halinde işlenmiş "banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması" suçu nedeniyle mahkum edilmiş olan sanıklara sebebiyet verdikleri yargılama giderlerinin ayrı ayrı yükletilmesi yerine müteselsilen sorumlu tutulmaları suretiyle CMK'nun 326/2. maddesine aykırı davranılması, yasaya aykırı, 1-"Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması" suçu yönünden kabule göre de; hükümden sonra 19.12.2006 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak aynı gün yürürlüğe giren 5560 sayılı yasanın 11.maddesi ile 5237 sayılı TCK.nun 245.maddesine eklenen "Birinci fıkra kapsamına giren fiillerle ilgili olarak bu Kanunun mal varlığına karşı suçlara ilişkin etkin pişmanlık hükümleri uygulanır" hükmü karşısında sanıkların hukuki durumlarının takdir ve tayininde zorunluluk bulunması, bozmayı gerektirmiştir." Yargıtay 11. CD. E. 2009/16706, K. 2009/9702, T. 18.08.2009 (**PARLAR,** s. 78); Benzer yöndeki bir diğer karar için bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2008/141, K. 2008/1326, T. 05.03.2008 (**TAŞDEMİR,** s. 390-391.).

997 **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1050, 1055; **ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA**, TCK Şerhi, s. 4999; **DOĞAN,** s. 314; **PARLAR,** s. 55; **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 464, 466; **PARLAR/HATİPOĞLU,** C. 4, s. 3497; **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6817.

998 **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 263; **ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA**, TCK Şerhi, s. 4999; **TAŞKIN,** s. 79.

999 **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 771.

1000 **AYDIN,** Devrim, İştirak, s. 270.

1001 **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1040.

kişinin birlikte suç işleme kararı neticesinde[1002] fiil üzerinde müşterek hâkimiyet kurarak suçun icra hareketlerini birlikte gerçekleştirmeleri durumunda birlikte faillikten (müşterek faillikten) bahsedilir. Birlikte faillikte fiil üzerinde kurulması gerekli olan müşterek hâkimiyetin eş zamanlı olması gerekli değildir. Örneğin faillerin davranışlarının birbirlerine eklenmiş olması da yeterlidir. Yine faillerin aynı yerde bulunmaları da gerekli değildir. Birlikte faillerin her birinde aynı suçu birlikte işlemeye yönelik kararın mevcudiyeti gereklidir.[1003] Bu kapsamda faillerden birinin banka veya kredi kartını elde ettiği diğerinin ise kullanarak yarar sağladığı bir durumda, sorunu banka veya kredi kartının ele geçirilmesinin ayrı bir suçu oluşturup oluşturmayacağı yaratır. Örneğin banka veya kredi kartı (A) tarafından hırsızlık neticesinde ele geçirilmişse ve (A) ile (B) tarafından da suçun ilk fıkrada belirtilen şekli işlenmişse, bu durumda (B) eğer ki kartın hırsızlık sonucu elde edildiğini bilmiyorsa ve buna ilişkin bir kararı da yoksa (B)'nin hırsızlık suçu bakımından da birlikte fail olarak sorumluluğuna gidilmesi mümkün değildir. Bu örnekten gidersek, şayet (A)'nın hırsızlık sonucu elde ettiği banka veya kredi kartını kullanmak yönünde bir iradesi yoksa bu durumda ve (B) ile birlikte suçun ilk fıkrada belirtilen şeklini gerçekleştirmemişse (A)'nın TCK m. 245/1 kapsamında cezalandırılması düşünülemez. Bahsedilen bu olasılıklar bakımından suç birlikte fail olarak işlenemez. Ancak birden fazla kişi birlikte suç isleme kararına bağlı olarak fiil üzerinde müşterek hâkimiyet kurarak az önce verilen örnekteki hırsızlık suçunu birlikte işleyip banka veya kredi kartını elde etmişler daha sonra ise bu kartı kullanarak ya da kartın kullanılması sırasında çok önemli hareketler gerçekleştirerek bir yarar elde etmişlerse

[1002] **JESCHECK,** s. 46.

[1003] **KOCA,** Mahmut/**ÜZÜLMEZ,** İlhan: Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2009, s. 401-403.

birlikte faillik söz konusu olur ve faillerden her biri hem hırsızlık hem de TCK m. 245/1den dolayı cezalandırılırlar.[1004]

Banka veya kredi kartını bir şekilde elinde bulunduran bir kişinin bizzat hukuka aykırı yarar sağlaması eylemini gerçekleştirmesi gerekmediğinden[1005] bundan haberi olmayan diğer bir kişiyi bu kartı kullanmaya ikna etmesi ve kullandırması mümkündür. Nitekim m. 245/1'de *"kullandırtarak"* ifadesine yer verilmiştir. Bu durumda kartı kullanan bakımından artık suçun oluşmayacağı belirtilmiştir. Çünkü burada iştirak iradesinin mevcudiyeti yoktur. İştirak iradesinin yokluğundan bahsedilebilmesi için, kartı kullananın yaptığı eylemin hukuka aykırı olduğunu bilmemesi ve bu konuda herhangi bir suç işleme kastının bulunmaması gereklidir. Bu sonuca TCK m. 37/2'de düzenlenen "dolayısıyla faillik" kurumundan da ulaşılabilir.[1006] Ancak aksi yöndeki bir görüşe göre *"dolayısıyla faillik"* kurumundan bahsedilebilmesi için araç kişinin davranışının tipe uygun, hukuka aykırı ya da kusurlu olması hallerinde gündeme geleceğinden, kartı kullanan ile kullandıran arasında her zaman böyle bir ilişkinin olmayacağı yönündedir. Bu durumda kartı kullandıran kişi bakımından olsa olsa azmettirme ya da yardım söz konusu olur.[1007] Kartın asıl sahibinin kartını başkasına kullandırması ve bundan haksız çıkar sağlaması durumunda dolayısıyla fail olarak sorumlu olabileceği belirtilmiştir.[1008] Dolayısıyla faillik kurumu da esasında iştirak kurumuna dahil olduğu için, bu kurum özel olarak düzenlenmeseydi ve m. 245/1'de "kullandırtarak"

[1004] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1041.

[1005] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 258.

[1006] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1041-1042; **SOYASLAN,** Özel Hükümler, s. 650; **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 263; **DOĞAN,** s. 314.

[1007] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 772.

[1008] **DOĞAN,** s. 314.

ifadesine yer verilmeseydi de kullandıran kişi iştirak kuralları gereğince cezalandırılabilirdi. Zira iştirakte her bir iştirakçinin davranışı bağımsızlığını kaybederek tek bir fiilin parçaları haline geldiğinden, her bir iştirakçi kendi davranışının yanı sıra diğerinin davranışında da sorumlu olur.[1009]

Suçun oluşabilmesi bakımından yararın failin kendisine ya da bir başkasına sağlanmış olması arasında herhangi bir fark olmadığı daha önce de belirtilmişti. Yararı elde eden kişinin iştirak iradesinin olmamasına karşın, bu haksız yararı bu suçun işlenmesi suretiyle elde edildiğini bilerek kabul etmesi durumunda "*suç eşyasının satın alınması veya kabul edilmesi"* (TCK m. 165); bu durumu yararı kabul ettikten sonra öğrenmişse ve diğer şartları da oluşmuşsa *"bilgi vermeme"* (TCK m. 166) suçundan kişi cezalandırılır.[1010]

Hırsızlık suretiyle ele geçirdiği kredi kartını bir başkasına satması halinde satan kişinin "satarak" bu kartı kullandığı için yani "*kullandırtarak başkasına yarar sağladığı*" için TCK m. 245/1'den sorumlu olacağı ve alan kişinin de bu kartı kullanması halinde TCK m. 245/1'den sorumlu olacağı ileri sürülmüştür.[1011] İleri sürülen bir diğer görüş ise çalan bakımından hırsızlık, alıp da kullanan bakımından TCK m. 165 ve m. 245/1'in uygulama alanı bulacağı ve fikri içtima gereğince failin yalnızca en ağır cezayı gerektiren m. 245/1'den dolayı cezalandırılacağı yönündedir. Diğer bir düşünce ise çalıp satan kişi hem hırsızlıktan hem de kartı kullandırdığından TCK m. 245/1'den cezalandırılmalıdır. Çünkü banka veya kredi kartının tek başına önemli bir değer ifade etmemesi nedeniyle satın alan kişinin kullanacağından haberi

[1009] **AYDIN,** Devrim, s. 145-146.

[1010] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 764.

[1011] **KARAGÜLMEZ,** s. 279.

olmaması şeklindeki savunma dinlenmemelidir. Satın alan kişi bakımından ise hem TCK m. 165 hem de m. 245/1 uygulama alanı bulmalıdır.[1012] Ancak satan kişinin şayet satın alan kişi ile aralarında iştirak iradesi yoksa hırsızlıktan; satın alarak kullanan kişi satın aldığı bu kartın hırsızlık sonucu elde edildiğini biliyorsa hem TCK m. 165'ten hem de m. 245/1'den dolayı cezalandırılmalıdır.[1013] Çalınan banka veya kredi kartının satılması, satan kişi bakımından kartın kullanılması olarak değerlendirilmemelidir, zira kart amacı doğrultusunda kullanılmalıdır, yine kullandırtma olarak da değerlendirilmemelidir, zira satın alan kişinin mutlaka bu kartı kullanacağı söylenmemelidir.

(A)'nın başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirerek sahte bir banka veya kredi kartı üretmesi, (B)'nin satması, (C)'nin ise bu kartı satın alması, (C)'nin (D)'ye devretmesi durumunda bu kişilerin aralarında iştirak iradesi yoksa iştirak halinde işlenen bir suçtan değil, her birinin işlediği müstakil suçtan bahsedilir. Her biri TCK m. 245/2'den ayrı ayrı ceza alır. Ancak bu kişilerin arasında söz konusu davranışların gerçekleştirilmesi hususunda iştirak iradesi varsa her biri TCK m. 37/1 gereğince birlikte fail olarak sorumlu olur.[1014] Yine örneğin sahte kart üretiminin organize bir şekilde işbirliği içinde yapılarak işlendiği hallerde iştirak hükümleri uygulanır.[1015] Bu suçun örgütlü olarak işlenmesi de mümkündür. Bu durumda hem TCK m. 245 hem de TCK m. 220[1016] hükümleri uygulama alanı bulur.

[1012] **ERDOĞAN,** s. 326-327.

[1013] Burada TCK m. 44 gereğince satın alanın yalnızca m. 245/1'den dolayı cezalandırılması gerektiği yönünde bkz. **TAŞKIN,** s. 85.

[1014] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 897-898.

[1015] **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1593.

[1016] *"...5237 sayılı TCK'nun 220. maddesinde tanımlanan "örgütün" varlığının kabul edilebilmesi için hiyerarşik ilişki içinde olan en az üç kişiden teşekkül etmesi, örgütün yapısının sahip bulunduğu üye*

Sahte oluşturulan ya da üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartını kullanan ile kendisine yarar sağlanan kişiler farklıysa ve bu kişiler arasında iştirak iradesi mevcutsa kendisine yarar sağlanan ile kartı kullanan kişi diğer şartlar da varsa birlikte faildirler.[1017] Sahte oluşturulan ya da üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartını kullanarak kendisine ya da başkasına yarar sağlayan kişi ile bu kartı sahte olarak oluşturan ya da üzerinde sahtecilik yapan kişi farklıysa ve bu kişiler arasında iştirak iradesi varsa bu durumda her ikisinin bu suçun TCK m. 245/3'te belirtilen şekli bakımından birlikte faili olarak cezalandırılmaları gerekir. Aralarında iştirak iradesi yoksa bu durumda, "kullanan" TCK m. 245/3'te belirtilen ceza ile kartı sahte olarak oluşturan ya da üzerinde değişiklik yapan kişi ise TCK m. 245/2'ye göre cezalandırılır. Ancak kartı kullanan ile kartı sahte olarak oluşturan ya da üzerinde sahtecilik yapan aynı kişiyse, bu durumda failin hem TCK m. 245/3'ten hem de TCK m. 245/2'den cezalandırılıp cezalandırılmayacağı hususu gündeme gelir. İleri sürülen bir görüşe göre fail hem ikinci hem de üçüncü fıkrada öngörülen ceza ile cezalandırılır.[1018] Ancak TCK m. 245/2, m. 245/3'ün adeta bir hazırlık hareketi niteliğinde olduğundan ve her iki suç arasında tüketen-tüketilen norm ilişkisi olduğundan kişi yalnızca TCK m. 245/3'ten cezalandırılmalıdır.[1019] Doktrinde yer alan bir diğer görüş ise aynı sonuca TCK m. 245/3'te "*fiil daha ağır bir cezayı*

sayısı ile araç ve gereç bakımından amaçlanan suçları işlemeye elverişli olması, suç işlemek amacı etrafında fiili bir birleşmenin bulunması ve niteliği itibariyle "devamlılık" göstermesi gerekir. Somut olayda, arızi olarak bir araya gelen sanıklar arasında "hiyerarşik ilişki ve suç işleme iradesinde devamlılık" saptanamamış olması karşısında yüklenen suçun unsurları itibarıyla oluşmadığı nazara alınarak beraatlarına karar verilmesi gerekirken, suça iştirak ilişkisine yanlış anlam katılarak yazılı şekilde sanıkların "suç işlemek için örgüt kurmak" suçundan mahkûmiyetlerine hükmolunması…" Yargıtay 11. CD. E. 2007/8458, K. 2008/915, T. 20.02.2008 (www.kazanci.com).

[1017] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1053.

[1018] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6798.

[1019] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 768, 772; **TAŞKIN,** s. 86.

gerektiren başka bir suçu oluşturmadığı takdirde" ifadesinden yola çıkarak ulaşmaktadır.[1020]

C. İÇTİMA

Kural olarak TCK'da, "*kaç tane suç varsa o kadar ceza vardır"* ilkesi benimsenmiş olsa da TCK'nın birinci kitabının ikinci kısmının "*suçların içtimaı*" başlıklı beşinci bölümünde bu ilkenin istisnaları m. 42'de bileşik suç, m. 43'te zincirleme suç ve m. 44'te fikri içtima olarak belirtilmiştir.

Suçla ilgili olarak özel bir içtima kuralı öngörülmediğinden suçların içtimaına ilişkin hususlar genel hükümler çerçevesinde çözülmelidir.[1021]

1. Bileşik Suç

TCK m. 42'de, bileşik suç "*biri diğerinin unsurunu veya ağırlaştırıcı nedenini oluşturması dolayısıyla tek fiil sayılan suç*" şeklinde tanımlanmıştır ve bu tür suçlarda içtima hükümlerinin uygulanmayacağı belirtilmiştir.[1022] Bileşik suçta, birden çok suç vardır, ancak ya iki suç bir araya gelerek bir başka suça vücut vermektedir ya da bir suç diğerinin ağırlaştırıcı nedenini oluşturmaktadır.[1023]

Suçun ilk fıkrada belirtilen işleniş şekli bakımından hükümde *"her ne suretle olursa olsun ele geçiren veya elinde bulunduran*" ifadesine yer verildiğinden bu ifadenin suçların içtimaı bakımından ne anlama geldiği üzerinde durulmalıdır.

[1020] **DOĞAN,** s. 313.

[1021] **PARLAR/HATİPOĞLU,** C. 4, s. 3497.

[1022] Ancak her ne kadar TCK m. 42'de bileşik suçta içtima hükümleri uygulanmaz dese de bu doğru bir ifade değildir. Zira bileşik suç halinde içtima kurallarının uygulanmayacağı bellidir ve olması gereken ifade gerçek içtima kurallarının uygulanmayacağı yönünde olmalıdır. Bkz. **YARSUVAT/BAYRAKTAR**, "Türk Ceza Kanunu Tasarı'sı Hakkında Galatasaray Üniverisitesi'nin Görüşü", Türk Ceza Kanunu Reformu İkinci Kitap, Makaleler, Görüşler, Kitaplar, Ankara 2004, s. 300.

[1023] **İPEKÇİOĞLU,** Pervin Aksoy: Türk Ceza Kanunu'nda Bileşik Suç, AUHFD, 61 (1) 2012, s. 46.

Örneğin bu kartların giderek hırsızlık suçunun maddi konusunu oluşturduğu görülmektedir.[1024]

TCK m. 42'de düzenlenen bileşik suç, tüketen tüketilen norm ilişkisine dayalı olan görünüşte içtimanın yani görünüşte normlar çatışmasının bir türüdür. Söz konusu durumda her ne kadar kanunun birden fazla hükmü somut olaya uygulanabilirmiş gibi gözükse de bunlardan yalnızca birinin uygulanması mümkün olur. Bileşik suçun unsurunu ya da ağırlaştırıcı nedeni oluşturan suçlar artık bağımsızlıklarını kaybederek bileşik suç içinde kaynaşır.[1025] Zira bileşik suç kendisini meydana getiren suçlara bölünmesi mümkün olmayan bir bütündür ve gerçek bir birliktir.[1026]

TCK m. 245/1'de yer alan ifadeyle bileşik suç öngörülmemiştir.[1027] Bileşik suç ancak kanun koyucunun öngörmesi halinde söz konusu olabilir. Şayet bileşik suç öngörülmek istenseydi, bileşik suçta unsur ya da ağırlatıcı nitelik taşıyan suçun bileşik suç olarak kabul edilen müstakil suç içinde ayrıca ve açıkça gösterilmesi gerekirdi. Böylece kanuni birleşme gerçekleşirdi.[1028] Yargıtay'ın da bu hususa vurgu yaptığı kararları bulunmaktadır.[1029] TCK m. 245/1'de yer alan ifadeden herhangi bir suçun açıkça ve ayrıca gösterildiği söylenemez. Bu suçla, akla ilk gelen ve

---

[1024] **BAYRAKTAR,** "Ceza Hukuku Sorunları", s. 196.

[1025] **İÇEL,** İçtimaı, s. 204.

[1026] **SANCAR,** Türkan: Müteselsil Suç, Ankara 1995, s. 37-38.

[1027] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 891; **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 489.

[1028] **TOROSLU,** Nevzat, Genel Kısım, s. 335.

[1029] *"...mürekkep (birleşik) suç kendisini meydana getiren suçlara yasal olarak bölünmesi mümkün olmayan bir bütündür. Eriyen ve eriten başka ifade ile kaynaşan suçlardan biri diğerinin unsuru nu veya ağırlaştırıcı sebebini teşkil ettiğini yasada açıkça gösterilmesi şarttır... bu şart, suçların ve cezaların kanuniliği prensibinin gereğidir..."*Yargıtay CGK. E. 1983/1-322, K. 1984/64, T. 13.02.1984 (www.kazanci.com).

uygulamada da sıklıkla karşılaşılan ve de bu suç bileşik suç olarak kabul edilseydi bileşeni olabilecek nitelikteki suç tipleri hırsızlık (TCK m. 141), yağma (TCK m. 148), güveni kötüye kullanma (TCK m. 155) ya da dolandırıcılık fiilleri (TCK m. 157) açıkça bir araya getirilmemiştir.[1030]

Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması ile ilgili fiiller çeşitlilik arz ettiğinden ceza kanununda yer alan birden çok suç tipinin ihlali ile karşı karşıya kalınabilmektedir.[1031] Bu kartların daha önce de belirtildiği üzere örneğin kartın, hamilinden rızayla alınması ya da hırsızlık, dolandırıcılık, güveni kötüye kullanma, kaybolmuş veya hata sonucu ele geçmiş eşya üzerinde tasarruf suçlarından herhangi birinin gerçekleştirilmesiyle ele geçirilmesi ya da elde bulundurulması mümkündür. Belirtilen bu suçlardan biri neticesinde banka veya kredi kartının ele geçirilmesi durumunda bu suçlarla TCK m. 245/1 arasında bileşik suç ilişkisi yoktur ve bu durumda gerçek içtima söz konusu olmalı,[1032] fail her bir suçtan dolayı gerçek içtima gereği ayrı ayrı cezalandırılmalıdır.[1033] Yargıtay'ın uygulaması da bu yöndedir.[1034]

[1030] **KATOĞLU,** "Banka veya Kredi Kartları", s. 102.

[1031] **DEĞİRMENCİ,** "Ceza Hukuku Açısından", s. 605.

[1032] *"...Revir baştabipliğinde askerlik hizmeti yapan sanık, aynı revirde hekim olarak görevli Tabip Asteğmen Hasan'ın dolabında bıraktığı cüzdanın farklı tarihlerde bankamatik kartını alıp, şifresinin de doğum tarihi olacağını tahmin etmesi ve bunun da doğru olması nedeniyle para çekmiştir. Bu fiilini tekrarladığı sırada yakalanmıştır. Askeri Yargıtay Daireler Kurulu burada sanığın eyleminin zincirleme üstünün bir şeyini çalmak ve zincirleme banka kartının kötüye kullanılması suçunun oluştuğuna karar vermiştir..."* Bkz. Askeri Yargıtay Daireler Kurulu, 2007/112 E. 2007/112 K. 01.11.2007 T. (**TAŞDEMİR,** s. 360-370)

[1033] **ESEN,** s. 644; **TANER,** Fahri Gökçen: "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu Bir Bileşik Suç Mudur?", AÜHFD, C. 56, S. 2, Y. 2007, s. 80. **ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA,** TCK Şerhi, s. 4701. **DOĞAN,** s. 313; **ERDAĞ,** s. 296; **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 459; **TAŞDEMİR,** s. 326. Bkz. Yargıtay 11. CD, E. 2007/3767, K. 2009/185, T. 29.01.2009 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6819, 6827).

[1034] *"...5237 sayılı TCY'nin 245/1. maddesindeki banka veya kredi kartlarını kötüye kullanma suçu bileşik suç olarak düzenlenmemiş olup, yasa maddesinde geçen "her ne surette olursa olsun" ifadesi banka veya kredi kartlarının sadece hukuka uygun yollardan ele geçirilmesini kapsamaktadır. Bunun sonucu olarak; sanığın kurduğu düzenek ile ATM makinesine para çekmek için gelen mağdurların şifresini de öğrenmek suretiyle ele geçirdiği, ekonomik değeri bulunduğunda kuşku bulunmayan menkul mal niteliğindeki banka kartı ile başka bir ATM cihazına gidip para çekmesi şeklinde*

ETCK döneminde de Yargıtay'ın uygulaması bu yöndeydi.[1035] Zira Kanunda açıkça öngörülmedikçe bileşik suç yapısında öngörülmeyen ve araç amaç suç ilişkisi kapsamında somutlaşan her durumda, failin her iki suçtan ayrı ayrı cezai sorumluluğuna gidilir.[1036] Ancak doktrinde aksi yönde görüşler de mevcuttur. Buna göre ilk fıkrada kartın ne şekilde ele geçirilmiş olduğuna ilişkin herhangi bir vurgu olmadığından bu ele geçirmenin hırsızlık yoluyla da olsa ilk fıkra bakımından suçun unsuru kapsamında kaldığı ve ayrıca hırsızlıktan cezalandırılmanın yapılmayacağı belirtilmiştir.[1037]

Suçun bileşik suç olarak düzenlenmediğinin bir diğer gerekçesi olarak; kanun koyucunun cezaları belirlerken, nispeten daha önemli hukuki değerleri koruyan suçları daha ağır cezalandırmayı tercih etmesi de gösterilebilir. Hatta kanun koyucu bu belirlemenin dahi önceden yapılamayacağından hareketle somut olayı ve failin durumunu dikkate alarak hâkime cezayı suç için öngörülen sınırlar içinde

---

gerçekleştirdiği eylemlerinde, banka veya kredi kartının kötüye kullanılması suçu yanında hırsızlık suçu da oluşmaktadır..." Yargıtay CGK. E. 2010/11-17, K. 2010/65, T. 30.03.2010 (www.kazanci.com); *"...sanığın, şikâyetçinin kahvehanede oyun oynarken düşürdüğü içinde para ve şikâyetçi adına düzenlenen Yapı Kredi Bankası ve Pamukbank kredi kartları ile Yapı Kredi Bankasına ait kredi kartının şifresi bulunan cüzdanı alıp ATM'den üç kez para çektiği ve aynı kredi kartı ile bir kez, diğer kredi kartı ile de iki kez alışveriş yaptığı idda edilmesine göre, şikâyetçiye ait para ve kredi kartlarını alma eyleminin hırsızlık suçunu, ATM'den para çekme eyleminin TCK'nın 525/b-2 maddesindeki bilişim suçunu, kendisine ait olduğunu bildirerek kredi kartlarıyla üç kez alışveriş yapma eyleminin de aynı yasanın 504/3 ve 80 maddelerindeki zincirleme dolandırıcılık suçunu oluşturduğu gözetilmeden, ATM'den para çekme ve hırsızlık fiili meskût bırakılıp, sadece dolandırıcılık suçundan hüküm kurulmuş ise de; diğer eylemlerden zamanaşımı süresi içerisinde karar verilmesi uygun görülmüştür..."* Yargıtay 11. CD.'nin 2002/11264 E. 2003/8051 K. 12.11.2003 (**KURT,** s. 226-227)

[1035] *"...Sanığın evinde kaldığı yakınanın cüzdanından kredi kartını çalması eylemi TCK'nun 491/3. maddesindeki suçu, bu kartla ATM'den para çekmesi ise 525/b-2. maddesindeki suçu oluşturduğu halde tümünün tek suç kabulü, karşı temyiz olmadığından bozma nedeni yapılmamış, diğer temyiz itirazları yerinde görülmemiştir..."* Yargıtay 6. CD. E. 2003/558, K. 2004/4634, T. 13.04.2004 (www.kazanci.com); *"sanığın görevli olduğu kurum müdür yardımcısının makam odasındaki masa çekmecesinde bulunan cüzdandan şifresiyle birlikte çaldığı kredi kartıyla ATM'den birden fazla kez para çekme eylemlerinin TCY'nin 491/3 ve 525/b-2, 80. maddelerine uyan suçları oluşturduğu gözetilmeyerek yazılı biçimde uygulama yapılması"* Yargıtay 6. CD. E. 2002/6143, K. 2002/9759, T. 09.09.2002 (**EROL,** s. 2547).

[1036] **İPEKÇİOĞLU,** Bileşik Suç, s. 65.

[1037] **KARAGÜLMEZ,** s. 273.

belirleyerek bireyselleştirme yetkisi vermiştir.[1038] Bileşik suçlar esasında birden fazla hukuki konusu olan yani çok ihlalli suçlardır.[1039] Bu nedenle haklı olarak kanun koyucu haksızlık içeriği daha fazla olan bileşik suçlar için bu suçların unsuru ya da ağırlaştırıcı nedenlerini oluşturan suçlara oranla daha fazla ceza öngörmektedir.[1040] Ayrıca bileşik suçta failin ahlaki kötülüğü de bu suçun içinde eriyen suçlara oranla daha fazladır.[1041] TCK'da bu suçlardan örneğin hırsızlığın basit şekli için bir yıldan üç yıla, güveni kötüye kullanma suçunun basit şekli için altı aydan iki yıla kadar hapis ve adli para cezası, dolandırıcılık suçunun basit şekli için ise bir yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar hapis cezası öngörmüştür. Her üç suçun da nitelikli halleri gerçekleştiği takdirde cezanın, yedi yıla kadar ulaşması dahi mümkündür. Yağma suçunun basit şekli için ise altı yıldan on yıla kadar, nitelikli halinin gerçekleşmesi halinde ise on beş yıla kadar hapis cezası öngörülmüştür. TCK m. 245/1'de yer alan suç için öngörülen ceza ise, üç yıldan altı yıla kadar hapis cezası ve beş bin güne kadar adli para cezasıdır. Az önce bahsedilen suçların cezalarından hareket edildiği zaman bir an için hırsızlık, güveni kötüye kullanma veya dolandırıcılık suçlarının bu suçun bileşeni olabileceği kabul edilse dahi, suçun yaptırımı açısından düşünüldüğünde ilk üç suçun nitelikli halleri, yağma suçunun ise hem basit hem de nitelikli hali açısından böyle bir sonuca ulaşılması mümkün olmaz. Bu nedenle de TCK m. 245 hükmü bileşik suç değildir.[1042]

TCK m. 245/1'de *"her ne suretle olursa olsun ele geçiren"* ifadesine yer verilmesiyle amaçlananın hukuka aykırı fiillere işaret ederek bir bileşik suç

[1038] **TANER,** Fahri Gökçen, "Banka veya Kredi", s. 78.

[1039] **TOROSLU,** Nevzat, Cürümlerin Tasnifi, s. 288.

[1040] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1043.

[1041] **TANER,** Fahri Gökçen, "Banka veya Kredi", s. 78.

[1042] **YILMAZ,** Sacit, s. 284.

oluşturmak olmayıp, aksine bu ifadeyle kast edilenin hukuka uygun fiiller olduğu savunulmuştur.[1043] Yani kanun koyucu burada failin banka veya kredi kartını hukuka uygun yollarla elde etse dahi, cezalandırılabilmesi için bu ifadeyi kullanmayı tercih etmiştir.[1044] Ancak bu düşünceye katılmak mümkün değildir. Zira hükümde bu ifadenin hukuka uygun yolları ifade ettiğini belirten, böyle bir sınırlamayı haklı kılacak bir açıklama yoktur.[1045] Kartın elde edilmesi ya da elde bulundurulması hukuka uygunsa, fail yalnızca banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçundan dolayı sorumludur.[1046] Çünkü mutlaka bir suçun işlenmesi neticesinde bir banka veya kredi kartının ele geçirilmesi ya da elde bulundurulması zorunlu değildir. Failin kartı hukuka uygun bir şekilde ele geçirmesi ya da elde bulundurması da mümkündür. Bu durumda ele geçirme ya da elde bulundurma bir suçun neticesi olmayacağından içtima sorunu da gündeme gelmez.[1047]

2. Zincirleme Suç

TCK'nın zincirleme suça ilişkin 43. maddesinin 1. fıkrasının ilk cümlesinde *"Bir suç işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda bir kişiye karşı aynı suçun birden fazla işlenmesi durumunda, bir cezaya hükmedilir."* hükmü yer almaktadır. Suçun her üç işleniş şekli bakımında TCK m. 43/1'de düzenlenen zincirleme suç şeklinde işlenmesi mümkünken[1048] m. 43/2'de düzenlenen zincirleme

---

[1043] Aksi yönde bkz. **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 489.

[1044] **TANER,** Fahri Gökçen, "Banka veya Kredi", s. 79.

[1045] **KARAGÜLMEZ,** s. 319.

[1046] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 459; **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 892.

[1047] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1043.

[1048] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 468; **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1042, 1056; **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 769; **PARLAR,** s. 55; **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 464, 466; **PARLAR/HATİPOĞLU,** C. 4, s. 3497; **YILMAZ,** Sacit, s. 285; **TAŞDEMİR,** s. 322.

suç şeklinde işlenmesi mümkün değildir. Ancak zincirleme suç kurumunun bu suç bakımından ayrıntılı bir şekilde incelenmesinde yarar vardır.

TCK m. 43/1'in son cümlesine "*5377 sayılı Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"* m. 6 ile[1049] "*mağduru belli bir kişi olmayan suçlarda da bu fıkra uygulanır*" ifadesi eklenmiştir. Yapılan bu değişikliğin gerekçesi olarak hukuk uygulayıcılarında oluşan tereddüdü gidermek amacıyla, bu son fıkranın eklendiği ve TCK m. 252'de düzenlenen rüşvet ve TCK m. 181 ila 182'de düzenlenen çevrenin kirletilmesi suçu gibi, toplumu oluşturan herkesin mağdur olduğu suçlarda, muayyen bir kişi mağdur olmadığına göre, zincirleme suç hükümlerini öncelikle uygulanmasının gerekliliğinden bahsedilmiştir.[1050] Ancak gerekçede belirtilen bu hususlar mağduru belli olmayan suç olarak kabul edilen suçlarda zincirleme suçun nasıl uygulanacağı konusunda tereddütlere yol açmaktadır ve uygulayıcıyı yanıltacak niteliktedir. Zira madde gerekçesinde sözü edilen rüşvet suçunun mağduru toplum değildir. Toplumun işlenen bir suçtan dolayı etkilenip zarar görmesi başka, toplumun mağdur olması ise başka bir şeydir. Rüşvet suçu "*Kamu İdaresinin Güvenilirliğine ve İşleyişine*"ne karşı bir suçtur ve mağduru devlettir.[1051] Çevrenin kirletilmesi suçunda ise mağdur toplumdur.[1052] Yine banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun da mağduru çalışmanın birinci bölümünde de belirtildiği üzere toplumdur.

Gerekçedeki ifade dikkate alındığında sorunu örneğin rüşvet, çevrenin kasten kirletilmesi, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması gibi mağduru belli

[1049] 25869 sayılı 08.07.2005 tarihli Resmi Gazete.

[1050] Gerekçe metni için bkz. http://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem22/yil01/ss901m.htm

[1051] Devletin suçun mağduru olamayacağı yönündeki görüş için bkz. **ÖZGENÇ,** Gazi Şerhi, s. 219-220.

[1052] **SANCAR,** "Yeni Türk Ceza Kanunu'nda", s. 256.

olmayan suç kapsamında değerlendirilen suçların her birinin bir kez dahi işlenmesi halinde zincirleme suç hükümlerinin mi, yoksa bu suçların da ancak birden fazla işlenmesi halinde mi zincirleme suç hükümlerinin uygulanması mı gerektiği oluşturmaktadır.[1053]

Zincirleme suç hükümlerinin uygulanabilmesi için mutlaka ortada bir "*suç işleme kararı*"na bağlı olarak gerçekleşen "*birden çok suçun varlığı*" gereklidir. Bu nedenle ilk önce ortada tek suç mu yoksa birden fazla suç mu var bu belirlenecektir. Birden çok suç varsa zincirleme suç için öngörülen diğer şartların varlığı aranır.[1054] Suç sayısının esas alınmasındaki ölçüt ise "normun ihlali" ölçütü olmalıdır.[1055]

Suç bir kez işlendiğinde tek bir suç vardır ve zincirleme suç hükümleri uygulama alanı bulamayacaktır. Şayet gerekçedeki ifade dikkate alınacak olursa ortada tek bir banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu bulunmasına karşın birden çok suç varmışçasına değerlendirme yapılarak faile verilecek ceza arttırılacaktır ki bu mantık, doğru değildir. Çünkü bu suçta mağdur toplumdur, toplumu oluşturan her bir fert mağdur olarak kabul edilemez, onlar yalnızca zarar gören olarak kabul edilmelidir. Bu nedenle "*mağduru belli bir kişi olmayan suç*" ifadesinden anlaşılması gereken mağduru toplum olan suçlar değil "*topluluğa karşı*" işlenen suçlar olmalıdır. Zira bazen hareketin yöneldiği kişiler birden fazla olmakla beraber, bu kişiler bir topluluk oluşturabilir ve fail bu topluluğa yönelik olarak bir fiil gerçekleştirebilir. Örneğin çok kalabalık bir grupta bulunan herkese birden failin

[1053] **KATOĞLU**: "Suçun Mağduru", s. 688-689.

[1054] Bkz. TCK m. 43'ün gerekçesi.

[1055] **EREM/DANIŞMAN/ARTUK,** s. 328; **İÇEL,** s. 38; **SANCAR,** Müteselsil Suç, s. 29-30, 158.

hakaret etmesi halinde mağdur belli bir kişi değildir ve zincirleme suç hükümlerinin uygulanması gerekir.[1056]

TCK m. 43/1'de "aynı suç" ifadesine yer verilmiştir ve yine aynı fıkrada bir suçun temel şekli ile daha ağır cezayı gerektiren niteliklerinin aynı suç sayıldığı belirtilmiştir. Aranan husus "suçların asli unsurlarının" aynı olması olduğundan,[1057] suçun birinci, ikinci ve de üçüncü fıkraları birbirleri bakımından aynı suç kapsamı içinde düşünülmemelidir. Bu suç her ne kadar tek suçmuş gibi düzenlense de, bu üç fıkranın asli unsurları birbirlerinden farklıdır. Farklı unsurlara sahip olan suçlar, aynı numara, paragraf veya başlık altında düzenlenseler dahi, aralarında zincirleme suç oluşturamazlar.[1058]

Zincirleme suç kurumunun temelinde ortaçağda aynı suçun birden fazla işlenmesi halinde o dönemde verilen çok ağır cezaların hafifletilmesi amacı yatmaktadır.[1059] TCK'da bu kuruma yer verilmesinin bir sonucu olarak, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun birden fazla işlenmesi halinde zincirleme suç hükümlerinin uygulanması gerekir. Suçun bir kez işlenmesi halinde tek bir suç vardır. Ancak suçun birden fazla işlenmesi halinde zincirleme suç hükümleri uygulanabilecektir. Örneğin başkasına ait bir banka veya kredi kartı ile aynı işyerinden birden fazla mal veya hizmet alınması veya aynı bankamatikten bir seferde bir miktar para çekilmesi halinde ortada tek bir fiil ve tek bir suç vardır ve dolayısıyla zincirleme suç söz konusu olmaz. Aynı zaman ya da çok kısa zaman

[1056] **SANCAR,** "Yeni Türk Ceza Kanunu'nda", s. 257.

[1057] **SANCAR,** Müteselsil Suç, s. 81.

[1058] **SANCAR,** Müteselsil Suç, s. 83.

[1059] **TOROSLU**, Nevzat, Genel Kısım, s. 336-337.

diliminde gerçekleşen suçlar bakımından zincirleme suç hükümleri uygulanmaz.[1060] Buna karşın, başkasına ait bir banka veya kredi kartı ile farklı işyerlerinden mal veya hizmet alınması ya da farklı zamanlarda para çekilmesi halinde aradan geçen zaman içinde suç işleme kararında birliğin ortadan kalkıp kalkmadığı araştırılarak bu birden fazla fiil aynı suç işleme kararına dayanıyorsa zincirleme suç hükümleri uygulanmalıdır.[1061] Zaten aynı kişiye karşı aynı zamanda aynı suçun birden fazla işlenmesi de mümkün olmaz.[1062] Ancak burada sorunu, zincirleme suç bakımından kartın mı yoksa kartın hamilinin mi esas alınmasının gerektiği oluşturur.[1063] Bu sorunun çözümünde yatan hususun ise bu suçla korunmak istenen hukuksal yararın bireye mi yoksa topluma mı ait olduğu sorusuna verilen cevapla yakından bağlantılı olduğu belirtilmiştir. Doktrinde yer alan bir görüşe göre bu suç her ne kadar "topluma karşı suçlar" başlığı altında düzenlenmiş olsa da, öncelikli olarak korunan hukuki yarar bireye ait olduğu için, bu suç bakımından zincirleme suç kurallarının uygulanabilmesi, her seferinde kullanılan ya da kullandırılan kartların aynı kişiye

---

[1060] *"...Sanığın haksız ele geçirdiği kredi kartı ile Sayar Kuyumculuk isimli işyerinden aynı zamanda, biri saat 15.48, diğeri ise saat 15.51'de olmak üzere iki alışveriş yaptığı göz önüne alınarak "bir suç işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda bir kişiye karşı aynı suçun birden fazla işlenmesi"nden baksedilemeyeceği gözetilmeden zincirleme suç hükümleri uygulanmak suretiyle fazla ceza, bu alışverişte kullanılan kredi kartından işyeri hesabına para aktarıldıktan sonra sanığın satın aldığı altınlarla birlikte yakalandığının anlaşılması karşısında, suçun tamamlandığı gözetilmeden eylemin teşebbüs aşamasında kaldığından bahisle eksik ceza tayini… 19.12.2006 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak aynı gün yürürlüğe giren 5560 sayılı Yasanın 11. maddesi ile 5237 sayılı Yasanın 245. maddesine eklenen "Birinci fıkra kapsamına giren fiillerle ilgili olarak bu Kanunun malvarlığına karşı suçlara ilişkin etkin pişmanlık hükümleri uygulanır" hükmünün sanık hakkında uygulanıp uygulanmayacağının tartışılmaması,"* Yargıtay 11. CD. E. 2008/13771, K. 2008/11018, T. 03.11.2008 (**TAŞDEMİR,** s. 431);

[1061] *"...Manyetik şeridi yurtdışındaki Euro Kartensysteme Gmbh isimli bankaya ait üzerinde Akbank logosu bulunan ve kendi ismi yazılı 5532 5517 9515 7891 nou kredi kartının sanık tarafından 25.11.2005 günü kısa aralıklarla iki üye işyerinde kullanıldığı aynı gün şikayetçi Yüksel Menderes'e ait kuryumcu dükkanındanalış veriş yapmak istendiği sırada POS cihazının onmay vermemesi üzerine kaçmak isterken yakalandığının anlaşılması karşısında, teselsül eden eylemi nedeniyle 5237 Sayılı TCK.nun 245/3., 43. maddeleri gereğince mahkumiyeti yerine yazılı şekilde alışveriş yapılan üye işyerleri sahipleri mağdur kabul edilip 3 kez uygulama yapılmak suretiyle fazla ceza tayini…"* Yargıtay 11. CD. E. 2007/7667, K. 2007/194, T. 24.01.2007 (**YALVAÇ,** s. 1375).

[1062] **KATOĞLU,** "Banka veya Kredi Kartları", s. 106.

[1063] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1042, 1056;**TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 769.

(kart hamiline) ait olması koşuluna bağlıdır.[1064] Yani aleyhine suç işlenen kart hamili sayısınca suç oluştuğu savunulmuştur.[1065]

Suçun ilk fıkrasındaki işleniş şekli bakımından hükümde başkasına ait banka veya kredi kartından bahsedilmiştir ve "başkası" ifadesinden anlaşılması gereken doktrinde yer alan benzer bir görüş uyarınca "kart hamili" olmalıdır.[1066] TCK m. 43/1'de *"bir kişiye karşı aynı suçun birden fazla işlenmesi"* halinden bahsedilerek zincirleme suç hükmünün uygulanabilmesi için suçun aynı kişiye karşı işlenmesi gereklidir. Bu nedenle de asıl olan "kart hamili"dir ve banka veya kredi kartının hangi banka tarafından düzenlendiğinin herhangi bir önemi yoktur. Aynı hamile ait aynı banka veya kredi kartının fail tarafından, değişik zamanlarda birden fazla kez kullanılması halinde zincirleme suç hükümleri uygulanır. Bu nedenle de aynı bankanın farklı hamillere ait kartlarının kullanılması durumunda hamil sayısınca suç vardır. Örneğin aynı hamile ait ancak birden fazla banka tarafından düzenlenen banka veya kredi kartları bakımından ise zincirleme suç hükümleri uygulanmalıdır.[1067] Burada örneğin fail (A)'nın *"(B)'nin sahip olduğu bütün parayı alayım, kartlarıyla ilişkili olan hesaplardan para çekeyim"* şeklinde bir suç işleme kararına sahip olması gibi.[1068] Ancak bu örnek bakımından Yargıtay'ın uygulaması tam tersi yönündedir. Yargıtay suçun her bir işleniş şekli bakımından "kart sayısını" dikkate alarak zincirleme suç hükümlerini uygulamaktadır.[1069] Doktrinde bu görüşü

[1064] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 769, 770; **DOĞAN,** s. 313.

[1065] **PARLAR/HATİPOĞLU,** C. 4, s. 3497.

[1066] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 890.

[1067] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1042; **KATOĞLU,** "Banka veya Kredi Kartları", s. 107; **TAŞDEMİR,** s. 324-325.

[1068] **KATOĞLU,** "Banka veya Kredi Kartları", s. 107.

[1069] *"...5237 sayılı TCK'nın 245/1. maddesinde öngörülen banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun, hükmün düzenleme amacı ve düzenleniş biçimi ile korunan hukuki menfaat*

benimseyenler de bulunmaktadır.[1070] Yani fail aynı kişiye ait birden fazla banka veya kredi kartını ele geçirip birden fazlasını sahibinin rızası olmaksızın kullanırsa kart sayısınca suç oluşur.[1071] Yargıtay bu birden fazla kartın, her birinin birden fazla kez kullanılarak suçun işlenmesi halinde her bir kart ile ilgili kendi içinde zincirleme suç hükümlerini uygulamaktadır.[1072] Örneğin (A)'nın cüzdanını çalan (B), (A)'nın

---

gözetildiğinde kart sayısınca oluşacağı ve zincirleme suç hükmünün de aynı kartın farklı zamanlarda birden fazla kullanılması halinde uygulanacağı gözetilmeden aynı şikâyetçinin farklı bankalara ait birden fazla kredi kartının hukuka aykırı şekilde kullanılması eyleminde zincirleme suç hükümleri uygulanmak suretiyle tek mahkûmiyet kararı verilerek eksik cezaya hükmolunması…" Yargıtay 11. CD. E. 2007/7255, K. 2007/7837, T. 12.11.2007 (www.kazanci.com); "*Kredi kartının kötüye kullanılması suçu, kullanılan kart sayısınca oluşacağından, mağdur M… 'a ait G… Bankası S..&M.. kartının 7 defa, B… Kartının 2 defa, P… Banktan alınan …1872 nolu kartının 1 defa kullanıldığı, mağdur Ecrana ait kredi kartının ise 4 defa kullanıldığı anlaşılmakla, sanık hakkında TCK. nun 245/1, 43. maddeleri 3 defa, 245/1 maddesi ise 1 defa uygulanmak suretiyle ceza tayini gerektiği*" Yargıtay 11. CD. E. 2006/5704, K. 2006/9321, T. 21.11.2006 (http://www.yargitay.gov.tr/); *"Sanıkların başlangıçtan itibaren fikir ve eylem işbirliği içersinde sahte kredi kartlarını kullanarak sağladıkları haksız çıkarı paylaşmaları, birinin sonucun alınmayanın mümkün olmaması nedeniyle tebliğnamedeki bozma görüşüne iştirak edilmemiş, kart sayısı kadar sahte kredi kartı üretme ve kullanma suçunun oluştuğu gözetilmeden yazılı şekilde uygulama yapılması sanıklar aleyhine temyiz olmadığından bozma nedeni yapılmamıştır."* Yargıtay 11. CD. E. 2006/5927, K. 2006/10001, T. 07.12.2006 **(TAŞDEMİR**, s. 400); Benzer yönde verilen diğer kararlar için bkz.Yargıtay 11. CD. E. 2006/5243, K. 2006/7374, T. 20.09.2006 (www.kazanci.com); Yargıtay 11. CD. E. 2009/5563, K. 2006/784, T. 11.02.2009 (**PARLAR,** s. 88); Yargıtay 11. CD. E. 2003/2369, K. 2004/2304, T. 25.03.2004 (**ESEN,** s. 662);Yargıtay 11. CD. E. 2009/4920, K. 2009/16558, T. 22.12.2009 (**PARLAR,** s. 71-72); Yargıtay 11. CD. E. 2007/772, K. 2010/434, T. 03.02.2010 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6789); Yargıtay 11. CD, E. 2008/16050, K. 2009/31, T. 26.01.2009 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6818, dp. 1248); Yargıtay 11. CD, E. 2008/679, K. 2008/1431, T. 11.03.2008; Yargıtay 11. CD, E. 2008/9119, K. 2008/814, T. 14.02.2008 (**TAŞDEMİR,** s. 322-323); Yargıtay 11. CD, E. 2007/3767, K. 2009/185, T. 29.01.2009 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6818, dp. 1248); Yargıtay 11. CD, E. 2009/6485, K. 2009/2456, T. 16.03.2009 (**TAŞDEMİR,** s. 375-376**)**; Yargıtay 11. CD, E. 2007/3767, K. 2009/185, T. 29.01.2009 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6818-6819, dp. 1248**)**.

[1070] **ESEN,** s. 650; **MERAN,** s. 248.

[1071] Yargıtay 11. CD, E. 2008/1695, K. 2008/3857, T. 30.04.2008 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6891); Yargıtay 11. CD, E. 2006/5108, K. 2008/1273, T. 03.12.2008 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6888-6883).

[1072] *"…Şikâyetçi ile eşine ait olan iki ayrı kredi kartını ele geçirip, birden fazla kullanan sanıkların eylemlerinin, zincirleme iki ayrı suçu oluşturur..." Yargıtay 11. CD. E. 2006/3081, K. 2006/6468, T. 10.07.2006 (www.kazanci.com); "…haksız olarak ele geçirdiği kredi kartları ile ATM'lerden değişik tarihlerde birden fazla para çekmekten ibaret eyleminin TCK'nın 525/b-2, 80.maddelerinin uygulanmasını gerektiren ve teselsül eden iki ayrı suçu oluşturduğu gözetilmeden…"* Yargıtay 11. CD. E. 2002/7628, K. 2003/862, T. 31.03.2003 **(KURT**, s. 197); Yargıtay'ın benzer yönde vermiş olduğu diğer kararlar için bkz. Yargıtay 11. CD, E. 2008/1590, K. 2008/4742, T. 12.05.2008 (**TAŞDEMİR,** s. 420-421); Yargıtay 11. CD, E. 2006/3803, K. 2008/6770, T. 24.06.2008 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6894); Yargıtay 11. CD. E. 2007/4700, K. 2007/5612, T. 19.09.2007; Yargıtay 11. CD. E. 2007/7130, K. 2007/8810, T. 04.12.2007; Yargıtay 11. CD. E. 2008/6162, K. 2008/7606, T. 10.07.2008; Yargıtay 11. CD. E. 2009/21587, K. 2009/550, T. 15.06.2009 (**TAŞDEMİR,** s. 417-421); Yargıtay 11. CD. E. 2006/2428, K. 2006/5098, T. 05.06.2006

cüzdanında yer alan dört ayrı kredi kartının her birini birden fazla kez kullanarak yarar sağlamışsa, (B)'nin dört ayrı teselsül eden suç işlediği kabul edilerek cezalandırılması gerekmektedir. Yargıtay söz konusu durumda kart hamiliyle birlikte kartı çıkan banka veya finans kurumlarını da dikkate almaktadır.[1073] Ancak bu durum ortaya yüksek ceza miktarları çıkartacağından ve ceza adaletine uygun düşmeyeceğinden aynı hamile ait birden fazla kart bulunması halinde zincirleme suç hükümlerinin uygulanması, yani kart sayısının değil hamil sayısının esas alınması haklı olarak önerilmiştir.[1074] Zira bu düşünceye göre suçun mağduru kart hamilidir ve tüzel kişi olan bir banka veya finans kurumunun ise mağdur olması mümkün değildir.[1075] Ancak birinci bölümde de belirtildiği üzere bu suçun mağduru toplumdur ve kart hamili ile kartı çıkaran kurum bu suçtan zarar görendir.

04.05.2011 tarihinde, Yargıtay 6. CD. sanıkların bir kişiye ait iki faklı banka tarafından çıkarılan banka veya kredi kartlarının yağma suretiyle elinden alıp, bu kartların farklı zamanlarda olmak üzere toplamda altı ayrı işlemde ATM'de kullanılmak suretiyle yarar sağladıkları bir olayda, banka sayısınca banka veya kredi kartlarının kötüye kullanıldığı yönünde karar vermiştir.[1076] Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı ise 22.6.2011 gün ve 274077 sayı ile sanıkların aynı kişiye ait banka ve kredi kartlarını alarak değişik bankalardan para çekmelerinin tek bir banka ve kredi

---

(www.kazanci.com); Yargıtay 11. CD. E. 2006/3810, K. 2006/7744, T. 04.10.2006 (**TAŞDEMİR,** s. 401-402.)

[1073] *"…Kredi kartının kötüye kullanılması suçu, kullanılan kart sayısınca oluşacağından, mağdur M… 'a ait G… Bankası S.&M.. kartının 7 defa, B… Kartının 2 defa, P… Banktan alınan …1872 nolu kartının 1 defa kullanıldığı, mağdur Ecrana ait kredi kartının ise 4 defa kullanıldığı anlaşılmakla, sanık hakkında TCK. nun 245/1, 43. maddeleri 3 defa, 245/1 maddesi ise 1 defa uygulanmak suretiyle ceza tayini gerektiği…"* Yargıtay 11. CD. E. 2006/5704, K. 2006/9321, T. 21.11.2006 (http://www.yargitay.gov.tr).

[1074] **YILMAZ,** Sacit, s. 286, 295.

[1075] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 472.

[1076] Yargıtay 11. CD. E. 29973, K. 6581, T. 04.05.2011 (www.kazanci.com).

kartlarının kötüye kullanılması suçunu oluştururduğunu, kartların değişik zamanlarda kullanılması zincirleme suç hükümlerinin uygulanmasını gerektirebileceği gerekçesiyle itiraz yoluna başvurmuştur. Yargıtay Ceza Genel Kurulu ise 18.10.2011 tarihinde bu suçun mağdurun kart hamili olduğu, tüzel kişilerin ise mağdur olamayacağı ancak suçtan zarar gören olabileceği bu nedenle de kart çıkaran kurumun bu suçtan zarar gören olabileceği, zincirleme suçun uygulanmasında ise kart hamilinin esas alınmasının gerekliliğinden bahsederek, bu olayda zincirleme suç hükümlerini uygulamıştır.[1077] Bu kararın ardından örneğin Yargıtay 11. CD. 16.11.2011 tarihinde önüne gelen bir olayda kart sayısını dikkate almayıp yalnızca kart hamilini dikkate alarak karar vermiştir.[1078] Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun söz konusu kararının ardından Yargıtay'ın uygulamasını değiştirdiği söylenebilir. Zira Yargıtay 11. CD'nin, Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun söz konusu kararından evvel benzer yönde önüne gelen olaylarda kart sayısını dikkate alarak suç sayısını belirlemekteydi.[1079] Kaldı ki örneğin ele geçirdiği cüzdanın içindeki birden fazla kartı kullanarak aynı bankamatikten para çeken kişi, bir kez TCK m. 245/1'de öngörülen suçu gerçekleştirmiş olur, zira burada tek fiil ve tek suç vardır.

1077 *"Sanıkların eylemleri sonucu malvarlığında azalma meydana gelen, diğer bir ifade ile suçun mağduru olan kişi kart hamilidir. Kart hamilinin malvarlığına yönelik bu suçun banka veya kredi kartları aracılığıyla işlenmiş olması korunan hukuki yararın katılanın malvarlığı olduğu gerçeğini değiştirmeyecektir. Suçta kullanılan banka ve kredi kartlarının hangi bankaya ait olduğunun da suçun oluşumu bakımından bir önemi bulunmamaktadır. Suçun mağduru kart hamili olduğuna göre Özel Dairenin banka sayısınca suç oluşacağı yönündeki bozma nedeninde isabet bulunmamaktadır. Öte yandan, sanıkların katılandan yağma suretiyle elde ettikleri iki bankaya ait banka ve kredi kartları ile değişik zaman aralıklarında toplam 6 kez para çekme işlemi yaptıkları, banka yazılarından işlemlerin değişik zamanlarda yapıldığının kesin olarak belirlendiği anlaşıldığından sanıklar hakkında zincirleme suç hükümlerinin uygulanması gerektiğinin kabulünde zorunluluk bulunmaktadır."* Yargıtay CGK E. 2011/6-166, K. 2011/213, T. 18.10.2011 (www.kazanci.com).

1078 *"...Sanığın aynı mağdura ait farklı bankalardan verilmiş iki adet kredi kartını haksız olarak ele geçirip her iki kredi kartı ile ayrı ayrı alışveriş yapmak suretiyle yarar sağlaması şeklinde gerçekleşen eyleminin 5237 sayılı TCK.nun 245/1, 43. maddelerinde öngörülen zincirleme suretiyle banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunu oluşturacağının gözetilmemesi…"* Yargıtay 11. CD. E. 2008/16323, K. 2011/21710, T. 16.11.2011 (www.kazanci.com).

1079 Yargıtay 11. CD. E. 2006/5704, K. 2006/9321, T. 21.11.2006 (http://www.yargitay.gov.tr).

"Kart sayısı" esas alınarak zincirleme suç hükümlerinin uygulanmasının gerekçesi olarak suçun ilk fıkrada işlenen şekli bakımından suçun çok mağdurlu suç olması gösterilmiştir. Bu görüşe göre bir kişiye ait farklı kurumların çıkardığı kartlar TCK m. 245/1 kapsamında kullanıldığı takdirde kartı çıkaran kurumlar yani mağdurlar farklı olduğu için ve bu kartların birden fazlasının aynı anda kullanılması mümkün olmadığından TCK m. 43/1 ve m. 43/2 uygulama alanı bulamaz. Yine aynı yorum şeklini kullanarak kartı çıkaran bir kurumun farklı müşterilerinin kartlarının kullanılması halinde de kart sayısı kadar suç oluşacaktır. Bu görüşe göre bir banka kartına birden fazla hesabın bağlı olması durumunda, yani örneğin bir banka kartı ile ATM'den giriş yapıldığında kart yalnızca tek bir hesaptan para çekilmesine izin veriyorsa burada tek suç olur. Diğer hesaplar bakımından gönüllü vazgeçme ya da teşebbüsten bahsedilmemelidir. Karta bağlı birden fazla hesaptan para çekildiğinde ise hesaplar aynı bankaya aitse ve bir iki dakika içinde farklı hesaplardan para çekilmesi halinde tek bir suçun oluştuğunun, birkaç saat aralıklarla farklı hesaplardan para çekilmesi halinde ise her birinin ayrı ayrı suç oluşturduğu ve zincirleme suç hükümlerinin de uygulama alanı bulmaması gerektiği belirtilmiştir. Hesaplar farklı bankalara ait ise bu durumda mağdurlar da farklı olacağından failin her bir farklı bankadaki hesaptan para çekmesi ayrı bir suç olarak değerlendirilmelidir.[1080]

"Kart sayısı" esas alınarak zincirleme suç hükümlerinin uygulanmasının bir diğer gerekçesini ise ilk fıkrada "*başkasına ait "bir" banka veya kredi kartı*" ifadesinde "*bir*" ifadesine yer verilmesinin olabileceği belirtilmiştir. Ancak bu "*bir*" ifadesinin bir sayı olmaktan ziyade herhangi bir varlığı belirsiz olarak nitelendiren

[1080] **ERDOĞAN,** s. 322-324.

sayı olarak anlaşılması gerekir.[1081] Aksi halde fıkranın içerdiği ceza da gözetildiğinde ceza adaleti ve hakkaniyeti yönünden farklı sonuçlar oluşacaktır. Bu nedenle örneğin bir kişinin üç ayrı kredi kartından az miktarlarda harcama yapılması halinde faile üç ayrı ceza verilmesi yerine "kart hamili" esas alınarak fail hakkında zincirleme suç hükümleri uygulanmalıdır.[1082]

Yargıtay'ın kart hamili sayısını dikkate almayıp "kart sayısı"nı dikkate alması eleştirilmelidir. Zira TCK m. 43'ün amaç ve ruhuna uygun olacak şekilde zincirleme suç hükümlerinin uygulanması gerekir. Aksinin kabulü halinde ceza adaleti bakımından hakkaniyete uygun olmayan çok ağır cezalarla karşı karşıya kalınır. Ayrıca Yargıtay'ın söz konusu bakış açısıyla örneğin hırsızlık suçu değerlendirildiğinde çalınan eşya adedince suçun oluştuğunu kabul etmesi gerekirdi.[1083]

Yargıtay suçun üçüncü fıkradaki işleniş şekli bakımından banka sayısını esas alarak suç sayısını belirlemektedir.[1084] Banka veya kredi kartlarının farklı üye

---

[1081] Tanım için bkz. Güncel Türkçe Sözlük www.tdk.gov.tr

[1082] **TAŞDEMİR,** s. 324; **KOÇ,** s. 111.

[1083] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1042, dp. 1042.

[1084] *"…Katılan U... Petrol Ürünleri Pazarlama Ltd. Şti. unvanlı işyerine muhtelif günlerde gelen ve 06.03.2009 tarihli iddianamede adları yazılı kart sahiplerinin aldıkları akaryakıtın bedelini ödemeleri aşamasında verdikleri "farklı" bankalarca üretilmiş gerçek kredi kartlarının "kopyalama cihazından" geçirilerek kopyalanıp bilahare çeşitli tarihlerde nakit çekim işlemlerinde kullanılarak haksız yarar sağlanmasından ibaret somut olayda; suç mağdurunun banka ve/veya kredi kartını üreten "banka" olacağı aynı bankaya ait kopyalanmış kartın manyetik şerit numaralarının farklı olması durumunda da "zincirleme suç" hükmünün değerlendirilmesi gerekeceği nazara alınmadan, sahih kartların hamilleri olan iddianamede adları yazılı gerçek kişiler mağdur kabul edilerek sanıklar hakkında yazılı şekilde hüküm tesisi…"* Yargıtay 11. CD. E. 2011/3341, K. 2011/2818, T. 28.06.2011 (www.kazanci.com); "*…Sanığın, yabancı bankalara ait kredi kartlarının manyetik şeritleri kopyalanarak sahte olarak oluşturulmuş kredi kartlarını kabul etmek ve alış verişler yapmaktan ibaret eylemlerinde; kredi kartlarını çıkartan yabancı bankaların zarar görmesi sebebiyle mağdur olan yabancı banka sayısınca suçun oluşacağı, banka veya kredi kartlarının manyetik şeritlerinde yer alan ilk altı rakama ilgili katalogdan bakıldığında kartı çıkaran bankanın belirlenebileceği ve Bankalararası Kart Merkezi'nin 18.3.2010 tarihli yazında 5234 0030 6685 0638. 5486 2252 4903 3866 ve 6722 2065 0008 8234 numaraları kartların üretim algoritmasına uymayan geçersiz numaralar olup bir kredi kartına tekabül etmediklerinin belirtilmesi karşısında; sahte üretilen ve*

işyerlerinde kullanılarak bu suçun işlenmesi halinde, farklı üye işyeri sayısınca[1085] ya da para çekilen ATM'ler sayısınca[1086] bu suçun işlendiği söylenemez.

---

kullanılan kredi kartlarının manyetik şeritlerinde yapılan inceleme sonucu tespit edilecek bankalar sayısınca ve aynı bankaya ait birden fazla sahte kredi kartının ya da aynı bankaya ait kartın değişik zamanlarda birden fazla kullanılması halinde zincirleme biçimde ayrı ayrı suçların oluşacağı gözetilmeden, her bir kart ayrı eylem kabul edilerek yazılı şekilde eksik inceleme ile hüküm kurulması…" Yargıtay 11. CD. E. 2011/450, K. 2011/1748, T. 30.03.2011 (www.kazanci.com); Yargıtay İş bankasına ait banka veya kredi kartının birden fazla kullanılması eyleminde zincirleme suç hükümlerinin uygulanmasının gerektiği ve üç ayrı bankaya ait kredi kartı kullanımının banka sayısınca TCK m. 245/1'deki suçu oluşturacağının gözetilmeksizin teselsül eden tek suç olarak değerlendirilmesini hukuka aykırı bulmuştur. Bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2009/23362, K. 2010/581, T. 08.02.2010 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6861.)

[1085] "*Sanıkların yabancı banka hesabına ait kredi kartının manyetik şerit bilgilerinin kodlanması suretiyle tamamen sahte olarak üretilmiş kredi kartını kullanarak suç tarihinde birden fazla işyerinden altın ve cep telefonları satın alarak haksız menfaat temin ettiği anlaşılıp kabul edilmesi karşısında Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 29.5.2001 tarih ve 6/106-111 sayılı içtihadında da açıklandığı üzere mal ve hizmet alımı bedellerini sözleşmeler gereği üye işyerine ödeyen Türk Bankalarının bu işlemlerde aracılık yaptıkları, dava konusu olayın arz ettiği özellik itibariyle suçtan kart hamili, üye işyeri, aracı banka ve kartı çıkaran yabancı banka veya kurumun zarar görme ihtimalinin bulunduğu, somut olayda kartı çıkaran yabancı bankanın zarar görmesi nedeniyle sahte kredi kartı ile alışveriş yapılan üye işyerlerinin farklı olmasının eylemin zincirleme suç niteliğini etkilemeyeceği, yenilenen kasıtlarla işlenmediği anlaşılan fiilden dolayı TCK.nun 80. maddesinin uygulanarak cezanın arttırılması gerekirken, hilenin yöneltildiği işyerlerinin birden fazla olmasından hareketle her bir iş yerine karşı işlenen fiil bağımsız suç kabul edilerek yazılı şekilde hüküm kurulması suretiyle fazla ceza tayini,"* Yargıtay 11. CD. E. 2006/6744, K. 2009/2973, T. 24.03.2009 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6820, dp. 1252); *"Sanığa yüklenen, "sahte kredi kartı" ile şikayetçilerden mal almak suretiyle haksız menfaat sağlamak eylemlerinin suç tarihinden sonra 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCK.nun 245/3.maddesinde düzenlenen "banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması" suçunu oluşturduğu gözetilerek bu madde ile 765 sayılı TCK.nun 504/3.maddesi karşılaştırılması gerektiği gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması uygulama sanık lehine olduğundan ve karşı temyiz bulunmadığından bozma nedeni yapılmamıştır… Sanığın Sistema 4B, S.A. Madrid İspanya isimli yabancı bankadaki 4361 xxxx xxxx 2031 ve 4360 xxxx xxxx 8014 nolu hesaplara ait kredi kartlarının manyetik şerit bilgileri kodlanmış suretiyle tamamen sahte olarak üretilmiş, üzerinde "Kemal Gaman" ismi yazılı "Vakıfbank" ve "Türkiye İş Bankası-Maksimum" kredi kartlarını dört ayrı işyerinden kısa zaman dilimlerinde yaptıkları alışverişlerde kullandığının kabul edilmesi karşısında; Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 29.05.2001 tarih ve 6/106-111 sayılı içtihadında da açıklandığı üzere, mal ve hizmet alımı bedellerini sözleşmeler gereği üye işyerine ödeyen Türk Bankalarının bu işlemlerde aracılık yaptıkları, dava konusu olayın arzettiği özellik itibariyle suçtan kart hamili, üye işyeri, aracı banka ve kartı çıkaran yabancı bankadaki iki ayrı hesapla ilişkilendirilerek üretilen kartlarla kısa zaman aralığında değişik üye işyerlerinden alış veriş yapılarak yarar sağlanmasında zincirleme iki ayrı suç olduğu gözetilmeden her bir üye işyerine karşı işlenen eylem bağımsız suç kabul edilerek yazılı şekilde hüküm kurulması surertiyle fazla ceza tayini…"* Yargıtay 11. CD. E. 2009/9045, K. 2009/5305, T. 06.05.2009 (**PARLAR,** s. 83); *"Manyetik şeridi yurtdışındaki Euro Kartensysteme Gmbh isimli bankaya ait üzerinde Akbank logosu bulunan ve kendi ismi yazılı 5232 5517 9515 7891 nolu kredi kartının sanık tarafından 25.11.2005 günü kısa aralıklarla iki üye işyerinde kullanıldığı aynı gün şikayetçi Yüksel Menderes Gökay'a ait kuyumcu dükkanından alışveriş yapılmak istendiği sırada POS cihazının onay vermemesi üzerine kaçmak isterken yakalandığının anlaşılması karşısında, teselsül eden eylemi nedeniyle 5237 Sayılı TCK.nun 245/3, 43. maddeleri gereğince mahkumiyeti yerine yazılı şekilde alışveriş yapılan üye işyerleri sahipleri mağdur kabul edilip 3 kez uygulama yapılmak suretiyle fazla ceza tayini… Yasaya aykırı"* Yargıtay 11. CD. E. 2006/7207, K. 2006/9886, T. 05.12.2006 (www.kazanci.com). Yargıtay'ın benzer yönde vermiş olduğu diğer kararlar için bkz. Yargıtay 6. CD. E. 2000/3194, K. 2000/3213, T. 01.05.2000; Yargıtay 6. CD. E. 2000/5450 K. 2000/8744, T. 28.11.2000 (**EKİNCİ,** Ceza Hukuku

Örneğin hırsızlık suretiyle ele geçirilen başkasına ait bir kredi kartının ATM'ye sokulması ve şifrenin girilmesiyle belli bir miktar para çekilmesinin ardından tekrar para alabilmek için aynı işlemin otuz saniye aralıklarla iki dakika içinde dört kez tekrarlanması ancak bu son dört girişimin sistem tarafından bloke edilerek başarısız olması halinde ortada birbirinden bağımsız beş fiil değil tek bir fiil vardır bu nedenle zincirleme suç hükümlerinin uygulanmasını gerektiren bir durum söz konusu değildir.[1087] Yine aynı alışveriş nedeniyle, alışveriş bedelinin dört dakika ara ile iki parçada kredi kartıyla ödenmesi ve üye işyerinin bu alışverişe ilişkin tek bir fatura düzenlemesi halinde tek suç söz konusudur.[1088] Şifresi bilinmeyen başkasına ait bir banka veya kredi kartının arka arkaya değişik şifreler denenmek suretiyle arka arka paraya çekilmeye çalışılması halinde de zincirleme suç hükümleri uygulanmaz,[1089] kaldı ki burada para çekilemişse fail yalnızca teşebbüsten dolayı cezalandırılır.

Suçun ikinci fıkrada belirtilen işleniş şekli bakımından tek bir sahte kart üretme veya böyle bir kartı satma, devretme, satın alma veya kabul etme davranışı gerçekleştiği takdirde tek bir suç vardır ve dolayısıyla zincirleme suç hükümleri uygulanmayacaktır. Ancak birden fazla sahte kart oluşturulması veya birden fazla

---

Uygulamasında, s. 112); Yargıtay 11. CD. E. 2006/6678, K. 2006/9711, T. 30.11.2006; Yargıtay 11. CD. E. 2006/5676, K. 2006/9190, T. 16.11.2006 (**ESEN,** s. 656-657.)

[1086] Yargıtay 11. CD. E. 2012/534, K. 2012/4772, T. 04.04.2012 (**MALKOÇ,** C. 4, s. 3853.)

[1087] Bkz. Alman Federal Yüksek Mahkemesi'nin 19.12.2007 tarihli kararıBGH 2StR 457/07, kararın aslı için bkz. http://www.hrr-strafrecht.de/hrr/2/07/2-457-07-1.php; Alman Federal Mahkemesinin benzer yöndeki diğer kararları için bkz. Alman Fedaral Yüksek Mahkemesi'nin 19.12.2007 tarihli kararı BGH 2StR 461/05http://www.hrr-strafrecht.de/hrr/4/02/4-448-02.php3; Alman Fedaral Yüksek Mahkemesi'nin 04.06.2003 tarihli kararı BGH 2StR 169/03 http://www.hrr-strafrecht.de/hrr/2/03/2-169-03.php3

[1088] Yargıtay 11. CD. E. 2011/4772, K. 2011/20474, T. 03.10.2011 (**KARAGÜLMEZ,** s. 301-302)

[1089] *"…şifresini bilmediği şikâyetçiye ait bir adet İş Bankası kredi kartı ile aynı zaman diliminde değişik şifreler denemek suretiyle üç kez para çekmeye çalışan sanığın eyleminde teselsül hükmünün uygulanmayacağının gözetilmemesi…"* Yargıtay 11. CD. E. 2010/5251, K. 2010/2498, T. 10.03.2010 (**PARLAR,** s. 66).

kart üzerinde sahtecilik yapılması halinde, zincirleme suç için gerekli diğer koşullar da varsa, zincirleme suç hükümleri uygulanmalıdır. Örneğin bir suç işleme kararının icrası kapsamında farklı zamanlarda aynı kişiye ait banka hesabı ile ilişkilendirilerek birden fazla sahte banka veya kredi kartı üretmek, satmak, devretmek, satın almak, kabul etmek halinde zincirleme suçtan bahsedilmesi gerekir.[1090] Ancak burada mağdurun banka olduğu kabul edilerek zincirleme suçun varlığının her bir farklı banka sayısına göre belirlenmesi ve kaç suçun oluşacağı hususunda banka sayısının esas alınması gerektiği savunulmaktadır. Bu görüşe göre aynı bankaya ait birden fazla kart üretilmişse zincirleme suçtan bahsedilir.[1091]

Suçun mağduru toplum olduğundan kartların farklı kişilere ait hesaplarla ilişkilendirilmesi veya farklı banka veya kredi kuruluşları tarafından çıkarılmış olmasının zincirleme suç hükümlerinin uygulanmasına bir etkisi olmayacaktır. Ancak Yargıtay bu fıkra bakımından da yukarıda belirtildiği üzere "kart sayısını" dikkate alarak suç sayısını belirlemektedir. Örneğin Yargıtay dört farklı sahte kredi kartı bulundurmanın tek bir suç olmadığına karar vermiştir.[1092] Ancak örneğin sahte kartın arka arkaya seri üretimi[1093] ya da birden fazla sahte kartın aynı anda kabul

---

[1090] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 464.

[1091] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 898.

[1092] *"Kart sayısı kadar kredi kartı üretme ve kullanma suçunun oluştuğunu kabul eden mahkemenin kabulünde isabetsizlik görülmediğinden tebliğnamedeki dört adet sahte kredi kartı bulundurma eyleminin tek suç oluşturduğundan bahisle bozma isteyen düşünceye iştirak edilmemiş… hüküm fıkrasından "suçta kullanılan sahte kredi kartlarının 5237 sayılı Yasanın 54. maddesi uyarınca müsaderesi" cümlesi çıkartılarak "suçta kullanılan emanete kayıtlı sahte kartların dosyada delil olarak saklanmasına" denilmek suretiyle… diğer yönleri usul ve yasaya uygun bulunan hükmün DÜZELTİLEREK ONANMASINA…"* Yargıtay 11. CD, E. 2007/311, K. 2007/1155, T. 26.02.2007 (**PARLAR/HATİPOĞLU,** C: 4, s. 3500-3501)

[1093] Sedat **BAKICI**'nın konuşması, Bilişim Suçları Ve Kredi Kartlarının Kötüye Kullanımı Konferansı, (Konferans'ta alınan notlar), Afyon Kocatepe Üniversitesi, 2013.

Zira benzer durum parada sahtecilik gibi suçlarda da geçerlidir, suçun oluşabilmesi için failin tek bir sahte parayı üretmesi ve bunu dolaşıma sokması yeterli olduğu gibi, failin bunu seri halinde yapması halinde de faile tek bir suçun cezası verilir. **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 481.

edilmesi, satılması, devredilmesi, satın alınması, kabul edilmesi halinde tek bir fiil vardır ve tek suç olarak kabul edilmelidir. Söz konusu durumun tek bir fiil olmadığı ve zincirleme suç hükümlerinin uygulanması gerektiği de ileri sürülen görüşler arasındadır.[1094]

Doktrinde ileri sürülen bir görüş, suçun mağdurunun henüz kartın kullanılmamış olması göz önünde bulundurularak kartın taşıyıcısı değil, kartı çıkarma yetkisine sahip banka ya da kredi kurumu olduğu düşüncesinden hareketle[1095] suçun birden fazla kez işlenmesi halinde kaç suçun oluştuğu, özellikle zincirleme suç açısından banka veya kredi kartı sayısınca değil banka sayısınca belirlenmesinin gerektiği şeklindedir.[1096] Yani aynı bankaya yönelik olarak işlenen birden fazla suç arasında zincirleme suç ilişkisi mevcut olabilir.[1097] Örneğin aynı bankaya ait birden fazla kart üretilmişse burada zincirleme suç hükümleri uygulama alanı bulur.[1098] Yargıtay'ın da bu yönde kararları mevcuttur.[1099] Ancak burada bu kartların üretiminin farklı zamanlarda gerçekleştirilmesi gerektiğine dikkat edilmelidir.[1100]

[1094] **MERAN,** s. 247.

[1095]**TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 770.

[1096] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1051; **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6819; **ERDOĞAN,** s. 344.

[1097] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 770.

[1098] Yargıtay 11. CD. E. 2009/630, K. 2009/4067, T. 09.04.2009 (www.kazanci.com).

[1099] "*…5237 sayılı TCK.nun 245/2. maddesinde tanımlanan suçun mağdurunun, kartın henüz kullanılmamış olması nedeniyle hesap sahibi olmayıp banka veya kredi kartını çıkarma yetkisine haiz banka olacağı ve Bankalar Arası Kart Merkezi'nin 07.02.2008 günlü yazısında suça konu kopyalanmış kartların Amerikan Express-United states ve EURO Kartensysteme Gmbh adlı iki ayrı bankaya ait olduğunun tesbit edilmesi karşısında sanığın eyleminin teselsül eden iki ayrı suç oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde tek suçtan hüküm kurulması…*" Yargıtay 11. CD. E. 2007/8458, K. 2008/915, T. 20.02.2008 (www.kazanci.com).

[1100] Sedat **BAKICI**'nın konuşması, Bilişim Suçları Ve Kredi Kartlarının Kötüye Kullanımı Konferansı, (Konferans'ta alınan notlar), Afyon Kocatepe Üniversitesi, 2013.

Suçun üçüncü fıkrada işlenen şekli bakımından da sahte olarak oluşturulan ya da üzerinden sahtecilik yapılan banka veya kredi kartının aynı suç işleme kararıyla farklı zamanlarda birden fazla kez kullanılması halinde de zincirleme suç hükümleri uygulanır.[1101] Örneğin gerçek ya da sahte bir banka veya kredi kartıyla bir işyerine gidip oradan birden fazla mal alınmasında ortada tek bir suç vardır. Ancak aynı kartla, suç işleme kararında birliği ortadan kaldırmayacak şekilde, farklı işyerlerinden mal alınması halinde, zincirleme suç söz konusu olur ve fail TCK m. 245/3 ve 43'ten dolayı cezalandırılır.

Suçun üçüncü fıkrada belirtilen işleniş şekli bakımından da zincirleme suçun oluşup oluşmadığının tespiti açısından kart hamilinin esas alınması gerektiği belirtilmiştir.[1102] Bu düşünceye göre; aynı hamile ait bir banka veya kredi kartının kullanılması durumunda zincirleme suç gerçekleşir. Bu nedenle aynı hamile ait olan ancak farklı banka veya finans kurumlarına ait banka veya kredi kartlarının kullanılması durumunda da zincirleme suç vardır.[1103] Yine bu görüşe göre aynı bankanın farklı kişilere ait kredi kartları bakımından zincirleme suçun uygulama alanı bulamaz ve gerçek içtima kuralının uygulanması gerekir.[1104] Ancak ileri sürülen bir diğer görüş ise suçun kart sayısınca oluşacağı yönündedir. Bu nedenle kartların

---

[1101] Yargıtay, sanığın sahte "Ahmet Atım" adına oluşturulan kredi kartıyla aynı anda olmayıp bir gün içerisinde değişik saatlerde ve ayrı işyerlerinden alışveriş yapmasının TCK m. 43'ün uygulanmasını gerektirir zincirleme suçu oluşturduğuna karar vermiştir. Bkz. Yargıtay 11. CD, E. 2008/15133, K. 2008/12640, T. 01.12.2008 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6898.). Benzer yöndeki diğer kararlar için bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2006/4140, K. 2006/7336, T. 20.09.2006 (**TAŞDEMİR,** s. 426.); Yargıtay 11. CD, E. 2008/292, K. 2008/298, T. 28.01.2008; Yargıtay 11. CD, E. 2006/4848, K. 2008/10158, T. 13.10.2008 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6878-6879); Yargıtay 11. CD. E. 2009/3216, K. 2009/6315, T. 14.05.2009 (**TAŞDEMİR,** s. 417.)

[1102] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 903.

[1103] **ÖZBEK,**"Banka veya Kredi", s. 1056. Yargıtay ise kullanılan kart sayısını dikkate alarak zincirleme suç hükümlerini uygulamaktadır. Bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2006/5208, K. 2006/8493, T. 30.10.2006 (www.kazanci.com).

[1104] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 903-904.

aynı kişiye ait olup olmadığının herhangi bir önemi yoktur, önemli olan kartın sayısıdır. Yani tek bir kartla suç işlemişse tek suç; beş farklı kartla suç işlemişse beş suç söz konusu olur. Aynı kartın birden fazla kez kullanılması halinde ise zincirleme suç hükümleri söz konusu olur. Yine ilk fıkrada da belirtildiği gibi kartla alışveriş yapılan işyerinin birden fazla ve farklı kişiler olmasının bir önemi yoktur.[1105]

Yargıtay'ın üçüncü fıkranın uygulanması bakımından banka sayısını esas alarak zincirleme suç hükümlerini uyguladığı kararları mevcuttur.[1106] Suça konu olan birden fazla karttan her biri farklı banka ya da kredi kurumuna aitse, bunların sayısınca bu suçun işlendiği ve mağdurlar farklı kişiler olduğu için de bunların arasında zincirleme suç hükümlerinin uygulama alanı bulamayacağı[1107] belirtilmiştir.[1108] Yargıtay sahte oluşturulan birden fazla kredi kartının kullanılması halinde eylemlerin her farklı banka kartı için ayrı ayrı suç oluşturup kartların birden çok kullanımı halinde her kart için zincirleme suç hükümlerinin uygulanmasının gerektiğini belirtmiştir.[1109]

[1105] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6819-6820.

[1106] Yargıtay 11. CD, E. 2009/13310, K. 2009/8701, T. 06.07.2009 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6866).

[1107] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 770.

[1108] Örneğin Alman Federal Yüksek Mahkemesi 07.03.2008 tarihinde verdiği bir kararda otuz farklı kredi kartının üretilerek ardından hemen bu kartların kullanılması fiillerinin arka arkaya ve kısa kısa aralıklarla gerçekleşmesi nedeniyle her bir kart bakımından "garanti fonksiyonu olan sahte kredi kartı sahteciliği" suçunu oluşturacağını belirterek Frankfurt İlk Derece Mahkemesi'nin 23.10.2007 tarihli kararını onaylamıştır. Kararın aslı için bkz. http://www.hrr-strafrecht.de/hrr/2/08/2-44-08.php?referer=db

[1109] Yargıtay 11. CD. E. 2009/22078, K. 2010/1382, T. 16.02.2010 (www.kazanci.com); Yargıtay sanığın Bahar Aklın ve Durmuş Çelebi adlarına Ak Banktan sahte kredi kartı alıp kullanarak haksız menfaat temin ettiği fiilin zincirleme suç olarak kabul edilmesini hukuka aykırı bulmuştur. Bkz. Yargıtay 11. CD, E. 2008/12735, K. 2008/11246, T. 06.11.2008 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6898.)

3. Fikri İçtima

Fikri içtimanın temel özelliğini; bir fiilin, birbirinden farklı kanun hükümlerini ihlal etmesi ve ihlal edilen hükümlerden her birinin uygulama imkânının bulması oluşturur.[1110] TCK m. 44'te de işlediği bir fiille birden fazla farklı suçun oluşumana sebep olan kişinin bunlardan en ağır cezayı gerektiren suçtan dolayı cezalandırılacağı öngörülmüştür.

TCK m. 243'te düzenlenen "*bilişim sistemine girme*" suçu[1111] bu suç bakımından koşulları oluştuğu takdirde[1112] geçit suç niteliğindedir.[1113] Geçitli suçta failin daha ağır suçu işlemek için daha hafif nitelikte olan suçtan geçmesi gerekmektedir.[1114] Önceki fiilin sonraki fiile giden bir geçit, bir yol niteliğinde olması halinde cezalandırılmayan önceki fiilin varlığı söz konusudur.[1115] Bu suçun işlenebilmesi için hukuka aykırı olarak bir bilişim sistemine girmek ve orada kalmak gerekebilir.[1116] Bu suç bilişim sistemlerine girerek işlenmesi zorunlu olan suçlar bakımından araç niteliğindedir ve bu durumlarda failin yalnızca amaç suçtan dolayı cezalandırılması gerekir.[1117] Örneğin failin elde ettiği kart ve şifre sayesinde her ne kadar bilişim sistemine hukuka uygun bir şekilde giriyormuş gibi gözükse de, kartı

[1110] **İÇEL,** İçtimaı, s. 60-61.

[1111] Herkese güvenli bir bilişim ortamının sağlanması kamu düzeninden olduğundan, TCK m. 243'ün mağdurunun kamu idaresi olduğu yönündeki görüş için bkz. **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 441.

[1112] Bilişim sistemini kuran banka ve kredi kuruluşlarının sistemi kurarkenki amaçları yasal kullanıcıların sisteme girmesi yönündedir. Sisteme yasal kullanıcıların dışındaki kişilerin girmesi halinde sistem sahihibinin rızasına aykırı olarak bilişim sistemine girildiğinden m. 243'teki suç gerçekleşmiş olur. Bkz. **ERDOĞAN,** s. 328; **TAŞKIN,** s. 84.

[1113] **TAŞKIN,** s. 84; **AKARSLAN,** s. 51; **ERALP,** s. 368. Aksi yönde bkz. **KOÇ,** s. 189.

[1114] **DÖNMEZER/ERMAN,** C. 1, s. 403-404.

[1115] **İÇEL,** İçtimaı, s. 180.

[1116] **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1570; **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 264; **PARLAR,** s. 55; **PARLAR/HATİPOĞLU,** C: 4, s. 3471, 3497.

[1117] **ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA,** Özel Hükümler, s. 694-695; **MALKOÇ,** C. 4, s. 3824.

çıkaran ve bilişim sisteminin sahibi olan banka ya da finans kurumu bu sisteme kart aracılığıyla kartı hukuka uygun bir şekilde elinde bulunduranların girmesini istediğinden banka veya kredi kartıyla yapılan bilişim sistemine her girişte öncelikle m. 243 ihlal edilir.[1118] Bu durumda faile bilişim sistemine girme suçundan dolayı ceza verilmez.[1119] Ancak burada geçit suç ilişkisinin olmadığı, fikri içtima gereği daha ağır cezayı gerektiren m. 245/1'den dolayı cezalandırmanın yapılması gerektiği de ileri sürülmüştür.[1120] Yine benzer yönde ileri sürülen ve ele geçirilen veya elde bulundurulan bir banka veya kredi kartının kullanılması esnasında bir bilişim sistemine girme (TCK m.243/1) ve var olan verileri başka yere gönderme (TCK m.244/2) fiilleri de söz konusu olduğundan fikri içtimadan söz edileceği; ancak failin daha ağır ceza öngören TCK m. 245'ten cezalandırılması gerektiği de belirtilmiştir.[1121] Ancak bu suç TCK m. 244/4'e göre özel norm niteliğindedir.[1122] Bu nedenle de bilişim sistemine ya da verilere müdahale edilerek haksız yarar elde edilip edilmediğine bakılmaksızın, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması TCK m. 245 kapsamında değerlendirilmelidir.[1123]

Banka veya kredi kartının dolandırıcılık suretiyle elde edildiği ve suçun ilk fıkrada belirtilen şekli gerçekleştiğinde fail hakkında her iki suç bakımından da gerçek içtima söz konusu olur ve TCK m. 158/1-f'de belirtilen bilişim sistemlerinin, banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması suretiyle işlenmesi şeklindeki

[1118] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 468.

[1119] **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1570.

[1120] **ERDOĞAN,** s. 328; **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 892.

[1121] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1043-1044.

[1122] TCK m. 244'ün, m. 245 bakımından geçit suç niteliğine sahip olduğu yönünde bkz. **AKARSLAN,** s. 51.

[1123] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 770.

dolandırıcılık suçunun nitelikli hali gündeme gelmez.[1124] Ancak Yargıtay ETCK döneminde bu durumu bankaları vasıta kılarak dolandırıcılık suçunun işlenmesi kapsamında nitelendirmiştir.[1125] Failin kart hamilini telefonla arayıp bir bankadan aradığını ve banka görevlisi olduğunu, kredi kartından çekilen kart ücretinin iadesi için kart bilgilerinin gerektiğini söylemesi ve böylece, hamilden kartın numarasını, son kullanma tarihini ve güvenlik numarası bilgilerini mail order sistemiyle kullanarak bir mağazadan alışveriş yapması durumunda fail hem dolandırıcılık hem de banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçundan cezalandırılmamalıdır. Zira burada failin fiili bir bütün olarak banka ve kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunu oluşturmaktadır.[1126] Ancak failin örneğin kart hamilini ilk aradığı zaman hamilin hesap bilgilerini alması, failin elde ettiği bu bilgilerle hamilin hesabına girmesi ancak hesabın boş olması nedeniyle para transferi yapamaması; bunun üzerine hamili ikinci kez arayıp kredi kartı bilgilerini alması ve bu bilgileri kullanıp yarar elde etmeye çalışması ancak limitin olmaması nedeniyle bunu başaramaması

[1124] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1044.

[1125] *"…Sanıkların sahte isim vermek ve Laurie Cosmetic Firması ortaklarına ait olduğunu söyleyerek Garanti ve HSBC Bankaları tarafından verilen iki adet kredi kartı numarasını bildirerek internet aracılığı ile müdahil şirketten bilgisayar yedek parça siparişi verdikleri ve şirkete giderek görüştükleri, bu suretle malların teslimini sağlayıp haksız kazanç temin ettikleri, eylemlerinin bankaları vasıta kılarak dolandırıcılık suçunu oluşturduğu gözetilmeden…"* Yargıtay 11. CD. 2002/10925 E. 2003/5972 K. 22.09.2003 (**KURT,** s. 223-224); *"…Sanıkların ATM cihazında önceden hazırladığı tertibatla bankamatik kartının sıkışmasını sağlayıp banka görevlisi ile telefonla görüştüğü izlenimi de uyandırarak yaptıkları hile ve desiselerle şikâyetçiden bankamatik kartını ve şifresini ele geçirip haksız çıkar sağlamaları nedeniyle eylemin, telefon ve bankayı vasıta kılarak dolandırıcılık suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması…"* Yargıtay 11. CD. 2002/9464E. 2003/9500 K. 17.12.2003 (**KURT,** s. 228); "*Sanığın otelde birlikte kaldıkları şikâyetçinin cebinden Yapı Kredi Bankası tarafından düzenlenen kredi kartını çalarak değişik tarihlerde yaptığı alışverişlerde kullanıp; haksız menfaat sağlayarak banka vasıta kılınmak suretiyle nitelikli dolandırıcılık suçunu işlediğinin iddia kabul olunması karşısında fiiline uyan suç tarihinde 765 sayılı TCK'nın 504/3, 80. maddelerinin 5237 sayılı yasada karşılığını oluşturan 245, 43. maddeleri ile karşılaştırma yapılarak lehe hükmün belirlenmesi gerektiği gözetilmeden uygulama yeri bulunmayan anılan yasanın 158/1-f madde ve fıkrası ile karşılaştırma yapılarak hüküm kurulması"* Yargıtay 11. CD, E. 2007/7756, K. 2007/7344, T. 31.10.2007 (**YALVAÇ,** s. 1373).

[1126] Yargıtay 11. CD, E. 2012/11116, K. 2012/20386, T. 13.06.2012 (www.kazanci.com).

halinde ise failin iki ayrı fiili vardır ve fail hakkında hem m. 158/1-f'ye teşebbüsten hem de m. 245/1'e teşebbüsten dolayı iki ayrı ceza verilmelidir.[1127]

Doktrinde ileri sürülen bir görüşe göre örneğin (A)'nın, (B)'nin içinde para ve şifresi üzerinde yazılı olan kredi kartı bulunan cüzdanını çalmasının ardından (A)'nın bu kartı ATM'de kullanarak para çekmesi durumunda; amaçtaki birlik nedeniyle para için ayrı kredi kartı için ayrı hırsızlıktan bahsedilmemelidir. Ortada tek bir fiil, tek bir hırsızlık vardır. Suçun ratio legis'inin hırsızlık suçunun ratio legisiyle aynı olmasından hareketle, yani bu suçun özünde bir hırsızlık suçu olmasından hareketle TCK m. 141 ve 142'ye göre özel norm niteliğinde olan TCK m. 245 uygulama alanı bulmalıdır. Bu görüşe göre şayet TCK m. 245 hükmü olmasaydı kişi hakkında hırsızlıkla ilgili hükümlerden dolayı ceza verilmeliydi. Söz konusu durumda hem hırsızlıktan hem de banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçundan dolayı ceza verilmesi, bir kasanın çalınması için anahtarın çalınmasının ayrı, kasanın açılıp içindekilerinin çalınmasının ayrı hırsızlık olarak kabul edilmesi anlamına geleceği belirtilmiştir. Bu nedenle de ortada iki fiil değil tek bir fiil vardır. Bu görüşe göre suçun ilk fıkradaki işleniş şekli bakımından ortada bir bileşik suç yoktur ama görünüşte normlar çatışmasının bir başka versiyonu olan genel-özel norm ilişkisi

[1127] Yargıtay'ın benzer yönde verdiği bir kararı şu şekildedir: *"Sanığın, mağdur S. K. ile, adı geçen mağdurun yeğeni olan S. A.'ın e-mail bilgilerini kullanarak elektronik posta yolu ile iletişim kurmak suretiyle kendisini S. A. gibi tanıtıp, arkadaşından para geleceğini ancak hesabında problem olduğunu, bu nedenle kendisine ait banka hesap bilgilerini göndermesini istemesi üzerine adı geçen mağdurun banka hesap bilgilerini gönderdiği, bu hesapta para olmadığını öğrenen sanığın aynı yolla adı geçen mağdurun kredi kartı bilgilerini aldığı, ancak kredi kartı borcu ödenmediğinden kartın kullanıma kapalı olması nedeniyle bu hesaptan da para çekemediğinin anlaşılmış olması ve 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun 3/e maddesi uyarınca, "kredi kartının, nakit kullanımı gerekmeksizin mal ve hizmet alımı veya nakit çekme olanağı sağlayan basılı kartı veya fiziki varlığı bulunmayan kart numarasını" ifade etmesi karşısında, sanığın sonraki eyleminin, TCK.nun 245/1. maddesinde öngörülen "banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılmasına teşebbüs", ilk eyleminin ise, TCK.nun 158/1-f maddesinde öngörülen "bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılığa teşebbüs" suçlarını oluşturacağı ve bu suçların birbirlerinden ayrı ve bağımsız suçlar olduğu gözetilmeden, yazılı şekilde tek mahkûmiyet hükmü kurulması aleyhe temyiz olmadığından bozma nedeni yapılmamıştır."* Yargıtay 11. CD, E. 2010/7788, K. 2010/11083, T. 13.10.2010 (www.kazanci.com).

vardır. Bu nedenle de her somut olayda fiil sayısının ortaya konması ve fiil sayısı kadar ceza verilmesi gereklidir.[1128] İleri sürülen bir diğer görüşe göre; söz konusu durumda TCK m. 44'ün uygulanmasıyla faile hırsızlıktan değil banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçundan dolayı ceza verilmesi gereklidir.[1129] Yine kredi kartının ya da banka kartının hamilinin elinden failin yaptığı hileli hareketle alınması ve sonrasında bu kartın kullanılarak yararın elde edilmesinde fiilin bir bütün olarak değerlendirilmesinin mümkün olmadığı belirtilmiştir. Zira bu görüşe göre tek başına bir değer ifade etmeyen kredi kartının alınması esnasında kart sahibinin aldatılmış olmasına bakılarak eylemin tamamının dolandırıcılık olarak nitelendirilmesi doğru değildir. Söz konusu durumda yalnızca TCK m. 245/1 uygulama alanı bulur.[1130]

Yargıtay'ın uygulamasına göre banka ya da kredi kartları kullanılış şekilleri bakımından "anahtar" ya da "sair aletler" değildir.[1131] Örneğin bir anahtarın sahip olduğu maddi imkân ile kredi kartının imkânı birbirinden farklıdır. Kredi kartında ayrıca şifre kullanılmaktadır. Bu nedenle kredi kartının bir anahtara benzetilmesi

---

[1128] **KATOĞLU,** "Banka veya Kredi Kartları", s. 103.

[1129] Yazar, burada örneğin failin mağdurun çantasını çaldığı daha sonra çantadan yalnızca kredi kartını alıp çantayı ve içindekileri attığı durumda bunun mümkün olduğunu belirtmiştir. Ancak fail burada çantayı atmazsa ve örneğin çantadaki cep telefonunu da kullanırsa bu durumda failin çantadaki cep telefonu bakımından hırsızlıktan, kredi kartının kullanımı bakımından ise banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçundan dolayı cezalandırılacağını belirtmektedir. Bkz. **TAŞKIN,** s. 81-82.

[1130] **KURT,** s. 184.

[1131] *"...Bankalara ait ATM makinelerinden para çekmek için kullanılan kredi kartlarının kullanılış şekli itibariyle "anahtar" veya TCK'nın 493/2.maddesinde belirtilen "sair aletler" olarak mütalaasının mümkün bulunmadığı, kredi kartlarının otomatik işleme tabi tutulmuş bir sistemin unsuru olduğu, kartla birlikte şifrenin kullanılması halinde elektronik sisteme girilebileceği bu nedenle de; sanığın, müştekinin çantasından çaldığı kredi kartını ve evvelce bildiği şifreyi de kullanmak suretiyle ATM makinesinden para çekmekten ibaret eylemin hırsızlık suçunu değil TCK'nın 525/b-2 madde ve fıkrasında yaptırıma bağlanan bilişim suçunu oluşturduğu…"* Yargıtay 11. CD. E. 2001/62, K. 2001/989, T. 06.02.2001 (**KURT,** s. 197); Benzer yönde verilen diğer kararlar için bkz. Askeri Yargıtay Daireler Kurulu Kararı E. 2000/55, K. 2000/71, T. 30.03.2000 (**EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 39-52.).

zorlama bir yorumu oluşturur.[1132] Ayrıca bu kartların maddi bir değerinin olması[1133] ve özellikle de hamiline büyük olanaklar sağlaması nedeniyle hırsızlık suçunun varlığından bahsedilmelidir.[1134] Zira kartın hammadesi olan plastiğin işlenmesi ve kart haline getirilmesi basit bir işlem değildir. Bilişim sistemlerinin kullanımını gerektirir ve kartın üretilmesi ekonomik bir harcamanın yapılmasını gerektiren faaliyet neticesinde gerçekleşir. Ayrıca kart hamillerinden kart bedeli olarak belli bir miktar para alınması da bu kartların ekonomik bir değer taşıdığının göstergesidir.[1135] Bu nedenle fail hem hırsızlık suçundan hem de m. 245/1'den cezalandırılır.[1136] Zira Yargıtay'ın da belirttiği üzere burada fikri içtima koşulları bulunmamaktadır.[1137]

Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun yanında hırsızlık suçunun da işlendiği hallerde olayın özelliği, mağdurun konumu, failin kişiliği ve suçun işleniş şekli[1138] her olayda dikkate alınarak şartları varsa TCK m. 145'te öngörülen değer azlığı indiriminin, banka veya kredi kartının ekonomik değeri göz önünde bulundurularak uygulanabilip uygulanamayacağı tartışılmalıdır.[1139] Hırsızlık

---

[1132] **BAYRAKTAR,** Köksal: "Tebliğlerin Tartışılması, Soru ve Cevaplar", Hukuki Açıdan Banka ve Kredi Kartları Sempozyumu II, 08-10 Ekim 1999, ss. 89.

[1133] En azından yeni bir banka veya kredi kartının elde etmenin belli bir bedeli vardır. Bkz. **NUHOĞLU,** s. 196.

[1134] **BAYRAKTAR,** "Ceza Hukuku Sorunları", s. 197.

[1135] **KOÇ,** s. 166.

[1136] **YILMAZ,** Sacit, s. 286-287; **ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA,** Özel Hükümler, s. 721; **AKIN,** Engin, "Banka", s. 244.

[1137] Yargıtay 11. CD. E. 2012/17699, K. 2012/4696, T. 04.04.2012 (**MALKOÇ,** C. 4, s. 3848).

[1138] *"...madde ile getirilen sistem, sadece malın değerinin objektif ölçütlere göre belirlenerek cezadan indirim veya ceza verilmemesinden ibaret değildir. Olayın özelliği, mağdurun konumu, failin kişiliği ve suçun işleniş şekli her olayda değerlendirmeye konu edilecek, meydana gelen haksızlığa faili iten etkenler ve bu haksızlığın mağdur üzerindeki etkileri de gözetilerek, maddenin uygulanıp uygulanmaması ve özellikle ceza verilmeme haliyle ilgili seçeneğin, eylemin failine uygun düşüp düşmeyeceği belirlenecek ve takdirin gerekçesi de kararda gösterilecektir... Buna karşılık 145. maddenin uygulanmasındaki en önemli kriter kuşkusuz değer ölçüsüdür ve bu değerin "ceza vermeme" halini de haklı saydıracak düzeyde az olmasıdır..."* Yargıtay CGK. E. 2010/11-17, K. 2010/65, T. 30.03.2010 (www.kazanci.com).

[1139] **YAZICIOĞLU,** "Malın Değerinin Azlığı", s. 38.

suçunun konusunu banka veya kredi kartının oluşturduğu durumlarda bu kartların ele geçirilmesiyle kartın temsil ettiği değer, örneğin hesaptaki para veya kredi kartının limiti otomatik olarak failin eline geçmemektedir.[1140] Bu nedenle, hırsızlık sonucu elde edilen bir banka veya kredi kartının kullanılmasında faile hem TCK m. 245/1'in hem de hırsızlıktan dolayı ceza verirken malın değerinin azlığı nedeniyle hırsızlık suçunun cezasında indirime gidilmelidir.[1141] Değer, malvarlığına karşı suçlarda suçun maddi konusunun ekonomik yani parasal değeri olarak anlaşılmalıdır. Hangi değerin az hangi değerin fazla olduğu belirsizdir ve bu belirsizliği giderecek olan hâkimin takdiridir.[1142] Zira banka veya kredi kartlarının değeri tek başına TCK m. 145'in uygulanmasına imkân verecek ölçüde az olduğundan, söz konusu indirim uygulanmalıdır.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu, failin ATM makinesine para çekmek veya işlem yapmak için gelen kişilerin banka kartını ele geçirebilmek için bir düzenek kurduğu, bankamatiğe taktığı bu düzenek nedeniyle işlem yapamayan ve kartları bankamatiğe sıkışan kişilerin yanına yardım etme görünümü altında yaklaştığı, şifrelerini öğrenebilmek amacıyla şifrelerini yeniden girmelerini istediği, böylece şifrelerini öğrendiği, sanığın kurduğu düzenek nedeniyle banka kartı ATM cihazına sıkışan mağdurların telefon etmek için uzaklaşması üzerine banka kartını tornavida ile çıkartıp, ele geçirdiği banka kartı ile başka bir bankamatikten mağdurların hesabından para çekmesi şeklinde gerçekleşen olayda, suçun işleniş şekli itibariyle malın değerinin azlığını düzenleyen TCK'nın 145. maddesinin uygulanma

[1140] **ERDEM/ÖZBEK,** s. 66.

[1141] Benzer yönde bkz. **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 490.

[1142] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Kişilere Karşı Suçlar, s. 342.

koşullarının bulunmadığı sonucuna varmıştır.[1143] Hatta artık Yargıtay malın değerinin azlığı şeklindeki indirimin yapılıp yapılmaması hususunu kararında tartışmamaktadır.[1144] ETCK döneminde Yargıtay bu durumu nitelikli dolandırıcılık olarak değerlendirmekteydi.[1145]

Banka veya kredi kartının elde bulundurulması örneğin kişiye verilen bir banka veya kredi kartının o kişi tarafından zilyetliğin devri amacı dışında kendisi için alış veriş yapması halinde olduğu gibi karşımıza çıkabilir. Bu durumda da ileri sürülen bir görüş TCK m. 245/1 hükmü olmasaydı bu fiilin güveni kötüye kullanma suçu kapsamında düşünülebileceği yönündedir. Bu nedenle de güveni kötüye kullanma ve bu suç arasında özel-genel norm ilişkisi vardır ve ortada tek bir fiil bulunmaktadır. Örneğin (A)'nın, babası (B)'ye ait maaş kartını (B) ölmesine karşın

---

[1143] Yargıtay CGK. E. 2010/11-17, K. 2010/65, T. 30.03.2010 (www.kazanci.com).

ETCK döneminde de Yargıtay'ın bu yönde kararları mevcuttu. *"Sanığın, yakınanın bulunmadığı sırada işyerine girerek O'nun çantasından bir miktar Türk Lirası ile banka ve kredi kartlarını, gündüzün çalma eylemi, TCK.nun 491/4. maddesine uygun, ayrı bir suç oluşturduğu; Sanığın, yakınana ait şifresini bildiği ve rızası dışında ele geçirdiği bankamatik kartı ile ATM. 'den para çekmesi eylemi de, ayrıca TCK.nun 525/b-2 maddesindeki suçu oluşturduğu; gözetilmelidir."* Yargıtay 6. CD. E. 2001/17027, K. 2002/1016, T. 01.02.2002, YKD, C. 29, S. 3, Mart 2003, s. 474, 475.

[1144] *"...sanıkların kurduğu düzenek sayesinde, ATM"den para çekmek için gelen şikâyetçiye ait ekonomik değer taşıdığında kuşku bulunmayan menkul mal niteliğindeki kredi kartını, sıkıştığı ATM'den alma eyleminin 'hırsızlık' suçunu oluşturduğu, 'banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması' suçunun ise icrai hareketlerine başlanmadan sanıkların yakalandıkları ve şikâyetçinin kartın ATM'ye sıkışması üzerine hemen bankayı arayıp kart ile ilgili hesap arasındaki irtibatı kapattırması nedeniyle somut olayda bu suçun yasal unsurlarının oluşmadığı, neticede sanıkların eyleminin bir bütün halinde 'hırsızlık' suçunu oluşturduğu ve bu suçtan cezalandırılmalarına karar verilmesi gerektiği gözetilmeden, suç vasfının tayininde hataya düşülerek yazılı şekilde hüküm tesisi..."* Yargıtay 11. CD. E. 2011/10197, K. 2012/13350, T. 05.07.2012 (www.kazanci.com)

[1145] *"Sanığın ATM cihazında önceden hazırladığı tertibatla bankamatik kartının makinasında sıkışmasını sağlayıp banka görevlisi ile telefonla görüştürdüğü izlenimini de uyandırarak yaptığı hile ile şikâyetçiden bankamatik kartını ve şifresini ele geçirdiği ve para çektiği anlaşılmasına göre; sanığın şikâyetçiye ait bankamatik kartını ve şifresini hile ve desise yaparak öğrenmesi telefon ve bankayı vasıta kılarak şikâyetçinin zararına, kendi yararına haksız menfaat sağlaması nedenleriyle eylemin TCK. nun 504/3. maddesine uygun dolandırıcılık suçunu oluşturduğu gözetilmeden suçun nitelemesinde yanılgıya düşülerek yazılı şekilde aynı yasanın 525/b-2 maddesindeki bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak hukuka aykırı yarar sağlamak suçundan mahkûmiyetine karar verilmesi,"* Yargıtay 11. CD. E. 2002/11700, K. 2003/7599, T. 10.11.2003 (www.kazanci.com)

ATM'de[1146] kullanmaya devam etmesi durumunda kişiye yalnızca TCK m. 245/1'den ceza verilmesi örneğinde olduğu gibi.[1147] Burada TCK m. 44'ün uygulanması suretiyle sorunun çözümü gerektiği de ileri sürülmektedir.[1148] ETCK döneminde de Yargıtay'ın uygulaması bu durumda güveni kötüye kullanmanın değil, m. 525/b-2'nin söz konusu olduğu yönündeydi.[1149] Ancak burada banka veya kredi

---

[1146] *"...SSK.dan emekli olan ve 26.01.1999 tarihinde ölen Ayşe Demir'in torunu olan sanığın, Ayşe Demir'in ölümünü SSK.na bildirmeyerek adına Ziraat Bankası hesabına yatırılan emekli maaşını banka kartı ile çektiğinin oluşa uygun şekilde kabul edilmiş olmasına göre, eylemin suç tarihinde yürürlükte bulunan ve 765 sayılı TCK.nun 525/b-2.maddesinde öngörülen ve teselsül eden bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak kendisi veya başkası lehine hukuka aykırı yarar sağlamak suçunu oluşturduğu ve 5237 sayılı TCK.nun 245/1.maddesi ile karşılaştırma yapılarak lehe yasanın belirlenmesi gerektiği gözetilmeden yazılı şekilde dolandırıcılık suçundan hüküm kurulması yasa aykırı..."* Yargıtay 11. CD. E. 2007/1497, K. 2009/148, T. 28.01.2009 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5**,** s. 6872); *"...sanığın, emekli aylığı almakta iken 15.07.2001 tarihinde vefat eden Mehmet Tanrıdanister'in hesabına yatan Bağ-Kur aylıklarını bankamatik kartıyla ATM'den almaktan ibaret eyleminde; hile ve desisisenin gerçek kişiye yönelmesi ve hataya düşürülmesi söz konusu olmadığından, eylemin suç tarihinde yürürlükte bulunan ve sanık lehine olan 765 sayılı TCK.nun 525/b-2, 80 maddelerinde düzenlenen teselsülen bilgileri otomatik işleme tabi tutulmuş bir sistemi kullanarak kendisi veya başkası lehine hukuka aykırı yarar sağlama ve 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCK.nun 245/1, 43/1. maddelerinde öngörülen zincirleme biçimde "kredi kartını kötüye kullanma" suçunu oluşturduğu gözetilip 5252 sayılı Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 9/3. maddesi uyarınca kararın gerekçe bölümünde suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı Yasa ile sonradan yürürlüğe giren 5237 sayılı Yasanın anılan maddeleri ile ilgili bütün hükümleri olaya uygulanarak ortaya çıkan sonuçların birbirleriyle karşılaştırılması suretiyle lehe yasanın tespiti gerekirken…".* Yargıtay 11. CD. E. 2008/14882, K. 2009/14410, T. 19.11.2009 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5**,** s. 74-75); Yargıtay'ın benzer yönde vermiş olduğu diğer kararlar için bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2008/3191, K. 2008/5048, T. 20.05.2008 (**TAŞDEMİR,** s. 420.) Yargıtay 11. CD. E. 2003/6778, K. 2003/6714, T. 06.10.2003 (**TAŞDEMİR,** s. 404-405.)Yargıtay 11. CD. E. 2008/1891, K. 2008/1623, T. 18.03.2008 (**TAŞDEMİR,** s. 390.).

[1147] **KATOĞLU,** "Banka veya Kredi Kartları", s. 103, 104, 108.

[1148] **TAŞKIN,** s. 82.

[1149] *"...Sanık Abdullah Ekinci'nin, annesinin ölümünden sonra onun adına Bağ-Kur Genel Müdürlüğü tarafından Türkiye Halk Bankası Nevşehir Şubesi'ndeki hesabına yatırılan 65.000.000 lira maaşını bankamatik kartı ile bankomattan çektiğinin anlaşılması karşısında; eyleminin suç ve karar tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı TCK.nun 525/b-2. (5237 sayılı Yasanın 245/1.) maddesinde öngörülen bilişim suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması, yasaya aykırı…"* Yargıtay 11. CD. E. 2005/8843, K. 2007/1582, T. 12.03.2007 (www.kazanci.com); *"...Şikâyetçiye ait muayenehanede çalışan ve sekreter patron arasındaki iş ilişkisinde önceki tarihlerde kredi kartı şifresini söyleyip kartı vererek para almakla görevlendirilen sanığın şikâyetçinin onayını almaksızın haksız olarak elde ettiği kredi kartını kullanıp muhtelif zamanlarda ve kısa aralıkla ATM makinasından para çekme eyleminin TCK'nın 525/b-2.maddesinde öngörülen zincirleme bilişim suçunu oluşturduğu gözetilmeden, suçu nitelemede yanılgıya düşülerek hırsızlık suçundan mahkûmiyet hükmü tesisi…"* Yargıtay 11. CD. E. 2002/7900, K. 2002/8459, T. 24.10.2002 (www.kazanci.com);*"...Sanığın 10.06.1998 tarihinde ölen babasına ait bankamatik kartını kullanarak bankamatik makinesinden, kesilmesi gereken emekli maaşlarını almaktan ibaret eyleminin TCK'nın 525/b maddesinde öngörülen zincirleme bilişim suçunu oluşturduğu gözetilmeden suçu nitelemede*

kartlarının kötüye kullanılması suçu değil, daha önce de belirttiğimiz gibi kartın kullanılmasında rıza olduğundan, yalnızca güveni kötüye kullanma suçu vardır ve bu şekilde değerlendirme yapılmalıdır.

Örneğin (A)'nın (B)'den yağma suretiyle kredi kartını alması ve kartı kullanarak yarar sağlaması halinde, yalnızca TCK m. 245/1'in uygulama alanı bulacağı yağma suçunun uygulama alanı bulamayacağı görüşünün bulunduğu da belirtilmelidir. Bu görüşün gerekçesini ise yine TCK m. 245/1'de yer alan *"her ne suretle olursa olsun ele geçirme veya bulundurma"* şeklindeki ifadenin oluşturduğu savunularak m. 245/1'de yer alan suçun oluştuğunun kabulü için kartın ne şekilde ele geçirildiğinin bir öneminin olmadığı belirtilmiştir.[1150] Bu görüşe karşı olarak her ne kadar TCK m. 245/1'de *"her ne suretle olursa olsun ele geçirme"* ifadesinin kapsamı içinde kartın yağma yoluyla ele geçirilmesinin düşünülmesi mümkün olsa da bu sonuç her olayda m. 245/1'in uygulama alanı bulacağı şeklinde yorumlanmamalıdır. Çünkü m. 245/1 hükmünde *"fiil başka bir suçu oluştursa dahi TCK m. 245/1 hükmü uygulanır"* şeklinde bir düzenleme yer almamaktadır. Bu nedenle söz konusu hallerde TCK m. 44 gereğince cezası en ağır olan fiilden dolayı kişinin cezalandırılması gerektiği belirtilmiştir. Örneğin yağma suçunun basit halinin cezası TCK m. 148/1'de altı yıldan on yıla kadar hapis cezası olarak düzenlenmiştir. Nitelikli yağma suçunun işlenmesi halinde ise verilecek ceza on yıldan on beş yıla kadar hapis cezasıdır. TCK m. 150'de ise yağma suçunda daha az cezayı gerektiren

---

yanılgıya düşülerek yazılı şekilde dolandırıcılık suçundan mahkûmiyet tesisi…" Yargıtay 11. CD. E. 2003/6778, K. 2003/6778, T. 06.10.2003 (**KURT,** s. 201); *"…sanığın haksız olarak ele geçirdiği şikâyetçiye ait kredi kart ve şifreyi kullanarak Akbank Kocaeli şubesindeki ATM makinesinden para çekip hukuki yarar sağlaması eyleminin TCK'nın 525/b-2 madde ve fıkrasında düzenlenen bilgileri otomatik işleme tabi tutulmuş bir sistemi kullanarak hukuka aykırı yarar sağlamak suçunu oluşturacağı gözetilmeden, suçun nitelemesinde yanılgıya düşülerek aynı yasanın 493. maddesi uyarınca mahkûmiyetine karar verilmesi…"* Yargıtay 11. CD. E. 2002/10882, K. 2003/7566, T. 03.11.2003 (**KURT,** s. 202-203).

[1150] **YILMAZ,** Sacit, s. 288.

nitelikli hal ve m. 167'de şahsi cezasızlık ya da cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsi sebeplerin yağma suçu bakımından uygulanmayağı düzenlenmiştir. Bu haller de değerlendirildiğinde yağma suçunun cezası m. 245/1'de belirtilen cezadan daha ağır olduğu için her iki fiilin de gerçekleştiği hallerde failin yalnızca yağma suçundan dolayı cezalandırılması gerektiği savunulmuştur.[1151] Ancak burada ilki yağma ikinci ise banka veya kredi kartının kötüye kullanılması olmak üzere iki ayrı fiil vardır bu nedenle fail her iki fiilinden de ayrı ayrı cezalandırılmalıdır.[1152]

Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunu işlemek amacıyla kartın dolandırıcılık yapılarak hamilinden alınması halinde TCK m. 245/1'de yer alan "*her ne suretle olursa olsun*" ifadesinden hareketle fail hakkında m. 44 gereğince çoğunlukla dolandırıcılık suçunun uygulama alanı bulmayıp yalnızca m. 245/1'in uygulanacağı belirtilse de[1153] burada da iki ayrı fiil vardır ve fail her iki fiilinden dolayı ayrı ayrı cezalandırılmalıdır.[1154]

Kaybolan ya da hata sonucu bir banka veya kredi kartının ele geçirilmesi ve bu kartın kullanılması halinde, failin TCK m. 44 gereğince m. 160'tan[1155] değil, m. 245/1'den dolayı cezalandırmanın yapılması gerektiği ileri sürülse de[1156] burada özel-genel norm ilişkisi nedeniyle m. 245/1'in uygulanması gereklidir. Zira m. 160'ta "eşya"dan ve bu eşya üzerinde "malik gibi tasarrufta bulunmaktan"

[1151] **KARAGÜLMEZ,** s. 278.

[1152] **YILMAZ,** Sacit, s. 288-289.

[1153] **KARAGÜLMEZ,** s. 275-276.

[1154] **YILMAZ,** Sacit, s. 289.

[1155] *"Kaybolmuş veya hata sonucu ele geçmiş eşya üzerinde tasarruf;*

Madde 160- (1) Kaybedilmiş olması nedeniyle malikinin zilyedliğinden çıkmış olan ya da hata sonucu ele geçirilen eşya üzerinde, iade etmeksizin veya yetkili mercileri durumdan haberdar etmeksizin, malik gibi tasarrufta bulunan kişi, şikâyet üzerine, bir yıla kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır."

[1156] **TAŞKIN,** s. 82.

bahsedilmekteyken; m. 245'te "banka veya kredi kartı"nın sahibinin ya da kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın kullanılmasından bahsedilmektedir.

Failin sahte olarak ürettiği banka veya kredi kartını kullanarak yarar elde etmesi durumunda fail hakkında yalnızca TCK m. 245/3 hükmü uygulanır.[1157] Ayrıca fail hakkında TCK m. 245/2 hükmü uygulama alanı bulmaz. Örneğin dolandırıcılık yapmak suretiyle elde edilen banka veya kredi kartının sahte olarak üretilmesi ve bu kartın daha sonra kullanılması durumunda hem dolandırıcılık, hem de m.245/2 ve 3'de yer alan suçlardan dolayı failin ayrı ayrı cezai sorumluluğuna gidilir.[1158]

Sahte banka veya kredi kartını üreten failin kartı kullanarak menfaat sağlaması durumunda, sahte kartın üretimi TCK m. 245/3 içinde erir ve ileri sürülen bir görüşe göre m. 245/2 geçit suçu oluşturacağından[1159] fail yalnızca üçüncü fıkradan cezalandırılarak ikinci fıkradan dolayı cezalandırılmaz. Zira fail burada ya sahte kartı kullanarak yarar sağlamak istediği için sahte kartı üretmiştir[1160] ya da sahte kartı kullanarak yarar sağlamak istediği için hayatın olağan akışına uygun olarak sahte kartı kabul etmiştir.[1161] Bunlar dışında kartın elde edilmesi için geriye kalan tek seçenek, kartın bulunmasıdır ki bu durumda da failin bulduğu kartın sahte olduğunu bilmemesi kastını etkileyecektir ve suçun üçüncü fıkrada yer alan şekli gerçekleşmeyecektir.[1162] Aksi halde bir fiilden dolayı iki ceza verilmesi söz konusu olur.[1163] İkinci fıkrada yer alan davranışlar üçüncü fıkra bakımından

[1157] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 770.

[1158] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1044.

[1159] **TEPE,** s. 285; **ESEN,** s. 645; **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 498.

[1160] **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1597.

[1161] **YILMAZ,** Sacit, s. 296; **ERDOĞAN,** s. 343.

[1162] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 498.

[1163] **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1597.

cezalandırılmayan davranışlar kapsamında değerlendirilmelidir.[1164] Ancak aksi yönde ileri sürülen görüşe göre fail hakkında her iki fıkradan dolayı cezaya hükmolunmalıdır.[1165] Yargıtay'ın da uygulaması bu yöndedir.[1166] Bunun gerekçesini ise bu iki işleniş şeklinin aslında yukarıda da belirttiğimiz üzere iki ayrı suç olduğunun düşünülmesi oluşturmaktadır.[1167] Bu düşünceye göre ortada tek bir fiil bulunmadığından bu iki fıkra arasında ne fikri içtimadan ne de bileşik suçtan söz edilebilir[1168] ve TCK m. 245/3'ün ayrı bir suç olarak düzenlenmesi eleştirilmelidir. Çünkü m. 245/3, m. 245/2'nin ağırlatıcı sebebidir[1169] ve esasında m. 245/2, m. 245/3'ün hazırlık hareketleridir. Kanun koyucu bu hareketleri de cezalandırmak istemiştir.[1170] Bunun kabulü daha adil sonuçlara ulaşılabilmesini sağlar.[1171] Zira sahtecilik fiillerinin hedefini bizzat sahteciliğin yapılmasının kendisi

---

[1164] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 498.

[1165] **YILMAZ,** Sacit, s. 280; **MERAN,** s. 234; Sedat **BAKICI**'nın konuşması, Bilişim Suçları Ve Kredi Kartlarının Kötüye Kullanımı Konferansı, (Konferans'ta alınan notlar), Afyon Kocatepe Üniversitesi, 2013.

[1166] *"...Gerçeğe aykırı banka veya kredi kartı üretmek yahut sahte belgelerle bankaya banka veya kredi kartı ürettirmek fiilinin TCK.nun 245/2. maddesine uygun bulunup anılan maddenin 3. fıkrasında tanımlanan "sahte banka veya kredi kartı kullanarak yarar sağlamak" suçunun unsuru ya da ağırlatıcı nedeni olmayıp bağımsız suç olduğu gözetilmeden TCK.nun 245/2. maddesi yerine 204/1. maddesi ile karar verilmesi mağdurların farklı olması nedeniyle iki ayrı suç yerine zincirleme suç hükümlerinin uygulanması aleyhe temyiz bulunmadığından bozma sebebi yapılmamış, iddianamede nitelikli dolandırıcılık suçundan da dava açılması karşısında tebliğnamedeki görevsizlik düşüncesine iştirak edilmemiştir..."* Yargıtay 11. CD. E. 2010/16131, K. 2011/1406, T. 15.03.2011 (www.kazanci.com); Yargıtay başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek sahte banka veya kredi kartı üretmek ile sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartını kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlamak suçlarının birbirinden bağımsız iki ayrı suçu oluşturduğu gözetilmeyerek fikri içtima kurallarının uygulanması gerektiğinden bahsederek olayda tek suçun kabul edilmesini aleyhe temyiz olmadığından bozma nedeni yapamamıştır. Bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2007/2538, K. 2007/3738, T. 29.05.2007 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6808, dp. 1234). Benzer yönde verilen bir diğer karar için bkz.Yargıtay 11. CD, E. 2009/5018, K. 2009/7907, T. 23.06.2009 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6865).

[1167] **KARAGÜLMEZ,** s. 338.

[1168] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 898.

[1169] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1050, 1060; **YILMAZ,** Sacit, s. 296.

[1170] **TAŞDEMİR,** s. 347.

[1171] **KOÇ,** s. 205.

oluşturmamaktadır.[1172] Zira çoğunlukla sahteciliğin ötesinde bir amaca ulaşmak için sahtecilik yapılır.[1173] Bu nedenle sahte belge oluşturduktan sonra bu sahte belgeyi kullanan kişi, hem sahte belge düzenlediği hem de sahte belge kullandığı için cezalandırılmaz.[1174]

TCK m. 245/2 ve 3'ün birleştirilmesi gerektiği ve üçüncü fıkranın ikinci fıkranın nitelikli haline dönüştürülmesi önerilmiştir.[1175] Sorunun şu anki mevcut haliyle çözümü için m. 245/3'te *"fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde"* seklindeki ifade de yeterli değildir, çünkü m. 245/2, m. 245/3'ten daha ağır bir cezayı değil aksine daha hafif bir cezayı içermektedir.[1176]

Daha önce de belirtildiği üzere suçun ikinci ve üçüncü fıkrada belirtilen işleniş şekilleri açısından bu suçun kendine özgü bir sahtecilik suçu (belgede özel bir sahtecilik suçu)[1177] olduğu söylenebilir.[1178] Böylece ETCK'nın yürürlükte olduğu dönemde Yargıtay tarafından kabul edilen kredi kartı ile ilgili sahteciliklerin özel belgede sahtecilik olarak kabulü TCK m. 245 hükmüyle artık mümkün değildir.[1179] Ancak bu husus doktrinde tartışmalıdır. Aksi yönde ileri sürülen görüşlere göre klasik sahtecilik suçlarında sahtecilik davranışı belgede gerçekleştirilmekteyken, örneğin suçun ikinci fıkrasında sahtecilik banka veya kredi kartı üzerinde

[1172] **ERMAN,** s. 1.

[1173] **ERMAN/ÖZEK,** s. 1.

[1174] **TOROSLU,** Nevzat, Özel Kısım, s. 204-205, 242.

[1175] **YILMAZ,** Sacit, s. 296.

[1176] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1050.

[1177] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 462; **DEĞİRMENCİ,** "Ceza Hukuku Açısından", s. 608; **EKİNCİ,** Ceza Hukuku Uygulamasında, s. 102; **DÜLGER,** s. Bilişim Suçları ve İnternet, s. 496.

[1178] Sahteciliğin belge üzerinde olması nedeniyle (TCK m. 204 ve 207'de de açıkça belge ifadesine yer verilmesi nedeniyle) ve sözlükte belgenin, bir gerçeğe tanıklık eden yazı, fotoğraf, resim, film vb., vesika, doküman olarak tanımlanması karşısında banka veya kredi kartının zaten kanunilik ilkesi gereğince belge kapsamında sayılamayacağı yönünde bkz. **ERDOĞAN,** s. 345.

[1179] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1045.

gerçekleşir.[1180] Bu nedenle başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirerek sahte banka veya kredi kartı üreten kişi bakımından hem m. 245/2 hem de bu üretilen kart kullanılsa dahi özel belgede sahtecilik suçundan bahsedilemeyeceği belirtilmiştir.[1181] Ayrıca kartın manyetik alanı üzerinde depolanmış olan bilgilerin, insan gözüyle okunamadığı ve de bir düşünce açıklaması olmaması nedeniyle belgede sahtecilik anlamında bir yazı olarak değerlendirilmesinin mümkün olmadığı belirtilerek,[1182] aynı olayda hem sahtecilik hem de banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun bir arada gerçekleştirilmiş olmasının mümkün olmadığı da savunulmaktadır.[1183] Ancak banka veya kredi kartları birer belgedir, bir düzenleyeni ve içeriği vardır ve bu içeriği sayesinde hukuki sonuçlar doğurmaktadır.[1184] Şayet bu suçla ilgili özel bir düzenleme olmasaydı bu suçun özel belgede sahtecilik suçu kapsamında değerlendirilmesi gerekirdi.[1185]

[1180] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 898.

[1181] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1051.

[1182] **ERDEM/ÖZBEK,** s. 77-78.

[1183] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 770.

[1184] Banka veya kredi kartlarının ödeme aracı olma özelliği ağır bastığından, bu kartların kötüye kullanımına yönelik fiiller bakımından özel belgede sahteciliğe benzer bir düzenlemenin yapılması yerine, para ya da paraya eşit sayılan değerler bakımından sahteciğe paralel düzenlemelerin yapılması haklı olarak önerilmiştir. Bkz. **NUHOĞLU,** s. 270.

[1185] **KATOĞLU,**"Banka veya Kredi Kartları", s. 106.

"...Dış yüzünde Kamil ismi ve Türkiye İ... Bankası yazılı suça konu kredi kartına yabancı bankadaki hesaba ait kredi kartının manyetik şerit bilgilerinin kodlanması suretiyle tamamen sahte olarak üretilmesi ve suça konu kartın şikayetçi P ...TAŞ.'ye üye işyerinde kullanmak istenmesinden bahisle sanık hakkında sahtecilik ve dolandırıcılık suçlarından açılıp mahkemenin oluşa uygun kabulüne göre 765 sayılı TCK'nın 79 delaletiyle dolandırıcılık suçundan hüküm kurulan davada, Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 29.05.2001 tarih ve 6/106-111 sayılı içtihadında mal ve hizmet alımı bedellerinin sözleşmeler gereği üye işyerine ödeyen Türk Bankalarının bu işlemlerde aracılık yaptıkları, dava konusu olayın arzettiği özellik itibariyle kart hamili, üye işyeri, aracı banka ve kartı çıkaran yabancı banka veya kurumun dolandırıcılık suçundan zarar görme ihtimallerinin bulunduğunun belirtilmesi karşısında, mahkemenin katılma talebini sadece bu suç yönünden kabulü gerektiği, sahtecilik suçundan ise doğrudan doğruya zarar görenin yabancı banka olup, dolayısıyla üye işyerinin bağlı bulunduğu bankanın sahtecilik suçundan doğrudan doğruya zarar görmediğinden davaya katılma hakkının bulunmadığı ve müdahilliğine karar verilmiş olması hukuki değerden yoksun olup, hükmü temyiz etme hak ve yetkisi bahşetmeyeceğinden..." Yargıtay 11. CD. E. 2008/11714, K. 2008/8918, T. 17.09.2008 (www.kazanci.com).

Sahte oluşturulan ya da üzerinde sahtecilik yapılan banka veya kredi kartının aynı zamanda kullanılması halinde sahtecilik nedeniyle kişinin TCK m. 245/3 yanında ayrıca özel belgede sahtecilik suçundan yargılanıp yargılanamayacağı hususunun ilgili fıkrada *"fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suçu oluşturmadığı takdirde"* ifadesiyle aşıldığı haklı olarak ileri sürülse[1186] de m. 245/3 hükmü özel belgede sahtecilik suçunu düzenleyen m. 207 hükmüne göre özel bir düzenlemedir. Başka bir belgede sahtecilik yapılarak, TCK m. 245/3'ün ihlal edilmesi halinde ise, TCK m. 212 hükmü gereğince fail her iki fiilinden dolayı cezalandırılmalıdır.[1187] Yargıtay'ın uygulması da bu şekildedir.[1188]

BKKKK m. 38'de[1189] gerekli izinleri almaksızın kredi kartı çıkaran kişilerin cezai sorumluluğu düzenlenmiştir. TCK m. 245/2 ile bu suç arasındaki farkı TCK m.

[1186] **BİÇKİN,** s. 163.

[1187] **YILMAZ,** Sacit, s. 290.

[1188] Yargıtay, sanığın, HSBC Bank'a sahte kimlik bilgileri ile kredi kartı başvurusunda bulunarak çıkarttığı kartı farklı tarihlerde kullanmasının, zincirleme şekilde kredi kartının kötüye kullanılması ve m. 212 gereğince özel belgede sahtecilik suçunu oluşturacağının gözetilmemesini aleyhe temyiz olmadığından bozma nedeni yapmamıştır. Bkz. Yargıtay 11. CD, E. 2009/18715, K. 2009/667, T. 05.02.2009 (**TAŞDEMİR,** s. 376**).**

[1189] "*İzinsiz kart çıkarma;*

MADDE 38 – Bu Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen izinleri almaksızın kartlı sistem kuran, kredi kartı çıkaran veya üye işyeri anlaşması yapan veya ticaret unvanları, her türlü belgeleri, ilân ve reklamları veya kamuoyuna yaptıkları açıklamalarda bu işlerle uğraştıkları izlenimini yaratacak söz ve deyimleri kullanan gerçek kişiler ile tüzel kişilerin görevlileri bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılırlar."

BKKKK'da "*faaliyet izni*" başlıklı m. 4'e göre; kartlı sistem kurma, kart çıkarma, üye işyerleri ile anlaşma yapma, bilgi alışverişi, takas ve mahsuplaşma faaliyetinde bulunmak isteyen kuruluşların Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulundan izin almaları şarttır. Yine bu kuruluşların anonim şirket şeklinde kurulması, kurucularının gerekli malî güç ve itibara sahip bulunması, işin gerektirdiği dürüstlük ve yeterliliğe sahip olması ve banka ortaklarında aranan diğer nitelikleri haiz olması, hisse senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması ve tamamının nama yazılı olması, tüzel kişi kurucuların yönetim ve denetimine sahip gerçek kişilerin kim olduğunun belgelenmesi, nakden ve her türlü muvazaadan arî olarak ödenmiş olan sermayesinin altı milyon Yeni Türk Lirasından az olmaması, ana sözleşmesinin bu Kanun hükümlerine uygun olması, bu Kanun kapsamındaki işlemleri gerçekleştirebilecek yönetim, yeterli personel ve teknik donanıma sahip olması, şikâyet ve itirazlarla ilgili birimleri oluşturması, sermayenin yüzde beşi tutarındaki sisteme giriş payının Kurum hesabına yatırıldığına dair belgenin ibraz edilmesi şarttır. Kuruluşların bu Kanun kapsamındaki faaliyetlerinin kurumsal yönetim hükümlerine uygunluğunu sağlaması zorunludur. Merkezi yurt dışında bulunan kartlı sistem kuruluşlarının Türkiye'de şube ya da kredi kartı sistemi kurmamak, kart çıkarmamak ve üye işyeri anlaşması yapmamak kaydıyla temsilcilik açmaları

245/2 bakımından suçun başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek sahte banka veya kredi kartı üretilmesine karşın, BKKKK m. 38'de yer alan suçun ise gerekli izinlerin alınmayarak kredi kartı çıkartılmasına ilişkin olması oluşturur. Ancak gereken izinler alınmaksızın, başkalarının hesaplarıyla ilişkilendirilerek kredi kartı üreten kişi her iki maddede de yer alan suçu işlemiş olur. Bu durumda fikri içtima kuralları gereğinde en ağır cezayı gerektiren suçtan dolayı sorumluluk doğar. En ağır cezayı gerektiren düzenleme ise TCK m. 245/2 olduğundan bu hüküm uygulanır.[1190]

Suçun üçüncü fıkrada belirlenen işlenen şekli bakımından fıkrada *"fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde"* ifadesine yer verilmiştir. Böylelikle bu fıkra bakımından fikri içtima ve benzeri suçların birleşmesi

---

Kurulun iznine tâbidir. Ayrıca m. 4'ün uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Kurumca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Söz konusu durum bakımından akıllara 5411 sayılı Bankacılık Kanunu m. 150 gelmektedir. Zira bu hükme göre, bu kanuna göre alınması gereken izinler alınmaksızın banka gibi faaliyette bulunmak cezalandırılmaktadır ve hüküm şu şekildedir:

"İzinsiz faaliyette bulunmak;

Madde 150 — Bu Kanuna göre alınması gereken izinleri almaksızın banka gibi faaliyet gösteren ya da mevduat kabul eden yahut katılım fonu toplayan gerçek kişiler ile tüzel kişilerin görevlileri, üç yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır. Ayrıca, bu suçun bir işyeri bünyesinde işlenmesi hâlinde bu işyerlerinin bir aydan bir yıla kadar, tekerrür hâlinde ise sürekli olarak kapatılmasına karar verilebilir.

Bu Kanuna göre alınması gereken izinleri almaksızın ticaret unvanlarında, her türlü belge, ilân ve reklamlarında veya kamuoyuna yaptıkları açıklamalarda banka adını ya da banka gibi faaliyet gösterdikleri ya da banka gibi mevduat veya katılım fonu topladıkları izlenimini uyandıracak söz ve deyimleri kullanan gerçek kişiler ile tüzel kişilerin görevlileri, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlî para cezası ile cezalandırılır. Ayrıca, bu işyerlerinin bir aydan bir yıla kadar, tekerrür hâlinde ise sürekli olarak kapatılmasına karar verilebilir.

Yukarıdaki fıkralara aykırılık hâlinde Kurumun ilgili Cumhuriyet başsavcılığını muhatap talebi üzerine sulh ceza hâkimince, dava açılması hâlinde davaya bakan mahkemece işyerlerinin faaliyetleri ve reklamlar geçici olarak durdurulur, ilânları toplatılır. Bu tedbirler, hâkim kararıyla kaldırılıncaya kadar devam eder. Bu kararlara karşı itiraz yolu açıktır."

Ancak 5411 sayılı Bankacılık Kanunu m. 150'ye nazaran BKKKK m. 38 özel bir düzenlemedir ve izinsiz kart çıkartma bakımından m. 38 uygulama alanı bulur.

[1190] **ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA,** Özel Hükümler, s. 717.

durumunun bulunmasının mümkün olamayacağı belirtilmiştir.[1191] Suç üçüncü fıkrada işleniş şekli bakımından tamamlayıcı,[1192] yardımcı norm niteliğindedir. Bir norm yalnızca diğer bir norm uygulanmadığı zaman uygulanabilir hale geliyorsa, tali ya da ikincil normdan bahsedilir.[1193] Çünkü üçüncü fıkra kapsamında değerlendirilebilen ancak daha ağır cezayı gerektiren bir norm olduğu takdirde daha ağır cezayı gerektiren norm uygulama alanı bulur. Bu nedenle de üçüncü fıkra bakımından genel-özel norm ilişkisinin[1194] olduğu söylenemez. Kanun koyucu açıkça uygulanacak normu göstermiştir ve ortada kanunlar ihtilafı yoktur.[1195] Az önce de belirtildiği üzere suçun bu fıkrasıyla ilgili olarak TCK m. 207'de düzenlenen özel belgede sahtecilik suçunun akla gelebileceği belirtilmiştir. Çünkü suçun üçüncü fıkrada düzenlenen işleniş şekli gerçekleştiğinde aynı zamanda m. 207'de düzenlenen özel belgede sahtecilik suçu da oluşacaktır.[1196]Ancak özel belgede sahtecilik suçunun cezası bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası olduğu için, yani daha az bir cezayı gerektirdiği için asli norm niteliğinde değildir.[1197] Ayrıca bu suç özel belgede sahtecilik suçuna göre özel norm niteliğindedir.[1198] Zira TCK m. 245/2 herhangi sahteciliği, m. 245/3 ise herhangi bir sahtecilik suretiyle yarar sağlamayı değil, banka veya kredi kartlarındaki sahteciliği cezalandırmaktadır.

[1191] **DÜLGER,** Bilişim Suçları, s. 264; **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1597; **PARLAR,** s. 55; **PARLAR/HATİPOĞLU,** C: 4, s. 3497.

[1192] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 456, 465.

[1193] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 904.

[1194] Aynı fiile görünüşte uygulanabilir durumda bulunan çeşitli normlardan birisi, diğer normların unsurlarının yanında bazı ek unsur ve özellikleri içeriyorsa özel-genel norm ilişkisi mevcuttur. Özel-genel norm ilişkisinde ortada tek suç vardır. Bkz. **İÇEL,** İçtimaı, s. 173, 183.

[1195] **KATOĞLU,** "Banka veya Kredi Kartları", s. 106.

[1196] Doktrinde ileri sürülen bir görüşe göre; söz konusu durumda aynı zamanda m. 158/f'de düzenlenen nitelikli dolandırıcılık suçu oluşacaktır. Bkz. **KURT,** s. 192-193.

[1197] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1057.

[1198] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 904.

Bir diğer olasılığın ise TCK m. 158/f'de düzenlenen nitelikli dolandırıcılık olduğu yönündedir. Yani TCK m. 245/3'te yer alan davranışların gerçekleştirilmesiyle ortada hem m. 245/3 hem m. 207 hem de m. 158/f'de düzenlenen suç söz konusu olacaktır. Ancak bu suçlardan m. 44 gereği en ağır cezayı öngören m. 245/3'e göre cezalandırma yapılacaktır. TCK m. 212'de "*Sahte resmi veya özel belgenin bir başka suçun işlenmesi sırasında kullanılması halinde, hem sahtecilik hem de ilgili suçtan dolayı ayrı ayrı cezaya hükmolunur."* hükmünün uygulama alanı bulabilmesi akla gelse de m. 207 ve m. 158/1-f'de yer alan suçun cezası yine m. 245/3'ün altında kaldığı gerekçesiyle ve özel bir düzenleme olduğu gerekçesiyle yine yalnızca m. 245/3'ten dolayı cezalandırmanın yapılmasının daha doğru olduğu belirtilmiştir.[1199] Burada da m. 245/3, m. 158'e göre tali bir nitelik taşımaz.[1200] Ancak aksi yönde ileri sürülen bir diğer görüş ise bu suçun dolandırıcılık suçuna göre tali bir norm niteliğinde olduğu yönündedir. Bu nedenle de somut olayda dolandırıcılık suçunun unsurları gerçekleşmişse failin bu suçtan dolayı değil asıl norm olan dolandırıcılık suçundan dolayı cezalandırılması gerektiği şeklindedir.[1201]

II. SUÇA İLİŞKİN ŞAHSİ CEZASIZLIK NEDENLERİ

TCK'da suçun unsurları dışında kalan ancak cezalandırılmaya etkisi olan hususlara, cezalandırılabilme şartı[1202] olarak ayrıca ve açıkça yer verilmiştir. Suçun ilk fıkrasında belirtilen işleniş şekli açısından belli akrabalık ilişkisinin varlığı şahsi cezasızlık sebebi olarak düzenlenmiştir. Bu sebeplerin kabul edilmesi hukuksal

[1199] **KURT,** s. 192.

[1200] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 904.

[1201] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 770.

[1202] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 457.

olmaktan ziyade sosyal bir gerekçeye dayanmaktadır.[1203]Söz konusu şahsi cezasızlık sebebine TCK m. 245/4'te,

" Birinci fıkrada yer alan suçun;

a) Haklarında ayrılık kararı verilmemiş eşlerden birinin,

b) Üstsoy veya altsoyunun veya bu derecede kayın hısımlarından birinin veya evlat edinen veya evlâtlığın,

c) Aynı konutta beraber yaşayan kardeşlerden birinin,

Zararına olarak işlenmesi hâlinde, ilgili akraba hakkında cezaya hükmolunmaz." şeklinde yer verilmiştir. Bu hüküm malvarlığına karşı suçlarda TCK m. 167/1'de "şahsi cezasızlık sebebi" adı altında konmuş olan cezalandırılabilme şartının aynıdır. Hükmün ilk düzenlenişinde yer almayan bu düzenleme 29.06.2005 tarih ve 5377 sayılı Kanun'la TCK m. 245'e dördüncü fıkra olarak eklenmiştir. Böylelikle malvarlığına karşı suçlarda olduğu gibi (yağma ve nitelikli yağma haricinde) belli akrabalık ilişkilerinin varlığı şahsi cezasızlık sebebi olarak kabul edilmiştir.[1204]

Şahsi cezasızlık sebepleri hukuka uygunluk sebebi değildir. Çünkü hukuka uygunluk sebebinin varlığı halinde artık suçtan bahsedilemez, ancak şahsi cezasızlık sebebinin esasında kanun koyucunun özel hukuka aykırılık kapsamında değerlendirdiği ancak bazı nedenlerle cezalandırmak istemediği fiiller olduğu

[1203] **DONAY,** Türk Ceza Kanunu Şerhi, s. 355.

[1204] **DONAY,** Bankacılık, s. 170; **TAŞDEMİR,** s. 348.

belirtilmiştir.[1205] Yani fiil kim arasında işlenmiş olursa olsun suç oluşturur ancak TCK m. 254/4'te belirtilen kişiler arasında bu suç işlenirse cezalandırılmamaktadır.[1206] Ayrıca cezalandırılabilme şartı dördüncü fıkrada sayılanlarla sınırlıdır ve genişletilemez.[1207]

Bu şahsi cezasızlık sebebinin kabul edilişinin temelinde Türkiye'de kişilerin anne ve babalarına, kardeşlerine ya da yakınlarına ait banka veya kredi kartlarını sıklıkla kullanmaları yatmaktadır. Ancak bu kartlar şahsa özel üretilirler ve banka veya kredi kuruluşu ile sözleşme imzalayan kişiler dışındakilerin bu kartları kullanması sözleşmeye aykırılık oluşturur. Bu nedenle söz konusu şahsi cezasızlık sebeplerinin yerinde olmadığı savunulmuştur.[1208] Aksi yönde ileri sürülen görüşe göre ise; nasıl ki bir kimsenin, örneğin babasının cebinden dükkânın anahtarını alıp, dükkândan para alması fiili cezalandırılmıyorsa, yine aynı şekilde babasının cebinden babasının banka kartını alıp para çeken çocuk da cezalandırılmamalıdır. Aksi halde bu durum hakkaniyete uygun olmayacaktır.[1209] Suç bakımından şahsi cezasızlık sebebine yer verilmesinin aslında bu suçun malvarlığına karşı işlenen bir suç olduğu ve korunan hukuki yararın ise kişinin malvarlığı üzerindeki hak ya da hakları olduğunun üstü kapalı bir kabulü olduğu belirtilmiştir.[1210]

[1205] **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1590.

[1206] TCK m. 245/1'de "her ne suretle olursa olsun ele geçiren veya elinde bulunduran" ifadesine yer verilmesi nedeniyle bu şahsi cezasızlık sebeplerinin getirilmesinin yerinde olduğu yönündeki görüş için bkz. **PARLAR/HATİPOĞLU,** C. 4, s. 3496.

[1207] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s 461.

[1208] **DOĞAN,** s. 311.

[1209] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6810.

[1210] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1036.

Hayata ve vücut dokunulmazlığına karşı suçlar bakımından nitelikli hal oluşturan belirli dereceye kadarki akrabalık ilişkilerinden bir kısmı (TCK m. 82/d, kısmen TCK m. 86/3-a) bu suç bakımından cezasızlık nedeni olarak öngörülmüştür. Hükümde belirtilen belli akrabalık ilişkilerinin varlığı halinde bu kişiler arasında gerçekleşen suçun cezalandırılmasında kanun koyucu herhangi bir fayda görmemiştir. Ancak bunun nedenini fiilin daha az haksızlık içeriğine sahip olması ya da failin daha az kusurlu olması oluşturmaz. Çünkü bu suçun söz konusu ilişkilerin sağladığı güven ilişkisinden yararlanarak işlenmesi halinde ortada daha fazla haksızlık ve daha yoğun bir kusurun olduğu belirtilmiştir. Ancak buna rağmen bu ilişkilerin varlığının şahsi cezasızlık sebebi olarak öngörülmesinin gerekçesini, bu tür fiillerin aile içinde çözülebileceği ya da mazur görülebileceği yahut ceza kovuşturması yoluyla aile bütünlüğüne yönelik ortaya çıkabilecek ek rahatsızlıkların önüne geçme ve böylelikle de aile içi barışın korunabileceği düşüncesi oluşturur.[1211]

Belirtilen şahsi cezasızlık sebeplerinin aslında birer şahsi cezasızlık sebebi olarak değil de suçu takibi şikâyete bağlı bir suç haline getiren haller olarak da düzenlenmesi önerilebilir. Ancak bunun tercih edilmemesinin tümüyle suç politikasıyla ilgili olduğu belirtilmiştir.[1212] Örneğin Al. CK m. 247'de hırsızlık veya güveni kötüye kullanma suçundan dolayı ailenin bir üyesinin, yakınının, veli veya vâsisisinin ya da bakıp gözetmeyi üstlendiği kişinin zarar görmesi halinde ya da fail ile mağdurun aynı konutta birlikte yaşamaları durumunda fiilin soruşturulması veya kovuşturulması şikâyet şartına bağlanmıştır.

[1211] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 634; **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1590.

[1212] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1036.

Suçun iştirak halinde işlenmesi durumunda ve şahsî cezasızlık sebeplerinin varlığı halinde diğer şerik ya da şeriklerin bu şahsî cezasızlık sebebi ya da sebeplerinden yararlanması TCK m. 40/1- c. 2[1213] gereğince mümkün olmaz. Ayrıca TCK m. 167/1'de söz konusu şahsi cezasızlık sebepleriyle ilgili olarak "*ilgili akraba hakkında cezaya hükmolunmaz"* ifadesinden de bu anlaşılır.[1214] Ancak suçun TCK m. 245/4 belirtilenler dışındaki kişilerin de zararına olarak işlenmesi durumunda m. 245/4 uygulanmaz.[1215]

Failin yanılması ve suç konusu şeyin m. 254/4'te gösterilen kişilerden birine ait olduğunu sanması halinde fail bu hatasından yararlanır ve cezalandırılmaz. Her ne kadar TCK m. 30/2'de *"İşlediği fiilin haksızlık oluşturduğu hususunda kaçınılmaz bir hataya düşen kişi, cezalandırılmaz."* ifadesine yer verilmiş olsa da cezasızlık nedeni hususunda hataya düşen kişinin bu hatasından yararlanması gereklidir. Ancak failin suçu m. 245/4'te belirtilen akrabalarından birine karşı işlemiş olmasına karşın, banka veya kredi kartının başka bir kişiye ait olduğunu sanması halinde cezasızlık nedenlerinde tersine yanılgı halinde objektif olarak ortaya çıkan duruma bakılmalı ve fail cezasızlık nedeninden yararlanmalıdır.[1216]

Madde metninde belirtilen şahsî cezasızlık sebeplerinden biri; suçun haklarında ayrılık kararı verilmemiş eşlerden birinin zararına olarak işlenmesi halidir. Eş olma sıfatı 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu (TMK) m. 141 ve devamı uyarınca evlenme ile başlar ve m. 161 ve devamı maddeleri uyarınca boşanma

[1213] "*Suçun işlenişine iştirak eden her kişi, diğerinin cezalandırılmasını önleyen kişisel nedenler göz önünde bulundurulmaksızın kendi kusurlu fiiline göre cezalandırılır."*

[1214] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6810.

[1215] **TAŞDEMİR,** s. 348.

[1216] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 634.

kararının kesinleşmesi ile sona erer. Evlilik batıl olsa dahi TMK m. 156 gereğince bu evlilik ancak hâkimin kararıyla sona erer. Mutlak butlan hâlinde bile evlenme, hâkimin kararına kadar geçerli bir evliliğin bütün sonuçlarını doğurur. Ancak, TMK hükümleri gereğince evlenme olmaksızın fiili birliktelikler ya da imam nikâhı ile evli olma bu şahsî cezasızlık sebebi kapsamında düşünülmemelidir.

Eşler fiilen ayrı yaşamasına karşın haklarında ayrılık kararı verilmemiş olması mümkündür. TMK m. 167'de boşanma davası açmaya hakkı olan eşin dilediği takdirde ayrılığı da talep edebileceği belirtilmiştir. TMK m. 170'de ise boşanma sebebinin ispatlandığı hallerde hâkimin boşanmaya veya ayrılığa karar verebileceği, ancak dava yalnızca ayrılığa ilişkinse, boşanmaya karar veremeyeceği; dava boşanmaya ilişkinse, hâkimin ancak ortak hayatın yeniden kurulması olasılığı bulunduğu takdirde ayrılığa karar verebileceği düzenlenmiştir. Hâkim ayrılığa bir yıldan üç yıla kadar bir süre için karar verebilir ve bu süre ayrılık kararının kesinleşmesiyle işlemeye başlar (TMK m. 171). Süre bittiği an ayrılık durumu kendiliğinden sona erer. Bu süre içinde ortak hayat yeniden kurulabilir, şayet bu süre içinde ortak hayat yeniden kurulmamışsa, eşlerden her biri boşanma davası açabilir (TMK m. 171/1 ve m. 171/2).

Haklarında henüz bir ayrılık kararı verilmeyen ancak halen evli bulunan eşler arasında suçun birinci fıkrada yer alan şeklinin işlenmesi halini kanun koyucu şahsi bir cezasızlık sebebi olarak kabul etmiştir. Eşler boşanmamış olmalarına karşın haklarında TMK hükümleri gereğince ayrılık kararı verilmişse eşlerin artık bu cezasızlık sebebinden yararlanmaları mümkün olmaz. Eşlerin hakkında ayrılık kararı verilmesi halinde dahi eşler şahsi cezasızlık sebeplerinden yararlanamayacağından, haklarında boşanma kararı verilen eşler hakkında da şahsi cezasızlık sebebinin

evleviyetle uygulanamayacağı kabul edilmelidir. Eşler hakkında henüz bir ayrılık kararının verilmediği ancak boşanma davası devam eden eşler fiilen ayrı yaşasalar dahi bu şahsi cezasızlık sebebinden yararlanırlar.[1217]

Suçun işlendiği sırada mevcut olan evliliğin sonradan sona ermesi, failin cezasızlık sebebinden yararlanmasını engellemez. Suçun işlenmesinin ardından fail ile mağdur arasında gerçekleşen evlilik de cezasızlık nedeninin uygulanmasını gerektirmez.[1218] Evliliğin TMK hükümlerine uygun olarak yapılması gerektiğinden evlilik dışı ya da dini nikâha dayanarak birlikte yaşama halinde fail bu cezasızlık nedeninden yararlanamaz.[1219]

TMK uyarınca evlilik durumu halen devam eden ve haklarında ayrılık kararı da verilmeyen taraflar ayrı konutlarda yaşıyor olsalar dahi ve hatta kendi aralarında boşandıklarını birbirlerine bildirmiş olsalar da mahkeme kararı ile boşanmadıkları ya da evlenmenin batıl olduğunu tespit ettirmedikleri müddetçe bu şahsi cezasızlık sebebinden yararlanırlar.[1220]

TCK m. 245/4-a'da belirtilen şahsi cezasızlık sebebinin sakıncalı bir hüküm olduğu söylenebilir. Örneğin limiti oldukça yüksek olan bir kredi kartının, aralarında artık husumet bulunan eşler tarafından kullanılması diğeri tarafından yıkıcı sonuçlara neden olabilir.[1221] Bu durum kayın hısımları için de geçerlidir ki kayın hısımları bakımından dahi aynı konutta yaşama şartı aranmazken, kardeşler bakımından bu

[1217] **ÖNDER,** Şahıslara ve Mala, s. 500.

[1218] **DÖNMEZER,** Kişilere, s. 608.

[1219] **ÖNDER,** Şahıslara ve Mala, s. 500.

[1220] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6811.

[1221] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 886.

koşulun aranması çelişkili bir durumdur.[1222] Bu sakıncanın, şahsi cezasızlık sebebi olarak düzenleme yerine suçun şikâyete tabi hale getirilmesiyle giderilebilmesi mümkündür.[1223] Ancak burada kanun koyucunun haklarında henüz ayrılık kararı verilmeyen eşler bakımından ortak yaşamın devam ettiği düşüncesinden hareketle[1224] aile ilişkilerini bozmamak ve aile mahremiyetine girmemek amacıyla bu hükmü ihdas etmiş olabileceği belirtilmiştir.[1225] Bu hükmün yerinde olduğu aksi halde evlilik birliği için vahim sonuçlar doğurabileceği de savunulmaktadır.[1226]

TCK m. 245/4-b'deki şahsi cezasızlık sebebi suçun ilk fıkrada belirtilen işleniş şekli bakımından suçun üstsoy veya altsoyunun veya bu derecede kayın hısımlarından birinin veya evlat edinen veya evlâtlığın zararına olarak işlenmesi şeklinde düzenlenmiştir. Üstsoy kişinin anne ve babası; anne ve babasının da anne ve babası şeklinde devam eden akrabalık bağını ifade eder. Altsoy ise kişinin çocukları, torunları ve torunlarının da çocukları şeklinde devam eden bir bağdır. Altsoy ve üstsoy ve bu derecedeki kayın hısımlar, ne kadar uzak olurlarsa olsunlar cezasızlık nedeninden yararlanırlar.[1227]

TMK m. 18/2'de kayın hısımlığının, kendisini meydana getiren evliliğin sona ermesiyle ortadan kalkmayacağı belirtildiğinden, bu hüküm bu cezasızlık nedeni bakımından da geçerli olmalıdır. Bu nedenle akrabalığa dayanak oluşturan evlilik, suçun işlendiği sırada sona ermiş olsa dahi fail cezasızlık nedeninden

[1222] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 423.

[1223] **ERDOĞAN,** s. 311.

[1224] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1037.

[1225] **DÖNMEZER,** Kişilere, s. 609.

[1226] **BİÇKİN,** s. 162.

[1227] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 635.

yararlanmalıdır.[1228] Evlenme sona erdikten sonra eşlerden biri bir başkasıyla evlenirse, ikinci eşten doğan çocuklarla ilk eş arasında kayın hısımlığı oluşmaz. Yani eşlerin evlenmeden önceki çocukları diğer eşe akraba olurken; evlenip boşandıktan sonra başka birisiyle ilişkisinden doğan çocukları ile akrabalık meydana gelmez.[1229]

TCK m. 245/4-b'de üvey ebeveynlerden bahsedilmemiştir. Bu nedenle de üvey anne ya da babaya yahut üvey çocuğa karşı suçun ilk fıkrada belirtilen şeklinin işlenmesi halinde fail bu şahsi cezasızlık sebebinden yararlanamaz.[1230] Evlatlık bağı ise TMK m. 305 ve devamı uyarınca kanunla kurulan bir akrabalık ilişkisi olarak tanımlanabilir. Evlatlık ilişkisi TMK m. 315 gereğince mahkeme kararı ile kurulur, bu nedenle evlatlık ilişkisi kuruluncaya kadar geçen süre ya da TMK m. 317 ila m. 319 gereğince evlatlık ilişkisinin kaldırılmasının ardından sonra işlenen suçlarda bu cezasızlık sebebi uygulanmaz. Suç tarihinin evlatlık ilişkisinin olduğu dönemde olması şartıyla daha sonradan evlatlık ilişkisinin kaldırılması durumu şahsi cezasızlık sebebinin uygulanmasına engel teşkil etmez. Ayrıca TMK hükümlerine uygun bir evlat edinme olmaksızın çocuğu gibi alıp büyütme, manevi evlat edinme hallerinde bu şahsi cezasızlık sebebi uygulama alanı bulamaz.[1231] Evlatlık bağı ile evlat edinilen evlat edinenin altsoyuna dâhil olur. Bu nedenle de bu kişiler hakkında da şahsi cezasızlık sebebi uygulanır.

TCK m. 245/4-c'de ise bir diğer şahsi cezasızlık sebebi olarak suçun ilk fıkrada işleniş şekli bakımından suçun aynı konutta beraber yaşayan kardeşlerden

---

[1228] Aksi yönde bkz. **DÖNMEZER,** Kişilere, s. 610.

[1229] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6811.

[1230] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1037. Üvey olma durumunun da bu kapsam içinde düşünülmesi gerektiği yönünde bkz. **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6811.

[1231] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6811-6812.

birinin zararına olarak işlenmesi hali düzenlenmiştir. Hükümdeki düzenlemeden de anlaşılacağı üzere kardeşlik de çok yakın bir akrabalık ilişkisi olmasına karşın bu şahsi cezasızlık sebebinden yararlanmak için tek başına yeterli olmamakta, kardeşlerin aynı konutta beraber yaşamaları gerekmektedir.[1232] Bu hükmün uygulama alanı bulabilmesi için birlikte yaşamanın sürekli ve oturulan yerin de konut olması gereklidir.[1233] Örneğin geçici olarak bir iki gece kalmak üzere gelinen evde hırsızlık yapılarak kartın alınıp kullanılması durumunda, bu şahsi cezasızlık sebebi uygulanmaz. Ayrıca şahsi cezasızlık sebeplerinin uygulanması bakımından önemli olan suç tarihinde aynı konutta oturmadır, kişiler suç tarihinde aynı konutta yaşıyor olmak kaydıyla daha sonradan farklı konutlarda oturmaya başlamış olsalar dahi, bu cezasızlık sebebinden faydalanabilirler.[1234] Bu nedenle aynı işyerinde birlikte çalışıyor olmak ya da aynı binada birlikte kalıyor olmak cezasızlık nedeninden yararlanma sonucunu doğurmaz. Bu cezasızlık nedeninden yararlanabilmek için kardeşlerin aynı anne ve babadan olmaları gerekli değildir. Bu nedenle eşlerden birisinin veya her ikisinin daha önceki evliliklerinden olan çocukları da sonraki evlilikten olan çocukla aynı konutta yaşıyorsa bu cezasızlık nedeninden yararlanabilir.[1235] Yani kardeşlerin öz ya da üvey olmaları önemli değildir.[1236] Kanun koyucu tarafından kardeşlerin aynı konutta yaşıyor olmasının aranmasının nedenini

[1232] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1037.

[1233] **DÖNMEZER,** Kişilere, s. 610; **MALKOÇ,** C. 4, s. 3852.

[1234] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6812.

[1235] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 635.

[1236] **YILMAZ,** Sacit, s. 292.

aynı konutta yaşayan kardeşlerin kendilerini birbirlerine daha yakın hissetmeleri ve müşterek birçok değere sahip olmalarının oluşturduğu belirtilmiştir.[1237]

Burada üzerinde önemle durulması gereken hususu bu suçun işlenmesi halinde genel olarak banka ya da finans kurumunun da zarar görmesi oluşturur. Bu nedenle de madde metninde belirtilen şahsi cezasızlık sebeplerinin neredeyse uygulanamaz bir duruma geldiği ileri sürülmüştür. Uygulamada banka ya da finans kurumlarının müdahale taleplerinin kabul edilmesinin de bunun bir göstergesi olarak kabul edilmesinin gerekliliği belirtilmiştir.[1238] Her ne kadar suçun ilk fıkrada işlenen şekli neticesinde dördüncü fıkrada sayılan kişiler dışındakilerin zarar görmesi halinde dördüncü fıkra uygulanmayacak olsa da; bu suçun her işlenmesinde genel olarak banka veya ilgili kurum da zarar göreceğinden bu cezasızlık sebebinin uygulanmaması gerektiği ileri sürülebilirse[1239] de m. 245/4'te açıkça fiil cezasız bırakıldığından faile sırf kartı çıkaran banka ya da finans kurumu zarar gördü diye ceza verilmesi doğru olmaz.[1240] Ayrıca, bu şahsi cezasızlık sebeplerinin uygulanmasında failin işlediği fiil neticesinde hükümde belirtilen bu kişileri zarara uğratması gerektiğine dikkat edilmelidir. Ziira aynı konutta yaşadığı kardeşinin kullandığı, ancak kardeşinin çalıştığı şirketin hamili olduğu kartla haksız yarar elde etmesi durumunda bu fıkra uygulanmaz.[1241]

Bu suç bakımından, suçu etkileyen bir sebep yoktur. Her ne kadar TCK ile kendiliğinden hak alma (ihkakı hak) suç olmaktan çıkarılmış olsa da bazı suç tipleri

---

[1237] **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1590.

[1238] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1036; **TAŞDEMİR,** s. 348.

[1239] **TAŞDEMİR,** s. 348.

[1240] **ERDOĞAN,** s. 312.

[1241] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 500-501.

bakımından (m. 144/1-b "hırsızlık', m.159 "dolandırıcılık", belgede sahtecilik suçları bakımından m. 211 gibi) suçun "bir hukuki ilişkiye dayanan alacağı tahsil amacıyla" islenmesi indirim sebebi olarak düzenlenmiştir. Malvarlığına karşı işlenen suçlar bakımından şahsi cezasızlık veya cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsi sebep başlığı altında düzenlenen m. 167'de belirtilen cezada, indirim yapılmasını gerektiren şahsi sebeplere bu suç bakımından yer verilmemiştir.[1242] Korunan hukuki değer bakımından ortak özellik taşıyan malvarlığına karşı suçlar bakımından kabul edilen cezada indirim yapılmasını gerektiren hallerin, yalnızca suçta kullanılan aracın değişerek bilişim sisteminin kullanılması nedeniyle kabul edilmemesi bir farklılık yaratılmasına neden olmuştur.[1243] ETCK döneminde de m. 525/b-2 bakımından cezada indirim yapılmasını gerektiren ya da etkin pişmanlığa ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemişti.[1244] Örneğin hırsızlık, dolandırıcılık ve yağma suçlarında, hukuksal ilişkiye dayanan alacağı tahsil maksadı, cezanın indirilmesini gerektiren bir sebepken; benzer yöndeki bu düzenlemeye bu suç bakımından yer verilmemiştir.[1245] Suçun hukuksal bir ilişkiye dayanan alacağı tahsil amacıyla işlenmesi ya da ağır ve acil bir ihtiyacın karşılanmasına ilişkin düzenlemelerin, bu suç bakımından uygulama

---

[1242] TCK m. 167/2'de cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsi sebepler şu şekilde belirtilmiştir:

"*Bu suçların, haklarında ayrılık kararı verilmiş olan eşlerden birinin, aynı konutta beraber yaşamayan kardeşlerden birinin, aynı konutta beraber yaşamakta olan amca, dayı, hala, teyze, yeğen veya ikinci derecede kayın hısımlarının zararına olarak işlenmesi halinde; ilgili akraba hakkında şikâyet üzerine verilecek ceza, yarısı oranında indirilir."*

[1243] **KETİZMEN,** s. 245.

[1244] *"...Sanıkların çaldıkları kredi kartı ve şifreyi kullanarak bir banka şubesindeki ATM makinesinden para çekip hukuka aykırı olarak yarar sağlaması eyleminin TCK.'nun 493. maddesinde düzenlenen suçu değil, aynı Yasa'nın 525/b. maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen "bilgileri otomatik işleme tabi tutulmuş bir sistem kullanarak hukuka aykırı yarar sağlamak" suçunu oluşturduğu; bu hali ile çalınan kredi kartı ile ATM makinesinden çekilen paranın, hırsızlık suçuna ilişkin TCK.'nun 522. maddesi uygulamasında esas alınamayacağı nazara alınarak; sanıklar tarafından çalınan cep telefonu ve saatin suç tarihi itibariyle değerinin tespit edilip, sonucuna göre hüküm tesisi gerekirken, değerin pek fahiş olduğundan bahisle yazılı şekilde uygulama yapılması..."* Yargıtay 11. CD. E. 2006/5208, K. 2006/8493, T. 30.10.2006 (www.kazanci.com).

[1245] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 768.

alanı bulamamasının nedenini anlamak mümkün değildir.[1246] Yine örneğin TCK m. 211'de bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın ispatı veya gerçek bir durumun belgelenmesi amacıyla belgede sahtecilik suçunun işlenmesi halinde, verilecek cezanın, yarısı oranında indirileceği belirtilmiştir. Burada indirim sebebinin kabul edilmesinin gerekçesini failin saikinin kusurluluğunu azaltan bir nedenin olması oluşturur. Çünkü fail örneğin sahtecilik suçunu hukuka aykırı bir amaç için değil, bir hukuki ilişkiye dayanan alacağını ispatlamak veya gerçek bir durumu belgelemek amacıyla gerçekleştirir.[1247] TCK m. 245'in gerekçesinde ise bu suçun sahtecilik suçlarının ratio legisini içermesine karşın suçun ikinci ve üçüncü fıkrada işlenen şekilleri bakımından m. 211 hükmüne benzer bir düzenlemenin yapılmaması eleştirilebilir.[1248] Örneğin, bir satıcının sattığı bir malın parasını ödemeyen müşterisinin alış veriş esnasında mağazada unuttuğu kredi kartını muhafaza etmesi halinde tüm ısrarlarına karşın satılan malın parasını ödemediğinden, bu karttan alacağı miktarı çekmesi halinde, kişi bir hukuki ilişkiden doğan alacağını tahsil etme amacıyla bu suçu işlediği için bu durumun daha az bir cezayı gerektiren hal olarak kabul edilerek buna uygun bir düzenlemenin yapılması gereklidir. Çünkü söz konusu durumda kişideki suç işleme kastının yoğunluğu farklılık arz etmektedir ve böyle bir düzenlemenin olmaması ceza hukukunun genel ilkelerine aykırılık teşkil eder.[1249]

Suçun ikinci ve üçüncü fıkrada belirtilen şekilleri bakımından ise herhangi bir şahsi cezasızlık sebebi yoktur.

[1246] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 763; **ERDOĞAN,** s. 310.

[1247] **GÜNGÖR,** Resmi Belgelerde, s. 97.

[1248] **ÖZBEK,**"Banka veya Kredi", s. 1034; **YAZICIOĞLU,** "Bilişim Suçları", s. 145. **YAZICIOĞLU,** "Yeni Türk Ceza Kanunundaki", s. 399-400.

[1249] **KURT,** s. 195.

III. ETKİN PİŞMANLIK

TCK etkin pişmanlık kurumuna, ETCK'dan farklı bir nitelik vermiştir. TCK ile etkin pişmanlık kurumu bir "suç sonrası pişmanlık" şeklinde[1250] ve değişik suçlar bakımından ayrı ayrı düzenlenmiştir. Bu haliyle etkin pişmanlık kurumunun ne fiilin haksızlığına ne de failin kusuruna etki eden bir niteliğe sahip olduğu savunulmuştur ve böylelikle bu kurum bir tür şahsi cezasızlık[1251] ya da şahsi indirim sebebi olarak kabul edilmiştir.[1252] TCK'da düzenlenen etkin pişmanlık halleri cezayı kaldıran ya da azaltan şahsi sebeplere örnek olarak gösterilmektedir.[1253] Ancak etkin pişmanlık cezayı hafifleten bir niteliğe sahiptir.[1254]

TCK m. 245'e, 06.12.2006 tarih ve 5560 sayılı Kanun ile eklenen beşinci fıkra hükmü suçun birinci fıkrada belirtilen işleniş şekli bakımından, TCK'da malvarlığına karşı suçlara ilişkin etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanacağını öngörür. Bu değişikliği sağlayan 5560 sayılı Kanun m. 46'da bu kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe gireceği belirtildiğinden ve 26381 sayılı Resmi Gazete'de 16.12.2006 tarihinde yayınlandığından ve lehe bir düzenleme getirdiğinden 16.12.2006 tarihinden önce işlenen suçlar bakımından da uygulama alanı bulur.[1255]

[1250] **KATOĞLU,** "Banka veya Kredi Kartları", s. 104; **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 461.

[1251] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1037; **TOROSLU,** Haluk: Ceza Müeyyidesi, Ankara 2010, s. 217.

[1252] Bu durum TCK m. 168'in gerekçesinde de şu şekilde ifade edilmiştir:

"*...etkin pişmanlık; hırsızlık, mala zarar verme, güveni kötüye kullanma, dolandırıcılık ve karşılıksız yararlanma suçlarında cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsî sebep olarak kabul edilmiştir...*"

[1253] **ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA,** TCK Şerhi, s. 4702; **TAŞDEMİR,** s. 351.

[1254] **DÖNMEZER,** Kişilere, s. 596.

[1255] "*…Şikâyetçinin suça konu kredi kartlarından çekilen paranın tamamını geri aldığını ve şikâyetinden vazgeçtiğini belirtmesi karşısında; karar tarihinden sonra 19.12.2006 günlü Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 06.12.2006 gün ve 5560 sayılı Kanun'un 10. maddesi ile 5237 sayılı TCK'nın 245. maddesine eklenen 5. fıkra uyarınca aynı Yasa'nın 168. maddesinin*

Yapılan bu değişiklikle suçun malvarlığına karşı işlenen suçlara daha fazla yaklaştırıldığı söylenebilir.[1256]

Yargıtay Ceza Genel Kurul'u TCK m. 245/1'deki suçu işleyen ve hükmün kesinleşmesinden önceki yargılama sırasında zararı giderebileceğini söyleyip gidermeyen ve son sözünde "*çok pişmanım*" sözünü söyleyerek pişman olduğunu açıkça dile getiren failin, hükmün kesinleşmesinden sonra bu suçun "etkin pişmanlığa" konu olabilecek suçlar arasına dâhil edilmesinin ardından "bizzat ve el yazısıyla" cezaevine zararı gidermek istediğini ifade eden bir yazı yazması ve failin ailesi tarafından ödenmesi halinde fail hakkında etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasına engel bir durum olmadığına karar vermiştir.[1257]

Söz konusu bu değişiklikten önce 26.9.2004 günlü, TCK'nın 5377 sayılı Yasa'nın 27. maddesi ile değiştirilen m. 245/1 hükmü ile ilgili olarak etkin pişmanlığa ilişkin herhangi bir düzenlemeye yer verilmemişti. Bu durumun Anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle iki yerel mahkeme Anayasa Mahkemesi'ne itiraz yoluyla başvurmuştu. Anayasa Mahkemesi ise bu iki itirazı birleştirerek karar vermiştir.

---

uygulama olanağı bulunup bulunmadığının değerlendirilmesinde zorunluluk bulunması…" Yargıtay 11. CD. E. 2007/2649, K. 2007/4142, T. 13.06.2007 (www.kazanci.com); "*…Hükümden sonra, 19.12.2006 günlü Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, 5560 Sayılı Yasanın 11. maddesi ile 5237 Sayılı Yasanın 245. maddesine eklenen "Birinci fıkra kapsamına giren fiillerle ilgili olarak bu kanunun mal varlığına karşı suçlara ilişkin etkin pişmanlık hükümleri uygulanır" hükmü uyarınca; sanığın hukuki durumunun takdir ve tayininde zorunluluk bulunması…"* Yargıtay 11. CD. E. 2007/199, K. 2007/1473, T. 07.03.2007 (www.kazanci.com); Benzer yönde diğer kararlar için bkz. Yargıtay 11. CD, E. 2008/251, K. 2008/1701, T. 27.02.2008 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6888-3889).

[1256] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6812.

[1257] Yargıtay CGK, E. 2008/11-127, K. 2008/147, T. 27.05.2008 (www.kazanci.com).

İtirazların gerekçelerinde genel olarak; bu suç için belirlenen cezanın fazla olduğu, örneğin dava konusu olayda da olduğu üzere bankamatik kartının, bankamatikte unutulması ve bankamatiğin kartın alınması için sinyal vermesi ve bu sırada kartın fail tarafından bulunması ve failin bu kartla para çekmesi ile örneğin mağdurun bir yerlerde açıkta bıraktığı cüzdanından para almaları arasında, toplumda kişiler üzerinde yarattığı infial bakımından herhangi bir farkın olmadığı belirtilmiştir. Ayrıca unutulan bankamatik kartının fail tarafından kullanılmasının toplum nezdinde yarattığı infialin, örneğin gece vakti failin mağdurun evine girerek cüzdanından, başucundan parasını alması haline oranla daha az infial yarattığı belirtilmiştir. Ayrıca bu orantısız cezanın her ne kadar kanun koyucunun takdirinde olduğu belirtilmişse de bunun mutlak nitelikte olmadığı, ceza adaletini gözetmesi gerektiği ve benzer suçlarla arasında bir denge kurması gerektiği savunulmuştur. TCK m. 245 hükmü benzer suçlarla karşılaştırıldığında bu hükmün failler aleyhine bir eşitsizlik yarattığı belirtilmiştir. Yine aynı evde yaşayan ve birbirlerinin kartlarını kullanan karı kocanın resmen ya da fiilen ayrılmaları durumunda bu kartları kullanmaları, hırsızlık suçunda olduğu üzere malın değerinin azlığı, suçun mücbir sebepler sebebiyle işlenmesi, daha az cezayı gerektiren hallerin düzenlenmemiş olması, mala karşı suçlarda olduğu üzere etkin pişmanlık hükümlerine yer verilmemesi gibi hususlar nedeniyle bu hükmün Ay. m. 10'da düzenlenen "*Kanun önünde eşitlik*", m. 2'de belirtilen demokratik hukuk devleti ilkelerine ve m. 11'de düzenlenen "*Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü*" hükmüne aykırı olduğu savunulmuştur.

Anayasa Mahkemesi ise bu suçun TCK'nın "Bilişim Alanında Suçlar" bölümünde yer aldığını ve kartın bağlı bulunduğu hesap sahibinin malvarlığı yanında kişisel verilerinin de hukuki koruma kapsamında olduğunu bu nedenle hükmün sırf

malvarlığı aleyhine işlenen suçlara benzemesine rağmen; onlara uygulanan etkin pişmanlık hükümlerini içermemesi nedeniyle eşitliğe aykırı olduğu sonucunun çıkarılamayacağını belirtmiştir. Suç için öngörülen ceza ve cezayı hafifletici sebeplerle ilgili olarak ise bunun ceza siyaseti gereğince kanun koyucunun takdirinde olduğunu kuralla korunmak istenen hukuki yarar, suçun niteliği ile öngörülen cezanın tür ve miktarı gözetildiğinde kuralda yer alan cezanın adaletsiz ve ölçüsüz olduğundan söz edilemeyeceği ve hükmün Anayasaya aykırı olmadığına ve itirazın reddine oybirliğiyle karar vermiştir.[1258]

TCK m. 245/5 hükmü ile kanun gönderme bir hükme yer vermiştir. Kanunun burada "toptancı bir zihniyetle", "*malvarlığına karşı suçlara ilişkin etkin pişmanlık hükümleri uygulanır*" demesine karşın, bu hüküm ancak bu suçla bağdaştığı oranda uygulama alanı bulabilir.[1259] Etkin pişmanlık hükmünün uygulanabilmesi için suçun ilk fıkradaki işleniş şekliyle ilgili[1260] olması,[1261] suçun tamamlanmış olması ve failin, azmettirenin ya da yardım edenin bizzat pişmanlık göstererek mağdurun uğradığı zararı hükmün verilmesinden evvel aynen geri verme ve tazmin suretiyle tamamen gidermesi ya da kısmen geri verme ya da tazmin suretiyle tamamen giderme söz

---

[1258] Bkz. Anayasa Mahkemesi E. 2006/123, K. 2009/43, T. 05.03.2009 (02.06.2009 tarihli 27246 sayılı Resmi Gazete).

[1259] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 461.

[1260] "*Mahkûmiyete konu kredi kartı dışında sanık Engin Polat'ın üzerinde yakalanıp Turan Bulut adına düzenlenmiş sonu 8490 rakamları ile biten kopya American Ekspres kredi kartının 10 adet 100 kontör bedeli olan 119,60 YTL'lik alışverişte kullanılmak istenildiğinden bahisle açılan dava hakkında mahkemesinde bir karar verilmesi ve suç yerinin karar başlığına eklenmesi mümkün görülmüş, mal varlığına ilişkin suçlarda etkin pişmanlığı düzenleyen TCK'nın 168. maddesinin, anılan yasanın 245/3. maddesinde yazılı sahte oluşturulmuş kredi kartını kullanmak suçundan uygulanmayacağı gözetilmeden yazılı şekilde uygulama yapılması, sanıklar aleyhine temyiz olmadığından bozma nedeni yapılmamıştır…"* Yargıtay 11. CD, E. 2007/8667, K. 2007/335, T. 30.01.2007(**PARLAR/HATİPOĞLU,** C: 4, s. 3501); Yine Yargıtay etkin pişmanlık hükümlerinin TCK m. 245/3 bakımından uygulanmayacağını belirtmiştir. Bkz. Yargıtay 11. CD, E. 2008/19004, K. 2009/2940, T. 23.03.2009 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6864.).

[1261] Etkin pişmanlık hükümlerinin ikinci ve üçüncü fıkrayı da kapsayacak şekilde yeniden ihdas edilmesi gerektiği yönünde bkz. **ERALP,** s. 372.

konusuysa mağdurun bu duruma rıza göstermesihalinde söz konusu olur.[1262] TCK m. 168/1'den de anlaşılacağı üzere burada fail icra hareketlerini tamamlamış ve netice de meydana gelmiştir. Ancak failin işlediği suçtan dolayı meydana gelen zararı tazmin etmesi yani bir nevi işlediği suçun etkilerini ortadan kaldırması halinde etkin pişmanlık söz konusu olur.[1263]

TCK m. 245/5'te TCK'nın malvarlığına karşı suçlara ilişkin etkin pişmanlık hükümleri uygulanacağından bahsedilmişse de m. 168/1'de hırsızlık, mala zarar verme, güveni kötüye kullanma, dolandırıcılık, hileli iflâs, taksirli iflâs ile ilgili; m. 168/3'te yağma suçu ile ilgili; m. 168/5'te ise karşılıksız yararlanma suçu ile ilgili olarak etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasına ilişkin düzenlemeler yer almaktadır. TCK m. 245/5'te yapılan atfin bu fıkralardan hangisine yapıldığı hükümden anlaşılamamaktadır. Zira atıf yapılan fıkraya göre fail hakkında uygulanacak etkin pişmanlıkla ilgili indirim oranları değişecektir. Ancak TCK m. 168'e bir bütün olarak bakıldığında "yağma" ve "karşılıksız yararlanma" suçu ile ilgili düzenlemelerin istisnai olarak düzenlenmiş oldukları görülür. Çünkü hırsızlık, mala zarar verme, güveni kötüye kullanma, dolandırıcılık, hileli iflâs, taksirli iflâs ile ilgili suçlarla düzenlemenin yapılmasının ardından yağma suçu ile ilgili olarak ayrıca üçüncü fıkra düzenlenmiştir.[1264]

6352 sayılı *"Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanun"*[1265] m. 84 ile TCK m. 168/1'de belirtilen suçlar içinde yer alan "*karşılıksız yararlanma*" suçu bu fıkradan çıkarılarak m. 168'e beşinci fıkra olarak eklenmiş bu suça özgü olarak etkin pişmanlık gösterme halinde fail hakkında uygulanacak yaptırımın oranı özel olarak düzenlenmiştir. Bu nedenle m. 245/5 ile özel olarak düzenlenen "yağma" suçu ve "karşılıksız yararlanma" suçu

[1262] Yargıtay CGK, E. 2008/11-127, K. 2008/147, T. 27.05.2008 (www.kazanci.com).

[1263] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1039.

[1264] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6812-6813.

[1265] 28344 sayılı 05.07.2012 tarihli, Resmi Gazete

ile ilgili olarak etkin pişmanlığın düzenlendiği fıkralara değil; diğer suçlarla ilgili olarak etkin pişmanlık hükümlerinin yer aldığı m. 168/1'e ve 2'ye yapıldığı düşünülmelidir.

TCK m. 168/1'de "bizzat pişmanlık göstererek" ifadesine yer verildiğinden gerçek anlamda bir suç sonrası pişmanlığın arandığı söylenebilir.[1266] Yani tek başına tazmin ya da iade yeterli olmamakta[1267] bunun aynı zamanda pişmanlık sonucu olması gerekmektedir.[1268] Hissedilen pişmanlık ise kişinin bir seçme olanağının bulunması şeklinde yani seçme olanağı varken tazmin etmeyi tercih etmesi şeklinde anlaşılmalıdır. Aksi takdirde somut olayda hâkimin failin kendi iç dünyasıyla ilgili olması nedeniyle içten hissettiği bir pişmanlığın gerçekten olup olmadığını bilmesi mümkün değildir.[1269] Ancak "bizzat pişmanlık gösterme"nin ifadesi olarak; failin "pişmanım" demesi, mağdurdan "özür" dilemesi, "bir daha yapmayacağı"nı bildirmesi de örnek olarak gösterilmiştir. Bu örneklerin failin iade ve tazmini herhangi bir etki altında kalmaksızın gerçekleştirdiğinin bir göstergesi olarak yorumlanabileceği de belirtilmiştir.[1270] Yine sanığın izni ya da onayı yahut bilgisi

---

[1266] Bu durum TCK m. 168'in gerekçesinde de şu şekilde belirtilmiştir: "*…failin veya suça iştirak eden kişinin bizzat kendisinin pişmanlık göstererek iade veya tazmini gerçekleştirmesi gerekir…"*

[1267] *"…5237 sayılı Yasanın 168. maddesi, 765 sayılı Yasanın 523. maddesinden farklı olarak "pişmanlıktan kaynaklanan iade ve tazmini" esas aldığından, iade ve tazminin cebri icra yoluyla gerçekleştirilmesi, zararın failin rızası hilafına veya ondan habersiz olarak üçüncü kişilerce giderilmesi, failin yakalanmamak için kaçarken atması sonucu eşyanın ele geçirilmesi, arama neticesinde saklanan şeyin bulunması gibi hallerde 765 sayılı Yasanın 523. maddesinin uygulanma olasılığı olabilecekken, bu durumlarda failin gerçek anlamda pişmanlığından söz edilemeyeceğinden 5237 sayılı Yasanın 168. maddesi uyarınca uygulama yapılamayacaktır…"*Yargıtay CGK, E. 2008/11-127, K. 2008/147, T. 27.05.2008 (www.kazanci.com).

[1268] **KILDAN,** "Malvarlığına Karşı İşlenen Suçlarda Etkin Pişmanlık Hükmünün Uygulanabilme Koşulları", TAAD, C. 1, Y. 3, S. 8, Ocak 2012, s. 115.

[1269] **KATOĞLU,** "Banka veya Kredi Kartları", s. 105; **TAŞDEMİR,** s. 351.

[1270] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6814.

dâhilinde mağdurun zararının giderilmesi halinde de bu hükmün uygulanabileceği ileri sürülmüştür.[1271]

ETCK m. 523'te ise yalnızca tazmin ve iade esasına dayanılmıştı.[1272] Geri verme ya da tazminin pişmanlığın sonucu olması arandığından failin yakalanmasının ardından suç konusu şeyin elinden alınması ya da failin suç konusu şeyi atıp kaçması halinde hakkında, TCK m. 168/1 hükmü uygulama alanı bulamaz.[1273] Failin bizzat göstermesi gereken pişmanlığın doğurduğu sonuç nedeniyle suçun ilk fıkrada belirtilen şeklinin gerçekleşmesinin ardından örneğin hırsızlık yapılmak suretiyle ele geçirilen kredi kartının ve bu kartla elde edilen yararın yapılan arama neticesinde eğer bizzat fail bunun yerini söyleyerek geri vermeyi sağlamamışsa ve kolluk tarafından bulunması durumunda artık fail etkin pişmanlıktan yararlanamaz.[1274] Yine failin üstü aranırken kredi kartıyla çektiği paranın üzerinden çıkması halinde de rızaen bir iade olmadığından fail etkin pişmanlıktan yararlanamaz.[1275] Ancak bu bulma failin pişmanlığına dayanan bir ikrarının sonucunda gerçekleşmişse fail etkin pişmanlık hükümlerinden yararlanır.[1276] Bu nedenle malın iadesi ya da tazmininin failin ya da üçüncü kişilerin elinde olmayan nedenle değil, kendiliğinden olması

[1271] **TAŞDEMİR,** s. 351.

[1272] Yargıtay İBGK, E. 1955/10, K. 1955/16, T. 29.06.1955 (www.kazanci.com).

[1273] *"...Sanığın, yakınanın cebinden cüzdanını çalıp kaçtığı ve olay yerinden uzaklaştıktan sonra olaydan haberi olmayan kolluk görevlilerince kuşku üzerine yakalanıp, kaçma nedeni sorulduğu sırada suça konu cüzdanı atması ve bu sırada yakınanın da gelmesi üzerine olayın anlaşılması karşısında eylemin tamamlandığı ve isteğe bağlı iade koşullarının oluşmadığı gözetilmeden yazılı şekilde 5237 sayılı Yasanın 35 ve 168. maddelerinin uygulanması suretiyle eksik ceza verilmesi…"* Yargıtay 6. CD, E. 2005/16837, K. 2008/15082, T. 08.07.2008 (http://www.hukukturk.com).

[1274] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 632; **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1039.

[1275] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6814.

[1276] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1039.

gereklidir.[1277] Geri vermenin malın yerinin gösterilmesi şeklinde gerçekleşmesi de mümkündür.[1278]

Etkin pişmanlık hükmünün uygulanabilmesi için suçun tamamlanıp tamamlanmadığı hususunun ayrıca değerlendirilmesi gereklidir. Bu durum TCK m. 168'de "… *suçları tamamlandıktan sonra*" şeklinde ifade edilmiştir. Etkin pişmanlık suçun tamamlanmasının ardından söz konusu olduğu için teşebbüs aşamasında kalan suçlar bakımından örneğin suçun icra hareketlerinin istenmeyen bir nedenden dolayı tamamlanamadığı ya da icra hareketlerinin tamamlanmış olmasına karşın neticenin meydana gelmediği hallerde etkin pişmanlık söz konusu olmaz.[1279] Suç teşebbüs aşamasında kaldığında ortaya zararın çıktığı haller mevcut olabileceğinden, bu durumda etkin pişmanlık hükmünün ETCK döneminde uygulama olanağı bulabileceği ileri sürülmekteydi.[1280] Ancak TCK'da m. 168/1'de açıkça "*suçları tamamladıktan sonra*" ifadesine yer verildiğinden, artık suçun mutlaka tamamlanması gereklidir.

Failin kendi isteği neticesinde icra hareketlerini yarıda bıraktığı ya da suçun tamamlanmasını ya da neticesinin gerçekleşmesini engellediği durumlarda ise TCK m. 168 değil gönüllü vazgeçme kurumunu düzenleyen TCK m. 36 hükmü uygulama alanı bulur.[1281] Yine suçun icra hareketleri istenmeyen bir nedenden dolayı tamamlanamamışsa ve netice meydana gelmemişse suça teşebbüsten söz edilir ve

---

[1277] **DÖNMEZER,** Kişilere, s. 599; **MERAN,** s. 240.

[1278] "*…Sanık Bilal Küpeli'nin, katılan Osman Özkan'a ait iki adet bilgisayar kasasını sanık Nurettin Şen'e verdiğini söyleyerek yer gösterdiği, iki adet bilgisayar kasasının katılana teslim edildiği ve sanık Bilal Küpeli'nin, sanık Nurettin Şen'den satış parasını almadığını savunduğunun anlaşılması karşısında; 5237 sayılı TCK.nun 168. maddesinin uygulama koşullarının tartışılması gerektiğinin gözetilmemesi…*" Yargıtay 6. CD, E. 2008/5543, K. 2009/5821, T. 25.03.2009 (www.kazanci.com).

[1279] **ARTUK/GÖKÇEN/YENİDÜNYA,** TCK Şerhi, s. 4703.

[1280] **DÖNMEZER,** Kişilere, s. 597.

[1281] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 629; **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1040.

teşebbüs aşamasında kalan bir suç hakkında etkin pişmanlık hükümleri uygulanmaz.[1282] Failin etkin pişmanlıktan yararlanabilmesi için suçun işlenmesiyle ortaya bir zararın çıkması gereklidir. Bu nedenle suçun bir zarar suçu olması gereklidir ve TCK m. 168 kapsamındaki "zarar" malvarlığında bir azalmayı ifade eder.[1283] Zararın giderilmesinde ise suçun işlendiği sıradaki değer göz önünde tutulur. Bu nedenle suçun konusunun para olduğu durumlarda etkin pişmanlıktan yararlanılabilmesi için ayrıca faiz ödenmesi gerekli değildir. Yine zarar tehlikesinin ya da olasılığının söz konusu olduğu hallerde tazmin edilecek bir durum olmadığından etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanmasına gerek olmaz. Suçun teşebbüs aşamasında kaldığı hallerde geri verilecek bir şey ya da tazmin edilebilecek bir zarar yoksa bu halde TCK m. 168/1 uygulama alanı bulmaz. Zira bu durum etkin pişmanlık hükmünün, TCK m. 168/1'de *"suç tamamlandıktan sonra uygulanabileceği"* şeklinde belirtilerek vurgulanmıştır.[1284]

TCK m. 168, geri verme ve tazmin yoluyla zararın giderilmesinin, kovuşturma başlayıncaya kadar ya da kovuşturma başladıktan sonra hüküm verilinceye kadar olması durumuna göre cezada yapılacak indirimi farklı oranlarda belirlenmiştir. TCK m.168/1hükmü, m. 245 bakımından değerlendirildiğinde, suçun m. 245/1'de belirtilen şekli tamamlandıktan sonra ve fakat bu nedenle hakkında kovuşturma başlamadan önce, failin, azmettirenin veya yardım edenin bizzat pişmanlık göstererek mağdurun uğradığı zararı aynen geri verme veya tazmin suretiyle tamamen gidermesi halinde, verilecek cezanın üçte ikisine kadarı

[1282] **ARTUK/GÖKÇEN/YENİDÜNYA,** Özel Hükümler, s. 723.

[1283] **KILDAN,** s. 121.

[1284] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 630.

indirilir.[1285] Kovuşturma evresi, Cumhuriyet savcısı tarafından yetkili mahkemeye verilen iddianamenin kabulü ya da dava açan belgenin yetkili mahkemeye verilmesiyle başlayıp, hükmün kesinşemesine kadar devam eden evredir.[1286] Bu durumda aynen geri verme ya da tazminin iddianamenin kabulünden önce gerçekleştirilmesi gereklidir. Kanun koyucu hüküm verilinceye kadarki aşamada etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabileceğini kabul ettiğinden, hükmün verilmesinin ardından mağdurun zararının aynen iade ya da tazmin yoluyla giderilmesi halinde etkin pişmanlıktan yararlanılamaz. Buradaki 2/3 ve 1/2 şeklindeki indirim oranları en üst orandır. Bu oranlara kadar hâkimin takdir yetkisi vardır ve hâkim suçun işleniş şeklinde, failin pişmanlığına ve özellikle kısmen iadede iade edilen kısmın oranına göre indirim yapacaktır.[1287]

TCK m. 168/2'de belirtildiği üzere, m. 245/1 bakımından etkin pişmanlık kovuşturma başladıktan sonra, ancak hüküm verilmezden önce gösterilmişse verilecek cezanın yarısına kadarı indirilir. Madde metninde *"hüküm verilmezden önce"* ifadesi yer aldığından hükmün kesinleşmiş olup olmamasının bir önemi yoktur.[1288] Örneğin hükmün verilmesinin ardından temyiz ya da istinaf aşamasında zararın giderilmesi halinde etkin pişmanlık hükümlerinden yararlanılamaz.[1289] Ancak burada sorunlu olan husus hükmün temyizde bozulması ve ilk derece mahkemesince

---

[1285] Yargıtay bu suçun mağdurunun kart sahibi olduğunu belirterek mağdur İbrahim Özerk'in kredi kartının kullanılması nedeniyle oluşan zararının ne zaman ne şekilde karşılandığı hususunun araştırılarak sanık hakkında TCK m. 245/5 yollamasıyla m. 168'in uygulanıp uygulanamayacağının tarışılması gerekliliğini belirtmiştir. Bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2009/19292, K. 2010/863, T. 15.02.2010 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 67-68).

[1286] **TOROSLU,** Nevzat/**FEYZİOĞLU,** Metin, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2012, s. 278; **KUNTER,** Nurullah/**YENİSEY,** Feridun/**NUHOĞLU,** Ayşe: Muhakeme Hukuku Dali Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul 2010, s. 1275.

[1287] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6815.

[1288] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1038.

[1289] **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1591.

yeniden yapılan yargılama aşamasında zararın giderilmesi durumunda kişinin etkin pişmanlıktan yararlanıp yararlanamayacağıdır. Haklı olarak ileri sürülen bir görüşe göre; hüküm bir kez verildikten sonra bozulsun ya da bozulmasın etkin pişmanlıktan yararlanma olanağı kalkar.[1290] Yani iade ya da tazmin ilk hüküm verilmeden evvel gerçekleşmelidir. Örneğin TCK m. 248'in gerekçesinde "*etkin pişmanlığın ilk hükmün verilmesinden önce gerçekleşmesi hâlinde ise, verilecek cezanın üçte biri indirilmesi gerekmektedir*" ifadelerine yer verilerek etkin pişmanlığın ilk hüküm verilmeden önce gerçekleşmesi gerektiği belirtilmiştir.[1291] Ancak TCK m. 248/2'de "etkin pişmanlığın hükümden önce gerçekleşmesi" ifadesine yer verilmiş olsa da gerekçenin bağlayıcı olduğu söylenemez.

Diğer görüş ise Yargıtay'dan defalarca dosya bozularak dönmüş olsa dahi Yargıtay aşamasında tazmin ya da iadenin yapılmaması, ancak Yargıtay'da dosya bozulup döndükten sonra iade ve tazminin yapılmasına herhangi bir engelin bulunmadığı yönündedir. Zira ne madde metninden ne de gerekçesinden "hüküm verilmezden önce" ifadesinden, ilk hüküm verilmezden önce şeklinde anlaşılmasını gerektiren bir durum anlaşılmaktadır. Aksinin kabulü sanık aleyhine bir sonuç doğurur. Yani bu düşünceye göre Yargıtay safhası haricindeki her aşamada karar kesinleşinceye kadar aynen iade ya da tazmin mümkündür.[1292]

İlk derece mahkemesince hükmün verilmesinin ardından aynen iade ya da tazminin yapılması halinde ilk derece mahkemesince tekrar dosyanın ele alınarak yeniden hükmün kurulması gerektiğinden bahsedilmiştir. Bu durum ise kararın

[1290] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 633; **ARTUK/GÖKÇEN/YENİDÜNYA,** Özel Hükümler, s. 4704, 4705.

[1291] Bkz. TCK m. 248'in gerekçesi.

[1292] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6714-6815.

mutlak surette bozulması sonucunu doğurur. Örneğin zamanaşımı yaklaşan bir olay hakkında hükmün verilmesinin ardından fail aynen iade ya da tazmini sağlayarak kararın bozulmasını sağlayarak bu süreç içinde olayın zamanaşımına uğramasına da neden olabilir. Ayrıca failin ancak hüküm açıklanmadan önce pişmanlık gösterebileceği kabul edilebilir. Örneğin hükümde suçluluğu sabit bulunan bir kişinin aynen iade ya da tazminini sağlaması bir mecburiyetmiş gibi de algılanabilir.[1293] Zararın farklı tarihlerde parça parça ödenmesi halinde ise zararın son giderildiği tarih esas alınmalı ve zarar giderilmelidir.[1294]

Aynen geri verme suç sonrasında elde edilen yararın mal olarak geri verilmesi halidir. Örneğin dolandırıcılık neticesinde kişinin kredi kartı alınan kimseye bunun geri verilmesi gibi. Ancak suç sonrasında elde edilen yarar para gibi misli mallarsa, aynı miktarda paranın geri verilmesi gereklidir. Malın tam olarak geri verildiğinden bahsedebilmek için failin zilyetliği sırasında meydana gelen semerelerin de iadesinin gerekli olduğu belirtilmiştir.[1295] Ancak geri vermeyle birlikte zararın giderildiğinden bahsedilebilmesi için sonradan malın değerinde herhangi bir azalmanın olmaması gereklidir.[1296] Tazmin ise, işlenen suç neticesinde ortaya çıkan zararın ikame bir mal ile giderilmesidir. Örneğin arabası dolandırılarak elinden alınan kişiye bunun bedelinin ödenmesi tazmin suretiyle zararın giderilmesidir. Ancak bu durumda hâkimin ödenen tazminatın miktarında ve zararı karşıladığı ölçüde indirim yapma hususunda takdir hakkı vardır.[1297] Tazmin yoluyla giderme geri verme olanağının söz

[1293] **ARTUK/GÖKÇEN/YENİDÜNYA,** TCK Şerhi, s. 4704, 4705.

[1294] **KILDAN,** s. 133.

[1295] **ARTUK/GÖKÇEN/YENİDÜNYA,** TCK Şerhi, s. 4703.

[1296] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 630.

[1297] **ARTUK/GÖKÇEN/YENİDÜNYA,** TCK Şerhi, s. 4704.

konusu olmadığı hallerde geçerlidir. Zararın tazmin yoluyla giderilmesi ise ancak aynı değer ve/veya miktardaki malın suçtan zarar görene verilmesi ya da malın bedelinin para ya da eşya ile karşılanması şeklinde olabilir.[1298] Bu hükmün uygulanabilmesi için kovuşturmanın henüz başlamaması gereklidir. İddianamenin kabul edilmesine kadar geri verme ya da tazmin gerçekleşmişse bu durumda verilecek cezanın üçte ikisine kadarının indirilmesi gerekir.

Aynen iade ya da tazmini gerçekleştirmek isteyen fail ya da suç ortaklarının bu isteğini mağdur kabul etmek zorundadır. Mağdurun iade ya da tazmini reddetmesi gibi bir durum söz konusu olamaz. Mağdurun kabul etmemesi durumunda aynen iade ya da tazminde bulunacak kimselerin talebi yerine ya da re'sen görevli mahkemece tevdi mahallinin tayin edilmesi ve aynen iade ya da tazminin buraya yapılmasıyla etkin pişmanlık hükümlerinden yararlanılması mümkün hale gelebilir. Aynen iade ya da tazminin doğrudan mağdura yapılması mümkün olduğu gibi mağdura ulaşması muhtemel olan kişilere yapılması da mümkündür. Yine mağdurun bulabileceği kesin olan bir yere bırakılması halinde de aynen iade ya da tazminin gerçekleştiği kabul edilmelidir.[1299]

TCK m. 168/4'te kısmen geri verme veya tazmin halinde etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabilmesinin mağdurun rızasına bağlı olduğu belirtilmiştir.[1300] Mağdurun rıza gösterip göstermediğinin mahkeme tarafından mağdura sorulması

[1298] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 630.

[1299] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6814.

[1300] Re'sen takip edilen suçlarda mağdurun rızasının aranmasının sistemin mantığı ile çeliştiği, çünkü re'sen takip edilen suçlarda zarar görenin herkes olduğu yönündeki görüş için bkz. **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1591.

gereklidir.[1301] Mağdurun birden fazla olması halinde tümünün rıza göstermesi gereklidir.[1302] Ayrıca rızanın açık ya da örtülü olarak gösterilmesi mümkündür. Ancak mağdurun sırf şikâyetçi olmadığını söylemesi, zararın kısmen giderilmesine rıza göstermiş olduğu şeklinde anlaşılamaz.[1303] Bu nedenle geri verme veya tazminin kural olarak zararın tümüne yönelik olması ya da aynen iade gereklidir ve bu durumda mağdurun rızası aranmaz.[1304] Zararın tazmini söz konusu olduğunda zararın tamamen karşılanıp karşılanmadığı hususunda karar verme yetkisine hâkim sahiptir ve hâkim bu konuda uzman görüşünden yararlanabilir.[1305] Somut olayda TCK m. 245/5'in varlığına karşın bu durumun hükümde tartışılmaması bozma sebebidir.[1306]

[1301] Yargıtay CGK, E. 2010/6-173, K. 2010/208, T. 26.10.2010 (www.kazanci.com); Yargıtay CGK, E. 2009/6-132, K. 2009/251, T. 27.10.2009 (www.kazanci.com).

[1302] **KILDAN,** s. 124.

[1303] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 631.

[1304] Bkz. TCK m. 168'in gerekçesi.

[1305] **ARTUK/GÖKÇEN/YENİDÜNYA,** TCK Şerhi, s. 4704.

[1306] *"…5237 Sayılı T.C.K.nun 7/2 nci maddesi gözetilerek; mağdurun suçtan kaynaklanan zararını tamamen ödediği anlaşılan sanık hakkında hükümden sonra 19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren 5560 Sayılı Kanunun 11 inci maddesiyle değişik T.C.K.nun 245/5 inci maddesi uyarınca etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanıp uygulanmayacağının takdir ve değerlendirilmesinde zorunluluk bulunması… bozmayı gerektirmiş…"* Yargıtay 11. CD. E. 2008/10483, K. 2011/21169, T. 27.10.2011 (www.kazanci.com); *"Sanık tarafından yapılan alışveriş tutarının sanığın babası tarafından soruşturma aşamasında kart sahibi olan mağdur Mehmet Çelik'e tamamen ödenmiş olduğu anlaşılmakla, alışveriş yapılan işyerlerinin zararları bulunup bulunmadığı da araştırılarak, hükümden sonra yürürlüğe giren 5560 Sayılı Yasanın 11. maddesi ile 5237 sayılı TCK.nun 245. maddesine eklenen 5. fıkra hükmü uyarınca sanık hakkında etkin pişmanlık hükmünün uygulanıp uygulanmayacağının takdir ve tayininde zorunluluk bulunması bozmayı gerektirmiştir."* Yargıtay 11. CD. E. 2010/3708, K. 2010/2313, T. 01.03.2010 (**PARLAR,** s. 67-68); *"Sanığın haksız surette ele geçirdiği şikâyetçiye ait kredi kartını aynı gün değişik zamanlarda Karaçaylı Gıda isimli işyerinde ve Servet Telekom'da kullanarak haksız yarar sağladığının anlaşılması karşısında teselsül hükümleri uygulanmayarak eksik ceza tayini… Şikâyetçinin 25.1.2005 havale tarihli tüm alacaklarını aldığı ve davadan feragat ettiği yönündeki dilekçesi de nazara alınarak hükümden sonra, 19.12.2006 günlü Resmi Gazete'de yayımlanarak aynı gün yürürlüğe giren, 5560 sayılı Yasanın 11. maddesi ile 5237 sayılı Yasanın 245. maddesine eklenen "Birinci fıkra kapsamına giren fiillerle ilgili olarak bu Kanunun mal varlığına karşı suçlara ilişkin etkin pişmanlık hükümleri uygulanır" hükmü uyarınca; sanığın hukuki durumunun takdir ve tayininde zorunluluk bulunması bozmayı gerektirmiştir."* Yargıtay 11. CD. E. 2010/4635, K. 2010/2482, T. 05.03.2010 (**PARLAR,** s. 66-67); "*Mağdura ait kredi kartı ile aynı tarihte değişik işyerlerinden alışveriş yapılması eylemlerinin TCK.nun 43. maddesinin uygulanmasını gerektirir zincirleme suçu oluşturduğunun gözetilmemesi, … sanık ve mağdurun duruşma beyanları nazara alınarak 5237 sayılı TCK.nun 245/1. maddesinin uygulanması halinde hükümden sonra 19.12.206 günlü Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, 5560 sayılı Yasanın 11. maddesi ile 5237 sayılı Yasanın 245. madddesine eklenen "Birinci fıkra kapsamına giren fiillerle ilgili olarak bu Kanunun mal varlığına karşı suçlara ilişkin etkin pişmanlık hükümleri*

Zira etkin pişmanlık halinde failin cezasının indirilmesi mahkemeye tanınmış bir takdir yetkisi olmayıp, cezanın indirilmesi yasal bir zorunluluktur. Ancak ceza indiriminin oranının belirlenmesinde mahkemenin takdir hakkı söz konusudur.[1307]

Etkin pişmanlık kurumu bakımından tartışmaya neden olabilecek hususu mağdurun uğramış olduğu zararın aynen geri verilmesi ya da tazmin suretiyle giderilmesinin bizzat fail, azmettiren ya da yardım eden tarafından mı gerçekleştirilmesinin gerekip gerekmediği oluşturur. Ancak etkinlik pişmanlık kurumunu düzenleyen TCK m. 168 hükmü bir bütün olarak değerlendirildiğinde aynen geri verme ya da tazminin bizzat pişmanlık göstermenin bir ifadesi olduğu söylenmelidir. Bu nedenle aynen geri verme ya da tazminin bizzat pişmanlık gösterecek olan fail, azmettiren ya da yardım eden tarafından yapılması gerektiği savunulabilirse[1308] de bu hüküm bu kadar katı bir şekilde uygulanmamalıdır.[1309] Örneğin failin maddi durumunun kötü olması nedeniyle aynen iade ya da tazminin failin bir yakını tarafından üstlenilmesi mümkündür.[1310] Çünkü asıl olanı failin bu yöndeki isteği ve iradesi oluşturur.[1311] Yine hükümde belirtilen kimseler belli nedenlerle örneğin tutuklularsa,[1312] hastalanmışlarsa ya da o an için mağdurun bulunduğu yere gelemiyorlarsa; bu kimseler adına yalnızca bunların bilgisi ve

---

uygulanır" hükmü uyarınca verilen zararın tazmin edilip edilmediği araştırılarak etkin pişmanlık hükmünün uygulanıp uygulanmayacağının tartışılmasında zorunluluk bulunmaması, bozmayı gerektirmiştir." Yargıtay 11. CD. E. 2010/5048, K. 2010/2498, T. 08.03.2010 (**PARLAR,** s. 66).

[1307] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 510.

[1308] **MERAN,** s. 326. Yargıtay'ın ETCK döneminde geri verme ya da tazminin sanıktan başkası tarafından da yapılabileceği yönündeki görüşünün artık geçerli olmadığı belirtilmiştir. Bkz. **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 632.

[1309] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6813; **YILMAZ,** Sacit, s. 296.

[1310] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 888.

[1311] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1039.

[1312] **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 503.

pişmanlığıyla başka kimselerce de aynen geri verme ya da tazmin yapılabilmesi gerekir.[1313] Yargıtay'ın uygulaması da bu yöndedir.[1314] Ancak söz konusu durumda failin bizzat pişmanlık gösterip göstermediği hususunun ayrıca araştırılması zorunludur. Zira TCK m. 168 hükmü ile amaçlanan yalnızca zararın giderilmesi olmayıp etkin pişmanlıktır. Bu durumda zararın giderilmesi ise etkin pişmanlığın bir ifadesidir.[1315] Ancak Yargıtay'ın zararın başkası tarafından ödenmesinde failin gerçekten bir pişmanlık yaşayıp yaşamadığını tartışmadan failin TCK m. 168 hükmünden yararlanmasını yeterli gördüğü kararları mevcuttur.[1316]

Üzerinde durulması gereken bir diğer hususu ise TCK m. 245/1'in iştirak halinde işlenmesi durumunda fail, azmettiren ya da yardım edenden herhangi birinin mağdurun uğradığı zararı aynen geri verme ya da tazmin suretiyle gidermesi durumunda diğerlerinin de etkin pişmanlık hükümlerinden yararlanıp yararlanamayacağı oluşturur.[1317] TCK m. 168/1'de *"failin, azmettirenin veya yardım edenin bizzat pişmanlık göstererek mağdurun uğradığı zararı aynen geri verme veya tazmin suretiyle tamamen gidermesi halinde"* ifadesine yer verildiğinden, bu kişilerden herhangi birinin zararı tazmin etmesinin yeterli olduğu sonucuna

[1313] **YILMAZ,** Sacit, s. 296; **ERDOĞAN,** s. 316.

[1314] " *…yakınan M. S.'e tutuklu sanıklar E. Y. ve M. K.'nın babaları tarafından zararın giderilmesi amacıyla mayıs ayı civarında para ödemesinin yapıldığını yakınanın 04.12.2008 günlü oturumda ifade ettiği, sanık E. Y. savunmanın da aynı yönde beyanda bulunması karşısında anılan sanıklar yönünden TCY.nın 168. maddesinin uygulama koşulları oluşmasına karşın, soruşturması ayrı yürütülüp yakalamalı aranan sanık G. K. ile yaşı nedeniyle soruşturması ayrı yapılan sanık E. B.'ın, yakınanın zararının tazminine yönelik olumlu bir girişimde bulunmadıkları ve katkı sağlamadıkları, bu nedenle anılan sanıklar yönünden etkin pişmanlığın uygulanma koşularının oluşmadığı gözetilmeden…"* Yargıtay 6. CD. E. 2010/10876, K. 2011/7321, T. 25.05.2011 (www.kazanci.com)

Yargıtay'ın bu uygulamasına katılmayanlar da bulunmaktadır. Bkz. **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 632.

[1315] **ÖZBEK,**"Banka veya Kredi", s. 1039.

[1316] *"…Meydana gelen zararın olaydan bir gün sonra sanığın amcası tarafından aynen tazmin yoluyla giderilmiş olduğu gözetilerek, etkin pişmanlık hükümlerinin lehe kanun değerlendirmesinde dikkate alınması gerekir…"* Yargıtay 9. CD. E. 2006/8688, K. 2007/6755, T. 26.09.2007 (www.kazanci.com).

[1317] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 632.

varılabilir. Ancak tazmin ya da aynen iade etkin pişmanlığın bir ifadesi olduğu için ve hükümde de *"bizzat pişmanlık göstermek"* ifadesine yer verildiğinden zararın hükümde sayılanlardan biri tarafından karşılanması durumunda diğer kişilerin de bizzat pişmanlık gösterip göstermediği ayrıca araştırılmalıdır.[1318] Bu nedenle iştirak halinde işlenen suçlarda şeriklerden birinin zararı gidermesi halinde bundan diğer şerikler doğrudan yararlanamazlar.[1319] Etkin pişmanlığın göstergesinin aynen iade ya da zararın giderilmesi olduğu düşünüldüğünde diğer şeriklerin de zararın giderilmesine bir şekilde katkıda bulunmasının gerekliliği belirtilmiştir.[1320]

Ödemede bulunanın yalnızca kendi payına düşeni değil mağdurun eşyasının tamamını iade etmesi ya da tazmin etmesi gerekir.[1321] Şayet iade eden dışındaki suça katılan diğer failler de ödemede bulunmak isterlerse; ödemede bulunan suç ortağıyla anlaşarak kendilerine düşen payı ona ödedikleri takdirde etkin pişmanlık hükümlerinden onlar da yararlanmalıdırlar. Aksinin kabulü halinde suç ortaklarından birinin aynen iade ya da tazmini gerçekleştirerek etkin pişmanlık hükümlerinden yararlandığı hallerde diğerlerinin yararlanamaması gibi bir durum ortaya çıkar ki bu durum adalet anlayışıyla ve eşitlik ilkesiyle çelişir.[1322] Ancak failin, azmettirenin ya da yardım edenin birbirlerini haberdar ederek aralarından yalnızca birinin aynen geri verme ya da tazmini gerçekleştirmesi halinde, etkin pişmanlıktan her birinin yararlanabileceği de savunulmaktadır. Şayet diğerlerinin haberi olmaksızın aynen geri verme ya da tazmin gerçekleştirilmişse yalnızca aynen geri verme ya da tazmini gerçekleştiren bundan yararlanabilir. Zira bu durumda diğerlerinin pişmanlık

[1318] **ÖZBEK,**"Banka veya Kredi", s. 1040.

[1319] **DÖNMEZER,** Kişilere, s. 599.

[1320] **ÖZBEK,**"Banka veya Kredi", s. 1040.

[1321] **ÖNDER,** Şahıslara ve Mala, s. 495.

[1322] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6813.

iradesine sahip olmadığı belirtilmiştir.[1323] Ancak yalnızca haberdar olmanın aranması bizzat gösterilen pişmanlığın bir yansıması olarak değerlendirilmemelidir.

Aynen iade ya da tazminin gerçekleştirilmesinin, fail tarafından suçun kabul edildiği, fail tarafından suçun işlendiğinin ikrar edildiği şeklinde yorumlanmamalıdır. Çünkü fail suçu işlediğini kabul etmeyip, her ihtimale karşı mahkûm olması halinde etkin pişmanlık hükümlerinden yararlanmak için zararın tazmini yoluna gidebilir.[1324]

Suçun ikinci ve üçüncü fıkrada belirtilen işleniş şekilleri bakımından etkin pişmanlık hükmüne ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

IV. YAPTIRIM

Suçun üç farklı işleniş şekli bakımından üç farklı ceza öngörülmüştür. Suçun ilk fıkrada işlenen şekli bakımından, fiil sabit olduğunda cezası üç yıldan altı yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezasıdır.[1325] Suçun ikinci fıkrada işlenen şekli bakımından cezası üç yıldan yedi yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adli para cezasıdır.[1326] Suçun üçüncü fıkrada belirlenen şekli bakımından cezası şayet fiil daha ağır bir cezayı gerektiren başka bir suçu oluşturmuyorsa dört yıldan sekiz yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezasıdır.[1327]

[1323] **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1591.

[1324] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6814.

[1325] Adli para cezasının belirlenmesinde, şayet fail etkin pişmanlıkta bulunarak ödeme yapmışsa, bu durumda adli para cezasının daha az belirlenmesinin hakkaniyete uygun olacağı yönündeki görüş için bkz. **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6847.

[1326] Sahtecilik yapılan kart sayısına göre adli para cezasının belirlenmesinin gerektiği yönündeki görüş için bkz. **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6847.

[1327] Sağlanan yararın ya da şayet etkin pişmanlık nedeniyle ödeme varsa adli para cezasının belirlenmesinde bu hususların dikkate alınması gerektiği yönündeki görüş için bkz. **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6847.

İkinci fıkra bakımından öngörülen cezanın ceza adaletine ters düştüğü kartı kullanıp kullanmayacağı dahi belli olmayan bir kişiye sırf kartı bulundurduğu için asgari üç yıl hapis cezası verilmesinin doğru olmadığı savunulmuştur.[1328] Gerçekten de ileri sürülen bu görüşte ikinci ve üçüncü fıkrada öngörülen cezalar arasında orantısızılık nedeniyle haklılık payı vardır. Örneğin sahte oluşturulan bir banka veya kredi kartını kullanarak yarar sağlamak isteyen kişinin fiili teşebbüs aşamasında kaldığında, kişi hakkında asgari hadden ceza verildiği ve teşebbüs nedeniyle yapılan indirimin de dörtte üç olarak belirlenmesi halinde faile bir yıl hapis cezası verilecektir ki burada fail artık icra aşamasına geçmiştir. Yani ilk durumda yanızca sahte kartı bulunduran faile asgari üç yıl hapis cezası verilmekteyken; ikinci durumda bu sahte kartı kullanmaya teşebbüs eden faile azami indirim oranları da uygulandığında bir yıl gibi bir hapis cezası verilecektir. Bu durum adeta suç işlemeyi teşvik edecek niteliktedir.[1329] Bu nedenle ceza adaletine uygun düşecek şekilde söz konusu iki fıkra arasındaki ceza oranlarındaki dengenin sağlanması gerekir. Zira suçlarla cezalar arasında oran olmalıdır. Aksi halde ağır olan suçlara hafif cezaların verilmesi ile karşı karşıya kalınır.[1330]

Birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarda adli para cezasının asgari haddi gösterilmediğinden adli para cezasının takdirinde TCK m. 52 ve m. 61 dikkate alınmalıdır. Adlî para cezası, beş günden az ve kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde yediyüzotuz günden fazla olmayacak şekilde belirlenir ve bu belirlenen tam gün sayısı, bir gün karşılığı olarak takdir edilen miktar ile çarpılarak bulunur. Bu meblağın hükümlü tarafından Devlet Hazinesine ödenmesi gerekir (TCK m. 52/1).

[1328] **YILMAZ,** Sacit, s. 281.

[1329] **TAŞDEMİR,** s. 347.

[1330] **BECCARIA,** s. 45-47.

Bu nedenle adli para cezasının alt sınırı beş gün olacaktır. Bir gün karşılığı olarak takdir edilen miktar en az yirmi ve en fazla yüz Türk Lirası olabilir. Bu miktar, kişinin ekonomik ve diğer şahsi halleri göz önünde bulundurularak takdir edilir (TCK m. 52/2). Kararda, adlî para cezasının belirlenmesinde esas alınan tam gün sayısı ile bir gün karşılığı olarak takdir edilen miktarın ayrı ayrı gösterilmesi gerekir (TCK m. 52/3). Hâkimin, ekonomik ve şahsi hallerini göz önünde bulundurarak, kişiye adlî para cezasını ödemesi için hükmün kesinleşme tarihinden itibaren bir yıldan fazla olmamak üzere mehil verebilmesi ya da bu cezanın belirli taksitler halinde ödenmesine de karar verebilmesi mümkündür. Taksit süresi iki yılı geçemez ve taksit miktarı dörtten az olamaz. Ayrıca kararda, taksitlerden birinin zamanında ödenmediği takdirde geri kalan kısmın tamamının tahsil edileceği ve ödenmeyen adlî para cezasının hapse çevrileceği belirtilir (TCK m. 52/4).

İlk iki fıkra bakımından hapis cezasının alt sınırının üç yıl, üçüncü fıkra bakımından ise dört yıl olarak belirlenmesi ancak adli para cezasının alt sınırının her üç fıkra bakımından da beş gün olmasının, yerinde bir yaklaşım olmadığı yönünde doktrinde eleştiriler vardır. Ayrıca bu durum TCK m. 61/9'da *"Adlî para cezasının seçimlik ceza olarak öngörüldüğü suçlarda bu cezaya ilişkin gün biriminin alt sınırı, o suç tanımındaki hapis cezasının alt sınırından az; üst sınırı da, hapis cezasının üst sınırından fazla olamaz"*yer alan hükümle de aşılamamaktadır.[1331]

Fail hakkında hapis cezasına mahkûmiyet kararı verilmesi halinde, belli hakları kullanmaktan yoksun bırakılma yaptırımı da uygulanır (TCK m. 53/1, 2). Mahkeme tarafından sanık hakkında belli hakları kullanmaktan yoksun bırakılmaya

[1331] **KARAGÜLMEZ,** s. 266.

karar verilmemesi, sanık için lehe kazanılmış bir hak oluşturmaz.[1332] Suç için öngörülen alt ve üst sınırları gösterilen yaptırımların belirlenmesinde *"cezaların belirlenmesi"* başlığını taşıyan m. 61 dikkate alınmalıdır.

Adli para cezasının belirlenmesinde ilk fıkra bakımından şayet fail etkin pişmanlıkta bulunarak ödeme yapmışsa, bu durumda adli para cezasının daha az belirlenmesinin hakkaniyete uygun olacağı söylenmiştir. Yine birinci ve üçüncü fıkralar bakımından da adli para cezasının belirlenmesinde failin sağlamış olduğu yararın dikkate alınması gerekir.[1333] Ayrıca suçun zincirleme biçimde işlenip işlenmediği, meydana gelen zarar miktarı, kastın yoğunluğu, suçun işleniş biçimi ve sayısı cezanın belirlenmesinde dikkate alınmalıdır.[1334] Şayet söz konusu hususlar yoğun bir şekilde varsa TCK m. 61/11 gereğince fail hakkında verilecek ceza alt sınırdan uzaklaşılarak ve zincirleme suç şeklinde işlenmişse TCK m. 43/1 gereğince asgari hadden daha fazla oranda artırım yapılması gerekir.[1335] Hâkim TCK m. 62 gereğince fail hakkında takdiri indirim nedenlerini uygulayabilir.

Suçun ilk fıkradaki işleniş şekli bakımından banka veya kredi kartı sahte olmadığından sahibine iadesine karar verilmelidir.[1336] İkinci ve üçüncü fıkradaki haller bakımından ortada sahte bir banka veya kredi kartı mevcuttur. Bu kartların kullanılması nedeniyle POS cihazı fişleri[1337] veya ekstreleri varsa[1338] bunların

---

[1332] *"...Belli hakları kullanmaktan yoksun bırakılma" başlığı altında yeni sistemde güvenlik tedbiri olarak düzenlenmiş bulunan ve mahkûmiyetin yasal sonucu olan bu hak mahrumiyetleri, mahkûmiyetin doğal sonucu olduğundan, kararda gösterilmemiş olsa bile hükümlü açısından kazanılmış hakka konu olamazlar, bir başka anlatımla aleyhe bozma yasağı kapsamında değerlendirilemezler..."* Yargıtay CGK. E. 2006/11-301, K. 2006/296, T. 12.12.2006 (www.kazanci.com).

[1333] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6847.

[1334] Yargıtay sağlanan menfaat miktarının TCK m. 43/1'de ögörülen artırım oranı ile temel cezanın belirlenmesi sırasında dikkate alınmamasını hukuka aykırı bulmuştur. Bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2009/22742, K. 2010/471, T. 04.02.2010 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6856-6857.).

[1335] Yargıtay 11. CD. E. 2009/1071, K. 2009/5295, T. 06.05.2009 (**TAŞDEMİR,** s. 417).

[1336] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** s. 6847.

[1337] Yargıtay 11. CD. E. 2006/5242, K. 2009/2360, T. 12.03.2009 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6847, dp. 1261.).

[1338] *"...şikâyetçinin bankamatik kartının sanık tarafından ele geçirilme tarihinden sanığın sevk ve idaresindeki araçta yapılan aramada bulunma tarihine kadar geçen dönemdeki işlem hareketlerini*

dosyada delil olarak saklanması gerekir.[1339] Bu nedenle müsaderelerine karar verilmesi doğru olmaz.[1340] Yargıtay, kopyalanan suça konu sahte kredi kartları ile hesaplardan çekilen paraların mağdurlara iadesinin mümkün olmasına karşın müsaderesine karar verilmesini hukuka aykırı bulmuştur.[1341] Bu nedenle sahte kredi kartları ile hesaplardan çekilen paraların suçun mağdurlarına iadesi mümkünse müsaderesine karar verilmemelidir.

Suçun ilk fıkrada düzenlenen şekli bakımından şahsi cezasızlık nedenleri gerçekleşmişse bu durumda fail hakkında 5271 sayılı CMK m. 223/4-b gereğince ceza verilmesine yer olmadığı kararı verilir.

TCK m. 246'da ise "Bilişim Alanında Suçlar" bölümünde yer alan suçların işlenmesi suretiyle yararına haksız menfaat[1342] sağlanan tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunacağı belirtilerek,[1343] ortak bir hükme yer verilmiştir.[1344] "Haksız menfaat" ifadesinin karşıtı olarak "haklı menfaat"

---

gösteren hesap dökümünün, kartı çıkaran bankadan getirtilmeden onaysız hazırlık evrakı fotokopileri ve şikâyetçinin ibraz ettiği banka görevlilerinin onayı bulunmayan hesap ekstresi ile yetinilerek yargılamaya devamla yazılı şekilde hüküm kurulması," Yargıtay 11. CD. E. 2007/9425, K. 2007/9556, T. 31.12.2007 (**TAŞDEMİR,** s. 393).

1339 *"Suça konu sahte kimlik ve kredi kartlarının delil olarak dosyada saklanması yerine, zoralımına hükmolunması"* Yargıtay 11. CD, E. 2007/7140, K. 2007/7953, T. 14.11.2007 (**YALVAÇ,** s. 1373.)

1340 Yargıtay 11. CD. E. 2008/6801, K. 2008/5990, T. 12.06.2008 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6847, dp. 1261.).

1341 Yargıtay 11. CD, E. 2007/7660, K. 2008/1296, T. 05.03.2008 (www.kazanci.com); Yargıtay 11. CD, E. 2008/14615, K. 2008/12632, T. 01.12.2008 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6876).

1342 "Haksız menfaat " ifadesinin karşıtı olarak "haklı menfaat" ifadesini çağrıştırdığı, suç işlenerek sağlanan menfaatin zaten haksız olacağı, suç işlenerek haklı bir menfaatin sağlanamayacağı belirtilmiştir. Örneğin TCK m. 60'da "*tüzel kişi yararına işlenen*" ; m. 77/3, m. 78/2, m. 79/4, m. 80/4, m. 91/7, m. 226/6'da"*Bu suçlardan dolayı tüzel kişiler hakkında*" ve benzeri terimler kullanılması da söz konusu düşünceyi doğrulamaktadır. Bu nedenle TCK m. 246 hükmünün *"...suçların işlenmesiyle yararına menfaat sağlanan tüzel kişi..."* şeklinde anlaşılmasının gerekli olduğu belirtilmiştir. Bkz. **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 467.

1343 Tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbirlerinin uygulanabilmesi için bunun kanunda ayrıca belirtilmesi gereklidir (TCK m. 60/4) ve bu suç bakımından da TCK m. 246'da bu husus ayrıca belirtilmiştir.

1344 **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 467.

ifadesini çağrıştırdığı, suç işlenerek sağlanan menfaatin zaten haksız olacağı, suç işlenerek haklı bir menfaatin sağlanamayacağı belirtilmelidir. Örneğin TCK m. 60'da "*tüzel kişi yararına işlenen*" ; m. 77/3, m. 78/2, m. 79/4, m. 80/4, m. 91/7, m. 226/6'da "*Bu suçlardan dolayı tüzel kişiler hakkında*" ve benzeri terimler kullanılması da söz konusu düşünceyi doğrulamaktadır. Bu nedenle TCK m. 246 hükmünün *"...suçların işlenmesiyle yararına menfaat sağlanan tüzel kişi..."* şeklinde anlaşılmasının gerekli olduğu belirtilmiştir.[1345] "Banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması" suçu da bu kapsamda olduğundan, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suretiyle yararına haksız menfaat sağlanan tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

TCK m. 20/2'de tüzel kişiler hakkında ceza yaptırımının uygulanamayacağı, ancak bir suç dolayısıyla TCK'da öngörülen güvenlik tedbirleri niteliğindeki yaptırımların uygulanabileceği belirtilmiştir. Tüzel kişilere özgü güvenlik tedbirleri m. 60'da "müsadere" ve "iznin iptali" olmak üzere iki şekilde düzenlenmiştir. Anayasa'da da güvence altına alınan ceza sorumluluğunun şahsîliği kuralı gereğince yalnızca gerçek kişiler hakkında ceza yaptırımına hükmedilebilir. Ancak bu ilke, işlenen suç dolayısıyla özel hukuk tüzel kişileri hakkında güvenlik tedbiri niteliğinde yaptırımlara hükmedilmesine engel oluşturmaz.[1346] TCK m. 60'da da belirtildiği üzere tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbirlerinin uygulanabilmesi için öncelikle bir özel hukuk tüzel kişisi söz konusu olmalıdır.

Suçla, tüzel kişi yararına menfaat sağlanması, fail olmamasına karşın, tüzel kişinin doğrudan ya da dolaylı bir şekilde suçun içinde olmasını, suça bulaşmasını

[1345] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 467.

[1346] Bkz. TCK m. 60'ın gerekçesi.

gerektirir. Fiil olmadan suçtan, suç olmadan da güvenlik tedbirinden bahsedilemeyeceğine göre; tüzel kişi suç oluşturan bir fiille bir şekilde ilişkili olmadığı müddetçe hakkında güvenlik tedbiri uygulanamaz.[1347]

Bir kamu kurumunun verdiği izne dayalı olarak faaliyette bulunan özel hukuk tüzel kişisinin organ veya temsilcilerinin iştirakiyle ve bu iznin verdiği yetkinin kötüye kullanılması suretiyle tüzel kişi yararına kasten işlenen banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçundan dolayı mahkûmiyet halinde, iznin iptaline karar verilir (TCK m. 60/1).[1348] Bunun için özel hukuk tüzel kişisine, belirli bir faaliyette bulunabilmesine ilişkin bir kamu kurumunca verilen bir iznin varlığı gereklidir. Ayrıca, bu iznin sağladığı yetkinin kötüye kullanılması suretiyle tüzel kişi yararına kasıtlı bir suç işlenilmesi gereklidir. Ancak m. 60'ın gerekçesine göre bu suçun işlenmesiyle verilen iznin kullanılması arasında nedensellik bağının olması gerekir ve ayrıca, özel hukuk tüzel kişisinin organ veya temsilcilerinin bu suçun işlenmesine iştirak etmeleri gereklidir.[1349]

Müsadereye ilişkin hükümler de bu suçun yararına işlendiği özel hukuk tüzel kişileri hakkında uygulama alanı bulur (TCK m. 60/2). Tüzel kişi yararına işlendiği belirlenen suç bakımından, müsadere hükümlerindeki koşullar da gerçekleşmişse, o suçla bağlantılı olan eşya ve maddî çıkarların müsaderesine hükmedilir. Ancak bu durumda iyi niyetli üçüncü kişilerin hakları korunur.[1350] Ancak "iznin iptali"nin ve

[1347] **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 467.

[1348] TCK'da iznin iptalinin ne kadar süre için olacağı hakkında herhangi bir düzenlemeye yer verilmemiştir, ancak iznin iptaline karar verildiğinde ancak kapatılma kararı verilmediği için tüzel kişi varlığını sürdürmeye devam eder. Bkz. **TAŞDEMİR,** s. 434. Yine TCK'da izni iptal edilen kişinin tekrar izin başvurup başvuramayacağına ve buna ilişkin sürelere de yer verilmemiştir. Bkz. **CENTEL/ZAFER/ÇAKMUT,** Giriş, s. 737.

[1349] Bkz. TCK m. 60'ın gerekçesi.

[1350] Bkz. TCK m. 60'ın gerekçesi.

"müsadere"nin özel hukuk tüzel kişisine uygulanması, bu suçun işlenmesine nazaran daha ağır sonuçlar ortaya çıkarabilecekse hâkim bu tedbirlere hükmetmeyebilir (TCK m. 60/3). Yani hâkime bu konuda takdir hakkı verilmiştir.

Tüzel kişiler hakkında bu suç bakımından güvenlik tedbirlerinin uygulanmasına ilişkin ETCK döneminde herhangi bir düzenleme yoktu.[1351] TCK m. 246'da yer alan hüküm bu suçla mücadele edilmesi bakımından ve bu sorumluluğun cezai sorumluluk şeklinde düzenlenmemesi nedeniyle yerindedir.[1352] Tüzel kişilerin cezai sorumluluğunun kabul edilmesi her ne kadar Anayasa Mahkemesi tarafından aksi yönde karar verilmiş olsa da[1353] anayasal bir ilke olan ve bir kimsenin yalnızca kendi kusurlu fiilinden dorumlu tutularak, üçüncü kişilerin fiilinden sorumlu tutulamaması anlamına gelen "cezaların şahsiliği" ilkesi ve "kusursuz suç ve ceza olmaz" ilkelerine aykırılık taşır.[1354] Ceza sorumluluğunun şahsiliği, bireyin yalnızca iradi davranışı ile gerçekleştirdiği, kusurunun bulunduğu ve yasanın açıkça suç

[1351] Yalnızca ETCK m. 220'de 02.01.2003 kabul tarihli 4782 sayılı "*Uluslararası Ticari İşlemlerde Yabancı Kamu Görevlilerine Rüşvet Verilmesinin Önlenmesi İçin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun*" m. 3 ile ETCK m. 220 rüşvet verme suçları, tüzel kişilerin yetkili temsilcileri tarafından işlendiğinde, bunlar cezalandırılmakla beraber tüzel kişi hakkında da suçla elde edilen menfaatin iki katından üç katına kadar ağır para cezasına hükmolunacağı şeklinde yeniden düzenlenmiştir. (24990 sayılı 11.01.2003 tarihli Resmi Gazete).

[1352] **DOĞAN,** s. 315.

[1353] 19.3.1985 günlü, 3167 sayılı "Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hâmillerinin Korunması Hakkında Kanun"un 15. maddesinin Anayasa'nın 38. maddesinin altıncı fıkrasına aykırılığı nedeniyle iptali istenmiştir. İptali istenen hükümde belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi ya da geç getirilmesi halinde bankaların para cezası ile cezalandırılacağını öngörmekteydi. Tüzel kişilerin cezai sorumluluğunun olamayacağı gerekçesiyle Sinop Sulh Ceza Mahkemesi itiraz yoluna başvurmuştu. AYM, Anayasa'da tüzel kişilerin cezai sorumluluğunu önleyen bir hüküm bulunmadığı ve Anayasa m. 38/6'da yer alan "Ceza sorumluluğu şahsidir." hükmünün yalnız gerçek kişileri ilgilendirdiğine ve tüzelkişilerin hükmün kapsamı dışında olduğuna ilişkin Anayasa'da hiçbir açıklık olmadığı gerekçesiyle itirazı reddetmiştir. Ayrıca AYM bu kararı verirken Türk Ceza Kanunu Tasarısı'nda m. 25 ve m. 26'da tüzel kişilerin ceza sorumluluğuna yer verilmesine de dayanmıştır. (AYM, E. 1988/15, K. 1989/9, T. 14.02.1989) 20776 sayılı 04.02.1991 tarihli Resmi Gazete).

[1354] **ÖZEN,** Muharrem: "Türk Ceza Kanunu Tasarısının Tüzel Kişilerin Cezai Sorumluluğuna İlişkin Hükümlerine Bir Bakış", AÜHFD, C. 52, S. 1, s. 79; **KANGAL,** Zeynel T.: Tüzel Kişilerin Cezai Sorumluluğu, Ankara 2003, s. 173; **AKINCI/ALIÇ/ER,** s. 273. Anayasada güvence altına alınan cezaların şahsiliği ilkesi gereğince yalnızca gerçek kişilerin hakkında cezaya hükmedilebilmesinin, işlenen suç nedeniyle özel hukuk tüzel kişileri hakkında güvenlik tedbiri uygulanmasına engel teşkil etmediği yönünde bkz. **TAŞDEMİR,** s. 433.

saydığı fiillerden sorumlu olmasını zorunlu kılar. Kişi, başkası tarafından gerçekleştirilen ve kusurlu bir davranışının bulunmadığı haller bakımından sorumlu tutulamaz.[1355] Tüzel kişiler hareket yeteneğine sahip olmadıklarından bir eylemi gerçekleştiremezler ve yine kusur yeteneğine sahip olmadıklarından kusurlu hareket etmeleri de olanaklı değildir.[1356]

Cezai olmamasına karşın tüzel kişiler için bazı güvenlik tedbirlerinin öngörülmesi eleştirilebilir. Zira şirket çalışanlarından birinin fiili neticesinde kapatılan şirketin diğer çalışanları da bundan etkilenir. Ancak bu ağır neticenin önlenebilmesi için hâkimin TCK m. 60/3'te belirtilen takdir yetkisi vardır.[1357] TCK m. 246 ile kanun koyucunun bu suçun işlenmesiyle özel hukuk tüzel kişilerinin yararına haksız menfaatin sağlanmasının yarattığı toplumsal tehlikeyi gözeterek, özel hukuk tüzel kişilerinin bu suçun işlenmesinde odak noktası olmalarının önüne geçmeyi planladığı belirtilmiştir.[1358]

Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi m. 12'de de kurumsal sorumluluk belli bazı koşulların gerçekleşmesi halinde kabul edilmiştir. İlk fıkrada ilki sözleşmede tanımlanan suçlardan birinin işlenmiş olması, ikincisi suçun tüzel kişinin menfaatine işlenmiş olması, üçüncüsü suçu yardım ve yataklık da dâhil olmak üzere yönetici konumundaki bir kişinin işlemiş olması, dördüncüsü ise yönetici konumundaki gerçek kişinin kendi yetkileri içinde hareket ettiğini gösteren bir yetkiye dayanarak hareket etmesi olmak üzere sorumluluk için dört koşulun da gerçekleşmesi gereklidir. İkinci fıkrada, ilk fıkrada belirtilen yönetici konumundaki kişi yani tüzel kişiliğin

[1355] **ÖZEN,** "Tüzel Kişilerin", s. 69.

[1356] **KANGAL,** s. 209.

[1357] Bkz. TCK m. 60'ın gerekçesi.

[1358] **PARLAR,** s. 104; **PARLAR/HATİPOĞLU,** C: 4, s. 3505.

kendi yetkileri içinde hareket eden bir çalışanı ya da vekili tarafından suçun işlenmesi halinde de tüzel kişiliğin sorumlu olacağı belirtilmiştir. Buna göre suç tüzel kişiliğin bir çalışanı ya da vekili tarafından işlenmeli ve suç tüzel kişiliğin menfaatine işlenmiş olmalı ve de bu kişinin fiillerinin yönetici konumundaki kişi tarafından denetlenmemelidir. Denetim görevinin yerine getirilmemesinin kapsamı içinde çalışanların ya da vekillerin tüzel kişilik menfaatine suç işlemelerini önlemeye yönelik uygun ve gereken önlemleri almamamları da düşünülmelidir. Bu koşulların en önemlisi anılan suçların tüzel kişinin menfaatine işlenmiş olmasıdır.[1359]

TCK m. 246 hükmünün uygulama alanı bulabilmesi için tüzel kişilik yararına sağlanan haksız menfaatin ekonomik nitelik taşıması şart olmayıp manevi nitelikte bir yarar olmasının da mümkün olduğu ileri sürülmüştür.[1360] Ayrıca bir özel hukuk tüzel kişisinin organ ya da temsilcisinin bizzat kendi yararına ya da üçüncü bir kişi yararına hareket ederek bu suçu işlemesi halinde; özel hukuk tüzel kişinin yararına haksız bir menfaat sağlanması söz konusu olmayacağından, tüzel kişi hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerinin uygulanması mümkün olmaz.[1361]

Bu suç için öngörülen ceza miktarları ETCK m. 525b/2'de öngörülen ceza miktarından daha fazladır. TCK m. 344/1-c gereğince, TCK m. 245, 1 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe girdiğinden, bu tarihten önce gerçekleştirilen bu suç bakımından ETCK m. 525b/2 uygulama alanı bulur.

[1359] Bkz. Convention On Cyber Crime Explanatory Report, p. 124-125. http://conventions.coe.int/Treaty/en/Reports/Html/185.htm.

[1360] Suçun tüzel kişi bakımından cezai sorumluluk doğurabilmesi için kanunda tüzel kişinin yetkili bir yönetici ya da çalışanı yahut vekili tarafından yetkilerinin kullanılması şeklindeki bir şartın da aranması gerektiği yönündeki eleştiriler için bkz. **EKER,** s. 131.

[1361] **PARLAR,** s. 104; **PARLAR/HATİPOĞLU,** C: 4, s. 3505.

Suçun ETCK'da kısmen de olsa karşılığını oluşturan m. 525/b-2 bakımından, 24.12.2000 kabul tarihli 4616 sayılı "*23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanun*"[1362] uygulama alanı bulmuştur[1363] ve örneğin Yargıtay önüne gelen dosyalar bakımından bu kanunun uygulanmamasını bozma nedeni yapmıştır.[1364]

[1362] Bu Kanun üçüncü maddesi gereğince Resmi Gazete'de yayımlandığı 07.10.2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. (Bkz. 24268 sayılı 22.12.2000 tarihli Resmi Gazete)

[1363] Bu Kanun m. 1/b.2 ile 23 Nisan 1999 tarihine kadar işlenen suçlar nedeniyle, müebbet ağır hapis cezasına hükümlü olanların veya şahsî hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm edilenlerin ya da aldıkları ceza herhangi bir nedenle şahsî hürriyeti bağlayıcı cezaya dönüştürülenlerin tâbi oldukları infaz hükümlerine göre çekmeleri gereken toplam cezalarından on yıl indirilmesi gerektiği düzenlenmiştir. Bu kanuna göre indirimin, verilen her bir ceza için ayrı ayrı değil, toplam ceza üzerinden bir defaya mahsus olarak yapılması gerekliydi. Bir kişinin muhtelif suçlarından dolayı cezaları ayrı ayrı tarihlerde verilmiş olsa dahi, bu cezaların toplamı üzerinden yapılacak indirimin on yılı geçemeyeceği belirtilmişti. Yine, söz konusu indirimin yapılmasının ardından ceza süresi dolmuş olanların, iyi halli olup olmadıklarına bakılmaksızın ve istemleri olmaksızın derhal; toplam cezaları on yıldan fazla olanların kalan cezalarını çektikten sonra şartla salıverilecekleri düzenlenmişti. İlgili Kanun m. 3'te ise 23 Nisan 1999 tarihine kadar işlenen suçlar nedeniyle tutuklu olan sanıklardan, hazırlık soruşturmasında, iddianameye esas olan suçun niteliğine, son soruşturmada, iddianamede yazılı suça veya değişen suç niteliğine göre kanunda belirtilen cezanın asgari haddi esas alınmak suretiyle, tâbi oldukları infaz hükümlerine göre on yıllık indirim göz önüne alınarak, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren otuz gün içinde, kamu davası açılmamışlar için savcılıklarca, kamu davası açılan tutuklu sanıklar için mahkemelerce, dosyaları Yargıtay'da veya Askerî Yargıtay'da bulunanlar ilgili dairesince veya başsavcılıklarınca bu Kanuna göre hesaplamalar yapılarak; tutukluluk halinin devamı veya kaldırılması hakkında karar verileceği düzenlenmişti. İlgili Kanun m. 1/b.4'te ise 23 Nisan 1999 tarihine kadar işlenmiş ve ilgili kanun maddesinde öngörülen şahsî hürriyeti bağlayıcı cezanın üst sınırı on yılı geçmeyen suçlardan dolayı haklarında henüz takibata geçilmemiş veya hazırlık soruşturmasına girişilmiş olmakla beraber dava açılmamış veya son soruşturma aşamasına geçilmiş olmakla beraber henüz hüküm verilmemiş veya verilen hüküm kesinleşmemiş ise, davanın açılması veya kesin hükme bağlanmasının erteleneceği; varsa tutukluluk halinin kaldırılmasına karar verileceği düzenlenmişti. Ayrıca bu suçlarla ilgili dosya ve deliller, her bir suçun dava zamanaşımı süresinin sonuna kadar muhafaza edileceği belirtilmişti. Şayet erteleme konusu suçun dava zamanaşımı süresi içinde bu suç ile aynı cins veya daha ağır şahsî hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren başka bir suç işlendiğinde, erteleme konusu suçtan dolayı da dava açılır veya daha önce açılmış bulunan davaya devam edilerek hüküm verilir. Bu süre, erteleme konusu suç ile aynı cins veya daha ağır şahsî hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren bir suç işlenmeksizin geçirildiğinde, ertelemeden yararlanan hakkında kamu davası açılmaz; açılmış olan davanın ortadan kaldırılmasına karar verilirdi. Ancak söz konusu hususla ilgili olarak bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde dosyanın bulunduğu yargı merciine başvurmak suretiyle soruşturmaya veya davaya devam edilmesini istediklerini bildirenler hakkında soruşturma veya davaya devam olunur. Mahkûmiyet halinde verilen ceza, dava zamanaşımı süresince ertelenir. Bu süre içinde erteleme konusu suç ile aynı cins veya daha ağır şahsî hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren bir suç işlendiğinde ertelenen ceza da infaz edilir. Aynı süre, erteleme konusu suç ile aynı cins veya daha ağır şahsî hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren bir suç işlenmeksizin geçirildiğinde, mahkûmiyet vaki olmamış sayılır. Ayrıca hükmün beşinci bendinde hangi suçlar bakımından bu kanunun uygulama alanı bulamayacağı belirtilmiştir ve bu suçlar arasında ETCK m. 252/b-2 yer almamıştır. Hükmün sekizinci bendinde ise kanunun yayımı tarihinden sonra, cezaevinin disiplinini bozucu hareketlerinden dolayı disiplin cezası alanların, Ceza İnfaz Kurumları ile Tevkifevlerinin Yönetimine ve Cezaların İnfazına Dair Tüzük hükümlerine göre disiplin cezaları

Banka veya kredi kartları, bu kartların kötüye kullanımına yönelik fiillere açık olması nedeniyle bu kartlar ve bu kartlarla yapılan işlemler teknik açıdan güvenlik önlemlerinin yoğunlaştırıldığı alanlar olmalıdır. Böylece caydırıcılık sağlanabilir. Örneğin banka veya kredi kartlarında; imza örneklerinin bulunması, kartların basım yerlerinin belli olması, manyetik bant, manyetik bant üzerinde bulunan güvenlik kodu, resimli kart ve hologram ya da bu kartların kullanılmasında biyometriğin[1365] kullanılması gibi. Ancak alınacak her önlemin açıklarının bulunmaya çalışılacağı ve bunun üzerine yeni önlemlerin alınması şeklinde döngünün devam edeceği söylenebilir.[1366]

Bilişim alanında işlenen suçların önlenmesi için "kusursuz sorumluluk" esasının getirilmesi, yetki alanlarının belirlenmesi, yeki sınırlarını zorlayan

---

kaldırılmadığı sürece, bu madde hükümlerinden yararlanamayacakları belirtilmiştir. Devamında haklarında yakalama, tutuklama veya mahkûmiyet kararı bulunup da firar halinde olanlar bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay içinde resmî mercilere başvurup teslim olmadıkları takdirde bu madde hükümlerinden yararlanamazlar.

[1364] *"...Haksız olarak ele geçirdiği yakınanın kredi kartı ve şifresini ATM makinasında kullanarak nakit para çeken sanığın eyleminin TCY'nin 525/b-2.maddesi kapsamında kaldığı gözetilmeden yazılı şekilde uygulama yapılması, yasaya aykırı ise de; 4616 sayılı Kanun'un 22.12.2000 tarihinde 24268 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmesi karşısında; uygulanması gereken yasa maddesinde öngörülen hürriyeti bağlayıcı cezanın üst sınırı, suç tarihinin 23 Nisan 1999'dan önceye ait olması ve sanığa yükletilen suçun Kanunun 1. maddesi 5. fıkrasındaki kapsam dışı suçlar içinde yer almaması gözetilerek; 4. fıkrası uyarınca davanın ertelenmesine yer olup olmadığının değerlendirilmesinde zorunluluk bulunması, bozmayı gerektirmiş..."* Yargıtay 6. CD. E. 2002/1284, K. 2002/2382, T. 04.03.2002 (**KURT,** s. 256); "*...Müdahil bankanın Mersin Kuruçeşme Şubesinde stajyer öğrenci olarak görev yapan sanığın, memur Cengiz Kart'ın bilgisayarının başında bulunmadığı sırada onun şifresiyle bilgisayara girip 15.3.1999 tarihinde mudii Gürkan Vetem'in 16.3.1999 ve 22.3.1999 tarihinde ise mudii Murtaza Göktaş'ın vadesiz tasarruf hesaplarından 100.000.000'er lira çekip, müşterilerle ilgilendiği sırada şef Süreyya Yıldırım'ın bilgisayarı ile kendi hesabına aktarıp ATM'den çekmek suretiyle gerçekleştirdiği eyleminin TCK'nın 525/b-2 maddesindeki bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak hukuka aykırı yarar sağlamak suçunu oluşturduğu ve suç tarihleri itibariyle 4616 sayılı Kanunun 1. maddesinin 4 ve takip eden bentleri uyarınca yüklenen suçun niteliği, işlendiği tarih ve kanunun maddesinde öngörülen cezanın üst sınırı dikkate alınarak yeniden takdir ve değerlendirme yapılmasında zorunluluk bulunduğu gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması..."* Yargıtay 11. CD. E. 2002/9492, K. 2003/6393, T. 01.10.2003 (**KURT,** s. 200).

[1365] "Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelere İlişkin Tebliğ" m. 3/1-ğ'de biyometrik *"bir kişinin diğer şahıslardan ayrılmasını sağlayan, bu kişiye ait ölçülebilir bir biyolojik veya davranışsal karakteristiği"* şeklinde tanımlanmuştur. Bkz. 26643 sayılı 14.09.2007 tarihli Resmi Gazete.

[1366] **YILMAZ,** Eyyüp, s. 114-122.

girişimlere karşı sistem ve hizmetlerin "teknolojik engelleme" ile korunmaya çalışılması ve de doğabilecek zararların önlenebilmesi düşüncesiyle "bilgi teknolojisi sigortası" nın (örneğin mecburi trafik sigortası" gibi sağlanması önerilmiştir.[1367]

V. ZAMANAŞIMI

Suçun işlenmesinden ya da cezanın verilmesinin ardından belirli bir zamanın geçmesi, devletin dava açmak ya da verilmiş cezayı yerine getirmek bakımından sahip olduğu menfaatini ortadan kaldırır.[1368] Belli sürelerin geçmesinin ardından devletin cezalandırma yetkisinin kalkması halini zamanaşımı oluşturur.[1369] Zamanaşımına uğramama kavramı hiçbir şeyi unutmamayı, af ise her şeyi unutmayı önerir. Zamanaşımı kurumu ise bu iki uç düşüncenin tam ortasında yer alır ve "eğer zamanı geldiyse unutmak gerektiğini'' savunur.[1370]

Ceza hukukunda dava ve ceza zamanaşımı olmak üzere iki tür zamanaşımı vardır. Dava zamanaşımı TCK m. 66'da belirtildiği üzere çeşitli suçlar bakımından, yasalar tarafından belirtilen sürelerin geçmesiyle artık kamu davasının açılmasını önlerken; ceza zamanaşımı TCK m. 68 gereğince ceza zamanaşımı süresinin geçmesiyle kesin hükme bağlanmış bir ceza infaz edilemez. Ayrıca TCK'da müsadere bakımından da ayrı bir zamanaşımı kabul edilmiştir.

TCK m. 66'da düzenlenen dava zamanaşımı süreleri suç için öngörülen cezaların ağırlığına göre farklı şekillerde öngörülmüştür. TCK m. 66/1-d gereğince

---

[1367] **YÜCEL,** s. 511.

[1368] **TOROSLU,** Nevzat, Genel Kısım, s. 462.

[1369] **DÖNMEZER,** Sulhi/**ERMAN,** Sahir: Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım, C. 3, İstanbul 1997, s. 243; **DEMİRBAŞ,** Timur: Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2005, s. 622; **SOYASLAN,** Genel Hükümler, s. 605.

[1370] **TANER,** Fahri Gökçen: Ceza Hukukunda Zamanaşımı, Ankara 2008, s. 18.

bu suçun her bir fıkrası bakımından dava zamanaşımı on beş yıldır. On beş yılın geçmesiyle artık kamu davası açılamaz ve açılmışsa davanın düşmesine karar verilir. Fiili işlediği sırada oniki yaşını doldurmuş olup da onbeş yaşını doldurmamış olanlar hakkında, bu sürenin yarısının; onbeş yaşını doldurmuş olup da onsekiz yaşını doldurmamış olan kişiler hakkında ise, üçte ikisinin geçmesiyle kamu davası düşer (TCK m. 66/2).

Hükmedilen cezanın ağırlığına göre ceza zamanaşımı süreleri ağırlaştırılmış müebbet hapis cezalarında kırk yıl, müebbet hapis cezalarında otuz yıl, yirmi yıl ve daha fazla süreli hapis cezalarında yirmidört yıl, beş yıldan fazla hapis cezalarında yirmi yıl, beş yıla kadar hapis ve adlî para cezalarında ise on yıl olarak belirtilmiştir. Bu sürelerin geçmesinden sonra artık ceza infaz edilemez (TCK m. 68/1). TCK, fiili işlediği sırada oniki yaşını doldurmuş olup da onbeş yaşını doldurmamış olanlar hakkında, bu sürelerin yarısının; onbeş yaşını doldurmuş olup da onsekiz yaşını doldurmamış olan kişiler hakkında ise, üçte ikisinin geçmesiyle cezanın infaz edilemeyeceğini belirtmiştir (TCK m. 68/2). Bu suç bakımından hem hapis hem de adli para cezasına hükmedileceğinden, ceza zamanaşımı en ağır ceza için konulan sürenin geçmesiyle infaz edilmez (TCK m. 68/4). Ceza zamanaşımı, hükmün kesinleştiği veya infazın herhangi bir suretle kesintiye uğradığı günden itibaren işlemeye başlar ve ikinci durumda ceza zamanaşımı kalan ceza miktarı esas alınarak hesaplanır (TCK m. 68/5).

TCK'da, ETCK'dan farklı olarak ceza zamanaşımına uğrayan cezanın ortadan kalkacağından bahsedilmeyip, yalnızca yerine getirilmeyeceği belirtilmektedir. Ayrıca cezaya bağlı olan veya hükümde belirtilen hak yoksunluklarının süresi ceza zamanaşımı doluncaya kadar devam eder (TCK m. 69).

Bazı nedenlerin varlığı halinde zamanaşımı süresinin[1371] o ana kadar geçen kısmının korunması, bu neden ortadan kalktıktan sonra ise sürenin kaldığı yerden devam etmesi sonucunu doğurur. Buna zamanaşımının durması denilir. Bazı nedenlerin varlığı halinde ise o ana kadar geçen sürenin tamamıyla ortadan kalkması ve zamanaşımı süresinin yeni baştan işlemeye başlaması hali ile karşı karşıya kalınır. Bu durumda zamanaşımının kesilmesinden bahsedilir.[1372] Soruşturma ve kovuşturma yapılmasının, izin veya karar alınması veya diğer bir mercide çözülmesi gereken bir meselenin sonucuna bağlı bulunduğu hallerde; izin veya kararın alınmasına ya da meselenin çözümüne veya kanun gereğince hakkında kaçak olduğu hususunda karar verilmiş olan suç faili hakkında bu karar kaldırılıncaya kadar dava zamanaşımı durur (TCK m. 67/1).

Bu suçla ilgili olarak şüpheli veya sanıklardan birinin savcı huzurunda ifadesinin alınması veya sorguya çekilmesi, şüpheli veya sanıklardan biri hakkında tutuklama kararının verilmesi, suçla ilgili olarak iddianame düzenlenmesi, sanıklardan bir kısmı hakkında da olsa, mahkûmiyet kararı verilmesi halinde, dava zamanaşımı kesilir (TCK m. 67/2). Ancak verilen mahkûmiyet kararının kesinleşmemesi gerekir. Aksi halde ceza zamanaşımı kesilir.[1373] Dava zamanaşımı kesildiği takdirde, zamanaşımı süresi yeniden işlemeye başlar. Dava zamanaşımını kesen birden fazla nedenin bulunması halinde ise, zamanaşımı süresi son kesme nedeninin gerçekleştiği tarihten itibaren yeniden işlemeye başlar (TCK m. 67/3). Bu

---

[1371] Dava ve ceza zamanaşımının hesabı ve uygulanmasında süreler gün, ay ve yıl hesabıyla belirlenir. Bir gün, yirmidört saat; bir ay, otuz gündür. Yıl, resmi takvime göre hesap edilir. Ayrıca dava ve ceza zamanaşımı re'sen uygulanır ve bundan şüpheli, sanık ve hükümlü vazgeçemezler (TCK m. 72).

[1372] **TOROSLU,** Nevzat, Genel Kısım, s. 464-465; **TANER,** Fahri Gökçen, Zamanaşımı, s. 83, 99.

[1373] **HAKERİ,** Hakan: Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2008, s. 475.

suçun, sekiz yıl olan dava zamanaşımı süresinin kesilmesi durumunda, kesilme süresi TCK 67/4 uyarınca en fazla dört yıl uzar (TCK m. 67/4). Dava zamanaşımında, kesilme sebepleri ne kadar çok olursa olsun, zamanaşımı süresinin belirli bir sınırı aşamayacağı kabul edilmiş olmasına karşın benzer düzenlemeye ceza zamanaşımı bakımından yer verilmemiştir.

Ceza zamanaşımının kesilmesi mahkûmiyet hükmünün infazı için yetkili merci tarafından hükümlüye kanuna göre yapılan tebligat yapılması veya bu maksatla hükümlünün yakalanması ya da bir suçtan dolayı mahkûm olan kimsenin üst sınırı iki yıldan fazla hapis cezasını gerektiren kasıtlı bir suç işlediği takdirde olacaktır (TCK m. 71).

Bir güvenlik tedbiri niteliğinde olan müsadere bakımından zamanaşımı ise, müsadereye ilişkin hükmün, kesinleşmeden itibaren yirmi yıl geçtikten sonra infaz edilmeyeceği şeklinde belirtilmiştir (TCK m. 70).

VI. YETKİLİ VE GÖREVLİ MAHKEME

Suç bakımından görevli mahkeme Asliye Ceza Mahkemesi'dir (5235 sayılı Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev Ve Yetkileri Hakkında Kanun[1374] m.11).[1375] Bu suç savcılık tarafından re'sen soruşturulur. Takibi şikâyete bağlı değildir.

[1374] 25606 sayılı 07.10.2004 tarihli Resmi Gazete.

[1375] *"Ayrıntıları Ceza Genel Kurulu'nun 27.05.2008 gün ve 87/150 sayılı kararında da açıklandığı üzere; sanıklar Taner Pakyanık ve Muzaffer Öncel'in sahte resmi belgeler ile katılan bankaya başvurarak sahte kredi kartları elde ettikleri ve bu kartlardan bir kısmının tüm sanıklarca kullanıldığının iddia olunması karşısında; sanıklar Taner Pakyanık ve Muzaffer Öncel'in eylemlerinin sübutu halinde, suç tarihinde yürürlükte bulunan 5237 sayılı TCK.nun 245/3.maddelerinde öngörülen suçları oluşturacağı, bu suçlara ilişkin delillerin takdirinin alt dereceli asliye ceza mahkemesine ait olduğu gözetilip görevsizlik kararı verilmesi gerekirken, yargılamaya devamla yazılı şekilde hükümler*

Davaya bakmak yetkisi, kural olarak suçun işlendiği yer mahkemesine aittir (CMK m. 12/1). Bilişim suçlarının işlendiği yer hususunda sorunlar ortaya çıkabilir. Bilişim sistemine fiziksel temas ile girilmişse, fiil nerede gerçekleştirilmişse suç da orada işlenmiş sayılır.[1376] Mesafe suçlarının söz konusu olduğu hallerde bilişim suçlarının özellikleri de dikkate alınarak, suç; hareket, hareketin kısımları ve neticenin gerçekleştiği her yerde işlenmiş sayılmalıdır.[1377]

Türkiye'de işlenen suçlar hakkında Türk kanunları uygulanır. Fiilin kısmen veya tamamen Türkiye'de işlenmesi ya da neticenin Türkiye'de gerçekleşmesi halinde suç, Türkiye'de işlenmiş sayılır (TCK m. 8/1). Bilişim suçlarının işlendiği yer hususunda tartışmalar vardır. Bu suçların mesafe suçu olması nedeniyle, suçun hareketin, hareketin kısımlarının ve neticenin gerçekleştiği her yerde işlenmiş sayılması gerekir. Örneğin, failin kredi kartıyla internetten alışveriş yaptığı bir

---

kurulması bozmayı gerektirmiştir." Yargıtay 11. CD. E. 2009/16987, K. 2009/12702, T. 05.11.2009 (**PARLAR,** s. 76); *"...Sanığın, sahte nüfus cüzdanları ile başvuruda bulunarak banka görevlilerince basımını sağladığı kredi kartlarının "sahte oluşturulan" kart niteliğinde olup, bu kartların kullanılması suretiyle kendisine haksız yarar sağlaması eylemlerinin daha ağır cezayı gerektiren bir suçu oluşturmadığından 5237 sayılı Yasanın 245/3. maddesinde öngörülen suçları oluşturması karşısında; 07.10.2008 tarihli iddianamede sanığın, katılan bankadan değişik isimle kredi kartı almak amacıyla 05.07.2008 tarihinde başvuruda bulunarak banka görevlilerine basımını sağladığı ve sahte nüfus cüzdanını kullandığı şeklinde tavsif olunan eylemlerinin sübutu halinde, suç tarihinde yürürlükte bulunan 5237 sayılı TCK.nun 204/1 ve 245/3, maddelerinde öngörülen suçları oluşturup oluşturmayacağına ilişkin delilleri takdir ve tartışmanın alt dereceli asliye ceza mahkemesine ait olduğu gözetilip görevsizlik kararı verilmesi gerekirken, yargılamaya devamla yazılı şekilde hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir."* Yargıtay 11. CD. E. 2009/17653, K. 2009/14370, T. 19.11.2009 (**PARLAR,** s. 74); *"Sanığın sahte kimlik bilgileri ile internet yoluyla başvuruda bulunarak banka görevlilerince basımını sağladığı kredi kartlarını temin edip bu kartların kullanılması suretiyle kendisine haksız yarar sağlaması eylemlerinin sübutu halinde 5237 sayılı TCK.nun 245/2-3, 204/1, 207.maddelerine uygun suçları oluşturabileceği bu durumda delilleri takdir ve tartışmanın alt dereceli asliye ceza mahkemesine ait olduğu gözetilip görevsizlik kararı verilmesi gerekirken, yargılamaya devamla yazılı şekilde hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir."* Yargıtay 11. CD. E. 2009/17965, K. 2009/16712, T. 24.12.2009 (**PARLAR,** s. 71); Yargıtay'ın benzer yönde vermiş olduğu diğer kararlar için bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2000/5370, K. 2000/2456, T. 25.05.2000 (**KURT,** s. 198); Yargıtay 11. CD. E. 2002/14567, K. 2003/3798, T. 10.06.2003 (**KURT,** s. 199-200); Yargıtay 11. CD. E. 2002/8953, K. 2002/9326, T. 22.11.2002 (**KURT,** s. 277); Yargıtay 11. CD. E. 2003/2671, K. 2004/3755, T. 29.04.2004; Yargıtay 11. CD. E. 2003/2671, K. 2004/3755, T. 29.04.2004; Yargıtay 11. CD. E. 2002/5045, K. 2002/5685, T. 12.06.2002 (www.kazanci.com).

[1376] **ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA,** TCK Şerhi, s. 4633.

[1377] **YENİDÜNYA/DEĞİRMENCİ,** s. 90.

durumda, fail, ağa Türkiye'den bağlanmış ancak hedef bilişim sistemi yurt dışındaysa ya da tam tersi bir durumda mesafe suçu söz konusudur ve suç Türkiye'de işlenmiş sayılır.[1378] Yetkili mahkeme ise bilişim sistemine girilen yer belliyse sisteme girilen yer; değilse girilen bilişim sisteminin bulunduğu ya da paranın aktarıldığı yerdeki mahkemedir.[1379]

Teşebbüste son icra hareketinin yapıldığı, kesintisiz suçlarda kesintinin gerçekleştiği ve zincirleme suçlarda son suçun işlendiği yer mahkemesi yetkilidir (CMK m. 12/2). Şayet suçun işlendiği yer belli değilse, şüpheli veya sanığın yakalandığı yer, yakalanmamışsa yerleşim yeri mahkemesi yetkilidir. Şüpheli veya sanığın Türkiye'de yerleşim yeri yoksa Türkiye'de en son adresinin bulunduğu yer mahkemesi yetkilidir. Ancak mahkemenin bu suretle de belirlenmesi olanağı yoksa ilk usul işleminin yapıldığı yer mahkemesi yetkilidir (CMK m. 13).

Suçun ilk fıkrada belirtilen işleniş şeklinin gerçekleştiği hallerde Cumhuriyet savcısı, TCK m. 245/4'te belirtilen şahsi cezasızlık sebeplerinin gerçekleşmesi durumunda takdir yetkisini kullanarak şüpheli hakkında kovuşturmaya yer olmadığı kararı verebilir (CMK m.171/1).

Suça ilişkin delil toplama açısından adli bilişimden yararlanılabilir.[1380] 5271 sayılı CMK m. 134'te adli bilişim incelemelerinin ne şekilde yapılacağı düzenlenmiştir.

[1378] **YENİDÜNYA/DEĞİRMENCİ,** s. 90, 112.

[1379] **YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6770, 6848.

[1380] **AKARSLAN,** s. 163; **AHİ,** Gökhan: "Kredi Kartı Sahteciliği", Bilişim ve Hukuk, S. 7, 2008/2, s. 22.

Doktrinde suçla ilgili olarak bilişim savcılığı ve mahkemelerinin kurulması, hâkimlerin, savcıların ve de adli kolluğun bilişim konusunda bilgileri arttırılmalı ve eğitime tabi tutulmalarının gerekliliğinden bahsedilmektedir. Yine kurulacak bilişim mahkemelerinde teknik uzman personel kadrolarının ihdas edilmesi önerilmiştir.[1381]

VII. SUÇUN BENZER SUÇLARLA OLAN İLİŞKİSİ

A. HIRSIZLIK

Çalışmanın birinci bölümünde de belirtildiği üzere, kredi kartının, "fiziki varlığı bulunmayan kart numarası" şeklinde tanımının yapılması ancak banka kartı bakımından benzer bir tanımın yapılmaması nedeniyle; banka kartı üzerinde yazılı olan müşteri numarasının ve internet bankacılığı şifresinin bilişim sistemine girilmesi suretiyle hesaplar arasındaki para aktarımını Yargıtay TCK m. 142/2-e ya da m. 244/4 kapsamında değerlendirmektedir.[1382]

TCK m. 142/2-e'de düzenlenen hırsızlık suçunun bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle işlenmesi ile banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu arasındaki ilişki incelenmelidir. TCK m. 142/2-e'de yer alan düzenlemede

---

[1381] **KARAGÜLMEZ,** s. 553; **ERGÜN,** İsmail, s. 132.

[1382] *"…Sanığın internet bankacılığı hizmetinden yararlanan yakınanın şifresini elde ederek hesap bilgilerine ulaştıktan sonra, G. Bankası G. Şubesi'nde bulunan hesabındaki 5.800 YTL'yi oluşturduğu sahte kimliğe havale çıkarttığı, bu eyleminde sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirmenin söz konusu olmadığı anlaşıldığından… bilişim sisteminin kullanılması suretiyle işlenen hırsızlık suçunun, sanık tarafından yakınanın hesabından paranın başkası adına havale edilmesi anında tamamlandığı gözetilmeyerek, eylemin kalkışma aşamasında kaldığının kabul edilmesi, karşı temyiz olmadığından bozma nedeni yapılmamıştır…"* Yargıtay 6. CD. E. 2008/555, K. 2008/12249, T. 02.06.2008 (www.kazanci.com); *"Sanıkların fikir ve eylem birliği içinde hareket ederek, katılan Sadet Erbil'in Yapı Kredi Bankası Manisa Şubesi'ndeki banka hesabına ait "interaktif bankacılık şifresini" kırarak internet aracılığı ile hesapta bulunan parasını sanıklardan Yıldırım Aydemir'in Akbank Bakırköy Şubesi'ndeki şirket hesabına havale ederek bu hesaptan parayı çekmelerinden ibaret eylemlerinin 5237 sayılı TCK.nun 244/4. maddesinde öngörülen bilişim suçlarını oluşturduğu gözetilmeden suçların nitelendirilmesinde yanılgıya düşülerek hırsızlık suçundan yazılı şekilde hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir."* Yargıtay 11. CD. E. 2009/964, K. 2009/4877, T. 27.04.2009 (**PARLAR,** s. 48).

hangi tür davranışların bu suçun kapsamı içinde değerlendirileceğine ilişkin açıklık yoktur.

Hırsızlık suçunun bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle işlenmesinin TCK m. 244'te yer alan sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme suçu karşısında uygulama alanı bulmasının mümkün olmadığı haklı olarak söylenebilir. Bu düşüncenin esasını hırsızlık suçunun maddi konusunun taşınır bir mal olması oluşturur.[1383] Aksi yönde ileri sürülen bir görüşe göre; örneğin (A)'nın, bilgisayarını kullanarak (B)'nin hesabına erişmesi ve (B)'nin hesabındaki paraları, kendi hesabına havale etmesi durumunda m. 244/4'te *"başka bir suç oluşturmaması"* şeklindeki ifadeye yer verildiğinden,[1384] burada TCK m. 142/2-e'de belirtilen nitelikli hırsızlık suçu oluşmuştur.[1385]

Hırsızlık suçunun bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle işlendiği her durumda aslında suç "veri"üzerinde işlenmektedir. Burada "veri"nin hukuki niteliği önem arz eder.[1386] "Veri"nin taşınır mal olarak kabul edilmesi mümkün değildir.[1387] Bu nedenle TCK m. 142/2-e'de yer alan suç değil, m. 244/2, şartları varsa m. 244/3

[1383] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2011, s. 905; **KURT,** s. 282.

[1384] TCK m. 244/4 ile benzer hukuksal değeri koruyan suç tipleri arasında fikri içtima söz konusu olmaz. Çünkü TCK m. 244/4'te "başka bir suç oluşturmaması" ifadesine yer verilerek, işlenen fiil başka bir suçu oluşturduğu takdirde bu hükmün uygulama alanı bulması engellenmiştir. Burada oluşan başka suçun cezası TCK m. 244/4'te öngörülen cezadan daha ağır olabileceği gibi daha hafif de olabilir. Ancak bu durum eleştirilmektedir ve TCK m. 244/4'te yer alması gereken ifadenin "fiilin daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmaması" şeklinde değiştirilmesi önerilmiştir. Bkz. **SOYASLAN,** "Bilişim Alanında Suçlar", s. 1583, 1584. Nitekim bu hükmün gerekçesinde de "fiilin daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmaması"ndan bahsedilmiştir. Bkz. TCK m. 244'ün gerekçesi. Doğru olanın hükmün, gerekçesinde belirtilen şekilde anlaşılmasıdır. Bkz. **HAFIZOĞULLARI/ÖZEN,** Topluma Karşı Suçlar, s. 454.

[1385] **DOĞAN,** s. 306-307; **PARLAR,** s. 108.

[1386] **KETİZMEN,** s. 69.

[1387] **ÖZEN/BAŞTÜRK,** s. 139; **KURT,** s. 116, 163; **KETİZMEN,** s. 69; **YAZICIOĞLU,** "Bilişim Suçları", s. 144; **ERDOĞAN,** s. 289; **TAŞDEMİR,** s. 276.

ya da m. 244/4'ün[1388] uygulanacağı haklı olarak belirtilmiştir.[1389] Bu sonuca özel hüküm genel hüküm ilişkisi neticesinde ulaşılmasının mümkün olduğu savunulmuşsa da,[1390] burada özel hüküm genel hüküm ilişkisi yoktur. Zira hırsızlık suçunun taşınır mal olarak kabul edilemeyecek veri üzerinde işlenmesi mümkün değildir. Ancak Yargıtay'ın aksi yönde kararları mevcuttur.[1391]

[1388] Bir devlet bankasının bilişim sistemine girmek suretiyle kişinin hesabındaki paranın miktarını yükseltmesi, verileri değiştirme nedeniyle 2. fıkrayı; bir bankanın bilişim sistemine girildiği için 3. fıkrayı; veriyi değiştirme nedeniyle de haksız çıkar sağlandığından 4. fıkrayı oluşturur. 4. fıkrada ise "*yukarıdaki fıkralarda tanımlanan fiillerin işlenmesi suretiyle*" ifadesine yer verildiğinden kişi hakkında yalnızca m. 244/4 uygulama alanı bulur. Bkz. **KURT,** s. 244, 270. *"...Ziraat Bankasında stajyer öğrenci olarak çalışan sanık Sevgi Karakuş'un bilgisayarda; "fiş ve kasa yatan işlem kodu" ile 500.000.000 lira para yatırılmış gibi işlem yaparak, diğer sanık Mehmet'in vadesiz mevduat hesabının bakiyesini yükselttiği, sanık Mehmet'in de bu hesaptan ve ATM'den 11.3.1997 tarihinde 50.000.000, 12.3.1997 tarihinde 50.000.000, 12.3.1997 tarihinde banka şubesinden 400.000.000 lirayı çekmek suretiyle haksız çıkar sağladıkları ve sanıkların eylemlerinin bir bütün olarak TCK'nın 504/3-7son, 80 ve 525/b-2 maddelerine uyan dolandırıcılık suçunu oluşturduğu gözetilmeden, yazılı şekilde hüküm kurulması…"* Yargıtay 11. CD. 2002/16178 E. 2002/2789 K. 11.03.2002. Bu kararın TCK bakımından ise TCK m. 244/4'te yer alan "başka bir suç oluşturmaması" ifadesinden hareketle dolandırıcılık suçunu oluşturacağı belirtilmiştir. (**KURT,** s. 177-178, 228).

[1389] **ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE,** s. 906; **ÖZBEK,**"Banka veya Kredi", s. 1058, 106.

Söz konusu halde ne m. 142/2-e'nin ne de m. 244/4'ün uygulanacağı da ileri sürülmüştür. Bu düşünceye göre; burada yasal bir boşluk vardır. Ancak fail her halükarda m. 243'ten dolayı cezalandırılmalıdır. Zira fail bilişim sisteminin olağan çalışma düzenine müdahale etmeksizin, sistemin olanaklarından yararlanarak haksız bir yarar elde etmiştir. Ayrıntılı bilgi için bkz. **BAŞBÜYÜK,** İsa: "İnternet Bankacılığı Aracılığıyla Yapılan Hukuka Aykırı Havalenin Bilişim Suçları Bakımından Değerlendirilmesi", CHD, Y. 8, S. 21, Nisan 2013, s. 210-212.

[1390] **YAZICIOĞLU,** "Bilişim Suçları", s. 144; **ÖZEN/BAŞTÜRK,** s. 134.

[1391] *"...Sanık Volkan'ın; firari Saim ile birlikte hareket ederek, daha önceden haksız bir şekilde ele geçirdikleri katılan firmanın internet bankacılık şifresini kullanmak suretiyle, katılanın Ş bank Ankara K. .. Şubesindeki hesabından 10.750 YTL'yi Ş ...bank-İstanbul Z Şubesinde sanık Volkan adına açtırdıkları hesaba havale edip, aynı gün banka şubesinden çekmek şeklinde gerçekleştirdiği eylemdeki kastı, katılan firmanın banka hesabında bulunan, taşınır nitelikteki parayı bilişim sistemini kullanmak suretiyle kendi banka hesaplarına geçirmeye, katılanın rızasına aykırı olarak malvarlığında azalmaya neden olmaya; başka bir anlatımla var olan veriyi başka bir yere göndermekten ziyade, bu verinin temsil ettiği parayı alarak mal edinmeye yöneliktir. Kaldı ki sanığın katılanın internet bankacılık hesabında bulunan parasına ulaşmak için bilişim sistemlerini araç olarak kullanmaktan başka alternatifi de yoktur. Dolayısıyla olayımızda, 5237 sayılı TCY'nin 142/2-e maddesinde düzenlenmiş bulunan "bilişim sistemi kullanılmak suretiyle hırsızlık" suçunun gerçekleştiği kabul edilmelidir. Şu halde, sanığın eyleminin 5237 sayılı TCY'nin 142/2-e maddesindeki nitelikli hırsızlık suçunu oluşturduğunun kabul edilmesi karşısında; 244. maddenin 4. fıkrası uyarınca uygulama yapma olanağı da bulunmamaktadır..."*.

Ancak çoğunluk görüşüne katılmayan Kubilay Taşdemir ise haklı olarak *"...verinin bilgisayar üzerinde işlem yapılabilen her türlü değer olduğunu belirttik. Somut eylemimize göre parayı ifade eden veri, taşınır bir mal mıdır? 5237 sayılı TCK'nin hiçbir maddesinde veri taşınabilir bir mal olarak düzenlenmemiş ve tanımlanmamıştır. Verinin sahibinin rızası olmaksızın bilişim sisteminden başka bir yere gönderilmesinde hırsızlık suçunun oluştuğunu söyleyebilmek için verinin*

taşınır bir mal olarak kabulü zorunludur. Aksi halde TCK'nin 2. maddesinde ifadesini bulan suçta ve cezada kanunilik ilkesine aykırılık oluşacaktır… Ceza hukukunda kıyasa da yer verilmemiştir. Anayasa ve Ceza Kanunu buna engeldir. Zira kıyas, yargıcın, yasa koyucunun yerine geçerek yeni bir hukuk kuralı koymasıdır. Ceza hâkiminin görevi ise, yasayı olduğu gibi uygulamaktır. Bununla birlikte TCK'nın 142/2-e maddesi sınırlı bazı hallerde uygulama yeri bulabilir. Örneğin, bir kasa ya da mağazanın bilişim sistemine bağlı merkezi kilit sistemine ulaşan hırsızların kilit sistemini depo veya kasa kapısının açılması üzerine buradaki eşyaları veya paralan çalmaları halinde klasik hırsızlık suçu bilişim sistemi kullanılarak gerçekleşmektedir. Bu sınırlı haller dışında TCK'nın 244. maddesi karşısında TCK'nın 142/2-e maddesinin uygulama alanı bulması söz konusu değildir… Somut olayda sanıklar bir bilişim sistemine girdikten sonra, yakınanın banka üzerindeki hesabında bulunan ve parayı temsil eden verileri önceden açtırdıkları hesaba göndermişlerdir. Kanımızca bu eylem, 5237 sayılı TCKnin 244/4. maddesinde tanımlanan, var olan verileri başka bir yere göndermek suretiyle haksız çıkar sağlanması suçunu oluşturur. TCK'da verinin taşınır mal olarak tanımlanmaması nedeniyle bu fiil hırsızlık suçuna ait norm, öncelikle uygulanması gereken asli norm niteliğini taşımaz. 5237 sayılı TCK" veriyi taşınır bir mal olarak tanımlamadığına göre, veriyi temel almak suretiyle bilişim sistemleri kullanılarak elde edilen haksız edinimleri hırsızlık suçu olarak nitelendirmek TCK'daki" Suçta ve Cezada Kanunilik" ve "Kıyas Yasağı" ilkeleri karşısında olanaklı değildir. Bu nedenlerle somut eylemde, hırsızlık suçunun yasal unsurlarının gerçekleşmesi nedeniyle TCK'nin 142/2-e maddesinin uygulanmasının uygun olduğu yönündeki…" görüşe katılmamıştır. Kuruldaki diğer beş üyenin de benzer gerekçelerle çoğunluk görüşüne katılmadığı belirtilmiştir. Bkz. Yargıtay CGK. E. 2009/11-193, K. 2009/268, T. 17.11.2009 (www.kazanci.com).

Yargıtay'ın bu durumu m. 244/4 kapsamında değerlendirdiği kararları da mevcuttur. *"Sanıkların fikir ve eylem birliği içinde hareket ederek, sanık İbrahim Kurkutata adına Yapı Kredi Bankası Tarsus Şubesi'nde hesap açtırıp banka kartı düzenlendikten sonra katılan Mehmet İnan'a ait aynı bankanın Çemberlitaş Şubesi'ndeki hesabından, aynı kişinin "interaktif bankacılık şifresini" kullanarak internet aracılığı ile sanık İbrahim Kurkutata'nın banka hesabına para transferi yapıp ATM'den banka kartı ile çekmekten ibaret eylemlerinin, gerçek kişiye yönelmiş bir hile bulunmadığı cihetle 5237 sayılı TCK.nun 244/4. maddesindeki "bilişim" suçunu oluşturduğu gözetilmeden sabıkların "hırsızlık" (5237 sayılı TCK.nun 142/2 maddesi) suçundan mahkumiyetlerine karar verilmesi"* Yargıtay 11. CD. E. 2008/34, K. 2008/1801, T. 26.03.2008 (**ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA,** TCK Şerhi, s. 4684); *"Katılanlar Davut İryas, Levent Denktaş, Metin Mardin, Yusuf Ölçen, Salih Kızılırmak ve Zühre Pekşen ile Tura Soğutma Sistemleri A. Ş.adlarına değişik bankalarda açılan hesaplara internet üzerinden girilerek, mevduatlarında bulunan paraların, sanık tarafından değişik bankalarda kendi adına açtırdığı hesaplara havale edilerek çekilmesinden ibaret eylemlerinin 5237 sayılı TCK.nun 244/4.maddesinde öngörülen bilişim suçlarını oluşturduğu gözetilmeden suçların nitelendirilmesinde yanılgıya düşülerek hırsızlık suçlarından yazılı şekilde hüküm kurulması…"* Yargıtay 11. CD. E. 2008/38, K. 2008/1789, T. 26.03.2008 (**PARLAR,** s. 51.); *"…katılan Hüseyin Lütfi Ensari'nin temsilcisi olduğu şirkete ait İstanbul Koçbank merkez şubesindeki hesaba internet üzerinden girilerek, mevduatta bulunan 1400 YTL parayı İş Bankası Adna Şubesindeki kendi hesabına aktarıp aynı gün paranın 400 YTL'sını bankamatik kartı ile çeken sanığın bu eylemlerinin bir bütün halinde 5237 sayılı TCK.nun 244/4.maddesinde öngörülen bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak kendisi veya başkası lehine hukuka aykırı yarar sağlamak suçunu oluşturduğu gözetilmeden nitelikli hırsızlık suçunu oluşturduğunun kabulü ile yazılı şekilde hüküm kurulması bozmayı gerektirmiştir."* Yargıtay 11. CD. E. 2008/23, K. 2008/1160, T. 28.02.2008 (**PARLAR,** s. 49).

Ancak Yargıtay'ın benzer durumdaki olaylarda TCK m. 142/2-e'yi uyguladığı kararları da mevcuttur: *"…Sanıkların haksız şekilde ele geçirdikleri şifrelerini kullanarak katılanlar İlker Şimşek'in İşbankası Mersin-Mut, Yunus Emre Buketoğlu'nun Koçbank İstanbul-Kartal, Murat Uzundam'ın Koçbank Mersin-Çarşı ve 24.09.2005 tarihinde mağdur Sesa Turzim Yatırım İşletmesi Limitet Şirketi (Gülsen Varlı)'nın Mersin-Pozcu şubesindeki 6299621 ve 6299867 numaralı hesaplarında bulunan paralarını internet üzerinden sahte kimlikleri ile açtırdıkları hesplara havale ettirmekten ibaret iddia ve kabul olunan eylemlerinin ayrıntıları Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 17.11.2009 gün ve 193/268 sayılı kararında açıklandığı üzere hesabından para çekilen kişi sayısınca 5237 sayılı TCK.nun 142/2-e maddesinde düzenlenen bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle nitelikli hırsızlık suçunu oluşturduğu gözetilmeden suç vasfında yanılgıya düşülerek yazılı şekilde hüküm kurulması…"* Yargıtay 11. CD. E. 2010/8521, K. 2010/12100, T. 02.11.2010 (**PARLAR,** s. 109); "*…Sanığın Garanti Bankası Beşiktaş Şubesi'nde açtırdığı hesaba müştekilerin*

Yargıtay'ın söz konusu görüşüne benzer bir düşünceye göre ise TCK m. 142/2-e'de "verilerin çalınması" değil, bilişim sistemi aracılığıyla "somut verilerin çalınması" söz konusudur.[1392] Örneğin ağa bağlı bir bankanın bilişim sistemine girilerek müşterilerinden birine ait hesaptan kendi hesabına para aktaran kişinin eylemi m. 142/2-e kapsamında düşünülmelidir. Çünkü burada taşınır mal sayılan paranın aktarımı söz konusudur.[1393] Bu görüşe göre bir kişinin çantasından paranın çalınmasıyla kişinin banka hesabına bilişim yoluyla girilerek hesabındaki paranın kendi hesabına aktarılması arasında fark yoktur. Her ikisi de kişinin malvarlığına zarar vermektedir.[1394] Bu nitelikli halin oluşabilmesi için bir kimsenin zilyedi olduğu bir malın "bilişim sistemleri kullanılarak" ondan alınması veya o mal üzerinde fiilî hâkimiyet kurulmasının gerektiği belirtilmiştir. Bu görüşe göre; esasında bilişim sistemleri kullanılarak veriler değil taşınabilir şeyler çalınmaktadır. Örneğin (A)'nın, (B)'nin mevduat hesabında bulunan paranın bilişim sistemi kullanılarak kendisinin ya da başkasının hesabına aktarılmasında olduğu gibi.[1395] Yani taşınır mal olan paranın zilyedinin rızası bulunmaksızın yarar sağlamak amacıyla alınması söz

---

hesaplarına internet bankacılığı şifrelerini kırarak erişip hesaplarındaki paraları kendi hesabına havale ettiğinin, aynı gün kendi hesabına aktardığı paraları çekmek isterken yakalandığının iddia ve kabul olunması karşısında; sanığın fiillerinin Dairemizin 18.09.2007 gün ve 2007/6963-5553 sayılı bozma kararından sonra verilen ve Dairemeizce de benimsenen Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 17.11.2009 gün ve 2009/193 esas, 2009/268 karar sayılı ilamda ayrıntıları belirtildiği üzere suç tarihinbde yürülükte bulunan 5237 sayılı TCK.nun. 142/2-e madde ve bendinde düzenlenen "bilişim yoluyla hırsızlık" suçunu oluşturacağının gözetilmemesi…" Yargıtay 11. CD. E. 2010/10776, K. 2010/11185, T. 14.10.2010 (**PARLAR,** s. 110.)Yargıtyay'ın benzer yönde vermiş olduğu diğer kazarlar için bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2010/4973, K. 2010/7071, T. 21.06.2010 (**PARLAR,** s. 110-111.); Yargıtay 11. CD. E. 2008/555, K. 2008/12249, T. 02.06.2008 (**TAŞDEMİR,** s. 431-432.)Yargıtay 11. CD. E. 2010/5116, K. 2010/3213, T. 30.04.2010 (**PARLAR,** s. 111.); ETCK döneminde ise bu şekildeki fiiller m. 525b/2 kapsamında değerlendirilmekteydi. Bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2002/5711, K. 2002/8416, T. 24.10.2002 (**TAŞDEMİR,** s. 432-433.); Yargıtay 11. CD. E. 2006/6653, K. 2006/9374, T. 22.11.2006 (**TAŞDEMİR,** s. 400-401.).

[1392] **PARLAR,** s. 108.

[1393] **KURT,** s. 190; **DÜLGER,** Bilişim Suçları ve İnternet, s. 539.

[1394] **TAŞKIN,** s. 117.

[1395] **PARLAR,** s. 106.

konusudur ve bu fiil bilişim sistemi kullanılarak gerçekleştiğinden m. 142/2-e'nin uygulanması gereklidir.[1396] Ancak burada bankanın bilişim sisteminde var olan bir verinin başka bir yere gönderilmesi söz konusudur. Ancak (A)'nın bilgisayar sistemine yanlış veri girerek ya da mevcut verileri değiştirerek bankadaki başkasına ait mevduatı kendi hesabına aktarması halinde ortada taşınabilir bir mal olmadığından TCK m. 142/2-e söz konusu olamaz.[1397] Bu fiil nedeniyle haksız bir çıkarın sağlanması halinde ise TCK m. 244/4 uygulama alanı bulmalıdır. Bu nedenle Yargıtay'ın görüşüne katılmak mümkün değildir.[1398]

Doktrinde yer alan bir diğer düşünce; bilişim sistemleri kullanılmak suretiyle haksız bir yarar elde edilmesi durumunda daha çok dolandırıcılık ya da diğer bilişim suçlarının gündeme gelebileceği,[1399] m. 142/2-e'nin uygulama alanının oldukça sınırlı olduğu yönündedir.[1400] Bilişim sistemleri kullanılarak hırsızlık suçunun işlenmesi her ne kadar sınırlı olsa da imkânsız değildir. Burada klasik anlamda işlenen hırsızlık suçunun, bilişim sistemlerinin kullanılarak işlenmesi söz konusudur.[1401] Örneğin bir binanın güvenlik sistemi bir bilişim sistemine bağlıysa ve binaya bilişim sistemine girilip güvenlik ağı kaldırılarak girilmek suretiyle bir mal çalınmışsa bu durumda TCK m. 142/2-e'nin uygulama alanı bulması söz konusu olabilir.[1402] Yine bilgisayar merkezi kilit sistemine bağlı olarak korunan bir kasanın veya kapının yahut deponun kapısının bilişim sistemi kullanılarak şifresinin kırılıp

---

[1396] **KURT,** s. 283.

[1397] **YAZICIOĞLU,** "Bilişim Suçları", s. 144.

[1398] **ÖZEN/BAŞTÜRK,** s. 139.

[1399] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 546, 760; **AKARSLAN,** s. 68.

[1400] **YAZICIOĞLU,** "Bilişim Suçları", s. 143-144.

[1401] **KURT,** s. 282; **AKARSLAN,** s. 68.

[1402] **ESEN,** s. 100.

açılması[1403] ve örneğin orada bulunan beyaz eşyaların çalınması olayında hırsızlık bilişim sistemi kullanılmak suretiyle gerçekleştirilmiştir.[1404]

Kişilerin evlerine ve işyerlerine koydukları alarm ve kamera sistemleri sayesinde evlerini ve işyerlerini 24 saat takip edebilmeleri ve bu sistemlerin giderek yaygınlaşan bir şekilde kullanılmaları karşısında, hırsızlık yapmak isteyen kişiler bu sistemleri devre dışı bırakacağından bu hükmün uygulama alanının giderek artacağı akla gelmektedir.[1405] Ancak bu durumda da bunun ağırlatıcı sebep olarak uygulanmasının herhangi bir mantıklı açıklamasının yapılmasının zor olduğu ileri sürülse de[1406] bilişim sistemlerine karşı işlenen suçlarda bilişim sistemine duyulan güven korunmak istendiğinden böyle bir ağırlatıcı nedenin öngörülmesi doğrudur.[1407] Ayrıca kilit altında bulunan eşyanın çalınması m. 142/1-b'de nasıl ki ağırlatıcı sebep olarak öngörülmüşse bilişim sistemlerinin kontrolü altında bulunan taşınır mal da ağırlatıcı sebep konusu olabilir. Ayrıca bilişim sistemleri kullanılarak yapılan hırsızlıkta mağdur çok daha savunmasızdır. Kişilerin, kendi ihmalleri olmaksızın her zaman saldırılara muhatap olabilmeleri ve gelişen teknolojinin yeni suç işleme fırsatları yaratması düşüncesiyle düzenlemenin yerinde olduğu söylenebilir.[1408] Failin bilişim sisteminde kayıtlı bir programı bir CD'ye kaydederek bunu kendi

[1403] **YAZICIOĞLU,** Hukukumuzda, s. 80.

[1404] **KURT,** s. 171, 281-282.

[1405] **ERDOĞAN,** s. 280.

[1406] **YAZICIOĞLU,** "Yeni Türk Ceza Kanunundaki", s. 398.

[1407] TCK m. 143'te yer alan hırsızlık suçunun gece vakti işlenmesi halinde cezanın artırılacağı hükmünün bilişim suretiyle hırsızlık suçu bakımından uygulanmaması gerekir. Çünkü bu ağırlaştırıcı nedenin kabulünün temelinde suçun gece vakti işlenmesinin mağdurun karşı koyma gücünü azaltması, failin gecenin karanlığı nedeniyle suçun icrasını daha kolay gerçekleştirmesi yatmaktadır ve bilişim suretiyle hırsızlık bakımından failin bilişim sistemini gece kullanması fail için bir avantaj yaratmadığı gibi mağdurun da suçun icrasına karşı direncini azaltmaz. Bkz. **DEĞİRMENCİ,** "2004 Türk Ceza Kanunu'nun", s. 208.

[1408] **ERDOĞAN,** s. 290.

bilgisayarına aktarması da bu nitelikli hal bakımından örnek olarak gösterilmişse de burada TCK m. 142/2-e'den değil, TCK m. 244'ten bahsedilmelidir.[1409]

B. DOLANDIRICILIK

Dolandırıcılık suçunun TCK m. 158/1-f'de *"bilişim sistemlerinin, banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması suretiyle"* ve TCK m. 158/1-j "*banka veya diğer kredi kurumlarınca tahsis edilmemesi gereken bir kredinin açılmasını sağlamak maksadıyla"* şeklinde işlenmesi halleriyle, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu incelenmelidir. TCK m. 158/1-f'de iki ayrı nitelikli hale yer verilmiştir. Bunlardan ilki suçun "bilişim sistemlerinin", ikincisi ise "banka ve kredi kurumlarının" suçta araç olarak kullanılması suretiyle işlenmesi halidir. Yargıtay, bazı ilk derece mahkemelerince banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu kapsamında değerlendirilmesi gereken fiillerin TCK m. 158/1-f ya da m. 158/1-j kapsamında değerlendirilmesini uygun bulmamıştır.[1410]

[1409] **PARLAR,** s. 106; **YAZICIOĞLU,** "Bilişim Suçları", s. 144.

[1410] *"...Hükümlü T..... P....."ın hükmü temyiz eden katılan banka müşterilerine ait kredi kartlarındaki bilgileri kopyalamak suretiyle sahte olarak ürettiği kartları kullanarak banka zararına ve kendi yararına menfaat sağladığı iddia ve kabul olunması karşısında; fiilin, 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCK.nun 245. Maddesinde tanımlanan "banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması" suçunu oluşturduğu gözetilmeden, 5252 sayılı Yasanın 9. Maddesi hükmü doğrultusunda karşılaştırmanın anılan madde yerine 158/1-f maddesi nazara alınarak yapılması..."*Yargıtay 11. CD. E. 2007/9046, K. 2007/2945, T. 01.05.2007 (www.kazanci.com); *"Sanıkların mağazalarda indirim veya promosyon amaçlı kullanılan özel logolu manyetik şeridine yabancı menşeli bankaya ait 45.....88 nolu kredi kartının kopyalanması suretiyle oluşturulmuş sahte kartı kuyumcuda kullandıklarının kolluk görevlilerince daha önceden tespit edilmesi nedeniyle, olay gününden önce tanık Kubilay Yurdakurban'ın durumdan haberdar edilerek polislerce tertibat alındığı ve işyeri sahibi olan tanığa, gelen şahısların kartının POS cihazından geçirilmesinin söylendiği, olay günü sanıkların tanık Kubilay'ın kuyumcu dükkanına gelerek sahte oluşturulan kartla alışveriş yapmak istediklerinde tanığın daha önce kararlaştırıldığı şekilde bunu kabul ederek sahte kartı POS cihazından iki sefer geçirdiği ve polislerce tertibat alınması nedeniyle sanıkların kuyumcuda yakalandıkları olayda; durumdan daha önceden haberdar olması nedeniyle tanığın hataya düşürülmesi söz konusu olmadığından, eylemin suç tarihinde yürürlükte bulunan ve sanıklar lehine olan 765 sayılı TCK.nun 525/b-2, 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCK.nun 245/3 maddelerinde öngörülen bilgileri otomatik işleme tabi tutulmuş bir sistemi kullanarak kendisi veya başkası lehine hukuka aykırı yarar sağlamak suçunu oluşturduğu, 5252 sayılı Türk Ceza Kanunun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 9/3. maddesi uyarınca suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı Yasa ile sonradan yürürlüğe giren 5237 sayılı Yasanın ilgili bütün hükümleri olaya uygulanarak ortaya çıkan sonuçların birbirleriyle karşılaştırılması suretiyle lehe yasanın tespiti*

Banka ya da kredi kurumlarının araç olarak kullanılmasından söz edilebilmesi için, dolandırıcılık fiili gerçekleştirilirken bankaların olağan faaliyetlerinden hileli araçlar kullanılarak yararlanılması ve üçüncü kişilerin zararına haksız bir çıkar elde edilmesi ya da banka ve kredi kurumlarının olağan faaliyetleri neticesinde ürettikleri maddi varlıkların suçta araç olarak kullanılarak haksız çıkarın elde edilmesi gerekir.[1411]

---

gerektiği de gözetilmeden, bu ilkelere uyulmadan ve uygulamalı karşılaştırma yapılmadan denetime olanak vermeyecek şekilde soyut ifadelerle olayda uygulama yeri bulunmayan 5237 sayılı Yasanın 158/1-f maddesi uyarınca hüküm kurulması…" Yargıtay 11. CD. E. 2009/8488, K. 2009/2362, T. 12.03.2009 (**PARLAR,** s. 87-88);*"Sanık Tayfun'un hırsızlık suretiyle ele geçirdiği şikâyetçilere ait kredi kartıyla değişik işyerlerinden farklı zamanlarda alışveriş yaptığının iddia ve kabul edilmesine göre fiiline uyan 5237 sayılı TCK'nın 245, 43 maddeleri uyarınca cezalandırılması yerine olayda uygulama yeri bulunmayan anılan yasanın 158/1-j madde ve fıkrası ile mahkûmiyetine karar verilmesi"* Yargıtay 11. CD, E. 2006/5244, K. 2006/7962, T. 10.10.2006 (**ESEN,** s. 658);*"…Sanıkların aralarında anlaşarak, sanık Uğur Aşan'ın işyerindeki Yaşarbank ve İş Bankası'na ait P.O.S.cihazlarından, sanık Muzaffer Kaya'nın tanıdığı olan sanık Fırat Helvacıoğlu tarafından temin edilen yabancı bankalara ait sahte kredi kartlarının geçirilmesi suretiyle alışveriş yapılmadığı halde yapılmış gibi gerçeğe aykırı bir biçimde sanık Fırat Helvacıoğlu'nu borçlu, sanık Uğur Aşan'ı alacaklı olarak gösterip sanık Uğur Aşan'ın Yaşarbank'taki hesabına geçen 2.300.000.000 lirayı aldığı, İş Bankasından da 5.690.000.000 lirayı almaya teşebbüs ettiği anlaşılıp kabul etmesine göre, işyeri sahibi Uğur Aşan'ın da diğer sanıklarla birlikte bu suçu işlemesi nedeniyle kendisine yönelen bir hile ve desiseden söz edilemeyeceği, dolandırıcılık suçunun yasal unsurlarının oluşmadığı, sanıkların eylemlerinin bir bütün halinde TCK'nın 525/b-2, 80. maddelerinde öngörülen bilişim suçunu oluşturduğu gözetilmeden, bankaları dolandırmak suretiyle dolandırıcılık suçundan hüküm kurulması…"* Yargıtay 11. CD. E. 2002/10428, K. 2002/10395, T. 25.12.2002 (**KURT,** s. 234); Benzer yöndeki diğer kararlar için bkz. Yargıtay 11. CD, E. 2008/14622, K. 2008/12423, T. 25.11.2008 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6882).

[1411] *"…Sanığın, yurtdışından Pamukbank Karşıyaka Şubesine A... ... Hüsnü Işık adına gönderilen 7.000 DM tutarındaki havale bedelini, bu şahsa ait sahte nüfus cüzdanı ibraz edip kendisini bu kişi olarak tanıtmak suretiyle 10.10.2000 tarihinde ilgili banka şubesinden çektiği, ayrıca, Yapı Kredi Bankasının Karşıyaka Şubesine D... ... Konçi adına gönderilen 30.000 DM tutarındaki havale bedelini de bu kişi adına düzenlediği sahte nüfus cüzdanı ile 09.11.2000 tarihinde banka şubesine başvurarak çekmiş bulunduğu dosyadaki kanıtlardan açık, net ve duraksatmaz düzeyde anlaşılmaktadır… Banka ya da kredi kurumlarının araç olarak kullanıldığından söz edilebilmesi için, dolandırıcılık fiili gerçekleştirilirken bankaların olağan faaliyetlerinden ya da bu faaliyeti yürüten sujelerden hileli araçlar kullanılarak yararlanılması veya banka ve kredi kurumlarının olağan faaliyetleri nedeniyle üretmiş oldukları maddi varlıkların suçta araç olarak kullanılarak haksız çıkarın elde edilmesi gerekir. Suçun bu nitelikli halinin oluşabilmesi için, bankaya ait mal veya hizmetler ile fonksiyonlarının kullanılması yeterlidir; suçun mağdurunun kim olduğu nitelikli halin oluşumu bakımından ayırıcı bir ehemmiyet arzetmemektedir…. Suç işlenirken banka kayıtları ve belgelerinden yararlanıldığı, havale göndericisi ve alıcısı olan kişilerin bu eylem nedeniyle bankaya duydukları güvenin sarsıldığı açıktır. Öte yandan, havale bedellerinin gerçek alıcılara olağan süreden sonra ödendiği, dolayısıyla en azından bu nedenle zarar gördükleri ve mağdur oldukları da anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, banka hizmet, kayıt ve belgelerinden yararlanılarak gerçekleştirilen dolandırıcılık eyleminde bankanın aracı olarak kullanılması nedeniyle, suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı Türk Ceza Yasasının 504/3. madde ve fıkrasında yazılı nitelikli dolandırıcılık suçu oluşmuştur..."* Yargıtay CGK. E. 2005/11-129, K. 2006/13, T. 07.02.2006 (www.kazanci.com).

TCK m. 158/1-j'de yer alan nitelikli halin[1412] gereksiz olduğu çünkü burada belirtilen hususların TCK m. 158/1-f kapsamında değerlendirilebileceği belirtilmiştir.[1413] Ancak TCK m. 158/1-j ile TCK m. 245 arasında herhangi benzerlik olmasa da Yargıtay TCK m. 245'in m. 158/1-j'ye göre daha ağır cezayı gerektiren özel bir düzenleme olduğunu belirtmiştir.[1414] TCK m. 158/1-j bakımından failin söz konusu kurumlarca *"tahsis edilmemesi gereken bir kredinin açılması"*nı sağlama

---

Yargıtay Pamukbank Elazığ Şubesinde Bireysel Pazarlama görevlisi olan sanığın, banka tarafından gönderilip tanık Aydın Aybağ'ın iade ettiği şikâyetçi Döne Aydın'a ait kredi kartını yaklaşık bir aylık süre içinde kullanıp şikâyetçinin adresini de değiştirip hesap özetinin şikâyetçiye gitmesini engellemesi ve diğer şikâyetçi Mehmet Sabri Sönmez'e ait açık hesaptan para çekip yaklaşık sekiz aylık süre boyunca kullanması fiillerinin 4389 sayılı Bankalar Kanunu m. 22/3 ile suç tarihinden sonra yürürlüğe giren 5411 sayılı Bankacılık Kanunu m. 160'daki zimmet ya da ETCK m. 504/3 ve suç tarihinden sonra yürürlüğe giren TCK m. 158/1-f'de yer alan suçu oluşturup oluşturmadığının tespitinin üst dereceli Ağır Ceza Mahkemesi'ne ait olduğuna karar vermiştir. Bkz. Yargıtay 11. CD. E. 2008/6663 K. 2008/5546, T. 02.06.2008 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6893).

[1412] Yargıtay sahte belgelerle Yapı Kredi Bankasına başvuruda bulunup kredi kartını alırken yakalanan sanığın fiiliin, TCK m. 245/2'deki suçu oluşturduğunu, lehe yasanın belirlenmesinde TCK m. 158/1-j'nin dikkate alınmasının isabetsiz olduğuna karar vermiştir. Yargıtay 11. CD, E. 2008/17665, K. 2010/494, T. 04.02.2010 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6862);

[1413] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1059, 1061.

[1414] "*…Sanığın T... Ç... isimli kişiye ait nüfus cüzdanını ele geçirerek kendi resmini yapıştırdığı, bununla Yapı Kredi Bankasının Cennet Şubesine başvurarak kredi kartı çıkarttığı… Sanığın ele geçirdiği başkasına ait nüfus cüzdanını kullanarak banka görevlilerince basımını sağladığı kredi kartı "sahte oluşturulan" kart niteliğinde olup bu kartın kullanılması suretiyle kendisine haksız yarar sağlaması eylemi daha ağır cezayı gerektiren başka bir suçu oluşturmadığından 5237 sayılı Yasanın 245/3.maddesinde düzenlenen suçu oluşturmaktadır. Burada sanığın eyleminin TCY'nın 158/1-j maddesinde düzenlenen dolandırıcılık suçunu oluşturabileceği düşünülebilir ise de, yasakoyucunun banka ve kredi kartları için getirdiği ve miktar olarak daha ağır cezayı gerektiren özel düzenleme nedeniyle bu maddenin olayda uygulanma yeri bulunmamaktadır…*" Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun önüne gelen bu olayda ilk derece mahkemesinde verilen karar Yargıtay 11. Ceza Dairesince 02.07.2007 gün ve 4211-4564 sayı ile *"... T... Ç...'a ait nüfus cüzdanına kendi fotoğrafını yapıştırarak oluşturduğu sahte kimlik ile bankaya başvuruda bulunarak kredi kartı alan sanığın eyleminin 5237 sayılı TCK. nun 158. maddesinde (765 sayılı TCK. nun 504/1 md) düzenlenen 'açılmaması gereken kredinin açılmasını sağlamak' suçunu oluşturduğu, banka tarafından basımı yapılan kredi kartının, aynı Kanunun 245/3. maddesi anlamında sahte oluşturulmuş kredi kartı niteliğinde olmadığı gözetilerek, 07.06.2006 tarihinde banka ile yapılan protokol ve buna göre gerçekleşen kısmi ödeme ile bankanın şikâyetinden vazgeçmiş olmasına göre 5327 sayılı TCK. nun 168/2. maddesi de dikkate alınarak yapılacak uygulama sonucuna göre her iki yasanın karşılaştırılması ve lehe yasanın belirlenmesi gerekirken, sanığın eyleminin 5237 sayılı TCK. nun 245/3. maddesindeki suça tekabül ettiğinin kabulüyle yapılan karşılaştırma sonunda 765 sayılı TCK. nun lehe olduğundan bahisle yazılı şekilde hüküm kurulması..."* gerekçesiyle bozulmuştur. İlk derece mahkemesi tarafından bu hükme direnilmesi neticesinde Ceza Genel Kuru tarafından söz konusu karar verilmiştir. Bkz. Yargıtay CGK, E. 2008/11-87, K.2008/150, T. 27.05.2008 (www.kazanci.com).

Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun bu kararının ardından artık Yargıtay 11. CD. söz konusu halleri TCK m. 245 kapsamında değerlendirmiştir. Söz konusu kararların bir kısmına suçun maddi unsurları başlığı altında yer verildiğinden, burada tekrar edilmemiştir.

şeklinde özel kast ile hareket etmesi gerekir. Bu suç dolandırıcılık suçunun nitelikli bir hali olduğu için, krediyi alan kişinin kredi tahsis etmekle görevli olanlara yönelik hileli bazı davranışlarda bulunması gereklidir. Örneğin; sahte kıymet raporları ya da gerçeğe aykırı bilanço yahut başka belgeler düzenlemesi gibi.[1415] Yargıtay hayali kişilere ait sahte özel senet düzenleyip bankadan kredi alan sanığın eyleminin bu nitelikli hali oluşturduğunu kabul etmiştir.[1416]

Dolandırıcılık suçunun varlığından bahsedilebilmesi TCK m. 157'de "bir kimseyi" aldatmaktan bahsedildiği için hileli davranışlarla gerçek bir kimsenin aldatılmış olması gereklidir.[1417] Yani hileli davranışlar insana yönelik olmalıdır.[1418]

[1415] **TEZCAN/ERDEM/ÖNOK,** s. 614.

[1416] Yargıtay 6. CD. E. 1998/3443, K. 1998/4038, T. 22.04.1998 (www.kazanci.com)

[1417] *"Dolandırıcılık suçunda unsur olan hileli davranışların gerçek kişiye yönelmesi ve bunun sonunda onun veya başkasının malvarlığı aleyhine sanığın veya başkasının yararına haksız bir menfaat sağlaması gerektiği cihetle somut olayda, sanığın, katılanın Garanti Bankası Antakya Şubesinde mevcut yatırım hesabına internet bankacılığı yoluyla girip yatırım hesabındaki döviz ve fonlarını bozdurup 125.970.000 TL'nı kendi hesabına havale edip çektiğinin iddia ve dosya içeriğine uygun gerekçelerle kabul edilmesinin karşısında; gerçek kişiye yönelen hile oluşturacak nitelikte bir hareketin bulunmamaması nedeniyle dolandırıcılık suçunun unsurlarının bulunmadığı, fiilin suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı TCK.nun 525/b-2 madde ve fıkrasına uygun bulunduğu gözetilmeden, yazılı şekilde bankayı aracı kılarak dolandırıcılık suçundan mahkumiyetine karar verilmesi, bozmayı gerektirmiştir."* Yargıtay 11. CD. E. 2009/7429, K. 2009/2531, T. 17.03.2009 (**PARLAR,** s. 86-87).

[1418] *"Sanıkların, elektronik ortamda veya telefonla alınacak mallar hakkında görüşmeleri, ön bilği almaları hazırlık hareketi olup suç; mail order yöntemiyle başkalarına ait kredi kartı bilgilerinin, mağdur olan satıcılara ulaşması ve buna dayanılarak malların gönderilmesi ile işlenip tamamlanmaktadır. 2003 yılında işlenen olayda, bankaların maddi varlığı olan kredi kartları fiziki olarak kullanılmamış, satıcı firma yetkilileri olan gerçek kişilerle görüşülüp bu bilgilerin doğru olduğu, kendilerine veya yakınlarına ait bulunduğu gibi bir takım hileli hareketlerle satıcılar yanıltılmamış olduğundan nitelikli dolandırıcılık suçunun unsurları gerçekleşmemiştir. Kişilere karşı hileli hareketlerde bulunulmadan, kredi kartları kullanılmadan bilişim sisteminden yararlanılarak kart bilgileri yazılıp mail order yöntemiyle birden fazla alışveriş yapılarak satış bedellerinin, suçtan zarar gören şikayetçilerin kredi kart hesaplarından ödenmesinin sağlanması malları satan her bir firma yönünden ayrı ayrı zincirleme biçimde, suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı TCY.nun 525/b-2 maddesine uyan bilişim sistemini kullanarak çıkar sağlama suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması… Başkasına ait kredi kartının, kart sahibinin rızası dışında kullanılarak yarar sağlanmasının suç tarihinden sonra yürürlüğe giren 5237 sayılı TCK .nun 245/1.maddesine uygun bulunduğu gözetilmeden yazılı şekilde aynı yasanın 158/1-f maddesiyle karşılaştırma yapılarak lehe yasanın belirlenmesi"* Yargıtay 11. CD. E. 2008/11610, K. 2008/13495, T. 16.10.2008 (www.kazancı.com); Benzer yönde diğer kararlar için bkz.Yargıtay 11. CD. E. 2007/4418, K. 2007/5197, T. 16.07.2007 (**TAŞDEMİR,** s. 395.)Yargıtay 11. CD. E. 2007/7130, K. 2007/8810, T. 04.12.2007 (**TAŞDEMİR,** s. 421.) *"Dolandırıcılık suçunun oluşabilmesi için hilenin gerçek kişiye yöneltilerek aldatılması ve bu işlemler sonucunda onun veya başkasının zararına olarak sanığın veya bir başkasının lehine haksız yarar sağlaması gerekli olup, somut olayda; sanığın kendine*

ait POS cihazlarından sahte kredi kartları ile işlem yaptığının iddia ve kabul olunması karşısında, gerçek kişiye yöneltilen hile ve desise bulunmadığından yüklenen fiilin suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı TCK.nun 525/b-2 (5237 sayılı Yasanın 245/3) maddesinde öngörülen bilişim suçunu oluşturduğu gözetilmeden…" Yargıtay 11. CD. E. 2009/5813, K. 2009/2309, T. 11.03.2009 **(TAŞDEMİR,** s. 376); Yargıtay 11. CD, E. 2006/8394, K. 2008/1810, T. 27.03.2008 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6889); Yargıtay 11. CD, E. 2008/8782, K. 2008/12786, T. 04.12.2008 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6884); Yargıtay 11. CD, E. 2008/13994, K. 2008/11281, T. 06.11.2008 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6881-6882).

"…Dolandırıcılık suçunda unsur olan kandırabilecek nitelikteki hile ve desiselerin, gerçek kişiye yönelmesi ve bu kişinin hataya düşürülüp onun veya bir başkasının zararına, fiili işleyene veya başkasına haksız bir menfaat sağlanması gerekir. Somut olaylarda; sanıkların bilgileri kodlanarak sahte üretilmiş yurtiçi ve yurtdışı kredi kartlarını temin edip sanık Serhat Demir'in sahibi olduğu üye işyerindeki Akbank Türk Anonim Şirketi ve Denizbank Anonim Şirketi'ne ait POS. cihazlarından geçirdikleri ve alışveriş yapılmadığı halde yapılmış gibi gerçeğe aykırı bir biçimde üretilen slipleri katılan bankalara ibraz ederek haksız menfaat sağladıklarının iddia olunmasına göre, eylemlerin sübutu halinde kullanılan sahte kredi kartlarında adı geçen bankalar sayısınca, aynı bankaya ait birden fazla sahte kredi kartının kullanılması halinde teselsül eden 765 sayılı TCK.nun 525/b-2 (5237 sayılı TCK.nun 245.) maddesinde öngörülen suçu oluşturacağı…" Yargıtay 11. CD. E. 2006/2428, K. 2006/5098, T. 05.06.2006 (www.kazanci.com); *"…sanığın katılan bankaya üye işyeri olarak başvurup pos cihazı aldığı, fikir ve eylem birliği içinde oldukları anlaşılan B... akaryakıt istasyonunda kullanılan ve bir şekilde kredi kart bilgileri ele geçirilen kredi kartları ile sahiplerinin izni olmaksızın alışveriş yapılmış gibi slip çektiklerinin anlaşılması karşısında, dolandırıcılık suçunun hile unsurunun oluşmadığı, eylemin suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı TCK'nın 525/b-2 maddesinde yazılı bilişim sistemini kullanarak yarar sağlama suçunu oluşturacağı gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması… başkasına ait kredi kartının, kart sahibinin rızası dışında kullanılarak yarar sağlanmasının suç tarihinden sonra yürürlüğe giren 5237 sayılı TCK'nın 245/1. maddesine uygun bulunduğu gözetilmeden yazılı şekilde aynı Yasa'nın 158/1-f maddesiyle karşılaştırma yapılarak lehe yasanın belirlenmesi…"* Yargıtay 11. CD. E. 2008/11089, K. 2010/7131, T. 22.06.2010 (www.kazanci.com); *"…üye işyeri sahibi olan sanığın, şikâyetçi tarafından hesap ödemek için verilen kredi kartı ile alışveriş yapılmış gibi slip çekerek haksız yarar sağladığının anlaşılması karsısında, dolandırıcılık suçunun yasal unsurlarının oluşmadığı, eylemin bir bütün halinde suç tarihinde yürürlükte bulunan ve lehe olan 765 sayılı TCK'nın 525/b-2 (5237 sayılı TCK'nın 245/1) maddesinde öngörülen bilişim suçunu oluşturduğu ve 5252 sayılı Yasanın 9/3. maddesi uyarınca 765 sayılı TCK'nın 525/b-2. maddesi ile suç tarihinden sonra yürürlüğe giren 5237 sayılı TCK. nun 245/1. maddesi karşılaştırılıp lehe yasanın tespitinin gerektiği gözetilmeden eylemin aynı Yasanın 158/1-f maddesinde öngörülen nitelikli dolandırıcılık suçunu oluşturduğundan bahisle yazılı şekilde hüküm kurulması…"* Yargıtay 11. CD. E. 2009/8505, K. 2011/685, T. 09.02.2011 (www.kazanci.com) *"…Dolandırıcılık suçunda unsur olan hileli davranışların gerçek kişiye yönelmesi ve bunun sonunda onun veya başkasının malvarlığı aleyhine sanığın veya başkasının yararına haksız bir menfaat sağlanması gerekeceği, somut olayda ise, sanığın bilgisayara virüs bulaştırmak suretiyle ele geçirdiği şifreleri kullanarak şikâyetçinin G. Bankası Bergama Şubesi'nde bulunan yatırım hesabına girip hesaptaki paradan 21.400TYL.yi G. Bankası Galata Şubesine Ö. K. adına havale ettirmek ve sahte kimlikle parayı çekmekten ibaret eyleminde, gerçek kişiye yönelen hileli bir hareket bulunmaması nedeniyle dolandırıcılık suçunun unsurlarının oluşmadığı, fiilin TCK.nun 244/4.maddesinde öngörülen "bilişim sistemini bozma suretiyle haksız çıkar sağlama" suçunu oluşturduğu gözetilmeden suç vasfında hataya düşülerek yazılı şekilde "bilişim sistemlerinin aracı olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık" suçundan mahkûmiyetlerine karar verilmesi…"* Yargıtay 11. CD. E. 2006/2428, K. 2006/5098, T. 05.06.2006 (www.kazanci.com); *"Sanığın Denizbank A.Ş. Antalya Şubesi'nde kendi adına hesap açtırdıktan sonra, Katılan Fehmi Yılmazcan'a ait aynı bankanın Karadeniz Ereğli Şubesi'ndeki banka hesabından ele geçirdiği "interaktif bankacılık şifresini" kullanarak internet aracılığı ile banka hesabına para transferi yapmaktan ibaret eyleminin, gerçek kişiye yönelmiş bir hile bulunmadığı cihetle, suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı Yasanın 525/b.2.maddesinde öngörülen bilişim suçunu oluşturduğu ve sonradan yürürlüğe giren 5237 sayılı Yasanın 244/4.maddesi ile karşılaştırma yapılması gerektiği gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir."* Yargıtay 11. CD. E. 2008/9407, K. 2008/1802, T. 24.03.2008 (**PARLAR,** s. 51); *"Sanığın açık kimlikleri tespit edilemeyen ve hakların tefrik kararı verilen diğer sanıklarla fikir*

ve eylem birliği içerisinde internet üzerinden girdikleri şikâyetçilere ait internet bankacılık hesabından, önceden üzerinde kendi ismi bulunan sahte kimlikle açtırdığı hesaba transfer edilen parayı çekmek şeklinde oluşan eyleminin, 5237 sayılı TCK.nun 244/4.maddesinde öngörülen bilişim suçunu oluşturduğu gözetilmeden, suçun nitelendirilmesinde yanılgı sonucu dolandırıcılık suçundan yazılı şekilde hüküm kurulması…" Yargıtay 11. CD. E. 2008/2431, K. 2008/4752, T. 12.05.2008 (**PARLAR,** s. 51); *"…Dolandırıcılık suçunda unsur olan hilenin gerçek kişiye yönelmesi ve hataya düşürülerek kendi veya bir başkasının mal varlığı aleyhine, sanık veya bir başkasının lehine bir işlemde bulunmaya yöneltilmesi ve bu işlem sonucunda sanığın kendine veya başkalarının yararına haksız bir menfaat sağlanması gerekir. Somut olayda ise; Sanığın, evrakı tefrik edilen suç ortaklarıyla birlikte fikir ve eylem birliği içinde, şikayetçi G... İ...'ın Türk Ekonomi Bankası Karaköy Şubesindeki internet bankacılık hesabına internet üzerinden girilerek, mevduatta bulunan 15.050.00 YTL parayı sahte G... G... kimliği ile Kadıköy Denizbank Altıyol ve İş Bankası Altıyol şubesinde açtırılmış hesaplara aktarıp paraları çekmek isterken yakalanması şeklinde gerçekleşen eyleminin bir bütün halinde 5237 Sayılı TCK.nun 244/4. maddesinde öngörülen bilişim suçunu oluşturduğu gözetilmeden, suçun nitelendirilmesinde yanılgıya düşülerek dolandırıcılık suçundan yazılı şekilde hüküm kurulması…"* Yargıtay 11. CD. E. 2008/5591, K. 2008/5863, T. 09.06.2008 (www.kazanci.com); *"Dolandırıcılık suçunda unsur oluşturan hileli davranışların gerçek kişiye yönelmesi ve bunun sonunda onun veya başkasının malvarlığı aleyhine sanığın veya başkasının yararına haksız bir menfaat sağlanması gerekeceği somut olayda ise, sanığın katılanın Vakıfbank Eşrefpaşa Şubesi'nde mevcut yatırım hesabına internet bankacılığı yoluyla girip yatırım hesabındaki döviz ve fonlarını bozdurup 3.580.000.0000 lirayı Antalya Şubesi'ne havale edip adı geçen şubeye başvurarak eşinden adına havale geldiğini beyanla kendi kimliğini ibraz ederek çektiğinin iddia ve dosya içeriğine uygun gerekçelerle kabul edilmesi karşısında; banka görevlisine söylediği sözlerin kandırıcılık öğesini oluşturmadığı, gerçek kişiye yönelen hile oluşturacak nitelikteki bir hareketin bulunmaması nedeniyle dolandırıcılık suçunun unsurlarının bulunmadığı, fiilin suç tarihinde yürürlükte bulunan 765 sayılı TCK.nun 525/b-2 (5237 sayılı TCK.nun 244/4 maddesine uygun "bilişim sistemini engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme suretiyle haksız çıkar sağlama") madde ve fıkrası kapsamında bilişim suçunu oluşturduğu gözetilmeden, suç vasfında hataya düşülerek yazılı şekilde bilişim sistemlerinin aracı olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçundan mahkumiyetine karar verilmesi, bozmayı gerektirmiştir."* Yargıtay 11. CD. E. 2008/2734, K. 2008/7125, T. 01.07.2008 (**PARLAR,** s. 50.); *"…sanığın, mağdurların bankalarda bulunan para hesaplarındaki var olan verileri (bilgileri) sahte kimliklerle açtırdığı hesaplara internet yoluyla göndererek, yine sahte kimliklerle bu paraları çekmek istemesinden ibaret eylemlerinin; paranın sanığın açtırdığı hesaplara intikaline kadar gerçek kişilere yöneltilmiş hile bulunmayıp eylemlerin tamamen bilişim sistemi içinde gerçekleştirildiğinden, her bir mağdura karşı işlenmiş ayrı ayrı 5237 sayılı TCK. nun 244/4 maddesine uyan suçu oluşturduğu ve paranın açtırdığı hesaplara transferiyle suçun tamamlanacağı gözetilmeden, suçun vasıflandırılmasında yanılgıya düşülerek nitelikli dolandırıcılığa teşebbüs suçundan mahkûmiyet hükmü kurulması…"* Yargıtay 11. CD. E. 2007/6709, K. 2007/6012, T. 27.09.2007 (www.kazanci.com); *"…Sanığın, katılanın yetkilisi olduğu Z. T. İmalat Pazarlama Sanayi ve Ticaret Limited şirketinin Türkiye E. Bankası Denizli şubesinde bulunan hesabına internet üzerinden izinsiz giriş yaptığı, ancak şirkete ait hesaba girdikten sonra bu hesapta oynama yaparak başka bir hesaba havale yapmadığının iddia ve kabul olunması karşısında sanığın eyleminin 5237 sayılı TCK'nun 243/1.maddesinde düzenlenen suçu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde (5237 sayılı TCK. nun 244/4, 35/2. maddeleri gereğince) hüküm tesisi, yasaya aykırı…"* Yargıtay 11. CD. E. 2008/18190, K. 2009/3058, T. 26.03.2009 (www.kazanci.com); *"…Dolandırıcılık suçunda unsur olan hile ve desisenin, gerçek kişiye yönelmesi ve hataya düşülerek kendi veya bir başkasının malvarlığı aleyhine, sanık veya bir başkasının lehine bir işlemde bulunmaya yöneltilmesi ve bu işlem sonucunda sanığın kendine veya başkalarının yararına haksız bir menfaat sağlaması gerekir. Sanığın bilgisayar programı sayesinde katılana ait internet bankacılığı şifre bilgilerini ele geçirip bu şifreyi kullanarak hesaplarından kendi hesabına para aktarması eylemlerinde gerçek kişiye yönelik hile ve desise bulunmadığından yüklenen bu eylemlerin bir bütün halinde 5237 sayılı TCK.nun 244/4. maddesinde öngörülen bilişim suçunu oluşturduğu gözetilmeden dolandırıcılık suçunu oluşturduğunun kabulü ile yazılı şekilde hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiştir…"* Yargıtay 11. CD. E. 2009/16570, K. 2009/101, T. 28.01.2009 (www.kazanci.com); *"…Dolandırıcılık suçunda unsur olan hile ve desisenin, gerçek kişiye yönelmesi ve gerçek kişinin hataya düşürülerek kendi veya bir başkasının mal varlığı aleyhine, sanık veya bir başkasının lehine bir işlemde bulunmaya yöneltilmesi ve bu işlem sonucunda sanığın kendine veya başkalarının yararına haksız bir menfaat*

Ancak TCK m. 158'de düzenlenen söz konusu nitelikli hallerde ise hileli davranışlar bilişim sistemine yöneliktir.[1419] Bilişim sisteminin yani makinenin aldatılmasından söz edilmez.[1420]

---

sağlanması gerekir. Somut olayda; manyetik şeridi yabancı bankalara ait kart bilgileri kodlanan sahte kredi kartı ile üye işyeri sahibi sanığın işyerinde alışveriş yapılmış gibi slip çekerek haksız yarar sağladığının anlaşılması karşısında, dolandırıcılık suçunun yasal unsurlarının oluşmadığı, eylemin bir bütün halinde suç tarihinde yürürlükte bulunan ve lehe olan 765 sayılı TCK.nun 525/b-2 (5237 sayılı TCK.nun 245/1) maddesinde öngörülen bilişim suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması, 2-Kabule göre de; sanığın işyerinden yaptığı tek alış veriş için suça konu kredi kartıyla provizyon alınamaması olasılığı ile tek sefer yerine aynı zaman diliminde beş kez işlem yapıldığı iddia ve kabul edilmesi karşısında suçun teselsül etmediği gözetilmeden yazılı şekilde TCK.nun 80.maddesi uygulanarak fazla ceza tayini, bozmayı gerektirmiştir." Yargıtay 11. CD. E. 2008/326, K. 2008/1634, T. 18.03.2008 (**PARLAR,** s. 98); *"…Önder Ltd. Şti'nin ortağı olan sanığın işletmekte olduğu OPET'e ait bayiliği işyerine 16.5.1997 tarihinde tahsis edilen P.O.S. (Satış Noktası Terminali) cihazının "Üye İşyeri Sözleşmesi" imzalanmak suretiyle kullanıma açıldığı, ancak usulsüz kullanımlarda bulunulduğu ileri sürülerek 6.7.1999 tarihinde sözleşmenin iptal edildiği, sanığın bu kez şahsi olarak başvuruda bulunup imzalanan sözleşme sonrası 22.11.1999 tarihinde yeni POS cihazının tahsis edildiği, 15.12.1999 ila 23.12.1999 tarihleri arasını kapsayan kısa sayılabilecek dönem içinde birden çok bilgileri kodlanarak sahte üretilmiş yurtdışı kredi kartlarını temin edip 36 kez elektronik POS cihazından geçirerek toplam 34.900.000.000 liralık slip düzenlendiği, komisyonu düşüldükten sonra 31.050.000.000 liranın sanık tarafından bankadan tahsil edildiği böylece tüm dosya kapsamı itibariyle dolandırıcılık suçunun yasal unsurlarının oluşmadığı, sanığın suçunun bir bütün halinde TCK'nın 5225/b-2, 80 maddelerine mümas bilişim suçunu oluşturduğu gözetilmeden, suç vasfının takdirinde yanılgıya düşülerek aynı yasanın 504/3, 80 maddeleri uyarınca uygulama yapılması…"* Yargıtay 11. CD. E. 2003/16763, K. 2004/1842, T. 11.03.2004 (**KURT,** s. 230-231); *"…sanık Mahmut Nedim ile arkadaşlarının ürettikleri sahte kredi kartlarını sanık Ahmet'in bilerek kullanıp üyesi olduğu Vakıfbank POS cihazından geçirerek slip çektiklerinin iddia ve mahkemece de sübutun bu şekilde kabul edilmesine göre, dolandırıcılık suçunun unsuru olan hile ve desisenin somut olayda gerçek kişiye karşı yönelmediği, sanıkların fikir ve eylem birliği içinde bilgileri otomatik işleme tabi tutulmuş sistemi kullanarak haksız yarar sağladıklarının anlaşılması karşısında mahkemenin kabul ve takdirinde isabetsizlik görülmediğinden, fiili TCK'nın 504/3 madde ve bendi kapsamında nitelendirilen tebliğnamedeki bozma düşüncesine iştirak olunmamış, sanıkların iki ayrı kredi kartını kullanarak slip çekmiş olmaları nedeniyle TCK'nın 525/b-2, 61, 525/b-2, 61, 80 maddeleri gereği iki kez cezalandırılmaları yerine tek ceza tayini…"* Yargıtay 11. CD. E. 2003/59550, K. 2004/2261, T. 24.03.2004 (**KURT,** s. 231); Yargıtay, sanığın misafir olarak gittiği yakınanın evinde, yakınanın çantasından çaldığı kredi kartı ile değişik işyerlerinden alışveriş yapmasını ETCK m. 491/3 (TCK m. 142/1-b) e uyan hırsızlık suçunu ve bu kartla değişik işyerlerinden alışveriş yapma eyleminin ETCK m. 504/3, 80 (TCK m. 245/1) maddelerine uyan suçu oluşturup oluşturmayacağına ilişkin kanıtları takdir ve değerlendirmenin üst dereceli Ağır Ceza Mahkemesine ait olduğunu belirtmiştir. Bkz. Yargıtay 6. CD, E. 2004/1306, K. 2006/9962, T. 17.10.2006 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6900); Yargıtay sanığın kendine ait işyerindeki POS cihazından Vuslat Doğan Sabancı'ya ait bilgileri kopyalanmış sahte kredi kartı ile işlem yapması halinde gerçek kişiye yöneltilen hile ve desise olmadığından fiil suç tarihinde yürürlükte bulunan ETCK. nun 525b/2 (TCK m. 245/3) kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bkz. Yargıtay 11. CD, E. 2008/12735, K. 2008/11246, T. 06.11.2008 (**YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ,** C. 5, s. 6898).

[1419] *"…Sanıkların, oluşa uygun olarak sübutu kabul edilen önceden hazırladıkları tertibatla şikayetçilere ait bankamatik kartlarının ATM makinesine sıkışmasını sağlayıp, yine ATM kabinine monte ettikleri, içinde cep telefonu bulunan duvar tipi telefonu arayıp, kendisini banka görevlisi olarak tanıtıp kartı iptal edeceği bahanesi ile bankamatik kartının şifresini de öğrenip, ATM makinesinden ayrılmalarını müteakip hile ve desiselerle ele geçirip şifresini öğrendikleri bankamatik*

Dolandırıcılıkta bilişim sistemlerinin yalnızca araç olarak kullanıldığı, fiilin yine bir kişiye yöneldiği de ileri sürülmüştür. Bu nedenle TCK m. 158/1-f ile[1421] m. 244/4 arasındaki ayırım,[1422] failin fiili neticesinde yarar sağladığı işlemin başka bir kişi tarafından mı (TCK m. 158/1-f) yoksa bilişim sisteminde failin yaptığı hareketin sonucunda yararın kendiliğinden mi (TCK m. 244/4) gerçekleştiğinin tespiti ile olmalıdır.[1423] Yani fiil bilişim sistemine karşı gerçekleştirildiğinde bilişim sistemlerinin iradesi söz konusu olmayacağından ortada etkilenen bir irade de bulunmamaktadır.[1424] Bu nedenle bilişim sistemleri aracılığıyla haksız çıkar elde edilmesi suçları bakımından kişinin rolü suçta araç olmaktan öteye gitmez.[1425] Yani failin muhatabı konumundaki gerçek bir kimseyi aldatmaksızın, banka veya kredi kartlarını kötüye kullanarak menfaat elde etmesi halinde TCK m. 245 hükmü uygulama alanı bulur.[1426]

---

kartlarıyla para çekmekten ibaret eylemlerinin 765 Sayılı TCK.nun 504/3. (5237 Sayılı TCK.nun 244/1) maddesinde yazılı suçu oluşturduğu gözetilmeden, bilişim suçu kabul edilerek yazılı şekilde hüküm kurulması…" Yargıtay 11. CD. E. 2009/3019, K. 2009/6644, T. 28.05.2009 (www.kazanci.com)

[1420] **KANATOĞLU,** "Tebliğlerin Tartışılması Soru ve Cevaplar", BKM A.Ş. Hukuki Açıdan Banka ve Kredi Kartları Sempozyumu II, 08-10 Ekim 1999, s. 80.

[1421] Failin, kendisinin bu kurumlarda çalışmasından yararlanarak ya da bu kurumlarda çalışıyormuş inancını uyandırarak bu suçu işleyebileceği yönündeki görüş için bkz. **BİÇKİN,** s. 162.

[1422] Bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılmak suretiyle işlenen dolandırıcılığın, aynı zamanda bilişim sistemleri aracılığıyla hukuka aykırı yarar sağlama (TCK m. 244/4) ya da banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçlarını (TCK m. 245) oluşturmasının mümkün olduğu yönünde bkz. **CENTEL/ZAFER/ÇAKMUT,** Kişilere, s. 476-477.

[1423] **ERDOĞAN,** s. 270-273.

[1424] Bu nedenle örneğin Al. CK'da "bilgisayar dolandırıcılığı" ifadesine yer verildiği söylenebilir. Bkz. **ÖNDER,** Şahıslara ve Mala, s. 510.

[1425] Ancak bilişim sistemlerinin kullanılmasıyla dolandırıcılık suçunun gerçekleşmesinin dialler programlarının artık pek tercih edilmeyen usulünde olduğu gibi az bir olasılıkla da olsa mümkün olduğu belirtilmiştir. Bkz. **YAZICIOĞLU,** "Bilişim Suçları", s. 144; **YAZICIOĞLU,** "Yeni Türk Ceza Kanunundaki", s. 399.

[1426] "*Sanığın yakınına ait kredi kartını ele geçirip hakkında beraat kararı kesinleşen diğer sanığın işyerindeki P.O.S. cihazından geçirerek, alışveriş yapılmadığı halde yapılmış gibi 3 milyar TL'yi işyeri hesabına aktarmak suretiyle menfaat temin etmekten ibaret eyleminin 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCK nun 245/1 maddesinde düzenlenen kredi kartının kötüye kullanılması suçunu oluşturduğu ve suç tarihinde eylemine uyan 765 sayılı T.C.K.nun 504/3. maddesiyle 5237 sayılı*

1997 tarihli Türk Ceza Kanunu Öntasarısı m. 218'de "*Otomatik Aletlerin Kötüye Kullanılması*" başlığı altında düzenlenen hükmün[1427] gerekçesinde hileli hareketlerin elektronik cihazlara karşı da yöneltilebileceği belirtilmiştir. Ayrıca gerekçede örnek olarak; bir bankanın elektronik cihazlarını programlamakla yükümlü memurun, alete yanıltıcı bilgiler vermek suretiyle, belirli bir hesapta mevcut olmayan parayı mevcutmuş gibi göstermesi ve bu suretle para çekilmesini sağlaması ya da havale yapılmasını sağlaması gösterilmiştir.[1428] Gerekçedeki bu ifadeler bilişim sistemlerinin kullanılması ile yarar sağlamanın dolandırıcılığın özel bir şekli olarak düzenlendiğini akla getirmektedir.[1429] Ancak mevcut kanunda "Karşılıksız Yararlanma" başlığı altında düzenlenen TCK m. 163'ün[1430] gerekçesinde; otomatlar aracılığı ile satışa sunulan hizmetlerden, otomatın teknik işleyişini devre dışı bırakan müdahalelerle, bedeli ödenmeksizin yararlanılması

TCK.nun 245/1. maddesinin birbirleriyle karşılaştırılması suretiyle lehe olan kanunun uygulanması gerekirken fiilde uygulanma yeri bulunmayan 158/1-f maddesiyle karşılaştırılarak yazılı şekilde hüküm kurulması," Yargıtay 11. CD. E. 2006/3768, K. 2008/10124, T. 09.10.2008 (www.kazanci.com)*; "Sanıkların temin ettikleri 5406…3011 ve 5571…5382 no.lu kredi kartlarının son kullanma tarihlerini ve güvenlik kodlarını "mail order formlarında" işleyip faks yoluyla Kızılötesi Bilgisayar adlı katılan Murat Akpınar'a göndererek sipariş ettikleri iki adet dizüstü bilgisayarı satın ve teslim almak şeklinde gerçekleştirdikleri eylemlerinin TCK.nun 245/1.maddesinde tanımlanan "banka ve kredi kartlarının kötüye kullanılması" suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde "bilişim sistemi kullanılarak dolandırıcılık" suçundan mahkûmiyetine karar verilmesi, bozmayı gerektirmiştir."* Yargıtay 11. CD. E. 2008/1725, K. 2008/3618, T. 22.04.2008 (**PARLAR,** s. 97).

[1427] "*Otomatik aletlerin kötüye kullanılması*

Madde 218-Ancak bedeli ödendiği takdirde hizmet elde edilebilecek otomatik aletlerden, ödeme yapmadan yararlanan kimseye, fiil daha ağır bir suçu oluşturmadığı takdirde, onbeş günden üç aya kadar hapis veya yirmimilyon liradan elli milyon liaraya kadar ağır para cezası verilir." **T.C. ADALET BAKANLIĞI TÜRK CEZA KANUNU ÖNTASARISI (1997),** s. 79.

[1428] **T.C. ADALET BAKANLIĞI TÜRK CEZA KANUNU ÖNTASARISI (1997),** s. 252.

[1429] **KETİZMEN,** s. 151.

[1430] *"Karşılıksız yararlanma;*

MADDE 163. - (1) Otomatlar aracılığı ile sunulan ve bedeli ödendiği takdirde yararlanılabilen bir hizmetten ödeme yapmadan yararlanan kişi, iki aydan altı aya kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır.

(2) Telefon hatları ile frekanslarından veya elektromanyetik dalgalarla yapılan şifreli veya şifresiz yayınlardan sahibinin veya zilyedinin rızası olmadan yararlanan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır."

durumunda; ortada bir "taşınabilir mal" bulunmadığı için, hırsızlık suçunun oluşmayacağı, yine herhangi bir insana yönelik hile bulunmadığından dolandırıcılığın da gerçekleşmeyeceği belirtilmiştir.[1431]

Gerçek bir kişiye yönelik hile bulunmaksızın, bilişim sistemi kullanmak suretiyle failin, kendisinin ya da başkasının yararına haksız çıkar sağlaması[1432] halinde TCK m. 158'den değil, şartları varsa m. 244'ten[1433] ve m. 245'ten bahsedilmelidir. Yargıtay'da bu görüştedir.[1434] Bir kimsenin ağ üzerinden rezervasyon alan bir otelde kalmak için, otelin bilişim sistemine girmesi ve yaptırdığı rezervasyonun ardından sistemde ödemenin yapılmış gibi gösterilmesini sağlaması, otele gittiğinde rezervasyonun ve ödemenin yapıldığını gören otel yetkilisinin bu kişiyi otele kabul etmesi durumunda m. 158/1-f'nin gerçekleştiğinden bahsedilir.

[1431] Bkz. TCK m. 163'ün gerekçesi.

[1432] Buradaki haksız çıkardan anlaşılması gerekenin hem maddi hem de manevi çıkar olduğu yönündeki görüş için bkz. **YAZICIOĞLU,** "Yeni Türk Ceza Kanunundaki", s. 410.

[1433] **ÖZBEK,** "Banka veya Kredi", s. 1059, 1061. Aksi yönde ileri sürülen görüş uyarınca ise TCK'da dolandırıcılık suçunun bilişim sistemlerinin araç olarakkullanılması suretiyle işlenmesi yaptırıma bağlandığından, TCK m. 244/4'ün uygulanması mümkün olmaz. Bkz. **ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA,** TCK Şerhi, s. 4672.

[1434] *"…Sanığın, katılan M.S'nin kimlik bilgilerine göre düzenlenip kendi fotoğrafı yapıştırılmış ele geçirilemeyen sahte nüfus cüzdanını kullanarak katılan A.Bank A.Ş'nin Y. Şubesinde hesap açtırarak diğer katılan M.Ç.'nin bankada bulanan para hesabındaki var olan verileri (bilgileri) sahte kimlikle açtırdığı hesaba İnternet yoluyla havale edip hesap cüzdanı ibraz ederek banka şubesinden çektiğinin iddia ve kabul olunması karşısında; eyleminin, paranın sanığın açtırdığı hesaba intikaline kadar katılan M.Ç.'ye yöneltilmiş hile bulunmaması ve tamamen bilişim sistemi içinde gerçekleştirilmesi nedeniyle 5237 sy. TCK'nın 244/4 maddesine uyan suçu oluşturduğu gözetilmeden, vasıflandırmada yanılgıya düşülerek unsurları oluşmayan banka aracı kılınmak suretiyle nitelikli dolandırıcılık suçundan mahkûmiyet hükmü kurulması…"* Yargıtay 11. CD. E. 2007/8423, K. 2008/117, T. 22.01.2008 (www.kazanci.com); *"Sanığın, evrakı tefrik edilen suç ortaklarıyla birlikte fikir ve eylem birliği içinde Hasdağ Tekstil Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi adına Akbank Kayseri Ticari Şubesinde bulunan 888-843-184019 nolu YTL hesabına internet üzerinden girerek, mevduatta bulunan 7.250.00 YTL parayı, aynı bankanın Konya Truva Şubesinde kendi fotoğrafının yapıştırıldığı ve Veysel Tekin'e ait kimlik bilgilerini içeren sahte nüfus cüzdanı ile açtırdığı 888-773-0009847 nolu banka hesabına havale edip, bu şekilde hesaba yatan paradan 50000 YTL'yi bankadan çektikten ve bakiye parayıçekmek isterken yakalandığı oluşa uygun şekilde kabul edilmiş olmasına göre, eylemin 5237 sayılı TCK.nun 244/4. maddesinde öngörülen bilişim suçunu oluşturduğu gözetilmeden suçun nitelendirilmesinde yanılgıya düşülerek hırsızlık suçundan yazılı şekilde hüküm kurulması,"* Yargıtay 11. CD. E. 2007/8423, K. 2008/117, T. 22.01.2008 (**ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA,** TCK Şerhi, s. 4685).

Zira m. 244/4'te "başka bir suç oluşturmaması" ifadesine yer verilmiştir.[1435] Bir bankanın müşterileri hakkında bilgi güncellemesi yapacağı gerekçesiyle ve ilgili bilgilerin gönderilmesine ilişkin e-posta göndermesi ya da internet üzerinden alışveriş yapılan bir sitenin taklit edilmesi sonucunda, buradan alışveriş yapılacağına ilişkin hileli hareketler yapılması klasik dolandırıcılık suçu kapsamında değerlendirilir.[1436]

Özetle bilişim sistemleri kullanılarak hırsızlık ve dolandırıcılık suçunun işlenmesinin bu suçlar bakımından ağırlaştırıcı sebep olarak öngörülmesi ve bu hükümlerin uygulanması, esasında suçta ve cezada kanunilik ile kıyas yasağı gibi ilkeler ve bu ilkeleri doğrudan düzenleyen TCK m. 2[1437] ve İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'ne (İHEB), İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'ne (İHAS) ve de Anayasaya aykırılık teşkil edecek ve uygulamada haksızlıklara ve problemlerin yaşanmasına neden olabilecek niteliktedir.[1438] Yine bu durumun özel hüküm genel hüküm kapsamında karşılaştırması yapıldığında da bu iki hükmün uygulanmasının istisnai örnekleri dışında nerede ise imkânsız olduğu belirtilmiştir.[1439] Bu durumda m. 244/4

[1435] **KURT,** s. 171-172.

[1436] **KETİZMEN,** s. 184.

[1437] "*Suçta ve cezada kanunîlik ilkesi*

Madde 2- (1) Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunamaz.

(2) İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz.

(3) Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz."

[1438] **YAZICIOĞLU,** "Yeni Türk Ceza Kanunundaki", s. 397-398.

Ancak kanun koyucunun abesle iştigal etmeyeceği ve yeni düzenlenen bir kanunda uygulanması mümkün olmayan hükümlerin ihdas edildiğinin kabul edilmesinin doğru olmadığı yönünde bkz. **ERDOĞAN,** s. 279-280.

[1439] Ayrıca uygulama imkânı bulunmayan bu iki suç tipi yerine sahtelikten müstehcenliğe, hakaret ve sözmeden, kumar oynanması için yer ve imkân sağlanması gibi birçok klasik suçta bilişim sistemlerinin kullanılmasının ayrıca dikkate alınmasının gerekliliği belirtilmiştir. Bkz. **YAZICIOĞLU,** "Yeni Türk Ceza Kanunundaki", s. 398.

uygulama alanı bulur. Kanun koyucunun da tercihi ya m. 244/4 şeklinde bir hüküm koymak ya da söz konusu eylemleri karşılayabilmesi için hırsızlık ve dolandırıcılık suçlarının ona göre formüle edilmesi şeklindedir.[1440]

Bir devlet kurumunda çalışan memurun, verilerde oynama yapmak suretiyle kendi ya da yakınlarının hesabına para yatırılmış gibi göstermesi ve bu işlem neticesinde parayı çekmesi durumunda para menkul bir mal olduğu için memur hakkında TCK m. 247'de düzenlenen zimmet suçunun uygulama alanı bulacağı[1441] ya da koşulları oluşmuşsa 5411 sayılı Bankacılık Kanunu m. 160'da düzenlenen zimmet suçunun oluşabileceği de ileri sürülmektedir.[1442]

[1440] **YAZICIOĞLU,** "Yeni Türk Ceza Kanunundaki", s. 399

[1441] *"…Sanığın, mudiler Ali, Ebubekir, Zarif, Mustafa ve M. Ali'nin hesaplarına bir şekilde öğrendiği müdür konumundaki bilgisayar şifresini kullanarak faiz tahakkuk ettirip daha sonra düzenlediği tahsil ve tediye fişleriyle tahakkuk ettirdiği 5.877.000.000 lirayı şubedeki diğer mudilerin hesaplarına aktarıp onlara vezneden çektirip temellük etmesinin nitelikli dolandırıcılık olarak kabulünde bir isabetsizlik yoksa da, 4.6.1999 günlü müfettiş raporunun, 51. sahifesinde vurgulandığı gibi, kendi bilgisayar şifresi ile virman, tahsil ve tediye işlemleri yapabilen, bu nedenle bankanın paralarının muhafazasından sorumlu olduğu anlaşılan sanığın, adı geçen mudiler dışındaki 60 mudinin hesaplarına faiz tahakkuku yapmadan sadece tahsit ve tediye fişleri düzenleyerek bu mudilerin hesaplarındaki 2.362.650.000 lirayı bankada diğer mudilerin hesaplarına aktarıp ve onların vasıtasıyla veaneden alarak maledinmesi eyleminin müteselsil basit zimmet niteliğinde olduğunun gözetilmemesi…"* Yargıtay 11. CD. E. 2001/536, K. 2001/5749, T. 11.10.2001 (www.kazanci.com) Bu kararda her ne kadar bilişim sistemi kullanılmış olsa da fiilin m.525b/2 kapsamında değerlendirilmediği belirtilmiştir. Bkz. **KETİZMEN,** s. 169.

Yargıtay *"…Sanık Sıdıka'nın, müdür yardımcısı İhsan'ın başka bir amaçla verdiği şifreyi haksız olarak kullanmak suretiyle, mevduat sahiplerinin hesaplarında vade başı ve vade sonu bilgileri ile faiz oranlarını değiştirerek, oluşturduğu faiz farkını, Nazmiye adına açtığı menkul hesabı ile Sabri adına açılan vadesiz hesaba ve kendi adına açtığı vadesiz tasarruf ve menkul hesaba aktarmak, bir kısmını da nakden çekmek suretiyle inceleme tarihi itibariyle 162.344.868.691 lirayı haksız olarak mal edindiği…"*somut olayı dolandırıcılık kapsamında değerlendirmiştir. Yargıtay 11. CD. E. 2002/11-329, K. 2003/29, T. 11.03.2003 (www.kazanci.com); "*…Hizmetli olarak çalıştığı bankanın bilgisayar sistemine girerek usulüne uygun açılmış bir maaş kredi limitli bankomat hesabının kredi limitini yükseltmek ve ayrıca kendi adına usulsüz olarak bankomat 7/24 hesabı açmak suretiyle haksız yarar sağladığı oluşa uygun olarak kabul edilen sanığın eyleminin TCK.nun 525/b maddesinin 1. fıkrasındaki suça uygun bulunduğu gözetilmeden, aynı maddenin 2. fıkrasıyla hüküm kurulması…"* Yargıtay 11. CD. E. 1997/5052, K. 1997/6536, T. 02.12.19973 (www.kazanci.com)

[1442] *"TC Ziraat Bankasında görev yapan sanıkların, bankanın özel işlem servisinden emekli maaşı alanlar için çıkartılıp sahipleri tarfından alınmayan ve bankada bekleyen banka kart ve şifreleri kullanarak şubede bulunan gizli şifreli bilgisayardan geçerli kılıp şube dışındaki ATM makinelerinden çekerek, bu parayı mal edindiklerinin iddia edilmesi karşısında, Ceza Genel Kurulunun 08.02.2005 gün ve 2004/146 E. 2005/7 sayılı kararında da açıklandığı üzere sübutu halinde eylemin hüküm tarihinde yürürlükte olan 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 22/3.madde ve fıkrasındaki (01.11.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5411 sayılı Bankacılık Kanunun 160. madesindeki) suçu oluşturup oluşturmayacağının ve delillerin takdiri görevinin üst dereceli Ağır Ceza Mahkemesine ait olduğu"* Yargıtay 11. CD, E. 2007/2115, K. 2007/7433, T. 01.11.2007 (**YALVAÇ,** s. 1373)

SONUÇ

Günümüzde banka veya kredi kartları neredeyse hemen hemen her yerde ve sıklıkla kullanılan ödeme araçları haline gelmiştir. Bu yaygın kullanım beraberinde bu kartların köüye kullanılmasına yönelik fiilleri getirmiştir. TCK'nın yürürlüğe girmesiyle beraber banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılmasına yönelik fiiller ETCK'nın aksine bağımsız bir suç tipi olarak düzenlenmiştir.

Suçun ETCK'da karşılığını kısmen oluşturan m. 525/b-2'de "*Bilgileri otomatik işleme tabi tutmuş bir sistemi kullanarak kendisi veya başkası lehine hukuka aykırı yarar sağlayan kimse*"ye verilecek cezadan bahsedilerek geniş bir düzenlemeye yer verilmişti. Bu durum ceza hukukuna hâkim olan "suç ve cezada kanunilik" ile "kıyas yasağı" ilkelerine aykırılık taşıdığı gerekçesiyle eleştirilmekteydi. Eleştirilerin de etkisiyle bu düzenlemenin kısmen de olsa karşılığı olarak TCK'da m. 244/4 ve m. 245 hükümleri düzenlenmiştir ve bu düzenlemeler suçta ve cezada kanunilik ilkesine uygundur. Ayrıca uygulamada sıklıkla karşılaşılan banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılmasına yönelik fiilerin ETCK'ya göre, TCK'da ayrı bir maddede düzenlenmesi yerinde olmuştur.

ETCK döneminde banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması ile ilgili fiiller, banka veya kredi kartının ele geçiriliş şekline göre ETCK'nın ilgili hükmüne göre cezalandırılmaktaydı. Herhangi bir şekilde ele geçirilen banka veya kredi kartının ATM'de ya da kredi kartının internetten alışveriş yaparken kullanılması halinde ETCK m. 525b/2 hükmü uygulama alanı bulmaktaydı. ATM'ye yapılan müdahaleler neticesinde paralarını alamayan kart hamillerinin paralarının, kart hamillerinin ATM'den uzaklaşmalarının ardından alınması hırsızlık; banka veya

kredi kartları aynı zamanda özel belge olduğundan ve özel belgede sahtecilik suçunun oluşabilmesi için banka veya kredi kartının kullanılmasının gerekmesi ve kullanmayla birlikte aynı zamanda dolandırıcılık suçunun oluşması, ETCK m. 79 gereğince ise en fazla cezayı öngören dolandırıcılıktan hüküm kurulması söz konusu olmaktaydı. Kart hamillerine, banka veya kredi kartlarını vermek üzere görevlendirilen kişilerin, bu kartları hamillere vermeyip kendilerinin kullanması halinde güveni kötüye kullanma suçu oluşmaktaydı. Bu kartların ATM'de kullanılmaları hariç kullanılmaları halinde ise kural olarak dolandırıcılık suçu oluşmaktaydı. Örneğin sahte kimlikle yapılan başvuru neticesinde alınan kartlar, üye işyerlerinin gerçekte mal ve hizmet alımı olmamasına karşın varmış gibi satış belgesi düzenleyerek belgedeki bedelin tahsili bankadan gerçekleştirmeleri ya da bu belge üzerinde değişiklik yapmaları, kart hamillerinin gerçeğe aykırı yaptıkları kayıp ya da çalıntı ihbarının ardından bu kartları kullanmaları ya da kullandırmaları, kart hamillerine kartı teslim etmek üzere görevlendirilenlerin bu kartları kullanmaları gibi. Dolandırıcılık suçu olarak kabul edilen fiiller bakımından ise bu fiilden kimin zarar gördüğüne göre uygulanacak yasa maddesi değişmekteydi. Şayet fiilden kart hamili zarar görmüşse, fiilde banka vasıta olarak kullanıldığından m. 504/3, suçtan banka zarar görmüşse ve bu banka kamu bankasıysa bu banka kamu kurumu olduğundan m. 504/7, özel bir banka ise m. 503/1 uygulama alanı bulmaktaydı. Ancak Yargıtay'ın 6. ve 11. Dairelerinin benzer olaylar bakımından farklı kararlar vermesi ve bu nedenle ortaya çıkan tutarsızlıkların önlenmesi amacıyla TCK m. 245/1'de yerinde olarak "*her ne suretle olursa olsun*" ele geçirmek veya elinde bulundurmaktan bahsedilmiştir.

Suçun maddi unsurunun kaleme alınışında sorunlar vardır. Doktrinde taraftar bulan ağırlıklı görüşe göre TCK m. 245 hükmünün tek bir suç gibi gözükmesine karşın esasında üç ayrı suçu düzenlediği savunulmaktadır. Doktrinde ileri sürülen ve yoğun bir şekilde taraftar bulan bu görüşe karşın suç, üç ayrı suç olarak değil, tek bir suç olarak düzenlenmiştir. Bu suçun oluşabilmesi için ilk üç fıkrada belirtilen hareketlerden birinin yapılması yeterlidir. Zira birinci ya da ikinci yahut üçüncü fıkranın gerçekleştiği her halde "banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu"nun gerçekleştiğinden bahsedilmelidir. Bu suç her ne kadar tek suçmuş gibi düzenlense de, bu üç fıkranın asli unsurları birbirlerinden farklıdır. Bu nedenle suçun maddi unsurunu oluşturan davranışların aynı hükümde üç ayrı fıkra olarak düzenlenmesi yerine; üç ayrı hükümde üç suç ya da iki ayrı hükümde iki suç olarak düzenlenmesi önerilebilir. İki ayrı hükümde iki ayrı suç olarak düzenlenmesi halinde ilk suçu suçun ilk fıkrasındaki işleniş şekli, ikinci suçu ise suçun ikinci ve üçüncü fıkradaki işleniş şekilleri oluşturmalıdır. Bu durumda suçun üçüncü fıkradaki işleniş şekli ikinci fıkradaki işleniş şeklinin ağırlaştırıcı hali olarak düzenlenmelidir.

Al. CK'da bu suça benzer bir düzenlemeye m. 152a'da yer verilmiştir. Ancak m. 152a'da "kredi kartı" ya da "banka kartı" ifadesine yer verilmeyip "ödeme kartı" ifadesine yer verilmiştir. "Ödeme kartı" ise m. 152a/4'te kredi kurumu ya da finansman hizmetleri kurumu tarafından çıkartılan ve yapıları itibariyle ya da kodlanarak taklit edilmeye karşı özellikle korunmuş olan kartlar şeklinde tanımlanmıştır. Türkiye'de de benzer bir düzenlemeye yer verilmesi önerilebilir.

Sürekli bir şekilde değişen ve gelişen teknolojinin yarattığı karmaşıklığın yanında banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun ortaya çıkardığı karmaşa hukuksal sorunların anlaşılmasında, değerlendirilmesinde ve çözümünde

kolaylık sağlamaktan ziyade işleri daha da güçleştirmektedir. Bu nedenle ceza hukuku sistemi içinde daha tutarlı bir hüküm olarak banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun tekrar düzenlenmesi önerilebilir. Zira suç hem kanundaki düzenleniş yeri hem de düzenleniş şekli bakımından pek çok tartışmayı bünyesinde barındırmaktadır. Örneğin uygulamada zincirleme suç hükümlerinin bu suç bakımından uygulanmasında sorunlar bulunmaktadır. Yargıtay'ın birbiriyle çelişen ve yanlış kararları mevcuttur. Çalışmada da belirtildiği üzere "kart sayısı" esas alınarak zincirleme suç hükümlerinin uygulanması doğru değildir.

Bu suçun ilk fıkrasındaki işleniş şeklinin malvarlığına karşı suçlar içinde, ikinci ve üçüncü fıkrada düzenlenen şeklinin ise kamu güvenine karşı suçlar bölümünde düzenlenmesi doktrinde ağırlıklı olarak önerilmektedir. Bu görüşe göre suç bakımından örneğin ortada taşınır bir mal olmaması nedeniyle hırsızlık suçundan, yine ortada gerçek bir kişinin aldatılması söz konusu olmadığından dolandırıcılık suçundan bahsedilemeyecektir. Söz konusu eksikliklerin giderilmesi amacıyla bu suçun hüküm altına alındığı düşünüldüğünde, bu düzenlemenin toplumdan ziyade kişiye ait yararların korunmasına yönelik olduğu söylenmektedir. Ancak suçla, bilişim sistemlerine duyulan güven de korunduğundan düzenlendiği yer yerindedir.

BKKKK'da kredi kartının fiziki varlığı bulunmayan kart numarası şeklinde tanımlanmasına karşın banka kartında böyle bir tanımlamaya yer verilmemesi adil ve mantıklı sonuçlara ulaşmaya engeldir ve çoğu zaman uygulanan cezalar arasında orantısızlığa neden olmaktadır. Bu nedenle "*fiziki varlığı bulunmayan kart numarası*" şeklindeki ifadeye banka kartları bakımından da yer verilmelidir.

Suçun ilk fıkrada düzenleniş şekli bakımından kabul edilen şahsi cezasızlık sebepleri kaldırılmalı ve suçun bu kişilerce işlenmesi halinde suçun takibi şikâyete bağlanmalıdır. Yine bu fıkrada yer alan"*kart sahibinin veya kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın*" olmaksızın ifadesi karşısında ilgilinin rızasının varlığı halinde suç söz konusu olmayacaktır. Ancak hükümde "*kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın*" ifadesine yer verilmesi doğru değildir. Zira BKKKK m. 15/1'de belirtildiği üzere kart kullanımından doğan sorumluluk, sözleşme imzalandığı ve kartın zilyetliğine geçtiği veya fizikî varlığı bulunmayan kart numarasının öğrenildiği andan itibaren, kart hamiline aittir. Kişinin eline henüz geçmeyen ve dolayısıyla sorumluluğunun da henüz başlamadığı bir kart üzerinde rıza göstermesinin aranması ve bu rızanın fiili suç olmaktan çıkarması doğru değildir. Kanunun ifadesine göre burada zarar gören, adına kart düzenlenen kişi olmayıp; kartı çıkaran kurum olmasına karşın, rızası aranan adına kart düzenlenen kişidir. Adına kart düzenlenen kişi, henüz banka kartı veya kredi kartı hizmetlerinden yararlanan gerçek veya tüzel kişi dahi olmadığından kart hamili sıfatını dahi taşımamaktadır. Bu nedenle söz konusu sorun giderilmelidir.

Suçun üçüncü fıkradaki işleniş şekli, ikinci fıkradaki işleniş şeklinin ağırlaştırılmış hali olarak düzenlenmelidir ya da içtihat değişikliğine gidilmelidir. Aksi halde Yargıtay'ın da uygulamasında görüldüğü üzere adaletsiz sonuçlarla karşı karşıya kalınacaktır. Zira bu kartlar bakımından yapılan sahteciliğin hedefi sadece sahtecilik yapmak değildir.

Bu suçla uluslararası boyutta mücadele edilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bir suç için suçun işlendiği yer hukukunun uygulanması, bu suçların bir

anda birden fazla ülkede etkisini göstermesi sebebiyle, bu suçla mücadelede ülkelerarası işbirliği zorunlu hale gelmiştir.

ÖZET

Üç ana bölüm altında ele alınan, bu çalısmanın konusu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu (TCK) m. 245'de düzenlenen "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması" suçudur. Suç TCK'da "Bilişim Alanında Suçlar" içinde düzenlendiği için, birinci bölümde bilişim alanında suçlara ilişkin genel açıklamalar yapılmıştır. Ardından suçun; TCK m. 245'teki kanuni düzenleniş şekline, gerekçesine, yürürlüğe girdiği tarihten günümüze değin geçirdiği değişikliklere ve 765 sayılı TCK'daki (ETCK) karşılığına yer verilerek; hukuki konusu, maddi konusu, faili ve mağduru incelenmiştir.

İkinci bölüm suçun unsurlarına, üçüncü bölüm ise suçun ortaya çıkış biçimlerine, yaptırımına, soruşturulmasına, kovuşturulmasına ve benzer suçlarla olan karşılaştırılmasına ayrılmıştır. Çalışmada inceleme konusu hükümle ilgili olarak doktrinde yer alan görüşlere, internet aracılığıyla ulaşılan veri tabanlarına, Yargıtay kararlarına olabildiğince ve sistematik bir şekilde yer verilmiştir.

Çalışmada suçun bünyesinde barındırdığı sorunlara, tartışmalı konulara ve bu sorunların ne şekilde çözümlenebileceği hususunda eleştiri ve önerilere yer verilmiştir.

ABSTRACT

The subject of the thesis, which is discussed under three main chapter, is article 245 of the Turkish Penal Code number 5237 (hereinafter called TPC). Article 245 regulates the crime of abuse of bank or credit cards. Because of the fact that article 245 was regulated in offenses in the field of Data Processing Systems in TPC, under fist chapter, general explanations about the offenses in the field of Data Processing Systems were made. Then, the legal form of the arrangement of article 245, legal basis of article 245, the date of entry into force, and to this day has undergone changes in article 245 and the relation betwenn Turkish Penal Code number 765 and article 245 are determined. Following that, substance, matter of fact, offender and victim of 245 are examined.

Second chapter is reserved for elements of article 245 and third chapter is reserved for forms of appearance, penal, investigation, prosecution and the comparison of similar crimes of article 245. In addition, the opinions expressed in the doctrine regarding article 245, databases accessible via the Internet, the decisions of the Supreme Court in a systematic manner as possible are included in the thesis.

Embodies the problems and controversial issues of article 245 and how these problems can be solved in the study regarding criticism and suggestions are made.

KAYNAKÇA

AÇIKGÜL, Emine/**AÇIKGÜL,** Hacı Ali: Teori ve Uygulamada Kredi Kartı Sözleşmeleri, Ankara 2007.

AHİ, Gökhan: "Kredi Kartı Sahteciliği", Bilişim ve Hukuk, S. 7, 2008/2, ss. 18-22.

AKARSLAN, Hüseyin: Bilişim Suçları, Ankara 2012.

AKIN, Engin: "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, Yaklaşım Dergisi, Y. 13, S. 145, Ocak 2005, ss. 242-245. (Banka).

AKIN, Engin: "Bilişim Suçu", Yaklaşım Dergisi, Y. 14, S. 157, Ocak 2006, ss. 266-270. (Bilişim).

AKINCI, Hatice/**ALIÇ,** A. Emre/**ER,** Cüneyd: "Türk Ceza Kanunu ve Bilişim Suçları", İnternet ve Hukuk, İstanbul 2004, ss.157-277.

ALACAKAPTAN, Uğur: İşlenemez Suç, Ankara (Tarihsiz).

ALMAGOR, Paphael Cohen: "Internet History", International Journal of Technoethics, 2(2), April-June 2011, ss. 45-64.

ARTUK, Mehmet Emin/**GÖKCEN,** Ahmet/**YENİDÜNYA,** Ahmet Caner: Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2011. (Özel Hükümler).

ARTUK, Mehmet Emin/**GÖKCEN,** Ahmet/**YENİDÜNYA,** Caner: TCK Şerhi, C. 5, Ankara 2009. (TCK Şerhi).

ATAMER, Yeşim M.:"İnternet Bankacılığının Üçüncü Kişiler Tarafından Hukuka Aykırı Kullanımı Nedeniyle Doğan Zararı Kim Taşır?", Banka Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu Bildiriler-Tartışmalar (8 Haziran 2007), Ankara 2007, ss. 15-37. (İnternet Bankacılığının Üçüncü Kişiler Tarafından).

ATAMER, Yeşim M.:"Kredi Kartının Üçüncü Kişi Tarafından Hukuka Aykırı Kullanılması Halinde Doğan Zararları Kim Taşıyacaktır?", Ünal Tekinalp'e Armağan: Bilgi Toplumunda Hukuk, İstanbul 2003, C: 1, ss. 993-1031. (Kredi Kartının).

ATLI AKIN, Gevriye: "5464 Sayılı Banka ve Kredi Kartları Kanunu'na Göre Banka ve Krei Kartının Haksız Kullanımı", Yaklaşım Dergisi, Y. 14, S. 165, Eylül 2006, ss. 269-273.

AYDIN, Devrim: "Suça Teşebbüs", AÜHFD 2006, C. 55, S. 1, ss. 85-113. (Teşebbüs).

AYDIN, Devrim: Türk Ceza Hukukunda Suça İştirak, Ankara 2009. (İştirak).

AYDIN, Emin D.: Bilişim Suçları ve Hukukuna Giriş, Ankara 1992.

BALAN, Lacramioara/**POPESCU**, Mihai: "Credit Card Fraud", The Annals of The Stefan cel Mare University of Suceava Fascicle of The Faculty of Economics and Public Administration, 2011, S. 11, No: 1(13), ss. 81-85.

BARKER, J. Katherine /**D'AMATO**, Jackie/**SHERIDON**, Paul: "Credit card fraud: awarenessand prevention", Journal of Financial Crime, 2008, S. 15 No: 4, ss. 398-410.

BAŞBÜYÜK, İsa: "İnternet Bankacılığı Aracılığıyla Yapılan Hukuka Aykırı Havalenin Bilişim Suçları Bakımından Değerlendirilmesi", CHD, Y. 8, S. 21, Nisan 2013, ss. 197-214.

BAYDEMİR, Mehmet: Her Yönüyle Kredi Kartları, İstanbul 2004.

BAYRAKTAR, Köksal: "Banka Kredi Kartları Aracılığı ile İşlenebilen Suçlar", BKM A.Ş. Hukuki Açıdan Banka ve Kredi Kartları Sempozyumu, 11-13 Ekim 1996, ss.53-58. (İşlenebilen Suçlar).

BAYRAKTAR, Köksal: "Banka Kredi Kartları İle Ortaya Çıkan Ceza Hukuku Sorunları", Prof. Dr. M. Kemal Oğuzman'ın Anısına Armağan, İstanbul 2000, ss. 195-203. (Ceza Hukuku Sorunları).

BAYRAKTAR, Köksal: "Ceza Hukuku Açısından Kredi Kartı Sahtekarlık ve Dolandırıcılıklarının Değerlendirilmesi", BKM A.Ş. Hukuki Açıdan Banka ve Kredi Kartları Sempozyumu II, 08-10 Ekim 1999, ss. 71-76. (Ceza Hukuku Açısından).

BAYRAKTAR, Köksal: "Tebliğlerin Tartışılması, Soru ve Cevaplar", Hukuki Açıdan Banka ve Kredi Kartları Sempozyumu II, 08-10 Ekim 1999, ss. 88-89. (Tebliğlerin).

BECCARIA, Cesare: Suçlar ve Cezalar Hakkında, (Çev: Sami Selçuk), Ankara 2010.

BİÇKİN, İnci: "Siber Suç Sözleşmesi ve 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Bilişim Suçları", YD, C. 32, Ocak-Nisan 2006, S. 1-2, ss. 145-168.

BİLGEN, Tülay: Türk Ceza Kanununda Banka Veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Kamu Hukuku Programı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2010.

BOZDAĞAN AKBULUT, Berrin: "Bilişim Suçları", SÜHFD, C. 8, Y. 2000, S. 1-2, ss. 545-555.

BURNS, Peter/ **STANLEY**, Anne: Fraud Management in the Credit Card Industry, Philadelphia 2002.

BUSER, Martin: Straftaten im Zusammenhang mit Kreditkarten, Bern 1986.

CENTEL, Nur/**ZAFER,** Hamide/**ÇAKMUT,** Özlem: Kişilere Karşı işlenen Suçlar, C. 1, İstanbul 2011. (Kişilere).

CENTEL, Nur/**ZAFER,** Hamide/**ÇAKMUT,** Özlem: Türk Ceza Hukukuna Giriş, İstanbul 2006. (Giriş).

CHAHRVIN, Sacha: "Keyloggers – your security nightmare?, Computer Fraud & Security", July 2007, ss. 10-11.

CHAUDHARY, Khyati/**YADAV**, Jyoti/**MALLİCK**, Bhawna:"A review of Fraud Detection Techniques: Credit Card", International Journal of Computer Applications, 2012, S. 45, No: 1, ss. 39-44.

CIAMPA, Mark: Security + 2008 In Depth, Boston 2009.

COLLIN, S.M.H.: Dictionary of ICT, Londra 2004.

CONWAY, Daniel G./**KOEHLER,** Gary J.: "Electronic Commerce: Privacy, Security, and Control", Handbook on Electronic Commerce, Berlin 2000, ss. 649-690.

COUNCIL OF EUROPE, Computer-Related Crime, Strasbourg 1990.

ÇEKER, Mustafa: "İnternet Bankacılığındaki Usulsüzlüklerden Bankaların Sorumluluğu (Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin Bir Kararı Münasebetiyle)", Prof. Dr. Hüseyin Ülgen'e Armağan, İstanbul 2007, C: 2, ss. 1335-1352. (İnternet Bankacılığındaki).

ÇEKER, Mustafa: Kredi Kartı Uygulaması ve Özel Hukuk Açısından Kredi Kartının Hukuka Aykırı Kullanımı, Ankara 1997. (Kredi Kartı Uygulaması).

ÇIRPAN, Belgin: Kredi Kartları, Bursa 2000.

DAMOPOULOS, D./**KAMBOURAKİS,** G./**GRİTZALİS,** S.: "From Keyloggers To Touchloggers: Take The Rough With The Smooth, Computers & Security", 32 (2013), ss. 102-114.

DEĞİRMENCİ, Olgun: "2004 Türk Ceza Kanunu'nun Bilişim Suçları Bakımından Değerlendirilmesi", TBBD, S. 58, 2005, ss. 195-208. (2004 Türk Ceza Kanunu'nun).

DEĞİRMENCİ, Olgun: "Bilişim Suçları Alanında Yapılan Çalışmalar ve Bu Suçların Mukayeseli Hukukta Düzenlenişi", LHD, C. 1, S. 7, Kasım 2003, ss. 2750-2758. (Bilişim Suçları Alanında Yapılan Çalışmalar).

DEĞİRMENCİ, Olgun: "Ceza Hukuku Açısından Kredi ve Banka Kartları", LHD, C. 1, S. 1, Mart 2003, ss. 592-609. (Ceza Hukuku Açısından).

DEMİRBAŞ, Timur: Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2005.

DOĞAN, Koray: "Bilişim Suçları ve Yeni Türk Ceza Kanunu", HAEHD, Y. 2, S. 6-7, Ekim 2005, ss. 290-319.

DONAY, Süheyl: Bankacılık Ceza Hukuku, İstanbul 2007. (Bankacılık).

DONAY, Süheyl: Türk Ceza Kanunu Şerhi, İstanbul 2007. (Türk Ceza Kanunu Şerhi).

DÖNMEZER, Sulhi/**ERMAN,** Sahir: Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım, C. 1, İstanbul 1997. (C. 1).

DÖNMEZER, Sulhi/**ERMAN,** Sahir: Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım, C. 2, İstanbul 1999. (C. 2).

DÖNMEZER, Sulhi/**ERMAN,** Sahir: Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım, C. 3, İstanbul 1997. (C. 3).

DÖNMEZER, Sulhi: Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, İstanbul 2001.

DRURY, Tony/**FERRIER,** Charles W.: Credit Cards, London 1984.

DURSUN, Hasan: "Bilgisayar İle İlgili Suçlar", YD., C. 24, S. 3, 1998, ss. 334-339.

DÜLGER, Murat Vokan: Bilişim Suçları ve İnternet İletişim Hukuku, Ankara 2012. (Bilişim Suçları ve İnternet).

DÜLGER, Murat Volkan: Bilişim Suçları, Ankara 2004. (Bilişim Suçları).

EASTTOM, Chuck/**TAYLOR,** Jeff: Computer Crime, Investigation and the Law, Boston 2009.

EKER, Ö. Umut: "Türk Ceza Hukuku'nda Bilişim Suçları" Eski TCK Bağlamında Hukukumuzda Yer Alan İlk Düzenlemeler ve 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu'nun İlgili Hükümleri", TBBD, S. 62, 2006, ss. 101-131.

EKİNCİ, Musatafa: "Kredi Kartı İle Uygulamada Ortaya Çıkan Sahtekârlık/Dolandırıcılık Örnekleri ve Yargıtayca Değerlendirilmesi" BKM A.Ş. Hukuki Açıdan Banka ve Kredi Kartları Sempozyumu II, 08-10 Ekim 1999, ss. 61-67. (Kredi Kartı İle).

EKİNCİ, Mustafa: Ceza Hukuku Uygulamasında Banka ve Kredi Kartları, Ankara 2002. (Ceza Hukuku Uygulamasında).

ERALP, Özgür: İnternet Bankacılığı ve Kredi Kartı Dolandırıcılığının Teknik, Hukuki ve Cezai Boyutu, Ankara 2012.

ERDAĞ, Ali İhsan: "Bilişim Alanında Suçlar (Türk ve Alman Hukukunda)", Doç. Dr. Mustafa Yıldız'a Armağan, GÜHFD, C. XIV, Y. 2010, S. 2, ss. 275-303.

ERDEM, Mustafa Ruhan/**ÖZBEK,** Veli Özer: "Ceza Hukuku Açısından Bankamatiklerin Kötüye Kullanılması", İzmir Barosu Dergisi, Temmuz 1997, Y. 62, S. 3, ss. 58-90.

ERDOĞAN, Yavuz: Türk Ceza Kanunu'nda Bilişim Suçları, İstanbul 2012.

EREM, Faruk/**DANIŞMAN,** Ahmet/**ARTUK,** Mehmet Emin: Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara1997.

EREM, Faruk: "Bilgisayar Suçları ve Türk Ceza Kanunu", YD., C. 17, Ocak-Nisan 1991, S. 1-2, ss. 436-444.

ERGÜN, İsmail: Siber Suçların Cezalandırılması ve Türkiye'de Durum, Ankara 2008.

ERMAN, Sahir/**ÖZEK,** Çetin: Ceza Hukuku Özel Bölüm Kamu Güvenine Karşı İşlenen Suçlar (TCK 316-368), İstanbul 1996.

ERMAN, Sahir: Sahtekârlık Suçları, Ticari Ceza Hukuku – III, İstanbul 1987.

EROL, Haydar: 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu, C. 2, (Tarihsiz).

ERSOY, Yüksel: "Genel Hukuki Koruma Çerçevesinde Bilişim Suçları", Prof. Dr. Yılmaz Günal'a Armağan, AÜSBFD, C. 49, Haziran-Aralık 1994, No: 3-4, ss. 149-183.

ESEN, Sinan: Anlatımlı ve İçtihatlı Malvarlığına Karşı Suçlar Belgelerde Sahtecilik ve Bilişim Alanında Suçlar, Ankara 2007.

EVİK, Vesile Sonay: Suça İştirakte Yardım Edenin Ceza Sorumluluğu, İstanbul 2011.

GATTIKER, E. Urs: The Information Security Dictionary, Boston 2004.

GERÇEKER, Hasan, "Açılış Konuşmaları", Hukuki ve Cezai Açıdan Banka Kartı ve Kredi Kartı Sempozyumu, 5-6 Haziran 2009, ss. 11-12.

GOODMAN, Marc D./**BRENNER,** Susan W.: "The Emerging Consensus On Criminal Conduct In Cyberspace", International Journal Of Law and Information Technology, Vol. 10, No. 2, Oxford University Press 2002, ss. 139-223.

GÖREN, Ömer: Mali Suçlar Hukuku, Ankara 2012.

GUPTA, Praveen: Dictionary of Information Technology (E-Book Edition), Jaibur 2010.

GÜNEY, Niyazi/**ÖZDEMİR,** Kenan/**BALO,** Yusuf S.: Yeni Türk Ceza Kanunu, Ankara 2004.

GÜNGÖR, Devrim: Ceza Hukukunda Fiil Üzerinde Hata, Ankara 2007. (Hata).

GÜNGÖR, Devrim: "Ceza Hukukunda Kural Üzerinde Hata", TBBD, S. 68, 2007, ss. 135-160. (Kural Üzerinde).

GÜNGÖR, Devrim: Resmi Belgelerde Sahtecilik Suçu, Ankara 2010. (Resmi Belgelerde).

GÜVENÇ, Uğur: "Kredi Kartlarında Sahtekârlık ve Dolandırıcılık Halleri",BKM A.Ş. Hukuki Açıdan Banka ve Kredi Kartları Sempozyumu, 11-13 Ekim 1996, ss. 13-17.

HAFIZOĞULLARI, Zeki/**GÜNGÖR,** Devrim: "Türk Ceza Hukukunda Suçların Tasnifi", TBBD, S. 69, 2007, ss. 21-50.

HAFIZOĞULLARI, Zeki/**ÖZEN,** Muharrem, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar, Ankara 2013. (Kişilere Karşı Suçlar).

HAFIZOĞULLARI, Zeki/**ÖZEN,** Muharrem: Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Topluma Karşı Suçlar, Ankara 2012. (Topluma Karşı Suçlar).

HAKERİ, Hakan: Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2008.

HERRERA, Jessica R.: "International Aspects of Cybercrime", Cybercrime The Investigation, Prosecution And Defense Of A Computer-Related Crime, Durham 2001, ss. 165-190.

HÖFLICH, Peter/**WELLER,** Frank, Strafrecht Scnell Erfasst, Heidelberg 2005.

İÇEL, Kayıhan/**ÜNVER,** Yener: Kitle İletişim Hukuku, İstanbul 2012.

İÇEL, Kayıhan: "Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi Bağlamında "Avrupa Siber Suç Politikasının Ana İlkeleri", İÜHFM, C. LIX, S. 1-2, Y. 2001, ss. 3-10. (Avrupa Konseyi).

İÇEL, Kayıhan: Suçların İçtimaı, İstanbul 1972. (İçtimaı).

İPEKÇİOĞLU, Pervin Aksoy: "Türk Ceza Kanunu'nda Bileşik Suç", AÜHFD, 61 (1) 2012, ss. 43-67. (Bileşik Suç).

İPEKÇİOĞLU, Pervin Aksoy: Türk Ceza Hukukunda Suça Teşebbüs, Ankara 2009. (Teşebbüs).

İPLİKÇİ, Şahin: El Yazıları ve İmzaların Kriminal Yönden İncelenmesi, Bilişim Sisteminde Kredi Kartları Sahtecilik Türleri ve Hukuksal Boyut, İstanbul 2011.

İŞGÜZAR, Hasan: Banka Kredi Kartı Sözleşmeleri, Ankara 2003.

JACKSON, Jerome E.: "Fraud Masters: Professional Credit Card Offenders and Crime", Criminal Justice Review, Volume 19, Number 1, Spring 1994, ss. 24-55.

JESCHECK, Hans Heinrich: Alman Ceza Hukukuna Giriş, (Çev: Feridun YENİSEY), İstanbul 2007.

JOECKS, Wolfgang/**MIEBACH,** Klaus: Münchener Kommentar zum StGB, Band 4, 1. Auflage,§§ 263–358 StGB, §§ 1–8, 105, 106 JGG.

KANATOĞLU, Sabih: "Tebliğlerin Tartışılması Soru ve Cevaplar" BKM A.Ş. Hukuki Açıdan Banka ve Kredi Kartları Sempozyumu II, 08-10 Ekim 1999, ss. 79-81.

KANGAL, Zeynel T.: Tüzel Kişilerin Cezai Sorumluluğu, Ankara 2003.

KARAGÜLMEZ, Ali: Bilişim Suçları ve Soruşturma – Kovuşturma Evreleri, Ankara 2013.

KATOĞLU, Tuğrul: "Ceza Hukukunda Suçun Mağduru Kavramının Sınırları", AÜHFD, Y. 2012, C. 61, S. 2, ss. 657-693. (Ceza Hukukunda).

KATOĞLU, Tuğrul: "Banka veya Kredi Kartlarının Kullanımı ile İlgili Suçlar", Hukuki ve Cezai Açıdan Banka Kartı ve Kredi Kartı Sempozyumu", Bankalararası Kart Merkezi, 5-6 Haziran 2009, ss. 99-112. (Banka veya Kredi Kartları).

KATOĞLU, Tuğrul: Ceza Hukukunda Hukuka Aykırılık, Ankara 2003. (Hukuka Aykırılık).

KAYA, Ferudun: Türkiye'de Kredi Kart Uygulaması, İstanbul 2009.

KELLER, Alfred: Kreditkarten, Diessenhofen 1981.

KETİZMEN, Muammer: Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları, Ankara 2008.

KILDAN, İsmail Turgut: "Malvarlığına Karşı İşlenen Suçlarda Etkin Pişmanlık Hükmünün Uygulanabilme Koşulları", TAAD, C. 1, Y. 3, S. 8, Ocak 2012, ss. 115-139.

KILIAN, Wolfgang/**HEUSSEN,** Benno: Computerrechts-Handbuch Informationstechnologie In Der Rechts- Und Wirtschaftspraxis, 26. Ergänzungslieferung 2008.

KILLIAN, Wolfgang/**HEUSSEN,** Benno: Computerrechts-Handbuch, Münschen 2012.

KOCA, Mahmut/**ÜZÜLMEZ,** İlhan: Türk Ceza Hukuku Genel Hukumler, Ankara 2009.

KOCA, Mahmut: "Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi'nin Maddi Ceza Hukuku Alanında Öngördüğü Düzenlemeler ve Türk Hukuku", Ünal Tekinalp'e Armağan: Bilgi Toplumunda Hukuk, İstanbul 2003, C. 3, ss. 785-816. (Avrupa Konseyi).

KOCA, Mahmut: "Hukukumuzda TCK'nun 244. Maddesi Kapsamında Bilişim Sistemini Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme Suçu", Bilişim Hukuku Konferansı (09-10 Ekim 2008), Yargıtay, ss. 89-99. (Hukukumuzda).

KOÇ, Ziya: TCK'nın 245. Maddesinde Düzenlenen Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması, İstanbul 2011.

KUNTALP, Erden: "Kredi Kartının Hukuki Yapısı",BKM A.Ş. Hukuki Açıdan Banka ve Kredi Kartları Sempozyumu, 11-13 Ekim 1996, ss. 7-9.

KUNTER, Nurullah/**YENİSEY,** Feridun/**NUHOĞLU,** Ayşe: Muhakeme Hukuku Dali Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul 2010.

KUNTER, Nurullah: Suçun Maddi Unsurları Nazariyesi, İstanbul 1954.

KURT, Levent: Açıklamalı – İçtihatlı Tüm Yönleriyle Bilişim Suçları ve Türk Ceza Kanunundaki Uygulaması, Ankara 2005.

KÜHL, Kristian: Strafgesetzbuch Kommentar, Münschen 2011.

LEVI, Michael/**BISSELL**, Paul/**RICHARDSON**, Tony: The Prevention of Cheque And Credit Card Fraud, London 1991.

MAAMAR, Zakaria: "Commerce, E-Commerce, and M-Commerce: What Comes Next?",Communications of the ACM, December 2003/Vol. 46, No. 12, ss. 251-257.

MAHMUTOĞLU, Fatih Selami: Ekonomik Suçlar Bağlamında Kredi Hukukundan Kaynaklanan Suç ve İdari Suçlar, Ankara 2003.

MAHONEY, Michael S.:"The History of Computing in the History of Technology", Annals of the History of Computing, Volume 10, Number, 2, 1988, ss. 113-125.

MALKOÇ, İsmail: Açıklamalı – İçtihatlı 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu, C. 4, Ankara 2013. (C. 4).

MALKOÇ, İsmail: Açıklamalı – İçtihatlı 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu, C. 2, Ankara 2008. (C. 2).

MARCINKO, E. David/**HETICO,** H.Rachel: Dictionary of Health Information Technology and Security, New York 2007.

MCELROY, Debbie/**TURBAN,** Efraim: "Smart Cards", Handbook On Electronic Commerce, Berlin 2000, ss. 289-311.

MERAN, Necati: Dolandırıcılık, Sahtecilik, Güveni Kötüye Kullanma, Ankara 2013.

MOLAN, Mike/**LANSER,** Denis/**BLOY,** Duncan: Bloy and Parry's Principles of Criminal Law, London 2000.

Murat **GÜNEŞTAŞ**'ın konuşması, Bilişim Suçları Ve Kredi Kartlarının Kötüye Kullanımı Konferansı, (Konferans'ta alınan notlar), Afyon Kocatepe Üniversitesi, 2013.

NEUE ZEITSCHRIFT FÜR STRAFRECHT, 1992, Heft 9.

NUHOĞLU, Ayşe: Ceza Hukukunda Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması, İstanbul 2002.

ÖNDER, Ayhan: Ceza Hukuku Dersleri, İstanbul 1992. (Ceza Hukuku).

ÖNDER, Ayhan: Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar, İstanbul 1994. (Şahıslara ve Mala).

ÖNGÖREN, Güral: İnternet Hukuku, İstanbul 2006.

ÖZBEK, Veli Özer/**KANBUR,** Mehmet Nihat/**DOĞAN,** Koray/**BACAKSIZ,** Pınar/**TEPE,** İlker: Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2011.

ÖZBEK, Veli Özer: "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu (TCK m. 245)", Prof. Dr. Ünal Narmanlıoğlu'na Armağan, DEÜHFD, C. 9, Özel Sayı, 2007, ss. 1019-1063. ("Banka veya Kredi").

ÖZDEMİR, Salim: "Ordinatör (Bilgisayar) ve Hukuk Enformatiği (Bilişimi), Adalet Dergisi, 1974, S. 4-5, ss. 329-349.

ÖZDİLEK, Ali Osman: Uygulamadan Örnek Olaylarla Bilişim Suçları ve Hukuku, İstanbul 2006.

ÖZEL, Cevat: "Bilişim – İnternet Suçları" http://www.stetuskop.com/showthread.php?t=4219. (Bilişim – İnternet).

ÖZEL, Cevat: "Bilişim – İnternet Suçları" http://www.stetuskop.com/showthread.php?t=4219

ÖZEL, Cevat: "Bilişim Suçları ile İletişim Faaliyetleri Yönünden Türk Ceza Kanunu Tasarısı", İstanbul Barosu Dergisi, C. 75, S. 7-8-9, 2001, ss. 858-872. (Bilişim Suçları).

ÖZEN, Muharrem/**BAŞTÜRK,** İhsan: Bilişim – İnternet ve Ceza Hukuku, Ankara 2011.

ÖZEN, Muharrem: "Türk Ceza Kanunu Tasarısının Tüzel Kişilerin Cezai Sorumluluğuna İlişkin Hükümlerine Bir Bakış", AÜHFD, C. 52, S. 1, ss. 63-88. (Tüzel Kişilerin).

ÖZEN, Muharrem: Ceza Hukukunda Objektif Sorumluluk, Ankara 1998. (Objektif Sorumluluk).

ÖZEN, Muharrem: Genel Tehlike Yaratan Suçlar, Ankara 2010. (Tehlike).

ÖZEN, Muharrem: Türk Ceza Hukukunda Meşru Müdafaa, Ankara 1995. (Meşru Müdafaa).

ÖZGEN, Eralp: "Tartışma, Soru ve Cevaplar", BKM A.Ş. Hukuki Açıdan Banka ve Kredi Kartları Sempozyumu, 11-13 Ekim 1996, ss. 83-84. (Tartışma).

ÖZGEN, Eralp: "Tebliğlerin Tartışılması, Soru ve Cevaplar", Hukuki Açıdan Banka ve Kredi Kartları Sempozyumu II, 08-10 Ekim 1999, ss. 82-83. (Tebliğlerin).

ÖZGENÇ, İzzet: Ekonomik Çıkar Amacıyla İşlenen Suçlar, Ankara 2002. (Ekonomik Çıkar Amacıyla).

ÖZGENÇ, İzzet: Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi, Ankara 2006. (Gazi Şerhi).

PARLAR, Ali/**HATİPOĞLU,** Muzaffer: Türk Ceza Kanunu Yorumu, Ankara 2008, C. 4.

PARLAR, Ali: Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları, Ankara 2011.

REİSOĞLU, Seza: "Banka Kredi Kartları ve Uygulama Sorunları", Bankacılar Dergisi, S: 49, 2004, SS. 100-123.

SANCAR, Türkan Yalçın: "Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Zincirleme Suç", TBBD, S. 70, 20007, ss. 244-259. (Yeni Türk Ceza Kanunu'nda).

SANCAR, Türkan Yalçın: Çok Failli Suçlar, Ankara 1998. (Çok Failli).

SANCAR, Türkan: Müteselsil Suç, Ankara 1995. (Müteselsil).

Sedat **BAKICI**'nın konuşması, Bilişim Suçları Ve Kredi Kartlarının Kötüye Kullanımı Konferansı, (Konferans'ta alınan notlar), Afyon Kocatepe Üniversitesi, 2013.

SHACKELFORD, Steve: "Computer-Related Crime: An International Problem in Need of an International Solution",Texas International Law Journal, Vol. 27, Issue 2 (Spring 1992), ss. 479-506.

SHAW, Michael J.: "Electronic Comerce: State Of The Art", Handbook On Electronic Commerce, Berlin 2000, ss. 3-24.

SHIM, Jae K./**QURESHI,** Anique A./**SIEGEL,** Joel G./**SIEGEL,** Roberta M.: The International Handbook of Electronic Commerce, London 2000.

SIEBER, Ulrich: Legal Aspects of Computer Related Crime in the Information Society, Würzburg 1998.

SINAR, Hasan: İnternet ve Ceza Hukuku, İstanbul 2001.

SJÖGREN, Hans/ **SKOGH,** Göran: New Perspectives on Economic Crime, 2004.

SOKULLU AKINCI, Füsun: Kriminoloji, İstanbul 2012.

SOYASLAN, Doğan: "Bilişim Alanında Suçlar", Prof. Dr. Mualla Öncel'e Armağan, Ankara 2009, C. 2, ss. 1563-1597. ("Bilişim Alanında Suçlar").

SOYASLAN, Doğan: Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2012. (Genel Hükümler).

SOYASLAN, Doğan: Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2012. (Özel Hükümler).

SÖZÜER, Adem: "Yeni Bankacılık Kanunu'nda Suçlar ve Yaptırımlar", HPD, S: 5, Aralık 2005.

SPAHR, Christoph, Internet und Recht, Zurich 2002.

STRATTON, Jon: "Siberalan ve Kültürün Küreselleştirilmesi", (Çev: Mehmet DOĞAN) Cogito, S. 30, 2002, ss. 80-99.

ŞAHİN, Meral Ekici: Ceza Hukukunda Rıza, İstanbul 2012.

ŞEKER, Güven: "Bilişim Suçlarının Delillendirilmesinde Amerikan Uygulaması ve Ülkemizdeki Durum", Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, ISSN: 1303-5134, http://www.insanbilimleri.com/ojs/index.php/uib/article/view/73/72#.UQp51B2IHSk

ŞEN, Bahri Başar: Kredi Kartından Doğan Hukuki İlişkilerin Sona Ermesi ve Sonuçları, Ankara 2010.

T.C. ADALET BAKANLIĞI TÜRK CEZA KANUNU ÖNTASARISI (1997), Yayın İşleri Dairesi Başkanlığı, Özel Seri:3, s. 79.

TANER, Fahri Gökçen: "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu Bir Bileşik Suç Mudur?", AÜHFD, C. 56, S. 2, Y. 2007, ss. 75-81. (Banka veya Kredi).

TANER, Fahri Gökçen: Ceza Hukukunda Zamanaşımı, Ankara 2008. (Zamanaşımı).

TANER, Tahir: Ceza Hukuku Umumi Kısım, İstanbul 1953.

TAŞDELEN, Şevket, "Kredi Kartı Dolandırıcılığı ve Sahtekârlığı İle İlgili Karşılaşılan Yurtiçi Vakalar", Hukuki Açıdan Banka Ve Kredi Kartları Sempozyumu, 08-10 Ekim 1999, ss. 41-45.

TAŞDEMİR, Kubilay/**ÖZKEPİR,** Ramazan: Uygulamada – Öğretide Belgelerde Sahtecilik Mala Karşı Suçlar ve Bilişim Alanında Suçlar Açıklamalı – İçtihatlı, Ankara 1998.

TAŞDEMİR, Kubilay: Bilişim, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması ve Dolandırıcılık Suçları, Ankara 2009.

TAŞKIN, Şaban Cankat: Bilişim Suçları, Bursa 2008.

TATAR, Onur: "Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanımı", Y. 1, S. 1, ss. 37-38.

TEOMAN, Ömer: Hukuki Yönden Kredi Kart Uygulaması, İstanbul 1996.

TEPE, İlker: "İnternet (Bilişim) Ceza Hukuku Örneğinde Türk Ceza Hukuku'ndaki Yeni Gelişmeler", Alman – Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, İstanbul 2010, ss. 267-288.

TEZCAN, Durmuş/**ERDEM,** Mustafa Ruhan/**ÖNOK,** Murat: Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara 2012.

TEZCAN, Durmuş: "Bilgisayar Karşısında Özel Hayatın Korunması", Anayasa Mahkemesinin 29. Kuruluş Yıldönümü Nedeni İle Düzenlenen Sempozyumda Sunulan Bildiriler, 25-27 Nisan 1991, Anayasa Yargısı, Ankara 1991, ss. 385-392.

TOROSLU, Haluk: Ceza Müeyyidesi, Ankara 2010.

TOROSLU, Nevzat/**FEYZİOĞLU,** Metin, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2012.

TOROSLU, Nevzat: "İftira Cürmünün Hukukî Konusu", AÜHFD, Y. 1980, C. XXXVII, S. 1-4, ss. 107-128. (İfitira)

TOROSLU, Nevzat: Ceza Hukuku Genel Kısım, Ankara 2012. (Genel Kısım).

TOROSLU, Nevzat: Ceza Hukuku Özel Kısım, Ankara 2012. (Özel Kısım).

TOROSLU, Nevzat: Cürümlerin Tasnifi Bakımından Suçun Hukuki Konusu, Ankara 1970. (Cürümlerin Tasnifi).

TOZMAN, Önder: Suça Teşebbüs, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2008.

TÜRK CEZA KANUNU ÖNTASARISI (1997), Yayın İşleri Dairesi Başkanlığı, Özel Seri:3.

TÜRK CEZA KANUNU ÖNTASARISI: İKİNCİ KOMİSYON TARAFINDAN YAPILAN DEĞERLENDİRME SONUNDA HAZIRLANAN METİN, Ankara 1989.

TÜRK CEZA KANUNU ÖNTASARISI: KOMİSYONCA HAZIRLANAN METİN, Ankara 1987.

TÜRK CEZA KANUNU TASARISI VE TÜRK CEZA KANUNUNUN YÜRÜRLÜĞE KONULMASINA VE MEVZUATA UYUMUNA DAİR KANUN TASARISI, Ankara 2000.

ÜNVER, Yener: "Türk Ceza Kanunu'nun Ve Ceza Kanunu Tasarısı'nın İnternet Açısından Değerlendirilmesi", İÜHFM, C. 59, S. 1-2, 2001, ss. 51-153. (Türk Ceza Kanunu'nun).

ÜNVER, Yener: Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, Ankara 2003. (Ceza Hukukuyla).

WESSELS Johannes/**HILLENKAMP,** Thomas, "İnancı Kötüye Kullanma ve Bağlantılı Suçlar", (Çev: İlker TEPE), Malvarlığına Karşı Suçlar ve Ekonomik Suçluluk, Ankara 2009, ss.183-214.

YALVAÇ, Gürsel: Karşılaştırmalı – Gerekçeli İçtihatlı Türk Ceza Kanunu, Ankara 2008.

YAR, Majid: Cybercrime and Society, London 2006.

YARSUVAT Duygun/**BAYRAKTAR**, Köksal: "Türk Ceza Kanunu Tasarı'sı Hakkında Galatasaray Üniveristesi'nin Görüşü", Türk Ceza Kanunu Reformu İkinci Kitap, Makaleler, Görüşler, Kitaplar, Ankara 2004, ss. 285-317.

YARSUVAT, Duygun: "AB'de Kredi Kartları Sahtekârlığı", (http://www.yarsuvat-law.com.tr/articles/article8.pdf). (AB'de Kredi Kartları).

YARSUVAT, Duygun: "Hukukda Bilgisayar Kullanımı İle Ortaya Çıkan Sorunlar Ve Türk Hukuku" (http://www.yarsuvat-law.com.tr/articles/article7.pdf). (Hukukda Bilgisayar Kullanımı).

YAŞAR, Osman/**GÖKCAN,** Hasan Tahsin/**ARTUÇ,** Mustafa: Yorumlu – Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C. 1, Ankara 2010. (C. 1).

YAŞAR, Osman/**GÖKCAN,** Hasan Tahsin/**ARTUÇ,** Mustafa: Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C. 5, Ankara 2010. (C. 5).

YAZICIOĞLU, R. Yılmaz: "Bilgisayar Ağları İle İlgili Suçlar Konusunda Türk Ceza Kanunu 2000 Tasarısı", Uluslararası İnternet Hukuku Sempozyumu, 21-22 Mayıs 2001, İzmir 2002, ss. 451-470. (Bilgisayar Ağları).

YAZICIOĞLU, R. Yılmaz: "Hukukumuzda TCK'nun 243. Madde Kapsamında Bilişim Sistemine Girme Eylemi", Bilişim Hukuku Konferansı (09-10 Ekim 2008), Yargıtay, ss. 69-87.

YAZICIOĞLU, Yılmaz: "Bilişim Suçları", HPD, S. 2, Sonbahar 2004, ss. 142-146. (Bilişim Suçları).

YAZICIOĞLU, Yılmaz: "TCK md.145. "Malın Değerinin Az Olması" – "Hırsızlık Suçunda Malın Değerinin Az Olması veya Suçun İşleniş Şekli ve Özelliklerinin" Ceza Tayininde Göz Önüne Alınması", CHD, Y. 6, S. 15, Nisan 2011, ss. 29-45. (Malın Değerinin Az Olması).

YAZICIOĞLU, Yılmaz: "Yeni Türk Ceza Kanunundaki Bilişim Suçlarının Genel Değerlendirmesi", YÜHFD, C. 3, S. 2, Y. 2005, ss. 393-412. (Yeni Türk Ceza Kanunundaki).

YAZICIOĞLU, Yılmaz: Bilgisayar Suçları, Kriminolojik, Sosyolojik ve Hukuki Boyutları İle, İstanbul 1997. (Bilgisayar Suçları).

YENİDÜNYA, A. Caner/**DEĞİRMENCİ,** Olgun: Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Bilişim Suçları, İstanbul 2003.

YETİM, Sedat: Kredi Kartları ve Tüketici Kredileri, Ankara 1997.

YILDIZ, Mustafa Emre: Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kuullanılması Suçu (TCK Madde 245), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Kamu Hukuku Programı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2011.

YILMAZ, Ejder: Hukuk Sözlüğü, Ankara 2005.

YILMAZ, Eyyüp: Türkiye'de Kredi Kartı Uygulaması ve Ekonomik Etkileri, İstanbul 2000.

YILMAZ, Sacit: "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu", TBBD, S. 87, 2010, ss. 262-298.

YILMAZ, Süleyman: Hukuki Açıdan İnternet Bankacılığı, Ankara 2010.

YÜCE, Turhan Tufan: Ceza Hukuku Dersleri, C. 1, Manisa 1982.

YÜCEL, Mustafa Tören: "Bilişim Suçları", ABD, Y. 49, S. 4, Temmuz 1992, ss. 505-512.

ZAFER, Hamide: Ceza Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2011.

T.C
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
ULUSAL TEZ MERKEZİ

TEZ VERİ GİRİŞİ VE YAYIMLAMA İZİN FORMU

Referans No	10010592
Yazar Adı / Soyadı	EYLEM BAŞ
Uyruğu / T.C.Kimlik No	TÜRKİYE / 41899199864
Telefon	5426841218
E-Posta	eylemb@anadolu.edu.tr
Tezin Dili	Türkçe
Tezin Özgün Adı	BANKA VEYA KREDİ KARTLARININ KÖTÜYE KULLANILMASI SUÇU
Tezin Tercümesi	THE CRIME OF ABUSE OF BANK OR CREDIT CARDS
Konu	Hukuk
Üniversite	Ankara Üniversitesi
Enstitü / Hastane	Sosyal Bilimler Enstitüsü
Bölüm	
Anabilim Dalı	Kamu Hukuku Anabilim Dalı
Bilim Dalı	Ceza ve Ceza Usul Hukuku Bilim Dalı
Tez Türü	Yüksek Lisans
Yılı	2013
Sayfa	375
Tez Danışmanları	DOÇ. DR. DEVRİM GÜNGÖR 42076043512
Dizin Terimleri	
Önerilen Dizin Terimleri	
Kısıtlama	36 ay süre ile 29.07.2016 tarihine kadar kısıtlı

Tezimin Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi tarafından çoğaltılması veya yayımının tarihine kadar ertelenmesini talep ediyorum. Bu tarihten sonra tezimin, internet dahil olmak üzere her türlü ortamda çoğaltılması, ödünç verilmesi, dağıtımı ve yayımı için, tezimle ilgili fikri mülkiyet haklarım saklı kalmak üzere hiçbir ücret (royalty) talep etmeksizin izin verdiğimi beyan ederim.
NOT: (Erteleme süresi formun imzalandığı tarihten itibaren en fazla 3 (üç) yıldır.)

29.07.2013

İmza:.....